

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
И
ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

СРПСКИ
ДИЈАЛЕКТОЛОШКИ
ЗБОРНИК

LI

РАСПРАВЕ И ГРАЂА

Уређивачки одбор

*Др Недељко Богдановић, др Милан Драгичевић, др Александар Младеновић,
др Мирослав Николић, др Драгољуб Пејровић,
др Асим Пецо, др Слободан Реметић, др Драго Ђујић*

Главни уредник
АЛЕКСАНДАР МЛАДЕНОВИЋ

БЕОГРАД
2004

ВЛАСТИМИР ЈОВАНОВИЋ
РЕЧНИК СЕЛА КАМЕНИЦЕ КОД НИША

*Поштованом прејку
МИЛОЈУ ЈОВАНОВИЋУ
вођи великог народног усџанка
(Нишке буне) 1841.*

Завршавајући рукопис Речника Каменице, села надомак Нишу, остајем с благим сећањем на свог деду Илију Јовановића (1887-1957), учесника балканских ратова и Првог светског рата, праука Милоја Јовановића (?-1841), вође Нишке буне из 1841. Средином педесетих година он ми је, као школарцу, говорио како је другујући "с вранцуски марвењаци" научио "вранцуски", а њима је, пак, било много занимљиво да слушају како он говори каменички. Добро би било да је тај језик у књигама. Ево, овим као да се његов аманет испуњава.

Уз ово иде и моја захвалност свима онима који су на било који начин помогли да урадим речник свога родног говора.

Најпре, хвала мојим драгим Каменичанима, који су увек имали времена да ми разјасне по неку реч коју сам већ почео да заборављам, а и да допуне оно што сам можда и сам знао.

Велику захвалност дугујем свом школском другу, сада покојном, др Вилотију Вукадиновићу, за помоћ, бодрење, литературу и "налог" да започети посао "морам" завршити.

Захвалност дугујем и проф. др Недељку Богдановићу, рецензенту.

Највећу захвалност дугујем проф. др Слободану Реметићу, који ме је упутно у начин рада на речнику, указао ми поверење, прегледао сваку реч и саветима довео до решења многих дилема.

Захвалност и дуг осећам и према својим спонзорима, без чије помоћи не би дошло до објављивања ове књиге.

Мојим укућанима хвала на стрпљењу, разумевању и одрицању које су морали подносити због вишегдишњег рада на Речнику.

Ниш, 1999. године

Властимир Јовановић

САДРЖАЈ

Извори и литература	319
Упутства за руковање Речником	320
Техничке скраћенице	321
Увод	323
Особености говора Каменице	324
Речник	333

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

Поред личног познавања говора села и бележења речи у говору са људима, коришћена су или консултована следећа дела:

1. Белић, Александар: *Дијалекти источне и јужне Србије*, Српска краљевска академија, Српски дијалектолошки зборник I, Београд, 1905;

2. Богдановић, Недељко: *Говори Бучума и Белог Потока*, Српска академија наука и уметности и Институт за српскохрватски језик, Српски дијалектолошки зборник XXV, Београд, 1979;

3. Динић, Јакша: *Речник тимочког говора*, Српска академија наука и уметности и Институт за српскохрватски језик, Српски дијалектолошки зборник XXXIV, Београд, 1988;

4. Елезовић, Гл.: *Речник косовско-метохијског дијалекта*, Српска краљевска академија, Српски дијалектолошки зборник IV, Београд, 1932, Српски дијалектолошки зборник VI, Београд, 1935;

5. Живковић, Новица: *Речник пиротског говора*, Музеј Понишавља-Пирот, Пирот, 1987;

6. Карацић, Вук: *Српски рјечник (1818)*, Просвета, Београд, 1969;

7. Марковић, Миодраг: *Речник црноречког говора*, Српска академија наука и уметности и Институт за српскохрватски језик, Српски дијалектолошки зборник XXXII, Београд, 1986;

8. Митровић, Брана: *Речник лесковачког говора*, Библиотека народног музеја у Лесковцу, Лесковац, 1984;

9. *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, Српска академија наука и уметности и Институт за српскохрватски језик, књ. I до XV, Београд, 1959-1996.

УПУТСТВА ЗА РУКОВАЊЕ РЕЧНИКОМ

Овде износимо неколико објашњења која ће корисно послужити читаоцу да се лакше снађе у руковању Речником.

Све речи имају своје граматичке одредбе (врсту, род, број, глаголски вид) и тумачења значења која су описног или синонимног карактера, или, по потреби, и једног и другог.

Уз речи су дати примери и изрази који илуструју њихову употребу у говору села. Мало је одредница (речи) које су поткрепљене примерима из народних песама (сем оних где то није могло да се избегне) из разлога што оне не оличавају дух народног говора села, већ настоје да опонашају књижевни језик.

Именице су дате у номинативу једнине, а у множини ако се само, или најчешће, у том облику употребљавају.

Придеви који немају сва три рода дати су у родовима које имају.

Код заменица дати су сви облици номинатива једнине и множине.

У говору Каменице нема инфинитива, па су глаголи забележени у трећем лицу једнине презента.

У азбучном реду полугласник (ə) је стављен испред а, а s (дз) иза з.

У речнику нема речи под словом х.

Факултативно изговарање неког гласа означено је његовим писањем у загради.

Све речи у одредницама, примерима и изразима су акцензоване. Акценатски знак ([˘]) означава само место у речи, а не и његову природу. Има доста речи у којима се акценатски знак налази на полугласнику (ə).

Неке одреднице су остале неакцензоване, јер се не могу акцентовати (неки предлози и везници).

Речи истог облика и акцента различитог значења даване су као засебне одреднице (слáга се **1.** сагиње се, **2.** слаже се; изедé **1.** поједе, **2.** уједе).

Изрази су давани код главне речи која је носилац радње.

Синтагме, тј. сложене речи, састављене од две-три речи, обично од придева и именица, даване су као посебне одреднице (нпр.: дóљна малá, мéшеп лéб, прéсно млекó,...).

Упућивање и повезивање речи вршено је помоћу скраћенице "в." (видети значење те и те речи или исправнији облик).

У облој загради давани су: подаци о промени речи, синтаксичне особине и допуна дефиниције, и објашњења изрза.

На крају, дате су и уобичајене техничке скраћенице.

ТЕХНИЧКЕ СКРАЋЕНИЦЕ

<i>акуз.</i> <i>анатѡ.м.</i> <i>ауџ.м.</i> <i>аџр.</i>	акузатив анатомски аугментатив агрономски	<i>мн.</i> <i>муз.</i> <i>нар. пѣсма</i> <i>нейром. ѿрид.</i>	множина музички народна песма непроменљиви придев
<i>бѣзл.</i> <i>боѡ.</i> <i>бр.</i>	безлично ботанички број	<i>несвр.</i> <i>нѡр.</i>	несвршени глагол на пример
<i>в.</i> <i>везн.</i> <i>вок.</i> <i>в. ѡ.</i>	видети везник вокатив верски празник	<i>одн.</i> <i>оном.</i>	односно ономатопејски
<i>џен.</i>	генитив	<i>ѡеј.</i> <i>ѡерф.</i> <i>ѡл. ѡѡ.</i> <i>ѡм. џл.</i> <i>ѡоим.зам.</i>	пејоративно перфекат плуралија тантум помоћни глагол заменица са именичним значењем придев са именичним значењем
<i>даѡ.</i> <i>дем.</i> <i>деч.</i>	датив деминутив дечији говор	<i>ѡоим.ѡрид.</i>	придев са именичним значењем пословица предлог
<i>енкл.</i>	енклитички		придев прилог показна заменица
<i>ж</i>	женски род	<i>ѡосл.</i> <i>ѡредл.</i> <i>ѡрид.</i> <i>ѡрил.</i> <i>ѡок. зам.</i>	придев радни придев
<i>заџ.</i> <i>зб. бр.</i> <i>зб. им.</i> <i>зоол.</i>	загонетка збирни број збирна именица зоолошки	<i>релиџ.</i> <i>р. ѡр.</i>	религијски
<i>изр.</i> <i>имѡ.</i> <i>индекл.</i> <i>индекл. ѡрид.</i>	израз, изрека императив индеклинација индеклинација придева	<i>с</i> <i>свр.</i> <i>сл.</i> <i>суѡерл.</i>	средњи род свршени глагол слично суперлатив
<i>инсѡпр.</i>	инструментал		
<i>јд.</i>	једнина	<i>ѡѡј.</i> <i>ѡѡрѡ. ѡрид.</i>	то јест трпни придев
<i>комѡ.</i>	компарација	<i>узв.</i>	узвик
<i>л.</i> <i>лок.</i>	лице локатив	<i>фиџ.</i>	фигуративно, у преносном смислу
<i>м</i> <i>мед.</i> <i>м и ж</i>	мушки род медицински именица која означава мушки и женски род	<i>хиѡ.</i> <i>шаљ.</i>	одмила шаљиво

УВОД

На ободу Нишке котлине у подножју Каменичког вуса налази се село Каменица. Од давнина је оно ту.¹ И то под тим именом. У селу нико не зна када је оно постало.

Под именом Каменица село се помиње у првим пописним књигама (дефтерима) које је далеке 1498. године устројила турска власт према затеченом стању у нишком вилајету (нахији).

Речник Каменице садржи само оне речи које су својом употребом везане за језичко подручје села,² а не налазе се у Вуковом речнику, нити у књижевном језику, или се, пак, налазе, а у говору села имају друго значење.

¹ О томе да је село било ту сведоче остаци античког наслеђа, остаци римске каптаже и делова аквадукта подигнутог крајем II и почетком III века, неколико споменика које помињу Ладек, Премерштајн и Вулић, стара српска црквица, а посредно и најстарији турски подаци (прве пописне књиге и др.).

² Суседна села - Горњи и Доњи Матејевац имају одлике каменичког говора, па се Речник Каменице може сматрати и њиховим речником.

Основни мотив за писање речника јесте да се од заборавачачува говор села, говор, који је, после Другог светског рата, услед друштвено-економског развоја, почео брзо да нестаје, што се може закључити по томе да и најстарији људи који се суштински нису изменили, почињу да се колебају у казивању речи које су пре четрдесетак година биле у употреби, а неке су им “на вр език”, али не могу да их се сете.

Речник садржи 12.000 речи, што свакако није целокупни фонд, јер се данас и после завршетка рукописа појави нека незаписана реч.

Говор Каменице је мој матерњи језик.

Да би читаоцу, особито оном са другог говорног подручја, речничка грађа била разумљива, дајемо кратак преглед особености говора Каменице, који нема претензију да буде некаква граматика, већ само назнака и позив за његово изучавање.

ОСОБЕНОСТИ ГОВОРА СЕЛА КАМЕНИЦЕ

Целином својих одлика Каменица припада типу сврљишко-заплањских говора призренско-тимочке дијалекатске области српског језика.

1. Чува се полугласник, реда “а”, најтипичнији под акцентом: *дán, сán, зэл, дэнáс, вэдэн, опэнци, големчэк, брашэнцэ*.

2. Вокали се изговарају као чисти звуци, али има замене вокала: *е/а гребуља, чéс, черáпа; о/а могáре, попрíка, собór, одóвде, одóнде; е/и шићér, омíта, смíта; а/о матíка, квáчка, апатéка*. Супституције су обично резултат различитих асимилација и дисимилација или тенденција изазваних експираторним акцентом.

3. Замена јата је екавска: *детé, сéно, гњездó, бéл, цéл, несэм, овдé, ондé*, али: *сикíрче*, поред: *секíрче*.

4. Чести су паралелни облици с покретним вокалом и без њега: *мéн-мéне; онáк-онакó-онакóј; нагór-нагóre; пóд-пóда; нáд-нáда; наку́д-накудé*.

5. Финално *л* на крају слога остаје непромењено: *вóл, сóл, петэл; зрél, дебéл; работíл, платíл, видéл, дошэл; дéлба, зéлва, кóлки, тóлки*.

6. Вокално *р* уз други вокал, кад на њему није акценат, обележавано је као *р*.

7. Сугласник *х* губи се из свих позиција: *лéб, арти́ја; страбта, гребта; вр, кожý*. У хијату, на месту изгубљеног *х* јавља се *в* или *ј*: *бчуви, сна́је*, али се јавља и супституција са *к*: *плéк, кóдник, пáзуке, Тикóмир*.

Група *хв* > *в*: *вáла, довáти*, или > *ф*: *фáли се*.

У новијим речима, иначе несигурно, може се *х* и изговарати: *пархét, плахáта, келихóптер*.

8. Сугласник *ф* > *в*: *вáрба, витíль, вла́ша*, али: *фрíжидер, фењér*, код млађих особа.

9. Говор Каменице познаје африкату *с* (дз): *сíд, свéр, свóно, охéбне*.

палања, *Сиџула*, мада се ове речи могу чути и са *з: звóно* итд.

10. Сугласник *ј* није увек стабилан: *едé, едвá, езѝк, ту е, чѝ си*, али: *јексёр*.

11. Честа су упрошћавања сугласничких група

а) иницијалних: *ћёрка*,

б) финалних: *грóз, мѝлос, рáдос, вéш, прѝш*.

12. Унутрашње и почетне сугласничке групе често се трансформишу: мн > мл: *млóго, мн > вн: гúвно, тáвно*; тл > кл: *пёркла*; тљ > кљ: *пéкља, запéкља*; дм > гм: *Гмѝтар*; пч > вч: *клúвче, скóвча*; мб > нб: *анбасáда, бонбóна, децéнбар*.

Позната је африкатизација неких сугласничких група: *гра́цки, белосвéцки; оцúтра < од сúтра, нáсорник, посáд; пцéто, липцóтина, пченица*.

13. Позната су, такође, разна сажимања: *д-ѝдем, д-ѝм, н-умéм*.

14. Неке се групе поједностављују испадањем сугласника: *жáлосан, рáдосан, прéседник; остáља, опрáља*.

15. Асимилација по звучности је потпуна: *свáдба, тобѝја, откудé си, пот-куђу*.

16. Истрвени су резултати јотовања трпног придева: *кóсен, гáзен, смлáтен, упáлен, крпен, истрéбен, усáмен*. Тако је и у глаголским именицама: *солéње, волéње, крлéње, топéње, славéње*. Јотовање завршног *-н*, међутим чува се, јер је то морфолошки знак ових именица. Јотовања има и у речима: *зéље, бра́ћа, трње*.

Група *јд* код глагола на *-ити* такође није јотована: *дóјде, нáјде*.

17. Метатеза се јавља у: *гáрван, крушúм, лóјзе, грóјзе*.

18. Акцент је експираторни, без квантитативних и квалитативних опозиција, а у неким случајевима место акцента обележава разлику у значењу речи: *седлó* (коњска опрема): *сédло* (радни придев); *ра́на* (повреда): *ранá* (храна); *кóчина* (живинарник): *кочѝна* (кост).

У неким сложеницама акценат прелази на предлог: *нáпролет, прѝвечер, дóзам, ўзам*.

У морфологији су присутне балканистичке одлике, а има и црта сопственог развоја.

19. Напомена о роду. У женском роду су: *áпса, бицѝкла*, а у мушком: *пóрез, пѝјац*, док облике оба рода имамо у случају: *белéг - белéга*.

Именице женског рода на сугласник овде су прешле у мушки род: *потéкал крв, умрél од голéм жáл, нéма нѝкакав спáс, голéм мѝлос, намазáл мáз и посолѝл са[с] сóл, такáв влáс, нѝкакав пóмоћ*.

20. Напомена о броју: Множина се од бројних именица средњег рода гради суплетивним наставком *-нѝ*: *девојчѝнѝ, момчѝнѝ, кубѝнѝ, јелéчинѝ; јáриѝнѝ, пáлиѝнѝ; бúриѝнѝ*.

21. Напомена о творби: Врло су чести деминутиви: *мóмак > момчé, момчéнце; ўсница > ўсничка; брѝтва > брѝтвица > брѝтвичка; јáк > јáкачак*;

убав > *убавачак*; *полэк* > *полагачке*; *оволко* > *оволицко*. Нису ретки ни аргументативи: *водá* > *водурíна*; *коњ* > *коњи́на*; *женá* > *женети́на*; или пејоративи: *детишља́к*, *старчуљи́на*, *бабешља́к*.

Релативно је богат систем творбе назива за особе са негативним карактеристикама, придевског значења: *глупча*, *вэшља*, *шугља* (шугав); *ћорна* (ћорав ж. особа).

Глаголске именице с јотованим завршетком, а трпни придеви од којих се граде су без јотовања сугласничке основе: *месече*, *бесече*, *апсече*.

22. У творби придева за ознаку приближне вредности основног значења користи се *-ас*: *белкас*, *жуткас*, *риђас*. Неки придеви творе се од именица наставцима *-ив*, *-ав* с променом сугласника основе пред њима: *зејтиња́в*, *гасља́в*, *песукља́в* и *песукља́в*, *блатња́в* и *блатња́в*, *прашња́в* и *прашња́в*.

23. Деклинација именица је аналитичка, са општим падежом у облику акузатива (у једнини) и номинатива (у множини) и предлозима: ген. *оста́л без ле́б*; *оста́ло му од башту́*; *оста́ли без дете́*; дат. *купи́л на си́на кошу́љу*, *на снау́ бочу*, *а на уну́че бочку*; акуз. *има́м си́на*, *жену́*, *дете́*; инстр. *с козу́ на ора́ње*; *сáс Мила́на не врв́и*; *сáс Вуку́ иде*; лок. *би́л у Ни́ш*, *би́л на поја́ту*; *ски́та по се́ло*; *за ње́га се свáшта прѝча*; *изми́слил прѝче од вампи́ри*.

24. У вокативу наставак *-е* је код именица типа: *Новке*, *снајке*, *коза́ре*, *Јелице*. Наставак *-о* код именица: *Јело*, *Стани́јо*, *тётко*, *ба́бо*, *ма́мо*, *на́но*.

25. Неки облици инструментала сачувани су као прилози: *пошли́ тэвнино́м*, *мркли́цом добди́ дбм*, *ју́тром ра́но иде у ва́брику*.

26. Заменице. Личне заменице имају такође аналитичку деклинацију и у њој краће и дуже наглашене облике, као и енклитике:

ОП *ме́н(е)*; *те́б(е)*; *ње́г(а)*; *на́с*; *ва́с*; *њи*.

Енклитички облици за датив: *ми*, *ти*, *му*, *ју*; *ни*, *ви*, *им*.

Енклитички облици за акузатив: *ме*, *те*, *га*, *ју*; *ни*, *ви*, *и*.

Заменица *се́б(е)* у дативу има енклитику *си*, а у акузативу *се*.

27. Именичке заменице имају ликове: *ко́ј*, *ко́й*, *ку́ј*, *куи́*, у дативу: *коме́* и *куме́*; у ОП *кога́*, *куга́*. Одрични ликови су: *нико́ј*, *нико́г* и *нико́га*.

Заменица *што* употребљава се у значењу “*зашто*”: *што́ не купи́ш*; *што́ га кољу́штиш*, а кад треба употребити заменицу са значењем “*шта*”, у употреби је: *какво́*; *какво́ сте купи́ли*, *кекво́ има́ ново́ до́м?*

Остале именичке заменице: *не́што*, *ни́шта*, *сва́шта*. Уместо *свако*, у употреби је *сва́к* (*сва́ког*, *сва́ком*).

28. Заменице *мој*, *твој* имају облик: *моје́га*, *мое́га*; *твоје́га*, *твое́га*; а у мн. *моји́*, *твоји́*; *моје́*, *твоје́*; али чешће без *-ј*: *мое́*, *твое́* и сл. али: *моја́*, *твоја́*.

29. Присвојне заменице трећег лица су: *њего́в*, *њего́ва*, *њего́во*; *њего́ви*... Уместо заменице *њен*, или *њезин*, овде је: *њо́јан/њо́јн*; *њо́јна*, *њо́јно*: *па и*: *њо́н му́ж*, *њо́на ће́рка*, *њо́но има́ње*. У множини: *њи́н де́да*; *њи́ни слива́ци*.

30. Показне заменице су: *ова́ј*, *та́ј*, *оно́ј*; *ови́ја*, *ти́ја*, *они́ја* за м. род; *ова́ј*, *та́ј*, *она́ј*; *ове́ј*, *те́ј*, *оне́ј* за ж. род, и: *ово́ј*, *то́ј*, *оно́ј*, *ова́ј*, *та́ј*, *она́ј* за средњи род.

За каквоћу: *овэкѣв, тѣкѣв, онѣкѣв*, мн. *овѣкѣи* итд.: за ж. род: *овѣкѣа, такѣа,...*; за средњи: *овѣкѣб, тѣкѣб* итд.

Придевске заменице за количину су са синкопом: *овѣлки, тѣлки, онѣлки; овѣлка, тѣлка, онѣлка; овѣлко, тѣлко, онѣлко...*

Неодређене заменице: *нѣкѣкѣв, нѣкѣкѣва, нѣкѣкѣво...*

Односно-упитна: *чији/чиј* (*чији* бѣше ти; по *чији* траг љдемо).

31. Код **придева** изгубљен је осећај за употребу *е* иза палатала те су у употреби аналошки ликови: *крѣо, чуљо, говѣђо, кѣзјо, ѓвчо, црешњѣво*.

32. Помоћу *-ав, -ив* гради се један број придева од именица, са значењем да је појам њиме означен понео нешто од значења именице од које је изведен: *гасљѣв* (суд упрљан петролејом), *зејтињѣв* (умрљан зејтином), али као дублети: *блѣтњѣв/блатњѣв; песукљѣв/песукљѣв; прашњѣв/прашњѣв*.

33. Остатака неодређеног вида има у случајевима: *дѣвалѣ, сѣђан, прѣђан, послѣђан*, ОП: *дѣвљѣга, послѣђѣнога*. У широкој употреби су облици одређеног вида: *голѣми, бѣли, љбави, јѣки, добриј*.

34. Компарација придева је аналитичка: *гѣр, пѣгор, најгор; зѣл, пѣзѣл, најзѣл*; али постоји и систем оваквих компарираних облика: *најдобѣр, понѣјдобѣр; нај-најдобѣр; најѣубав, понѣјубав, нај-најѣубав*.

За истицање старосне разлике чувају се компаративи: *старѣј, старѣја; млађѣј, млађѣја*.

35. Компарација обухвата и:

именице: *Мѣрко е пѣгазда од мѣн; он је најгазда у сѣло,*

бројеве: *најпрви стѣгал,*

глаголе: *Рѣтко пѣработи од мѣн,*

заменице: *миј смо пѣсвои;*

прилози: *ѣјде пѣбрзо; тѣг ми е билѣ најтешко.*

Познат је редупликован облик: *бѣл бѣлцат; цѣл цѣлцат; сѣм сѣмцат/сѣмцит.*

36. Бројеви у зависности од фонетских и морфолошких законитости локалног говора имају у појединим случајевима измењене облике: *ѣдан/ѣдѣн, чѣтри, шѣс, едина(ј)ѣс, двѣ(ј)ѣс, три(ј)ѣс, чѣтерѣс, шѣсѣт, двѣста, триста; чѣтристо и чѣтристѣтин* итд. као и: *ѣљѣду, милијѣн*.

Број *ѣдан* чује се увек кад се говори о времену: *дојдѣ у ѣдан ноћум; појдѣ у пѣла ѣдан*.

Збирни бројеви употребљавају се уз именице плуралиа тантум: *двѣја кѣла; двѣје канѣте, двѣји волѣви*.

За скуп особа различитога пола обичније су збирне именице: *двѣјица ѣду по пѣт; тројца ѣји ни помѣгоше; шѣстина билѣ на плѣчу*.

37. **Инфинитив** је у говору непознат и замењује се конструкцијом да + презент: *пѣче да ѣка; морѣл је до сѣг да стѣгне*.

38. У презенту се чувају облици типа: *знаје, тѣјаје; жутѣје, старѣје*,

ветреје, односно: *знае, ткае; жуте, старе, ветре*.

У 3. лицу мн. аналошки се јављају резултати палатализације: *печу, сечу, стрижу, вршу*.

Аналошки су и облици: *лежу, пишту*, али се чује и: *љуџи беже од кишу; ђвце леже у ладовину*.

Такође су карактеристични дублети: *уму/умеју; сму/смеју*.

Глаголи типа *снове, кове* имају ликове: *ковем, ковеш, кову; снову*.

Глагол *може* има презентске облике: *могу, мог, могнем; можеш, могнеш; можеју*.

39. Помоћни глаголи: Глагол *јесам* ретко се употребљава у пуном облику, а одрични облик је чест: *окопал сџм; несџм окопал*. У 3. лицу јд. *не и није; не се одала; није такој*. У истом лицу: *џсте, јџс, јџсје*.

Глагол *буде* има такође дублетне облике: *будем/буднем; будеш/буднеш; будемо/буднемо; будете/буднете; буду/будну*.

Глагол *ђе* уопштава облик *ђе* за сва лица у творби футура, сем првог: *ђу га виђим*, али: *ђе дојдеш, џе прџде; џе џдемо; џе наврну вођу*. У конструкцији са *се* долази до сажимања и упрошћавања: *џце (џђе се) најџде; неџце (неђе се) врне*.

У 3. лицу мн. у употреби су облици *џђеју, неђеју*.

40. Имперфекат је у употреби и то тип са *-о*, без *-х*: *плетеџо, плетеџе, плетеџе; плетеџо, плетеџо, плетеџо, плетеџо; седеџо у сливак кад се тој чуђо деџи; чуваџо мо га ко капку вођу на длан*.

41. Имперфекат помоћних глагола има ове облике:

а) *беџо/беје, беџе, беџе; беџо/беџо, беџо/беџо, беџо/беџо, беџо/беџо; ја бе на чешмју, а ви беџо теђу на свађбу;*

б) *теџо, теџе, теџе; теџо, теџо, теџо; теџо: теџо д-џдемо на копање; теџо га одведеђу џпсу;*

в) *ђаџо, џаџе, џаџе; џаџо, џаџо, џаџо; џаџо џбаво да прџдемо; џаџе ни биђу;*

г) *теја, теја, теја; тејамо, тејаџе, тејаџе; теја се преварим; тејамо да дојдемо;*

д) *џеја, џеје, џеје; џејамо, џејаџе, џејаџе; џеја га прџдем, ал не мога: џејаџе од џџг да напраџе чџека.*

42. Аорист је у широкој употреби, без *-х* у једнини, а на *-(х)мо* у множини: *кла свињу; иђџо лџзе; појамо усџв глас*.

43. Аорист помоћних глагола такође има своје обличке карактеристике:

бија за сва лица једнине и множине;

теђо, теђе, теђе, теђо, теђеџе, теђеџе, или: те, теје, теје, теџо, теџе, теје; те да пађнем у бађу; *теџо* да прскамо лџзе; *теје* да и[х] побџју; одрично: *ја не те* д-џдем; *не теџо* да едемо, и: *не теџо* да се предамо.

44. Футур се образује по обрасцу *ћу (да) + презент*, при чему се:

- а) за остала лица уопштава *ће*: *ће да дојдеш, ће да дојдете*;
 б) често испушта *да*: *ће се видимо; ће видите; ће осете* и он^и.

45. Императив. Постоје облици за друго лице једине и множине, при чему се : а) губи *ј*, кад је иза *и*: *пи, ши; бите, пи́те; сави́, завите*. б) глаголи с основном на *к, г, х* имају аналошке резултате прве палатализације: *ле́жи, ле́чи, се́чи*. Постоји и скраћивање облика типа: *бе́ж, др́ж, тр́ч, ид, дојд*, и у множини: *бе́ште, др́ште, тр́chte*.

Императив за прво лице множине има ретке изузетке: *пи́мо* у здравље домаћина: *чу́книмо* с прс у дрво; *остајмо* га на мир; иначе се заповест изражава конструкцијом са *има* и *ајде*: *има да рабóтиш; ајде да рúчамо; ајд-идемо*.

46. У потенцијалу се уопштава *би* за сва лица: *тél би да рабóти; могли́ би да ко́памо*.

47. Радни придев је с неизмењеним *-л* у м. роду: *видéл, копáл, носíл, чу́л; појáл, спáл*.

48. Радни придев помоћних глагола гласи: *би́л, билá, билó*, итд. док глагол *о́ће* има три обрасца:

- тéл, тéла, тéло; тéли, тéле, тéла;*
тејáл, тејáла, тејáло; тејáли, тејáле, тејáла;
ћа́л, ћáла, ћáло; ћáли, ћáле, ћáла.

49. Трпни придев носи ове карактеристике: истрвени су резултати старог јотовања: *заробен, исто́пена, зауста́вен, ура́мен*, сем код *т, д*: *пого́ђен, наре́ђено, скра́ћен*, али: *ослобо́ден, поро́дени*.

Постоје аналошки јотовани облици: *истре́шен* или: *укра́ћен, избóћен*.

Глаголи на *ну* имају облик на *-т*: *преврну́т, сма́кнут, дигнут*. Код неких глагола јавља се двоструко изражавање: *ујет-ујéден; збра́т-збра́н; смлét-смлéвен*, код неких троструко: *увит-увíен-увíјен; жét-жњét-жњéвен*, а код неких четвороструко: *убит-убíвен-убíен-убíјен; умит-умíвен-умíен-умíјен*, при чему није у питању повећање броја наставака, већ варијације долазе од чувања, односно нечувања интервокалног *ј*.

50. Глаголски прилог садашњи чест је и има облик типа: *работéећи, идéјећи, пла́кајћи, седеу́ћи*.

51. Глаголски прилог прошли не постоји.

52. Прилози се, углавном, слажу са стањем у књижевном језику. Овде ћемо навести само оне који су карактеристични за говор села.

Прилози за време:

- *дэнэс* има млого да копам; и *дэндэнэс* не вреје; *дóвечер* ће се врнемо; *зајтре*, на светáц, ће ми дојду пријатељи; *јутре; јутредан; јучер* беше úбаво; *јучерке* се одмарамо; дојди *кно́ћи; комај* слабéје; тој беше *не́кња; овáг; онáг; óвáг-óнэг* добди да ни погледа; *отóч* пи́мо; *отóчке* се бише; а *сáг (сáг)*

вреје; *оцўтра* неће бۇде такóј; *пóпре* стíгни, немóј да бۇдеш послéђан; *пóпосле* дојде и óн; тóј бéше *пóлани*; *јóш прéклани* му дадо пáре на зéјэм и *јóш* ми и[х] не врта; *прíвечер* се врнуше из град; *рáначко* (нешто раније) си дојде дóм; *тé* се дóгоди нешто страшно; *топрв* има да рабóти.

Прилози за место:

- *оздóл* нека бۇду ораси, а *озгóр* прáскве; едни íду *одозгóр*, а дрўги *одоздóл*. íде *нагóр*, а не *надóл*; *прíкај* плóт; билí су *туј*.

Прилози за начин:

- óн мíсли да рабóти *áле-мáле*; рабóти *áле-пáпе*; *бадава* продава; *бађав* се мучи; *бајгíм* рабóти. *башкá* едў; *зóрле* рабóти; *жмичкí* ће тóј да прерíпи; рíпају *измéсто*; удари га *изрáмице*; (*ј*)*едномáн* улази-излáзи; íде *клáј-клáј*; жње *клечечкí*; ће излéгне *на дебéло*, прóдаде свé *накуп*, *одеданпўт* рíпну и óтиде си; *побашка* си живé; рабóте *полэгáчке*.

Прилошке речи за количину:

- собрáло се *бéлисвет* лўди; потрошí *гоцá* пáре.

Прилошке речи за поређења:

- *áс* бéло; *алис* мóкар.

53. Предлози су у живој употреби. Њима се изражавају падежне форме. Овде наводимо оне које имају локални карактер: затекомо и[х] едно *врз* дрўго; оré *дўж* њиву; нáши су доодíли *кред* вáс на светáц; íде *нáкуд* Нíш; отидóше *нáкод* Брéницу; íди *óкол* бару, прé ће стíгнеш; седé *лода* дрвó и одмáрају се; вíди *лоза* врата; *сэс* (*сáс*) козў на орање; *скрáј* óко га нећу поглéдам; *спрóм* свецá и тропáр.

Неки се предлози обједињавају са именицама и изговарају као једна реч, као једна целина: бóље пијáн *врззам* (изнад земље), нéго мртáв *ўзам* (у земљи); слагиња се *дóзам* (до земље); свé што е *нáзам* (на земљи) трéба се зберé; немóј ти пáда *нáзам* (на земљу); *нáсам* (над земљом); рáстрви пченицу *пóзам* (по земљи); за врéме рáт лўди су *пóсам* (под земљом) кутáли пченицу.

54. Од везника наводимо само два која се у локалном говору изразито и често користе: *тé* и *тíке*, а у стандардном језику их нема (дојди *тé* си набéри грóјзе; глéдај *тé* га пíтај да л' мóже да дóјде на Велигден; *тíке* ме удари по обрáз; *тíке* се побíше).

Овај други везник је више речца за појачање сензације него везник.

55. У локалном говору налазимо и **речце**:

а) за потврђивање и одрицање: *éсје* и *јéсје* се употребљава у значењу *да* (*éсје*, óн је то казáл; *јéсје*, óн је); *не ли* значи *зар не* (*не ли* ти казá; *не ли* такóј билó); *пá*, *пáку* значењу *опет* (*пá* ћу дóјдем; *пá* ћу се лўтим; *пáк* ће плáти; *јá* си га *пáк* вóлим).

б) за показивање: речце *ево*, *ено*, *ето* имају облик: *евé*, *енé*, *етé* (*евé* га куд нáс; *енé* га óде у Чукéр; *етé* и[х] пá дојдóше).

Речца *етé* има свој скраћени облик *тé* (*тé* га, пá дојде; *тé* га туј).

в) за скретање пажње мушкарцу: *брé* (и тí ли, *брé*, дојде; кáквó, *брé*

оћеш) и жени: *морй* (што ју, *морй*, не окну; кеквб, *морй*, туваш по мбј кбвчег).

г) речца *кѧм* има више нијанси и значења: *кѧм га* (где је), *кѧм* да видим (дај да видим), *кѧм* тој овѧм (донеси то овамо), *кѧм* пѧре (изнеси новац, имаш ли новац).

56. Наводимо само локалне узвике:

а) за обраћање животињама: *бѧри-бѧри* (вабљење патака); *гудѧррр...* *гѧци*, *гѧци* (вабљење прасади и свиња); *квѧц-квѧц* (вабљење квочке); *кбш*, *кбш-кбш* (кад се волу ставља јарам на врат); *бѧс* (наредба воловима да скрену на леву или десну страну); *ббб* (заустављање волова); *пѧли-пѧли*, *тѧку-тѧку* (вабљење кокошки); *пѧми* (наредба коњу да дигне предњу ногу); *ѧррѧ* (за терање оваца), *бсс*, *бсс*, *бсс*, *Зѧлко* (пујдање пса); *сѧки*, *сѧки* (вабљење коза); *стѧ* (наредба воловима да се крећу уназад); *тѧррр* (дозивање оваца); *тѧта* (одбијање свиња од себе); *цѧрик* (наредба коњу да се креће уназад); *чѧбе* (терање пса од себе); *шбш* (одбијање свиње од себе).

б) за подражавање: само се чу: *бѧп* (нешто падне, ударац у леђа); *дѧууу...лѧууу*, *дѧууу...лѧууу...* (звоњење звона); *ди-дѧии* (звук сирене на ауту); *сѧррр* (звоњење часовника); *сѧуу* (зујање пчела); *пѧу*, *пѧче* *пѧшка* (шамѧр); *фѧк*, *оцѧко* *гѧнѧку*; *фѧке-фѧке*, *исѧко* *сѧи* *младарѧ*; *цѧк*, *пѧкну* *чѧшка*; *тѧке* *кѧче* *њѧга* *цѧп* за *нбгу*.

в) и други: *сѧк* (кад се деца играју); *јѧ*: *кѧвб* *тбј* *нѧпраи* (чућење); и *квѧт* (доста, нећу да чујем); прво *рѧпни*, па *кѧжи* *бп*: *опѧѧѧ*, *почел* и он да *лѧже* (чућење); *тѧ* (кад се деца играју стављањем и дизањем руку са очију); *ѧта-тѧѧѧ* (кад неко краде ради застрашивања или исмејавања и зачикивања ако нешто друго ради); *цѧ* или *бѧ* (добије или изгуби); тике *почеше* *цѧв-цѧв* (да се свађају).

На крају, још једна напомена:

У овом речнику фонетске варијанте појављују се као засебне одреднице: *ѧ/ѧ*: *данѧс/дѧнѧс*, *в/ѧ/ѧ*: *правѧ/праѧи/праѧи* итд. Знајући да танане разлике данас могу бити велике разлике у будућности, ми смо их оваквим оставили, иако то није најекономичније.

РЕЧНИК

А

á узв. 1. за одазивање. - Тóшо! - Á!: 2. кад неко не чује он ће умесити: "нисам чуо", "ишћа кажеи" и сл. речи "á". - Á, кáквó рече? Несóm те чул!; 3. за преишњу. - Á! Ене га пудáр. Сá[г] ће те увáти; 4. Изр.: Ни á (нишћи не зна, ни речи не каже, ни да бекне).

áаа узвик за присећање. - Áаа, сáг се сéхам. Беше тóј на Божíћ.

á-á узвик за позишван одзвор. - Áл' свé урабóти? - Á-á

á...á прил. час... час. - Вукал се á тáм, á вáм, и едвá стíгал дóм.

ábér м *џлас, вестí, порука, појам*. - Ни абéр нéмам од нéг. - Já га пýтам, а óн абéр нéма о[д] тóј.

áблап м *вeома крушна накисела јабука*. - Ујка Рáка ни донéл по едóн áблaн.

áбре узв. *служи за обраћање у значењу: еј ти, је ли ти, чуј*. - Áбре, кáквó работíш у моé лóјзе?

áбре-убре прил. *на брзину, поврину*. - Не мóж то такóј, áбре-убре и гóтово. Мбра ползк да се рабóти.

абулáнта ж *здравствена сшаница за указивање лекарске помоћи*. - Нéшто ми нé добрó, мóра д-ím у абулáнту ку[д] лóктура.

áва ж деч. пáс. - Лáс áва. - Нéће áва да те уáпе.

áвед м *ушвара, приказа, сшрашило*. - На-цсрíл се како áвед.

áведап -дна, -дно *има велики ашешшш, незасшшш*. - Колкó е áведан, свé ће поедé.

áведник м *човек који има велики ашешшш, незасшшшник*. - Не óкај га, áведник је, ако дóјде, не мó[ж] се наедé.

áведница ж *незасшшш жена, џладница, жена која има велики ашешшш*.

áвка несвр. *моли*. - Ће áвка како кúче за лéб.

авкáће с *досадно лајање (о псу)*. - Рáзбуди ме Шáрково авкáње.

áвлација м *бонбонција*. - Сврши куд áвлацију, па за дéцу кúпи бонбóне и чибúчићи.

áвне свр. *уједе, уџризе*. - Авнýло га кúче за нóгу, па ју преглобíло.

аврýг м 1. *коров на њиви, виноџраду*. - Аврýг се напатíл на њíву. - Пченица му нé чíста, íма аврýг у њý; 2. *џомила несшособних живих бића (поџошово живине, сшпоке и људи)*. - Бóг му дáл свé сáм аврýг и у обóр и у кúћу; 3. *олош*. - Не дрúжи се з-бóљи од нéг, него с аврýг.

áвте узв. *бежи, само у коншекшшу*: Áвте, Мíко, да не вíди нíко.

áвтобус м. *аушшобус*. - Мóј сín íде с áвтобус на рабóту.

автомобíл м *аушшомобил*. - По дрúм ву-ждé камíјонш и аутомобíли

áвуто с *в. авшшомобил*. - Збрáл пáре, па купíл áвуто

агэлáк м *уживање, живош на високој нози*. - Куд Јовáна агэлáк, нíшта се не рабóти.

áга м *човек који живи на високој нози*. - Доживéл, живíи како áга.

агалок м в. агалек.

агалише несвр. *живи као ага*. – Агалише, други рабóте за њег.

адом м *неспособњак*. – Нарађали се све адóми, никој за ништа не.

адет м *обичај, ред*. – Узни малко, кóлко за адет

аздише несвр. *побесни од изобиља, пома-ми се*. – Аздисали о[д] добрò, па беснеју.

ај узв. *хајде*. – Ај д-идемо. – Ај ка(д) ти кáжем. – Ај што чекаш, пóјди.

аја узв. *не*. – Аја, неће тóј да видиш.

ајат м *неограђен п̄рем испред шпале и плевње који служи за остављање кола и круиноџ алаӣа (п̄луџ, дрљача...)*. – Испрегнул волóви под ајат, па и[х] увел у кошáру да и[х] заврже.

ајде узв. *хајде*. – Ајдемо брe! Кугá чéкамо?

ајдук м пеј. *непоштен човек, лошòв, врдалама*. – Ајдук је óн, ће те претупа.

ајдучка трава ж бот. *хајдучка т̄рава Achillea millefolium L.*

ајдучко грóјзе с *врста белоџ, ситноџ и збијеноџ жрoжџа*. – Остáви у óдбир и ајдучко грóјзе

аје несвр. *мари, брине, хаје*. – Изр.: Чýе, ал' не аје.

ајка ж *жоњење дивљачи на ловачке заседе, вика хајкача*. – Напраи́ли ајку на курјаци, па и[х] све побиили.

ајлук м *п̄лаӣа*. – Изр.: Слýга без ајлук.

ајмо узв. *хајдемо*. – Ајмо на рабóту.

ајцэг узвнк *којим се неш̄ио изразӣије наглашава*. – Ајцэг на рабóту, дóста смо се одмарали.

ајцад узв. в. *ајцэ̄*.

акэл м *п̄амет̄, разум*. – Мбзак има, акэл нéма. – Имаш ли акэл у главу?

áка несвр. 1. *јакò удара некоџ, п̄оглавӣио*

п̄есницама или ноџама. – Видел сам кэкò га áка у мешину; 2. *иде насумице*. – Целу ноћ смо акали по пути́ње.

áка се несвр. *п̄умара, вуцара се, иде без циља*. – Ништа си не зна, сáл се áка по селò.

акáње с 1. *јакò ударање некоџа или нечеџа ноџама или п̄есницама*; 2. *идење насумице, ломаӣање*. – Дбсади ми тóј твоe акáње по пути́ње.

áкне (се) свр. 1. *удари (се) снажно, удари (се) у незгодно мес̄ио*. – Ка[д] те áкнем у рéбра, свитке ће ти полетe; – Акнóл се у мешину, па изгубил вáздук. 2. *уӣадне, улеӣи*. – Акнóл у неку бáру, па се све замазál.

акобòгда узв. *куда ћеш*. – Акобòгда? Идем на њиву да ју окóпам.

áкреп м 1. *шкорпија*. – Бòље да сам áкрепи нарађала, а не вáс; 2. *фиг. мршава и ружна особа*. – За резил, онакóј убáв, а оженил се с áкреп.

áл везник 1. *али*. – Бистро винó, áл' слáбо. – Добра њива, áл' је долéко. 2. *да ли*. – Áл да дóјдем, áл да не дóјдем.

áл узв. – Áл' ћу га биeм, па ћу га осушим од биeње.

áла м и ж. 1. *будала*. – Áла се роди́л, áла ће и остáне. – Áла не види да је лóжу; 2. *халаӣљива, ненасӣиа особа*. – Áла, све поeл, за нас ништа не остаи́л. 3. *жрдосија*. – Тóј не кóн, тó е áла. – Колки е голeм, áла от човeка.

алавáнта ж *жрџа, жалама*. – Дигла се нeка алавáнта усрeд селò, кeквò ли е тóј билò.

алавóжда м *варалица, п̄окварењак, врдалама*. – Голeма е óн алавóжда, ће те извáра.

алајбрег м *језик*. – Заг.: Одовóд брег, одонóд брег, а у средину алајбрег.

алáл прил. *срећно, од срца, са срећом, п̄росӣо ти било, о̄п̄рошӣено ти*.

- Алал да ти е. – Алал véра. – Нéка ти е алал.
- аламан м *џошовац, ленишина, бадавашица*. – Дождоше аламан и свé поёдоше и попише.
- аламуња м *неозбиљан човек, ветрошир*. – Буди човек, а не аламуња. Поведи рачун, син ти се дружи с аламуње.
- аланача ж *торокуца, женска особа која мно̀го прича и о̀жвара*. – И међу мџи има аланаче.
- алаунав -а, -о *халаљив*. – Млого сам алаунав. Насдем се, па ме после боли мешина.
- албатин м *пошкивач*. – Волóви су обóсели, мóра да и[х] водимо куд албатина.
- албатлók м *пошкивачки занаш*. – Изучи́л албатлók и од њéг има голém кóрис.
- албатница ж *пошкивачка радња*. – У наше село су билé две албатнице.
- алé с *нужник, клозет, заход*. – До сòг смо ишли́ на̀поље поза кúћу, а оцџ у алé.
- але и вране ж (често у множини) *фиг. перидници, прождрљивци, намепљивци*. – Позва́л на свáдбу але и вране.
- але-мáле прил. *површно урађено, шобож урађено, није важно како је урађено*. – Навика́л да куд сви рабóти але-мáле. И не́ га срмотá.
- алеи -а, -о *црвен*. – Прода́ва áлену попри́ку.
- алеикас -та, -то *црвенкаст*. – Нóси се у áленкасто.
- алибéгов -а, -о у *изр.*: Мисли да е тóј алибéгова слáма, па сáмо узима (*ничија имовина, имовина без ђоспóдара*).
- алис прил. *пошћуно, сасвим*. – Бил је алис гóл.
- алии сс несвр. *лази се*. – Дете́ трéба да се учи́ на рéд, а не́ да се али
- áлка ж *само у бла̀гој кле́тви*: – Áлке га изéле.
- áлкокол м *прећерана ујошреба алкохолних пића*. – Нéма ништа од њéг, увати́л га áлкокол.
- алкобóличар м *човек који се одао пићу*. – Проши́л се, постáл голém алкобóличар.
- алоси́ја м *џрдосија*. – Колки си е голém, па де бéл, алоси́ја от човéка.
- алоше сс свр. 1. *остáви на миру, окане се*. – Нéк се алóше од мéн. 2. *запóсти се, занемари се*. – Алосáл се, па се напраи́л на ништа.
- áлуга ж *џусиши, шибље, честар*. – Немóј да ула́зимо у áлугу, ће залу́тамо и ће се свé ицéпимо.
- аљина ж *женска одећа исцела, блуза са шивена заједно са сукњом*. – Голéма гб-спа, скину́ла за́прег, обукла аљину.
- аљинка ж *дем. и хиш. од аљина*. – Сáма си сашила аљинке за девојчи́ни.
- аљинче с *дем. и хиш. од аљина*. – Мáти за сви́ купила по нéшто, а за Милéву аљинче да има у кáкво да се премéни на Велíгден.
- амóи *узвик преклињања и вајаја: побо̀џу, пòмоћ, милост*. – Амóи, пушти ме да живим.
- амáл м *улични носач*. – За амáла не трéба нéка шкóла, него добрá грбина.
- амáлиш м *в. амал*.
- амбóлија ж *врста вуненоџ чу́павоџ прекривача*. – О[д] тétку сам на свáдбу доби́л амбóлију.
- аметóм прил. *пошћуно, сасвим*. – Аметóм пропа́л. – Аметóм се пропи́л.
- ámза м *проси́ човек, злу́пак, будала*. – Зину́л кáко áмза.
- амину́је свр. *одлучно каже, само тáко може да буде*. – Код мóега дéду не мóже овакóј, онакóј. Кэд óн каже, óн амину́је.
- андрáк м *ђаво*. – Кóј му е андрáк?
- андрамóљ м *сшвар без вредности*. –

- Нледну крупну ствар нема у кућу, него све неки андрамолни.
- андула́ција ж *п̄рављење женске фризу́ре у облику валова (п̄паласа) помоћу нарочи́тих п̄технике.*
- андули́ра (се) несвр. *п̄рави (се) женска фризу́ра у облику валова (п̄паласа) помоћу нарочи́тих п̄технике.* – Идем на сва́дбу, мо́ра да андули́рам ко́су; – Го́спе се са́мо андули́рају, а не сеља́нштуре.
- а́нџел м а́нџео.
- а́нтерија ж *крап̄ки мушки или женски део одеће с рукавима или без њих.* – Антерија му сва́ штро́кава.
- а́нтери́ка ж дем. и хи́й. од а́нтерија. – Обукáл се у но́ву антери́ку.
- а́нтери́че с дем. и хи́й. од а́нтерија. – Ту-ри́л антери́че на се́б и отишóл на њиву.
- апа́тека ж а́поп̄ека.
- апа́ш м *манџу́й, враџо́лан.* – Онóј мо́ј апа́ш по це́л дóн се ју́рца.
- а́пе несвр. *уједа.* – Ку́че ко́е мло́го ла́е не а́пе.
- а́пе-па́пе прил. *п̄оврино, на брзину, а́љкаво, неуредно.* – Немóј то́ј са́мо а́пе-па́пе и го́тово. Ће се вр́нете по́ново да га урабóтите.
- апе́рација ж *о́перација.* – И́де на апе́рацију.
- аперису́ван -а, -о *онај који је ви́ше п̄у́па о́перисан.*
- аперисува́ње с *о́перација.* – И́де на аперисува́ње.
- аперису́је (се) несвр. *обавља (се), врши (се) хиру́шки захва́й.* – Дэ́нóс ће га аперису́ју у во́јну бо́лницу; – Не мо́[ж] се ви́ше овако́ј, мо́ра се аперису́јем.
- аперису́ше (се) свр. *обави (се), изврши хиру́шки захва́й (о́перација) над неким.* – Дэ́нóс у два́ ће га аперису́; – Апериса́л се, па награна́л.
- а́пља м пеј. *замла́па.* – До́ста бр́е, а́пльо. рацака́л си се како́ Ци́ганин.
- а́пне свр. *уједе, уџри́зе.* – А́пну ме за пр́с, па ми га о́ткину.
- а́пољак (два́ а́пољка) м *оџри́зак, ости́па́к од пейо́једене јабуке, кру́ике, п̄арче́па хлеба и сл.* – Ел чу́сш, не́ћу ви́ше тво́ј а́пољци да еде́м.
- а́пса ж 1. *зап̄вор.* – Отерáше га у а́псу, кра́л не́што; 2. *казна која се при-мењивала у школи у 19. и п̄рвој п̄оловини 20. века. Односила се на ученике који нешп̄о нису урадили код куће (нису написали домаћи задатак, нису увежбали читање или научили реципицију) па су морали п̄осле наст́аве да ости́пану у школи да п̄о ураде.* – Учи́тељ га остави́л у а́псу да на́учи.
- а́псапа ж *зџрада зап̄вора.* – А́псапу чу́вају ца́ндари.
- а́псепа́к м *зап̄вореник.* – Не́ки а́псеници пушти́ше, а мо́г си́на остаи́ше.
- а́пси несвр. *сп̄авља у зап̄вор.* – Сва́ки дóн а́псе, мо́ра се па́знш.
- а́ра несвр. *п̄љачка, п̄усп̄оши, хара.* – Зна́ да а́ра, а лу́ти се кад га а́рају.
- а́рам м *оно шп̄о је п̄рокле́то, п̄ро-кле́тство.* – А́рам да ти е. – Од ме́н с ала́л, од Бо́га с а́рам.
- а́рам и катра́н м у *кле́тви:* Не́ка му е а́рам и катра́н (*црно и п̄рокле́то*).
- ара́мба́ша м *фиг. разбојник, веома лош човек.* – Он је голéм ара́мба́ша, ће те бие и све́ ће ти у́зне.
- ара́то́с *п̄рило́ж за п̄роклења́ње, о́п̄-клања́ње нече́ж пейри́па́нож.* – Ара́то́с ти га и та́кóв живóт.
- а́рација м *онај који наноси шп̄еп̄у.* – А́ра-ција, сви́ пиштé од њéг.
- а́раци́ка ж *жена која наноси шп̄еп̄у.* – А́ј, мо́ри, а́раци́ке, ка́да ће се опамéтиш?

- него кúј га íма.
- áтреса ж *адреса*. – Писáл би му, ал' му не знам áтресу.
- áу *узвик заïреïаишења*. – Áу, кáквó тóј на-прайше? Зéштó ли се побíше?
- афíра (се) несвр. *брука (се), исказује (се) у нежаïивном*. – Нéћу га афíрам пред лúди. Тóј ћу му кáжем нáсамо; – Нéћу се афíрам.
- афíраће с *брукаће*. – Његово ме афíрање више не интересује.
- áх *узвик боли, ïуђе*. – Бóже, áх, Бóже. – Узни ме, да се смíрим.
- а-хá *узвик за ïресећање*. – А-хá, сáг се сéћам. Тó е било на Велигден.
- а-ха-хá *узвик за ïодражавиње смеха*. – Расмејáл се: а-ха-хá, а-ха-хá, па му слóзе потéкоше на óчи.
- áц *узв. деч. за исказивање да нечежа нема више, да је нестáло*. – Попíли смо мле-кó. Нéма више, áц!

- ачéље с *намерно изоïачени ÷овор, неïриродан ÷овор*. – Нé áчи се, не áчи. С твоé ачéње ме сáмо резíлиш код лúди.
- áчи се несвр. 1. *измоïава се, ïренемаже се*. – Кэд нéко дóјде, óдма пóчне да се áчи; 2. *уздиже се, ÷леда са висине*. – Не áчи се, не áчи, знáмо те кáкóв си.
- áша ж *неред, лом*. – Напраíли áшу у сóбу.
- ашáв м *воће*. – Кэт стíгне ашáв, нéма зимá.
- ашавчóк м *дем. и хий. од ашав*. – Донéла сам на децу мáлко ашавчóк.
- ашóв м *в. риљач*. – Мíи казујемо риљáч, а гређáни ашóв. Нíе шíја него врат.
- ашóвче м 1. *дем. и хий. од ашов*. – Имá врéме, па с ашóвче изриляá градíнче; 2. *војнички ашовчић*. – Кóј слúжи војску у пешáдију, óн на опасáч нóси и ашóвче.
- аштó прил. *због чежа, ради чежа*. – Аштó пíташ, кэд знáш.

Б

- бáба несвр. *халайливо једе*. – Кэд сéдне уз остáл, сипује и óдма пóчне да бáба.
- бáгремáр м. *бажримова шумица*. – Улéгли смо у едн бáгремáр, па смо се свé избóли и ицепíли.
- бáгрен м бот. *бажрем Robinia pseudacacia*
- бáгрén -а, -о, *који се односи на бажрем, који је од бажрема*. – Бáгрéне дачице су млóго лúте, брзо се цепе кэт се кову.
- бáгрен бáња ж шаљ. *жробље*. – Сáмо бáгрен бáња мóж да га излéчи. – Иде у бáгрен бáњу.
- бáгренóвина ж *бажримова дрво (као одрев и жраћа)*. – З-бáгренóвину се греје. – Напраíл бúрићи од бáгренóвину.
- бáгрепче с *дем. и хий. од бажрен*. – Штó си оцéкал бáгренче у обóр? Штó га неси остáил да растé?
- бáгрења́к м 1. *бажримова шумица*. – Немóјте д-йдете кроз бáгрења́к, ће се свé поцéпите; 2. *суве бажримова жрaне и жранчице*. – З-бáгрења́к лóжи казán.
- бáгрења́р м *в. бажремар*.
- бáгрење с *зб. нм. од бажрен*.
- бáд м *мейáлни шиљак на врху шíшаиа којим се ïерају волови*. – Турí бáд на остáн да не бíем волови, него да и[х] бáцнем кэд íду полéгóчке.
- бáдња́к м *сирова храстíова жрaна која се уочи Божића лóжи на ваïтуру*. – Отишли у шíбу да оцечу бáдња́к.

бѡѡавција м *онај који време проводи бадава, не радећи ништа, беспосличар, нерадник, љотиован.*

бѡѡавцика ж *жена бадаваца, беспосличар.*

бѡѡавцише несвр. *не ради ништа, проводи време у нераду, беспослич.*

бѡз м бот. *зова Sambucus nigra L.*

бѡздѡж м *смрад, одвратиан задах.* – Отвори пенѡер, овѡј бѡздѡж не мѡг да истрпи.

бѡзѡј несвр. *смрди, заудара.* – Бѡзѡј му из уста кѡко из бѡчву.

бѡзѡвина ж *зовино дрво или шиѡље.* – Од бѡзѡвину се праѡ цѡвке за мѡтање конѡц и прѡѡу.

бѡзѡвка ж *в. бѡз.*

бѡкѡе се несвр. *пейља се, ради ништа али без успеха.* – Сѡмо се бѡкѡе, а ништа не мѡж да направи.

бѡлван м *велики комад камена.* – Искѡблили смо се док смо утоварили онѡј бѡлван у кѡла.

бѡлванче с *дем. и хит.* од бѡлван.

бѡп *узвик за подражавање звука (обично пошмулоѡ) који се чује, при наѡлом ѡаду нечеѡа или при удару тупим предметѡм.* – Бѡп, паде нешто. – И бѡп на зѡмљу.

бѡпа несвр. 1. *удара ѡде сѡиѡне.* – Не глѡда кудѡ га удара, неѡ сѡмо бѡпа; 2. *в. бѡба.*

бѡпа се несвр. *буса се.* – Зѡшто ли се бѡпа у грѡди, кѡд га зѡмо кѡкѡв је.

бѡпе-бѡпе узв. *ѡаѡе-луѡе, удри-удри.* – Дигну се, ѡвати детѡ, и бѡпе-бѡпе по дѡпе, те га зѡчѡс ѡмпри.

бѡпе-бѡпе узв. *в. бѡѡе-бѡѡе.*

бѡпне свр. 1. *изненада удари.* – Бѡпну ме у мешину, па ме изнеспѡсѡби; 2. *падне, пресе.* – Бѡпнѡл од вр дрѡв; 3. *фиг. луѡне, изѡвори бесмислицу.* – Бѡпнѡл, па едѡа ѡстѡл жив.

бѡѡе се несвр. *пируди се узалудно, пейља се, бакѡе се.* – Сѡмо се бѡѡе, а ништа не мѡж да направи.

бѡцка несвр. 1. *боцка.* – С трнѡк га бѡцка у дебѡло мѡсо; 2. *фиг. пейца, заједа.* – Брѡзо се ѡѡти и затѡј га стѡлно бѡцкају; 3. *сади.* – Сѡмо што сам почѡл да бѡцкам арѡаѡик. Брѡзо ѡу га избѡцкам.

бѡцне свр. 1. *боцне, убоде.* – Кѡкѡ га бѡцне, такѡј рипне; 2. *фиг. пейне, дирне.* – Ако ме бѡцне јѡшампѡт, гѡтов је; 3. *посади (ѡ поврѡу).* – Бѡцнѡл овдѡ, ондѡ, и мисли да му мѡлѡго рѡди.

бѡчѡа ж 1. *велико буре с вратианицама.* – Ми, деѡа, смо улазили у бѡчѡу да ју перѡмо; 2. *један од бѡжѡитних хлеѡова.* – На Бѡдѡе вѡче и деѡа пију винѡ из бѡчѡу.

бѡчѡѡина ж *аѡѡм. од бѡчѡа.*

бѡш узв. *баи.* – Е, бѡш, неѡу да му дѡјдем на свѡдбу.

бѡш прил. *баи.* – Тѡ е билѡ бѡш на Велигден.

бѡшкѡ прил. *пѡсебно, одѡјено.* – Бѡшкѡ они живе.

бѡштѡ м *ѡѡаѡ (за ѡкаѡитив се ѡпоѡребѡва: ѡѡѡѡ).* – Ђу ти кѡжем на бѡштѡ да зѡа кѡкѡв си.

бѡштѡѡина м *аѡѡм. и ѡѡј. од бѡѡѡѡ.* – Бѡштѡѡина му е бил голѡм пиѡаница.

бѡбѡц м 1. *добро држеѡа баба.* – Кѡд мѡј бѡбѡц заигра, земљѡ се тресе; 2. *ѡѡј. од баба.* – Онѡј мѡј бѡбѡц ѡе од ина-тлѡк у грѡб да ме ѡѡѡра.

бѡба ж. 1. *ѡѡѡѡѡѡ.* – Бѡба зѡѡла зѡѡа на ручѡк; 2. *жена (сѡѡруѡа).* – За мѡн и мојѡ бѡбу ѡе ѡма; 3. *баба-марѡѡѡ.* – Обѡкла се бѡба у деѡет коѡѡѡа. – Не дѡѡа се бѡба, не попушта.

бѡба-лѡѡа ж *ѡсѡба који мора све да ѡрѡба, све да ѡкуси, свуда да завири.* – Бѡба-лѡѡа, и туѡи грѡнци ѡтклѡпа да виѡди кѡкѡѡ се вѡри.

бабáчко прил. *мно̀го, како ва̀ља*. – Наели смо се бабáчко.

бабетíна ж *ау̀зм. и пeј. од баба*. – Пројдe една бабетíна кроз нашу малу.

бабешлáк м *пeј. од баба*. – Тeкáв ми бaбешлáк не трéба у кúћу. – Тóј ће бaбешлáк да ме поeдe.

бáбина нeдeља ж *пocлeдња нeдeља у марту*. – Бáбина нeдeља, не дá се бáба, пáда снeг.

бáбине дeвeтíне ж *пpичарије, пpазне пpиче*. – Вóздeн ми пpичa бáбине дeвeтíне, не мóг вишe да га слúшам.

бáбин зúб м *бо̀т. врстíа коро̀ва са карактeристичним бодљикавим плодом Tribulus terrestris L.* – Убóдо се на бáбин зúб.

бáбини поим. прид. *бабина пopодица пo мајци*. – Идем у бáбини на светóц.

бáбини јáрци м *мн. сићушан снeж у виду лоптíница који пáда у мeсeцу марту*. – Не шáли се бáба, пáдају бáбини јáрци.

бáбино úво с *бот. врстíа зливe чије плодonoсно тeло нeма дрíку Paziza vesiculosa*. – Тó е бáбино úво. С нeга се мáжу дeвóјчићи, да бúду úбави.

бáбичкa ж 1. *дем. и хи́й. од баба*; 2. *мали кукурузни кли́и са рeтíким зрница*.

бáбљачa ж 1. *усeдeлица, дeвóјкa коja је одавнo пpецила зодине за удају*. – Бирáла мóмци, бирáла, па остáла бáбљачa. 2. *зоол. инсектíи изрoди осa*.

бáбље лeтo с *михoљско лeтo (лeтo у јесeн)*.

бабускeрина ж *пeј. од баба*. – Излeжe из кúћу нeкa бабускeрина, па ни пóплаши.

бабу̀ша ж *особа коja пo физичким и карактeрним особинама личи на своју бабу*.

багaљíв -а, -о *који има напeченe нoгe, који пeшкo иде, нахрамљује*. – Иде као да е багaљíв. – У нóгe га багaљíвe (псовкa).

бáгаци́ја м *особа коja стíавља снoпље у вршaлицу*. – Мóж да пóчнe врша, укачил се бáгаци́ја на дрeш.

бадeн м *бот. бaдем Prunus amygdalus L.*

бадeнчe с *дем. и хи́й. од бадeн*.

бађáв прил. 1. *бeсплaтнo*. – Не мóж тóј бађáв да добíеш, мóра се плáти; 2. *бeз пoпpебe, узалуд*. – Бађáв сам дошóл, кeд не мóгу да ви помóгнем.

базeнт м *велики вeштíачки рeзeрвоар за воду*.

базeнчe с *дем. и хи́й. од базeнтí*.

бáи се *несвр. задржава се, кaспí*. – Немóј вишe да се байш. – Не бáј се вишe!

бајактáр м *онај који носи барјак*. – Мојe детe ће бúдне бајактáр.

бајарíца ж *особа коja се бави бајањем, врачaњем*. – Дeтe пáти од урóк, ће га водe куд бајарíцу.

бајáт, -а, -о *устíајао, није свeж*. – Свáки дóн еду бајáт лeб.

бајбук м *зaпíвор*. – И нeг одвeли у бајбук.

бајбукáна ж *в. айсана*

бајгí прил. *пoбожe, као, бајази, као да*. – Бајгí се договорíмо д-íдемо на рaбóту, а тí одрeчe.

бајгíм прил. *в. бајзи*.

бáје *несвр. 1. зовори пíајанстíвене рeчи*. – Видeл сам кeкó тeткa Лeна бáје; 2. *фиг. бaљeзa, свaштíа пpичa*. – Срám те бíло, кeквó си бајáл од мeн по сeлó; 3. *зовори пpстíима (о злувонeмoј особи)*. – Н-умe да врeви, па с прстí бáје.

бáјишe гáћe ж у *изр.*: – Чíс ко бáјинe гáћe (*кaжe се пpтaвој особи*).

бáји се *несвр. в. баи се*.

бакáл м *бокал*. – Попíли двá бакáла винó, и нe сe опíли.

бакaлeк м *бакaлски пoсио*. – З-бакaлeк с свe стeкал.

бакáлница ж *пpодaвница колонијaлнe*

- робе.* – Бакáлница и дућан несú исто. У бакáлницу има пóвише да се кúпи.
- бакáлче с *дем. и хип. од бакал.*
- баксúз м *својеџлав човек, онај који се све-му и без разлога одуђише.* – Голém баксúз, запéл на еднú страну, па ће цркне.
- баксузас, - та, -то, *ћудљивоџ понашања, склон ѝркосу.* – И он постану баксú-зас човек. Зéштó ли? Не бéше тэкóв.
- баксузлэк м *ођака нарав.* – Увати́л га некí баксузлэк, па сáл ржí.
- бакшíш м *најојница.* – Сáмо од бакшíш живí.
- балабáн м *само у блађој клећви:* Балабáн га изéл, дабóгда.
- балабáнка ж *само у блађој клећви:* Балабáнка те изéла, да те изедé.
- балабáнче с *само у блађој клећви:* Балабáнче те изéло.
- балавáндер м *лош човек, олош.* – Лóше ће прóјде, видим га з-балавáндери.
- балавúрдија ж *лош свети, олош, незóбиљан свети.* – У нáшу малú свé сáма балавúрдија, нéма óзбиљан бећáр за моје девојче.
- балдíше свр. *умори се, изда џа снаџа.* – Несэм стíгал ни до половíн брдо, јá балдисá.
- бáле м *вок. брайне!* – Е, мој бáле, не мóже тó такóј, нéго овакóј!
- бамбадáва прил. *сасвим узалуд, низа-шћи.* – Бамбадáва рабóти. - Свé испро-дава за бамбадáва.
- бамбúра ж агр. *врста крујне меснајне па-прикe, бабура.* – Кад купúеш попрíке, кúпи и нéку бамбúру.
- бамбúрас, -та, -то *који је као бабура, надувен, буав.* - Има бамбúрас нóс.
- бáн м *човек који живи на високој ноzi.* - Живí како бáн. Нíкој му нé ни за мáли прс.
- бандáш м *шочак на бициклу.* – Нéшто ми се искривíли бандáши на бицкúлу.
- бандéра ж *електíрични или тeлефонски сшуб.* – Ће постáљају бандéре за стру-ју.
- бандоглáв, -а, -о *тврдоџлав.* – Свá му дéца бандоглáва. – Баштá бандоглáв, па и децá бандоглáва.
- бáнза м пеј. 1. *џлујак, шикван.* – Бáнза, нíшта си нé зна; 2. *крујан, јак човек.* – Колкí е бáнза а јó[ш] се íгра з-децу.
- банзóв м пеј. 1. *џлујак, шикван.* – Колкí е банзóв изрáсал, а нíшта си нé зна; 2. *крујан, јак човек.* – Колкí банзóв изрáсал, а бéше детишлáк.
- бáнса м *в. банза*
- бансóв м *в. банзов*
- бáнка ж *новчаница од десетí динара.* – Потрошíл две бáнке у нíшта.
- бантрља несвр. *фиг. џоворí којешћи.* – Нéшто си бантрља, а нíкој га не слýша.
- бања ж *шаль. безбрижан живош.* – Бања куд нéг, мó[ж] се живí.
- бáпка ж *дем. и хип. од баба.* – Кэд сэм бíл мáли, мојá бáпка ме млóго чувáла.
- бáпче с *дем. и хип. од баба.*
- бáпчица ж *дем. и хип. од баба.*
- бáра ж *локва.* – Мíше се у сóбу, па на-прайше бáру.
- барабáр прил. *најоредо, ушоредо; за-једно, шодједнако.* – Барабáр с мúжи и онó рабóти.
- барáка ж *шајра за веселје.* – Праймо крштéње у барáку.
- баранíја ж *бот. зелене махуне пасуља Phaselous.* – За ручáк íмамо баранíју.
- барáштина м *аузм. и пеј. од бараба.* – Ћу пúкнем од мúку, прéвари ме еднá барáштина.
- барéтка ж *окружла шлишќа чохана*

- француска капа*. – Носи барétку на главу, модерíше се.
- бáри** несвр. фиг. *убеђује, нађовара*. – Бáри га да му продá оној лóјзе.
- барјáк** м *барјак (умесíто засíпаве сíпавља се ле́па бела или разнобојна марама)*. – Скутáли барјáци на барјатáри.
- барјатáр** м *в. барјактáр*.
- бáрла** ж *шубара*. – Не скида бáрлу од главу.
- барлетíна** ж *ауџм. и пeј. од барла*.
- бáрличка** ж *дем. и хпí. од барла*.
- барóн** м *човек који живи на високој позн.* – Живí кáко барóн.
- барушљáв**, -а, -о *који је пун бара, пòдводан*. – Имам сднó нíвче барушљáво. Нé знам кáкó да га ишýшим.
- барушљáк** м *барови́то земљиштe, мочвара*. – Бóље је да овíемо, да не гáзимо по барушљáк.
- барушљíв**, -а, -о *в. барушљáв*.
- баруштíна** ж *ауџм. од бара*. – Едвá излéгомо из еднý баруштíну.
- бáсм** фиг. *пáкaње, пáч*. – Дошáл з-бáс.
- басэмцé** с *дем. и хпí. од басмо*. – Евé ти басэмцé, па ми напрáј преглáчу.
- бáсација** м фиг. *кру́пан човек*. – Бáсација, кэд íде землá се тресé.
- баскија** ж *пáнка дрвена цепа́ница. Кује се код жра́дње куће и са једне и са друзе сíпране дирека пa се међу́просíпор испуни блаíтом измешаним сламом или плевом*.
- баскија́р** м *ексер за закивање баскија*. – За баскије ти трéбају баскија́ри, а нé обични јексэри.
- бáсмо** с *пáлiно, фино пáлiно*. – Изáтkáла сам бáсмо за дéсет кошуље.
- бáта** м 1. *дем. и хпí. од браíт, сíпарији браíт*. – Уз бáту да бýдеш; 2. *име које невестíа даје деверу*. – Мóј мýж и бáта
- отóше у шíбу да сечý дрва.
- батáлeц**, -а, -о *осíпављен, папушíпен*. – Батáлена нíва, батáлено лóјзе, батáлен сливáк,..., батáлено свé.
- батáли** (се) свр. *осíпави (се), мане (се), окани (се)*. – Баталил свé и отишáл у бéл свéт; – Изр.: Батáли се о[д] хóраву рабóту.
- баталијóн** м *батáлон*. – Служил вóјску у Десéти пешáдијски пýк, дрýги баталијóн.
- батíше** свр. *пòквари, уíпрои́сти*. – Онóлко бра́шно батиса, а нíкакав лéб не óмеси.
- батíше** се свр. 1. *пòквари се*. - Улéгал нéки жíжак, па ни се пчени́ца батисáла; 2. *несíпане, умре*. – Батиса се, и óн; 3. *ишчезне, изгуби се*. - Кудé ли се батиса? А трéба ми.
- батлија** м *човек сре́дне руке*.
- батлијас**, -та, -то *онај који је сре́дне руке, који има сре́не*.
- батли́ка** ж *жена сре́дне руке*
- бáцко** м *пеј. приглу́й човек*
- бáча** ж *баи́ти, жрадина*. – Íдем да нава́дним бáчу.
- бачалáк** м *баи́товансíтво*.
- бáчица** ж *дем. и хпí. од бача*. – Íдем зэчэс да нава́дним бáчицу.
- бáчка** се несвр. *брчка се*. – Немóј се бáчкате по вóду, ће се свé умóкрите.
- бачованци́ја** м *баи́тован*.
- бачованци́ка** ж *баи́тованка*.
- бáца** м 1. *пáшенож, свасíпкин муж*. – Едвá чéкам да ми дóјде бáца, да се мáлко распиштóлимo и попрíчамо; 2. *кру́пан човек*.
- башкá** прил. *в. бэшка*
- башкáри** несвр. *ленсíвује, излежава се*. – Нíшта не рабóти, сáмо башкáри. Такóј свáки дáн.

- башта́ м в. *башта*. – Башта́ ти беше добѣр,
а ти́ никѣкѣв неси́.
- баштетѣйна м в. *баштетѣйна*.
- баштин, -а, -о *очев.* – Обѣкал баштин
канѣт, па излѣгал на ѓро.
- бѣбѣ с *беба, повороѣенче.* – Не мѡж д-ѣде
на рабѡту, чу́ва бѣбѣ.
- бѣбѣнце с *дем. од бѣбе.* – Чу́ва си бѣбѣнце
кѣо ѓчи углѣву.
- бѣбиште с *ауѣм од бѣбе.* – Не мѡгу да си
си́м од овѡј бѣбиште.
- бѣга несвр. *бежи, избеѣава.* – Бѣга од
рабѡту.
- бегендише свр. и несвр. *заволи, засвиѣа;*
воли, свиѣа. – Милѣва бегендисала
Алѣксу. – Младѣн бегендише Велику.
- бегендише сс несвр. *воли се, свиѣа се.* –
Деца се бегендишу, ѣе се ѣзну.
- бегендише свр. и несвр. в. *беѣендише.*
- бедахѣн м *надсѣреиница од лима изнад*
ѣтерасе или улаза у кућу која ниѣиѣи од
книѣ или сунца. – Скинуше бедахѣн и
турише плѡчу.
- бѣден м *бедем.*
- бѣдспѣѡк м *дем. и хѣн. од бѣден.*
- бѣди несвр. *лажно ѡѣѣужује.* – Бѣди ме, а
несѣм кри́в.
- бѣдоше несвр. пеј. *вриѣи велику нужду.* –
Стѣр чѡвѣк, а бѣдоше кудѣ стѣгне.
- беѣанија ж *беѣање.* – Свѣ се дѣло у
беѣанију.
- бѣзвезѣѣак м *ѣлуѣ чѡвек.* – Безвезѣѣак, н-
умѣ волѣ у дѣпе да убоѣѣ.
- бѣздѣр м *зорѣн, ѣаника, сѣрах.* – Нашѣл се
у бѣздѣр, па нѣ зна кѣкѡ да рабѡти.
- бѣздѣтка ж *нерѡѣкиња.* – Остѣла му
женѣ бѣздѣтка.
- бѣздѣткиња ж в. *бѣздеѣика.*
- бѣзмѣтник м *неѣодмиѣѣлив.* – Свѣти
Врѣч, бѣзмѣтник.
- бѣкне свр. *не може да каже неѣѣѡ, да*
ѡѣвори усѣа од сѣраха, да ѣроѣовори.
– Питѣше га, а ѓн ни да бѣкне.
- бѣкриштина м пеј. *од бѣкрија.* – Тѡј бѣ-
криштина ми живѡт ѣпропасти.
- бѣксто с *бѣкстѣво.* – Уватѣли га у бѣксто.
- бѣл, -а, -о 1. *бео;* 2. *сед;* – Бѣла глаѡа,
бѣла косѣ.
- бѣлѡц м *белѣнце.* – Кѣд разбѣе перѣшку,
бѣлѡц поедѣ а жутѡц врѣи.
- бѣла глаѡа ж *фиг. ѣамѣѣѣн чѡвек.* – Тѡј
ни бѣла глаѡа не мѡж да разбѣстри.
- бѣла зѣмља ж *врѣѣа земље ѣо боји.*
- бѣлаѣше се свр. *ѡѣараси се беде,*
наѣасѣи. – Едѡа се белѣса од ѣѣге.
- бѣлај м *зло, несреѣа.* – Ѣде у граѣд, па си
донѣсе неки белѣј. – Тури ми на врѣт
белѣј (*наѣесе коме несреѣу*).
- бѣла кѣша ж *фиг. снеѣ.* – Дѣцо, паѡа бѣла
кѣша
- бѣла лѣла м и ж изр.: Уе урабѡти тѡј као
бѣла лѣла.
- бѣла рѣда ж *бот. камилица Matricaria*
chamomilla. – Кѣкѡ поѣи чѣј од бѣлу рѣду,
прѣману мешѣна да ме болѣи.
- бѣла цигѣрка ж *бѣла цигѣрица.* – Дѣдо на
мѣчку мѣлко од бѣлу цигѣрку.
- бѣлега ж *ѡжиљак од ране, ѣѣраѣ од*
удара. – Евѣ ју бѣлега кудѣ ме ударѣл.
- бѣлеје несвр. *сѣди (ѡ коси).* – Од мѣку
почѣл рѣно да бѣлеје.
- бѣлен, -а, -о *бељен.* – Бѣлено плѣтно.
- бѣлење с *бељење.* – Нѡси плѣтно на
бѣлење.
- бѣли дрѣн м в. *дрѣн.*
- бѣлие се несвр. *бели се.* – Нѣшто се гѡре
бѣлие. – Бѣлие се пѣниѣца.
- бѣлипа ж *бѣло ѣроѣеје.* – Вѡли млѡго да
зѡбе бѣлину.
- бѣлисвет м 1. *мноѣѣѣво, бѣзброј.* – На-

- збра́л старуди́ју бели́свет. – Ѐма бели́свет ста́ре па́ре; 2. *тїуђина, дале́к и неї̀о́знатї́ свеї́*. – Огишо́л у бели́свет, па се не јавља.
- бели́ца ж бот. 1. *врста́ круї́не оку́рле илї́ве бледо́жуї́е боје*. – Слї́ве бели́це су се ода́вно изгубї́ле; 2. *врста́ брескве ко́ја мо́же би́ти сї́тна или́ круї́на; круї́нија с једне сї́ране има́ розе боју*. – Кру́пне бели́це ће беремо́ за еде́ње а сї́тне за раки́ју.
- бели́час, -та, -то *ї́лав (о човеку)*. – Сва́ су му деца́ бели́часта, на башту́ су.
- белка́ ж *бела о́вца*. – Остри́го белку́.
- белмутаќ м *бели ка́мен*. – З-белмутаќ ме ударї́л по гла́ву, па ми напраї́л чвару́гу.
- белодрешка́ м *хајдук по́сле Нишке буне 1841. (дру́ге Милоје́ве размири́це са Срида́ком)*. – У на́ше село́ су доодї́ле и белодрешке́ и вата́ле се у оро́.
- белокорка́ ж *лубени́ца беле ко́ре*. – Белокорке́ су ти најсла́тке. Ку́пи ми едну́.
- белорепка́ ж *црна о́вца бело́ репа*.
- белужња́в, -а, -о *беличасї́, белкасї́*. – Ја́ га чинї́ у црно́, а оно́ испало́ белужња́во.
- белу́тэк м в. *белмуї́тэк*.
- белчу́г м *карика, алка, беочу́г*. – Откину́л ми белчу́г на ла́нац.
- бе́ља ж *фиг. сне́ж*. – Бе́ља, забели́л црепови́. – Забелї́ га бе́ља, забелї́.
- беневрѐци́ м *уске чакши́ре од бело́г су́кна*.
- бе́пче с *беба*. – Ѐмају́ бе́пче у ку́ћу.
- бера́љка ж *їримиї́вна напра́ва за брање во́на*. – Немо́ј се качнї́ш на јабуку́. у́зни бера́љку па ју́ обѐри.
- берѐ́ се *несвр. скуї́ља (о жноју)*. – Берѐ́ се гно́ј.
- берї́ја ж *вика, галама*. – Дї́гли берї́ју на њѐг, а он не́ кри́в.
- берикѐ́т м *леї́шиа, обила́н, ї́лод, род*. – Сѓ́в ми берикѐ́т из ѓ́мбар узо́ше и отѐраше.
- берикѐ́тап, -тна, -тно *рода́н, ї́лодоносан*. – Ова́ј ће го́дин да бу́дне берикѐ́тна.
- бе́рне свр. *набере ма́ло, набере набрзину*. – Берну́ ма́лко цре́шње за дечи́ју.
- бесе́ње с *бешење, вешање*. – Бесе́ње му не гї́не.
- бескѐ́рка ж *ї́лод, сасвим ї́панке ко́ре, ї́лолико ї́панке као да је нема*. – Насади́л сам тї́кве бескѐ́рке.
- бесне́је *несвр. бесни, љуї́и се, ї́рави лом*. – Напи́л се, па бесне́је по ку́ћу.
- бесни́ *несвр. луду́је*. – А́ се дї́гне, ѓ́дма по́чне да бесни́.
- бесни́к м 1. *ої́асан човек*. – Беснику́ не па́дај у ру́ке, мо́ж те ло́ко уби́је; 2. *немирко, несї́панко*. – Онѓ́ј мо́ј бесни́к по цѐл дѓ́н се ју́рца.
- беспи́ло с *бес, обесї́*. – Увати́ло га не́ко беспи́ло, па са́мо луду́је.
- бесну́ља ж 1. *ої́ака, обесна жена*. – Онѓ́ј бесну́ља сву́ де́цу побї́; 2. *живахна, немирна, несї́панка девојчи́ца*. – Бесну́ља, кѓ́д улѐгне у со́бу напра́н лом.
- беспу́тиње с *крај, ї́редео у коме нема ї́уї́тева; ї́ешко ї́роходно земљши́те*.
- бесра́м прил. *бесї́идно*. – Накрї́ви гла́ву на едну́ стра́ну и бесра́м ула́зи у ку́ћу.
- бесра́мап, -мна, -мно *бесї́идан*. – Бесра́ман, ми́сли да ні́кој не ві́ди кѓ́кво рабѓ́тп.
- бесра́мшик м *бесї́идник*. – Бесра́мник, све́ ми ѓ́те.
- бесра́мница ж *бесї́идница*. – Бесра́мница, не́ма си сра́м од ні́ког.
- бе́страга узв. 1. *дођавола*. – Ѐди у бе́страга.; 2. Изр.: Бе́страга му гла́ва (*клеї́ва*).
- бећа́р м *момак, сї́тарији момак* – Ко́д бећа́ри заї́грају, земља́ се тресе́.

благуџка ж агр. *врста јабуке*.

блџац, -жна, -жно *мрсан, масџан*. – Нешто сам бџан, па не смџм да едџм блџно.

блџан дџи м мн. блџни днџ *дан када се не поџти*. – Куџ нема и у блџни днџ ће поџти, а куџ има ће блџи.

блџи несвр. *једе масну храну, не поџти*. – Ће ти оцечџ поџ уџи што блџиш преко поџти.

блџно с поименични придев *мрсна јела*. – Онџ не поџте, уџек еџу блџно.

блаџ несвр. 1. *блеџи*. – Дџј на овџу, да не блаџ; 2. *блене*. – Блаџ ко телџ у шарџна врата. – Блаџ ко овџн.

бламџра (се) несвр. *брука (се)*. – Бламџра ме куд џуди; – Само се бламџра куд џуди.

блантав, -а, -о *бљуџав*. – Уџек напран блантав ручџк.

блатишџак м *ауџм. од блаџи*. – Унаџдомо у неџи блатишџак, па се еџва изџукомо.

блатџште с в. *блаџишџак*.

блџј м *блеџање*. – Чуџ се блџј од овџу, иџди видџ кџквџ ју је.

блене несвр. *џуџо џледа, зурџ*. – Блене ко телџ у шарџна врата.

блџсав, -а, -о *будаласџ*. – Млџго е блџсав.

блџсас, -та, -то в. *блџсав*. – Нешто су му деџа блџсаста.

блџштиџе се несвр. *блџџи се, јако се сиџа*. – Нешто се гџре блџштиџе, д-џм зџчџс да видџм кџквџ е.

блџштиџе се несвр. в. *блџџи се*.

блџзнак м *блџзнац*. – Онџ су блџзнаци.

блџзнакиње ж мн (јд. блџзнакиња) *двоџке (женско)*. – У наше сџло се не панџти да су се родиџе блџзнакиње.

блџзначџе с *дем. и хџй. од блџзнац*.

блџзни свр. *роди, донесе на свџџ двоџке*. –

Па мужна блџзнаџа.

блџзниџи м мн (јд. блџзниџ) *блџзнаци (у сџоке)*. – Изнесџ ми онџ блџзниџи од јуџер, да и [x] подџнмо.

блџзниџа ж *чџлик, чџлик од коџа се џрави сџиво алаџки, а иџџо џако и чџлик коџи се заваривањем додаџе веџ иџџрошеном сџиву*. – Цџганин ми турџл блџзниџу на сџџру, па сџг добрџ сџџ.

блџзниџи несвр. *заваривањем сџавџа чџлик на иџџрошено сџиво алаџке*. – Иџдем куд Цџгани да ми блџзниџџе сџџру.

блџзџи поим. приџ. *блџски род*. – Ми смо си блџзџи, трџба се поџтуемо.

блџзо прил. *блџзу*. – То е блџзо, не долџко.

блџмба ж 1. *џломба, мџшавџа за џуњџње оџџеџеноџ зуба (у зубарсџиву)*. – Испџла ми блџмба из кџџњак; 2. *коладиџ мџџалне џлочџце коџи везуџе краџеве канџџа, жиџе и др., а служи као сиџурносџи џџчаџи на џакеџу, џредмеџу и др.* – Турџше блџмбу на нџв струџомер.

блџмбџра (се) несвр. 1. *сџавџа (се) џломба у оџџеџени зуб*. – Вџље ти е да блџмбџраш зуџб, него да га вџдџиш; – Рџкџл ми зубар да трџба двџ кџџњака да ми се блџмбџрају; 2. *сџавџа (се) сиџурносџи мџџални џџчаџи на какав џредмеџ*. – Видџл сам кџкџ су блџмбџрали струџомер; – Оџвџја вагџни се трџба блџмбџрају.

блџнтав, -а, -о *бљуџав, неџкусан*. – Дџј ми малџко сџл, не мџгу да еџм блџнтаво.

блџџс несвр. *џрелива преко печџџа*. – Паџдла голџма кџџша, па водџ блџџс преџко џлук.

блџџџтина ж *бесмџслиџа, џџварџње, лџж*. – Исприџџал неџе блџџџтине од мџн, па жив срам да ме изџде од џуди.

блџџе несвр. *џџвраџа*. – Поџел неџто лџше, па блџџе.

блџџје несвр. в. *бљуџе*.

- бљуткав, -а, -о в. *бљантїав*.
- бључ м бот. *вишегодишња зљастиа биљка Tatus cotinifus из фамилије Dioscoreaceae, чије се подземно сїабло ујошпрелбава у народном лекарсїиву.*
- боб м бот. *боб Vicia faba L.*
- бобѡк м дем. од боб. – Кусни малко од бобѡк.
- бѡба ж *баба, само уз име сїарије жене. – Идем да ѡкнем боба-Вїду. – Бѡба Вїдо, ѡка те нешто мојá мати.*
- бобѡвиште с *месїо* *ѓде је сађен боб. – Изриљаше бобѡвиште и засадише арпаїик..*
- богáство с *боѓаїїсїиво.*
- богáсто с в. *боѓасїиво. – Шћé ми ннѓѡво богáсто, кад цел дн од рáбѡту грбїну не мѡг да испрãм.*
- богатѡје несвр. *боѓаїїи се. – Богатѡје на тўђ рачун.*
- богатлѡк м в. *боѓãїлãк.*
- богиња ж *ожилãк од пелцовања прѡїїив великих боѓиња.*
- богињка ж дем. од боѓиња.
- боговѡтац, -тна, -тно (обично боговѡтни, -а, -о) уз реч: *цео за појачавање њеноѓ значаја. – Работїмо цел боговѡтни дн.*
- богѡвски прил. *добро, лепо, дивно. – Живї богѡвски.*
- бѡд м *пелїла код пелїења. – Испуштіла сам эдн бѡд, па мѡра да распаруем.*
- бѡжем прил. *ваљда, побоже. – Бѡжем рекѡмо да ће рáбѡтимо, а ти не дојде.*
- божїчњак м бот. *девојачка суза Ноја L.*
- бѡј м *баїїне, пїуча. – Излѣгни на бѡј, штѡ бежїш?*
- бојација м *заниїлија коју боїи пређу за ћилмове и пелїїиво.*
- бојацилѡк м *бојацијски занїї.*
- бокáри несвр. *оїлођује (о веїру).*
- бокáри се несвр. *сїарује се (о крмачи).*
- бѡкче с дем. и хїї. од бѡѓ. – Бѡкче ти лў-бим. – Бѡкче му неѓѡво.
- бѡлап, -лна, -лно *болесїан. – Бѡлно ми детѡ, мѡра да бѡдем уз неѓ.*
- болѡж м бол. – *Истрпел голем болѡж, док му пзвãдїли зѡб.*
- бѡлес ж *болесї. – Уватила га нека бѡлес, па не мѡж главу да подїгне.*
- бѡлесан, -сна, -сно в. *болан.*
- болечїна ж *болесї, болешїїина. – Напãла га нека болечїна, па сãмо кўња.*
- болнїк м *болесник. – Кãкãв ми е тѡј болнїк, кад не пїе лѣк.*
- бѡлување с *бѡловање, пãїїња од бѡлова.*
- болужњãв, -а, -о *болешїив. – Детѡ ју нешто болужњãво.*
- болује несвр. *бива болесїан, пїуђује, пãїїи. – Свãк си болује своју бѡлку.*
- бѡљ безл. *бољи. – Мãрко е бѡљ мãјстор од Пѡтра, а Марија бѡљ мãјстор од Мãрка. Кѡ е нãјбол мãјстор?*
- бѡљка ж *болесї. – Бѡљка те изѡла, да те изедѡ (клеїїва). – За свãку бѡлку їма лѣк.*
- бѡмба ж *фиг. флаша са пїћем. – Друкче би те примїл да си му однел едну бѡмбу.*
- бомбáрдупвање с *бомбарѡвање.*
- бонбѡна ж *бомбона. – Купїл сам за децу неке бонбѡне, ал' ми се не свїђају.*
- бонбѡнка ж 1. дем. и хїї. од бонбона. – *Девѡјче ко бонбѡнка; 2. врсїа цвећа. – Посипãл сам бонбѡнке.*
- бонбонција м *онај коју прѡизводи или прѡдаје бомбоне.*
- бѡнцек м *песїерица за сечење метãла. – Дãј ми бѡнцек да псечем шпарїнг.*
- бѡпка ж 1. *бубуљница. – Ѓма бѡпке по образї; 2. оспã. – Некакве му бѡпке излѣгле по снагу.*

бóпкица ж дем. и хпї. од боїка.

борі́че с омања соба, собица у којој се налази кревети за спавање и сандук за чување празничне одеће, девојачких дарова и сл. – Младенци ће спє у борі́че.

босáнка ж шаљ. чашица за ракију за-премите 0,5 дл. – Попише две-три босáнке, па се опише.

босилáрчић м зоол. врабац са плавом жлавом и белкастиом жуином.

босоти́ња ж сироти́ња, сиромашт́во. – Сáмо голоти́ња и босоти́ња.

бóча ж женски марама за повезивање жлаве. – Дошлє бóче у дућан, мóра да кúпим едну.

бóчка ж цejна марамица. – Тури бóчку у цєп, ће ти затрєба.

бóчкица ж дем. и хпї. од бочка.

бóшке узв. божє. – Лєле, бóшке, лєле, бóшке, кудє ћа се издєвамо?

брэдáвка ж брадавица. – Рúке му пúне з-брэдáвке.

брáбоџка ж брабоџак.

брáв м ошїиї назив за једно жрло овце. – Чúвам стó брáва; мóгу и више, ал' нећу.

брáвче с дем. и хпї. од брав. – Заклáл еднó брáвче за светóц.

брáда ж свежањ пшенице (прави се на крају жетве од влаїи пшенице са класјем. Влаїи пшенице се ухваїе руком, срїом одсеку и црвеним вуненим концем завежу. Та "брада" се сїави поред иконе као знак среће и рода). – Дожблн смо, јóш брáду да напрáимо.

брáдас, -га, -го брадиш.

брáди се несвр. везује мараму око жлаве.

бради́чка ж дем. и хпї. од брада. – Пуштїл бради́чку, као попчє.

брáздас, -та, -то избраздан, има на себи бразде.

брáјко м пријатељ. – Ђ, мój брáјко, не мóж

кэко ти бћеш, него кэко трєба.

брáле м 1. хпї. од браїи. – Ајде брáле да вечєрамо (Нар. пєсма); 2. пријатељ. – Е, мój брáле, млóго бћеш. Ал' не дáвају брáћа.

бранá ж дрвена дрљача начињена од пїрња. – Напрáимо брану и завлáчимо úгар.

брáши свр. не дозвољава, забрáњује. – Брáни ми да прóјдем кроз негóву нїву; – Изр.: Кúј рабóти Бóг не брáни (не забрáњује, дозвољава).

бранїк м негована шума, забран. – Тó е дєда Рáкни бранїк.

брáниште с забран, шума. – Улєгли смо у Месєчиново брáниште, не у нáше.

брáнца ж друшїтво, жрупа. – Дошл є нџгóвубрáнцу да се мáлко провесєли.

брáство с браїистїво. – Брáство и едїнство.

брáсто с в.брасїтво.

братэк м дем. и хпї. од браїи.

брáтцов, -а, -о браїов. – Тó е брáтњово имáње.

брашэнци с дем. и хпї. од брашно. – Узни мáлко брашэнци, па омєси погáчку.

брашанци с в.брашэнци.

брашњив, -а, -о који је посуїи брашном, брашњав.

брв м брвно. – Дошла голєма водá па ни однєла брв.

брдо с део пкачкož разбоја од вишїких дрвених шпїчица између којих се уводи основа.

брєкће несвр. сїење. – Брєкће као да вучє кóла.

брєкче с дем. и хпї. од брєж.

брємењак м аузм. од брєме. – Врљн му брємењак ссно, па нек едє ако бће.

брєнује несвр. има обзир према некоме. – У њїну кућу нїкој нїкуг не брєнује.

- брчка се несвр. 1. *бора се (у лице)*. – Нé тóлко стáр, а почéл се брчка у лицé; 2. *пѣра се (по води)*. – Немóј се брчкате по воду, ће се намóкрите.
- брчкап, -а, -о *наборан*. – Младиња нóси брчкане вутáрке, а нé стáре бáбе.
- брчкани опóнци м мн. *опáнци од сирове свињске коже код којих суврхови обрађени са великом пажњом и лепо наборани*. – Оцúтра ћу нóсним брчкани опóнци.
- бу узв. – Ца или бу!
- буав, -а, -о *подбуо, напѣкао*. – Узéл буаву девојку.
- бубазлáтка ж зоол. *инсектí пѣврдокри-лацзлапíнозелене боје Cetonia surata L.*
- бубс у главу изр. *необичне замисли, занесењапíво*. – Улéгле му нéке бубе у главу, па сáмо лудúје.
- бубњí несвр. *пíупíњи (о пѣни)*. – Наложíл кубé са сýва дрва, па сáмо бубњí.
- бубрѣжњак ж *комад меса око бубрѣга*. – Исéчи ми од бубрѣжњак.
- бубрѣче с дем. и хпí. *од бубрѣг*. – Претéкал ме, поéл бубрѣче.
- бува ж мн. бúје *бува*. – Изéдоше ме бúје.
- бува несвр. 1. *удара, млапíи (оракe, пáсуљ)*. – Укачíл се на ора да бува ораси. – Кэт се пасуљ напечé, ће га бúвамо; 2. *пеј. халапíливо једе*. – Седáл уз остáл, па сáмо бува, као да нíкад лéб не видéл.
- буваљка ж *пљоснапí комад дрвѣта којим се удара по рубљу кад се пѣре*.
- бувач м зоол. *црнкаспíа ваи која напáда пáсуљ*. – Бувач ми напáл пасуљ, мóра га прскам.
- бувосéрипа ж *изметí од бува*. – На јестáк се вíде бувосéринне. – Опéри јестáк од бувосéринне.
- Бугарáш м прекорно, *Бужарин*. – Одалá се за Бугарáша, нé пмáл Србин за нý (*из времена бужарске окупáционе власпíи*
- поком Првог светскóг рáтá*).
- бугарка ж бот. *врспíа пáпирке*.
- Бúда ж име. – Бúдо, дóm ли си?
- будáлка ж дем. и хпí. *од будала*. – Ё, ё, будáлке, онí те, брé, свé опљачкáше.
- будáлски прил. *жлупо, жлупáчки*. – Будáлски погину.
- бúде несвр. *будне*.
- будéње с 1. *буђење*. – Мóра га разбúдим, дошлó врéме за будéње; 2. *бивање, пѣребивање, спíјање*. – Ће видíш кáкó е у војску тéшко будéње на стрáжу.
- бúдне несвр. *буде*. – Разбúди ме кáд бúдне шéс.
- будњéва несвр. 1. *повремено буде, повремено се налази, бива*. – Јá си пóчесто будњéвам куд нý; 2. *дожађа се повремено, понекад*. – И у нýину кућу будњéва расправија, нé сáл у нáшу.
- бúд...тúј везн. *не само ... нежó и ...* – Бúд га опљачкáл, тúј га и изубивáл.
- бúја несвр. *распíе (снажно)*. – Пáде кíша и пóче пченица да бúја.
- бúјас, -та, -то *бујан*. – Бúјас ко цврлíка.
- бујér м *зáзда, божáпани*. – И бујér тáкóј не трóши кáкó он што трóши.
- бúјос м *бујноспí*. – Свé работí од бúјос.
- бúка ж 1. бот. *буква Fagus silavatica L; 2. шпирока цев (око 50 цм) којом се вода са ћерѣи (устáвe) доводи на воденично вшпíло*.
- букáра ж *посуда за вино (од жлине у облику бокала, неке имају сисак)*. – За ручóк увек дéда донесé по едну букáру винó и свí из нý пију.
- бúквица ж *војничка књижница*. – У бúквицу ми свé нáјбољо пíше.
- буклија ж *окићени кондир којим се родбина и пѣријатѣљи пòзивају на свадбу*. – Буклија му млóго накíћена, сíгурно је млóго гóсти позвáл.

- буклук м *смече, ђубре, прљавишиша*. – У њињу кућу буклук до колена.
- букова глава ж пеј. *тврдоглава, својеглава особа*. – Букова глава, недоказан. – 3-букову главу не мож да излэгнеш на крај.
- буковина ж пеј. *неоптесан човек, протсак*.
- була ж деч. *оштин назив за вола и краву*. – На, б'уло, на! – П'иши була, ништа ти неће.
- булазер м 1. *браш*. – 3-булазера се љуцки подели; 2. *пријатељ*. – Булазеру, пошто даваш сирење.
- булазни несвр. *прича свашт'а, шт'о не приличи, балежа*. – Доста, не булазни више.
- булдождер м *булдожер*.
- булка ж 1. бот. *т'урчиник Papaver rhoeas L.*; 2. деч. дем. и хп. *од була*. – Д'ецо, нап'јте булку.
- булча м 1. *оштин назив за вола*. – Ајд, булчо, ајд; 2. пеј. *призлућ човек, будаласта особа*. – Булча, сви га заебавају.
- буљав, -а, -о *буљоок*.
- буљас, -та, -то в. *буљав*. – Некако му едно дет'е буљасто, а д'руго не.
- буљи несвр. *уторно зледа, п'иљи*. – Само буљи кроз п'енцер.
- буљиша ж *пеј. особа са буљавим очима*.
- буљча м *буљооки особа мушкоз' пола*. – За буљчу е буљиша, а не убава девојка. – Буљчо, буљави, ел не видиши да те сви смеј'ју?
- бумбас, -та, -то *овалан, окружао, дебео*. – Некако ми е бумбас.
- бумбулеас, -та, -то *лојтасић, овалан*. – Нешто ми е парх'ет бумбулеас.
- бумбулејка ж *окружла избочина, избочина у виду лојт'е*. – Парх'ет ми се намокрић, па се изнадишале бумбулејке, па мора да га разнизујем.
- бупариште с *мест'о где је некад био бунар*.
- буп узвик којим се *плаше мала деца, предочавајући им могућности да не падну*.
- бупа несвр. 1. пеј. *свашт'а зовори, лујет'а*. – Само бупа, ништа га не сл'ушај; 2. *удара*. – Бупа га у грб'ину; 3. *фиг. халашиво једе*. – Бупа ли бупа, не ост'аља за никог.
- бупне свр. 1. пеј. *лујне, иззовори бесмислицу*. – Бупнућ, па едв'а ост'ал жив; 2. *слажно удари*. – Изгрбави ме кад ме бупну.
- бурд'ел м *нечистића, прљава, мрачна протсорија*. – Как'о ли мож да живи у онј бурд'ел?
- бурјан м бот. *ашт'а Sambucus ebulus L.* – Изр.: *Замлаћује се као Марјан по бурјан*.
- бурличка несвр. *брчка у т'ечности, фркће у т'ечности (нарочит'о свиња у помиде)*. – Нема т'уј м'аз, кад свиња бурличка попомиде.
- бурма ж *славина на бурет'у*. – Т'очи вино на бурму, а не на црев'о.
- буруличка несвр. в. *буричка*.
- буса се несвр. *фиг. прави се важан*. – За ништа не, само се буса.
- бут'ак м дем. *од бућ*. – Оц'еци ми м'алко од бут'ак.
- бута (се) несвр. *з'ура (се), п'рића (се), завлачи (се)*. – Бута га да побрзо иде. – Бута р'уке у ц'епови; – Бута се куде му не м'есто.
- бутипка ж дем. *од бућина*.
- б'уткс несвр. *хп. од бићин, буде*. – Дан'ос ћу си б'уткем д'ом. – Б'утки т'уј и ч'екај ме.
- б'утки несвр. *хп. од будићин (кожа из сна)*. – Б'утки те бапка, б'утки. – Б'утки бапка дет'е.
- б'утне свр. *зурне*. – Б'утну га низ басам'аци.

бўтне се свр. *завуче се*. – Бўтну се у чѣрге и зѣспа.

бўћи се несвр. *надигне се*. – Почѣл квасѣц да се бўћи.

бўћкуриш м *неукусно, на брзину направљено јело, слабо њиће*. – Тѣкѣв бўћкуриш нѣће ни свѣње да едѣ. – Изнѣл нѣки бўћкуриш да пиѣмо.

бучѣй несвр. 1. *бруји, хучи, ѡрепери* (у

ѣливи, поѣама). – Нѣшто ми бучѣй у главу; 2. *поочиње да ври (о ишри)*. – Почѣло вино да бучѣи.

бўца м *човек на високом ѡположају*. – Он је голѣм бўца у вѣбрику, сѣмо он мѡже да та запѡсли.

бўцак м *забачено, неѡприсѣйѡачно мѣсто*.

бўцовѡп м *в. бўца*.

В

вѡздѡп прил. *цео дан, ѡкоком целоѡ дана*. – Вѡздѡп смо работѣли, ѣч се несмѡ одмарѣли.

вѡздап прил. *в. вѡздѡп*.

вѡчица ж *дем. од вѡчки*. – Чѣкај да убиѣм и овѣј вѡчицу.

вѡшкѡ ж зоол. *ваши Pediculus L.* – Пуна му главѡ с вѡшке.

вѡшља м *пеј. вашиљивко*.

вѡшљѣв, -а, -о *вашиљив, онај који има ваши*. – Игрѡл се с вѡшљѣву дѣцу, на запатѣл вѡшке.

вѡшљѣвци м *мн. пеј. назив ѡродице чији су чланови ѡзнаѣи ѡ вашиљивѡсти*. – Узѣл снаѣ из вѡшљѣвци.

вѡшна ж *жена која има ваши*. – Доклѣ ће ме овревѣје тѡј вѡшна?

вагѡп м *велика дрвена чинија из које куца цѣла ѡродица*.

вагѣга ж *вѣдѣѡа, зачин*. – Посѡлни пасѣл с вагѣгу, да бѣдне пѡбѡлѣ.

вагонѣт м 1. *решѣѡкастѡа ѡлаѣѡформа на заѡрежним колима са малим и усѡправним рожњаѡцима која служе за превѡжење сѣна, сламе, сноѣља и шѡше*; 2. *ѡлаѣѡформа од даске која сѣјаја двоје сѡнке*. *Задње су сѣјаѣѡичне, а ѡредње су ѡкреѣѡливе - имају уѡправљач (волат)*

у облику слова Т и кочницу од мѣѡала. *На вѡзѡнѣѣ може да седне више дѣце*.

вѡда ж *капал којим се доводи вода за заливање башиѣе*. – Прошири вѡду да пѡбрзо навадим бѡчу.

вѡди несвр. 1. *наводњава башиѣу*. – Опѣла жѣга, па свѡки дѡн ѣдем у градѣну да ју вѡдим; 2. *захваѣѡа воду из бунѡра*. – Вѡди вѡду из бунѡр, да напѡн волѡви; 3. *извлачи вуну, кучину и сл. из ѣребѣна*. – Немѡј да ми вѡдиш вуну из грѣбенци, јѡш ју несѣм добрѡ извлачила.

вѡдичка ж *дем. од вада*.

ваздѡп прил. *в. вѡздѡп*.

вѡздап прил. *в. вѡздѡп*.

вѡздук м *ваздух*. – Отвѡри пѣнѡер да улѣгне чѣс вѡздук, ће поѡрѡмо од задѣчину.

вѡјда ж *корисѣѡ*. – Ниѡкаву вѡјду нѣмам од њѣ, сѣмо ѡ[x] овѣјам.

вѡјдица ж *дем. од вајда*. – И од њѣг си ѣмам нѣку вѡјдицу.

Вѡка ж *имѣ*. – Волѣл сам да ѣдем код бѡба Вѡку на свѣгѡц.

вакѣла ж *укор, ѡѡмена*. – Изр.: Очитѡл му вакѣлу (*сѣѡроѡо ѡѡмене, укѡри*).

вѡла *изр.: Вѡла Богу*. – Вѡла му – Вѡла ти. – Ё, вѡла, мѡже. – Ё, вѡла, не мѡже. – Кѡ е

дошъл вала му, а кој не двапут му вала. – Не ми казал ни “вала”. – Не треба ми негово “вала”.

валече с *хваљење, хвалисање*. – Њина вамилија је истин за валече. – Досади ми с тој негово валече.

вали несвр. 1. *истиче нечије врлине, заслуге, дела, лепоти и др.* – Млого га вале. – Куга млого вале, млого га и куде; 2. *недостигаје*. – Млого ни што шта вали у кућу. – Нешто му вали у главу. – Вали му нека доска у главу (*каже се недоказаном, неразумном, тврдоглавом човеку*); 3. – Нема пет кила, вали пола кило (*закине на мери*). – Неће да му вали ни длака од главу (*брижно чува*). – Ништа му не вали (*све има*). – Ништа му не вали што иде бос (*не мари*). – Шта му вали, узнига (*нема мане*).

вали се несвр. *хвалише се, уздиже се*. – Млого се вали. – Сам се вали, сам се кварн. – Вали се као свитка з-дупе (*каже се у шали хвалисавцу*).

валинка ж *недостигајак, мана*. – Сваки си човек има по неку валинку.

валичан, -чна, -чно *који има какав недостигајак*. – Валичан је и у ноге и у главу.

валција м *хвалисавец*. – Ајде, валција, не претеруј га млого.

валцика ж *хвалисава женска особа*. – Откад и ти постану валцика?

ваља несвр. 1. *требало, потребно је*. – Ваља јутре да копамо лозје; 2. *копља*. – Грде тешке, па и [х] ваљамо; 3. Изр.: Не ваља (*није добро, лоше је здравља, болестан је*).

ваља се несвр. *копља се*. – Пушти буре да се ваља. – Ваљамо се по траву.

ваљавица ж *посиројење на постоку за ваљање сукна*. – У наше село несу биле ваљанице. Оне су биле у Јелашницу.

ваљавичар м *човек који се у ваљавици бави ваљањем сукна*. – У Јелашницу су

били најбољи ваљавичари и праили најбоље клашње.

ваљен, -а, -о *хваљен*. – У ваљене се јагоде не иде з-голему крошњу.

ваљка (се) несвр. *копља (се)*. – Ваљка буре до буре; – Гурнул малко буре, па се оно ваљало, ваљало и одваљало чак до Денчини.

ваљне (се) свр. 1. *помери (се) копљањем*. – Ваљни малко буре, па га углави; – Буре ће се углави, ако се малко ваљне. 2. *почне да (се) копља, закопља*. – Ваљни тј камен до сид, да ни не смита; – Одгурну камен, и буре се ваљну на кут плот.

ваљувас, -та, -то *који је окруло, овално, лопастно облика*.

ваљутка ж *лопастница од млевеног меса, пржи се у масли*. – Моја баба за светом увек праи ваљутке.

ваљчас, -та, -то *који је окруло, лопастно облика*. – Дојде некако ваљчас.

вамилија ж *породица, род, сродство*. – Из добру е вамилију, да ју узнемо за снају. – Ми смо из исту вамилију, треба се поштујемо.

вамилијаз м *школски послужитељ*. – Рака Мадн е бил најбољ вамилијаз.

вамилијаран, -рна, -рно *породичан*. – Ја сам вамилијаран човек, несам пусто-сватица.

вампирија м *аузм. од вампир*. – Онога вампирцију ћу убијем, плаши ми децу.

вангла ж *овећа кухињска посуда*. – Тури цигерку у ванглу.

ванглица ж *дем. од вангле*. – Деца ми изљускала ванглицу.

вантазира несвр. *замлаћује се, заноси се*. – Ништа не ствара, само вантазира. Мисли тој ће завек да буде.

вапцира несвр. *полуди, иззуби памети*. – Кэвб ти е, морн, што се резилиш, неси,

- ва́лда, ванцира́ла.
- ва́рбица ж *оловка у боји (дрвена бојица)*.
– Не а́рчи бађав ва́рбице.
- ва́рбичка ж *дем. од варбица*. – Истроши си ва́рбичке, мо́ра кúпим но́ве.
- варде́ње с. *чување, пажење*. – До́сади ми варде́ње ко́зе да не уле́гну у туђо ло́же.
- ва́рди несвр. *чува, пази*. – Изр.: Стра́ ло́же ва́рди.
- варе́н, -а, -о *куван*. – За ручо́к имамо ва́рени компири́.
- ва́рена глава́ ж *пеј. приглу́па особа*. – Изр.: Ле́зи се ко ва́рена глава́.
- ва́рење с. 1. *припремљено јело за кување*. – Тури ва́рење на шпобрет; 2. *кување*.
- ва́ри (се) несвр. *кува (се)*. – Сва́ки дџн ва́ре и едú пасу́љ, ништа дру́го; – Тури́ла барани́ју да се ва́ри.
- ва́рка несвр. 1. *чува, пази*. – Ва́рка ло́же од лапо́ви; 2. *вара, помало, с времена на време*. – Она́ га ва́рка, а он не ви́ди.
- ва́рка се несвр. *пази се, чува се*. – Ва́рка се от свѐ, а од бо́лку највише.
- ва́ркање с *в. вардење*.
- варка́ње с *учесћала лаж*. – Нави́кал да ва́рка, ал' га варка́ње и одáло.
- варци́ја м *чувар*. – То́дор пуда́р, голѐм варци́ја.
- Васу́љица ж *Васиље́в дан, дан када се прославља св. Василије Велики (14. јануар по новом календару)*.
- ва́та несвр. 1. *лови*. – Сва́ки дџн иде да ва́та за́јци; 2. *захва́та, садржи*. – Ово́ј бу́ре ва́та око педесѐт ки́ла; 3. Изр.: Ва́та га не́што (*каже се луцкаси́ном човеку*). – Ва́та ма́глу (*избежава*). – Ва́та пúт (*бежи*). – Ва́та шиша́ву (*скипа се*).
- ва́та се несвр. 1. *хва́та се*. – Ва́та се у о́ро; 2. *фиг. лоше пролази*. – Ва́та се за гла́ву; 3. *ле́ти се*. – Ва́та се те́сто за ру́ке. – Ка́ља-во, ва́та се за ма́тику; 4. *сипа́ра се (пена, рђа, лед и сл.)*. – Ва́та се пѐна на млекó.
- Ва́та се рђа на ма́тику. – Ва́та се ле́д; 5. *фиг. води се љубав*. – Ва́тали се, па се и узели.
- ва́тање с 1. *ловљење*. – Отишли у ва́тање за́јци; 2. *фиг. вођење љубави*. – До́ста су се ва́тали, ва́тање и[х] до́вело да се узну.
- ва́тра ж *повишена телесна тем-перату́ра*. – Де́те ми има ва́тру, мо́ра га водим ку[д] до́ктура.
- ватра́љ м *жарач, лопаћница за жар*. – У́зни ватра́љ па ми да́ј жи́шку да запáлим цигáру.
- ва́ши поим. зам. *укућани*. – Ка́кво рабо́те ва́ши?
- ва́шински прил. *на ваши начин*. – Не срамúјте се, вре́ите си по ва́шински а ми по на́шински, па ће се разберемо.
- ва́шки прил. *в. вашински*.
- ве́брувар м. *февруар, дру́и месец у го-дини*. – У ве́бруар најладно.
- ве́дер м *ојру́жа, жибан, покрећач*. – Про-мени́л ве́дер на че́зе. – Са́јција тури́л но́в ве́дер на са́т.
- ведерчѐк м *дем. од ве́дер*. – Пу́кал ве-дерчѐк на са́т, казу́је са́јција.
- ве́дерче с *дем. од вре́дер*. – Заменí едно ве́дерче од седло́ на бици́клу.
- ве́јарка ж *сипро́ј за вејање жи́па ради издавајања зрне́ља од и́леве. Био у упо-треби кад се врши́дба обављала зове-дима и коњима. Покре́пао се ручно*. – Прво пчени́цу да пропу́штимо кроз ве-ја́рку, па ће ју тријеримо.
- ве́је несвр. *чисти́и зрне́ље од праши́не на тај начин ии́то за си́па са висине, а ве́тар носи праши́ну*. – Це́л дџн ве́ју пасу́љ.
- ве́јник м *надсипреиница од лисна́пољ грања, вењак, сеница*. – Билá голѐма же́га, па су сва́дбу напра́или на́поље, под ве́јник.
- ве́кма ж *векна, хлеб ду́жумаси́тог облика*. – Ви́ше не печу́ ле́бови, него ве́кме.

вѣковно прил. *пѣрајно, вѣчитѣо*. – Све је пролазно, ништа не мѡж да бѡде вѣковно.

вѣкување с *вѣковање*. – Вѣкување по[д] Турци билѡ млѡгѡ тѣшко.

Велигден м *Ускрс*. – На вр Велигден се не ватају перашке.

велигдѣпски, -а, -о *ускршњи*.

велија ж *кришка (само уз им. сир)*. – Купил двѣ велије с ирење.

Велика ж *име*. – За време рат смо бѣжали код бѡба Велику у Копаж Кошару.

вѣлика нужда ж *дефекација, избацавање измеђа из себе, пражњење дебелѡг црева*. – Кат сам пошѡл у школѡ, дѣда ми е причѡл да кад ми се прииде напоље пита м учитеља: “Госпѡдине учитељу, мѡлим Вас, ѡћете ли да ме пуштите дидем да вршим вѣлику нужду.”

Вѣлко м *име*. – Гѡцин Вѣлко е бил мужина.

вѣпѡц 1. м *вѣнац*. – Нанизали смо двѣс вѣнѡа поприку. 2. *пѣрѣен у пѣној боци с алкохолѡм*. – Мућни ракију. Ако има вѣнѡц, јака е.

вѣнѣр м *фењер*. – Узѣл дѣда вѣнѣр, упалил га и отишѡл у кошару да види кѣквѡ волѡви рабѡте.

вѣнѣрче с *дем. од вѣнер, мали фењер, фењерче*. – Без вѣнѣрче не поѡди у воденицу.

вѣпѡк м *дем. и хит. од вѣнѡц*. – Количка малѣчка, па умејала да нанѣже едѡн вѣнѡк поприку.

вѣпѡча свр. *фиг. испѣуче, добро изудара*. – Само да ми дѡјде у кућу, има га вѣнѡчам.

вѣпѡчаница ж 1. *једна жреда у кровном састѡву куће*. – Венѡчанице везују друге грѣде испѡт крѡв; 2. *испѣрава ѡ вѣнѡчању*. – Сѡг млѡди кѡт се вѣнѡчају, ѡдма добију и вѣнѡчаницу.

вѣпѡчка ж *бот. врѣћа пѡприке*. – У

градину смо насадили сѡмо вѣнѡчку поприку.

вѣнѡчување с *вѣнѡчавање*. – Вѣнѡчување ѡбавезно у цркву.

вѣнѡчује (се) несвр. *вѣнѡчава (се)*. – Пѡп нѣма кѡд, вѣнѡчује млѡдѣнци; – Млѡдожења нѣће да се вѣнѡчује у цркву.

вѣпѡр м *вѣпѡр*. – Овѡј ти се вѣпѡр нѣ млѡго угоји.

вѣпѣре с *дем. и хит. од вѣпѡр, мали вѣпѡр*. – Вѣпѣре треба да се штрѡби.

вѣра ж 1. *народна припадност*. – Онѣ су друга вѣра; 2. *веровање*. – Изр.: Нѣма вѣра у куче (*не шѣреба веровајѣи псу*).

вѣранѡа ж *пѣраса, балкон*. – Падло детѣ од вѣранѡу, па се покршило.

вѣргла несвр. 1. *брзо прича, прича ко навѣјен*. – Кат пѡчне да врѣи, сѡмо вѣргла; 2. *брзо окреће (пѡчак, пѣдале на бицикли и сл.)*. – Укачи.

вѣрижњак м *мојка ѡ којѡј висе верѣже*. – Нѣћу да мѣнам вѣрижњак, јѡш је чврс.

вѣрма несвр. *уважава, ценѣ*. – Не вѣрмају га ни за црвљиву сливу. – Ни којѡ никуга не вѣрма.

вѣрмене с *извезен пѣрслук*. – Бећари ѡбукли вѣрмене и излѣгли на ѡро. – Мѡј башта носил вѣрмене.

вѣрменче с *дем. од вѣрмене, пѣрслучић*. – За наше момчѣ нѣма вѣрменче да се купи.

веројспѡвес м *веројспѡведање*. – Йде на веројспѡвес, нѣшто скривѣла Бѡгу.

вѣрување с *веровање*. – Вѣрување у Бѡга.

веселѣње с *веселѣе*. – Домѡћинс, нѣка ти е срѣћно веселѣње.

вѣт, -а, -о *нешѣо шѣо није свеже, шѣо је извѣпѣрело, шѣо нема укуса*. – Износѣ ни вѣго вино.

вѣтрѣје несвр. 1. *испѣрава*. – Затвѡри канту да бенѣн не вѣтрѣје; 2. *ѡуби имек*

- (о *вину*). – Почело вино да ми ветреје; 3. *фиг. постојаје сенилан*. – Како стареје, такој ветреје.
- ветри** несвр. *в. ветреје*.
- ветрило** с *место изложено ветру, ветровито место*. – На ветрила ветар дува, па носи.
- ветрина** ж 1. *јак ветар*. – Дуну нека ветрина, па однесе црепови от кућу; 2. *вићрина*. – Купили ветрину за убавило.
- ветропир** м *деринице, деињасића особа*. – Треба да расте, још је ветропир.
- ветрушина** ж *јак ветар*. – Дуну нека ветрушина и зачас напраи голѐми сметови.
- ветрушка** ж *ковичлац ветра*. – Диже се нека ветрушка, па раздену све крстине.
- вечерка** несвр. *вечера*. – И дете седнуло уз остал и барабар вечерка с нас.
- вѐцба** ж *вежба, војна вежба*. – На војну вѐцбу се не зове тек такој.
- вѐцба (се)** несвр. *вежба (се), увежбава (се)*. – Војници вѐцбају како се нишани; – Војници се вѐцбају да пуцају.
- вѐцбање** с *вежбање*. – Вѐцбај, вѐцбај, с вѐцбање се све постига.
- вѐшалка** ж *ѓрозд везан за канај који је развучен од једноѓ до друѓоѓ зида, два ѓрозда обешена о такав канај или пруи са више ѓроздова обешених о ексер на зиду осипављених за зиму. Грожѓе се веша у подруму или “соићинима” (“боричинима”)*. – Скинул вѐшалку грѓзе, па ју сам еде, ником не дава.
- вѐштица** ж *сваки зла, рђава жена*. – Онуј вѐштицу нећу више да видам у кућу.
- ви** зам. *вам, вас*. – Да ви врнем паре. – Да ви ви́днм.
- вигура** ж 1. *лик, облик*. – Били га, били, па му променили вигуру; 2. *шаховска фигура*. – Не зна ни како се зову вигуре, а ће игра шаќ.
- видѓк** м *видно место*. – Навикал да све остѓла на видѓк.
- видело** с *дан, свеиљоси, лампа*. – Да се врнете за видело. – Упали видело.
- виделце** с *дем. и хић. од видело*. – Упали виделце да видимо како одемо.
- видѓње** с *виђење*. – Сврну код њи, само на видѓње.
- види (се)** свр. *погледа (се)*. – Иди у лѓже и види да л’ трѓба да га прскамо; – Види се у огледало како с. Сав си се умршќал.
- виђева (се)** несвр. *виђа (се)*. – Виђева га како се смѓца по село; – Несмо се забраили, виђевамо се.
- виђува (се)** несвр. *сусрѓта (се), сасијае (се), виђа (се)*. – Виђува ју кад на чешму завѓта воду; – Виђувају се на ѓро па на ѓро.
- виђување** с *виђевање*. – Виђување и[х] приближило.
- виђује (се)** несвр. *виђува (се)*. – Виђујем ју како иде у тђу лѓже за грѓзе; – Виђујемо се по путиње.
- виђљас**, -та, -то *висок, тѓнак и вићак, вићкоѓ сипаса*. – Сва су ју деца виђљаста и убава.
- вијакер** м *врѓћа кола са коњском запреѓом, најчѓиће за изнајмљивање*. – Кад ме бѓшта уписувал у учитељску школу, од Житковац до Алѓсинац сам се возил у вијакер (*ѓто је било 1952. ѓодине*).
- вијакерѓија** м *фијакерѓића*. – Вијакерѓија ми поможе да унесѓм ствари у кућу.
- вије** несвр. *савија (о жици, сарми и сл.)*. – Цѓл дѓн вије жицу за носѓчи. – Вије сарму за ручѓк.
- вијѓка** ж *висѓћи орман у коме се налази прибор за ручавање*. – Отвори вијѓку и дај дѓди букѓру за вино.
- вијѓлина** ж *виолина*. – Дошли Цигани с вијѓлине да му свире.

- вијор м *вихор, јак ветар*. – Дуну вијор и однесе снопови от крстину.
- вијори сс несвр. *лејриша се (о заспиави)*. – На задружни дом се на Први мај вијоре заставе.
- вијугас, -ста, -сто који *вијуџа, кривуда*. – Друм ни е на неколко места вијугас.
- вијкса ж *маси за обућу (ималин)*. – Дај ми вијксу и четку да овиксам чижме.
- вијкса несвр. *чисти ималином обућу (цителе, цокуле, чизме)*. – Башта с вијксу вијкса чижме.
- вилдан м *изданак, садница*. – Штагар си вилдан у слпвак? – Посадил два вилдана.
- вилданче с дем. и хип. од *вилдан*. – Не знам кј ми е искубал вилданчићи из лојзе. Ако га најдем, ћу га пребием.
- вилина косица ж бот. *вилина коса, само вила Cuscuta epithim L.* – И палење не помјага, код вилина косица улэгне у детелину.
- вилица ж *виљушка*. – Не еди с прсти, узни вилицу.
- виличка ж дем. и хип. од *вилица*. – Учи дете да еде с виличку.
- вилцан м *иољница за кафу*. – Немам си ни едн вилцан, мора си купим неки.
- вилцанче с дем. и хип. од *вилцан*. – Нек ти боба Колка напуни овој вилцанче с туцану попрікупа ћу ју врнемо.
- винансија ж *повац*. – Кэко стојиш с винансију? Слабо.
- винансира несвр. *пوماже новцем*. – И ја би млого направил да има кој да ме винансира.
- винансиски, -а, -о *новчан*. – Винансиски сам слаб.
- винар м *онај који ужива у пијењувина*.
- винарка ж *женска особа која ужива у пијењувина*.
- вински, -а, -о прил. *расположен да пије вино*. – Зо кэкво си? Ёл си вински, ёл
- ракиски?
- вињага ж *високо разџранит чокоити нове лозе са досита џроздова (у виноџраду је обично уз брескву)*.
- вир м *бара*. – Пази да не нагазиш у неки вир.
- вира ж *отпаод од ситоке после клања*. – Вира од овцу млого износи.
- вирјае несвр. *усјева, најредује, развија се (о цвећу)*. – Овој ми цвеће не вирјае, мора га пресадим.
- вири се несвр. *навире, скупиља се нека пичност*. – Очистимо кладанац, па гледамо кэко се вода вири.
- виронга ж *завеса*. – Некако си е убаво кэт си туриш виронгу на пенџер.
- вирушљак м зб. *им. од вир, вир до вира*. – Док дојдомо до вас, изгазимо добёр вирушљак.
- вирчэк м дем. и хип. од *вир, мали вир, вирчић*.
- висне свр. *повиси*. – Виснул венэц до венэц. – Изр.: Виснули му краци у гроб, а јо[ш] се пэкла (каже се сипаром оронилом човеку).
- висне се свр. *обеси се коме о врић*. – Виснул ми се на врат, па мора га овиям.
- височэк, -чка, -чкэ, *виши, прилично висок*. – Височкэ, ал' ће се укачимо.
- вистап м *нарочити врсти сукње, фиспан*. – Моја мати имала млого убав вистан. И млого га чувала.
- вјтал м 1. *вићао за мошање пређе, вићао*; 2. *вићао у који удара вода која излази из буке кроз цвун и покреће водешични камен*. – И без едну перајку вјтал ће се обрта.
- вјтка ж *комад џране или цела џрана којом се одозго окрећаньем зайеже уже на колима пуним дрва*. – Овај грања ће ни бјдне вјтка.
- вјтла несвр. *окреће у круџ*. – Узёл дете, па га вјтла око себ.

- витаић м дем. и хиі. од виітал, мали виітао.
- вйтлушка ж 1. ковийілац веііра, нагло и снажно кружно креііање веііра; 2. дрвена наіірава за заііварање врайіа. – Обрні вйтлушку на вратанца да не улазе кокoшке на дивану.
- витражица ж завестица. – Сашіли смо витражице за пенцери.
- виіш свр. у презеніу видиш. – Виш овој? Виш какво си направил?
- виішек м куіасіиі омоті од харііије (за бомбоне). – Ујка ми дал виішек пун збонбоне.
- виішече с дем. и хиі. од виішек, мали фиішек, фиішечіі. – Купі еднo виішече бонбонке за децу.
- виішке прил. неіішо виіше, мало виіше. – Дaде му и виішке но што е тражиі.
- виішнар м виішеев воіінак. – Из едн виішнар смо обраіли виіше, па ћемо после из други.
- виішнoв, -а, -о који се односи на виішеу. – Засадиіл сам еднo виішнoво дрво, коіко за лек међу дрвља.
- виішнoвача ж ракија од виішања. – Печемо виішнoвачу.
- виішнoвина ж виішево дрво (као браћа). – И од виішнoвину се прае чууре за туцање попріку.
- Влајинка ж Влахиња.
- влачези м пл. т. наіірава којом се пре-влачи неіішо ііешко.
- влачи несвр. 1. чешіа вуну на бребенцима или у вуиовлачари. – Узела бребенци да влачи вуну. – Огишла у влачару да влачи вуну; 2. дрљачом дрља ііорану њиву. – Збрану влачино њиву.
- влаша ж сііаклена боца. – У едну влашу чувам зейтин а у другу оцт.
- влашица ж дем. од влаша. – Распал влашицу мастило па га избііли.
- влашка ж дем. од влаша. – Паде ми влашка из руку и разбн се. Жива несом.
- влінта ж неморална жена. – Онај влінта ми упропасти мјуа.
- водепoц м врсііа крушке.
- водепічка ж дем. и хиі. од воденица.
- водёе с вођење. – Цёл дн водёне волoви по угар ме іізвори.
- водёека ж в. воденoц. – Кат видим водёеку, вода ми потече на уста.
- водёекав, -а, -о са достіа воде.
- водерљак м земљишііе са ііуно воде. – Едва се извукoмо из онoј водерљак.
- водерљив, -а, -о мочваран, са ііуно воде. – Овај мује њива млого водерљива.
- води несвр. бик оілођује краву. – Деца гледaju какo бік води краву и смеју сс.
- води се несвр. крава се сііарује са биком.
- водица ж религ. вода освећена од ііоіа. – Дошл поп у кућу да ни свёти водицу.
- Водице ж в. п. Бођојављење, славе се 19. јануара ііо новом календару. – За Водице се увек ваје пигіје.
- воднік м местіо где сііоје ііесііије, део сііалаже где сііоје ііесііије. – Кат сс напијеш воду, врні купче у воднік.
- водурљак м зб. им. од вода. – На свё стране водурљак, нма куде на суво да станеш.
- возёе с вожење, вожња. – Зачас дојде време за возёе снoпови.
- војиште с руда на дрвеној ралици.
- вoл м 1. зоол. мушко говече, обично одрасло и ушііројено. – Воі је појак од краву; 2. фиг. и пеј. злуі, ііросіі човек. – Воі нішта си н-умё, само зна да тегли.
- волк м дем. и хиі. од вол, вочиі. – Од овој телеће испадне добoр волк.
- волёе с вољење, љубав. – Сіта сам с његово волёе.

волова́р м онај који напаса волове.

волóвска ко́бла ж возило на пшочковима које вуку волови. - Волóвска ко́бла несú што и коњска.

волóвско óко с бот. *врста кружно́ црно́ жрожја*. - Ретко родило волóвско óко.

во́ља ж жеља. - Испуни́л му во́љу.

во́шка ж расечен и осушен плод вошке, често нанизан у венце. - Нанизáли смо вошке от прáскеве и сли́ве.

вр́ м мн. врóви, *врх, врхови*. - Пáдал од вр́ ку́ћу. - Укачи́л се на вр́ дрвó.

вр́ прид. *сами*. - Дошáл на вр́ Вели́гден.

врабóц м фиг. *мршава, жòљава особа*. - Како врабóц је, сáмо што не полети́.

вра́же несвр. *враже, бије*. - Ци́ганке уме́ју да вра́жу а́л' уме́ју и да вáрају.

вра́ј прил. *бесила́ино*. - Куд не́га мóжда има вра́ј, а́л' куд ме́не не́ма.

вра́јла ж *рђава жена, блудница*. - Јовáне, пáзи на дете́; загледа́ло се у едну́ вра́јлу, не си имаш мýку.

вра́н *хибри́т* м бот. *врста винове лозе. Црно жрожје са ситним и ретким зрнима са тне лозе*. - Ми́ деца́, смо с вра́н *хибри́т* пра́или бркови́.

вра́њ м *дебео дрвени запушач за жорњи ошвор бурети́а и бачве (махом од врбе или ли́пе)*. - Зачу́кај вра́њ на буре, да се не укисели вино́.

вра́нчи, -а, -о *који припада вра́нцу, вра́нцима, који се састоји од врабаца, који је као у врабаца*. - Вра́нчо гњездó. - Вра́пча кри́ла.

врастрéње с *кресање*. - Уморí се од врастрéње дрва́.

вра́стри несвр. *креше (жране на дрвeи́у)*. - Укачи́л се на брeс да вра́стри брсти́ну.

вратéк м *дем. и хип. од вра́и*. - Вратéк му тóнк кáко пглицка́.

вратáра несвр. *непрестáно излази и улази. Ошви́ра и зашви́ра вра́иа*. - Не вратáрајте тóлко, не улéгне зимá у сóбу.

врати́ло с *део разбоја за ткање. Разбој има два вра́иила. На задњем се намотáва основа, а на предњем иза́ткано ила́ино*.

врати́к м *део јарма који стоји на вра́иу жовечети́а*.

врати́њи, -а, -о *вра́ини*. - Осéбла ми врати́ња жи́ла.

Вратолóма ж в. п. *Свети́и апóстоли Вартоломеј и Варнава, 24. јуна по новом календару*. - Вратóлома се празнује од гла́ву.

врачари́ца ж *врачара, жáиара*. - Ишли́ смо и по дóктору и по врачари́це и ништа несмó направи́ли.

врбáк м *жрање од врба*. - Шé ли му онóлки врбáк, кэд од не́г не́ма вáјду?

врбóвина ж *врбово дрво, врбов иру́и*. - Изр.: Ни́ од жену́ човéк, ни́ од врбóвину óгань.

врбопу́д м *време кад почиње све да буја и развија се, долазак пролећа*. - Дошáл врбопу́д, не́ма ви́ше зимá.

врв́и несвр. *сија, ки́ици, у изр.: Врв́и од знање*.

врв́ица ж *стаза, пупања*. - Увáти врв́ицу кроз лóбзе па не излéгнеш на друм.

врв́инка ж *дем. и хип. од врвина*. - Иди по врв́инку, по врв́инку, па не стíгнеш у гради́не.

вргуди́ несвр. *хрче кад сáва*. - Чим лéгне, óдма пóчне да вргуди́.

вргу́љка ж *коврца, талас (коса)*. - Има кóсу на вргу́љке.

вр́да несвр. *избежава*. - Вр́да од рабóту.

вр́дало м в. *врдач*. - Башта́ му бше голéмо вр́дало, а он не́ тэкáв.

вр́далце с *дем. од врдало*. - Вр́далце је он.

- Не играј се сас њег, ће те прѣјде.
- врдáч м *непоуздан човек, преврћљивац.*
— Врдáч, сáмо глѣда да не рабóти.
- врдóлама м в. *врдáч.* — Пóнада се у врдóламу, кэд онó ништа.
- вревѣње с *љовор, разљовор, пѣричање.* — Његово ми вревѣње йскочи на вр главу.
- врѣви несвр. *љовори, пѣрича.* — Сáмо врѣви, а ништа не рабóти.
- врѣвив, -а, -о *љоворљив, пѣричљив.* — Врѣвив нѣки човѣк.
- врѣвлѣив, -а, -о в. *врѣвив.*
- врѣи несвр. в. *врѣви.*
- врѣив, -а, -о в. *врѣвив*
- врѣјѣње с в. *врѣвѣње.*
- врѣји несвр. в. *врѣви.*
- врѣјив, -а, -о в. *врѣвив.*
- врѣка несвр. 1. *ољлашава се (о кози).* — Идѣ види зэштó козá врѣка; 2. *фиг. дере се.* — Кэд га увáтим, ће врѣка кэко јáрац.
- врелáц м *велика врућина, сѣрашина жеља.*
— Куј ће жњѣ на овј врелáц?
- врѣме с *непољода, кишá, снељ.* — Нáврну неко врѣме, па не могáмо да дорабóти-мо.
- врѣмѣште с 1. *неврѣме.* — Увати ни нѣко врѣмѣште па ни мáкац; 2. *ауљм. од врѣме.* — Бѣше нѣко тѣшко врѣмѣште, едвá крај с крај састáймо.
- вретенáр м *Циљанин који пѣрави врѣтена.*
- вретенáрка ж *Циљанка која размењује врѣтена за сеоске производе.*
- врѣтетáна ж *ауљм. од врѣћа.* — Едвá досе-цá овј врѣтетáну с компири.
- врѣтетáнка ж *хѣи. од врѣћейшина.* — Дáдо му врѣтетáнку з-брáшно.
- врѣћка ж *дем. и хѣи. од врѣћа.* — Óтера две-три врѣчке пченицу у воденицу.
- вречѣи несвр. в. *врѣка.* — Намѣри козу да ти не вречѣи.
- врждáљка ж 1. *напѣрава за пѣлашење пѣшина.* Приликом окрѣпања сѣвара велику буку. — Кэд лóјзе напáдну скорци, не помáгају ни стó врждáлке; 2. *дрвена чељрѣпáлка, служи као дечија игѣрка.* — Дѣда ми направѣл врждáлку и по цѣл дѣн ју обртам.
- врждáње с *брујање, зврјање, дизање буке.* — Цѣл дѣн врждáње áвута кро[з] селó за Кáменички вѣс. — Кэд скорци напáдну лóјзе, не помáга врждáње од врждáлку.
- врждѣи несвр. *снажно ударијући производи буку.* — Кэт пóчне да врждѣи ће пóчну и тичѣи да бежѣ.
- врждѣина ж *пѣруи, шѣпáи.* — Избѣл га с врждѣину по дупе.
- врждѣинка ж *дем. и хѣи. од врждѣина, пѣруишѣ, шѣпáишѣ.*
- врѣже свр. *вѣже.* — Врѣжи козу за дрвó, а јáрићи пúшти.
- врѣз предл. *на, пѣреко, пѣврх.* — Водá му иде врѣз нóгу. — Пáдли едѣн врѣз дрúгог. — Обукал грудњак врѣз кошуљу.
- врѣзаам прил. *цѣнад земље.* — Изр.: Бóље врѣзаам нѣго úзам.
- врѣзан, -а, -о *вѣзан.* — С врѣзанога рта се не иде у лóв. - Изр.: Врѣзан пóп мѣрно селó.
- врѣзана врѣћа ж *фиг. несѣрепѣина, љлуиá особа.* — Óн ко чѣигра, а децá му врѣзана врѣћа.
- врѣзáч м *радник који везује снопóве.* — Дóброг врѣзáчá пѣт жетвáра не мóж да надвóље.
- врѣзáчка ж *напѣрава за везивање снопóва или пѣсечене винове лозе.* — Без врѣзáчку не поóди на жѣтву.
- врзоглавкa ж *пѣвезича за љлаву пѣреко које се забрађује марамá.* — Напѣрила сам две врзоглавке, да и[x] мѣњам кэт се забрађујем.

- па се покршил.
- вукне** се свр. 1. *уђе неїримейно*. – Вукну се у подрум и донесе букáру сáс винó; 2. *џурне се, увуче се* – Вукну се у óдар и зáспа.
- вукса** ж *неморална жена*. – Вучé се с нéке вуксе по грáд.
- вушиница** ж *дем. и хиї. од вунија, мали левак*. – Сүни ми вуницу да пресінем винó из балóн у шишé.
- вушија** ж 1. *левак*. – Ти сишјуј винó, а ти држи вунију; 2. *фиг. звучник*. (*У селу је 1945. пóстпављен разџлас, свака махала је имала звучник. Увече би се преко разџласа (звучника) објављивала збивања у селу, како добра тако и лоша, све до 1953, када је разџлас укитуїї и звучници скинуїи*). – Пáзи да не излэгнеш на вунију.
- вуптраци** м пл. т. *мушке дуђе зимске џаће од фланела*. – И лéти и зїми нóси вунтраци.
- вурда** ж *врстá сийноџ и посноџ сира који се добија од суруїке*.
- вурї** несвр. *сїпруји, дува*. – Затвóри вратá, отуд ми нéшто вурї.
- вурна** ж *пекара*. – У нáшу вурну мóж да стáну преко дéсет лéба.
- вурўна** ж *сїпара плевана пeћ*. – Тўри де нéко дрвó у вурўну.
- вурўпче** с *дем. од вуруна*. – Заложї вурўпче, па се слáтко огрејá.
- вусукла** ж *країтка муика чараїа извезена џоре*. – Мушкарáга, обукла вусукле, а нé черáпе.
- вутáрка** ж *сукња која се оїасује, изаїїкана је од пáмука; суїроїно: заїреџ је израђен од вуне*. – Лéти се нóсе вутáрке а зїми зáпрези.
- вўц** узв. *нема одсїпуїања, врдања*. – Нéма вўц, такóј мóра да бўде.
- вуцáра** се несвр. *бесицїљно иде, скиїїа се, смуца се*. – Кудé ли їде, кудé ли се вуцáра, тóј сáмо слáтки Бóг знá. – Вуцáра се с нéке фуксе по грáд.
- вўцка** се несвр. *чесїно улази и излази*. – Не вўцкајте се, ће оладїте сóбу.
- вуцкáње** с *чесїно улажење и излажење*. – С њїно вуцкáње оладїше свў сóбу.
- вуцкáра** се несвр. *сваки час улази и излази; їно чини без икаквоџ сїварноџ разлоџа*.
- вўцпе** се свр. *брзо уђе или изађе*. – Кудé ли се вўцпу, а сџ бéше тўј?
- вўц тáм-вўц овáм** прил. *сад їáмо, сад овáмо*. – Вўц тáм-вўц овáм и ништа не нáпраи.
- вучé** се несвр. изр.: Вучé се ко пребїјено кўче (*каже се лењом човеку*). – Вучé се ко мрцїна (*каже се лењом човеку*).
- вўчии**, -ја, -јо *вучји, који се односи на вука, који їриїада вуку*. – Ишли по вўчии траг. – Їма вўчјо óко.

Г

- гáгрїца** ж зоол. *жињак у жиїу и друџим зрнастїим плововима Dermertes lardarius L.* – Пасуљ ми їма гáгрїцу.
- гáгрїчáв**, -а, -о *има жињак, црвљив*. – Гáгрїчáва му пченица, па ју несў примїли на млїн.
- гáтка** несвр. *џолица*. – Мóра се смéјем, гáтка ме.
- гáткáње** с *џолицање*. – Цéл дán се гáткају, па ми досадїше с њїно гáткáње и цигчáње.
- гáбэр** м бот. *џраб, врстá листїоїадноџ*

- дрвѣта Carninus.* – Напраи́л пруче од га́бѣр.
- габра́к** м 1. *ѣрабова шума, ѣрабова ши́п्राжје.* – Тѣрај ко́зе у габра́к, па нег брѣсте; 2. *ѣрабов п̄руи́.* – Кад узнем едн габра́к, ће ме запантнш.
- габрóвина** ж *ѣрабова дрво.* – Нашѣл сам еднѹ добру габрóвину за чобрња́к.
- га́вран** м бот. *врѣта винове лозе; црно, кру́пно кисело ѣрожђе са п̄е лозе.* – Уки-сели́ си дѹшу еде́јши га́вран.
- газдало́к** м *божа́и́ство, имање.* – Бађав му то́лки газдало́к, кад н-умѣ да живи́.
- газда́ш** м *ауѣм. од ѣазда, божа́иши.* – Онѣ су газда́ши, сва́ки дѣн бла́же.
- газдѣ́е** несвр. *посѣаје божа́и, ѣазди се.* – Почѣл дагаздѣ́е и одма дѣгал но́с.
- га́здерица** ж *ѣаздарица, домаћица.* – Га́здерице, превѣди ме од кѹчи́ни.
- га́здини** поим. придев *божа́и људи, ѣазде.* – Бла́го си га на њѹ, отишла́ у га́здини.
- газди́нски,** - а, - о 1. *божа́ианики.* – Јана се одала́ у газди́нску кѹћу; 2. *раскошан, обилан.* – Спрома́, а сва́ки дѣн но́сн газди́нске дрѣ́е. – Спремѣли газди́нски ручо́к.
- га́здување** с *ѣаздовање, живљење у бо-жа́и́ству.*
- газе́ње** с *ѣажење.* – Копа́ње и газе́ње не иду заедно.
- га́зи** несвр. *фиг. п̄уче (немилосрдно).* – Ако почнем да га га́зим, ће ме запанти еданпѹт за сва́ки пѹт.
- гајда́ија** м *ѣајдани.* – Погоди́л гајда́ију да ми сви́ри на сва́дбу.
- га́јде** с изр.: Запѣл ко глѹв у га́јде (*п̄врдо-ѣлав, недоказан, својеѣлав*). – Иде з-га́јде (*иде п̄лачу́и*). – Напѣл га́јде (*паљу́ти се*). – Ће си оти́де з-га́јде (*оти́ћи ће п̄лачу́и, јер је добио ба́ишине*).
- гајдепи́ца** ж *део на ѣајдама у коме се*
- налази п̄исак који има осам ру́па.* – Нај-бо́ља гајдепи́ца се пра́и от сли́вово дрво́.
- га́јка** ж *кожна спо́јка.* – Не́ма га́јку на каји́ш, па му висѣ́и.
- га́ка** несвр. *ѣаче.* – Иди ви́ди зштѹ плѹвке га́кају.
- гами́ла** ж *ѣомила.* – Ту́рајте сно́пови на гами́лу, а ја љу и[x] рѣ́шам у крсти́ну.
- га́нц но́в,** - а, - о *п̄ошѣуно нов, оно ши́о се п̄рви п̄и́и облачи, обува.* – Обу́кал се у га́нц но́во.
- га́рантување** с *ѣаранѣија.* – Попра́ен са́т куд сајди́ју има га́рантување еднѹ го́дину.
- га́рван** м зоол. *ѣавран.* – Поцрнѣл како га́рван.
- га́ров** м *назив и име црноме п̄су.* – Но́ћум смо га́рѡва пуштáли од ла́нац.
- га́с** м *п̄ѣпролеј.* – Има вѣшке, па му нама-за́ли ко́су з-га́с. – Си́пи га́с у ла́мбу.
- га́сарче** с *лимена посуда са фи́и́шем у коју се си́а п̄ѣпролеј. Служи за освѣ-п̄љавање.* – На ла́мбу смо разби́ли ста́кло, па мо́ра гасарче да па́лимо.
- га́сли́в,** - а, - о *умрѣан п̄ѣпролејом.* – Да́ј ми онѹ гасли́во ши́е да га напѹним з-га́с.
- га́сне** несвр. *ѣаси се, п̄олако несѣаје.* – Њи́на вамѣлија почѣла да гасне.
- га́ће** ж *доњи део мушке одеће, п̄анп̄алоне.* У *ушѣрѣби су:* до́льне га́ће (*доњи део мушкоѹ рубља, ѣаће*), купáће га́ће (*ѣаћице за ку́пање*) и пр́гене га́ће (*п̄анп̄алоне од коноѹлиноѹ влакна*). У *шали се п̄омињу* ко́жне га́ће. – За Вели́гден ми сашѣли но́ве га́ће.
- га́ћице** ж *крайке п̄анп̄алоне.* – Гра́цка децá су у лѣто носи́ла га́ћице, а сѣлска не́.
- га́ћке** ж 1. *дем. и хи́й. од ѣаће.* – Мило га штѹ се обу́кал у но́ве га́ћке; 2. *изр.: Ћу га истресѣм из га́ћке (лоше се п̄роведе, лоше п̄рође).*

- гађури́не ж *ауџм. и пѣј. од љаће, сѣпаре поцеђите панијалоне.* – Скидај теј усра-не гађури́не да и[x] оперем.
- га́ца м *црни клиј кукуруза.* – Све га́це одвојте на страну.
- гвире́ње с *љедане кроз нешићо, вирење кроз нешићо.* – Његово гвирење досадило и Богу.
- гви́ри несвр. *љеда кроз нешићо, вири, навирује.* – Гви́ри кроз пѣнџер.
- ге́ка несвр. 1. *набија, пшвари, препуњује.* – Не ге́кај то́лку у ко́ла, не мо́ж волбви да ти повучу; 2. *снажно удара.* – Не ге́кај га у меши́ну!
- гекáње с *ударане, пшварене, пре-пуњавање.*
- гекне свр. *пзенада удари, пшресне.* – Собарáли се, па га гекну́л о[д] сѣмљу. – Гекну́л га у меши́ну, па едвá издану́л.
- гелиптер м *непоуздана особа, вештоишр.* – Онáј гелиптер му е најбољ другáр.
- геми́ш м *мешавина, од свежа помало.* – Ни́кад не узима еднó, него геми́ш.
- гибáничка ж *дем. и хић. од љибаница.* – На дете се приела гибáничка, мóра да му напáним.
- гивнáзија ж *љимназија.* – Уписáл се у гивнáзију. – Окелавел учѣјни гивнáзију.
- ги́га несвр. *иде (скачући) на једној нози.* – Уби́л се, па ги́га.
- гигáње с *скакане на једној нози.* – Зигигáње иде на рабóту.
- гигачкí прил. *скачући на једној нози.* – Ђу дóјдем, мáкар гигачкí.
- гигне свр. *скочи једном нóгом.* – Кúј ће највише да гíгне? – Сэс леву нóгу не мóгу млóго да гíгнем.
- ги́жа ж бот. *чокоћ.* – Стáре гíже трéба да се извáде и да се на њи́но мéсто посáде калéми.
- гíжичка ж *дем. и хић. од љижа.* – Неке гíжичке трéба да замéним, слáбо ми рáђају.
- гижурíна ж *ауџм. од љижа, сѣпари велики чокоћ.* – Истрси́л гижурíне, да подмлáди лóјзе.
- ги́ли, ги́ли узв. *кад се љолица деће.*
- гилицáка несвр. *љолица.* – Гилицáка ме, мóра се смејем.
- гилицáка се несвр. *љолица се.* – Престáнте да се гилицáкате, вáше гилицáкње ми иде на жíвци.
- гилицáкње с *љолицане.* – По нéки пúт гилицáкње прéјде и у биéње.
- гилицне свр. *љолицне.* – Гилицну ме, па се пра́и да не он.
- гíне несвр. изр.: Не гíне му áпса ако е... (крíв, укрáл, шпијún...). – Не гíне му биéње.
- ги́ци, ги́ци узвик за дозивање свиња.
- главáп м пѣј. *реч за ни́подашивање, алузија се чини на велику и пáзну љаву.* – Кáквó знá онáј главáп, кáквó?.
- главачкí прил. *сѣпмољавце.* – Главачкí е одлетел низ басамáци.
- главíна ж *тврдоглава, својеглава особа, особенак.* – Беше он еднá голéма неострúгана главíна.
- главíца ж – Купíл шесéт главíце копúс за у кáцу. – Уз ручáк обавезно поедé по еднú главíцу црни лúк.
- главичкá ж *дем. и хић. од љавица.* – Купíл две-три главичкe копúс на пíјац. – Понеси нéку главичку црни лúк на њíву.
- главни пúт м *најважнији пúти у ашáру.*
- главнá ж *уђарак, неизгорело дрво које се још жарí.* – Запрéћи главнý у пéпел, да íмаш жáр за јúтре.
- главнíца ж бот. *житиши паразити у виду љиње Secale comutum.* – Главнíца му напáла пченицу.
- главничáв, - а, - о *заражен љавнiцом.* – Пченица ми е овúј гóдин свá главничáва.

- главче с дем. и хиџ. од *џава*, *џавица*. - Разби́л му главче сѣс ка́мен.
- главша м *џауџак*. - Ђ, ѓ, главшо, за́р не ви́диш да те сви́ заеба́вају?
- глаго́рѣк м *звечак у пѣрапорку који личи на куџлицу*.
- гла́дна го́дина ж *фиг. особа која је увек џладна, никад ситџа*. - Не́ се најѓ́л, гла́дна го́дина.
- гладне́је несвр. *џладни, поситџаје џладан*. - Напи́ се во́ду от Студѓну водѓцу и почѓ́ да гладне́јем.
- гла́нц папи́р м *шмирџла*. - У́зни гла́нц папи́р, па истрџај плѓтну на шпѓрет.
- гла́нца се несвр. *дошџерује се*. - У́бав си, не гла́нцај се то́лко.
- гласѓ́к м дем. и хиџ. од *џлас*. - О[д] то́ј ни гласѓ́к не́сѓм чу́ла.
- гла́си несвр. *води (нешиѓо) на име вла-сника*. - Та́ј њѓ́ва гла́си на моѓ́ме.
- гла́си се свр. *јави се, оџласи се*. - Гла́си се, да чу́ју да ѓ́ма не́ког до́м.
- гла́ша несвр. *џласа на изборима*. - За ку́га ће гла́шаш?
- гла́шање с *џласање, избори*. - Мо́ра да излѓ́гнем на гла́шање.
- гледѓ́ц м *зеџица у оку*.
- гле́да несвр. 1. *чува, пази, неџује*. - Ми́ одомо у ши́бу, а ви́ гле́дајте сто́ку; 2. *обилази*. - Ча́, Ли́ло, гле́дају ли те де́ца? Не́ћу да кри́вим у́ста, сви́ ме гле́дају. Не про́јде дѓ́н а да не́ки не до́јде.
- гледари́ца ж *врачара*. - Гледари́ца ми́ све видѓ́ла у длѓ́н.
- гле́тав, - а, - о 1. *џнецав, који је са досѓ́а воде и жи́лав*. - Дѓ́нѣс ми́ ле́б испѓ́л мло́го гле́тав, а и копа́ње ни́шта не ва́ља, и онѓ́ гле́таво; 2. *фиг. неуџледан (али оѓ́ак) човек*. - Ка́кѓв е гле́тав, а с конѓ́ц ти ду́шу ва́ди.
- гле́те несвр. *имѓерѓѓив од џледа, џледајѓѓе! видиѓѓе!* - Гле́те, џу́ди, ка́кѓво ми рабо́ти!
- глетенѓѓ́е с дем. и хиџ. од *џлеѓѓо*. - Тре́ба ми не́што глетенѓѓ́е, а не́ знам ку́де ми́ с.
- глѓ́тка несвр. *џледуѓца, поџледава*. (*За мѓло деѓѓе које је у колеѓци не каже се џледа неџо џлеѓѓка*). - Де́те се разбу́дило, па глѓ́тка.
- глетѓ́ с *длеѓѓо*. - Без глетѓ́ вѓ́рата се не мо́ж попрѓ́е.
- гли́ста ж зоол. *џлиѓѓѓа*. - Изр.: Изво́ди бе́сне гли́сте (*каже се ономе који изводи бесмисленосѓѓи*).
- глобљѓ́ва несвр. *џлоби, кажѓ́вава*. - На́ш пре́цедник одма глобљѓ́ва, не пита́ју те да́ л' си кри́в ел не́.
- гло́ђе несвр. *фиг. заједа, секира, оџовара*. - Почѓ́л и он да ме гло́ђе. - Це́л вѓ́к ју гло́ђал, па ју пре́врѓме у грѓ́б отѓ́рал.
- гло́т м *коров, уроѓица*.
- гло́тац, - тна, - тно *уроѓицав*. - Жи́то ми е глѓ́тно.
- гло́цка несвр. 1. *једе*. - Се́дал уз остѓ́л, па гло́цка ли гло́цка. Ни́шта не види, са́л пу́ни тањѓ́ри; 2. *фиг. заједа, секира*. - Са́мо ме ти гло́цкај! Ка́д зажми́м не́ма ку́ј да те погле́да.
- гло́цкаѓѓ́е с *једење, заједање, секирање*.
- гло́цне свр. *набрѓзину једе*. - А́јде не́што да гло́цнемо, па да рабо́тимо.
- глу́в, - а, - о *изр.: Глѓ́в двѓ чу́е*.
- глу́вав, - а, - о *онај који је (на)џлув*. - Глѓ́вча глѓ́вави! Ни́шта си не чу́е.
- глуве́је несвр. *џуби слух*. - Полѓ́к глу-ве́јем, али си́гурно.
- глу́вна ж *наџлува или џлува жена*. - Глѓ́вно, мо́ри, чу́еш ли ка́кѓво ти вре́нм?
- глу́вча м *пеј. (на)џлув човек, џлуваѓ*. - Ђј, глѓ́вчо, про́рѓкај у́ши, да не́што чу́еш.
- глумѓ́ц м *онај који носи наки́ћену буклију у свиѓтовима, а за вре́ме ручка служи џо-сѓѓе*.
- глу́пос м *оно шѓѓо је џлуѓо урађено, ре-*

- чено, замшљено и сл., будалашићина, бесмислица. – Напраићл глупос, па се изрезиплићл куд људи.
- глупча м *глупчак, прости човек*. – Онј глупча си аметом ништа не разуме.
- гмаца несвр. *џази по блаиу, џаца*. – Не гледа куде иде, сам о гмаца.
- гмацање с *џацање*.
- гмацне свр. *узати у нешто једном ноџом*. – Гмацну у блато, па си залужи ногавицу.
- гмечи несвр. *џњечи*. – Немој да гмечиш леб, нећеда буде добър за едење.
- Гмитар м *име*. – Гмитар одаде ћерке у град, не у село.
- Гмитра ж *име*. – Гмитра за сина узела девојку из друго село.
- Гмитровдџн м *Митровдан (хришћански празник који се слави 8. новембра по новом календару)*. – Наш светџц е Гмитровдџн. – Дбјди на Гмитровдџн.
- гмурџц м мн. гмурци *врста водене пшнице, џњурац*. – Видџл сџм кџко се гмурци гмурџу по воду.
- гмура несвр. *зарања нешто у неку шетност*. – Гмура му главу у воду.
- гмура се несвр. *џњура се*. – Дџцо, не гмурајте се по воду, мб[ж] се неко удави.
- гмурање с *џњурање*.
- гмурне свр. *заџњури*. – Гмурну му главу у воду и изброи до триес.
- гмурне се свр. *зарони, заџњури*. – Гмурнул се у воду и удавил се.
- гпби несвр. *излучује џној*. – Рана му још гнои.
- гпбји несвр. *в. џнои*.
- гњаса несвр. 1. *удара*. – Гњаса га кџко у врџу; 2. *фиг. једе мноџо и халаиљиво, нема мере у јелу*. – Пушти га, нек гњаса.
- гњасање с *ударање*. – Од онблко гњасане у мешину и коњи црцају, а он остџл жив.
- гњаспе свр. *слажно удари*. – Гњаснул га у грбину, па га изгрбавил.
- гњевап, - вна, - вно *пужан, нерасположен, невесео*. – Не доспџл, па е гњеван. – Нџшто е ођутрос гњеван, штџ му е?
- гњездб с *џнездо*. – На нашу дудницу грлица напраила гњездб.
- гњетџ несвр. *става на силу нешто унутра, ужурава*. – Гњетџ руке у пџзуке.
- гњетџ се несвр. *жура се, завлачи се*. – Гњетџ се куде му не место. – Изр.: Гњетџ се ко руб у дупе.
- гњил, - а, - о *џњо, омекнан плод воћке услед ферментџације или презревања*. – Изр.: Падал ко гњила крушка.
- гобџла се несвр. 1. *једва се креће*. – Едџа се гобџла и пџ иде на раббту; 2. *фиг. живошари, живи некако, кубури*. – Ча-Пџтре, кџко живиш? До прблет ћу се некако гобџлам, а после ћу видим.
- говџача ж бот. *врста шљиве в. белица*.
- говџи опџнџк м мн. говџи опџнци *в. опџнџк*. – Дџда е носил говџи опџнци, а ми, деца, свињски.
- говџина ж *џовеђе месо, џоведина*. – Едџ сџмо говџину.
- говнџнџ с *дем. од џовно*. – Нагазил на говнџнџ, па се умазџл.
- говно с 1. *човџји измеи*; 2. *пеј. џокварџнак*. – Испџл голџмо говно; 3. *пеј. деије*. – Моџ говно, па ме не слџша; 4. *изр.: Гбла гбвна (нико и ништо)*. – Доедџ гбвна (*довриш нешто што је зајочеи*). – Едџ гбвна (*сваишџа прича, баљезџа*). – Зајџл гбвна (*зајочео нешто да ради*). – Изџл гбвна (*није шребало нешто да учини, излануо се*). – Не дџрај гбвна да ти смрдџ. – Ниџбрдо се и говно ваља.
- ГОВНОВАЉ м зоол. *копџрљан Scarabaeus sacer L.*
- ГОВЊАР м *пеј. шуша, џокварџнак, мурдар*. – Бајџги неки мајстор, а он бил говњар.

- кэквó од нѝ да тражиш.
- голоуѝгра м в. *џолоуѝга*.
- голоко́тра м в. *џолоуѝга*.
- голоку́рас (само мушки род) *онај који је без доњеџ дели одеће*. – Нема гаће, па иде голоку́рас. – Излџе голоку́рас на врата.
- го́ло ме́со с *ображени део буѝшине*. – Заштѝ ми гаће да ми се не види го́ло ме́со.
- голомра́зица ж *сувомразица*. – Їзмрзну пченица на голомра́зицу.
- голору́кас, -та, -то *онај који без ичеџа иде на неко весеље*. – Не га срмота, дошџл голору́кас на свадбу.
- голотѝња и босотѝња ж *велико сиромаштѝво, беда*. – Куд нѝ е сама голотѝња и босотѝња.
- голотѝњка ж *дем. од џолоуѝшња*. – Помóгни ма́лко голотѝњу.
- голочóчка *сасвим мокар (само о ноџама)*. – Скинѝ черапе, ноге су ти голочóчка.
- голоши́ја м *џоловраиѝ човек*.
- голоши́јас, -та, -то *џоловраиѝ*. – Їмамо еднó јáгње голоши́јасто. Чүвамо га за Велигден.
- голоши́ка ж *кокошика или овца џоле шије*. – Почéла голоши́ка да снóси јáјца.
- го́лцат, -а, -о *џо, неодевен*. – Їде го́лцат.
- го́љав, -а, -о *онај који је сиромашан*.
- гоља́к м *џоља, сиромаш*. – Штó се пра́н да егоља́к, кад нѝе тóлко сиромá.
- го́љча м в. *џољак*. – Го́љча го́љави, ништа си нема укүћу, а реши́л да се жéни.
- го́р прил. *џоре*. – Їди го́р у Чукéр и набéрни рү́ј за буре.
- го́р, -а, -о *лош*. – Не попрáља се, дáн-издáн е свé го́р и го́р.
- горéшњак м *дан који народ празнује у време највећих леѝтњих жеџа да не би долазило до џожара*.
- горѝ несвр. *осећа жеџ*. – Горѝ ме за во́ду.
- горнѝ несвр. *има наџорак укус*. – Почéло брашно да ми горнѝ.
- Горњѝ Матéвац м *Горњѝ Маѝејевац, село крај Ниша*.
- горњомáлац м *онај из Горње махале*. – Ће ѝграмо вүзбал з-горњомáлци.
- горњомáлка ж *она из Горње махале*.
- горњомáлски, -а, -о *који приѝада Горњој махали*. – Идемо по горњомáлски пүт.
- Горњоматéвачка рéка ж *пóпток који пролази кроз Горњѝ Маѝејевац*.
- горњоматéвачки, -а, -о *џорњомаѝејевачки, које приѝада Горњем Маѝејевцу*.
- Горњоматéвчанин м *човек који живи или је из Горњеџ Маѝејеваца*.
- Горњоматéвчанка ж *жена која живи у Горњем Маѝејевцу или је из Горњеџ Маѝејеваца*.
- Горњоматéвчанче с *деѝе из Горњеџ Маѝејеваца*.
- гору́н м *бот. најбоља врстѝа храсѝа*.
- гору́нов, -а, -о *оно ишѝо приѝада џоруну, врстѝи храсѝа*. – Гору́ново дрвó дава голéму топлóту.
- горунóвина ж *џоруново дрво (одсечено)*. – Тóј мóра да се напра́н са́мо од горунóвину, дрүго дрвó не иде.
- горуња́к м *џорунова шума, џоруново дрво*. – Залутáмо у горуња́к. – Оцéко горуња́к.
- горчавéје несвр. *пóстѝаје џорко, џорча*. – Почéло брашно да ми горчавéје.
- горчуља́в, -а, -о *џорак*.
- горчуља́к м *оно ишѝо је џорко (наѝици, јела, ѝправе, лекови)*. – Сáл пи́ем и едéм нéки горчуља́ци.
- гóс м *џосѝ*. – Дéда Милáн ми е најстар гóс.

госјаниш м *žostī*. – Чекамо да ни дојду
госјани из град.

госјанка ж *žoiha*. – Будни ми госјанка
целу недељу.

госпóдин м *учен човек, школован човек.*
– Учил за госпóдина. – Нájмлад сйн ће
ми бóдне госпóдин. – Ту га дам да учн за
госпóдина.

Госпођиндэп м *хришћански празник*
Успеније Пресвете Бојородице-Вели-
ка Госпојина (празнује се 28. августа по
новом календару). – Ај ће се видимо на
Госпођиндэн.

гостáр м *онај који радо иде у žostīe.* –
Голém је гостáр, а не воли да му дојду
гóсти.

гостáрка ж *она која радо иде у žostīe.* –
Гостáрка е. сáмо би ишла у гóсти.

гостéње с *žoiheње.* – Кэквi гóсти, тэквó
и гостéње.

гостiнска сóба ж *соба за žostīe и славља.*
– У гостiнску сóбу ће стáну шесét гóста.
– Увéди гóсти у гостiнску сóбу.

гостопримив, -а, -о *који радо дочекује*
žostīe, žostīoљубив. – У наше село свé су
вамiлије гостопримиве.

гостоприместо с *žostīoљубивостī.* – Нé-
ма ни дегé ни котé. Од нéг не мóж да
чéкаш ни нéко гостоприместо.

гóстује несвр. *налази се у žostīима.* – Звáл
ме брáт да мáлко гóстујем куд нéг.

гóтвено скувано *јело.* – Едú сáмо гóтвено.

готвéње с *сiремање, кување јела.* – Кэт се
одáш, свáки дóн те чéка готвéње.

гóтви (се) несвр. *кува (се), сiрема (се)*
(јело). – Млóго вóлим кóд бáба гóтви
ручáк; – Кэквó ли ће се дэнэс гóтви за
ручáк, да ми е да знáм?

гочкá прил. *пóдосiа, пóвише.* – Гочкá е
понéл.

гоцá прил. *млоžo, пуно.* – Їма гоцá имáње
и пáре, а акýл мáлко.

гоцá голém прил. *досiа велик, пóвелик.* –
З-гоцá голému врéћу се заметнýл, па едвá
и́де.

гоштéва несвр. *уžoihава, žostīи некоžа.* –
Јá га гоштéвам, он ме запрћује. Тóј више
нéма куд мéн.

гоштéва се несвр. *žostīи се.* – Їдем мáлко
да се гоштéвам.

гоштевáње с *žoiheње.* – Несэм дошóл на
гоштевáње, нéго да работим.

грабáц м *žрабеж.* – Изр.: На грабáц (*ни*
žрабеж, на силу, на брзину, журно). –
Работило се на грабáц.

грабéње с *насилно присвајање пiуђе им-*
овине, оiтимачина, пљачка. – Свé је тóј
на грабéње стéкал.

граби несвр. *жури да неишiо заврши, да*
пре стiжи. – Граби да докóпа лóже, да
пре стiгне дóм.

граби се несвр. *оiтима.* – Граби се за тý-
ђо.

грабив, -а, -о *онај који граби, оiтима, пљач-*
ка; жрамжљив, похлепан, лаком. –
Свé, свé, ал' му не вáља што е млóго
грабив.

градéње с *оžрађивање.* – За градéње обóр
трéба млóго чалија.

гради несвр. *оžрађује, заžрађује.* – Гради
обóр.

градина ж *бишiа, врiи.* – Градину смо
насадiли сáмо попрiку.

градинарка ж *врсiа пiаирика, пiаирика за*
низање.

градинче с *дем. и хиi. од žрадина, мала*
бишiа у дворишiју у којој се žаји и
цвеће. – Иди у градинче, па откiни нéку
крáсгавичку и нéки петлицанчáк.

градушка ж *жрад, пiуча; снiна ледена*
зрнца који кийкад падају с кишом. –
Градушка ми убила пóље.

грађа ж *дрвена жрађа, шехничка жрађа.* –
Припрема грађу, ће праи кýћу.

- грамáда ж *џомила камења, ѓромада*. – Врљај камење у грамáду, а не у лóбзе.
- граница ж бот. *врста храсћа Quercus conferta*. – Од границу су најбоље дуге за бурићи.
- грања ж *ѓрана*. – Скршила се грања и падал от сливу.
- грањаќ ж *зб. им. од ѓрања, ѓране на џомили*. – З-грањаќ смо се грејали целу зиму.
- грањас, -та, -то *ѓранаи, разѓранаи*. – Ора ми е грањаси праи голему ладовину.
- грањка ж *дем. и хии. од ѓрања, ѓранчица*. – Прибери овеј грањке, ће ти притребају за потпалу.
- граорас, -та, -то *сив, ѓељев*.
- граорица ж бот. *ѓракорица, самоник и уродица ѓо њивама*.
- граорка ж *кочишки сиве боје*.
- грашачќ м *дем. и хии. од ѓрашак*. – Само пасуљ едемо. Турн малко и грашачќ.
- грбав *фиг. нисамарен*. – Нећу да испаднем грбав.
- грбач м *леђа, ѓрбача*. – Никог нећу да носим на грбач.
- грбачи се *несвр. ради с муком неки ѓежак ѓосао*. – Нећу више да се грбачим. – Нема више за кугá да се грбачим.
- грбина ж *леђа*. – Док има грбину, ће има и самар.
- грбинка ж *дем. и хии. од ѓрбина, леђа код деићеица*. – Не ударај дете по грбинку.
- грбињаќ м 1. *ауџм. и ѓеј. од ѓрбина*. – Удари га с криваќ по грбињаќ, па га уби; 2. *леђин ѓребен код живоѓиња (о месу)*. – Оцећи ми малко од грбињаќ.
- грбињаќа ж *в. ѓрбињаќ*.
- грваљуга ж *ѓужва, оиѓица ѓуча, свађа*. – У ѓину кућу увек испадне неќа грваљуга. – Тóј без грваљугу неће пројде.
- грвeља се *несвр. даве се (у иѓри или ѓучи; реч је о ѓсма, курѓацма)*. – Грвeљају се како кучићи.
- грдина ж *в. ѓрадина*.
- грдунка ж *в. ѓрадушка*.
- грђ, -а, -о *ѓори од лошеђа*. – Назбрали се кој до кугá, све грђ до грђог.
- гре м *мн. греови ѓрех*. – Моли Бóга да му опрости сви греови.
- гребe се *несвр. фиг. узима неѓио беслаино*. – Не дава, само се гребe. Воли да се гребe, а праи се да и он дава.
- гребен м 1. *кресћа код ѓернаије живине и ѓиѓица*; – Наш петэл има голем гребен; 2. *ѓорња сѓраница лиѓице*.
- гребена слиќа ж *ѓребањем урађен лик дијаманѓском иѓлом на ѓраниѓној ѓолираној ѓлочи*. – На спóмен, кад умрем, да ми турите гребену слиќу.
- гребенци м *мн. сѓрава с ѓвозденим зуѓицама у два реда којима се ѓребена, чеѓиља вуна или кучина*.
- гребуља ж *ѓрабуља*. – И з-гребуљу мóжеш да угасиш кирeч.
- гредeљ м *део ѓлуђа, руда*.
- гређанин м *ѓрађанин, варошанин*. – У гóсти ни дошли гређани.
- гређанка ж *ѓрађанка, варошанка*.
- гређански, -а, -о *ѓрађански, варошки*. – Нóси се гређански.
- гређанче с *дем. и хии. од ѓређанин и ѓређанка, ѓрађанче*. – Обуќал се у кратке гаће, како гређанче.
- гребта ж *ѓрех, ѓрехоѓа*. – Да га е греотá од Бóга, не се снажалил на сирочићи.
- грeпка *несвр. ѓребе лађано, ѓребе ѓо мало*. – Ёл чуеш кeко миш грeпка по таван?
- грeтка ж *дем. од ѓреда*. – Овеј грeтке су добре за рбóгови, мóра да и[х] купим.
- гривас, -та, -то *који има ѓриву*.

грівка ж *дем. и хит.* од *џрива*. – Наше ждробѣ има убаву грівку.

Грѣм изр.: Бўни се ко Грѣу а́псу.

грѣав, -а, -о *пѣромукао*.

грѣавѣје несвр. *добија пѣромукао џлас*. – *Насѣбо* и почѣ да грѣавѣјем.

грлѣње с *џрлѣње*. – Грлѣње прешло у бијѣње.

грма́да ж *в. џрамада*.

грма́к м *зб. им. жбуње, џрмље*. – Ицепи се идѣјни по грма́к.

грма́н м *жбун, џрм*. – Скута́л се у грма́н, па несу́ могли да га најду.

грма́ње с *зб. им. џрмље, жбуње*.

грме́ж м *џрмљавина*. – Кѣт престѣне грме́ж, ѣе си појдемо.

грше с 1. *земљани лонац за кување јела*; 2. *фиг. уз оноџ који се мѣша у шјуџи посао, у изр.:* У свако грне миродија.

грпѣнце с *дем. и хит.* од *џрне*.

гршици м *земљано посуђе, џричарија*. – Њина кућа има бѣлисвет гршици.

гроба́к м *дем. од џроб*. – Дабогда се у гроба́к превртѣл! (*клепѣва*).

гробниште с *џробље*. – То е каменичко гробниште. Виши кѣко су очувани старни споменици.

гробље с *џроб*. – Идемо дѣда Ли́ли на гробље.

гроз м *џрозд*. – Поѣдо едѣн гроз плѣвдину, па ми се услади.

грозѣ ж *осѣћање одврати́ности, осѣћање задости́и*. – Грозѣ ме да едем из њѣну пѣницу. – Од грѣзе човек да га погледа.

грозѣн, -зна, -зно 1. *ружан, одврати́н (о времењу)*. – Напољу е грозно, не излази се; 2. *пеј. веома лош човек*. – За теј стварни е млого грозѣн.

гроздѣк м *дем. од џроз, џроздић*. – Дај на

детѣ неки гроздѣк. Нек едѣ!

грозни се несвр. *џади се*. – Прѣјѣл, па се грозни.

грозотија ж *џрозоѣа, одврати́ности, руџоба*. – Грозотија, да му човек ора́ па руку не узне.

грозје с *џрожђе*. – Кѣда ѣе берѣте грозје?

гројзенѣ с *дем. од џројзе*. – Ако идеш у лѣјзе, набѣри мѣлко гројзенѣ за дѣцу.

грома́к ж *звѣчка (дѣѣја иџрачка)*. – Узни грома́ку, па уми́ри детѣ.

грома́к несвр. *звѣчка, луѣка*. – Грома́кај мѣлко з-грома́ку, детѣ ѣе се уми́ри.

громка́ње с *луѣкање, звѣчкање звѣчком*.

гропчѣк м *дем. од џроб*. – Ископаше му гропчѣк, па га закопаше.

грошѣк м *дем. од џрош, џрошчић*. – Нѣмам ни грошѣк куд мѣн.

грѣтко прил. *непѣријѣино, нѣлаџодно*. – Грѣтко ме да га пита́м за тој.

грубогле́дан, -дна, -дно *није леј, ружѣн*. – Она́ убава, а мѣж ју грубогле́дан. – Око ми га не вѣта, грубогле́дан је.

гру́ва несвр. *круни кукуруѣ помоћу напѣраве*. – З-грувач гру́вају мому́рзу.

грувач м *напѣрава за круњење кукуруза*.

грудни́к м *клин који сѣја пѣредњи и задњи део кола (запѣреѣе)*.

гру́дња́к м *врѣта сукненоѣ пѣрлука*. – Обу́чи гру́дња́к, да не осѣбнеш.

гру́мен м *не бѣш велики комад соли*. – Нѣмам сѣтан сол, неѣо свѣ у гру́мен.

груменѣчѣк м *дем. од џрумен, џруменчић*. – Турѣ неки груменѣчѣк сол више у чѣрбу, па ју прѣсоли.

гру́тка ж *дем. од џрудѣа, џрудѣица*. – Кома́т леб и гру́тка сѣрење. Сваки дѣн.

грѣма́н м *џуна*. – Залетѣл му зѣлог у грѣма́н.

Грѣчка ж изр.: де пла́ти ко Грѣчка.

- гуверна́л м *волян на бицикли*. – Искривил ми гуверна́л на бициклу.
- гүвниште с *место на коме се налазило жумно*.
- гүвно с *жумно, место на коме се врше житио*. – Ва́жно е да смо пченицу претерали на гүвно, а вршу мо́ж и да поприче́камо.
- гугута́п м *мужјак жу́жуике*. – Ђду како гугута́н и гугу́тка.
- гугута́р м *врста голуба*. – Ђма го́луби гугута́ри.
- гугутка́р м *онај који убија жу́жуике*. – Гугутка́р, по́би све гугу́тке у на́шу ма́лу.
- гүда ж *деч. свиња*. – Згрди́ гүда.
- гүдррр... *гици-гици узвик за дозивање, ваљење (о свињи)*.
- гүж м зоол. *слић Angius fragilis L.* – Гүж личи на змију, он се не уби́ва.
- гүжва ж 1. *колућ исплећен од павићи, служи за спајање каије на пјору са оградом*; 2. *пеј. сићушна здејасића особа*. – Онај гүжва, ни́ккэкв човек.
- гүжвав, -а, -о *изгужван*. – Обукал гүжваву кошу́љу.
- гүжви се *несвр. усћеже се, мисли се, о-клеви*. – Кэ[д] трéба да му се помогне да му се сви́ слетé, а кэ[д] трéба да помогне он се гүжви.
- гүжиа́к м *завршни део дебелог црева, сфинктер*. – У гүжиа́к га (*псовка*).
- гузи́ца ж 1. *в. жу́жњак*. – У гузи́цу га (*псовка*); 2. *изр.: Све би нагнел у гузи́цу (каже се човеку који мисли само на јело, похлејном човеку)*.
- гүјичи́чешаљ м зоол. *сипонога* Myriopoda.
- гүка ж *израслина*. – Дигла му се не́ка гүка под ми́шку.
- гүка *несвр. жу́че*. – Го́луб гүка, голу́бица не́че.
- гула́нфер м *золаћ, вуцибајина*. – На шол се он, гула́нфер, да ми со́ли па́мет.
- гуле́ње с *жу́ење*.
- гүли *несвр. жуићи, скида кору са дрвета*. – Зајци почéли да гүле ко́ру на вилда́ни у слива́к.
- гүли *прóју несвр. фиг. пешико живи*. – Не́ма каквó да еде па гүли прóју.
- гүља *несвр. ради уз минималну надокнаду*. – Мо́ра да гүљам куд не́г, ѿмам де́цу.
- гүљав, -а, -о *јадан, бедан, слаб*.
- гүљча м *јадник, бедник, смећен човек*. – Гүљчо гүљави, протреси́ се. Докле́ ће бу́деш та́кэв?
- гүма *несвр. нешићо брзо бере (нарочићо преиње)*. – Кудé ти е Мила́н? Ене́ га кудé гүма цре́шње.
- гумара́блика ж *лејак за лејење жуме*. – Не́мам гумара́блику да залéпим гүму на то́чак.
- гумења́к ж *жумени ојанак*. – Күпи на дете́ едни́ гумења́ци, овја́ му се ицепи́ли.
- гүмка ж 1. *сломљена (ојкинућа) жранчица са зрелим преињама*. – Откину́ две-три́ гүмке цре́шње за де́цу; 2. *скућ жрујисаној лића или плодова (на жранчици)*. – Олиста́ле гра́нке на гүмке. – Откину́ две-три́ гүмке цре́шње за де́цу, ко́лко да оку́се.
- гүмчи́ца ж *дем. од жумка*. – Поéдо две́ гүмчи́це цре́шње, па ми се услади́ше.
- гүпгула́ ж *жу́ва, мейеж*. – Напраи́ше гүпгулу, па се побиа́ше. – Ди́же се гүпгула́ у селó.
- гүња ж *врста жрудњака*. – Без гүњу ни́где не по́ди.
- гүњче с *дем. од жүња*. – Да́ј на дете́ гүњче, да се обучé, да му не́ ла́дно.
- гүс м *мейал од које́ се пра́ви плоћина (мейална плоча) на пећи на којој се кува јело*. – Плотна е од гүс.

гус, -та, -то *који је гусић*. – Вóли да еде гус пасуљ.

гуса ж *реч која се чује у дечјој иџри*. – Бибу, гусу, куде си билá? У бáбини. Кэквó си работила? Јéла, пила... Кéо, кéо.

гусéнка ж *гусеница*. – Гусéнке напáле сливáк, мóра га прéкамо.

гусла ж *гусле*. – Слушáл сам кэкó свíри гусла.

густóчак, -чка, -чко *пpилично гусић*. – Напpáн густóчак пасуљ, нé пóретак.

густачак, -чка, -чко в. *гусићчак*.

густачак, -чка, -чко в. *гусићчак*.

гúта несвр. фиг. *брзо, халиљиво једе*. – Гúтај, тúј, и ћути. – Нéма срáм, сáмо гúта.

гúтка ж *деч. свиња*. – Лéгла гúтка у блáто,

па се вáља.

гúтка несвр. деч. *гуйа, једе*. – Од милин да га поглéдаш кэкó гúтка.

гугураћ м фиг. *мрзовоља, жоунсиво*. – Уватил га нéки гугураћ, па сáл ћути.

гúцка несвр. *пијуцка (о алкохолу)*. – Пóчел и óн добрó да гúцка.

гуцкáње с *пијуцкање (о алкохолу)*. – Дэнс гуцкáње, јúтре гуцкáње и ће пóстáне пијáница.

гúцне свр. *сркне, пивне (о алкохолу)*. – Вóли да си гúцне нéку пред ручáк.

гúчица ж *дем. од гúша, гúшица*. – Заштpкло га у гúчицу.

гúша ж *изр.*: Еднá гúша, еднá дúша.

гуштáк м *гусићо израсле биљке, гусића млада нума, честар, ишираж*. -- Волóвн улéгли у гуштáк, па не мóгу да н[х] нáјдем.

Д

дэ *везн. да*. – Идем у ујкини, дэ вíдим кэквó работé.

дэм *дах*. -- Кэд ме úдари, истера ми дэ.

дэвпэчка прил. *поодавно*. – Дэвнэчка сам од нéг узéл пáре на зéјм и јóш му не вртам.

дэгэљ-дэгэљ *израз који се изговара када се мало дејте гóлица да би се развеселило*.

дэи м мн. дэни, дни (али: двá денá, трí денá, млóго денá) *дан*. – Свáки дэн додди куд нáс. -- Прóјдóше млóги дни и недéље а нéга нéма дóm.

дэпэс прил. *данас*. – Решил да дэнэс окó-па лóјзе.

дэпэске прил. *данас*. – Тóј ћемо свé дэ-нэске да урабóтимо.

дэпэшэнь, -шња, -шњо *данишњи*. – Тó с

билó прé двé гóдине на дэнэшэнь дэн. – Дэнэшэнь дэн да ми не додди више.

дэпэшэница ж *данишње време, садашње доба*. – Кúј кáже да дэнэшэница не вáља, тэј лэже.

дэш'е-дэпге *узвик који се чује пpилично удара у пешчо*. -- Узе тојáгу и дэнге-дэнге, дók ју не пóкриш.

дэпдэнэс прил. *данданас*. -- Ни дэпдэнэс не врéнмо.

дэше свр. *пpедакне, одмори се*. – Да дэ-немо мáлко, па ће рабóтимо.

дэп-иэдэп прил. *сијално, пeйресјано, из дана у дан*. – Не попpáла се, дэн-иэдэн свé пóгор.

дэшьум прил. *дану*. – Нóћум лúнса, дэньум сшí.

дэскá ж *даска*. – Купил дэске да прáн пéнцери.

дѣхс несвр. *пѣшко дине, дахѣ.* – Умори́л се, па сáл дѣхс.

дѣчи́ца ж *дем. и хий. од дѣска, даишница.*
– Не врљај дѣчице, ће ти затребају.

дѣчури́ша ж *ауџм. и пѣј. од дѣска, велика, лоица даска.*

да́ва несвр. *даје.* – С едну́ рúку да́ва, а з - дру́гу узíма.

дава́нција ж *давање.* – Трошѣлѣк и дава́нција га упропастíше.

да́ват, -а, -о *даван.* – Да́вато му с ђбе ша́ке, и па́ му ма́лко.

даве́ње с 1. *дављење у води, утáпање.* – Још пáнти онѡј даве́ње на извира́ло; 2. *међусобно уједање кучи́на.* – Пчѣшко даве́ње; 3. *сѣмалне свађе у п̄ородици.* – С тѣквѡ даве́ње се не íде на добрѡ.

да́ви несвр. *уједа (о п̄су).* – Дави́ли га кúчићи, па га стрá и да н[х] вíди.

да́ви гугúткс несвр. *фиг. ломош̄и, п̄рича без везе, свиш̄и, баљеэга.*

дави́ја ж *свађа.* – Напраи́л дави́ју, па се побíли.

давначкѡ прил. *п̄оодавно, п̄рилично давно.* – Тѡ е билѡ давначкѡ, више се и не сѣ́хам кѣдá е билѡ.

да́да ж *сес̄ира.* – Да́да ми е добрá и úбава.

да́деп, -а, -о *с̄творен, начинен.* – Човѣк е да́ден да се мúчи.

да́дин, -а, -о *који п̄рипада дади, сес̄ирин.*
– Обúл да́дине сандáле.

да́клем речца *дакле.* – И, да́клем, кѣкѡ е тѡј билѡ?!

далáп м *ос̄тава од дасака за п̄осуђе п̄ри- качена о зид.* – Затвѡри далáп, да не улáзе мушíце.

да́љни прид. *даљн, удаље́нији.* – Онí су да́љни рѡд.

да́ма ж *мица (вр̄с̄и́а иѣре зрни́ма ку- куруза, п̄асуља и сл.); ма́ла да́ма (иѣра се са п̄ри), а велика да́ма (са девѣт̄ зрна*

који се п̄омичу).

данѣс прил. *в. дѣнѣс.*

данѣшањ, -шња, -шњо прил. *в. дѣнѣшѣњ.*

данѣшањ, -шња, -шњо прил. *в. дѣнѣшѣњ.*

данѣшњица ж *в. дѣнѣшњица.*

данáшањ, -шња, -шњо *в. дѣнѣшѣњ.*

данáшањ, -шња, -шњо *в. дѣнѣшѣњ.*

данге-данге узв. *в. дѣнѣге-дѣнѣге.*

дангúба ж *накнада за изгубљено време (код незавршеног посла).* – Ни дангúбу ми несú платíли.

дангубѣње с *дангубљење.* – Нѣмам јá врѣме за дангубѣње.

дангуби несвр. *ленс̄ивује, не ради, г̄уби време.* – Íдем на њíву да не дангубим.

да́нце с *доња с̄п̄рана суда, дно.* – Попу- штíло ми да́нце на чебѡр, мѡра да ѡкнем п̄нтера да га попрáн.

да́р м *девојачка с̄према којом ће да- риваш̄и свиш̄ове.*

дарѡк м *дем. од дар, мали дар, дарих.* – И јá сам добíл нѣки дарѡк.

да́рмар м *лом, лакрдија.* – Напраи́ли да́р- мар у сѡбу, да те срмотá од лúди.

да́рови м *скуй̄ свих̄ п̄оклона који су до- несени о свадби, криш̄и́ењу, рођенди- ну.*

дарúван, -а, -о *који је добио дар, који је дариван.*

дарúвање с *даривање.* – На да́дину свáдбу дарúвање трајáло двá сáта.

дарчѡк м *дем. од дар.* – Да́доше ми нѣки дарчѡк, па га донѣсо дѡм.

да́тка ж *дем. и хий. од дада, сес̄ирица.*

да́ткин, -а, -о *сес̄ирин.* – Обúкла се у да́ткине дрѣшке.

да́ткица ж *дем. и хий. в. да́тка.* – Да́тке, да́ткице, бíе ме ба́та.

да́ууу-ла́ууу узвик *којим се п̄ображава*

- звонѣње великих звона.
- дација ж *порез, разна давања, дажбина*. – О[д] дације главу не мог да подигнем.
- два-тринаес бр. *дванаесѣт-тринаесѣт*. – З-два-тринаес човека ударимо темел на кућу.
- двизѣц м *ован у дружој години*.
- двѣска ж *овца у дружој години*. – Заклали двѣску за Велигден.
- двобѣпка ж *повчаница од двадесѣт динира*.
- двобрѣзни, -а, -о у *изразу*: двобрѣзни плуг (*плуг који истовремено прави две бразде*).
- двогѣдац м мн. двогѣци *онај који има две године*. -- Онѣ су двогѣци.
- двогѣтка ж *женско ѓрло сѣоке које има две године*. – Јуницу двогѣтку нећу продавам.
- дводинарка ж *метални новац од два динара*. – Некад је дводинарка била голема парѣ.
- двожѣтка ж *јаје са два жуманцѣта*. -- Међу јаја се најде и по нека двожѣтка.
- двожѣче с дем. од *двожѣйка*. – Разбѣ јајце двожѣче.
- двојца ж *два мушкарца*. – Иду по двојца, ко војници.
- двојчка м в. *двојца*. – Још двојчка да дојду па да појдемо.
- двојани несвр. *доноси на свѣт два младунчѣта, близни*. – Наша снајка па двојанила.
- двојанка ж *два срасла плода у воћа и поврха (лешик, шљива, јајрика и др.)*. – Пробра све двојанке поприке па и[х] испржи.
- двор м *уређена кућа са дворитѣм*.
- двотрѣпац м *врѣта бомбардера из II свѣтског рѣта*. – Гледали смо како су немачки двотрѣпци бомбардували Ниш.
- двоцѣвка ж *пушка са две цѣви*. – Мој дѣда има пушку двоцѣвку.
- дѣ узв. – Дѣ, одмори се. – Дѣ, послунај дѣду. -- Дѣ, да видим каквѣ си купиш (у *значењу дај*).
- дебѣл, -а, -о *дебело*. – Дебѣл комѣчка.
- дебелдѣр м *нерадник, љошован, лењивац*. -- Голѣм дебелдѣр, само би тѣл да еде а ништа да не работи.
- дебелѣје несвр. *љоји се, дебља*. – Наш вепѣр почѣл да дебелѣје.
- дебѣли се несвр. *љоји се, дебља се*. -- Каквѣ ли еде, сѣл се дебѣли.
- дебѣло прил. *крујно у изр.*: Тѣј ће излѣгне на дебѣло.
- дебелокѣжас, -ста, -сто *фиг. неосѣтљив, бѣспидан*. – Дебелокѣжас, не ѣје за ништа.
- дебелокѣрас, -та, -то *који је дебеле коре*. – О[д] дебелокѣрасту лубеницу смо направили слѣтко.
- дебелокѣрка ж *воће и поврхе које има дебелу кору*. – Купѣ лубеницу дебелокѣрку, па се заѣба.
- дебѣло мѣсо с *буѣшина, иѣур*. -- Убоде ме у дебѣло мѣсо.
- дебелчѣк, -чкѣ, -чкѣ *подебело, дебљи, дебелушкѣст*. – Дебелчѣк у снагу.
- дебѣљап м *незѣрајина, дебела мушка особа*.
- дебѣљапа ж *незѣрајина, дебела женска особа*. -- Он тѣнок, а женѣ дебѣљана.
- дѣбљак м *дебљи крај обореног сѣабла*. -- Едѣ сам ицепѣл дѣбљак од горун.
- дѣва несвр. *крије, иѣрши*. – Кудѣ ли дѣва тѣлке парѣ?
- дѣва се несвр. *љуби се, несѣјаје*. -- Кудѣ ли се дѣвају њѣни мѣжи? Ка[т] трѣба да ни помѣгну, њѣ нигде нема.
- дѣведѣсѣт изр.: *Иде на дѣведѣсѣт (пѣтати*

- се неодговорно, све му једно).*
- деверерење с дворење, ојслуживање, служба некога. – Тóлко моје деверерење, и пак му несџм добџр.
- деверѣри несвр. *служи некога, дворѣ некога.* – И да ми е из óко испáл, нећу више да му деверѣрим.
- деверѣчић м *деверов син.* – Тó ми е деверѣчић.
- деверѣчпа ж *деверова кћи.*
- девета несвр. *удара, туче.* – Кэт пóчнем да га девѣтам, ће ме запáнти.
- деветáње с ударање, туча. – Онóј деветáње јóш пáнтим. – Заслужѣл дебѣло деветáње.
- дѣвла ж 1. *сѣларинска народна игра*; 2. *фиг игри под моране.* – Мóре, дѣвлу ће игра куд мѣн.
- девојачко срѣце с бот. *златѣни љиљан, дивљи љиљан Libium martagon L.*
- девојче с 1. *дем. и хѣт. од девојка, млада девојка.* – Онóј нáше девојче се млóго срамúје; 2. *девојчица, мало женско дете.* – З-девојче седѣ у клúпу (у школи).
- девојчиште с *ауѣм. и пеј. од девојка.* – Петкáно, морѣ, онóј твоје девојчиште сáл ћутѣ кэт проóди поред мѣн.
- девојчурљáк м *многò женске деце.* – Девојчурљáк изнарађáл.
- дѣда м 1. *пáсѣтѣ, жѣнин оѣпац.* – Дѣда обећáл на зѣта сáг, ал' му не дáл; 2. *очев или мајчин оѣпац, или сваки сѣлар човек.* – Мóј дѣда е из рáт излѣгал као марвењáк; 3. *муж (супруж).* – За мѣне и моѣга дѣду ће íма.
- дѣда Бóг м *пун месец на небу.* – Ене га, сѣне, дѣда Бóг.
- дѣ-дѣ узв. *ма нѣмој (супропѣсѣвања).* – Дѣ-дѣ, сáмо га пѣпни, па ћу ти јá покáжем.
- дѣдичка м *пеј. човек који се зѣурио, прерано оѣпарио, имокљан.*
- дѣдуша м *особа која физичким или карактерним особинама личи на свога дѣду.*
- дѣјстује несвр. *дејстѣује.* – Нáша бригада напáла Нѣмци и дѣјстује.
- дѣл м *део.* – Ћу си úзнем свој дѣл.
- делбедѣр м *в. дебелидер.*
- делелѣја м 1. *вино које се добије када се у комину дода вода*; 2. *аљкаво обучен човек, скиѣница.* – Иде као делелѣја.
- делѣдба ж *деоба.* – Делѣдба и мерѣње - барабáр.
- делѣдбина ж *деоба.* – И пóсле делѣдбину смо си живувáли.
- дѣлница ж *деоница*
- дембелѣше несвр. *проводи време у нераду, бесѣслѣчи.* – Дембелѣше, ништа не вáта пóтешко од ложѣцу.
- демѣје ж пл. т. *димије, шалваре.*
- дѣн м *в. дѣн.* – Трѣ денá смо орали нѣву у Кóмрен. – Млóго денá пројдóше а он не добди дóм.
- дѣпе несвр. *садева у крѣпѣне, у пáсѣтѣове, у сѣпóшове, у лѣсникѣ.* – Јóш кáд дѣну онáј лѣсник.
- дѣпе свр. *зайтури.* – Кудѣ сам си денúла плѣтиво?
- дѣпе се свр. *несѣпане, шѣчезне, зайтури се.* – Свѣ сам потрошѣл, кудѣ да се дѣнем. – Кудѣ се дѣну Бóшко?
- дѣр узв. *за подѣпѣчање, соколѣње, као оѣмоена.* – Дóјди, дѣр, и тѣ едѣнпút куд мѣн. – Удáри га, дѣр, кáквó чѣкаш?
- дѣрле с *пеј. од дете.* – Онóј твоје дѣрле ми рáзби пѣнѣр.
- десѣткује несвр. *туче.* – Ће те баштá десѣткује кá[д] дóјде из лóјзе.
- десњáк м 1. *особа која се сѣрепѣније служи десном руком негò левом.* – Брáт десњáк, а сѣстрá левáк; 2. *во или коњ који се уѣреже с десне сѣпране руде.* – Бúлча е десњáк.

дѣте (дѣ+те) *узвик за подстицање више људи од једног.* – Дѣте, људи, помогните ми да натоваримо кола.

детињ, -а, -о у *изразу: детиња рабѣта (неозбиљан посао).*

детињски, -а, -о *непромишљен, понаша се као дејте.* – Порасал, а има детињски памет.

детишљаќ м *дечак, дечак који тек није није постао момак.* – Велко е детишљаќ, још га неће женимо.

детиште с *пеј. од дејте.* – Оној си наше детиште ништа не зна, сви га заебјају.

дѣтка м *дем. и хит. од деда.* – Мој дѣтка е млого добар човек.

дѣткица м *дем. и хит. од деда.* – Дѣтке, дѣткице, пушти ме з-друшке д-идем у ђро.

дечурлија ж зб. им. *ауџм. и пеј. од деца.* – Онај мој дечурлија ће ми душу изваде.

дибидуз прил. *сасвим, потпуно.* – Дибидуз пропадомо.

дибиња ж *дубина.* – Не улази у дибину, ће се удавиш.

дибоќ, -а, -о *дубок.* – Река широка, вода днбоќа.

диваљ, -вља, -вљо *дивљи.* – Диваљ коњ се не седла.

дивања ж *трем, тераса.* – Лѣти спимо на дивану.

дивљаќ м 1. *оћак човек.* – Дивљаќ, као да е расал у шуму; 2. *дивља садница, дивљака.* – Насадић дивљаќ у сливаќ.

дѣвљо мѣсо с *нека израслина на телу.* – Дѣгло му се дѣвљо мѣсо под мишку.

дѣгне свр. 1. *обере (о плоду).* – Отидоше у баћу да ју дѣгну. – Дѣгомо поље; 2. *изр.: Дѣгне главу (оћорави се, изађе из кризе).* – Дѣгне нос (*наљути се*). – Дѣгне прашину (*узнемири околину поводом*

неког безначајног догађаја). – Дѣгне руке (*оћорави све, ништа га не није ресује*). – Дѣгне цѣву (*почне да џалами безикавог повода*).

дѣгне се свр. 1. *устијане.* – Јо[ш] се не дѣгал, спиј. – Чмавало, не мисли да се дѣгне; 2. *обере се (о плоду у пољу).* – Дѣгнуше се баће, мора и ми нашу да дѣгнемо.

дѣ-дѣ м *деч. ауџо.* – Вози се дѣте у дѣ-дѣ.

дѣ-дѣи узв. *деч. оћонашање звука ауџа.*

дѣже се свр. 1. *устијане.* – Дѣже се, ђми се и истрча на пут; 2. *обере се (о плоду у пољу).* – Поље се зачѣс дѣже.

дѣза несвр. *дѣже.* – Јаќје, па можда дѣза.

дѣза се несвр. 1. *устијаје.* – Навикал да се рано дѣза; 2. *бере се (о плоду у пољу).* – Почѣло поље да се дѣза. – Дѣза се у Умско, у Брѣничко још не.

дѣзање с 1. *подизање.* – Искидамо се о[д] дѣзање носачи; 2. *устијање.* – Рано легање, рано дѣзање.

дѣзѣни м *мн. каша којим се ућрвања коњем.* – Држ добро дѣзѣни, не пуштај и[х].

дѣј м *нећријатан мирис, задах.* – Има неки дѣј из уста.

дѣја несвр. *дише.* – Уморић се, па едѣ дѣја.

дѣјање с *дисање.*

дѣлѣја м *пеј. џлућак, џућавица.* – Дилѣја, за ништа не. А овам се уздѣза.

дѣп "захвала није". – Дѣп је миран, иначе би ти показал. – Дѣп ме промаши, иначе би ме погодил.

дѣрипчи несвр. *многѣ ради, бди над нечим.* – Не могу цѣл вѣк да дѣрипчим, неќ малко и другѣ рабѣти.

дѣлѣг, -а, -о *дуж, дужачак.* – Длѣге руке, кратки рукави.

дѣлакурѣна ж *ауџм. и пеј. од дѣлака.* – Зарасал у дѣлакурѣну, па не мо[ж] се обрѣтви.

- доака се несвр. *дође*. – Едва се доака до вас.
- добрарчак, -чка, -чко *прилично добар*. – Мој деда беше добрарчак човек. – Узел жену из добрарчука вामीлију.
- добрарчак, добрачка, добрачко *в. добрарчак*. – Добрарчак по душу.
- добрарчак, добрачка, добрачко *в. добрарчак*.
- доберé свр. *доврши са брањем (о воћу и поврћу)*. – Чéкај да доберéм попрíку, па ћу појдем с тебе.
- доберу́је несвр. *завршава са брањем (о воћу и поврћу)*. – Доберу́је лóже.
- добíе свр. *допíуче, усмрíти*. – Чéкај да добíем кúче, да ме вíше не ла́је.
- добíје свр. *в. добíе*.
- добíра несвр. *в. доберу́је*.
- дóбо с *време, доба*. – У коé дóбо ти дојде сíн? У не́ко дóбо.
- дóбрачко прил. *дуго, много*. – Дóбрачко се забавише.
- дóбро узв. *одобраванье, присíпанак*. – Дóбро, не́ка бóде тако́ј.
- дóбрó с *доброчинство*. – Моé дóбрó ће га убíе.
- дóбрóјэтро с *срећан час, срећа*.
- дóбрýје несвр. *живи у добру, ужива*. – Дóбр не дóбрýје.
- довáља се свр. *дође ошéжано, с муком*. – Едва се доваля́ дóм.
- довáта несвр. *дохваíти*. – Довáта цре́шње óсам, па и[x] зóбе.
- довáти свр. *дохваíти*. – Кућа му нíска, па шокáтор с рúку мóж да довáти.
- довéк прил. *вечíно, довека*. Изр.: Кúс петáл, довéк пíле.
- дóвечер прил. *довече, вечерас*. – Ђу дóјдем дóвечер.
- довíја несвр. *завршава вијење венца*. – Јóш мáлко па ће дови́ју венцá.
- довíја се несвр. *спалази се*. – Довíја се, па не́како живí.
- довр́ прил. *до врха*. – Довр́ напуни́л шишé с винó.
- доврéви свр. *доврши причу, заврши разговор*.
- доврéи свр. *в. доврeви*. – Пушти га да доврéи.
- доврéји свр. *в. доврeви*.
- довр́же свр. *довеже, заврши са везиваньем (снопова)*. – Кэ[д] довр́жемо пченицу, ће ју здéнемо у крстíне.
- доврзýје несвр. *завршава са везиваньем (о сноповима)*.
- довр́љи свр. *дода, допíури*. – Довр́љи ми вíлу.
- довр́љи се свр. *добаци се*. – С кáмен се дóврљи до међу.
- довр́тка свр. *заврши врíткање (у́реданье) вуне*. – Да довр́ткам јóш овóј вретéно, па ћу мáнем.
- довршé свр. *заврши са вршидбóм*.
- довршýје несвр. *приводи крају вршидбу*.
- довукýје се несвр. *долази не́позван*. – Нé га срмотá, довукýје се, а íч ни не помáга.
- догíга свр. *спíтигне, дође скачући на једној нози*. – Ђу дóјдем, мáкар догíгал на еднý нóгу.
- догла́ви свр. *допíуни, дода до одређене количине, домери*. – Додáј јóш мáлко, да догла́виш до кíло.
- догóд везн. *доклежод*. – Догóд íма у пресéк, дотлé ће бóде мíран.
- догóдин прил. *кроз жóдину дана, идуће жóдине*. – И догóдин да се вíдимó.
- дода́ва несвр. *додаје*. – У́зни вíлу па ми додáвај снóпови.
- дóдолица ж 1. *додóла*. – Ђде дóдолица и куд нáс; 2. *девојчице у додóлама*. – Милéва е билá дóдолица. И пá ће бóде.

- доедѣ свр. *доврши са јелом, доврши ручак*. – Пуштн га да доедѣ. – Нѣка досдѣ.
- дожалѣје свр. *поѕтѣне жоо*. – Дожалѣло му, па се расплакѣл.
- дожѣња несвр. *довршава жѣтву*. – Овѣј њѣву љвек дожѣњамо пред заодлѣк слѣнце.
- дожѣња се несвр. *приводи се крају жѣтѣва*. – Куд нас се дожѣња, а кадѣ ће куд вас жѣтва да поѣне?
- дожѣѣ свр. *заврши жѣтву, пожање*. – Јѣш мѣлко му остѣло, па да дожѣѣ.
- дожѣѣ се свр. *заврши се жѣтѣва, пожање се*. – Едѣа се дожѣѣло.
- дѣзам прил. *тѣско, до земље*. Кѣлања му се дѣзам.
- дозѣаља несвр. *дозвољава*. – Уалили га, па му свѣ дозѣаљају.
- дозѣбли се свр. *фиг. покори се, прећустѣи се, понѣзи се*. – Дозволил се да га н децѣ замочѣју.
- дозимѣје свр. *поѕтѣне хладно*. – Дозимѣломи, па се тресѣм.
- дозѣри се несвр. *расани се*. – Чѣк јѣш мѣлко, да се дозѣрим, па ћу се дѣгнем.
- дозрѣје свр. *сазри, дозри*. – Кѣд грѣје дозрѣје, ће га берѣмо.
- дозрејѣје несвр. *дозрева*. – Полѣк дозрејѣје.
- дојда несвр. *завршава са јелом*.
- дојѣни свр. *предахне, одмори се, добије снажу*. – Седнѣл мѣлко да дојѣни.
- дѣјде свр. 1. *дође*. – Ће дѣјде ѣн куд мѣн, а нѣ јѣ куд нѣг; 2. *изр.*: Ће дѣјде мѣца на вратѣнца (*указаће се прилика да се узвратѣи на ѣтѣи начин*). – Ће дѣјде на кѣково лѣто (*никод*). Дошла (*удала се*).
- докарѣ свр. *доћѣра, доѣзе*. – Докарѣше дѣѣа кѣла з-грѣје. – Докарѣше га мртѣого на кѣла.
- докарѣ свр. *додирне, доћѣкне, удари*. – Пѣзи да те нѣка грѣња не докарѣ, ће те свѣ изгрѣбѣ.
- докпелѣје свр. *дође до сѣња не-издрживѣж*. – Кѣд ми докпелѣје, нѣћу да глѣдам кудѣ удѣрам.
- докисселѣје свр. *фиг. в. докѣпелѣје*. – Докисел ѣл ми, па га избѣ.
- доклѣца се свр. *јѣдва дође, с муком дође*. – Нѣшто ми нѣ добрѣ, па се едѣа доклѣца.
- доковѣ свр. *доврши коѣње (нѣчѣжа), докује*. – Јѣш мѣлко му остѣло да доковѣ тарѣбе.
- докѣла свр. *докоћѣрѣла, доћѣра поѣчак (коћѣрѣањем)*. – Доколѣл тѣчак куд колѣра, да га попрѣн.
- докѣлко прил. *до којеѣ времена, докле, докад*. – Докѣлко ће овдѣ да седимѣ.
- докѣпа (се) свр. *заврши (се) са коћѣњем*. – Едѣа докопѣмо лѣзе; – Кѣт се докѣпа, ће прејдемѣ у дрѣгу њѣву.
- докрѣј прил. *крај* – Ће бѣдемѣ на свѣдбу докрѣј. – Сѣдни докрѣј, да мѣж да излѣгнем.
- докрѣјчи свр. *доврши*. – Онѣј што сам запѣчѣл, мѣран да докрѣјчим.
- докрѣѣје свр. *не може да се уздржи, дође крѣво*. – Кѣд ми докрѣѣје, ћу га н стѣрам не кѣћу.
- докрѣни свр. *заврши са круњѣњем (о кукурузу)*. – Прећѣ слѣнце докрѣнимѣ момѣрзу.
- докрѣши свр. 1. *долѣми, све поѣломи*. – Докрѣшил стѣре тарѣбе, па наместѣл нѣве; 2. *доврши бѣрбу кукуруза*. – Јѣш мѣлко па ће докрѣше момѣрзу.
- докрѣши се свр. *дође*. – Кѣдгѣд се докрѣши, љвек напрѣн нѣку свѣћу. – Пѣа се докрѣшил, а нѣкој га не зѣл.
- дѣктур м *лекар*.
- дѣктурка ж *жена лекар*.

- дóктур Трнокóповић ж шaљ. *смрті*. – Мóже га излечи сáмо дóктур Трнокóповић (*каже се болеснику који истинче своју болесні*).
- докудé прил. **1.** *докле*. – Докудé идеш?; **2.** *до*. – Идемо зéчóс докудé чешмú, па ће се врнемо.
- докундрише се свр. *саїпре се од великоџ рада*. – Голéмо имáње, сáм га работіл, докундрисáл се и с[ǣг] га нíкој не глéда.
- докурчи свр. *преїтера у нечему, досади*. – С лэжú и з-доодéње ће докурчи на свí, па ће га истéрају кэд им дóјде. – Изр.: Дóкурчи и Бóгу и зéмљи.
- докусúри свр. фиг. *доїуче*. – Чéкај да га докусúрим.
- долóже свр. *приведе лаџање крају, долаже*. – Кэт почéл да лэже, пúшти га да долóже.
- дóладне свр. *посїтiane хладно*. – Дóладне ми чекáјћи га.
- долáзи свр. *добауља*. – Пúшти га (*деїће*), нéка долáзи до тéб.
- долáма несвр. *завришава са ломљењем зелених врхова на чокоїту пред їрскање или везивање*. – Кудé ти е Милáн? Енé га у лóјзе, долáма га.
- долéк прид. *далек*. – Иде на долéк пúт.
- долéко прил. *далеко*. – Изр.: Долéко догурáл. – Тó е долéко.
- долéчэк, -чкá, -чкó *прилично далеко, удаљено*. – Долечкó е до Лесковíк, мóра нóрано да си пóјдеш.
- долéчан, -чна, -чно *који је од далека, из далека*. – Куд нáс наврѓтају долéчни лúди, да преспé, па да си їду.
- долечкó прил. *прилично далеко, удаљено*. – Тóј селó е долечкó, до нéг їма млóго да се їде.
- доліта несвр. *долеће*. – Свáко јúтро ми доліта сóјка на дúдицу.
- дóлма ж *начин зидања кућа са основном констїрукцијом од дрвених ѓреда између којих се умећу оїеке (циџле)*.
- долúпи свр. *завриши са комишањем кукуруза, докомиша*. – По мéсечину долупíмо момúрзу.
- долúра свр. *пресїтiane са скиїтањем*. – Лúра, лúра, па долúра.
- дóљне гáће ж в. *џаће*. – Госпóдин, нóси дóљне гáће.
- дóљни, -а, -о *доњи*. – Идемо по дóљни пúт.
- дóм м кућа. – Мóј дóм је на крај селó.
- дóм прил. *код куће, у кући, кући*. – Цéл дэн седí дóм. – Бíл сам дóм. – Идем дóм.
- домэзлóк м в. *домазлэк*.
- домазлóк м **1.** *сој, сорїа, їородица*. – У домазлóк му се пéгета насрáла (*клеїтва*); **2.** *брав сїоке који се осїтавља за приїлод*. – Овој вепрé ће остáнмо за домазлóк.
- домáми свр. *мамљењем їозове, доведе, окуїш*.
- домаћин м **1.** *честїиї човек, уљедни човек*. – За домаћина трéба млóго; **2.** *шaљ. сланик*. – Без домаћина се не сéда уз остáл. – Тúри домаћина на остáл, па сéдни да едéмо.
- домаћица ж *вредна и уредна жена*. – Држі кúћу, прáва е домаћица.
- домаћинцин, -а, -о *који приїада домаћници, који се односи на домаћницу, домаћичи*.
- домстé свр. *приведе крају чиићење мe-їлаом*. – Тэмэн домéто обóр, онí дотерáше слáму.
- дóми се несвр. *кући се*. – Почéл да се дóми.
- домилéје свр. *посїтiane драџо, мило, леїо*. – Кэд ми домилéје, јá си запојém.
- домисли се свр. **1.** *предомисли се, промени одлуку*. – Дóмисли се, па ми врну свé што е купил од мэн; **2.** *смысл*. – Ел се дóмисли кáквó да ми ўзнеш?

- доміта несвр. *приводи крају чиишење мейтаом.* – Доміта метење.
- домота свр. *заврши моїиане пређе.* – Домотај цевку, па ми дај да ткаём.
- донде прил. у изр.: *Дошъл донде (протиао, нема мусїаса).*
- доодџк м *долазак, посейта.* – Вала му на доодџк.
- доодџе с *долажење.* – Досади ми с њигово доодџе, досади.
- добди несвр. 1. *долази.* – Наљутїл се, па ми не добди у кўћу; 2. *одазива се.* – Деца добе кэ|д| треба да ни помогну.
- доодлџк м в. *доодџк.* – Само доодлџк у нашу кўћу и гоштёвање.
- доодлџ с *долажење.* – Досади ми с тој њигово доодлџ, досади.
- допїише свр. *додирне.* – Кэт се подїгнем на рстн, с рўку ћу допїишем шокатор.
- допипўје (се) несвр. *додирује (се).* – Грањка допипўје струју, мора ју оцечеш; – Кэд осталаш крушке за зиму, пазї да се не допипўју, ће се подўвају.
- допїра несвр. 1. *дохваїта, досеже.* – Колкї е голём, з-главу допїра у таван; 2. *довришава прање (о рубљу).* – Куде ти е мати? Ене ју на бунар, допїра прање.
- допїта се свр. *договори се, посавеїтује се с неким.* – Ѐди дџм па се допїтај, па тџ дојди да кўпиш.
- допїтује се несвр. *договара се, сїоразумева се.* – За сваку се рабџту допїтујемо.
- доплетџ свр. *заврши пїлейїење, испїлейїе до краја.* – Кэд ми мати доплетџ шловљанку, џдма ћу ју обучём.
- допојџ свр. *доїева, доврши пївање.* – Несу га пуштили да си допојџ.
- допојўје несвр. *довришава пїесму, пївање.* – Едне пїесме допојўју, а друге почнўју-ју.
- доправи свр. *заврши пїрављење неке сїївари.* – Вала Бџгу, едва доправи остал.
- допраи свр. в. *доїрави.*
- допраља несвр. *довришава оно шїїо је зайочео.* – Допраља столицу, чека муштерїја.
- допраљак м *недорађени предметї који се кистије дорађује.* – Болје їзнова да почнеш, него допраљак да допраљаш.
- допраљање с *завришавање пїосла до краја.* – Изгубї млго око допраљање држаље за матїке.
- допраши свр. *доврши дружо окоїавање када се пїрава семе (о вишоџраду и њиви пїод кукурузом).* – Чїм допрашимо лџзе, џдма ће прџдсмо на момўрзу.
- допредџ свр. *исїреде до краја.* – Глџдам да допредџ до вїдело.
- допрїда несвр. *довришава пїредење.* – Допрїда прџдиво.
- допролет прил. *до пролећа.* – Не мџг ти тој напраи допролет.
- дорабџти свр. *доради, доврши рад.* – Чекај да дорабџтим, па ће заедно да пџјдемо.
- досџг прил. *досад.* – Кэд ми досџг не улџгал у кўћу, више ми не треба.
- досџгшїи, -а, -о *досадишїи.*
- дџсада ж *досадна особа.* – Еве ју, їде дџсада. – Изр.: Дџсада цара Лазара (*каже се пїреїтерано досадној особи*).
- досади (се) свр. *заврши са сађењем.* – Ајде да досадимо рџд, па да сџднемо да се одмџримо; – Почџла кїшица да рџси, али њїва мора да се досади.
- дџсађа ж *досађивање.* – Изр.: Извїни на дџсађу.
- досађа несвр. *досађује, буде на пїерейїу.* – Не вїди да досађа. – З-бџљку ни досађа, а млго е добџр.
- досађа се несвр. *досађује се.* – Нема кџкво да рабџти, па се досађа.

досађује (се) несвр. *завршава (се) са сађењем*. – Баба и маћи досађују пребој спопријку; – Деда се одмара и гледа како се досађује момурза.

доседџи свр. *одседи до краја, до завршетка*. – Доседџ до краја, па си таг отишол.

досџети свр. в. *домисли се*. – Ўзе ми све, па се досџети да ми остџи нешто. – Ёл се досџети какво да ми узнеш?

досеђује се несвр. 1. *предишља се, мења одлуку*. – Немој јутре да се досеђујеш, па да га чавуљниш; 2. *смишља, доноси одлуку*. – Само се досеђује какво да узима.

досџа свр. *довуче се, донесе*. – Едва досџа овуж врећу.

досџи свр. *досџе*. – Досџи ми винџе у чашку.

досипује несвр. *досипава*. – Досипувџ свџшта у буре, па упропастил свџ ракију.

доска ж *ониска, мала, сићуина жена*. – Синко, узни жену спром себ, а не доску.

дослџеје свр. пеј. *дође*. – Дослџели, па нумеју да си отиђу.

досмиџа се свр. *дође иако је неїожељан*. – Па се досмиџџ да му дам нешто.

досмиџка се свр. в. *досмиџа се*.

доспе свр. фиг. *осиромаши, џадне*. – Погле доклџе је доспџл, а бил први човџк у село.

доспи свр. *доспава*. Пушти ме да си доспи.

досраме ми безл. *засишдех се, ухвати ми срам*. – Такој дџнџс, такој јутре, па ми досраме.

достој свр. *сїїоји колико їїреба*. – Остави винџ да достој, па га таг тџчи.

достоји свр. в. *досїиои*.

дотџкне свр. *додирне, доїџкне*. – До-

тџкнџл жицу, па га струја убила.

дотџм прил. *доїїле, до їїої месїи*. – Дотџм трџба млого да їдеш.

дотаџиња (се) несвр. *додирује (се), доїїче (се)*. – Грање дотаџињу црџп, мора да и[х] исечџм; – Дотаџињу се с нџге под остџл, па се смеју.

дотџра (се) свр. 1. *довезе (се)*. – Дотџрал ми дрџа у обџр; – Трџба се дотџрају лџзиње из лџзе; 2. *доїїти (се) (о сїїоци)*. – Дотџрамо џвце у трљаџ; – Трџба се дотџрају џвце у трљаџ; 3. фиг. *леїо (се) обуче*. – Да дотџрам детџ, па ће појдемо на крштџење; – Уме да се дотџра, па га сви гледају какџ се кокџри; 4. *їїрибије (некоџа)*. – Дотџрамо лисїцу до плџт, па ју убимо;

дотџрује (се) несвр. 1. *довџзи (се), довлџчи (се)*. – Дотџрују слџму од гџвно и уврљују у плџвњу; – Дотџрује се жиџто на гџвно; 2. *їїони (се), їїера (се) (о сїїоци)*. – Дотџрује џвце у трљаџ, ће пџдне киша; – Дотџрује се стџка на поило; 3. *држи (се) уредно*. – Дотџрује си кућу свџки дџн; – Кућа се дотџрује свџки дџн, а не само ка[д] трџба гџсти да дџјду; 4. фиг. *леїо (се) облџчи*. – Дотџрују га као младавесту; – Дотџрује се као да ће їде на свџдбу, а не на рабџту.

дотишџи се свр. *доїїече се на їїихџї вџїїри*.

доткаџ свр. *заврши їїкање*.

доткаџе свр. в. *доїїкае*.

доткајује несвр. *завршава їїкање*. – Снаја ми доткајује ткање.

дотресџ се свр. фиг. и пеј. *дође неїозован, нежељен*. – Ўвек се дотресџ кџд сџднемо да обџдујемо.

дотрїса се несвр. фиг. и пеј. *долази неїозован, нежељен*. – Дотрїса се свџки дџн, па ни само смїта.

дотрџџа свр. *докоїїрља*. – Праше бџрићи у обџр, па и[х] дотрџџаше у подрџм.

дотрклеља се свр. фиг. *дође*. – Едvá се дотрклеља до вáс по овóј блáто.

дотурп свр. *дода*. – Дотурп јóш мáлко, па да бóде тáчно пёт кíла.

доцѣпи свр. *доцѣпа, поцѣпа до краја*.

дочекување с дочекивање.

дочува свр. *пáзећи, моїпрећи чува, неџује у сїаросїи*. – Дочувáл га за имáње.

дочука свр. *докуца*. – Дочукај јексёр докрај.

доцгáје свр. *доїпраје, ослаби, изнеможне од сїаросїи*. – Доцгáл, едvá се помíца.

дошопка се свр. *дошаїїа се*. – Нéшто се дошопкáше па ућутáше.

дошопкáва се несвр. *дошаїїава се*. – Дошопкáвају се, гледáју ме и потсмншкúју се.

драгóчки узв. *драгичка*. – Кáжи драгóчки.

Дрáжинaц м в. *Дражићевац*. – Дрáжинци уватíли чíча Здрáвка, ал' им óн побéгал.

Дрáжићевац м *пíрипадник војске Драже Михајловића*.

дрангулија ж *сїїна, безначајна сївар*. – Свакакве дрангулије íма по цѣпови.

дрáпа се несвр. *џрубо се чеша*. – Не дрáпај се, несí шугав.

драпање с *џрубо чешање*. – С тој драпање си погули кóжу.

дрва с мн. 1. *насечена дрва, сїремна за ложење*. – Нацѣпíл дрва, па и[x] турíл под áјат да не кíсну; 2. *дрва на дрвљанику*. – Дóбро наредí дрва у дрвнíк; 3. *насечена сїабла дрвейїа (на џомили или колима)*. – Купíл двóја кóла дрва. – Дотерáл двóја кóла дрва и[c] шíбу.

дрвен, -а, -о фиг. *круїї, џруб, покондирен*. – Мíсли да е мlóго добóр ако е дрвен.

дрвeњас, -га, -то фиг. *дрвенасїї, несави-*

їљив, круїї. – Помáлко е дрвeњас. – Дрвeњас, не попушта.

дрвeњача ж бот. *врсїи позне крушке; плодови су јој тврдí као камен и сїежу усїи кад се једу*.

дрви несвр. изр.: Дрви пáтку (*нема нїїа да ради, бесїосличи*). – Дрви пáче (*каже се деїейїу које нинїи не ради*).

дрви се несвр. 1. *їрави се важан*. – До јучёр бíл нíкој и нíшта, а сóк почёл да се дрви; 2. *круїи се, укружује се (їолини уд)*. – Малéчак, а већ почéло пáче да му се дрви.

дрвља с зб. им. *од дрво, дрвље*. – Цёл дón смо збирáли дрвља по обóр и носíли и[x] на дрвнíк.

дрвље с дрвeће. – Дрвље напупурíло, сáл што не пúкне.

дрвнíк м *дрвљаник*. – Стоварíли смо трóја кóла на дрвнíк, и јóш ћемо.

дрво с бот. *оїшїи назив за биљку која има дрвенасїи сїабло*. – Оцѣчи нéко дрво за óгањ.

дрвце с 1. *мало дрво*. – Посадíл дрвце упролет, а онó јóш не ни пркнóло; 2. *исцѣкано дрво за поїїалу*. – Нацѣпкај дрвца за пótпалу; 3. *комад из сноїића країких пруїића за рачунање у основној школи*. – Мí смо на дрвца научíли да рачунамо.

дрдавка ж 1. *сїаринско народно коло*; 2. фиг. *зорїї*. – Мóре, ће íгра óн дрдавку куд мён, сáмо да га увáтíм.

дрдља несвр. *ломоїи, свашїи пíрича*. – Дóста, брé, не дрдљај. Дóсади ми с тој твоё дрдљање.

дрдљање с *ломоћење*.

дрдољак м *нешїио шїио је снїио, шїио је закржљало*. – Овúј гóдин од момóрзу нéма нíшта, сáмо дрдољци.

дрдоњак м пеј. *снїиуан човек*. – Поглé га колицкí е, дрдоњак, а тí се плáшнш од нёг.

- дреждї несвр. *дуго чека*. - Неки човек још дреждї на лѣсу.
- дрѣја ж 1. *оштинѣ назив за одећу*. - Обукал се у нове дрѣје; 2. *жорњи део одеће (блуза, џемпер, капући и сл.)*. - Зими се не иде без лѣб, а лѣти без дрѣју.
- дрѣјар м *металостружар*. - Мој син учи за дрѣјара.
- дрѣјарски, -а, -о *металостружарски*. - Учи дрѣјарски занат.
- дрѣјстипа ж *ауџм. од дреја*.
- дрѣка ж *вика, џалама*. - Чуе се дрѣка и у њину кћу.
- дрѣкавац м пеј. *особа која виче без пошребе*. - Оног дрѣкавца мора да биѣм, да га опаметим. Сал се он чуе у кћу.
- дрѣме несвр. 1. *дрема*. - Дреме ко коњ на празна јасла; 2. *задржава се, не ради, досадан*. - Цѣл дѣн дрѣме, ништа не рабѣти, сѣмо смѣта.
- дрѣмка ж *дремеж, поспаност*. - Падла ми дрѣмка на очи.
- дрѣмка несвр. *дремуца, помало дрема*. - Чим сѣдне ус кубѣ, ѡдма почне да дрѣмка.
- дремљуга ж 1. *особа која дуго дрема, дремљива особа*. - Дремљуга, цѣл дѣн дрѣме, ништа да повѣти у руке; 2. *кости у птице*. - Мој дѣда е волѣл да едѣ крилица и мѣсо о[д] дремљугу.
- дрѣмне свр. *крајко поспава, заспи накрајко*. - Дремну малко, сѣг могу да рабѣтим.
- дрѣп м бот. *врста винове лозе; бело или црно жрожђе са чврстим јаким зрном са тје лозе*. - Овој бдбир сѣмо црнина и дрѣн, нигде вузалија.
- дрѣпк м *дем. од дрен*. - Зобну малко дрѣнк, па ми се услади.
- дрѣпак м *дренова шума*.
- дрѣпка ж 1. бот. *дрен (дрво) Cornus mas L.; 2. дрѣпина*. - Набрали дрѣнке да прѣе слатко.
- дрѣчица ж *дем. и хит. од дрешка*. - Без дрѣчицу не поѣди на пут.
- дрѣш м *вршалица*. - Милан се укачи на дрѣш, може да почне врша.
- дрѣшар м *радник који за време вршидбе стоји на вршалици и у њу убацује одвезане спѣлове пшенице*. - Милан је најбољ дрѣшар.
- дрѣшка ж *дем. и хит. од дреја*. - Покупил си дрѣшке и отишѣл.
- дрѣшљак м *зб. им. од дреја*. - Тѣлки дрѣшљак има, а иде алис гѣл.
- држѣље с *мојка или палица на коју се насађује или причвршћује нека алатка, оруђе и сл.* - Ђскрши ми се држѣље на секѣру.
- држѣлица ж *дрика у коју се увлачи метално перо за писање*. - Несѣ добро увукал перце у држѣлицу.
- држї несвр. *садржава, запрема*. - Овој буре држї стѣ кѣла.
- дрзгав, -а, -о *брз, плавовит*. - Млѣго је добѣр, ал' је малко и дрзгав.
- дрїпац, -пца м *неуредан човек, зашупљена особа*. - Бѣше гѣзда, а сѣг дрїпац.
- дрка несвр. 1. *опанише, масшурбира*; 2. пеј. *прѣча свишћа, баљезѣа*.
- дркѣње с *масшурбацѣја*. - Дркѣње га довѣло да пошашѣви.
- дркација м пеј. *човек у коѣа се нема поверѣња*.
- дркѣсина м пеј. *стѣр човек, стѣрац*. - На онѣг дркѣсину никој жив не мѣж да угѣди.
- дрктї несвр. *дрхти*. - Зима му, па дрктї.
- дрљав, -а, -о *крмљив*. - Не мѣсе по бѣчи, па иде дрљав.
- дрљпа ж *неуредна, неуљедна, безвредна женска особа*. - Дрљпа, никад се не омѣла, од грозѣ да ју човек поглѣда. - Еве ју, иде онај дрљпа, да ју дам нешто.

- дрљча м *неуредан, неуљедан, безвредан човек*. — Дрљчо, дрљави, беж од мѣн, не мѡк те глѣдам тѣквѡг.
- дрма несвр. 1. фиг. *нештѡ ради*. — Микаѣле, кѣквѡ работиш? Етѣ, нешто дрмам, кѡлко да не седѣм бађав; 2. *има властѣ у изразу*: Он дрма.
- дрма се несвр. *клашти се, њише се*. — Овѡј ми се колѡц дрма, мѡра га заглавнѣм.
- дрмѡтор м *особа која има властѣ*. — Голѣм дрмѡтор, не мѡж му пријдеш. — Бѣше нѣкој и ништа, а сѡ[г] голѣм дрмѡтор.
- дрмаѡија м в. *драмѡтор*.
- дрмбѡл м *усни ѡзрајући музички инструменти, дромбуља*.
- дрмлија ж *крујно оловно зрно (обично за ловачке пушке), сачма*. — Напунил му дупе з-дрмлије.
- дрмне свр. 1. *снажно удари*. — Дрмну га, па му сви зѡби изби из вилицу. — Дрмнула га струја; 2. фиг. *поије (о алкохолу)*. — Ај да дрмнемо неку.
- дрнца несвр. *луѣѣта, којеиѣта прича*. — Кѣквѡ ли е дрндѡл куд Петкану, па она сѡг не врѣн с мѣн.
- дрндав, -а, -о *кудрав (о коси)*. — Има дрндаву косу.
- дрндало с *особа која луѣѣта, која се не контролише у ѡвору, прича свачиѣта*.
- дрндање с *луѣѣтање, причање свачеѣта*. — Дѡсади и Бѡгу с њигѡво дрндање.
- дрнци се несвр. *љуѣи се*. — Штѡ ли се дрнци на мѣн, кѡд му ништа лѡшо несѡм казѡл.
- дрн-дрн *израз за причање којеиѣтарија*.
- дрњака несвр. *заповѣта, брља, ѡвори непрекидно*. — Нека бѡде кѣкѡ она кѡже, сѡмо више да ми не дрњака.
- дрњкало с фиг. *брљивац, заповѣтало*. — Евѣ га, иде онѡј дрњкало.
- дрњкање с фиг. *брљање, заповѣтање*. — Цѣл дѡн не прекѣда з-дрњкање, сѡл се ѡн чѣе.
- дрѡбен, -а, -о *усиѣиѣн, смрађен*. — Млѡго вѡлим да едѣм дрѡбен лѣб у млѣкѡ.
- дрѡбено с *удрѡбљен хлеб у млѣко или чорбасѣно јело*. — Нѣма зѡби, па едѣ сѡмо дрѡбено.
- дрѡбне свр. *мало надрѡби, мало удрѡби, удрѡби понекад нештѡ*. — Дрѡбнѡ малко лѣбац у млѣкѣ.
- дрѡпља м *неуредна и замазана мушка особа, особа која се ѡрља, ѡрска ѡриходу*. — Дрѡпљѡ, кудѣ ли најдѣ блѡто, па се тѡлко замаза.
- дрѡпљав, -а, -о *онај са коѣа висѣ неуредна и замазана одеђа*.
- дрѡпна ж *неуредна и замазана женска особа, особа која се ѡрља, ѡрска ѡриходу*. — Он дрѡпља, она дрѡпна, па се снашли.
- дрпа (се) несвр. *иѣиѣка (се), иѣика (се)*. — Чѣм се приблизи до мѣн, пѡчне да ме дрпа; -- Дрпају се, несѡ ѡзбиљни.
- дрпав, -а, -о *одрѣан, дроњав, ѡцеѣан*. — Штѡ ли иде онакѡј дрпав, ко да нѣма у кѣквѡ да се обучѣ.
- дрпање с *иѣиѣкање, иѣикање*.
- дрпка (се) несвр. в. *дрпа (се)*.
- дрпкање с в. *дрпање*.
- дрпља м *одрѣанац, ѡцеѣана, дроњава особа*.
- дрпне свр. фиг. *украде*. — Вѡли да дрпне, пѡзи се од њѣг.
- дррт, -а, -о *сѣпар, маѡор*. — Дрт а прѡн се млад.
- дртѣје несвр. *сѣпари, ѡсѣпаје сѣпар*. — Кѣкѡ дртѣје, тѣкѡј ветрѣје.
- дртља м пеј. *сѣпаркеља*. — Дртља, а прича кѣкѡ јѡш јѡри девојке.
- дртна ж пеј. *сѣпарија женска особа*. — Дртна, а крадне, па прли.
- другѡслац м *човек из друѣѡѣ села, досељеник*.

другосёлка ж жена из друџоџ села.

друѓување с дружење, друѓовиње. – Њи-
но друѓување почело још кат су били
мáли.

друѓује несвр. дружен се. – Другују још из
основну школу.

друќче прил. друѓачије. – То е било
друќче, не како он прича.

друќчи, -а, -о друѓачији, друќчији. – Куд
нас е све друќче.

друмишта с зб. им. друмови. – Скита се
по друмишта. – Заноси се, оре друми-
шта.

друса несвр. удара поџама о тило док иџра
и тиресе се целим тилом.

друса се несвр. трави се важан, тиси се,
хвали се, уздиже се. – Друса се у груди.

друска несвр. 1. тпруцка (о колима). –
Нећ се возим у кола, много друскају; 2.
тпруцка на коленима. – Дете ми седнуло
на колéно, па оће да га друскам; 3. буде
ионизан. – Оће да га друскам, тој нема
куд мэн.

друска се несвр. тпруцка се на колéну. –
Малéчко дете воли да се друска.

друскање с тпруцкање.

друсна ж снажна, крућни и једра жена. –
Он жгóлав, а женá му друсна, у зуби ће
га понесе.

друсне свр. падне, лући (у смислу падне). –
Друснул, па се едвá дигал.

друсне се свр. тпресне се. – Кад му не пра-
во, он се друсне.

друство св. друстио

друсто с друштиво. – Нећеју га удрусто.

друшка ж друѓарица. – Мојá ћерка има
пуно друшке и с њи иде на оро.

друшкап м друџ. – Ђ, мој друшкане, не иде
то такóј.

дрчан, -чна, -чно халайљив, ненасити, ла-
ком на јело. – Видел сам дрчни људи.

видел. ал' како њег још несэм видел.

дрчица ж 1. пeйпeљка. – Дрчице о[д]
црешњу остаљај за чај; 2. дем. и хиџ. од
дрика. – За овóј чуќ треба мала дрчица,
а не голéма.

дрчник м халайљива, пpождрљива особа,
особа лакома на јело. – Дрчник, све би
тел у његово дупе да нагњетé.

дршка ж 1. ручица. – Попуштила ми не-
што дршка на трошáлку, мóра да ју
попраим; 2. пeйпeљка. – Бери црешње сз
дршке, немóј без дршке.

дубало с најправа од дрветиа у коју се дете
стиави да би се навикло да стioји, дубак.

дубар м 1. пaњ. – Узни дубар, па ми насéчи
дрва; 2. изр.: – Живи како дубар (каже се
ономе ко је усамљен, који живи без иџде
икоџа); 3. пеј. стiар родитeљ. – Ђмам
двá дубара, још су живи. Не мрдају
óдом.

дубарина ж ауџм. од дубар, велики пaњ. –
Сэ[с] секирче почел да цéпи онолку
дубарину.

дубарчóк м дем. и хиџ. од дубар. – Тури
неки дубарчóк у óган, да држи жáр.

дубарче с дем. и хиџ. од дубар, пaњчић. –
Дáј ми оној дубарче да сéднем на њег.

дубе несвр. дуби. – Дубе чутуру.

дува се несвр. 1. тпрули (о воћу, пoврћу). –
Почеле јáбуке да ми се дувају; 2. фиг.
трави се важан. – Дува се, а никој га за
ништа не смáтра.

дувало с свињска бeшика (коју деца
надувају тe им служи као лoйтиа за
иџрање).

дувалце с дем. и хиџ. од дувало.

дуванче с бот. врстиа башипeнскоџ цвeћа. –
Запати и јá дуванче у градинче, сóг мóгу
да га давам.

дувар м зид. – На едóн дувар огледало, на
други слика.

дувач м фиг. онај који је склон тијењу ал-

- Дунс-глава, н-умé се усéкне, а ће учи другог.
- дунéнце с дем. и хит. од дунé. – При-сврбéло га дунéнце, мóра га бием.
- дунке прил. *пирейун*. – Дунке напунил кóла с момóрзу.
- дурли се несвр. *срди се, дури се*. – За ништа се дурли.
- дурне свр. *пдохтје, падне напамет*. – Дурнуло му нéшто па беснéје.
- дућан м фиг. *раскопчан шлиц*. – Отвори́л ти се дућан.
- душа ж *особа, лице*. – Позва́ли дваес дúше на светóц.
- душмé с *пайтос на запрежним колима*. – Скри́нило ми се душмé, мóра га попра́љам.
- души несвр. *њуши, мирише*. – Кúче га дúши.
- душичка ж дем. и хит. од душа. – И онó има душичку.
- душман м *зао, пакостан, злобан човек*.
- душманин м в. *душман*. – Да овако́ј, кáкó што сам ја прошóл, не прóјде ни мóј душманин.
- душманка ж *зла, пакосна, злобна жена*.
- душманкиц, -а, -о *које пирйада душманки*. – У душманкину кúћу ни мр́тав, а кáмоли жíв.
- душманлóк м *велико непријателство, мржња*. – Рóђен за душманлóк.
- душманов, -а, -о *који пирйада душману*. – Тó е душманово, не пипај.
- душмански прил. *јакó, пирейерано јакó, без мере, из све снаге*. – Душмански ме úдари, па ме рáстури.
- душманцe с дем. од душман. – Пúкни ми, цр́кни, душманце (*нар. песма*).
- душова́дник м 1. *бездушник, зао, немилосрдан човек*; 2. *дејте које ситално плаче, извољева, коме се не може удовољити*.
- душова́дница ж *бездушна, зла, злобна, немилосрдна особи женског пола*.

Ђ

- ђавол м 1. *ђаво*. – Ђавол ни орé, ни кóпа; 2. фиг. *немирно, живахно дејте*. – Тó е онóј ђавол напраи́л, жљúчку му нигóву.
- ђаволéк м дем. од *ђавол*.
- ђавола узв. *враџа, није пјако!* – Ђавола има тóј што причаш!
- ђаволија ж *враџолија, несипашлук, обењешанство*. – Рóђен да прán ђаволије.
- ђэбра несвр. *зрди, пуче, савейује*. – Мóра га ђэбрам, ич ме не слúша.
- ђэбрање с *физичка казна*. – Заслужил еднó дебéло ђэбрање.
- ђенáр м *ђерам*. – У Морáву з-ђенáр лúди ваде вóду из бунáр.
- ђилкош м пеј. *манџуи*. – Мáни да се дру́жиш с њéг, он је ђилкош.
- ђóка м 1. *пенис*. – Пипа се за ђóку; 2. Изр.: Боли ме ђóка (*баш ме бриџа*). – Мóж ме увáти за ђóку (*нишија ми не може*).
- ђубрáк м аузм. од *ђубре*. – Колки ђубрáк напраи́ли, па га остаи́ли.
- ђубре с 1. пеј. *лош човек, покварењак, нејошићена особа*. – Испáл ђубре, нé човек. – Ђубре еднó (*каже се лошем човеку*); 2. *ђубришије*. – Извр́ли тóј на ђубре.
- ђубрóвник м *ђубравник*. – Смéти ђубре на ђубрóвник, па га извр́ли на буњíште.
- ђувеглија м *младожења, момак*. – Бу-

- веглије, де сте да сте, тела би да знам
(*нар. пјесма*).
- ђувѣк** м *велика окруџла земљана здела
(за заједничке обреде)*. – Ми, деца, свако
јутро по пун џувѣк с млеко искѣсамо.
- ђувечѣк** м *дем. од џувек*. – Купи си едѣн
ђувечѣк.
- ђувечѣр** м *безобразна особа, особа која
свакиѣа обеѣава да би дошла до добра
јела*. – Несѣм знаѣ да с и ѣн постаѣ голѣм
ђувечѣр.
- ђуђум** м *бокал од бакра, џуџум*. – Попиѣли
дѣа џуђума вино.
- ђуѣ** с мн. џуѣлиѣи куѣли. – Пѣсто џуѣлиѣи
испалиѣли Турци на Милосву кулу и несѣ
ју разрушиѣли (*Милоје Јовановић је вођа
Нишке буне 1841. џодине*).
- ђунђурѣија** ж *пѣамно црвена боја*. – Учи-
ни прѣднво у џунђурѣију.
- ђунђурѣијас**, -та, -то *пѣамно црвене боје*.
- ђурђевачки**, -а, -о *ђурђевдански*. – Да
берѣмо свакојаке травке, понѣјвише тра-
вку џурђевачку, да крмимо јање џурђе-
вачко (*нар. пјесма*).
- ђурђѣвка** ж бот. *врсиѣа ране пѣрешиѣе*. –
Свака црѣшња мѣж да има црви, ал'
ђурђѣвка не.
- ђурунтѣја** ж 1. *џужва, збрка, џраја*. –
Немѣј да прѣнш џурунтѣју бес пѣтребу. –
Збраше се деца и напраише џурунтѣју. 2.
руља, многиѣиво људи. – Иде џурунтѣја
по село.
- ђусне** ж мн. (јд. џусна) *велике усне*. –
Отромбоѣиѣл џусне, па сѣл џути.
- ђутуре** прил. *све, скуѣа, уједно*. –
Погодиѣли смо се џутуре.
- ђучно** прил. *нужно*. – Не ти бѣш сѣг џучно
да по овѣкѣо врѣме идеш дѣм.

Е

- с енкл. *облик за 3.л. јд. од ѣсам*. – Штѣ о
тѣе.
- ебава** несвр. фиг. *смаѣтра, цени, пошѣијуѣе*.
– Голѣм закрѣѣтина, никој га не еба-
ва.
- ебанѣија** м *онај који је пѣуђеѣ рода, онај
који није у родсѣиву*. – Ако сам дѣл, дѣл
сам на брѣта а не на ебанѣију.
- ебанѣика** ж *она која је пѣуђеѣ рода, она
која није у родсѣиву, пѣуђинка*.
- ебанѣиски**, -а, -о *сѣиран, није наши*. – Тѣ е
наше, а не ебанѣиско.
- ебивѣтар** м *поврѣан, лакомислен, нео-
збиѣан човек*. – Тѣлке гѣдине нарѣзѣл, а
ебивѣтар остѣл.
- евѣ** речца *ево*. – Евѣти пѣре, па купѣј!
- ѣвѣиц**, -а, -о *јефѣиѣин*. – Купиѣл сам бѣрлу за
ѣвѣине пѣре.
- ѣвѣиѣѣа** ж *јефѣиѣиѣа*. – На пијаѣ св-
тинѣѣа, скѣро ѣабалѣк.
- ѣгѣ** прил. *ваѣда*. – Егѣ од ѣѣг испѣдне
нешто.
- ѣд** м *џорѣина, мука, јед*. – Од ѣд ѣе пѣкне.
- ѣдѣн** бр. *један*. – Ако овакој настѣн, едѣн
дѣн ѣе награише.
- ѣдѣп** мн. едни у *значѣњу неки*. – Чѣѣо,
тражи те едѣн човек. – Дѣдо, ѣкају те
едни људи.
- ѣдѣпѣт** прил. *једном, једанѣиѣи*. – Едѣн-
пѣт и ѣн биѣл куд мѣн.
- ѣдѣпѣтке** прил. *в. едѣнѣиѣи*. – Едѣнпѣтке,
у половиѣн нѣѣ, дојдѣ те ни поплаши.
- ѣдан** бр. *један*. – Ћу дојдем око ѣдан.
- ѣдѣнаѣс** бр. *једанаѣсѣи*. – Дојди ми наѣѣс
око едѣнаѣс, али пѣзи да те никој не ви-
ди.

еданаес-дванаес бр. *једанаесџ-дванаесџ*. – С еданаес-дванаес радника окопамо момурзу.

еданаести, -а, -о бр. *једанаесџи*. – Билá сам еданаеста у рѣд.

едва прил. *једва*. – Едва се курталиса од њѣг.

едѣ несвр. 1. *једе*. – Ѐма голѣм апетит, па едѣ ли едѣ; 2. фиг. *унишџава полако, наноси бол*. – Едѣ ме као црв дрвó.

едѣ се несвр. фиг. *коџни, несџаје, секира се*. – Едѣ се ко месец. – Едѣ се сваки дѣн, и едѣн дѣн ће пошашавѣје.

едѣ се прил. *нешџо се једе, нешиџо шџо је за јело*. – Све се не едѣ. – Ѐма и кѣквó се не едѣ.

едѣње с 1. *обед, ручак, вечера, доручак*. – Ѐвек ни затѣкне на едѣње; 2. *храна, јело*. – Зготви нѣшто за едѣње.

единаѣс бр. *в. еданаес*.

единаѣс-дванаѣс бр. *в. еданаес-дванаес*.

единаестџина ж 1. *једанаесџи део*. – Ка[д] се делимо. ја добиџ единаестџину о-цвó имáње; 2. *једанаесџорница*. – Единаестџина радника и ја зѣчѣс опрашимо лóже у Виџник.

единаџ м *јединаџ*. – Ѐма сџна едџнца, и он не ваља.

едџни, -а, -о *једџни, само*. – Тó е едџни пџт по куџи ће џдѣш.

едџпка ж *недовољна оцена*. – Ѐма све едџнке, па чѣк и из влáдање.

едџно прил. *само, искључиво, једино*. – Едџно тебе ðу за кума.

едџнство с *једџнство*. – У овáј рáт смо се борџли за брáство и едџнство.

едџнак, -а, -о *једнак*. – Ови јџжиџи несџ еднакџи.

едџнако прил. *једнако, сџпáлно*. – Свџ децу глѣдај еднако, на сви давај џсто. – Моја ме деца едџнако глѣдају.

едџне свр. *поједе нешиџо мало, поједе на*

бразну. – Да мáлко едѣсмо, па да рабóтџмо.

едџно прил. *око близу, оџпџриликѣ*. – До Кáменицу џма едџнопе-шѣс кџлометра.

едџнобóџан, -јна, -јно *једнобоџан*. – Вóли да нóси едџнобóџно, нѣ шарѣно. – У џзлог све едџнобóџни џемѣпџри, нџгде шарѣн.

едџнобрáџни, -а, -о *коџи у једном захваџиу џрави само једну бразду (о пџлузу)*. – Остаџл едџнобрáџни плџг дóм, а при-каџил двобрáџни.

едџно-врџ-дрџго прил. *једно преко дру-џоџ*. – Затѣкомо и[х] едџно-врџ-дрџго.

едџнобóџац м мн. едџнобóџци 1. *коџи има једну џоџину (за круџне домаће живо-џиње)*; 2. *коџи су неџоџ џоџишиџа*. – Њџ двоџца су едџнобóџци.

едџнобóџка ж *недовољна оцена*. – Нџшта си нѣ зна, џма све едџнобóџке.

едџномáн прил. *честџо, сваки час*. – Едџномáн едѣ.

ѣ-ѣ узв. *џреџња*. – Ё-ѣ, сá[г] ће џгра мџрко.

ѣза ж *језа*. – Ёза ме ва́та.

ѣзеро с 1. *језеро*. – У сбóу напраџли ѣзеро, а нѣ бáру; 2. *шири џросџтор под водом после кише или оџтапања снеџа*. – Паде кџша па náпраи ѣзеро у обóр.

ѣзџк м *језик*. – Изр: Езџк у зџби. – Ѐма голѣм ѣзџк. – Ѐста џма ѣзџк нѣма.

ѣзџчѣк м *дем. и хџџ. од ѣзџк*.

ѣзџчáра ж *в. ѣзџчарка*.

ѣзџчáрка ж *она коџа сваџиџа џрича*. – Мáни се о[д] тџџ ѣзџчáрку.

ѣзџчáт, -а, -о *коџи је дуџачка језџка, бр-бљџваџ*. – Скрáтџи мáлко ѣзџк, немóј да си тóлко ѣзџчáт.

ѣџ узв. 1. *хеџ*. – Ёџ, брѣ, шáшко, штó се не уразџмиш едџнпџт?; 2. *ѣно*. – Ёџ га зáџаџ, џзлеже из лóже и џтече у пченицу.

ѣко с *ѣко*. – Јá бóкам, а бóко се чџе.

ѣксѣнџџија ж *ѣсенџија*. – Посипá попџрике с ѣксѣнџџију.

ѐл “*јел*”, *јелм*”.— Ёл још не стигао?

ѐл везник или.— Кoj ђе чува кoзе, ја ѐл он?

елѐк м *ѓрудњак*, *прусук*, *јелек*. — Понѐси си елѐк за свѐки случај.

Елѐмпиа м религ. *Свети Алимпије Спoлѓник* (слави се 9. децембра по новом, а 26. новембра по старом календару). — Ђу дојдем преко Елѐмпиа да се видимо.

елѐн м зоол. *јелен* *Cervus elaphus*. — У нашу шибу нѐма елѐни.

елѐтрика ж *електрика*, *електрично светло*. — Упали елѐтрику, да се видимо.

елѐче с дем. и хит. од *елек*. — Обукла елѐче, па отишла на ѐро.

ѐлмајз м “*дијамант*” за *сечење стѓкла*. — Без ѐлмајз не мoгу да исече м стѓкло за пенцѐр.

ѐм везник *ујоѓрбљава се одвојено*: *ем...ем*. — Ам шуто, ѐм бoдѐ.

емелија ж (обично мн.) *цицела*. — Сѓмо кoд нѐгде пoјде, нoси емелије.

ѐндек м жарак. — Едва се извукао из ѐндек.

епѐ 1. *речи за ѓоказивање на некоѓ или нешто*. — Кудѐ је Влајко? Енѐ га у лoјзе; 2. *узв. ѓле*. — Енѐ га сѓг.

ѐпа прил. *баи*. — Апа ђудoјдем!

еребица ж зоол. *јаребица*. — Прну една еребица, па уплаши и мѐне и моѐга брата.

Ерѐмија м *црквени празник посвећен св. Јерѐмији који се празнује проѓив уједа змија, слави се 14. маја по новом календару*.

ѐродрум м *аеродром*. — Имамо две ѓиве куд ѐродрум.

ерoплѓн м *авион*. — С ероплѓни е Ниш у овoј рѓт бомбардуван.

ѐсам им. гл. *јесам*.

ѐсен м *јесен*. — Асен дојде, ја се не ожѐни (*нар. пѐсма*).

есенѓс прил. *јесенас*. — Најстар је у селo, мoра есенѓс да га ожѐнимо.

есепѓши, -а, -o *јесенашни*.

есѓнка ж *сваки плод који зри у касну јесен*. — Крушка есѓнка.

есѓнче с *јесење пиле*. — Извѐдоше се шиљни есѓнчињи.

есењѓк м *јесењи бели лук*.

ѐсењи, -а, -o *јесењи*. — Дoсадно нѐко ѐсењo време.

ѐсењи светѓц м мн. есењи свѓци *јесења слава*. — Гмитровдан и Свети Ђорђа су есењи свѓци.

есѓпка ж *в. есенка*.

ѐс-ѐс *узвик за ѓoтврђивање, одобравање*: *да, да, јесѓе*. — Ас-ѐс, он је тoј направил, па га сѓг сви мрѓѐ.

ѐсје *узвик за одобравање, ѓoтврђивање*: *да, јесѓе*. — Асје, и он је бил там.

ѐсте 2. и 3. *лице јд. ѓлађола есам*.

ѐсте *узвик за одобравање, ѓoтврђивање*. — Асте. — Асте, он је тoј направил.

етѐ *речи за ѓоказивање на некоѓа или нешто*. — Етѐ га иде отуѓ. — Етѐ, кѓквo сѓг направил.

етрѓва ж *јетрѓва*. — Етрѓве, а живују. Нѐма за кѓквo да се кѓрају.

ечѓм м бот. *јечам* *Horaeum vulgare L.* — Еду лѐб од ечѓм.

ечѓи несвр. 1. *oзлашава се јаким ѓласом, ори се*. — Кoд рoвне, цѐла шиба ечѓи; 2. *ѓушѓа болне ѓласове*. — Млoгo бoлан, па сѓл ечѓи.

ечмѓн, -а, -o *који је од јечма*. — Кѓд ни нестѓне пченица, ми еѓмо ечмѓн лѐб.

ечмѓпка ж *врѓѓа крушке, сазрева кад и јечам*.

ечмичѓк м *ѓнојница на очном каѓку*.

ештo прил. *зашѓо, зашѓо баи*. — Ештo ѓн, а нѐ ја.

Ж

- жѣза несвр. 1. *пшвари, пунн*. – Док имаш време, жѣзај у кола; 2. *снажно удара*. – Уватил га, па га жѣза у мешину.
- жѣзне свр. *изненада снажно удари*. – Жѣзуме у слабине, па изгуби вѣздук.
- жѣц *узвик узначењу: "Боц"*.
- жѣцце свр. *боцце, пецце, непшријатно дирце*. – Кѣд ме жѣцну, у срце ме зѣболе.
- жѣбица ж *копч на пшрежерима*. – Попрај ми жѣбице на трѣгери, да ми не падају гаће.
- жѣл м *жалостѣ, пшужа, бол, јад*. – Жѣл ме што се мѣчи.
- жѣлап, -лна, -лно *који је жалостѣан, пшужан, јадан*. – Жѣлан, мѣра да е жѣлан, изгубил сѣна единца.
- жѣлац м 1. *жаока*. – Уапѣла ме осѣ и жѣлац остѣл; 2. *језик у змијѣ*.
- жѣлѣје несвр. *жалн, пшужује*. – Жѣлѣје мѣтер и баштѣу.
- жѣлѣње с *жаљење, пшужовање*. – Кѣд мѣра да се рабѣти, нѣма жѣлѣње, никој не умрѣл од рабѣту.
- жѣлно прил. *пшужно, жалосно*. – Жѣлно га глѣда.
- жѣлос м *жалостѣ, пшужа*. – Голѣм жѣлос.
- жѣлосац, -сна, -сно в. *жалан*.
- жалостѣван, -вна, -вно *жалостѣив*. – Млѣго е жалостѣван, ѳдма му потечѣ слѣзе на ѳчи.
- жалување с *жаљење, жалостѣ за неким*.
- жалује несвр. в. *жалеје*. – Нѣси црнину, жалује брѣта.
- жѣровит, -а, -ѳ пш *жара*. – Не купуј овѣј дрѣва, несѣ жѣровита.
- жѣрѣк м дем. *од жар*. – Пѣзи да не пѣдне нѣки жарѣк ис кубѣ.
- жѣвѣзне свр. *удари, ошамари*. – Жѣвѣзнѣл га по нѣкалицу, па му свѣ зѣби избѣл.
- жѣвѣка несвр. *жваће*. – Кад едѣш рѣбу, сѣтно жѣвѣкај, да ти нѣка кѣпѣнка не залетѣ у гшшу.
- жѣвѣкше свр. *пшједе нешѣно на брѣзину, пшједе с ношѣу, пшједе мало*. – Да жѣвѣкнемо нѣшто, па да се дѣмо на рабѣту.
- жѣвѣкољак м *пшреосѣтали заложај хлеба пшосле јѣла*. – Нѣћу више нѣгови жѣвѣкољци да едѣм.
- жѣвѣлави несвр. *свашѣта пшрича, баљежѣ*. – Ел чѣеш, не жѣвѣлави млѣго!
- жѣвѣлча м *онај који свашѣта пшрича, баљежѣ*. – Жѣвѣлча, кѣт пѣчне да жѣвѣлави, мѣка да те увѣти.
- жѣвѣљ-жѣвѣљ *каже се кад неко води пшразне разшворѣ, пшрича којешишарѣје*.
- жѣвѣљка несвр. *швори бесмислицѣ, пшрућа*. – Пшшти ју нѣк жѣвѣљка.
- жѣвѣљкало с *брѣљивац*. – Жѣвѣљкало, кѣко ли га ѣста не зѣболе од жѣвѣљкање.
- жѣвѣљкање с *брѣљање, баљежѣње, пшрућање*.
- жѣвѣчка несвр. *жваће, једе (обично за дѣѣе)*. – Дѣтѣ нѣшто жѣвѣчка. Вѣди кѣквѣ жѣвѣчка.
- жѣвѣцне свр. в. *жѣвѣзне*. – Кѣд ме жѣвѣцну, ѣво ми зѣпоја.
- жѣврѣзне свр. *снажно удари*. – Жѣврѣзнѣл га сѣс мѣтку, па му скршѣл ребрѣ.
- жѣврѣља несвр. *шврѣља, шкраба*. – Н-умѣ да писѣје, сѣмо жѣврѣља по писѣнку.
- жѣврѣц *узвик којим се означава убод шсекѣта (ѳса, пшчѣла, кошрац...)*.
- жѣврѣца несвр. *јакѣ, нашло избѣја, шшкѣља (ѳ каквој штечностѣи)*. – Посѣкал се, па му крѣв жѣврѣца ис прѣ.

- жврџка несвр. у *интервалима нагло избија, шикља (о каквој тачности)*. – Погле како вода не камен жврџка.
- жврџце свр. *убоде (о инсектима: оса, пчела, комарац...)*. – Жврџнула ме оса по обрз, па ми се надул.
- жгџљав, -а, -о *кржљав*. – Има како да еде и па жгџљав. – У њину вамилују сви некако жгџљави.
- жгџљача м *мршава, кржљава особа*. – Ни едно кило не придал жгџљача жгџљави.
- ждимне свр. *победне, класне*. – Кад види густо, он ждимне.
- ждрџба *бременића (о кобили)*. – Наша с кобила ждрџба, још малко па ће се ождрџби.
- Ждрелџ с *кланиц, теснац изнад Каменице*. – У Ждрелџ су 12. априла 1944. погинули Душан Тасковић Срећко, Радмила Ковачевић и Кристина Маркишић.
- ждрепченик м *метални део на руди ловских коли. Пљоснаи је и у виду је издуженог слова Г. Има на средини отвор (рупу) кроз коју пролази чивија (чикер чивија). Између ждрепченика и руде савља се јарам који се чивијом учвршћује за њега и руду на тај начин ишпо се чивија савља у отвор, рупу, његову, а затим пролази кроз јарам и улази у отвор (рупу) руде*. – Изела ми се рупа на ждрепченик, мора га менам.
- жедије несвр. *жедити*. – Не знам како ми е, у сдњо време нешто много жедијем.
- желџа с мн. *жвожја за ловљење дивљачи*. – У желџа се уватило наше куче.
- желџан, -зна, -зно *жвозден*. – Напраил желџну капију.
- желџо с *жвожјурија*. – Збирам желџо за Цигани.
- желџце с *дем. од желџо, мали комадић жвожја*. – Дај ми тој желџце да си остружџм матику.
- желџца с мн. *дем. од желџа, мала жвожја, мала кљуса*. – Напраил желџца за миши.
- жељка ж зоол. *корњача*. – Брз како жељка преко угр.
- жељује несвр. *жели (ишпо), прижељкује, жуди (за нечим)*. – Жељује за све.
- жељутка ж *желудац у живине, бубац*. – За ручџк имамо жељутке от кокџшке.
- женџе с *женџба*. – Марко с стигал за женџе, мора га жџнимо.
- женџица ж *ауџм. и пџе. од жена*. – Ђе ме у грџб отџра онај женџина.
- женџште с пџе. *од жена*. – Лудо неко женџште, пџби децу по кџћу.
- женскадија ж *женска чџлад*. – На џро малко мџмци, више женскадија.
- женскаџ м *женскаџоци*. – Сџн ти с голџм женскаџ.
- женски дџктур м *џнеколоџ*. – За резџл, отишлџ куд женског дџктура.
- женски Пџтко м *мушкарџ који се друџи са женским особама*. – Изр.: Женски Пџтко, цџрева девојка.
- жентуџа ж пџе. *од жена*. – Тој мџже да напџан сџмо мојџ жентуџа.
- жепче с *дем. и хиџ. од жена*. – Ђмам си златно жџнче, не трџба ми дрџго.
- жепштина ж *женски свеџ, женскадија*. -- Сџн ми се вџче с неке жџнштине.
- жепџет који је у *браку, џжењен*. – Јџ сам жењет чџвџк. И бџрат ми е жењет.
- жетвџр м *жепџелиц*. – Однеси џбџд на жетвџри!
- жетвџрка ж 1. *жена жепџелиц*. – Мојџ мати билџ голџма жетвџрка; 2. *жепџелица*. – Са жетвџрку пџжџли жџто.
- жџв *служи за посебно испџицање у изразима*: – Жџв сџ[м] ме џзде. – Несџм жџв (*пџрепџне*). – Све жџво пџби. – Све жџво пџтика. – Ништа жџво нема. Ништа си жџво н-умџ. – Ни за жџву глџву.

- живџц** м мн. живџци. Изр.: Погоди у живџц (*напесе велики бол*). – Иде на живџци (*нервира кожа*). – Изгуби живџци (*помахниши*). – Има дебѣли живџци (*неосетљив, немаран, нехајан*). – Нема живџци (*брзо се нервира, наљуџи*).
- жива** истина ж *права истина*. – Ђл' жива истина? Жива истина.
- живѣк** м 1. *жива* Нг; 2. *врши* неке болести. – Бају му од живѣк. – Од живѣк умрѣл.
- жива** рана ж у *клетви*. Жива рана га напапа да га нападне. – Живе ране га изѣле, да га изеду.
- живѣкс** с *живош, живљење*. – И тој ми е неко живѣње, цѣл дѣн работиш.
- живи** несвр. (обично у мн.). *слаже се, у добрим је односима*. – Место да живѣ како трѣба, они се глѣжу.
- живо** блато с *дубоко блашо*, у *које се може пошонуџи*.
- живодѣрник** ж *онај који воли да мучи живошње, живодер*.
- живо-здраво** *поздрав, поздрављање, међусобно измењивање поздрава*. – Кат се срѣтнемо, неће ни живо-здраво да ми каже.
- животиња** ж дем. од *живошња*. – И куче је животиња.
- живување** с *сложа међу људима, живљење у слози*. – Њино живување мѣлко трајало.
- живује** несвр. *живи у слози с ким, слаже се*. – Браћа, а не живују.
- жижа** ж *вапра (у дечјем говору)*.
- жила** ж *шешива испод колена*. – Удари га сас тојагу преко жиле.
- жилар** м *жиле (корѣње) од извађеног дрвеша (кад се прси воћњак)*. – Жиларѣ опасно горѣ.
- жилка** ж 1. дем. и *хит*. од *жила, жилица*. – Несѣм веруваѣ да ће пушти жилке; 2. *порекло, сој*. – Знамо ми от коју је жилку, знамо.
- жиловлак** м бот. *боквица* *Plantago lanceolata* L. – Тури жиловлак на рану, ѓн ће ју очисти и она ће брзо да ти зарастѣ.
- жировит**, -а, -о *бошати жировима, џун жиรวа*. – Жировити растови.
- житѣщѣ** с дем. и *хит*. од *жито*. – Имамо житѣнѣ колко да претѣрамо зиму.
- жито** с бот. *пишеница* *Triticum vulgare*. – Отерѣли жито у воденицу.
- жица** ж 1. *нит* основе *при ткању*; 2. *подземни ток воде*. – Наш бунѣр има јаку жицу.
- жицѣ** с дем. од *жито*. – Посеја жицѣ у Трипун.
- жичка** ж 1. дем. од *жица*. – После кишу деѣа збирају жицке по путѣње; 2. *социјално порекло, лоза*. – Жичка муне ваља; 3. *осетљиво место, живиц*. – Бѣцнуга у жичку, а ѓн рѣпну да ме бѣе.
- жишка** ж 1. *варница, искра*. – Прснуга жар, па ми една жишка изгоре кожу; 2. *ужарени комадић дрвеша или комадић жар*. – Дај ми едну жишку да запалим цигѣру.
- жлѣб** м *жлеб*. – Овој ти е жлѣб плитак.
- жлѣби** се несвр. *плази језик, крвѣљи се*. – Срмотѣ е да се жлѣбиш.
- жлѣбна** ж *женско чељаде које се крѣвѣљи, понаши размажено и прави гримасе уснама*. – С туј жлѣбну нећу да те видим.
- жлезда** ж *жлезда*. – Искочила му жлезда под мишку.
- жлока** ж *избочина или удубљење (о пѣту, дрвешу)*. – Проодѣше кола кроз њигову њиву и направише жлоке. Кад ју оре ће се ваѣа за главу. – Овој дрво ћу оцѣм, пуно је са жлоке.
- жлокав**, -а, -о *онај који има избочине или удубљења (о пѣту, дрвешу)*. – Идите по равѣн пут, немојте по жлокав.

- Купил нека жљокава дрва, па и[х] едvá ицепил.
- жљубађе с *ѓризане, ѓлодање.*
- жљувé несвр. 1. *ѓризе, оѓриза, ѓлође.* – Жљувé сýв лéб. – Жљувé кóску; 2. *ѓули.* – Енé га зáјац кудé жљувé вилдáни; 3. *фиг. секира се, зајéда.* – Цéл вéк ме жљувáл, добрó сам и жíва.
- жљýпа ж зоол. *депíлић.* – Свáко јýтро на нáше брeсје долетá понéка жљýна па пóчне да га кљýца.
- жљýовак ж *оѓризак; наѓрижен комад хлеба или воћа.* – Нeћу да едém њигови жљýовци.
- жљýчка ж *жуч.* – Болí га жљýчка, па едvá поврта дýшу.
- жмарцý м мн. *језа, пíрници.* – Свé ми нéки жмарцý иду по грбину.
- жмí несвр. 1. *жмури (пíришком иѓрања жмурке).* – На нeг је рéд да жмí; 2. *дрема.* – Жмí ко сóјка на југовину; 3. *досађује својим пíрисућвом.* – Свáки дóн жмí, нeма петлá на срце; 4. *хући, нема очи да кáже.* – Жмáл док су дрýги вреíли.
- жмíка несвр. *намиѓује.* – Малéчак, а вeћ знáе да жмíка на девојке.
- жмíкља м *поспáнко, лењивац.* – Жмíкља, не мó[ж] се наспí.
- жмíкпа ж *поспáна, лења жена.* – Жмíкно, морí, дíзај се и намируј дeцу. Кeквó чéкаш?
- жмíкпе свр. *намиѓне.* – Чeс по чeс па жмíкне.
- жмíчка несвр. *израз за звук који пíроизводи вода у пíромоченим ошáнцима (када су поѓе мокре до ѓоле коже), ил'ајка.* – Жмíчка ми водá у опáнци.
- жмичкá ж *жмурка (дечја иѓра).* – Ај се иíграмо жмичкý.
- жмичкí прил. *жмурећи, зашворених очију.* – Тóј ћу жмичкí да прерíпим.
- жнe (се) несвр. *жање (се).* – Отишéл у Кóмрен да жнe; – Почeло пóље да се жнe.
- жýљи пáтку несвр. – Нíшта не рабóти, цéл дóн жýљи пáтку (*каже се нераднику, лењивицу*).
- жýлча м пеј. *замлаћена, бапална особа.* – До сѓг тeквóг жýлчу несэм видéл.
- жýт шићер м *кандис, жући шећер.* – Брát и јá смо се чудíли кeд ни с дeда причáл да постóи и жýт шићер.
- жутóц м мн. жуцí *жуманце.* – Бóлим сáмо жуцí ис перáшке да едém. – Дáј жутóц да га поедém.
- жутáјка ж *кoкошка жућe боје.* – Немóј да кóљеш жутáјку, онá нáјвише снóси.
- жутáјче с дем. *од жућáјка.*
- жýта рáда ж бот. *врсíа лековитíе биљке налик на камиллицу, има жући цвeтí.* – Бáба ни реклá да берéмо жýту рáду за лeк.
- жутéје несвр. *поспáје жућí, жући, бледи од болесíи.* – Нeшто ми дeда Милán почeл да жутéје.
- жутíло с *блeда боји лица.* – Губи се жутíло, црвенeју му образí.
- жутицькáв, -а, -о *жућкасíи, бледуњав.*
- жутíца ж бот. 1. *врсíа пíрeшиње чији су пíлодови жућe боје; 2. врсíа бресквe крујноѓ пíлода, жућe боје, слапкоѓ укуса.*
- жуткас, -га, -го в. *жућицькáв.*
- жутко м *слабо, блeдо и болесíиво депíе.* – Бeгајте од жутка да ви не зарáзи с нeку бóљку.
- жутује несвр. изр.: Жут жутује, а црвeн путује (*болесíан болује, а здрав умире*).

3

- зэ предл. 1. *за*. - Не гурајте се, има зэ сві; 2. *о*. - Зэ њег се пріча свашта по селó.
- зэкэквó прил. *заштío, збоџ чеџа, ради чеџа*. - Зэкэквó ли е дошóл?
- зóл, злá, злó *зао*. - Зóл ко кúче.
- зóлва ж *заова, мужевлева сесїра*. - Пóеде ме зóлва, ал' не може да ме растáи од мúжа.
- зóлвин, -а, -о *које прїиáда заови, заовин*. - Тó е зóлвино, да опустéје дабóгда.
- зóлвїче с *дем. и хїї. од зóлвичїћ*.
- зóлвїчїћ м *заовин син*.
- зóлвїчка ж *дем. и хїї. од зóлва*. - Од моју зóлвїчку мó[ж] сáмо добрó да чúеш.
- зóлвїчна ж *заовина кћи*. - Дошлá ми зóлвїчна у гóсти.
- зэсэвїња свр. *їочне да свїће*. - Кэд зэсэвїња, мї се дїзамо, прэзамо волóви и їдемо на њїву.
- зэстэвїња свр. *їочне да їада мрак, да долази вече*. - Чїм се зэстэвїња, óдма да дóјдеш дом.
- зэстэњúје несвр. 1. *засїаје*. - Зэстэњúје кэкó бн га стїгли; 2. *заосїаје*. - Онї отóше, а мї почéмо да зэстэњúјемо.
- зэчóс прил. *зачас, набрзину*. - Зэчóс су окопáли лóјзе и врнúли се дóм.
- зэчóчка (се) свр. *їочне да (се) задиркује*. - Не воли да га зэчóкúју; - Зэчóчка се, па побéгне.
- зэчóкúјс (се) несвр. *задиркује (се)*. - Зэчóкúје дéцу, па га дóм бїју; - У дúшу му да се зэчóкúје з-дéцу.
- зэчóчнс свр. *задирне, боцне, пецне*. - Зэчóчнн га да вїдиш кэкóв је.
- зэчóчнс се свр. *їочне да се задиркује*. - Зэчóчнс се, па побéгне.
- зэштó прил. *заштío*. - Зэштó ли е лут на мéн, да ми е да знáм.
- за предл. *в. зэ*.
- зabóкне се свр. *засїане у зóвору, замуцне, їомейте се, не цде му од руке*. - Забóкнúл се као могáре на мóс.
- зabáви се свр. *в. забан се*. - Млóго се забавїл, па га избїли.
- зabагрї свр. *зайусїи се, їосїане нечїстї, прлвн*. - Забагрéл, нїкад се не окупáл.
- зabађáв прил. *бадава*. - Забађáв сам први дошóл.
- зabаздї свр. *засмрдн, усмрдн*. - Нé опрáл нóге, па забаздéл цéлу кúћу.
- зabáи се свр. *закаснн, задоцнн, задржи се*. - Рекóл да нéће да се забáн.
- зabáји се свр. *в. забан се*.
- зabáља несвр. *зabавља некоџ*. - Сэс прїчу умé свé да забáља.
- зabáља сс несвр. *зabавља се*. - Дáј на дeтé грóмку да се забáља, а ти рабóти.
- зabéли свр. *фиг. їочне да бели, да седи*. - Забелéла му главá.
- зabерé свр. 1. *їочне да їада (о кшнн)*. - Ако заберé кїша, бéгајте у колыбу; 2. *їоїера, їојурн*. - Ако н[x] заберém їма да рабóте, а нé да се излегују; 3. *назло крене*. - Забрáли по пúт, па брзо стїгли у селó.
- зabїва несвр. *зabїја, набїја*. - Óће да плетé плóт, па зabїва кóлци.
- зabивáње с *зabїјање*.
- зabїс свр. *зabїје, їободе, набоде*. - Кэд зabїс кóлци у лóјзе, óдма ће дóјде.
- зabїс се свр. 1. *завуче се, склони се, сакрије се*. - Забїл се у ћóшку, па ћути; 2.

- забоде се, набије се.* – Заби́л ми се трн у пету́, па не мо́г да га изва́дим.
- заби́ја несвр. *набија.* – Заби́ја јексе́рн у мерте́к.
- заби́је свр. *в. забне.*
- заби́је се свр. *в. забне се.*
- забла́жи свр. *посе́пане да посе́пи, поче́не да мрси.* – Заблажи́л сам пред Све́тог Нико́лу, не́к ми Бо́г опрости́.
- забла́й свр. *поче́не да бле́ји.* – Заблаја́ле овце, тра́же да се нара́не.
- забла́й се несвр. *занесе се, загледа се у неши́по.*
- заблесáвeн, -а, -о *замајан, залу́жен.* – О-накво́г заблесáвеног не мо́гу ви́ше да трпим. Мбра га би́ем да се опамéти.
- забломб́ира свр. *зап́ломбира, с́пави п́ломбу.* – Забломбира́ше ми зу́б. – Забломбира́ше вагони́.
- забога́тeје свр. *поче́не да се бо́жити.*
- забора́сн *кравáј каже се за заборавно́ж, расејано́ж човека.*
- забора́и свр. *заборави.* – Немо́ј да заборáиш да ми до́јдеш на светóц.
- забора́ља несвр. *заборавља.* – Почé не́што да забора́љам, не држи́ ме ви́ше пáнђење.
- забора́љање *с заборављање.*
- забра́ви свр. *заборави.* – Пошли́ на копа́ње, па забравилли́ мати́ке да понесу́.
- забра́ди свр. *пове́же ж́лаву марамом (неко́ме).* – Забради́ла дево́јчи́ни у но́ве бо́че, па п[х] пушти́ла на оро́.
- забра́ди се свр. *пове́же сама себи́ мараму.* – Неси́ се у́баво забради́ла, чека́ј да те забра́дим.
- забра́н свр. *заборави.* – Забраи́л сам сн-ки́руда понесéм.
- забра́ља несвр. *заборавља.*
- забро́и свр. *поче́не да бро́ји.* – Забро́ј, а ја́ ћу да добро́им.
- забро́и се свр. *занесе се у броја́њу.* – Заброи́л се, па не мо́ж да се заустáн.
- забу́ђавeје свр. *забуђа, посе́пане буђав.*
- забу́та свр. 1. *поче́не да жу́ра.* – Забу́тај ме ма́лко, док ми по́јду са́на; 2. *зажу́ра, зави́че.* – Забу́та́л кúку у се́но, едвá ју извúко.
- забу́та се свр. *зажу́ра се, зави́че се, ужу́ра се.* – Забу́та се у че́рге и заспа.
- забу́тан, -а, -о *сме́пен, будаласи́.* – Ње-го́ва вами́лија је не́како забу́тана.
- завáди се свр. *зап́одене свађу.* – Завади́ли се, па ће си о́чи повáде.
- завáрди свр. *поче́не да чува (вино́град, илџивак).*
- завáта несвр. 1. *захва́тиа.* – С ко́ву завáта во́ду из бунáр; 2. *зап́рема.* – То́ј бу́ре завáта стó кила́.
- завáти свр. 1. *захва́тии.* – Завати́л во́ду на чешмú; 2. *заузме, зап́реми.* – Сви́ ца́кови сам завати́л сáс пчени́цу; 3. *зап́роси, исп́роси дево́јку.* – Завати́ли дево́јку у Месéчинови; 4. *поче́не да па́да (о киши).* – Ко́д завáти ки́ша да па́да, а ти́ бе́ж у коли́бу; 5. *ударн.* – Завати́л га сáс тоја́гу по но́гу, па му ју преби́л; 6. *поче́не неку радњу.* – Ко́д завáти да ко́па, не одма́ра се док не иско́па це́л рéд.
- завáти се свр. 1. *посвађа се.* – Не́што се завати́ли, па не́ће да вре́је; 2. *ухва́тии се у посо́.* – Завати́л се у рабóту, па не зна кудé му е главá; 3. *зап́роси се, исп́роси се.* – Моја́ се сестра́ завати́ла у Коше́ркови; 4. *поче́не да жо́ри (о ва́три).* – Завати́л се бгањ. – Дува́ј док се не завáти.
- завáћен, -а, -о *заузети́.* – Ру́ке ми завáћене утéсто. – Шни́к завáћен с ја́рму.
- завáћена (само женски род) *исп́рошена.* – Сестра́ Ду́ка ми е завáћена у Го́цини за Јóву.
- завéк прил. *увек, заувек.* -Изр.: Кúс петáл завéк пи́ле.

- завѣгина ж *сеоска слава, завѣтѣни дан.* – Идем у Кóмрен на завѣтину. – У наше село е завѣтина да се на Свѣтога Ђорђу љвек пóстн.
- за видело прил. *пре мрака.* – Дóјди за видело.
- завија несвр. *плаче.* – Без биѣње завија.
- завија се несвр. *увија се, умоѣава се.*
- завијање с *плакање.* – Прешл се, завијање му нé помóгло.
- завири свр. *зајазн воду, направи вир да се у њему накуѣи вода.*
- завири се свр. *накуѣи се вода у неком вину.*
- завитлава несвр. *поѣрава се, измоѣава се са неким, задиркује, шали се.* – Дозволил да га и деца завитлавају.
- завитлава се несвр. *неозбиљно постоѣи или љовори, шали се.* – Чул сам кэкó се старѣи завитлавају.
- завитлавање с *неозбиљношћу у постоѣи-пању или љовору, шала.* – Причају, причају, па прѣду у завитлавање.
- завитланицја ж в. *завиѣлавање.* – У завитланицју се побѣше.
- завитли свр. 1. *заѣвори враѣнице "вѣѣлушком".* – Завитли врата; 2. *уверне фиѣѣнл на ламѣи ѣѣпролејки.* – Завитли витѣл на ламбу, да не горѣ мlóго гас.
- завлáчи свр. *заврѣш дрљање.* – Да почѣка киша да завлáчим њѣву, па тэг нек пáдне.
- заврáт прил. *за враѣом.* – Не слýша ме, па мѣн заврáт.
- заврѣви свр. *запóчне, запóдене разљовор, пóчне да љовори.*
- заврѣви се свр. *занесе се у разљовору.* – Заврѣвили се, па заборавѣли на срáм.
- заврѣвјује несвр. *запóчиње, запóдева разљовор.* – Јá га заврѣвјујем, а он обрáта главу.
- заврѣи свр. в. *заврѣви.*
- заврѣи се свр. в. *заврѣви се.* – Заврѣймо се, па забораймо на едење.
- заврѣји свр. в. *заврѣви.*
- заврѣји се свр. в. *заврѣви се.*
- заврѣјује несвр. в. *заврѣвује.*
- заврждѣи свр. 1. *баѣи (далеко).* – Сви глѣдају у кáмен, код га он заврждѣи; 2. *оѣали, удари јак шамар.* – Кэд му заврждѣим едну шлáкавицу, ће ме пáнти док је жѣв.
- заврђе свр. *завеже.* – Заврђи кýче.
- заврзaп, -а, -о *завезан, сѣлѣѣен, несѣреѣѣан.* – Иде ко заврзан. – Заврзане му рýке.
- заврзýје несвр. *завезује.* – Јá га заврзýјем, онó се одврзýје.
- завркáва несвр. *задиркује, завиѣлава.* – Будáла, сви га завркавају.
- завркáва се несвр. *шали се подваљујући друљом, шељачи се.* – Мáрко и Младѣн ка[д] це виде, бдма пóчну да се завркавају.
- завркавање с *шала, шељачење.* – Доживѣл да од завркавање не мóж да живѣи.
- завркáнт м. *особа која се шали на ѣуђ рачун.* – Бѣл голѣм завркáнт, мóра да га еданпýт завркнем.
- завркáнција ж в. *завркавање.* – Док причáше, озбиљно причáше, и одеданпýт прѣлдоше на завркáнцију.
- завркне свр. *наѣали, прѣвари.* – Зáвркну он мѣне, ал' јá завркнý и њѣг.
- завркне се свр. *прѣвари се, подрѣиш на своју шѣѣѣу.* – Завркнý се, па порани.
- заврља свр. *пóчне да баѣи.*
- заврне свр. 1. *одбије сѣоку да не нанесе шѣѣѣу, скрене је на друљу сѣрану.* – Заврни волóви, да не улѣгну у детѣлину; 2. *убије, нанесе бол.* – Заврнýл му шију;

3. *подврте, засуче (о рукавима)*. – Кад заврнем рукави, поболье ћу работим; 4. *врайи некоџа на почейтак*. – Заврн га, па ће ти прича открај.
- заврне се свр. 1. *помери се у сїрану (о сїпоци кад се чистїи под њом и сїпавља простирка)*. – Заврн се!; 2. *почне нешїо испочейка, оїїпонова*. – Ако се заврне с причање, мѳра га слушамо.
- заврнта несвр. *враћа честїо некоџа или нешїо са некоџ правца*. – Цїл дїн заврнтам ѳвце огїд-одовїд.
- завртї свр. *сачува, зашїеди*. – Седїл на дїкати, а не завртїл ни парї у цїн.
- завртї се свр. 1. *буде на једном месїу, буде прїсуїан, не оде никуда*. – Вала Бѳгу да се и ѳн едїнпїт завртї дѳм; 2. *сачува се, зашїеди се*. – Завртїла се нека парї, па се обесрамїмо.
- завртка свр. *почне да уїрїданиїи вуне*.
- завртѳше свр. *сачува, ушїеди*. – Завртѳши неку парї, ће ни трїба за порїз.
- завртѳше се свр. *буде прїсуїан*. – Завртѳши се дѳм, траже те неки лїудн.
- завуждї свр. *почне да зуїи, зазуїа*. – Нїшто ми завужда у ушн.
- загїжњак м 1. *савїм мали (закржљали) клїї кукуруза*; 2. *пеї. закржљали особа*. – ѳн алосїја, а женї му загїжњак.
- загїђа несвр. *уђађа, чини їо вољи, иде їо вољи*. – Загїђам на мїжа и пї му не вїљам.
- загїзди се свр. *обогаїи се до извесне мере, їосїане гїзда*. – Загїздїл се, па нїког не познїва.
- загїлївка ж 1. *клинїстїо парче дрвїїа коїм се нешїо уђлављује или нїме цїїаїу дрва*; 2. *пеї. закерало, недоказан човек*. – Голїм загїлївка, с ѳїг на краї не мѳж да излїгнеш.
- загїлївїе свр. 1. *їосїане веома гїладан*. – Изр.: И дрїшке му загїлївїеле (*каже се веома огїладнїлом човеку*); 2. *гїладуїу-*
- їи дїже времена їїлесно ослаби*. – Загїлївїели, па дїшу испушгїїи (*једва се крећу*); 3. *осїромани*. – Загїлївїели, за гїлаву се вїтаїу. Нї знаїу кїквѳ да работїе.
- загїлївїање с загїлїдање.
- загїлївїїе несвр. *загїлїда, загїлїда са свїх сїїрана*. – Кат купїје коњї, ѳн га загїлївїїе от свїку страну- и отпрїд и осїд.
- загїлївїїе се несвр. *загїлїдава се*. – Почїл да се загїлївїїе у девоїчнїи.
- загїлїбн (се) свр. *загїлїбн (се)*. – Загїлїбїл нѳгу у блїто, па не мѳж да ју извучї: – Загїлїбї се, па се едвї одгїлїбї.
- загїлїнавїе свр. *їосїане гїлїї, загїлїнавїи*.
- загїлїшн свр. *оїїуїи (о слуху)*. – Пїшка ми загїлїшїла ушн. – Дрекнїл ми на ўво, па ме загїлїшїл.
- загїмарї свр. *загїзи, загїза*. – Загїмарї у неки водерїак, па се едвї извїко.
- загїмаца свр. *загїзи у блаїто, уђе у блаїто*. – Пїзи да не загїмацаш у неко блїто.
- загїмаца се свр. *уїрїља се (блаїтом)*. – Кудї си бїл, па си се тѳлко загїмацаїл?
- загїмїри (се) свр. *загїмїри се*. – И јї умїм да загїмїрим у воду; – Загїмїри се, и водї ми ўлеже у ушн.
- загїњаса свр. *їочте халаїљиво да једе*. – Загїњасїл као да нїкад не видїл лїб.
- загїњете (се) свр. *завуче (се), загїура (се)*. – Таквї с, кїд нешгїо загїњетї међу дрїе, ни Свїтї Пїтар не мѳже тѳј да најде; – Загїњїл се у ћѳшку, па неће да излїгне.
- загїњїта (се) несвр. *завлїчи (се)*. – Шгїо ли загїњїта нѳс кудї му не мїсто; – Изр.: Загїњїта се ко рїб у дїпе.
- заговњїри свр. *забрїља, уїроїасїїи догїворїно; їосїо, їїргїовнїу и сл.* – Свїе заговњїрїл, не тѳј не мѳж лїко да се извучїе.
- загїбди свр. *угїоди, учїши їо вољи*.

- заголеје свр. *о̀золи, о̀спіане без одеће, по-спіане спромах.* – Кэкво им би, па то́лко заголеше.
- загору́је несвр. *за̀горева.* – Почело грне да загору́је.
- заграђу́је несвр. *п̀рави о̀граду, о̀грађује.* – Заграђу́је гради́нче, да не ула́зе кокóшке.
- загрожу́је несвр. *за̀гађује, чини од-враи́шим.* – С њи́гово зна́ње ми са́мо за-грожу́је живóт.
- загрозе́је ми свр. *по̀спіане ми мучно, з̀ади ми се.*
- загрџи свр. *својим пей̀такі́ичним по-спіу́йком доведе дои́ле да по̀спіане одвраи́тан некоме.*
- загу́љен, -а, -о *који је нез̀одан, који је баналан.* – Млóго е загу́љен.
- загу́љенко м *нез̀одна, замлаћена, банал-на особа.*
- загу́љотина м в. *за̀уљенко.* – Ма́, пу́шти га, то́ е е́днa голéма загу́љотина.
- задо́не свр. *за̀дахне, за̀пахне.* – Ду́ша му смрди́. Чі́м óтвори ўсга, óдма ме за́дэну. – За́дэну ме с њи́гов ди́ј.
- зада́ва се несвр. *по̀јављује се.* – Зада́ва се не́ки óблак óткуд Попаді́ку, ће па́дне граду́шка.
- зада́вен, -а, -о *који је зада́влен.* – Најдо́ше га зада́веног.
- зада́ви се свр. *за̀рци се.* – Гу́тај пола-гáчке, да се не зада́виш!
- зада́воше свр. пеј. *задави, у́зуши.* – Сáк ћу те зада́вошем.
- зада́воше се свр. пеј. *задави се, за̀рци се.* – Па́зи кáкó едеш ри́бу, да се не зада́вошеш.
- заде́ва (се) несвр. *ди́ра (се), чáчка се, зади́ркује (се).* – Немóј да га заде́ваш. – Кúј те заде́ва? – У́век се заде́ва, па кáд га избі́ју он плáче.
- заде́нс (се) свр. *по́чне да (се) зади́ркује.* –
- А́ко те заде́не, врни му; – П́рви се заде́нул, па изв́укал де́бљи крај.
- зади́ја се свр. *зади́ха се, заду́ва се.* – Зади́јал се од бр́зо оде́ње.
- зади́то прил. *по̀следње.* – То́ј му е за́дњо, не́ма ви́ше да му пра́штам.
- задо́ваља несвр. *у́гађа, задово́љава.* – Задо́ваљају га сá[с] свé, а он сит прди́.
- задо́ваља се несвр. *задово́љава се.* – Њéм не трéба млóго, он се задо́ваља и с ма́лко.
- задо́рица м *онај који дру́гоз зади́ркује, онај који се заде́ва.*
- задо́рљив, -а, -о *онај који зади́ркује (иза-зива).* – А́ко, не́к те би́ју, кат си задо́рљив.
- задрáпа се свр. *по́чне ж́рубо да се чеше.*
- задрéме свр. *задрема.* – Чі́м сéднем ус ку-бé, óдма задрéмем.
- задруга ж *п̀родавница.* – Ѐдем у за́другу да кúпим сóл и ши́ћер.
- задрúска (се) свр. *по́чне да (се) п̀ресе, да (се) п̀руцка.* – Задруска ме де́да на њéгово колéно; – Задрускаше се кóла, и он па́де из њи́.
- заду́ва се свр. *по́чне да п̀рули.* – Заду́вале ми се ја́буке, мбра да н[х] прерéдим.
- задугу́је се несвр. *заду́жује се.* – Не заду-гу́ј се бес по́требу.
- задудн́й свр. *по́чне да дудни́.* – Заду-днáло отúд, спрéма се не́ко нэвреме, затвáraјте пéнцери и врата́.
- заду́је се свр. *заду́хне се, вла́гом се изазове заш́варање ои́вора на неком дрвеном суду (о буреи́у, каци, ча́бруи др.).* – Си-пáл во́ду у чебáр да се заду́је.
- заду́чина ж *за́ушиљивоси́, пей̀ровеи́пре-носи́.* – Отвóри пéнцер, ће пц́рцамо од заду́чинну.
- заду́ши свр. *по́чне да жу́ши, по́чне да п̀е-нико дине.* – Едвá ди́ше, не́што га заду́шило.

- заебáва несвр. *изигрaва, потпжaва, вређа*. – Сви га заебáвају. – Нeћу нiкој да ме заебáва. – Почeл и он да заебáва.
- заебáва се несвр. *заноси се, прича свaштiа, бaлeздa*. – Пошашавeл, заебáва се с млáди.
- заебáваће с в. *завиштлaвaње*. – Кад нeма да се рaбóти, цeл дeн смејáње и заебáвaње.
- заебáнт м *особа коjа се шaли на пiућ нaци*. – Голeм заебáнт, вóли да се заебáва.
- заебáнциjа ж в. *завиштлaнциjа*. – Од заебáнциjу нiкој не умрeл.
- заебé свр. 1. *преварн*. – Пá ме зaеба; 2. фиг. *остiави, нaпустити*. – Заебáл свe, и отишeл у грáд.
- заебé се свр. фиг. *преварн се, пoзрени нa своj рачун*. – Кeт слyшaм дрyгoг, увек се заебeм.
- заебóтина м *лош, незóдaн, тiврдoзлaв човек*.
- зeдицa м *зajедливa особa*. – Немóј да си зeдицa, бyди добeр.
- зeдно прил. *зajедно*. – Зaедно iду нa óро и зaедно се вртaју.
- зeзeри се свр. *накути се (o води)*. – Нeк се водa зeзeри, пa ће ју зaвaтaмо.
- зeсeши се свр. *зajесени се*. – Сeдeњкe пóчну да се прae кeт се зeсeни.
- зeждими свр. *побeжнe*. – Кeд вiди да e нeштo óпaсно, óдмa зeждими.
- зeжљувe свр. 1. *пoчнe дa злoжe, нaзлoдa*. – Зaжљувáл кóску, пa e не испyштa; 2. *пoчнe дa зpизe, jeдe, зaзpизe (хлeб, вoћe...)*. – Ко e зaжљувáл овyј крiшкy, нeк си ју и пoдe; 3. *пoчнe дa мaлiтpейтирa*. – Зaжљувáл ме откeкó сeм прeстyпилa прáг.
- зeжми свр. фиг. *умрe, пpеминe*. – Кeд зaжми, нa свi ће лóкнe.
- зeжњe свр. *пoчнe дa жaњe*. – Овyј нiвy ћу зaжњeм оздóл.
- зeжњe се свр. 1. *пoчнe дa се жaњe, пoчнe жeтвa*. – У Умлáнскo се зaжњeлo; 2. *зaнeсe се у жeтвa*. – Зaжњeли се, пa зaборaили нa обeд.
- зeжyлeн, -a, -o в. *зeжyлeн*.
- зeжyлeнкo м в. *зeжyлeнкo*.
- зeжyљи свр. 1. *пoсyврaити*. – Зaжyлил пáткy, пa ју пoкaзyјe; 2. изр.: Мóж ми гa зaжyли (*ништa ми не мoжe*).
- зeжyљóтинa м в. *зeжyљóитинa*.
- зeзвiјa несвр. *зaврћe, пoсyврaћyјe*. – Зaзвiјa нoгáвницe, óћe дa гáзи пo вóду.
- зeзвiјe свр. *зaврнe*. – Голeм рaбóтник, зaзвiл рyкaви дo лáкaт.
- зeзвонi свр. *одјекнe, зaзвонити*. – Нeштo ми зeзвe ушнe. Чeс ми зeзвони eднó, a чeс дрyгo.
- зeзвони свр. *зaзвонити*. – Зeштó ли зeзвонишe звóнa?
- зeзбнe свр. *нaзeбнe*. – Пáзи дa ти тeстo не зeзбнe.
- зeзидa свр. *узидa, стiави у зид*. – Зaзидáли гa жiвoг у зид.
- зeзирa се несвр. *зaзлeдa се, зaзлeдaвa се*. – Јóш e дeтншлáк, a зeзирa се у дeвóјкe.
- зeзрe се свр. *зaзлeдa се, уишлeи се*. – Зaзрл се у нy и óћe дa e ўзнe.
- зeзртa несвр. *зaзлeдa, зaзвирyјe*.
- зeзртa се несвр. *зaзлeдa се, зaзлeћyјe се*. – Зaзртa се у свáкo дeвóјчкe коe прóјдe.
- зeзртáћe с *зaзлeдaвaњe, зaзвиривaњe*.
- зeздa се несвр. *зaдиркyјe се*. – Зaздa се ко кyчe.
- зeймa несвр. *пoзajмљyјe (од нeкoгa или дajе нeкoмe)*.
- зeймa се несвр. *пoзajмљyјe се*.
- зeймaњe с 1. *пoзajмицa, пoзajмљивaњe*. – Нeмa вишe зeймaњe, нeгo шпaрaњe; 2. *узajмнo испoмaгaњe у пoљским и дрyжим пoслoвимa*. – Зeймaњe у свe, пa и у рaбóтy.

- зайска свр. *зайтражи, попражи*. – Ако си гладан, зайскај да ти даду да едеш.
- зaнстин прил. *занста, унститу*. – Занстин се побіше.
- зајом м *зајам*. – Ништа на зајом не дава.
- зајац м зоол. *зец*. – Идемо у лов на зајци.
- зајде свр. 1. *зађе*. – Зајде му одостраг. – Зашол у дубоку шуму; 2. *прећера*. – Изр.: Нашол па зашол; 3. *заред*. – Има адёт да зајде от кућу до кућу; 4. *заобиђе*. – Зајди бла́то, па дојди куд мене.
- заједица м в. *заедница*.
- зајка ж *женка зеца*. – Кóти се ко зајка.
- зајнат прил. *заната, из ината*. – Зајнат нећу д-ідем сас њег.
- зајнати се несвр. *инати се, занати се*.
- зајтре прил. *прекосупра или неки друди дан у седмици*. – Зајтре, у недељу, ће пранмо крштёње на детё.
- зајури свр. *почне да јури*. – Зајурил детё, оће га биё.
- зајури се свр. *залећи се јурећи*. – Зајурил се низ брдо, па не мо[ж] се заустан.
- зајчс с *дел. и хић. од зајца, зечић*.
- зајчетина ж *зечије месо*.
- зајчи, -а, -о *зечији*. – Чувај зајчи маз, ће ти затреба.
- зајчина ж *врста сиптоџа збијеноџ белоџ зрожђа*.
- закэкво прил. в. *зэкэво*.
- закáди свр. *засмрди, усмрди*. – Закадил, не мо́ж се трпи.
- закáкво прил. в. *зэкэво*.
- закáпе свр. *посітене досадан, неспособан*. – Закапа ми с њнгово доодёње.
- закáса свр. *наспрада, заглави*. – Обонца закасáмо, ал' он пóвише.
- закасóтина м *особа која се нађе у невољи, незгоди*. – Онáј, мо́ј, закасóтина, за-
каса с ону́ј оштрокóнђу, ће оболі.
- закасу́је несвр. *уваљује се у нешто*. – Закасу́је у неке рабóте коё му не требају.
- закáчалка ж *деће које често долази у сукоб са друго́м децом, свадливо деће*.
- закáчи свр. *фиг. осітене зравидна*. – Па сам закачила.
- закáчка ж *пепљана оітанку*. – Откинула ми се зачка на опéнк.
- закáчује се несвр. *задиркује се*. – Малёчак, а з-голёми се закачу́је.
- закеру́је несвр. *налази ману, сипничари, приговара*.
- закéца свр. *фиг. осітене, рагисітене, нема више посла с ким*. – Закéцај ти то́ј, па си мирно поживи.
- закéцу́је (се) несвр. *пеј. зрубо (се) изра. итали с неким*. – Довёл себе дотле да су и деца́ почёла да га закецу́ју; – Нёма кэкво да рабóте, па се закецу́ју.
- закипелёје свр. *дође до сітене неиздрживоџ*. – Кад ми закипелёје, нећу да глёдам кудё удáрам.
- заклóпи свр. *поклоић, сітене поклоић*. – Заклóпи грне, да у њег не улеті нека мушица.
- закљу́чи свр. *закључа*. – Кэт појдеш, закљу́чи врата.
- закóвё свр. *закуца*. – Заковё врата, да се не распáдну.
- закóвча свр. *закопча*. – Н-умё да заковча ко́жу.
- закóбла свр. *закопља, почне да копља нешто*. – Закоблај то́чак.
- закóпа свр. *фиг. сахрани*. – Закопáл сві, остáл сам. Нікој нёма да га послуша.
- закóпа се свр. *фиг. зајадне у невољу, наспрада*. – Одаде се, па се закопа.
- закопу́је несвр. *фиг. сахранује*. – Дэнэз га закопу́ју.

- закрежи (се) свр. *почне да (се) мрзне по врху*. – Закрежило, нѣћс ће бѹде ладно; – Закрежила се вода у кову.
- закрѣсти се свр. *зачуди се*. – Да се човек закрѣсти, кѡ[л] тѡј види.
- закрѹжи свр. 1. *заокружи, уѡиѡиѡуни целину (приликом мерења или плаћања)*. – Закрѹжи на банку. – Закрѹжи на стѡ: 2. *пристиане, прихваћи*. – Закрѹжи ме, и ја ћу појдем.
- закрѹља свр. *зальуља, занѡше*. – Закрѹљај грању да ју доваћим.
- закрчѹје несвр. *замера, закера, зановелта, приѡвара*. – Не ва́та се за рабѡту, а знá да закрчѹје.
- зактѡв м *захѡев*. – Поднѡл зактѡв за пѡнѡју.
- зактѡва (се) несвр. *захѡева (се), ѡтражи (се)*. – Зактѡва и онѡј на штѡ нѡма прáво; – О[л] тѡб се зактѡва сáл да учиш, ништа дрѹго.
- закукума́вчи свр. *почне уѡрно да досађује, да исѡпразжује*. – Закукумавчи́ла, а јѡш прáг не преступи́ла.
- закѹсне свр. *кашичиѡм даје некоме (обично деѡтеѡу) јело у усѡта, а ѡтај ѡсле настáви сам да једе*.
- закѹчи се свр. *пеј. почне да се ѡворађа (о жети вишерѡиќињи)*. – Онáј моја снајка се закучи́ла, ће оку́чи јѡш еднѡ детѡ.
- залѡжс свр. *фиг. даје некоме сасвим мало хране (обично малѡм деѡтеѡу)*. – Залѡжи га са шићерѡќ. – Залѡжи га сѡ[s] сѡсу (*подој ѡа*).
- залѡска се свр. *почне да свеѡлуца, да бљениѡи*. – Залѡска́л се ко манастирска мáчка.
- залѡцкá свр. *почне да шѡѡуца*. – Залѡцкá бѡш кэд не трѡба, па се изрезалиј.
- залáди свр. *захлади*. – Залáдило, обѹчи се.
- залади́је свр. *захладни*. – Кад залади́је, тѡг ће пѡчнемо да кладѡмо кубѡ.
- залáдни свр. *захладни*. – Чѡс по чѡс па залáдни.
- залади́ѹје несвр. *захлађује*. – Почѡло да залади́ѹје, мѡра да се обѹкѹјем у пѡтопло.
- зала́коми се свр. *ѡлакоми се*. – Зала́комѡл се за пáре, па узѡл трѡѹаву дево́ѹку.
- залáнда се свр. *дође без ичеѡа*. – Залáнда́л се с празни ѡѡнови.
- залáти (се) несвр. *залеће (се), одлучује (се) на нешѡо без размѡшљања*. – Залáти да се бѡје; – Пушги га, сáмо се залáти.
- залѡбѡи се свр. *матѡријално ојача, сѡтáне на сѡйсѡвене пѡѡе*. – Тѡмáн се човек залѡбѡи, онѡ дѡјде нѡка несрѡћа па га гѹрне нáсад.
- залѡдеп, -а, -о *залеђен, смрзнуѡи*. – Зимá, свѡ је залѡдено.
- залѡми свр. *залеѡи леѡком*. – Сáм си залемѡл сáндáле.
- залѡпи свр. *изр.: Залѡпи као таксѡну мáрку (снажно удари)*. – Залѡпи шљáкавицу (*ошамари*).
- залѡпи се свр. *у изр.: Залѡпил се уз... (коѡа, нешѡо)*.
- залѡтѡи свр. *уѡадне (залоѡај) силно у једнак, од чеѡа се човек заѡрице*. – Залѡте́лом у нѡшту у гѹшу.
- зали́ма (се) несвр. *занима (се), бави (се), инѡтересује (се)*. – Свѡ га зали́ма, свѡ рабѡти; – Цѡл дѡн се с нѡшту зали́ма, нѡма кэд ни да еде.
- зали́мање с *занимање*. – Изабрáл нáјтѡшко зали́мање.
- зали́маѡија ж *занимаѡија*.
- зали́та (се) несвр. *в. залаѡи (се)*.
- залитáч м *особа од које се нема мноѡо корисѡи, смеѡало*.
- зали́чи свр. 1. *ѡравна, изравни, изѡлачи*. – Зали́чи крѡшњу сѡс крѹпно грѡјзе; 2. *пеј.*

- обрука се.* — Сас пићење убаво заличил кћу.
- зало́г м *заложај, комад.* — За сваког има по едн залог месо у грне.
- зало́га ж *комад свињске коже који се као обојак умеће у поцејани оџанак.*
- зало́шка ж *дем. и хип. од залога.* — Ице-пило му се опџче, па да му ту́рим зало́шку.
- залу́ав, -а, -о *који је замајан, који је замлаћен.* — Иде као залуав.
- залу́авко м *замајана, замлаћена особа.* — Још га нема онј залуавко да дојде.
- залу́вав, -а, -о *в. залуав.*
- залу́вавко м *в. залуавко.*
- залу́дан, -дна, -дно *беспослен.* — Несом ја залудан, па да му пранм друсто.
- залу́жи се свр. *испрља се.* — Волџви се залужили у лајна.
- залужу́је се *несвр. сџално се прља.*
- зало́че с *дем. и хип. од залога, мали заложај.* — Ни залче лѣб несом турил у уста.
- зало́чић м *дем. и хип. од залога, мали заложај.* — Тури неки залчић у уста да те не омрси кџавица.
- зало́уцгеп, -а, -о *заврнућ, замлаћен, неморалан.*
- за́м ж *земља: уџоцребљава се само са предлозима, добијајући прилошко значење:* — Срамјуе се и џзам гледа. — Све пострви позам. — Назам лежй. — Злато се џзам вади. — Боље жив врзазам, него мртџв џзам.
- зама́кне свр. *зађе иза нечежа, удаљи се.* — Још не замакнџл иза кћу, кад онџ дојдоше Бџгари.
- зама́ва свр. *почне да маше.* — Замавал с рџке, као да ће полетџ.
- замаглу́је се *несвр. прекрива се воденом паром, орошава сџакло на прозору.* — Напоље ладно, замаглују се пенџери.
- зама́е се свр. *задржи се, задоцни се.* — Немџ се замаеш, ће дојду пријатељи.
- зама́јан, -а, -о *занесен, расејан, забораван, будаласџ.* — Ударен с матџвачку черану, па е малко замајан.
- зама́је се свр. *в. замае се.*
- замајџтина ж *занесена, расејана, будаласџа особа.* — Слизал се с онџ замајџтину, па чџдо пран.
- замајџје (се) *несвр. забавља (се), зашима (се).* — Замајџ дете, док мати не дојде; — Дал на дете грџмку да се замајџје.
- зама́лко прил. *скоро, умало, жоџово.* — Замалко да искипи грне.
- зама́нда свр. *почне да удара, да бије (печим).* — Кад замандам с овџ тојагу, све џу ви побџем.
- зама́нда се свр. *почне да се бави бесџиљно (око чежа или с ким).* — Заманда се џкол џбр и ништа не урабџти.
- зама́ши свр. *замахне.* — Замаши да га ударим, џн се слану, и ја га промаши.
- замашџтина ж *будаласџа особа.* — И џн постал голѣма замашџтина.
- замашџје се *несвр. прича свиџџа, баљезжа.* — Какџ ли га не срмота да се онакџ стар јџш замашџје.
- замери́ше (се) свр. *испџни (се) мирисом.* — Окрѣчи кћу, да замерише на чџсто; — Нѣк се замерише и у сџбу и кудѣ спџм.
- заме́та *несвр. 1. диже предмеџи некое на раме.* — Не мџ[ж] се сам замѣтне, па мора ја да га замѣтам; 2. *оџтежано жовори.* — Замѣта кад врѣи.
- заме́та се *несвр. диже неки џперџ на соџсџвено раме.*
- за́метац, -тна, -тно *компликован.* — Нѣ како бѣше замѣтно, ал' га па решџ.
- заме́те свр. 1. *меџлом наџпера смеће према некое; веровало се да се неће моџи ожениџи онај на кожа неки жена овако наџпера смеће.* — Немџ ме замѣтѣш, не могу се ожѣним; 2. *прикрије.* — Гледа да замѣте траговни.

замѣтне свр. *пoди́гне п̄перей̄ некоме на раме.* – Замѣтни га, виш кáкó се мѹчи.

замѣтне сс свр. *пoди́гне п̄перей̄ на своје раме.* – Едвá се заметнѹ с овјó цáк.

зámешка ж *мешање, заједнички пoсао.* – Нáс двојца нѣмамо више нíкакву зámешку. – Изр.: Са своѣга ѣди и пíј, а нѣмај нíкакву зámешку.

замѣшка свр. *измеша разне ма́терије, пaпpави смесу од нече́жа.* – Млóго си замешкáл за кокóшке, одвáди мáлко.

замснпкѹје несвр. *меша разне ма́терије, пpави смесу.* – Замешкѹје на пíлићи да едѹ.

замешѹје несвр. *пoчне да месн.* – Бóш сáг замешѹјем лѣб.

замíне свр. 1. *пpође, заобиђе.* – Замíни онѹ кѹћу, па íди пpáво; 2. *надмани, пpевазиђе (ко́жа у чему).* – Ће замíне баштѹ у пíјѣне.

замињѹје несвр. *пpолази (п̄оред ко́жа или че́жа), заобилази.*

замíслен, -а, -о *замишлѣн.* – Влáјко ми е дѣнóс нѣшто млóго замíслен.

замíта несвр. 1. *мѣтлом мѣтѣ ѹубре на не-ко́жа.* – Немóј те замíтам нѣц се ожѣниш; 2. *в. замѣта.*

замíца несвр. *замиче иза нече́жа, удаљава се.* – Енѣ га кудѣ замíца иза онѹј кѹћу.

замлáтен, -а, -о *ħакнут̄, п̄рипpосит̄, не-нормáлн.* – Млóго е замлáтен, нíшта си жíво нѣ зна.

замлáтотина м *отáј који је замлáтен.* – Онѹј мóј замлáтотина се лѹнса по селó, замлáћѹје се и резíлн ме.

замлáћување с *заношење, уображавање, замлáћивање.* – Њгóво замлáћување мóже скѹпо да га кóшта.

замољáва (се) несвр. *моли (се).* – Кэд ме овакóј ўбаво замољáва ѹу му помóгнем. – Тетíн Вáчко замољáва дѣду да му дá пáре на зајóм; – Замољáва се гopóднн учíтель да з-гóспу дóјде куд нáс на

светѣц, написáл дѣда у позíвнициу.

замољѹје (сс) несвр. *в. замољáва (се).* – Замољѹје га да му опрóсти за глѹпос; – Замољѹју се рáдници да дóјду на врѣме.

замóмчи сс свр. *пoстáне момак.* – Слáвко се замомчíл, трѣба га жѣннмо.

замотѹје несвр. *умо́тава, завија.* – Замо-тѹје лѣб у артијѹ.

замóча свр. фиг. *остáви, пaпpустíи, о́тпа-расп се.* – Замочáл свѣ и отишóл си.

замочѹје (се) несвр. *пеј. омáловажава (се), и́гнорíше (се).* – Не вáла му тóј што замочѹје и стáро и млáдо; – Пóсле рáт стáро почѣло да се замочѹје и заборáла.

замр́зпе (се) свр. *замрзи (се).* – Замрзну ме и више не врѣјн с мѣн; – Не дозвóли да ти се децá замрзну, ģе íмаш пóсле мѹку.

замр́сен, -а, -о *замршен.* – Изр.: Замр́сена рáбóта.

замр́шти свр. *само концем без умѣтања закр́пи неку рѹѹ на п̄канини.*

замѹва свр. 1. *пoчне да удара.* – Замувáл га у мешíну и с нóге и с песнíце; 2. *зайѹри.* – Кудѣ ли ми замувáше ствáри, па не мóg да и[х] нáјдем.

замѹљи (сс) свр. *завуче (се), пoлако, лáжно (се) завуче.* – Замѹљи глáву пот чѣргу и зáспа; – Кэд видѣ зóр, жáба се замѹљу у тíњу.

замѹти (сс) свр. *замрси (се), запѣтáла (се), искóмíликује (се), п̄оквари (се) (о односима), сítвори (се) забуна, раздор.* – Што он замѹти, нíкој жíв не мóж тóј да разбíстри; – Замѹти сс, зáмутн. па нíкој с нíкуг не врѣјн.

зámчи свр. *веже нештó замком.* – Áко ģе извукѹјемо овѹј гредѹ, онда мóра да ју зámчнмо, па да ју тѣгльнмо.

занѣсен, -а, -о *фиг. будаластí.* – Мáлко с занѣсен.

занѣшкo м *блесава, будаластíа особа.* –

- Онај мој занешко у гроб ће ме отера.
 занови́та несвр. *сме́тиа, запо́веи́а*. – Са-
 мо зна да занови́та.
- запо́си се несвр. *замлаћује се, причи-
 сваи́тиа, баљезџа*. – Не заносуј се, него
 работи.
- запу́ца свр. *почи́е мукайи*. – Запуцаше
 волóви, мора да су жéдни.
- заобика́ља несвр. *заобилази*. – Некако
 ни кiша заобика́ља.
- заови́ја несвр. *заобилази*. – Ако идеш по
 овој пúт, има мlóго да заови́јаш.
- заови́је свр. *заобиђе*. – Заови́ј ону́ј кућу, и
 ће излэгеш на пúт.
- заови́тан, -тна, -тно *заобилазан*. – Не иди
 по тóј пúт, мlóго е заови́тан.
- заод м *залазак сунца*. – Слóнце бéше на
 заод кад појдóмо од њiву.
- заоди несвр. 1. *залази, запада (о сунцу)*. –
 Куд нас слóнце рáно заоди; 2. *заобилази*.
 – По тóј пúт ће мlóго да заодни. – Заодни
 и́стину.
- заобка свр. *почи́е да виче*. – Заокáл, како
 бирóв.
- заостау́је несвр. *заостáје*. – Уморí се,
 па почé да заостау́јем.
- заобстри свр. *заостри*. – Мбра да нóсим
 ски́ру ку[д] Цiгани да ју заобстре.
- запáлеп, -а, -о *запáлен*. – Улэгáл у запá-
 лену кошáру и спáсал телé и крáву.
- запáлeње с *запáљење, упáла*. – Има за-
 пáлeње плућа.
- запáнти свр. *запáнти*. – Ел си запáнтил
 каквó трéба да кúпиш?
- запéкља (се) свр. *закоича (се)*. – Запéкли
 чаши́ре; – Запéкли се, не иди
 отпéкљен.
- запéкљан, -а, -о *закоичан*. – Иде рас-
 пéкљан, а нé запéкљан.
- запекљáнција ж *запéкљаност, замрше-
 ност; нејасна, неразумљива сiвар,*
ситуација и сл. – Тó е нéка запекљáнци-
 ја.
- запекљу́је (се) несвр. *закоичава (се)*. –
 Запекљу́је грúдњак на детé; – Умéда се
 запекљу́је. Не трéба му помáгам.
- запелу́шти свр. *удари (о шамару)*. –
 Запелушти́ му едн шамáр па га
 опаметí.
- запења́ви (уста) свр. фиг. *јакó се напу-
 ти и развиче*. – Запења́вил на уста, па ће
 цркне од бéс.
- запéрак м *лисí при дну сiпрука куку-
 руза који се оiкида при окопáвању*. –
 Кэт кóнаш, кiдај запéрци.
- запиву́је несвр. *даје коме да попи́је који
 жу́љај, поји ко́жа (обично својом
 руком)*. – На крштéње кúм запиву́је детé
 сáс вино́ да бúде црвено ко јáбука.
- запíздри свр. *запáче*. – Пúшти га, áко
 запíздри, не мóж га уми́рши.
- запи́јује несвр. в. *запи́вује*.
- запи́ра несвр. *кад неко́га при здравници
 нуде - оiоми́ну да пiреба да пи́је*. – Не-
 мóј да запи́раш, имамо јóш дéцу за
 женéње.
- за́пис м *кулíно мeстiо са освeћеним др-
 ветiом или крстiом код којих се држе
 моли́тве (бо́гомолье) у завeтним дани-
 ма*.
- записува́ње с *записивање*. – Áко ти не
 вр́та, од записува́ње нéма вáјда.
- запитува́ње с *запиткивање*. – Дóсади ми
 сáс њи́гóво запитува́ње.
- запи́ца се несвр. *доби́ја кору при пeчењу*.
 – Нéк се сáрма јóш запи́ца, немó[ј] ју
 вáдниш.
- запи́шен, -а, -о *запушени*. – Нóс ми е за-
 пи́шен, не мóг се изр́кам.
- запи́ши свр. *запуши*. – Узни пампúри па
 запи́ши свé влáше.
- заплáти свр. *лоше пiрође*. – Áко га увáтим,
 ће ми заплáти.

- запліта несвр. 1. *почиње да плете*. – Запліта цемпир за Мάρка; 2. *заплиће језиком*. – Пинџл малко па с език запліта.
- заплескување с *заношење, баљезање, причање бесмислица*. – Од заплескување само резил, а не корис.
- заплескује се несвр. *замлаћује се, заноси се*. – Не га срмота, з-дџу се заплескује.
- зাপне свр. 1. *напрежне се, прионе на рад*. – Ако оћеш да имаш, мора и да запнеш; 2. *узјоџути се, буде тврдоглав*. – Запел, па све како он каже.
- заповѣдено (само средњи род) *наређено*. – Изр.: Не билд ти заповѣдено... (*каже се некоме умесито молбе да нешто уради*).
- заповећује несвр. *заповеда*. – Млого воли да заповећује.
- зাপовес ж *заповесити*. – Моја рѣч је моја зাপовес.
- запојѣ свр. *почне да пѣва, зајѣва*. – Кѣд Мάρко запојѣ, сви га слушају.
- запобди свр. *почне да полази ња никако да пође*. – Испрати га кат си запобди.
- запопни се свр. *фиг. пусти браду, зарасити у косу и браду*. – Ни[т]це бритви, ни[т]це стрижѣ. запопил се.
- запошљује (се) несвр. *запошљава (се)*. – Њѣга треба само да запошљујеш, па да буде миран; – Запошљује се и кѣсо и репато.
- запраи (се) свр. *почне нешто да (се) прави, да (се) гради*. – Штo си запраил толку кућегѣрину, кѣд неси кадѣр да ју допрани; – Ка[д]це нешто запраи, мора да се и допрани. – Запраише се кѣће у Панталѣ, мора и ми нашу да започнемо.
- запраји (се) свр. *в. запраи (се)*.
- запраси се свр. *почне да се праси*. – Запрасила ми се свинѣа, па несѣм могѣл да ти дојдем на весѣле.
- запрѣви свр. *учини нешто пре дружих, до-*
- ђе на неки збор*. – Мора неко да запрѣви.
- запрѣди свр. *омаловажи, игнорише*. – Изр.: Запрѣди и ти њѣг.
- запрѣјује несвр. *омаловажава, игнорише*. – Шѣшкѣн, како ли не види да га сви запрѣјују и да му се посмејују.
- зাপре свр. *изнеможе*. – Запрѣи му волѣви, едѣа йду.
- запрѣвѣсти (се) свр. *спави (се) вео невестити*. – Запрѣвѣстише млѣвесту, па ју извѣдоше; – Млѣвеста се још не запрѣвѣтила, не мо[ж] се извѣдѣ.
- запрѣвѣшћује (се) несвр. *спавља (се) вео невестити*. – Кѣд је моја сестра била млѣвеста, гледѣл сам како су ју запрѣвѣшћували; – Ајде, извѣдите млѣвесту. Још не можемо, запрѣвѣшћује се.
- зাপрег м *део поше, сукња од вуне која се омојта око тела 2-3 пути и веже канатом око струка*. – Изаткала сам нов зাপрег.
- запрѣжѣлине ж (мн.) *прѣе, поглавитио сукње*. – Збѣри сп запрѣжѣлине и да те више не видим.
- запрѣће свр. *запрѣа вапиру пѣтелом или запрѣа нешто у вапир да би се оћекло*. – Запрѣи краѣјче да се испечѣ.
- зাপрешче с *дем. и хит. од запрѣѣ*.
- запуди свр. *далеко баци*. – Запуди камѣн чѣк у слиѣак.
- запујѣди свр. *в. запуди*.
- запуне свр. *запали*. – Запуну ме с њигѣв диј.
- запунавѣје свр. *закржља у развоју*. – Допустили да им детѣ запунавѣје.
- запуца свр. 1. *почне жѣстито да пуче*. – Ако га запучам, ће отиѣе без остѣни збогом; 2. *почне халаљиво да једе*. – Запуцал на едѣње, као да е бил у апсу.
- зарабѣти свр. *почне да ради*. – Од јучѣр сам заработил ѣкол кућу, дошла и она на рѣд.

- зарани свр. *почне да плови*. – Заранили смо свињу.
- зарвѐ свр. 1. *почне да једе*. – Зарвал само леб, као да нема едење; 2. *загризе*. – Сваку јабуку зарвал, па ју оставил; 3. *почне да наноси бол, да малирејтира*. – Зарвал ме још кэт сэм преступила праг.
- зарга свр. *забије, забодѐ, зарије*. – Скараше се, па му зарга нож у мешину.
- зарђавѐје свр. *зарђа*. – Сѐв му алат зарђавѐл.
- зарезује несвр. фиг. *цени, поштије*. – Никој те не зарезује ни за црвљуву сливу.
- заржи свр. *заржи*. – Чим куче заржи, а ти бѐгај.
- зарипа свр. *почне да скаче*. – Зарипаше деца у обѐр.
- зарипи свр. *заскочи*. – Зарипи пастув на кобиљу.
- зарипује несвр. *заскаче, хоће да заскочи*.
- зарица се несвр. *зарице се*. – Само се зарица, а ништа не урабѐти.
- заришка (се) свр. пеј. *сахрани (се)*. – Нѐ заслужил да га онакој заришкају, нѐ. – Заришкаше га као куче; – Кѐкѐв да е, човек не смѐ да се заришка као скѐт. Он мѐра да се сарани кѐко доликује.
- заришкѐје (се) несвр. пеј. *сахрањује (се)*. – Заришкѐју га као да е куче, а нѐ човек; – Онакој се и куче не заришкѐје а кѐмоли човек.
- зарка свр. 1. *захрче*. – Чим лѐгне, ѐдма зарка; 2. *запљује ркољцима*. – Свѐ кѐћу заркал с ркољци; 3 фиг. *понизил*. – Зарка га пред људи.
- зарѐбен, -а, -ѐ зарѐбљен. – Мѐж ми бѐше зарѐбен и у онѐј и у овѐј рѐт.
- зарѐвѐ (се) свр. *запљаче (се)*. – Зѐрова и[з] сѐв глас; – Зѐрова се, зѐрова, па га едѐва умцриј.
- зарѐји (се) свр. *пирекрије (се) неки про-*
- стѐор наносом воде*. – Паде кѐша и зарѐји међу; – Зѐроји се јѐз на ѐду.
- зарпѐе свр. *загризе тако снажно да се чује*. – Кѐд зарпѐе да те Бѐг сачуѐа.
- зарска свр. *захрска*. – Зѐрска ми нѐшто под зуби.
- зарубибѐка м *пригљуи човек*. – Бѐшта и мѐти му бѐоше пѐметни, а ѐн зарубибѐка.
- зарунза свр. *в. зарунса*.
- зарунса свр. *зласно запљаче*. – Зарунсал како мѐчка.
- заруца свр. *почне на сѐв злас да се весели*. – Појѐше, заруцаше и на крај погркавѐше.
- засѐвиња свр. *в. зѐсѐвиња*.
- засѐг прил. *засѐд*. – Засѐг тѐлко, а пѐсле ѐе видимо.
- засавиња свр. *в. зѐсѐвиња*.
- засѐти свр. *засвѐтили, засија*. – И у нѐшу кѐћу ѐе засѐти видѐло (*дође елекѐтрика*).
- засвири свр. *засвира*. – Засвирише ѐро коѐ н-умѐм да играм.
- засвѐтка свр. *засвѐтилуца*. – Дошлѐ лѐто, свѐтке засвѐтѐале. – Нѐшто е бѐлан, засвѐтѐал с ѐчи.
- засврби свр. 1. фиг. *жели байѐине*. – Изр.: Засврбѐло га дѐпе; 2. фиг. *исѐуни се нека жѐља*. – Засврбѐл ме длѐн, ѐу брѐим пѐре.
- засврти свр. *сачуѐа*. – Засвртѐл нѐки дѐнар у ѐѐп.
- засврти се свр. *буде на јѐдном месѐту*. – Еданпѐт да се и ѐн засврти дѐм.
- засѐбљив, -а, -ѐ себичан. – Млѐго е засѐбљив, тој му не ѐѐља.
- засѐди се свр. 1. *задржи се, буде досадан својим задржавињем*. – Засѐдѐл се, па си н-умѐ отѐде; 2. *осѐиане дуђѐ неудѐиѐа*. – Ако се девојче не одѐ на врѐме, него се

- заседи, нікој од момци неће после да га узне.
- заседе свр. *приседне, седне на дуже*. – Заседал ус кубе и распричал се од Маркови конаци (*од Кулина бана*).
- засерé се свр. фиг. *уіројасіи се, одбаи се*. – Онóј штó е билó добрó, не мó[ж] се засерé.
- засіпе свр. *само у изразу: Засіпе копúс (сіи слану воду преко куіуса да би се укиселио)*.
- засипује несвр. в. *засіпе*. – Башта и дéда засипују копúс.
- засіра несвр. фиг. *не пошіује, нема обряза ни према коме, охоло се понаша*. – Нікога не брéнује, свé засіра. – Засіра си и башту и мáтер.
- засіра се свр. фиг. *не пошіује се, омаловажава се*. – Онóј што су башта и мáти стéгли, трéба се поштује, а не да се засіра. Ако тóј не чіни, сáм се засіра.
- засіца свр. *засеца, зарезује, почне да сече*. – Нéма кáквó да рабóти, па засіца држáљу на матіку.
- заскрáца свр. *зашкрипи*. – Заскрáцаше кóла, тóј су оні.
- заскúцка свр. фиг. и пеј. *зайтражи, замоли*. – Заскуцáл како кúче за лéб.
- заслáња свр. *заклања светлосі*. – Не заслáњај ми вíдсело, не вíдим да чітам.
- заслáња се несвр. фиг. *буде зашпíићен од кога*. – Изр.: Ѐма пза кугá да се заслáња.
- заслу́ња се свр. *оіумара, бесціљно оде некуд*. – Заслуња́л се негде, па га јóш нéма.
- засмејује несвр. *засмејава*. – Мóра да се смејем кáд ме засмејује.
- засміта свр. *засмеіа, буде неком на смеіи*. – Кáдгóд почнем нешто да прáним, он ми засміта.
- засрамúје се свр. *засіиди се, посіиди се*.
- Ка[д] дојду лúди, нáше се девóјче засрамúје, па неће излéгне.
- застэвіња се свр. в. *зэсіэвіња се*.
- застэу́је несвр. в. *зэсіэује*.
- заставіња се свр. в. *зэсіэвіња се*.
- застау́је несвр. в. *зэсіэује*.
- застóрка ж комад ііканіне којим се застіре іуна врећа.
- застрві свр. *почне да іпросіа*. – Застрвіл пченицу, ће ју свé пострві.
- застрижé свр. 1. *почне да сііриже, шиша*. – Дэнэ смо застрігли óвце, мóра да и[х] острижемо; 2. *наіправи захвай іри сіірижењу*. – Кúј те застриже, па те óстан; 3. *мало одсече деііеіу косіцу іриліком криііења*. – Прво ће кúм да застриже детé, па ће мутóг дá іме.
- застру́г м издубљена дрвена іосуда са іоклоіцем, служи за ношење іуцане іаіріке, соли, сира и др.
- застру́че с дем. и хіі. *од засіруэ*. – Затрл сам застру́че у шібу.
- затóпка свр. *зайрпа*. – Затóпкај тóј у зéмљу.
- затóпка свр. *ірикрије*. – Затéшкáше резіл.
- затéшкúје несвр. *ірикрива*.
- затáшка свр. в. *зайіника*.
- заташкúје несвр. в. *зайіникује*.
- затéкне свр. *оіекне, мало оіекне*. – Затéкал ми обрáз од зúб.
- затóј прил. *зайо, из іпоэ разлоэа, збоэ іпоэа*. – Затóј нећу да дојдем. – Затóј ли сам ти купи́л нóве дрéје? Да се с нí вáлаш у слáму!
- затóпи свр. *сіи воду у буре ради зайіівана*. – Мóра да затóпим свé кáце, скóро ћу берéм грóјзе.
- затóплєн, -а, -о 1. *заэрејш*. – Затóплєна сба; 2. *добро умоіан да му не буде хладно*.

- зáтра ж *ишпéша, нешпéо зашпéре човека*.
– Купил áвyто, унел зáтpу у кýћу.
- зáтpе свр. 1. *иззуби*. – Затрл сам новчаник;
2. *уипрошисити, унишити*. – Женá си га затрлá, нiкој дрýги; 3. фиг. *омршави*. – Изр.: Затрл дýне.
- зáтpе се свр. *иззуби се, неспéане*. – За њег се девóјче затрлó. – Затрлó му се колéно дáбóгда (*клепá*).
- затрéска се свр. фиг. *залуби се*. – Изр.: Затрескáл се до уши.
- затрљá свр. 1. *пíрљáњем избрише пíражове*. – Узни úмит, па затрљáј трагови да не вiде куде смо прошлi; 2. фиг. *обмане, пíревари*. – Изр.: Затрљá бчи.
- затрљýје несвр. 1. *пíрљáњем брише пíражове*; 2. фиг. *обманýје, вари*.
- затрóпа свр. *почне да лyпá, залупá*. – Зáтропа нéко на врáта.
- затрóпка свр. *почне да лyпка, залупка*. – Узни грóмáлку, па затрóпкај да се детé умíри.
- зáтрт, -а, -о *који је иззубљен*. – Зáтрто се тешко нáди.
- затрýпа свр. *почне пожама да удара о шло*. – Игpа, игpа, па затрýпа сáс нóге.
- затрусé (се) свр. *почне да (се) пíресе, зашпéсе (се)*. – Затрýсал слiву, ће ју искубé изам; – Не мóже дрвó сáмо да се затрусé, мóра да си га затрýсал.
- затрцáло с *особа која је досадна и спéално зашпéкује, спéално заповејта*. – Голéмо затрцáло растé.
- затрцувáње с *зашпéкивање*. – Не мó[ж] се живi од нóно затрцувáње.
- затрцýје несвр. *непíреспéано зашпéкује, бива досадан*. – Млóго ме, брé, затрцýјеш. Остáј ме мáлко на мiр.
- затýнти се свр. *наоблачи се (о црним облацима)*. – Затунтило се óткуд Брéницу, ће пáдне градýшка.
- зáћорáвн свр. фиг. *обмане, пíревари, заслеши*. – Пáз да те не зáћорáви, ће ти узне свé пáре.
- зaубáви свр. 1. *улејшиа ишпéо*. – Тýри одозгór пóкрупно грóјзе, да зaубáвимо крóшњу; 2. фиг. *на крају свежа учини нешпéо лоше, забрљá, поквари ушисак*. – Алáл ти вéра, на крај га зaубáви.
- зaудáра свр. *почне жеспéоко да удара*. – Зaударáл га сóбе песнiца.
- зaузiмив, -а, -о *пíредузимљив, који се за све ишпéресује*. – Зaузiмив, и затóј му iде нáпредица.
- зaузне свр. *заузме*.
- зaустáи свр. 1. *заустáиви*. – Зaустáил кóла на нéзгоднó мéсто; 2. *пíрекине у зóвору*. – Зaустáи га у вревéње, и сóг нé зна, куде је станýл.
- зaустáи се свр. *заустáиви се*. – Затрчáл сам се, па се едвá зaустáи.
- зaустáји свр. *в. заустáи*.
- зaустáји се свр. *в. заустáи се*.
- зaустáља несвр. 1. *заустáавља*. – Не зaустáлáј кóла, него iди док не стiгнеш дóм; 2. *пíрекида у зóвору*. – Не зaустáлáј га, пýшти нéк врéи.
- зaустáља се несвр. *заустáавља се*. – Кэд увáти рéд, нигде се не зaустáља, до[к] га не искóпа.
- зaушкa ж фиг. *шмар*. – Кэд му удáрим éдно-двé зaушке, ће се опамéти.
- зaфáли (се) свр. *искаже (се) захвалностi, захвали (се)*. – Зaфáлише на пóмоћ, па си отóше; – Зaфáли се дéди штó ти дáл парý.
- зaфáлiвање с *захвалiвање*.
- зaфáљује (се) несвр. *захвалýје (се), исказује своју захвалностi*.
- зaфрkáва несвр. *в. заврkáва*.
- зaфрkáва се несвр. *в. заврkáва се*.
- зaфрkáвање с *в. заврkáвање*.
- зaфрkáнт м *в. заврkáнтi*.

зафрканција ж в. *заврканција*.

зафркне свр. в. *завркне*.

зафркне се свр. в. *завркне се*.

зацвака (се) свр. *замаже (се), уйрља (се)*.
– Зацвака ме сас вѣрбу; – Куде се толко зацвака?

зацврли (се) свр. *прииче (се) нешто на јакој вапир, иако да мало пригори*. – Зацврли месо, па га остави; – Месо се не испекло, само се зацврлило.

зацепен, -а, -о 1. *зацепљен, мало расцепљен*. – Скоро свака даска е малко зацепена; 2. *фиг. задрпн, тврдоглав*. – Има зацепени људи, има. Ал' оваквог зацепеног, до сѣ још несѣм видѣл.

зацепотина м ж *тврдоглава, задрпна особа*. – Не распраљај се с туј зацепотину.

зацѡпа се свр. *фиг. в. заипреска се*.

зачѣс прил. в. *зѣчѣс*.

зачѣчка (се) свр. в. *зѣчѣчка (се)*.

зачѣкјује (се) несвр. в. *зѣчѣкује (се)*.

зачѣше свр. в. *зѣчѣше*.

зачѣше се свр. в. *зѣчѣше се*.

зачађавѣје свр. *почађави*. – Допуштил да му кућа зачађавѣје.

зачѣс прил. в. *зѣчѣс*.

зачеврати се свр. *почне да се кривели, измошава*. – Чим се дете зачеврати, а ти њега преко уста, да му тој не прејде у навику.

зачевуљен, -а, -о *особа која је сипничар*. – Да си е жив, ал' је много зачевуљен.

зачевуљи свр. 1. *почне да сипничари*. – Увек се најде кју ће га зачевуљи; 2. *фиг. шипна ми не може*. – Изр.: Мож ми га зачевуљи.

зачми свр. *пеј. заспи*. – Чим легне, одма зачми.

зачмоше свр. *пеј. заспи*. – Зачмосал, никој не мож да га разбуди.

зачопрља свр. *зачејрка*. – Зачопрљаше пилићи по пепел и дигнуше прашину.

зачопршка свр. 1. *почне да чејрка, зачејрка*; 2. *овлаш прекрије, заипри*. – Зачопршкај овој кравајче у пепел, да се испече.

зачука свр. 1. *закује, закуца, забије*. – Јексѣри несѣ добро зачукани, треба се добро зачукају; 2. *прилуца, залуца*. – Кју ли зачука на капију; 3. *фиг. у псовци*. – Мајке му га зачукам.

зачукац, -а, -о *фиг. будаласт*. – Такѡв је, зачукац, ништа му не можеш.

зачукјује несвр. *закива, забија*. – Зачукјује јексѣр у мертѣк.

зачукјује се несвр. *фиг. замлањује се, заноси се*. – Сви му се смеју, а он се зачукјује.

заш прил. *зашто, збоѣ чеѣа*. – Заш га не слушаш?

зашѣпка свр. *почне да шипће*. – Зашѣпка ми нешто на уво, да никој не чуе.

зашипљи свр. *подошипри, подреже (о оловци)*. – Зашипљи ми плавез и вѣрбице.

зашипљује несвр. *подрезује (о оловци)*. – Дѣда је волѣл да ми зашипљује плавез.

зашићѣри свр. *заслади шећером, зашећѣри*.

зашпљами свр. *захваипи, дохваипи, узме, оипме*. – Кјуј кѣкѡ зашпљами.

зашпљока (се) свр. *пеј. заипје (се), уипусипи (се) у ипипачење*. – Зашпљокаше ракију, мисле да е тој водѣ; – Зашпљокаше се па и запојаше.

зашпљѣва свр. *почне да сања*. – Зашпљѣва нешто опасно, па се разбуди.

зашомути (се) свр. *ошамуипи (се), ошесвѣсипи (се)*. – Зашомутило ме нешто у главу; – Зашомутило ми се у главу.

заштрапа свр. 1. *крене круипним корацима*. – Неће да овипја него заштрапа право преко расѣдници; 2. *заѣази у*

- блито*, у воду. – Заштрапамо у неки водерљак, па се едва извучемо.
- заштркне свр. *нешто заспано у зрлу, узуши, задави*. – Заштркло ти, дабогда, да ти заштркне (*клепва*).
- заштрокавэје свр. *поспано прљав по телу*. – Заштрокавела ми деца, мора да и[x] купем.
- зашугавэје свр. фиг. *осиромани*. – Зашугавели, ништа си живо немају.
- зашунтавэје свр. *поремети умом*. – Зашунтавэл, па не зна куде иде.
- зашуши свр. *засуши*. – Зашушила му рана.
- збба свр. *халаљиво поједе*. – Док трепну, он збба две панице сас пасуљ.
- збаббше се свр. *остари пре времена, направи се на бабу*. – Збабосал се, да не нешто болан.
- збари свр. фиг. *обмане, превари*. – Збарисе га, па му све узеше.
- зберэ свр. *сабере, сакупи*. – Збери све што си погрвил.
- зберэ се свр. 1. *сакупи се*. – Збрало се и кучо и репато; 2. *набора се*. – Збрала му се кошуља, па му тесна.
- збива несвр. *збија, сабија*. – Ткаће ти ретко, неси збивала.
- збива се несвр. *збија се, сабија се*. – У свако ткаће потка мора добро да се збива.
- збие се свр. *пошуче се*. – Зекэкви су се збили?
- збије се свр. в. *збие се*.
- збира несвр. *скупаља, сабира*. – Цел дон збирамо сливе и не могамо да и[x] зберемо.
- збирудија ж *оно што је сабрано, сакупиљени ошпаци*. – Купил неку збирудију од гројзе.
- збирштина ж *сакупиљени ошпаци*. – Овој брашно е права збирштина.
- зблизи се свр. *споди се, споспано близак*. – Место да се зблизе, они се карају.
- збрза свр. *ухвати на брзину*. – Збрзаше га, па га оженише.
- збрчка се свр. *набора се, добије боре*. – Збрчкал се како баба.
- збува свр. *измлашти по нечему да би се изнега нешто испрело*. – Зэчэс збувамо пасуљ.
- звање с *позивање за свадбу или славу*. – Бэшта отишол у звање.
- звát, -а, -о *позван*. – Кэко ћу идем на свадбу, кэд несам звát.
- звáч м *онај који позива, који зове за славу или свадбу*.
- згађа несвр. *погађа, напуца*. – Едва згађа словја, а пран се да знае да чита.
- зглапавају се несвр. (мн.) *певају сложно, певају у један глас*.
- зглашују се несвр. в. *зглашавају се*. – Од милин да и[x] слушаш, зглашују се кат поју.
- зглеђување с *међусобно посмаирање, упознавање, меркање момака и девојака (жептдбе ради)*. – Спрема се као да ће иде на зглеђување, а не на копање.
- згмэчи (се) свр. *згмэчи (се)*. – Сэдни, ал' пазн да ми нешто не згмэчиш; – Згмэчиле ми се крушке у бисази.
- згњави свр. *згнэчи, пришисне*. – Одвоили телé от краву, да га не згњави.
- згода ж *повољан услов*. – Ужива све згоде, и пак му не ваља.
- згоден, -а, -о *погођен*. – Згоден у сред груди.
- згоди свр. 1. *погоди*. – Згодил га с камен у главу; 2. *угоди, удовољи некоме*. – Манција је, не мож му човек згоди.
- згоди се свр. 1. *догоди се, десн се*. – Да му се нешто не згоди на пут; 2. *угоди се, удовољи се некоме*. – Не мож му се згоди у чутуру.

- зграђешина ж *велика кућа, зграда*. – Оволку зграђевину још несџм видџл.
- згрвџља се свр. *посвађа се и ухваћи у коишпиц са неким*. – Згрвџљаше се како кучићи.
- згрди несвр. *џрокће*. – Нарани свињу да не згрди.
- згребџ свр. *изџребе*. – Не дирај мачку, џе те згребџ.
- згриба несвр. *скуђља на џомилу*. – Згриба тџсто у нџви.
- згузап, -зна, -зно *снужден, који увиђа своју кривицу и који би да се покаје али по не исказује рџима неџо понашањем*. – Дошџл згузан сџг, а док је тџј работиљ, џн не мислџл.
- згулен, -а, -о *оџуљен, одеран*. – Онџј згулено мџсто на ногу ми се подљутило, па са[м] морџл да леџим у бџлницу.
- згули (се) свр. *оџули (се), одере (се)*. – Згули си прс, док намештџ џунци; – Згули се на чалију.
- згусњује се несвр. *поспије џуси, џуићи*. – Почџло да се згусњује.
- здаве се свр. (мн.) 1. *почну да се уједају (о псима)*. – Бџгајте, пџџта се здавише; 2. *почну да се свађају, почну да се тјуку (о џудима)*. – Здавише се како кучићи.
- здаде свр. *поспиане, спвори*. – Здал га Бџг тџквџг.
- здџније с *велелџина зџрада, здање*. – Напраиљ здџније. Откудему тџлке пџре?
- здџнс свр. *садене у лисник, у пџаси, у камару и сл.* – Едџа зденумо лисник.
- здомаћини се свр. *поспиане домаћин, почне да води домаћинство*. – Здомаћиниљ се, има свџ у кџћу.
- здраве се несвр. *љубе се пџри поздраву*. – Стигли свџтови, здраве се с кумови.
- здрма свр. *нешпио на брзину уради, склепи*. – Јџ тџј зџџс здрма, па сџг, кџквџ е тџквџ е.
- здрџкају се свр. *посвађају се*. – Деца су тџј, зџџс се здрџкају.
- здува се свр. *распадне се, испури*. – Свџ ми се дунџе здуваџе.
- здуши се свр. *зближен се, здружен се*. – Јџ[ш] се несу здушили. – Здушили се па живују.
- зџв м *размак између жпца основе на пџкачком разбоју кроз који пџролази чунак са пошком*.
- зџва несвр. 1. *виче, издире се*. – Зџшто ли зџва по децу, кџд несу крива?; 2. *џласно плаче*. – Зџшто ли зџва, кџд га несу били?
- зџваљка ж *пџрозевање*. – Сџдо ус кубџе, па ме џвати нека зџваљка.
- зџвзџк м *неозбиљан човек*. – Почџл да се дружи с неки зџвзџци, дуну џе ми извади.
- зџвзџчи се несвр. *пеј, шџија се заџлеђујући без икаквоџ циља, пџсмапџра се без икаквоџ циља*. – Зџвзџчи се по град. – Зџвзџчи се по џзлози.
- зџз рџч која се чује кџд некоџ пџреваре или кџд се неко пџревари. – Едџн зџз. – Зџз.
- зџза несвр. *в. завркава*. – Изр.: Зџзају га у здрав мџзак.
- зџза се несвр. *в. завркава се*. – Мангупџрија, зџза се са[с] стџри џуди.
- зџзање с *в. завркавање*. – Ве пукне од зџзање.
- зџзне свр. *в. завркне*. – Зџзну ме, не дојде да ми помџгне.
- зџјтилика прид. непр. *који има жушозелену боју, боју сличну зџјшину*. – Мојџ маџи је имџла две бџче зџјтилике.
- зџјтилица ж *боца у којој се држи зџјшин*. – Ми смо имџли зџјтилицу с цџтке.
- зџјтинџџк м *дем. и хпй. од зџјшин*. – Купи мџлко зџјтинџџк у зџдругу.
- зџјтињџв, -а, -о *в. зџјшинлика*. – Учини прџћу у зџјтињџво.

- зејтињи́в, -а, -о који је прљав од зејтина, замазан зејтињом. – Едва оми зејтињи́ве руке.
- зеленџ м сѣтарија особа дејѣњасѣиоѣ понашања.
- зелспчи́ца ж поврће. – Идо у гради́ну и набра́ ма́лко зеленчи́цу.
- зелењика́в, -а, -о који је зеленкаси́, зелене боје.
- зеља́шник м љибаница са зељем. – Баба суче́ овге за зеља́ник.
- зеља́ница ж в. зељашик.
- зетѣ́к м дем. и хий. од зејт. – Зетѣ́к ми е добѣ́р, ћерка ми не ва́ља.
- зѣтњов, -а, -о који припа́да зејту, који се односи на зејта. – Зѣтњов капут оста́л куд на́с.
- зимá ми, у значењу: хладно ми је. – Мо́ра да му е зимá, кад иде са́мо у кошу́лке.
- зи́мњи, -а, -о зимски. – Зи́мњо вре́ме, не изла́зи се ис ку́ћу.
- зи́мњи светѣ́ц м мн. зи́мњи свеци́ зимска слава. – Свети Јова́н је и ле́тњи и зи́мњи светѣ́ц.
- зимѡ́вача ж врѣ́иа крушке.
- зимогрѡ́зив, -а, -о јако осејљив на хладноћу, зимљив. – Де́те ми е зимогрѡ́зиво, зѡчѡс насѣбне.
- зи́мошњи, -а, -о који се односи на прошлу зиму, који поѣи́че од прошле, преи́ходне зиме. – Онѡј зи́мошњо вре́ме ми до́несе белáј. – Ово́ј су зи́мошња дрва.
- зи́мски светѣ́ц м мн. зи́мски свеци́ зимска слава. – Свети Стѡван је зи́мски светѣ́ц.
- зи́не свр. 1. хѣсе би све да има, да приѣраби. – Зину́ла му а́ла за све; 2. фиг. роди се. – Изр.: Зину́л на све́т; 3. фиг. издахне, умре. – Кад зинем, ћу ви пи́там ка́ко ћете без мѡн.
- зја́ј несвр. зија, зврји. – Зја́ј му са́ба, не́ ју да́л пот кири́ју.
- зја́ј несвр. в. зјан.
- зла́тас, -та, -то златкаси́. – На де́вера сам дала пешки́р са зла́тасте ша́ре.
- змија́рник м месѣо на коме има мно́го змија.
- зми́че с дем. од змија, змијица. – Уби́мо зми́че на врвину.
- зна́с несвр. зна. – Изр.: Мло́го зна́е, мло́го и па́ти. – Зна́е на тавáн ора́си (каже се оѣраниченој особи).
- зна́с се свр. зна се. – Тре́ба да се зна́е ре́д у ку́ћу, да се зна́е ко́јј е старѣ́ј.
- зна́је несвр. в. знае.
- зна́је се свр. в. знае се.
- знанови́т, -а, -о уман, разбори́и човек, човек који мно́го зна.
- зоба́ње с једење зрнисѣих плодова, кљуцање.
- зѡбе несвр. једе зрно по зрно, кљуца. – Укачи́л се на ту́ћу цре́шњу па зѡбе ли зѡбе.
- зѡбе́ње с храњење коња (зѡбом, овсом).
- зовѣ несвр. позива, зове ѡсѣе на свадбу или славу.
- зо́р м сила, при́нуда, сѣрах, невоља. – Од зо́р цр́кал.
- зо́рзаман м крајње време, биѣи ил' не биѣи, безизлаз. – Лѡко е са́г, ал' ка́[д] до́јде зо́рзаман, та́к ћу те пи́там.
- зо́рле прил. силом, с муком, једва, на силу. – Зо́рле га натерáше да се ожѡни.
- зрѣ́је несвр. 1. зри, сазрева. – Почѣле цре́шње да зрѣ́ју; 2. фиг. по́чне да сѣтари, ближи се крај живоѣиу. – За ста́ре људе ка́жу да полѡгѡчке зрѣ́ју.
- зу́ забавна иѣра која се иѣра на ѣај начин иѣо један учесник иѣре сѣтави оѣворену шаку исѣред мишке, а дру́гом заѣтвори очи. Иза ѣѣѡа су дру́жи учесници, од ко́јих ѣа један удари по оѣворену шаку. Ако она́ј ко при́ма ударац поѡди који ѣа је ударио, онда

пиај подмеће шаку под мишику. – Дошли у наш обór да се играју зú. – Мушкарчићи се на одмор играју зú, а девојчићи шесто небо.

зúуу (обично поновљено) оном. *узвик за подражавање зујања.* – Трмка летí óкол цвёт и чуе се: зúуу, зúуу, зúуу...

зубók м дем. и хпí. од *зуб, зубић.* – Никал му први зубók.

зубóц м *зубац.* – Едán ми зубóц испáл из грéбенци. – Кúј ми скрши́л зубóц на чéшал?

зúлув м в. *зулуф*

зúлуф м *коса пунџиена низ образ испред уха.* – Мóј дéда нé волéл да нóси зúлуфи.

зульáмив, -а, -о *онај који је сиромашан.* – Срéћан сín ми е зульáмив, мóра мáлко да га помóгнем.

S

сэвшí несвр. 1. *звони.* – Сэвнí ми дéсно úво, на добрó е; 2. *одзвања.* – Чуеш ли кэкó сэвнí буре, прáзно е; 3. *осећа нејријáтан бол, пии́трање у рукама од јакóг удара неким предметом о нешпíо.* – Ударí с тојáгу у дрвó, па ми јóш сэвнé рúке.

сáдањ, -ња, -њó 1. *који се налази позади, спíражњи.* – Лéви сáдањ тóчак ми нéшто не вáља, мóра га попра́им. – Прéдњи тóчкови нéкако пројдóше, áл' сáдњи нíкако; 2. *последњи.* – За едéње први, а за рабóгу сáдањ. – Изр.: Бóље у селó први, него у гра́д сáдњи; 3. *најгорí, најлошији, најнижи по рангу.* – Несéм сáдањ у учéње, од мéн íма и пóгори и пóлоши. – Несéм сáдањ у селó, иза мéн н[х] íма пúно.

сáдња пóга ж *задња нога (о живошнњи).* – Заврзá прáсе за сáдњу нóгу, да не побéгне.

сáдњача ж *направа од дасака пíриезастпíог облика којом се зашвара задњи део запрежних кола.* – У бéрбу грóјзе пошáл без сáдњачу, па е морáл да се врне за њú.

сáдњи у изр.: Сáдњи и послéдњи пúт му (давам, казúјем, помáгам...).

сáдњица ж *задњица, спíражњица.* – Кол-кú сáдњицу замeтнúл, едвá íде.

сáдњишта ж *задњи део запреже са пíо-*

чковима. – Прéдњишта нéкако пројдóше, ал' се сáдњишта заглави́ше.

сáдњó у изр.: Тóј му е сáдњó (*пíрашпíање, испуњење последње жеље*).

сáспс свр. *ударí снажно, ударí тешко.* – Сáспуме у слáбину, па едвá изданú.

сáсп *узвик којим се означава звук куцања о неки предметí (чаша, шоља...).*

сáспге-сáспге *узвик којим се означава ударање о неки предметí ради његовог пробијања или разбијања.* – Узе чúк, и сáспге-сáспге, íзбуши корíто. – И сáспге-сáспге, íзразбива тестíје.

сáспгáја ж *узенгíја.* – Турí нóге у сáспгíје и дрш се добрó, нéће пáднеш.

сáсп-сáсп *узвик којим се подражава звук звончéња.*

сáсп *узвик којим се подражава звук ошпéжнутог капања.*

сáсп-сáсп *узвик којим се подражава звук великог звона.*

сáдањ, -ња, -њó в. *сáдањ.*

сáдњи, -а, -о в. *сáдњи.*

сáдњó в. *сáдњó.*

Сáспс м хпí. од *Здравко.* – Тóј сáмо Сáспс мóж да ти напíан.

свездá ж 1. *звезда.* – Кó[д] те удáрим ће

- пребрѣниш свѣ свѣзде на небо; 2. *сунце*. – Пришврѣлила свѣзда од небо, па не мѡ[ж] се рабѡти.
- свѣздас, -та, -го *који је звездастѣ, који личи на звезду*.
- свѣздица ж *дем. од звезда*. – Дошѡл из војску з-двѣ свѣздице.
- свѣк м *звук*. – Праил се глѡв, ал' га свѣк от парѡ одѡл.
- свѣкне свр. 1. *чује звук метѡлноѡ новца*. – Свѣкну парѡ, он се обрну и такој се ѡдаде; 2. *ударѣ*. – Свѣкнѡл га с камен у главу.
- свѣр м 1. *звер*. – Свѣ су свѣри ѡпасне, ал' кѡрјак најѡпасан; 2. *фиг. ѡѡак, зао човек*. – Бежи од њег, голѣм је свѣр.
- свѣрѣње с *стѣрахованье, ѡлашљивостѣ*. – Дѡсади ми стѡј њѡгово свѣрѣње. Мѡра га водим куд бајарицу.
- свѣри (се) несвр. *ѡлаши (се)*. – Не свѣри дѣцу с тѣј приче; – Не свѣри се, тѡј ништа нѣ. Те видиш.
- свѣрка ж 1. *звер*. – Пѡзи кѡкѡ идиш, да те нѣка свѣрка не упѡлаши; 2. *фиг. човек на положеју*. – Кѡкѡ постану ѡтата, постану свѣрка от коју сви бежѣ.
- свѣрски прил. *зверски, на зверски начин*. – Свѣрски га убиѡли. – Свѣрски се глѣдају.
- свѣцка несвр. *звѣцка (о метѡльном новцу)*. – Кѡд иде свѣцкају му парѣ у цѣп.
- свѣцкање с *звѣцканье*. – Прѡби ми ѡши с тѡј свѣцкање. Престѡни мѡлко.
- свѣчѣ несвр. *звѣчи*. – Кѡд ударим у празну бѡчву, онѡ свѣчѣ.
- свѣри несвр. 1. *зјати*. – Свире ти и вѣрата и пѣнѣерн. Затѡј ти и лѡдно у собу; 2. *неѡѡажено ѡледа, вири кроз пѣшиѡ (руицу, ѡукоѡшину...)*. – Цѣл дѡн свѣри крос пѣнѣер. – Помѡкнѡл тарѡбу, па свѣри у њѡн обѡр.
- свѣрка ж *ѡѡвор (руица) на дасци, ѡзради кроз коју се ѡледа*. – Напраил свѣрку да види кѡ[ј] им доѡди у кѡћу.
- свѣрка несвр. *ѡлеѡка кроз руицу, ѡукоѡшину*. – Навѣкал да свѣрка у тѡћ обѡр и тѡј ти е.
- свѣркање с *звѣрканье, ѡлеѡканье кроз прозор, руицу*. – Цѣл дѡн проводи у свѣркање крос пѣнѣер.
- свѡнѡц м *пѡвеће звоно (на овну пѣредводнику), звонац*. – Свѡнѡц не нѡси овцѡ, него овѡн.
- свѡнѡр м *звѡнар*. – Више нѣе свѡнѡр у цѣрку, промениѡли га.
- свѡнѡра ж *звѡнара*. – Попраили свѡнѡру.
- свѡнѡров, -а, -ѡ *који приѡида звѡнару*. – Тѡ е свѡнѡрово.
- свѡни несвр. *звѡни*. – Навѣј сѡт да свѡни у пѣт.
- свѡнѡко м *име*. – Свѡнѡко е рѣтко име у село.
- свѡно с *звоно*. – Свѡни свѡно.
- свѡнце с *дем. од звоно, звѡнце*. – Турѣли свѡнца на јѡгѡнѣи.
- свѡњѣње с *звѡнѣње*. – Зѡглуши ме свѡњѣње от сѡт.
- свѡрк *узивк за ѡѡдражаванье луѡе од ѡида или ударца*. – Узе камен и свѡрк у главу.
- свѡркне свр. *ударѣ снажно коѡа ѡ ѡлави, звѣкне*. – С камен га свѡркну у главу и пѡшти му кѡв.
- свѡрѣц онѡм. *узивк којим се ѡзначѡва шѡкриѡанье (о цѣпѣли)*. – Обѡл нѡве цѣпѣли, па кѡд иде онѡ се чуѣ: свѡрѣ, свѡрѣ, свѡрѣ...
- свѡрѣца несвр. 1. *иде*. – Загонетка: Цѣрна вѡрѣца по пѡт свѡрѣца (*мрави*); 2. *ходајући испѡуиѡиѡа ѡасѡе*. – Кѡкѡ иде, такој свѡрѣца.
- свѡрѣцка несвр. 1. *чѡрка*. – Кѡжи му да ме не свѡрѣцка по главу; 2. *исѡуиѡиѡа ѡасѡе*. – Нѣ га срѡтѡ од ѡѡди, сѡмо свѡрѣцка на дѡпе.
- свѡрѣце свр. 1. *лаѡно ударѣ, чѡркне*. – Мерѡк му да свѡко дѣтѣ свѡрѣце по главу; 2. *исѡуиѡиѡа ѡас*. – Кѡкѡ скрѡкне, такој свѡрѣце.

- сврчка** ж *неумесна шала*. – Напраили му сврчку, па га дѡм били.
- сѣбе** несвр. *зебе, смрзава*. – Будала, сѣбе на вѣтар.
- сѣбпе** несвр. *в. зебе*. – Обѹчи се, да не сѣбнеш.
- сѣса** несвр. *пеј. в. зеза*. – Почѣше свѣи да га сѣсају. Мѣн дѡкриве, па се наљутѣ на њѣи.
- сѣса се** несвр. *пеј. в. зеза се*. – Не сѣсајте се с мѣн, ја сам стар чѡвѣк.
- сѣсање** с *пеј. в. зезање*. – А излѣгне, ѡдма пѡчне сѣсање на његов рачѹн. Затој и не излѣзи у селѡ.
- сѣспе** свр. *пеј. в. зезне*. – Сѣсну га његов најбољ другар.
- сѣсне се** свр. *пеј. в. зезне се*. – Нѣкој му нѣ крив, сам се сѣснул.
- сенгија** ж *в. сэнгија*.
- сивли** несвр. *пѣлаче*. – Зѣштѡ ли сивли, кѡд га нѣкој нѣ дирал.
- сивт** м *никопѣински пѣалоѡ, смола која настаје у лули при пушењу*. – Дѣда е из лулу вадѣл сивт.
- сид** м *зид*. – Искривѣл се сид, ње падне.
- сидѡк** м *дем. од зид*. – Напраил сидѡк и мѣсли да е свѣ гѡгово. А ѣма јѡш да рабѡти.
- сида** несвр. *зида, пѣрави, ѣради*. – Сѣда кѡко умѣ. – Решѣли да сѣдају кѹћу.
- сидан**, -а, -о *зидан*. – Ми ѣмамо сидану кѹћу, а онѣ чакмѡру.
- сидање** с *зидање*. – Прѡвѣл цѣл вѣк у сидање тѹђе кѹће.
- сидар** м *зидар*. – Не мѡ[ж] свѡк да бѹде сидар.
- сидаров**, -а, -о *који пѣрипада зидару*. – Тѡ е сидарово.
- сидарски**, -ска, -ско *који се односи на зидара*. – Купѣл сидарски алѡт, ѡѡе и ѡн да бѹде мајстор.
- сидѣна** ж *велики зид*. – У мѡј живѡт тѡквѹ сидѣну несѡм видѣл.
- сидпи**, -а, -о *зидпи*. – Сидна ламба.
- сидѡњак** м *застѣрка на зиду више креветѣта*. – На дѹвар турѣл ѡѣлим, а нѣ сидѡњак.
- Сѣсула** м *надимак*. – Сѣсула е бил најмарвењак у овѡј крај.
- сијк** узв. *кажу деца (или се каже деци) кад се ѣледају кроз пеку руѣшцу, завесу и сл. или кад једно пѣсиѡм пѡђе пѣреми очима друѡѡ*.
- сиља** несвр. 1. *пеј. буљи*. – Чим дѡјде, ѡдма ѹзне књѣгу и сиља у њѹ; 2. *ѣледа с најѡром, чкиљи*. – Турѣл најѡчари и пѡ сиља.
- сиљав**, -а, -о *онај који с најѡром ѣледа*. – Остѡде ју детѣ сиљаво, а билѣ ку[д] тѡлки дѡктури и бајарице.
- сиљна** ж *женска особа која слабо види*. – Енѣ ју онај сиљна, пѡ ѣде куд нас.
- сиљча** м *мушка особа која слабо види*. – Сиљчо, сиљави, ѣл не видиш кудѣ ѣдеш?
- сипсѹлка** ж *мишѹшица*. – Турѣла сипсѹлке на ѹши.
- сѣпа** несвр. *пѡдскакује*. – Н-умѣ д-ѣгра, па сѡл сѣпа уѡро.
- сипање** с *скакање, одскакање*. – Сѡг малко сипање у мѣсто, да не осѣбнемо.
- сѣпка** несвр. *скакуѡе*. – Сѣпка како јѡре.
- сипкање** с *скакуѡање, пѡдскакивање*. – Кѡко ли се не умѡре од сипкање.
- сѣпне** свр. *скачи*. – Сѣпну ми на колѣно, да га дрѹскам.
- сѡља** ж *зоол. оса*. – Изапѡле га сѡље, па га напарасѣле.
- сѡпа** несвр. *пѣешко и бучно хода*. – Тѡ е ѡн, чѹем га кѡко сѡпа.
- сѡпање** с *пѣешко и бучно ходање*. – С њѣгово сѡпање ѣзбуди свѣи.
- сѡпка** несвр. *в. сѡпа*. – Обѹл дѣдини гумењѡци, па сѡпка ли сѡпка по сѡбу.
- сѡпкање** с *в. сѡпање*. – Дѣцо, с вѡше сѡп-

- кање ће разбуди́те де́да Ли́лу, па ће о́ка по ва́с.
- ср́кала ж пл. т. *наочари*. – Па́де, па ра́зби ср́кала.
- ср́кало с *око*. – Бркну́л га у ср́кало, па га о́шорави́л.
- ср́рр узв. 1. *каже се оном који хоће нешто кришом да види*; 2. *за подражавање звонјења саџа*. – Тике са́т поче "ср́рр" и сви́ ни избу́ди.
- су́ в. зу
- су́уу в. зууу
- Су́са м пеј. *име које су мештани оближњих моравских села дали жителю села северно и североисточно од Ниша (Каменица, Горњи и Доњи Маџејевац, ...)*. – Не знам зашто́ ни Моравци зову́ Су́се. – Ми́ смо Су́се за Моравци.
- Сусáн м пеј. в. *Susa*. – Сусáни зна́ју са́мо да рабо́те, казу́ју Моравци.
- Сусáна ж пеј. *жена која живи у неком селу северно или североисточно од Ниша, в. Susa*
- Су́сница м пеј. 1. *деи́е Syse*; 2. *дем. и хи́и. од Sysa*
- су́мба ж *зумба, пробојац*. – Треба ми нешто су́мба.
- су́мба реч без значења у *певању*. – Док армоникаш сви́ри, онí поју́: су́мба, су́мба...
- су́мба несвр. *буши зумбом руи́це*. – Су́мба ру́пице на кайш.
- сумбу́л м бот. *врста башићенског цвећа*. – Не́мамо ни сумбу́л у гради́нче.
- сумбу́лче с *дем. и хи́и. од сумбул*. – Откину́ едно́ уба́во сумбу́лче и тури́ га у ва́зну да ми мерíше у со́бу.
- су́мка ж *школица*. – Док се ја́рићи одма́рају, ми́ се играмо су́мку.
- су́нсара ж зоол. *врста велике муве која у ле́ту јако зу́ји*. – Исте́рај ту́ј су́нсáру и[з] со́бу, не мо́г од њу́ да заспíм.
- су́нсáрка ж в. *sunsara*. – Затво́ри пенџер, да не ула́зе му́ве су́нсáрке.
- су́нсáров, -а, -о *који припа́да су́нсáру*. – Сми́та ми су́нсáрово су́чање.
- су́чање с *зујање*. – Од су́чање му́је не мо́гу да спíм.
- су́чи несвр. 1. *бру́ји*. – Су́чи ми у у́ши; 2. *зу́ји*. – Ка́[д] трмке летé, чу́е се ка́ко су́че; 3. *ху́чи*. – Су́чи вода́ кроз бу́ку.

И

- и узвик (*питање*). – И? Ка́кво е било́ по́сле?
- и, брé узв. (*разочарење*). – И, брé! Штó такóј?
- и́га ж *пурџија*. – Да́ј ми и́гу да подóстрим сикíру.
- и́гица ж *дем. и хи́и. од и́га, пурџи́јца*. – Узéл и́гицу да на́бстри бри́твицу.
- и́гличница ж бот. *ја́злац, ја́горчевина, Primula veris*.
- и́гличка ж *дем. и хи́и. од и́гла, и́злица*. – Да́ј ми и́гличку да изва́дим трн ис прé.
- и́де на́поље несвр. *иде да врши́ нужду*. – Покáни дете́ да и́де на́поље.
- и́дење с 1. *ходање*. – Дóсади ми и́дење по врвине и путíње; 2. *одлажење, одлазак*. – Не́ма и́дење у гóсти.
- и́жепе се свр. (мн.) *сви се ожене*. – Ма́лко по ма́лко и сви́ се и жени́ше.
- и́живу́је се несвр. *иживљава се*. – А́ко сам слуга, не да́м да се и́живу́је над мéн.
- и́жљува́н, -а, -о *изгладан*. – Прежу́вљује и́жљуване ко́ске.

- ижљувé свр. 1. *изљође*. – Дáј му и туј кóску да ју ижљувé; 2. *изџризе*. – Ижљува нéколко јáбуке, па и[x] óстан.
- изóпне се свр. *замахне из све снаџе*. – Кэт се изóпнем с овúј тојáгу, па кэ[д] те рúзнем по грбину, ће ме запáнтнш.
- изэткáје свр. *заврши са ѿкањем, изаѿка*. – Изэткáше ћелим за двé недеље.
- изакачíѿа свр. у *више навраѿа окачи, извеше иѿо на чивилуку, зиду*. – Изакачíњáли дрéје на чивилóк, па нéма кудé шúбару да остáим.
- изáлет прил. *из залеѿа, са залеѿом, из зайрке*. – Изáлет прерипí рéку.
- изамеѿúје свр. *замени све*. – Гоцá пóклонн, коí добíмо на свáдбу, изамеѿува́мо за нéшто дрúго кáкво ни трéба.
- изáпе свр. *изуједи*. – Изапáше ме кúчићи.
- íзапе се свр. *замахне из све снаџе*. – Íзапе се па ме íскэбли.
- изапíѿа се несвр. *снажно замахује*.
- изáпне се свр. *в. изэ́пне се*.
- изáра свр. *уйроѿастíи*. – Изарáше онóлко брáшно и ништа не напрайше.
- изáрчи свр. *поѿрони до краја*. – Док се намазáла, свú ми помáду изарчíла.
- изаткáје свр. *в. изэ́икаје*.
- избóпа свр. *изудара, испуче*. – Увати ме, па ме избóпа за ништа.
- избóцка (се) свр. *избоцка (се)*. – Избóцкá га сáстрнчáк по дупéнце, па га умирí; – Свé се избóцкá газéјћи по стрњáку.
- избáи (се) свр. *избави (се), сѿасе (се)*. – Едвá га избáи из áпсу; – Бúти, избáи се од голéм пóрез.
- избарабáре се свр. *изједначе се, ѿравњају се*.
- избарабáри свр. *изједначи, ѿравна*. – Избарабарíше ткéнице, па и[x] оцéкоше. – Не мóже човéк свé да избарабáри.
- избегендíшпу се свр. (мн.) *нађу једно друџо, свиди се једно друџома, заволе се*. – И без наводацију се избегендисáше и узéше.
- избéре свр. *изабере, одабере*. – Н-умé да избере кáкво да нóси.
- избéси свр. *ѿовеша, извеша*. – Избеси́ше свé у селó.
- избíва несвр. 1. *изви́ре*. – Глé кáко избíва водá у клáданац; 2. *излази, избíја*. – Нéка вáтра избíва из мéн, сáл се знóим.
- избирáђе с *бирање, одабирање*. – Нéма избирáње, по рéд узíмај.
- избирци́ја м *онај ко́ји мноџо бира, избирач, ѿробирач*. – Óн је голéм избирци́ја, кот пóчне да избíра мúка да те увáти.
- избирци́ка ж *избирачица, ѿробирачица*.
- избíчи свр. *ѿесѿером исече балван ѿ дужини и ѿако наѿрави ѿехничку џрађу: џреде и сл.*
- íзблизин прил. *из близа, из близине*. – Подмúклица, несóм се надáл да ће ме íзблизин удáри.
- избљúе свр. *фиг. сѿворн, ѿложи, да (новац и сл.)*. – Припрлí га, па с морáл да избљúе голéме пáре.
- избљúје свр. *фиг. в. избљуе*.
- избóде се свр. *ѿободе се (џоведа)*. – Избóди се волóви.
- избубíѿ свр. *изџори брзо бубњајући (о дрвету)*. – Избубнáше грањке, а јá се не огрејá.
- избúта свр. *изџура*. – Избугáше ме из рéд.
- извáли се свр. *исхвали се*. – Íзвали се, млóго се íзвали, па си óтиде.
- извáра свр. *ѿревари*. – Пáзи се да те не извáра.
- извáта свр. *фиг. обави ѿлни однос, чин, сношај*. – Не умејáл, могéл ју извáта у лóјзе.
- извáта се свр. 1. *ѿохваѿа се*. – Изватáше

- се за гуше, па се побийше; 2. фиг. *обљуби се*. – Улегаше у плевњу, па се изваташе.
- извџје свр. *заврши са вењањем*. – Извеја сѓв пасуљ.
- извстрџје свр. *извеїри, испари, излаи*. – Ти си, морі, изветрѣла, ко[д] тој не пантиш.
- извије се свр. *извиїоїери се*. – Сїрове дѓске оће се извију, ако стоје на слн-це.
- извирало с *место где извире иїоїок, ре-ка*. – Идемо на извирало да видиш колко е големо.
- извисип прил. *са висине*. – Гледа ме не-како извисип.
- извод м *мустїри, узорак*. – Имам убави изводи за ћелими и тканице.
- изводи несвр. 1. *леже пилиће*. – Овај ми кокѓшка скѓро сваку гѓдин изводи пилићи; 2. изр.: Изводи бѣсне глисте (*ради коїеїїарије*).
- изврастри свр. *окреїе гране*. – Нѣко се укачил на брѣс па га изврастрил и сѓг нѣмам кудѣ да наврастрим брстїну за кѓзе.
- изврѣви свр. *изговори, искаже*. – Мѓј унук по нѣко слѓво н-умѣ да изврѣви.
- изврѣви се свр. *изразговара се с неким*. – Дојдѣ ми брат, па се убаво изврѣви.
- изврѣи свр. *в. изрѣви*.
- изврѣи се свр. *в. изрѣви се*.
- изврѣїи свр. *в. изрѣви*.
- изврѣїи се свр. *в. изрѣви се*.
- изврѣжс (се) свр. *извеже (се), повеже (се)*. – Бѣшта, чїча и дѣда брзо изврѣжше снѓпови; – Кѣт се лѓже изврѣже, ће га прѣскамо.
- изврља несвр. *избацује*. – Изврља му ствѣри по пѓт, па га иїстера ис кѓћу.
- изврљи свр. *избацї*. – Свѓ старудїју изврљи на буїиште, да ми више не смїта.
- изврљуваїе с *избацївање*. – Моглѓ е тој да се заврши и без изврљуваїе ствѣри на пѓт.
- изврљује несвр. *в. изврља*. – Ја и дѣда изврљујемо ѓубре ис кошѣру.
- изврѣта несвр. 1. *окреїе, преїрїе*. – Изврѣта снѓпови да се шуше; 2. *обара*. – Изврѣта дѣцу и старїи ѓуди; 3. *пѓсїїеїено све вриїи (мноїима)*. – Нѣће нїком да остѣне дѓжан, па е изврѣтал све штѓ е од њї узѣл.
- изврѣта се несвр. *обара се*. – Ај да се изврѣтамо.
- изврѣтка свр. *уїреде, преїреде две или више ниїи у јѣдну*. – Изврѣтка стѣру прѣћу, па ћу плетѣм ѣмпїр за дѣте.
- изврѣца свр. *поѣїа*. – Кудѣ тѓлко изврѣца гаїе?
- изврѣчка (се) свр. *извуче (се), издене (се) (о вриїци, иїли за иїлеїїење и сл.)*. – Куј ми изврѣкал иїгле? – Изврѣкаше ми се опѣнци.
- изврѣше свр. *заврши вриїиїбу*. – Кѣд изврѣшѣм свѓ жїто на гѓвно, ћу пѓјдем и по кѓће да врѣшѣм.
- изврѣшка свр. *омекїа и заїори суву иї-їрику на иїлоїїи да би је смрвио у јѣло или онако као зачїи јѣо уз јѣло*. – Мѓј свѣкар прво тражи да му изврѣшкају дѣв-трї попрїке, па тѣг сѣда уз остѣл да едѣ.
- извудї свр. фиг. *немилице пїроци (оїрѣв)*. – Онѓлка дрѣва зѣчѣс извудѣше крос комїн.
- извѓза свр. фиг. *извудара некої иїїаїом*. – Бѓди мїран да те с овѓј пручѣ не извѓзам по дупѣнце.
- извѓза се свр. *заврши клизање или санкање, задовоїи се клизањем или санкањем*. – Дѣнѣс смо се извѓзѣли као нїкад.
- извукѓје се несвр. фиг. *извѣлачи се, из-врѣдава*. – Извукѣвал се од рабѓту, ал' сѣ[г] га упрѣгли па мѓра да рабѓти.

- изгáспу свр. (мн.) *неспáну, одумру, и-зумру, умру*. – Те изгáснемо за лѣб.
- изгáшаша свр. *изгáшас*. – Изгáшаше нѡвог кмѣга у селѡ.
- изгáлѡби се свр. *извуче се из блáтиа, гáли-ба*. – Заглѡби се у нѣкакво блáто, па се едвá изглѡби.
- изгáмаца свр. *изгáзи*. – Изгáмацáмо по нѣко кáлиште па се свѣ уѡпáмо.
- изгáсáса свр. *испáуче, избије, изудара*. – Нѣка мангупáрија га изгáсáсáла.
- изгáгъзди се свр. фиг. *роди се*. – Он се тýј изгáгъздил, тýј ће и да умре.
- изгорѣтипа ж *оѣкопáина*. – Изгорѣтна млѡго боли и тѣшко зарастýје.
- изгостíра свр. *изгуби вољу (па некогá, нешпáо)*. – Изгостирáл је он кýд мѣн, нѣма више.
- изгрбáви свр. *удари снажно некогá по ле-ђима и учини гá жрбáвим*. – Ударили га па га изгрбáвили.
- изгрбáви се свр. *пожрби се од пѣшког рада, добије жрбу*. – Несáм се изгрбáвил о[д] добрѡ, нѣго о[д] теглѣње и ринтáње.
- изгрѣбе свр. *скупи и изнесе шпáо из неког суда*. – Изгрѣби мáз и[з] шѣрпу.
- изгрѣбѣп, -а, -о *изгрѣбáп*. – Свѣ му рýке изгрѣбѣне.
- изгрѣва несвр. *излази, рађа се (о сунцу)*. – Лѣтн слáнце рáно изгрѣва.
- изгрејýје несвр. в. *изгрѣва*. – Стíгнемо на нýву кáт слáнце пѡчне да изгрејýје.
- изгрíба несвр. *сакуи гá и износи шпáо из неког суда*. – Изгрíба тѣсто из нáђви.
- изгýбен, -а, -о *ван себе, дезоријѣнпáсан, сметѣп, збуњѣн*. – Изгýбен, ништа не разáзнáва. – Изр.: Изгýбен слýчај.
- издáпс свр. фиг. *издáхне, умре*. – Млѡго се мучил, едвá издáну. Бѡг да му дýшу прѡстн.
- издá свр. 1. *раздá*. – Свѣ издáл, ништа за сѡб нѣ оставил; 2. *ода*. – Издáл, па га убили.
- издáва несвр. 1. *раздáје*. – Свѣ штѡ с имáл свѣ је издáвáл, ништа за стáрос не оставил; 2. *бави се издáјѣпвом, издáје*. – Издáвáл партизáни на Нѣмци, па га партизáни уватили и стрѣљали.
- издáлѣчи се свр. *удáљи се мало, одмакне се*. – Кáт се издáлѣчим, пѡбоље видим.
- издáрује свр. *пѡдели свима дарѡве*. – Убáво издáрува свáтовн.
- издѣбѣли се свр. *удѣбá се*. – Издѣбѣлил се, едвá га познá.
- издѣва несвр. *дáје, измишлá надимке*. – Више не издѣва на свáкога íме.
- издѣвају се свр. (мн.) *ошпáду некуд, неспáну, изгýбе се*. – Куцѣ се издѣвáше нáша децá, не мѡж да нáјдѣш ни еднѡ да те послуша.
- издѣпс свр. 1. *да надпáк*. – На свáког је издѣнул íме; 2. *извуче (кѡнац из игáле или игáле из пáлейнива)*. – Кýј ми издѣну игáле?
- издѣпýје несвр. в. *издѣва*. – Вѡли да издѣпýје имѣна.
- издѣбин прил. *из дубише*. – Нѣкакѡ издѣбин врѣп. – Вáди вѡду издѣбин.
- издѣза несвр. *дѣже, пѡдѣже*. – Прѡво да издѣзáмо грѣде, па ћемо тѡг да и[х] распорѣдимо.
- издѣса несвр. 1. *издѣше, умре*; 2. *одише, испуши гá вáздух*. – Издѣса ми сáднá гýма на тѡчак.
- издѡвáлѡ свр. *докопáрѡ*. – Издѡвáлáл бýрићн, па и[х] оставил на нѣзгоднѡ мѣсто.
- издѡђе свр. *издѡлази*. – Издѡђѡше бѣли-свет гѡстн.
- издѡкáра свр. *допѣра шпáо (у више наврáпá)*. – Издѡкарáмо дрѡва за зимý.
- издѡлек прил. *из дáљине, из дáлека*. – Пíтáј га издѡлек, па ће чýеш свѣ штѡ ѡћеш да знáш.

- издолéчи се свр. *одмакне се, удаљи се.* – Издолечн се, па ме úдари с тојагу преко грбину.
- издобде свр. *издолазе, дођу сви.* – На свáдбу му издоодили сви гóсти.
- издочекúје свр. *дочека у више наврaтa.* – Кóлко сам ја гóсти издочекувала, затóј ми н косá обелéла.
- издрáкaц, -а, -о 1. *лош у моралном смислу, неморалан.* – Издрáкан човéк, нéмај пóслу с нéг; 2. *покварен, упрóиаштeн.* – Нé ми врну́л нóво, нéго свé издрáкано.
- издрúска (се) свр. 1. *изљуља (се).* – Сéдо на дéдино колéно, па ме óн смерáк издруска; – Издруска́ се на дéдино колéно; 2. *испíресе (се) при вожeњи.* – По овáј пúт издруска́ и дúшу у кóла; – Издруска́ се возéђи се на колесáр.
- издúбен, -а, -о *издубљен.* – Já мудáдо мáзну дóску, óн ми врта издúбену.
- издúва свр. *фиг. испíје, пóпије.* – Кэд издува балóн? – Сéде и зéчэс издува пóлоку.
- издúва, се свр. 1. *распáдне се, испíрули.* – Издува́ше ми се убаве дúње и јáбуке; 2. *одљуи́ти се, смирити се.* – Кэд видиш да е лúт, пúшти га да се издúва.
- издúдња свр. *прође, прохуји, испуи́њи.* – Турíмо лисковíњу у кубé и силина зéчэс издудња крос хúnци.
- издúдња се свр. *прође, прохуји испóлавајући се јакó, у пúној снази, великим интeнзитeтeтoм.* – Нэ́ћ[с] се вéтар издудња́л као нíкад до сáг.
- издúје се свр. *надује се.* – Издúмо се од едење.
- изђéбра свр. *испуче.* – Заслужíл е да га изђéбрам и мóра га изђéбрам.
- изђéбра се свр. *добије баи́ине, испуче се.* – Заслужíл да се изђéбра н трéба се изђéбра.
- изебé свр. *фиг. превари, обмане.* – Изебá га, не врну́ му пáре.
- изебé се свр. *фиг. превари се, нанесе себи зло.* – Изебá се, па увéдо глóбу у кúћу.
- изедашпúт прил. *одједном, одједанпúт.* – Овóј дрвó мóгу да пресечéм изеданпúт.
- изедé свр. 1. *поједе.* – Свé изедоше, нíшта не остайше; 2. *уједе, узризе.* – Пáзи да те кúче не изедé; 3. *изуједа.* – Изедоше ме бúје и татáбићи.
- изедно прил. *од једног комада (у вези са прављењем нечеђа, шивењем и сл.).* – Тóј ће изедно да напрáимо.
- изíда несвр. 1. *изједа, надриза.* – Влáга изíда и близни́цу; 2. *пíриши (мало по мало).* – Ситни́ца изíда крупни́цу.
- изистíп прил. *испíински, спíварно.* – Изистíп се бију.
- изíшка свр. 1. *узвикивањем "иш" испíера кокошке.* – Изíшкај кокошке да не чобрљају по цвеће; 2. *фиг. ошпeра из куће.* – Бэштá ме изишка ис кúћу, нé даде ми нíшта.
- изја́да се свр. *испáче се јецајући.* – Пúшти га, неск се изја́да, ће му лóкне.
- изјаду́је се свр. *в. изјада се.* – Дошáл куд мáтер да се изјаду́је.
- излэ́же свр. *излаже.* – Не вéруј му, ће те излэ́же.
- излэ́ска свр. *зланцањем учини иш́то свепли́јим, блистáвим, сјајним.* – Очистíл ципиле од блáто, јó[ш] сáмо да и[х] излэ́ска.
- излэ́цка се свр. *иш́туца се.* – Уватíло га нéшто да се излэ́цка. – Ёл се излэ́цка?
- излазéње с *излажење.* – Óлади се сóба с тóј излазéње и улазéње.
- излáзи несвр. 1. *цури.* – Док се кáца не задúје, водá мóра да излáзи; 2. *издиже се и пóчне да се прелива из суда (о млеку које се кува).* – Несáм пазíла и млеко почéло да ми излáзи ис шéрпу.
- излáти се несвр. *испíрчава се, предузима неш́то иш́то не може.* – Сáмо се излáти,

- а за ништа нѐ.
- излѣгнѣ (се)** свр. 1. *изађе (се)*. – Не мѡж гѡл да излѣгне ис кѹћу, мѡра се обучѣ; Ако се излѣгне ис кѹћу, нѣма више вртѡње; 2. *излеже се (о пѣлићима)*. – Квѡчка излѣгла пѣлићн, па и[х] вѡди по обѡр; – Излѣгли се прѡви пѣлићн.
- излегување** с 1. *излежаванье*. – Куд гѡзду нѣма излегување, нѣго дебѣла рабѡта; 2. *излажење*. – Кѡлаво е, нѣма излегување у полѣ.
- излегује се** несвр. *излежава се*. – Изр.: Излегује се како кѹче на паздѣр.
- излекѹје (се)** свр. *излечи (се)*. – Излекуваѡл га дѣда Кѣта Првулов; – Излекуваѡл се пѣјѣјн трѡвке.
- излѣми** свр. *излепи (о ѓуменој обући)*. – Кѡ[д] дѡјде недѣла на свѣ ћу излѣмим опѡнци. – Ёл излѣми чѣјме?
- излипчѣ** свр. *поцрка, полипише*. – Кокѡшке ми излипчѡше.
- излиѡта се** несвр. *в. излапѡти се*.
- излѡмен**, -а, -о изломѣн. – Изр.: Излѡмена погѡча сенемѡ[ж] састѡн.
- излѡћка** свр. *исѡпере, прѡйѡере (о зубу)*. – Узни ракију па излѡћкај зуб да те не боли.
- излувтѣра (се)** свр. *проветѣри (се)*. – Прѣјдите у дрѹгу сѡбу да овѹј излувтѣрамо. – Задѹчина, отвѡри пѣнѡер да се мѡлко излувтѣра.
- излѹпен**, -а, -о *излѹпѡшен*. – Нѣма зѹби па едѣ излѹпене јѡбуке.
- излѹпи** свр. 1. *излѹпиши, скине кору или ѡску*. – Ајд излѹпи нѣку јѡбучку за детѣ. – Н-умѣ да излѹпи перѡшку; 2. *одвије, скине сѡлоњи омѡпѡч (комушину, ѡску, кору и сл.) с пѡлода кукуруза, пѡсуља, ораха и сл.* - Збрѡмо се и зѡчѡс излѹпѡмо момѹрзу. – Мѡти излѹпи зелѣн пѡсуљ па га тѹри у грне да се вѡрни. – Мѡра да излѹпим орасн за тѡргу.
- излѹска (се)** свр. 1. *ошѡвори (се) ѡуска да зрно само испѡдне*. – Дѣцо, кѡд излѹскате овѡј грѡшак, мѡ[ж] се иigrate; – Отѡмо да берѣмо пѡсуљ, кѡд онѡ, ѡн се сѡв излѹскал; 2. *учини (се) да испѡно испѡуца по површини и сѡдне*. – Излѹска ми ѹбаву шѣрпу; – Пѡде ми шѹле на се излѹска.
- измѡкне** свр. *оде напѣред, оде даље неѓо неко дрѹжи*. – Измѡкоше ми, па и[х] едѡвѡ стѣго. – Ако ти измѡкну, не мѡж и[х] пѡсле стѣгнеш.
- измѡкне се** свр. *избеѓне да ради*. – Кѡ[д] трѣба да се едѣ ѡн се примѡкне, а кѡ[д] трѣба да се рабѡти ѡн се измѡкне.
- измѡсти** свр. *обоји прѣћу*. – Кѡд измѡсти овѡлку прѣћу?
- измѡсе** свр. *задржи се неѓде мѡло дѹже*. – Измѡј се мѡлко по лѡјзе, док напѣрамн нѣшто за обѣд.
- измѡже** свр. 1. *поједе испѡно умакањем хлеба*. – Узни лѣб, па измѡжи свѣ тѡј штѡ е остѡло у тањѣр; 2. *уѣрѡла, замаже*. – Не иди по блѡто да не измѡжеш цѣпилѣ.
- измѡже се** свр. *уѣрѡла се, замаже се*. – Не иди по блѡто да се не измѡжеш. – Измазѡл се едѣјнѣ пѡсуљ.
- измѡзни** свр. *узѡлача*. – Узѣл срѹду да измѡзни тојѡче за бѡту.
- измѡје се** свр. *в. измае се*.
- измањѹје** свр. *осѡстави, прѣкине сарадничке односе*. – Измањѹвала га дѡцѡ, па остѡл сѡм.
- измаршиѣра** свр. *у ѡуѡњи некоме више ѡуѡна узвикне "марш"*. – Измарширѡ га, па га и истѣрѡ ис кѹћу.
- измаѡиња** несвр. *измиче, одмиче*. – Измаѡињај, јѡ ћу те стѣгнем.
- измаѡиња се** несвр. *фиг. избеѓава да ради*. – Измаѡиња се од рабѡту.
- измећусѣб** прил. *мећу собѡм*. – Измећусѣб се спорѣчкаѡн.
- измѣри** свр. *фиг. испѡуче, удари (печѡм)*. – Кѡд ѹзнем овѡј остѡн, па кѡ[д] те измѣрим по грѡбѣну, ће ме пѡнтѡш док си жѣв.

- измѣсти свр. *ишчаши*. – Падал от сліву, па измѣстил и рѹке и нѹге.
- измѣсто прил. с *месѣа*, не залећући се, без заїтрчавања. – Измѣсто прерипїл ѣндек.
- измѣтлија м *слуѓа, служитѣл, чистїач*. – Несѣм ја нїчи измѣтлија.
- измѣтри свр. 1. *сложи у кубне мѣтре (обично дрва)*. – Измѣтрише дрва, па и[х] продáдоше; 2. *фиг. жѣстїоко изудара*. – Измѣтрише га, па ѳстану шантрѣав.
- измїслен, -а, -о *измишљен*. – Тѳ е измїслено као за мѣн.
- измїца несвр. 1. *измиче, ѳмера од дрећеноѳ месѣа*. – Измїца столицу од остáл; 2. *склања*. – Штѳ му измїцаш паницу кэд вїдиш да јѳш едѣ; 3. *одмиче, удаљава се*. – Измїцај, мї ће те стїгнемо.
- измїца се несвр. 1. *измиче се*. – Јá се измїцам, а ѳн се примїца; 2. *фиг. избеѓави*. – Ка[д] трѣба се едѣ, ѳн се примїца, а ка[д] трѣба се рабѳти, ѳн се измїца.
- измишљава несвр. *измишља*. – Нѣ тѳј такѳј билѳ, ѳн тѳј сáмо измишљава.
- измишљује несвр. *в. измишљава*.
- измѳча се свр. *измѳкри се, уринира*. – Измѳчáл се поза кўћу, а нѣ у нўжник.
- измрћује несвр. *избеѓава, изврдава*. – Старѣј сїн вѳлн да рабѳти, а млаћѣј мн измрћује.
- їзмре свр. *изумре, ѳоумире*. – Нѣка кўга уватїла, па їзмре пѳла селѳ.
- измрждѣла свр. *їзрајући се изљњави*. – Ўзе дѣда унуче, па га їзмрждѣла. – Дáј да га и јá мáлко измрждѣлам.
- измўва свр. 1. *исїуче*. – Ўзмува га сáс нѹге, па га ѳстан; 2. *исїрѣтїура*. – Кáквѳ ли е тражїл по кѳвчег, па мн измўвал свѣ дрѣје?
- измўљи свр. *їромѳли, извири*. – Изму-
- љїл главу крос пѣнцер.
- измўнта свр. *їревари, намаѓарчи, насамари*. – Измунтáше ме, па ми свѣ узѣше.
- измушљїка свр. *сїїно избуши*. – Мољ-, цї мн измушљїкали ћѣлим.
- изнабїје свр. 1. *набїје један за друћим (о коцу)*. – Кад изнабїше колци уз гїже, сѣдоше да се одмѳре; 2. *уїѳїребљава се уїѳовци*.
- изнаваља свр. *редом докоїтрља*. – Изнаваљáл бѳлвани до сáм сїд.
- изнаврља свр. *набаца*. – Ўзнаврља свў старудїју на тавáн.
- изнадѣва свр. *изнађе и да (о надимку)*. – Изнадѣвал їме на свў дѣцу.
- изнадўје свр. *надува редом, све до једноѓа*. – Изнадува свї балѳни, па и[х] дáде на дѣцу да се їграју.
- изнадўје се свр. 1. *надује се*. – Изнадўли смо се од едѣње; 2. *їроведе време надајући се*. – Изнадувá се да ће дѳјдеш, а тї нѣ дојде.
- изнајде свр. *изнађе*. – Изнајдѳше му нѣку манў, па ни бећáр ѳста нежѣнет.
- изнакачїња свр. *у више наврãта нешїїо ѳїїне и остãви*. – Свѣ што му нѣ трѣбáло изнакачїњáл на тавáн.
- изнакачїња се свр. *їїїне се у више наврãта*. – Изнакачїњаше се децá у кѳла, ѳће да се вѳзе.
- изналепї свр. *налеїи, налеїи све шїїо је їмаѳ да налеїи*. – Изналепїл нѣке слїке по дўвари, да те Бѳг сачўва од нїй.
- изнабди несвр. *їроналази, измишља, изналази*. – Кудѣ ли изнабди тѣј смѣшке?
- изнабди се несвр. *находа се*. – Цѣл дáн сáм одїл, па сáм се изнаодїл.
- изнапрáља свр. *наїрави, све наїрави шїїо је їмаѳ да наїрави*. – Тѳј сам свѣ јá изнапрáлáл.
- изнапрáља се свр. *изѓради се*. – Из-

- напраљаше се викендице на Чегар.
- изнатура свр. *више предмета стави један за другим*. – Изнатурал шишићи на поличку, нема куде да турим чашке.
- изненаде прил. *изненада*. – Изненаде ме сас камен удари по главу.
- изново прил. *поново, опет, наново*. – Распарала цемпир, па почела изново да га плетё.
- износи свр. *посиане неупотребљив од дугог ношења*. – Износил дреје на му ократёле.
- износи се свр. *нешто кришом несијаје*. – Ис кућу се нешто износи, а никој не види.
- изобе свр. *зобањем поједе, поједе зрно по зрно, искључа*. – Узó малко грóјзе, па га изобá.
- изобукýје свр. *пооблачи*. – Не мóж да и[х] изобукýјеш колкó и[х] има.
- изобучё свр. *в. изобукује*.
- изóди се свр. *исхода се*. – Изóди се по путинё. – Изóди се малко, да ти се лёб приде.
- изоднóси свр. *више путиа однесе (дарове)*. – Изодносí му онóлки пóклони, уместо за себ да сам куповáл.
- изодовýд прил. *са ове стóране, одавде*. – Прóјди изодовýд.
- изодонýд прил. *ошуда, с оне стóране*. – Изодонýд нешто иде. Види кáкво е.
- изóка свр. *изгрди, извиче*. – Изокáл по њёг, па га смирил.
- изóка се свр. *издере се, изгалами се*. – Кáкво му бí, па се изóка на мён?
- изокол прил. *около*. – Појдóше изокол и најдóше се иза њí.
- изоку́је се несвр. *издире се*. – Изоку́је се ко бирóв.
- изóран, -а, -о *поорин*. – Свё њíве изóране, сáмо мојá не.
- изостáља несвр. *изостáвља*. – Немóј га изостáљате, и óн нек појде у рáт.
- изостању́је несвр. *изостáје, не долази*. – Њсгóв сíн изостању́је од чкóљу.
- изóстри свр. *изоштри, наоштри*. – Обр-тај ми точíло да изóстрим ножеви.
- изотíде свр. *оде један за другим*. – Изотидóше му свí ис кућу, óн óста сáм.
- изóтне се свр. 1. *опи се, побеже из руку*. – Изотёло му се телё. па побёгло; 2. *исклизне, испадне из руке*. – Изотне ми се јáјце и рáзби се; 3. *фиг. несмошрено каже, изусиш*. – Изотёло му се, не тёл да кáже.
- изрáбóти се свр. *исцрпи се од рада, изнеможе од рада*. – У млáде гóдине се изрáботил, па сóг не мóже.
- изрáвња свр. 1. *учини равним, поравна*. – Изрáвњаше дру́м с вáљак; 2. *изједначи*. – У свё изрáвнáл сíнови.
- изрáди свр. *фиг. превари, обмане*. – Изрáдишеме, несóм се од њí надáл.
- изрáни свр. *исхрани, прехрани*. – Млóго дсцá, не мóg и[х] изрáним, ће ми ушп поедý.
- изрбáн, - а, - о *похабан (о обући)*. – Овёј изрбáне аипиле трёба се пенчетíрају.
- изрбá (се) свр. *исхаба (се) (о обући)*. – Мóра д-íде бóс, кáд је изрбáл пóпке; – Изрбáле ми се сандáле одоздóл.
- изрёбри свр. *исшуче, удари нечим*. – Кáд га изрёбрим с овóј колáц, нећ се сёти да крáдне више.
- изрезíли (се) свр. *осрамоти (се), обрука (се)*. – Ђу га изрезíлим прет сóв свёт; – Скарáше се за нíшта, сáл се прет свёт изрезíлише.
- изрёкне се свр. *каже нешто несмошрено*. – Изрёко се, ал' ми тóј не узёше за злó.
- изрíне свр. 1. *избацнi ђубре вилом или лошáшом*. – Несí добро изринýл кошáру; 2. *фиг. издува секретí из носа*. – Изрíни нóс, да ти цíнца не висí!
- изрíпа се свр. *искаче се, испрчи се*. –

- Пушти стоку да се изрипа, па ју после затвори.
- изрипне** свр. *искочи*. – Изрипнул искола.
- изрипује** несвр. *излази нагло, у скоку, искаче*. – Учим се да изрипујем ис кола.
- изрка (се)** свр. 1. *храчући (се) избацти секрет из жрла, испљује (се)*. – Едва изрка шљама из гушу; – Боли ме гуша, па не мог се изркам; 2. *дувањем (се) избацти секрет из носа*. – Изркај цинцу! – Не шмрцај, него се изркај.
- изркне се** свр. 1. *испљује се*. – Нешто ми стануло у гушу, па се едва изркну; 2. *издува се секрет из носа*. – Видиш да ти е нос пун, изркви се!
- изркјује (се)** несвр. *храчући (се) избацује слуз из жрла*. – Кашље, а ништа не изркјује; – Цел дн се изркјује, какво ли изркјује.
- изрмба** свр. *уради нишо (с најором, тешикоћима), одради*. – И овј дн дебело изрмбамо.
- изрове (се)** свр. *испљаче (се)*. – Изроваше жене за њег, па се умирише; – Не дирај га, пушти га да се изрове.
- изрубн** свр. *засече, сруби*. – Изрубнмо два цера до сам земљу.
- изруза** свр. *испуче, изудара*. – Изруза га, те се умири.
- изрунса се** свр. *испљаче се*. – Ће рунса, рунса, па ће се изрунса.
- изрчка** свр. *извади, ишчејрка, изџура, исптера*. – Изрчка оловче испот кревет.
- изубива** свр. *изубија, изудара*. – Изубивал ју па ју ребра покршил.
- изувја** свр. *фиг. заобилази, иде около*. – Што не каже одма, што га изувја.
- изутру** прил. *изујтра, сујтра ујујтру*. – Изутру ће идемо у Комрен на копање.
- изебне** свр. *изебе*. – Изебомо чекајни га. – Изебли чекајни воз.
- изида (се)** свр. *изиди (се), сазиди (се)*. – Изидаше голему кћу без мајстори; – Изидаше се млоге кће у Панталеј, кадá ћемо ми?
- изирјује** несвр. *ировирује, навирује*. – Изирјује на пенџер да види кју ока.
- изрне** свр. *помоли се од некуда, провири, јојави се за крајко*. – Изрнул ко миш ис трице.
- изрта** несвр. *ировирује, вири, јомаља се*. – Не изртај, видим те куде си.
- изумба** свр. *направи сийне рујице иробојцем, зумбом*. – Остало још кайчићи да изумбам.
- икиндја** ж *време ире заласка сунца, касно појодне*. – Дјди за икиндју, нембј да ставињаш.
- иљав, -а, -о** 1. *непоузана, ирверљива особа, особа у коју се нема поверења*. – Сви иљави, нема ни едн човек кэкб трбеа. – Иљав, иљав, па нема куде; 2. *увјен (о сјаблу, жрани)*. – Од иљаво дрво не мбж дске да праиш.
- иљча** м *пеј. веома лош човек*. – Иљчо, иљави, кадá ће се опаметиш?
- иманце** с *дем. и хил. од имање, мало имање*. – Имам си нешто од иманце, па некако крпелам.
- име** с 1. *имењак*. – Име, кэкб си? – Кэкб си име?; 2. *надимак*. – Изденул му име, па га деца називају.
- иментује** свр. *именује, каже, искаже чије име*. – Прикривају га, неће га иментују.
- инатлэк** м *пркос, иврдогљавоси*. – С инатлэк се ништа не постига.
- инат** м *пркос*. – Изр.: Од инат нема погор занат. – Тера инат (*пркоси, инаћи се*). – У инат (*из пркоса, из кайрица*). – Зајнат (*за инаћи*).
- инатење** с *инаћење*. – Инатење му улггло у крв, без њег не мбж да живи.
- инатлэк** м *в. инатлэк*.
- инатлија** м *особа која пркоси*. – Родил се

- инатлија, инатлија ће и остане.
- иповиџа ж *сиџан златџан новчић служи као накитџ*. – На материну огрлицу на средин биљ голџм дукат, а окол њџг мамудије и иновиџе.
- иповиџка ж *дем. од иновиџа*. – Од иновиџке сам си направила менџушке.
- интересување с *инџтересовање*. – Нџма интересување од чкџљу, ништа од њџг нџма да бџдне.
- инџиџк м *џојас у коме се чувановаџ*. – Спи сџс врзан инџиџк.
- иншпџктор м *инсџекџор*. – Дошџл иншпџктор из град да преглџда пџдрум.
- иншпџкџија ж *инсџекџија*. – Излџгла иншпџкџија да процџни штџту.
- исџби се свр. *џобаџи*. – Исабила се овџа.
- исџћа се несвр. *измишља, зналази, испџражује*. – Не мџж му угџдиш, сџл се исџћа.
- исџџа свр. *фиг. изџрди, прџкори, изудара*. – Ће се попраџн кџд га исџџам едџн дџн. – Изр.: Ћу га исџџам како свиња тџрбу (*жесџтоко изудара*).
- исџчџ свр. 1. *насече, наџџа (дрва)*. – Исџчи јџш мџлко дрва, ће ни трџбају; 2. *џодреже*. – Дџј да ти исџчџм нџкти.
- исџпе свр. *исџпразни, изручи*. – Исџпи ракију из балџн.
- исџпџје несвр. *џпразни, изручује*. – Исџпџје балџн у бџре.
- исџса свр. *исџше*. – Док помџзо едну козу, јџрићни исџсџше дрџгу.
- исџџа несвр. *исџџа*. – Исџџа га прџво по џвицу.
- искџбли свр. *изџрбави од џџешкоџ удара*. – Кџко га удари, тџкој га џскџбли. – Кџд ме удари, џскџбли ме.
- искџбли се свр. *изџрбави се од рада*. – Искџблџи се работџџи.
- џска несвр. *џпрази*. – Пска лџб.
- искџка несвр. *излази*. – Искџкајте и[з] сџбу да истџрам мушиџе.
- искџани детџ свр. *џонуди мало детџе да врши нужду*. – Искџани детџе, па џди у гџсти.
- искаџување с *неџпрџџано пуђење*. – Засрамџл се од искаџување, па глџдан дошџл дџм.
- искаџџје несвр. *нуди неџпрџџано, нуди некоџа наџадно*. – Не искаџџј тџлко гџсти и онакџј ће свџ да поедџ и поџију.
- искџара свр. 1. *исџџера, оџџера*. – Досаџил и Бџгу, па га искарџше ис кџћу; 2. *одвезе, извезе (о џубреџу)*. – Искарџмо џџбре на џџву.
- искарџвање с 1. *исџџеривање*. – Тџлко бџџење и искарџвање ис кџћу, и па живџе. Јџ тџј не бџ могџл; 2. *одвожење, извожење (о џубреџу)*. – Искарџвање џџбре ме млџго кошџало.
- искарџје несвр. 1. *исџџерује, џџера*. – Искарџје ме из роџџну кџћу; 2. *одвози, извози*. – Башџа и дџда искарџју џџбре на џџву.
- искатрапџше се свр. *пеј. изврши нужду*. – Улџгал у алџ да се искатрапџше.
- искџачи свр. *окачи, извџџа шџџо на чивилуку, зиду*. – Искџачџ вџџаљке у борџче.
- искџџа свр. 1. *обави џџлни акџџ, сноџај*; 2. *пеј. џонизи, омаловаџи, прџвари*. – Изр.: Искеџа га, па га поебџа.
- искџџа се свр. *обави се џџлни акџџ, сноџај*. – Отидџше у плџвџу да се искеџају.
- искиџџија м *слуџа*. – Ниџни искиџџија не-сџм.
- исклџџштџн, - а, - о *сџљџошџџен, улубљџн*. – Овџј ти е плџк исклџџштџн, мџра га испрџлаш.
- исклџџшти (се) свр. *сџљџошџџи (се), улуби (се)*. – Нџљути се, па џсклџџшти консџрву; – Исклџџштише ми се џџпиле, па ме убџвају.
- искоџбли свр. *искоџлачи очи*. – Зџштркнџ

- се, па искоколи. — Искоколил ко буљина.
- искѡље свр. *све њокоље*. — Јутре ће искољемо сви пилићи.
- искомáта свр. *искомада*. — Зачэс искомата лэб и погáчу.
- искорубáви се свр. *искриви се, искриви се појути коре дрвеица*. — Зэштó ли се искорубавиле онéј дáске?
- искѡчи свр. 1. *изађе*. — Искочил у обѡр да истэра тўђе кокѡшке; 2. *оде, оииде*. — Искочи зэчэс до зáдругу па ми кўпи сол.
- искрáдне се свр. *неѡпáжено изађе, попáјно изађе, искраде се*. — Кэт се искрáдне нíкој га не види.
- искрши (се) свр. *пóломи (се), изломи (се)*. — Дўну вéтар, па искрши свé слíве у обѡр; — Искрши се грáња и јá пáдо од ора.
- искубé свр. *ишчућа*. — Искубо си кѡсу док се очешлá.
- искўжлá се свр. *исклизне, изоїм се (из руке), испáдне*. — Држи цéгер да ти се не искўжлá.
- искундрíше се свр. *пóпáдне, онемоћа*. — Искундрисáл се па едвá дўшу нѡси.
- искўса свр. *пѡједе кашиком све ишћо му је сипáно, пѡкуса*. — Искусáше свé и[з] шéрпу, нíшта не остáйше.
- ислэзи свр. *излије сузе*. — Óчи ми исплэзéше док ошушíмо шушенíце.
- исмејўје несвр. *исмејáва, исмева*. — Не исмејўј нíког, мѡже тéбе пѡгоре да снајде.
- испáшка се свр. *испáски часове из себе*. — Óде у стрáну да се испáшка.
- испасé свр. *пѡпасе пáраву, деїтелну, пшеницу и сл.* — Отишлé крáве у Кѡстину пченíцу и испáсле едѡн крáј.
- испатрáви свр. *учини да буде шепáв, птраїив, онеспѡсоби, осакаїти*. — Кўј ли га испатрáви да ми е да знáм?
- испашнáчи свр. *удари некоѡа јáко у сїпѡмак*. — Удари ме у мешíну па ме испашнáчи.
- испердáши свр. *фиг. ишамара, избíје*. — Испердáши тí нéг с остѡн по дўпе, па ће слўша.
- испéстује свр. *одзáји, однезўје*. — Їде му од рўку да свé испéстује.
- исплакíња несвр. *испáре*. — Исплакíња бўре.
- исплéска свр. *изударá*. — Исплэскáли га, па завíја.
- исплýска свр. *пљускајући избаци неку птечносїт из суда*. — Исплýскали вѡду из лећѡн.
- исплўвўје несвр. *испљувава*. — Млѡго е бѡлан, исплўвўје крв.
- исповáди свр. *извади све редѡм, нишїна не остáви*. — Исповáди кѡлци, па тўри дрўги.
- исповес м *исповесїт*. — Отишáл на исповес кут попá.
- исповíје свр. *пружи, даје, извади новац*. — Испови илэдáрку па дáде на свирáчи.
- исповр́же свр. *набрзину пѡвеже, извеже (о снопѡвима пшенице и сл.)*. — Мўжи исповрзáше снѡпови и зденўше и[x] у крстíне.
- исповр́ља свр. *пѡбáца, избáца*. — Свé ствáри исповр́ља нáпоље.
- исповр́не свр. *замахне*. — Исповрну кривáк, па ме, на прáвде Бѡга, удари у грбíну.
- испозакáчи свр. *редѡм једно за дрўгим све окачи*.
- испокáчи свр. *редѡм једно за дрўгим све пѡдигне и остáви*.
- испокута свр. *пѡсакривá*. — Свé жíво испокутáл, нíшта не мѡг да нáјдем.
- исполэк прил. *лагáно, пѡлако*. — Пѡчнеш исполэк, па пѡсле убрзаш.
- исполица ж *пѡполица*. — Дáл свé нýве на исполицу, па сéг уживá.

- исполција м *наполичар*. – Боље брaтово да рабoтним него да бyдем исполција.
- испоново прил. *поново, испочетка, изнова*. – Момурза не никла, мбра испоново да ју садимо.
- исправен, -а, -о *исправљен*. – Исправена међа на лојзе између нас и деда Раку.
- испраен, -а, -о в. *исправен*. – Испраена грешка у катастар.
- испраи свр. *исправи*. – Несом испраил сви јексери.
- испраља несвр. *исправља*. – Испраља слогови.
- испраљан, -а, -о *исправљан*. – Испраљане међе на њиву.
- испрати свр. *пошаље*. – Испрати на војника пакет.
- испраћа (се) несвр. *шаље (се)*. – С плек-музнику испраћају сина у војску. – Испраћа пакет; – Сви су весели, испраћа се војник.
- испрво прил. *на почетку, у прво време*. – Испрво се отеза, па после појде.
- испрди свр. фиг. *испери (о зубима)*. – Испрдела му баба зуби (*каже се у шали малој деци кад мењају млечне зубе*).
- испреза несвр. *испреже*. – Док башта испреза волбви, ја одврзјем кола с[с] сено.
- испресбне свр. *много озбне*. – Испресбни на студеницу.
- испрескака свр. фиг. *изрди, излије љутију*. – Ђу га испрескакам едн дн, па ће се пуши.
- испрли свр. *опрли шпо (на жару, вапери)*. – Кад искубу кокошку, жене ју испрле над огањ.
- испровља свр. *избуши на много места*. – Испровљаше му пресеци, па му источише жито.
- испрсне свр. *искочи, испадне*. – Испрсле
- ти очи дабогда (*клепва*).
- испуди свр. *испери*. – Испудише га ис кy-ћу.
- испуста несвр. 1. *цури (о пачности)*. – Испуста воду; 2. – Изр.: Испуста дyшу (*умире*).
- испушти свр. 1. *пусти да отече (о пачности)*. – Испуштил вино из буре. – Испуштил расолници ис кyцу; 2. – Изр.: Испуштил децу (*занемарио*). – Испуштил диггин (*испустио ауторијет*). – Испуштил дyшу (*умре*). – Испуштил прилику да... (*нешто важно уради као нпр: кyти, прода, види, буде на важном месту, да се ожени и сл.*).
- истњи свр. *испани, учини нешто танким*. – Истњи ми дражаље на матиче.
- истегљи свр. 1. *изуче*. – У Бренчку реку волбви едвa истеглише кола. – Буди миран да ти не истеглим уши; 2. фиг. *омриави, смриави*. – Изр.: Истеглил уши. – Истеглил шпју; 3. фиг. *умре*. – Истеглил панци.
- истегљи се свр. *продужи се*. – Истеглиле ми се часире.
- истица се свр. фиг. *поумире*. – Истикаше му се деца.
- истин ж *истина*. – Петар истин вреи, не лже.
- истиш прил. *заиста*. – Не лжем, истин је дошл.
- истица несвр. *истиче, цури*. – Несом видел да ми вино истица из буре.
- истишти се свр. *изуби се тврдоћа под нечим покривеним (хлеб, печење и сл.)*. – Уви леб у месал да се истишти.
- исткаје свр. *изаика*. – Исткала сам за запрези и пешкири, ћу почнем да ткајем ћелим.
- истоварување с *исповаривање*. – Ђу о-кнем Дoцка да ми помoгне у истоварување цреп ис кола.
- истоготка ж *врињакиња*. – Милева и

- Перса су истогóтке, у едну су се воду крстíле.
- истогóбци** м (мн.) *вршњаџи*. – Младен и Велко су истогóбци.
- истóпи** свр. 1. *поједе неко јело умачући хлеб у њежа*. – Полáк, полáк, па истопíмо свé ис паницу; 2. *расíтвори у íпечносíи*. – Узни плави камен па га истóпи, а ја ћу за тој време да разбíем кирéч.
- íстопрв** прил. *íпоново, оíпíочейка*. – Свé мóра íстопрв да се урабóти.
- истóчи** свр. *па íпоцилу наошíри неку алашкy*. – Обртај ми точíло да истóчим ножéви и сикíру.
- истражу́је** несвр. *извољева*. – Не мóг му угодим, свé нешто истражу́је.
- истр́ви** свр. *све íпросíе*. – Док отíде до воденицу, свó жíто ће истр́ви.
- истресе** се свр. *фиг. изненада се íојави*. – Откудé се истресе, па ме ўплаши?
- истр́йса** несвр. *ист́реса*. – Истр́йса снéг от копорán.
- истр́йса** се несвр. 1. *искаљује бес на некога*. – Блашко е мíран, па се свí на њéг истр́йсају; 2. *фиг. усíпíје из креветá*. – Ајде, истр́йсај се ис кревет, чéкају те људи.
- истр́шче** с *íоследње деíпе у мајке која има много деце*. – Истр́шче се највише вóли.
- истр́опа** се свр. *фиг. исíрича сваиш́а, избáљежá*. – Истропа се, íстропа, па си óде.
- истр́оска** свр. *изразбíја, íоразбíја*. – Опн се, па íстроска свí тањíри.
- истр́оши** свр. *окруни, скине зрно са клипа кукуруза*. – Узó трошáлку ис Шољéрови и брзо истрошí момурзу.
- истр́си** свр. *искрчи*. – Истр́сили стáро лóже, па засадíли нóво.
- истр́ти** свр. 1. *исíтури с́тражњицу*. – Истр́тил дупе, не мó[ж] се прóјде од њéг; 2. *фиг. онесíособи јаким ударом íо с́тражњици*. – Ударíше га с колóц, па га истр́тише.
- истр́ти се** свр. 1. *онесíособи се незго-дним íаодом на с́тражњицу или најор-ним радом*. – Пáдал па се истр́тил. – Истр́тил се од рабóту; 2. *исíтури се с́тражњица*. – Истр́тила се, не ју срмотá од људи.
- истру́пи** свр. *исече дрва на íпруйце*. – Кáдá истру́пíсте онóлка дрва?
- иструсé** свр. *све с́тресе*. – Несí добрó истру́сал слíву.
- исту́ва** свр. *íроњушка, íронађе íумара-јући*. – Тувá, тувá, па íстува.
- исту́пен**, -а, -о *заíпуйљен, оíпуйљен*. – Матíка ми исту́пена, мóра да ју наó-стрим.
- исту́ца** свр. *измрви, исíпíни íпуцањем неш́то у авану или чуíтури*. – Мојá матн двá венцá поприку íстуца у чтуру.
- исту́чка** свр. *обави онанију*.
- исту́чкан**, -а, -о *фиг. и пеј. хакнути*. – Исту́чкан, исту́чкан, па нема кудé.
- ис́орáви (се)** свр. *ослеиц, иззуби вид*. – Бркнóл му у óко, па га ис́орáвил; – Шэшкán, кудé ли се ис́орáви.
- ис́ушка** свр. *иззурá, ис́тера*. – Ис́уш-каше ме из рéд.
- исучé** свр. *развуче оклазíјом íпесíю у кору*. – Зэчэс исуче óвге и нáпраи гибá-ницу.
- исц́иври** свр. *ослаби, смрша*. – Исц́иврíл, од њéг сáмо ўши останóле.
- íха (í- хá)** узв. - *Íха, кúј знá кáдá е тóј билó? Тóј нíкој не пáнти*.
- ицэвт́и** свр. *íроцвейта, расцвейта, исцвейта*. – Ицэвтéле ми слíве, сáмо слaná да и[х] не увáти.
- ицэкли** свр. *исколачи, широко оíвори очи*. – Кáд ицэкли с онéј óчи, стрá да те увáти.
- íцело** прил. *од цело́ комада, у целом*

- комаду*. – Тој мора ицело да иде. – То е ицело направено.
- ицѣпен**, -а, -о *подеран, поцеџан, похабан*. – Носи ицѣпене дрѣје. – Иде у ицѣпени опѣнци.
- ицѣпи** свр. 1. *нацеџа, насече*. – Ицѣпи нѣко дрво за јутре; 2. *подере, похаба*. – Ицѣпил опѣнци, па сѣг иде бѣс; 3. *мноџо изуџеда, расѣпрѣне*. – Моѣ куче, млого ђасно, ка[д] те увѣти, ће те ицѣпи.
- ицѣри** се свр. *нацери се, искези се*. – Ицѣрил се како вѣрена главѣ.
- ицѣври** свр. *в. иствори*.
- ицрѣви** свр. *пробурази, просѣе дроб не-коме*. – Ударил га па га ицрѣвил.
- ицрѣјају** свр. (мн.) *поцркају*. – Од бѣс ицрѣаше.
- ич** прил. 1. *нишиџа, нимало*. – Без ич ме остаили. – Сви добили а јѣ ич; 2. *уоџишиѣ*. – Ич немѡј да се наџаш. – Ич се не секирам.
- ичѡчка** свр. *ишчѡчка, изнаџе, пронаџе*. – Ђу ичѡчкам јѣ тој и тѣг џу на сви да отворим ѡчи.
- ичамрѣи** свр. *искоџни, ослаби, ослаби и физички и психички, излаџи*. – Ичамрѣл, па нѣ зна кѣквѡ врѣн.
- ичѡчка** свр. *в. ичѡчка*.
- ичѡши** свр. *ишчѡши*. – Пѡдал па ичѡшил нѡгу.
- ичѣпи** свр. *изломи, искриши, поломи ѣран-чице са билѣке (дрвѣџа)*. – Кѡј ми ичѣпи вилџан?
- ичѣпи** се свр. 1. *фиг. изоџачи се, постоџане лош*. – Изр: Ичѣпила се деџа. – Ичѣпила се младнѣѣ. – Ичѣпил се свѣт; 2. *искриви се*. – Ичѣпила му се ѡста од лаџање.
- ичѡбрѣља** свр. *ишчѣврѣка*. – Затвори грѣнче да га кокѡшке не ичѡбрѣјају.
- ичѡка** свр. 1. *исѣпресе*. – ѡзни тојѡгу па ичѡкаџ џелим; 2. *омлаџи*. – Чѣча и баштѣ узѡше набаџине и ичѡкаџе пасѡљ; 3. *избиѣ нешиџо ударѣем*. – Ичѡкал му зѡуби; 4. *уџуџика, умири неѡџа, изудара*. – Ђу му ичѡкам рѡгови, па ће ме пѣнти док је жѣв.
- ичѡручи** се свр. *доџираѣе, онемоџа, изне-моџне, од болесџи физички прѡџадне*. – Ичѡручил се, од нѣг нѣма кѣквѡ више да траџиш.
- иџѡка** свр. *измоли*. – Еџвѣ иџѡка да ми вр-не пѣре.
- иџшаран**, -рна, -рно *дарѣжљив, изџашан*. – Изр: Млого е иџшаран (*каџе се за икр-џицу*).
- ишѡврѣка** свр. *пеј. исѣиѣ све, нишиџа не осѣџави (ѡ алѡхолу)*. – Ишѡврѣкал раки-ју, па прѣшѡл на винѡ.
- ишкѣмби** свр. *в. ишрѣви*. – Не заџѡвај се, кѡ[д] те ударим, џу те ишкѣмбим.
- ишѡтира** свр. 1. *избаџи*. – Ишѡтираше га ѡдом; 2. *исѣџуче, изудара ноџама*. – Крѡвнички га ишѡтира, па га ѡстан да лежѣ.
- ишѡуши** 1. свр. *исѡуши*. – Еџвѣ ишѡушимо шу-шениџе; 2. *изр: Ишѡуши од биѣње (лоше прѡџе, рѣиво се прѡведе)*.
- ишѡуши** се свр. *фиг. омрѣшѡви*. – Од неѣџе-ње се ишѡуши. Ако оваѡѡј наџан, ће ѡмре.
- ишѡурѣи** свр. *ѡде, неѣџане са димом*. – Турѣше цѣгаре у пѣкслѡ, а онѣ чурѣше, чурѣше, док не ишѡчурѣше.
- ишѡурѣка** свр. *пеј. исѣрѣѡура (џо неѣем), прѡмеџа*. – Ишѡурѣка по мѡј кѡвчег, ишѡурѣка, па га ѡстан.

J

- јабукар м 1. бот. *врста парадајза*. – Јабукар петлиџан се исплати да се сади, много рађа и крупан је; 2. *јабуков воћњак*. – У наше село у онј време не имал ни едн јабукар.
- јабучица ж бот. *вучја јабучица, кокошња, вучја ситија* *Aristolochia clematitis* L. – Набрá малко јабучицу за волóви.
- јабучка ж дем. од *јабукa, јабучица*. – Дáј на дете нéку јабучку.
- јавуче несвр. *јауче*. – Убил се, па јавуче.
- јага узв. *погледај, види*. – Јáга Вéлко... јáга Вéлко...
- јагњенџа ж *овца која се ојагњила*. – Сваку гóдин ми по двé јагњенице близне. Мóра да и[х] чувам за домазлэк.
- јагњехина ж *јагњехина*. – За Ђурђевдóн ће печемо јагњехину.
- јада (се) несвр. *паче жецајући, уздишући*. – Рацвелише га, па сáл јада; – Јáда се, јада, нéк се изјада.
- јајце с 1. *јаје*. – Турили смо десет јајца пот квáчку. – Рáзби ми се јајце; 2. *фиг. пестис*. – Отéкла му јајца, па не мóж да óди.
- јајчаник м мед. *чир, миџина код ситоке*. – Не мóг да прэзам Плáвчу, дигал му се јајчаник.
- јајчар м 1. *оној који много воли да једе јаја*. – Мојá децá су јајчари, сáмо би јајца јéла; 2. *крадљивица јаја*. – Јајчар, крадне јајца.
- јајчарка ж 1. *она која много воли да једе јаја*. – Јајчарка, жи́ви сáмо на јајца; 2. *крадљивица јаја*. – Ђерка ти е јајчарка, уватила сам ју кэкó крадне јајца.
- јајченце с дем. и *хит*. од *јајце, јајшце*. – Бáбо, испржи ми јајченце за ручэк.
- јакечэк, -чка, -чко *довољно јак*. – Бошко е порáсал и јакечэк, мóж да нóси свé што му тóриш на грбину.
- јакачэк, -чка, -чко в. *јакечэк*.
- јакачак, -чка, -чко в. *јакечэк*.
- јалав, -а, -о *који је јалов*. – Козá ми óста јáлава.
- јалавица ж *јаловица (односи се на животиње)*. – Дéда не чува јалавице, продава и[х] и купује другу стóку.
- јалага узв. *(за усхићење) погледај, види*. – Јáлага што имам. – Јáлага, јáлага!
- јанувар м *први месец у години*.
- јарехина ж *јарехина*. – Кэд има јагњехина, не глédам јарехину.
- јари несвр. *ојложује (обично о кокошима)*. – Наш петэл јари и тóђе кокошке.
- јари се несвр. *кози се*. – Козá почéла да се јари, пушти ју на мир да се ојари.
- јарма ж *ситочна храна од пшеничних трица или кукурузне прекрује замешаних с водом и посољених*. – Ако óнеш да су ти волóви добри и јáки, мóраш да им даваш јарму.
- јарми (се) несвр. *даје (се) јарма ситици*. – Свако јутро јармим стóку, да ми бóде напредна; – Ако се стóка не јарми, не мóж да бóде добра.
- јарче с мн. *јарићи дем. од јаре*. – Продадо еднó јарче, а еднó чувам за Велигден.
- јарчевина ж 1. *месо од јарца*. – Кокус је добар и с јарчевину; 2. *јарчев смрад*. – Смрдí на јарчевину.
- јасла ж пл. т. *јасле*. – Дрéме ко коњ на празна јасла.
- јатка ж *језро ораха, лешика и др. кошићунавог воћа*. – Продава ораси на

- јátке, нéће онáк.
- јаўка несвр. *јауче*. – Јаўка од бóлови.
- јáчак, - чка, - чко *довољно јак, прилично јак*. – Јáчак је он, мóж тóј да понесé.
- јашáње с *јахање*. – Дóста с јашáње, нéк се кóњи одмóре.
- јáше несвр. *јаше*, р. пр. јашáл, -а, -о, трп. прид. јáшен, -а, -о. – Немóј да кúдиш кóња кугá неси јашáл. – Могáре јáшено, па изнемóгло.
- јebáва свр. *в. ebава*.
- јéвтика ж *туберкулоза*. – Бéште, дéцо, од нéг, íма јéвтику.
- јевтичáв, -а, -о *туберкулозан*. – Немóј да пíеш вóду по нéг, он је јевтичáв.
- јéгроном м *агроном*. – Заврши́л за јéгронома.
- једномáн прил. *в. едноман*.
- јéжи-бéжи ж *врста дечје игре лоптицом*. – Ај се íграмо ”јéжи-бéжи”.
- јéжи се несвр. *уздиже се, прави се важан*. – Јá га запиткúјем, а он се јéжи.
- јéконом м *економ*. – Блáгоја ўчи за јéкономá.
- јексёр м *ексер*. – Настану́л на јексёр, па му се наду́ла ногá.
- јексёрче м *дем. од јексер, ексерчић*. – Не íди бóс, да се не убудéш на нéко јексёрче.
- јéлмаз м *алапка са дијамантом за сечење сáкла*.
- јерэм м *јарам*. – Упрéгал волóви у јерэм и чéка да се пóјде.
- јерэмче с *дем. од јерэм*. – Дéда ми нáпран кóлца и јерэмче за њí.
- јерýга ж *јаруга*. – Не могá да прерíпим јерýгу, па пáдо у њó.
- јестáк м мн. јестáци *јаспик*. – Кэд сам бíл мáли, јестáци су се пунíли сá[с] слáму.
- јестáче с *дем. и хпí. од јестáк, јаспиче*. –
- Дáј ми јестáче да тóрим пот гла́ву.
- јéшан, - шна, - шно *онај који има велики ате́пшић*. – Јéшан, позна́ва му се.
- јóк речца: *нема, у шали*: Чóрба чóк, мéсо јóк.
- јóпет прил. *о́пéт*. – Јóпет ћу дóјдем. јóпет.
- јошанпúт прил. *још једном*. – Зáврни се, па ме јошанпúт ўдари с колéц у грбíну.
- јошкáд прил. *одавно*. – Не сéћам се, јошкáд је тóј билó.
- јóште прил. *још*. – Јóште га пóштују.
- јý *узвик којим се исказује чуђење*. – Јý, кэ́квó тóј нáпран!
- јужáр м *онај који прави ужад од шичу́паних жи́паних сáблака пóтребних за везивање сно́ља*.
- јýже с мн. јýжићи 1. *уже, копо́пац*. – Сэ[с] стáри јýжићи се не íде у шíбу; 2. *уже начињено од шичу́паних жи́паних сáблака, припремљено за везивање сно́пова*.
- Ју́жице и Верíжице ж в. п. *Часне вери́же, 29. јануара. Тај дан се празнује од з́рома и муње*.
- јулáр м *улар*. – До[к] крáва пасé, јá ју држím за јулáр.
- јунáц м *младо мушко зóвече*. – Твóј ми јунáц нáнесе штéту.
- јýне с мн. јунíћи *младо зóвече (обично у другој зóдини живо́па)*. – Чíча Жíвко íма јунíћи за прóдаву. – Изр.: Тó[ј] јýне нéће да га мýне (*узлуд се пада да ће нешíпо добийти, али, по свему судећи, неће*).
- јунéћина м *јунеће месо, јунéћина*. – На свáдбу смо пíли винó и од мéсо цепíли сáмо јунéћину.
- јунíчка ж *дем. и хпí. од јуница*. – Продáдомо крáву, па купíмо јунíчку да чýвамо.
- јупíта свр. *ушпá*. – Јупíтај га кэ́кó се провéл на свáдбу.

јутрашњи, -а, -о *суїтрашњи*. – Осэвнул и јутрашњи дэн и ништа муне билó.
 јутре прил. *суїтра*. – Изр.: Дэнс за дэнс, а јутре за јутре.
 јутрина ж *излазак на ѓроб првоѓ јуїра после сахране покојника*. – Кудé ћете? Идемо дéда Лїли на јутрину.
 јутром прил. *свакоѓа јуїра*. – Јутром до-
 оди куд нас.
 јутрошэњ, - шња, - шњо *који се односи на јуїро оноѓа дана када се ѓовори, који је од јуїрос*. – Јутрошњо млекó се билó покварїло.
 јутрошањ, - шња, - шњо *в. јуїрошэњ*.
 јучер прил. *јуче*. – Јучер смо ишли у град

да купујемо даровн за свáдбу.
 јучерэњи, -а, -о 1. *јучерашњи*. – Да ми јучерэњи дэн више не добди; 2. *фиг. недорасїтао, будаласїт*. – Несэм ја јуче-
 рэњи, па да ме сви уче еднó исто.
 јучерэшэњ, -шња, -шњо *јучерашњи*. – Да су сви днї као што е бїл јучерэшэњ, ја бї појал. Не бї се секирал.
 јучерэшањ, -шња, -шњо *в. јучерэшэњ*.
 јучерáњи, -а, -о *в. јучерэњи*.
 јучерáшэњ, -шња, -шњо *в. јучерэшэњ*.
 јучерáшањ, -шња, -шњо *в. јучерэшэњ*.
 јучерке прил. *јуче*. – Јучерке идóмо у Кїсельку да кóпамо момурзу.

К

кэбли се несвр. *обавља, ради тїежак по-
 сао, мучи се*. – Цэл вéк сэм се кэблїл и
 нїкој ми не рече "вáла".
 кэд прил. *кад*. – Кэд појдеш, óкни ме.
 кэдэр, кáдра, кáдро *који има снаѓе, сїпо-
 собан*. – Нé кэдэр да се усéкне, а знáе да
 пóполи.
 кэдэрчóк, -чкá, -чкó *који је мало ојачао,
 поспїао сїпособан*. – Слáвко е кэдэрчóк,
 мóже да вóди волóви.
 кэдэшэњ, -шња, -шњо *кадашњи, од када*.
 – Кэдэшэњ ти е овéј лéб?
 кэдá прил. *кад, када*. – Кáжи ми кэдá ће
 дóјдеш.
 кэдгóд прил. *кадгóд*. – Кэдгóд дóјде, на
 дéцу дá по пару.
 кэкáв, - квá, - квó *какав*. – Изр.: Кэкáв бэ-
 штá тэкáв сїн, кэквá мáти тэквá ћерка.
 кэквó зам. *шїта*. – Кэквó прáите? – Зé
 кэквó сте дошли?
 кэкó прил. *како*. – Пáзи кэкó идеш по
 тэвнїну.

кэко везн. *као*. – Иде кэко да е сáпет.
 кэлэбэлéк м *ѓужва, свиѓа*. – Напраише
 кэлэбэлéк, па од срáм не излáзе у селó.
 кэлéп м 1. *калуї*. – Баштá и чїча на-
 праише кэлéпи да прáе туглу за кóчину;
 2. *комад (о саїуну)*. – Напраили смо двá-
 ес кэлéпа сапун.
 кэлэпéње с *калуїљéње*. – Кэлэпéње ду-
 вáн ми е млóго дóсадно.
 кэлéпи несвр. 1. *уредно исїравља и слаже
 у свежњеве (о дувáну)*. – Почéли смо да
 кэлéпимо дувáн; 2. *сечењем даје одре-
 ѓени облик, форму (о саїуну)*. – Áјде да
 кэлéпимо сапун, састинул се.
 кэмкэд прил. *оїйкад, давно*. – Јóш кэмкэд
 си бїл куд нас.
 кэо везн. *као*. – Изр.: Брз кэо пуж.
 кéткэд прил. *каїйкад*. – Кéткэд наврне у
 селó, да вїди бэштú и мáтер.
 кэткэкó прил. *кадкако, понекад*. – Кэткэ-
 кó дóјде да ни помóгне, па си отїде.
 кэткакó прил. *в. кэїкэко*.

- кабáт индеклин. прид. *крив.* – Несэм дýжан, несэм кабáт.
- кабáт м *ѣрдња, ꙗ́рекор.* – Стáри су за кабáт, а нé децá.
- кабáти несвр. *сваљује кривицу на некоџа, ꙗ́реѣи некоџа.* – Не кабáтим те што неси могáл, нéго што неси тејáл.
- кáвгаџика ж *свађалица (жена).* – Тѣрка ти е кáвгаџика, затóј нéма друшке.
- каврмá ж *каврма.* – Понéсомо лéб и каврмý на рабóту.
- кáвурин м мн. кáвури *хришћанин, Србин.* – Мí смо кáвури, несмó Тúrци.
- кáвурче с мн. кáвурчићи *дем. од кавур.* – Дéда ми е причáл экóо су Тúrци у стáро врéме отимáли кáвурчићи од мáтер и водили и[x] у Тúrску.
- кавúција ж *јемсѣво, извесна сума новца ꙗ́ложена на име јемсѣва за некоџ или себе.* – Дáдо кавúцију пéт бáнке. – Без кавúцију нéће га пýште из áпсу.
- кадóр, кáдра, кáдро в. *кэдэр.*
- кадэрчóк, - чкá, - чкó в. *кэдэрчэк.*
- кадéшэнь, - шнá, - шнó в. *кэдэшэнь.*
- кадáњи, - а, - о в. *кэдэшэнь.*
- кадарчóк, - чкá, - чкó в. *кэдэрчэк.*
- кадарчáк, - чкá, - чкó в. *кэдэрчэк.*
- кадáшэнь, - шнá, - шнó в. *кэдэшэнь.*
- кадáшань, - шнá, - шнó в. *кэдэшэнь.*
- кадéње с 1. *каѣње.* – Á úлеже у кúћу, пóп почé с кадéње и чатéње; 2. *пеј. исѣушиѣање џасова.* – Дéцо, престáните с кадéње, немó[ж] се више трпí.
- кáди несвр. *пеј. исѣушиѣа џасове, заѣа-хњује.* – Децá ручáла пасуль, па сáл кáде по кúћу.
- кадívка ж бот. *врсѣа башиѣенскоџ цвећа Tagetes patulus.*
- казува́ње с *казивање, ꙗ́ричање.* – Дéдино казува́ње от Солúnски врóнт је нáјзани-мльиво.
- кай́че с *дем. од кайи, кайичић.* – Óткниу ми се кай́че на сандáлу.
- кáјла ж 1. *ꙗ́редмеѣи од дрвѣѣа за ꙗ́оѣ-ꙗ́прање коли; може и камен да ꙗ́ослужи.* – Тúrи кáјлу, да се волóви мáлко одмóре; 2. *изр.: Удáри кáјлу нéкоме (освѣѣи се, нáйакосѣи).*
- кáка ж *деч. измѣѣи.* – Не дíрај кáку.
- кáка несвр. *деч. врши нужду.* – Кáка дéте, кáка (*џовори се малом дейѣѣу да врши нужду*).
- кáки разг. *речца за изрицање ꙗ́ојчаноџ одрицања, ꙗ́обијања, честѣо уз "ма", "ѣа" и сл.* – Ма кáки, тéј не заслужíл ни лóскавку, а кáмоли да дéли имáње сэз брáћу.
- како *везн. као.* – Јéжи се како терáеж.
- калэ́п м в. *кэлэп.*
- калэ́пи несвр. в. *кэлэпи.*
- калабэлóк м в. *кэлэбэлэк.*
- калавéр м бот. *кадуља Salvia officinalis L.*
- калавúз м *ꙗ́римѣѣивни кључ.* – Напраíт калавúз од жíцу и отвори врáта.
- каламбúр м *перед, џалама, џужва.* – Изр.: Напраíли каламбúр.
- калацíја м *калаџиџа.* – Калацíја калайше.
- кáле с *ѣврђава.* – Пројдó кроскáле.
- калеме́ње с *калемљење.* – Нéкад су децá учíла калеме́ње у шкóлу.
- калеме́ница бúбица ж зоол. *бубамара Co-csnella septempunctata.*
- калémче с *калем конца.* – Откíни ми концé от калémче, да си зашíем пúлку на чашíре.
- калкáп м *бок.* – Сíда цíгле на калкáн.
- кáлшав, -а, -о *слабоџ здравља, има неку ману.* – Лéка ми е нéшто кáлпав.
- калпéње с *наношење боли некоме, ꙗ́олако унишѣавање.* – Добрó сэм и жíва,

- сваќи дџн калпѣње от свекрву.
- калпи несвр. *напоси бол, полако уни-
ишпава.* – Доклѣ ће ме, морѣ, калпиш,
доклѣ? Кѣквѣ сам ти скривѣла?
- калуђерица ж в. *калуђерка (1).*
- калуђерка ж 1. *калуђерица, монахиња;*
2. бот. *врста крућне озиме крушке.* –
Пѣсле бѣрбу грѣзе беру се калуђерке и
остѣлају за зиму.
- калупѣње с в. *кѣлѣпѣње.*
- каљѣште с *блајѣ.* – Заглобѣмо се у нѣко
каљѣште, па се едвѣ извукомо.
- ка́м узв. 1. *џде је.* – Ка́м га сѣг? – Ка́м ти га
детѣ?; 2. *дај.* – Ка́м да вѣдим?
- камѣра ж *велика џомила лепо саденуће
сламе или сена.*
- камѣшла ж *камашина.* – Јѣш чувамо дѣ-
дине камѣшле.
- камбѣр м *неосеѣљива особа, нерадник,
лењивац.* – Свѣ камбѣри, на кугѣ ли се
изметнуше?
- ка́мбург м бот. *врста миршѣвавоџ џро-
жѣа, хамбургѣ.* – У Равниште смо имѣли
нѣколко гѣже камбург.
- каменчѣк м *дем. од камен.* – Улѣгал ми
каменчѣк у опѣнак, па не мѣг д-ѣдем.
- камењѣк м *камењар.* – Не ѣдите по ка-
мењѣк, да ви змије не изеду.
- камы́ла ж посл.: Тражи́ла камы́ла да ѣма
роговѣ, а остѣла и без уши (*ко тражи
више изѣуби оно шѣво има*).
- ка́м-ка́д прил. изр.: Од ка́м-ка́д (*ко зна од
када, одавно*).
- ка́мо узв. в. *кам.*
- капѣта ж *бочна сѣрана (оџрада од да-
сака) на заѣрежним колима.* – Напунѣ-
мо канѣте сѣс грѣзе.
- кандѣлка ж 1. бот. *врста башиѣенскоџ
цвећа Agnilegia vulgaris L.* – Кандѣлка е
убаво старѣнско цвеће; 2. *нейриѣјѣан
мирис, смрад.* – Вучѣ кандѣлку с ѣг.
- кандѣше несвр. *фиг. испушиѣа џасове,
смрди.* – Наѣл се пасу́љ, па са́мо кандѣ-
ше.
- ка́ни несвр. *нуди.* – Не ка́ни ме, несѣм
гла́дан.
- ка́ос ж *хаос.* – Кѣдгѣд дѣјдем, затѣкнем
ка́ос у кѣћу.
- капа́ма ж *врста јѣла од јаџњѣѣине и лу-
ка.* – Мојѣ баба кѣд спрѣми капа́му, прсти
да полижеш.
- ка́пе несвр. *седи, борави неџде без осеѣаја
да смеѣа друџома.* – Кѣко ли га нѣ
срмотѣ да сваќи дџн ка́пе куд на́с?
- ка́пе се несвр. *мрзне се.* – Нѣка га, нѣк се
ка́пе.
- ка́писла ж *пеј. сѣѣражњѣца, задњѣца.* –
Изр.: Па́зи да ти не одвѣгне ка́писла
(*каже се ономе ко у јуѣѣарњѣм часовѣма
седи на камену или земљи*).
- ка́пка ж *каѣ, каѣља.* – Ка́пку во́ду несѣм
тури́л у у́ста.
- ка́пне свр. *падне (о киши).* – Добро е,
ка́пну ма́лко ки́ша и куд на́с.
- капо́ше несвр. *дуџо седи, чека, борави;
окаѣва.* – Капо́ше овдѣ цѣл дџн.
- капути́на ж *ауѣм. и пеј. од каѣуѣ.* – Кѣд
ли ће да сврѣли ону́ј капути́ну, свѣ си у њу
ѣде.
- капчѣг м *масѣ која искаѣље у ѣлѣх ѣри-
ликом ѣечења (ѣрасѣѣа, јаџњѣѣа...).* –
Да́ј на дѣцу капчѣг и лѣб, па нѣк то́пе.
- ка́ра се несвр. *сваѣа се.* – Нѣмају кѣквѣ да
рабѣте, па се сваќи дџн ка́рају.
- карабѣт м *карбид.*
- карабѣтна лѣмба ж *ламѣа у коју се у-
месѣво џаса сѣѣавѣа карбид чије
расѣпадање у сусреѣу са водо́м ослобаѣа
џас коју џори.*
- кара́вула ж *зѣрада у коју се налази чу-
вар ѣруѣе на ѣрелазу код ѣуѣѣа.* – Ђу те
чѣкам кут кара́вулу.
- карака́ца *ѣѣѣање без значења.* – Уде

- ма́ца карака́ца.
- карако́нца ж *вешти́ца*. – Не мо́гу снау́ да гле́дам, пра́ва е карако́нца.
- кара́ње с *свађа*. – Ни едѝн дѝн не про́јде бес кара́ње.
- ка́рлица ж *издубљени дрвени суд у који се заменује ти́соти*. – Да́ј ми ка́рлицу да замѝсим кравáј.
- ка́рличка ж *дем. од карлица*. – Зака́чи ка́рличку на јексе́р.
- ка́ртоп м бот. *ишб који има цвасті беле боје налик на ло́пту Viburnum opulus sterile*
- ка́сарина ж *касарна*. – Идем на ве́цбу у пантелѝјску ка́сарину.
- ка́стри несвр. *креше, по́икреса*. – Ка́ним се да ка́стрим брѝсје за брсти́ну.
- ка́т м *слој*. – У ко́лку ка́та ће га прекла́паш?
- ката́нче с *дем. од ка́тианац*. – Купи́ ката́нче за ко́чар.
- ката́риѝн м бот. *кантарион Hypericum perforatum L.* – Ле́чи меши́ну с ча́ј од ката́риѝн.
- ката́риѝнов, -а, -о *од кантариѝна, кантариѝнов*.
- ката́стар м 1. *земљи́на књи́га*. – Испра́ймо грѝшке у ката́стар; 2. *зѝрада у којој се чувају земљи́шне књи́ге, у којој се води евиденција о земљи́шту*. – С питува́ње едвá најдо́ ката́стар.
- кати́л м *човек о́паке нарави*. – Онáј кати́л, ни́кад добро́ да не ви́ди. Упропасти́л ми дете́.
- ката́лабáн м *нерадник, зѝтован, лениви́на*. – Ката́лабáн, са́мо че́ка да се примáкне.
- ката́рани́ца ж *болести́ (пролив)*. – Увати́ла га ката́рани́ца, па не мо́ж да изле́гне ис кúћу.
- ката́ранѝше несвр. *пеј. врши велику нужду*. – О́де да ката́ранѝше поза плѝв-њу.
- катуна́рка ж *скипáча*. – Евѝ ју, па дошла́, онáј катуна́рка.
- кацѝ́ја ж *лопáти за сипавање и вађење хлеба из пекаре (вурне)*.
- качѝ́ње с *пењање*. – Качѝ́ње, скида́ње, цепѝ́ње..., то́ј ти е код му́шку де́цу.
- ка́чи несвр. *подиже нешѝно да би за-качио или оставио*. – Ка́чи грѝже на тавáн.
- ка́чи се несвр. *пење се*. – Ка́чи се уз дрвѝ.
- ка́чка ж *дем. од каца, качица*. – Напу-ни́мо едну́ ка́чку с ко́пус.
- кашлѝ́ѝц м Изр.: Извади́л му кашлѝ́ѝц (*премно́го искористи́но, пре́пераним радом преморио*).
- кашлѝ́ница ж *кашаль*. – Їма кашлѝ́ницу.
- кашлѝ́чав, -а, -о *који има кашаль*. – Де́цо, бега́јте од мѝн, нешто́ сам кашлѝ́чав.
- квасѝ́ц м *квасац*. – Подмеси́ ма́лко за квасѝ́ц.
- квасѝ́ц м *в. квасѝц*.
- квáц *узвик којим се дозива квочка*.
- квáца несвр. *квоца*. – Квáчка во́ди пи́лићи и квáца.
- квáчка ж *квочка*. – Не ди́рај пи́лићи, да те квáчка не кљу́цне.
- кваци́ѝк м *дем. од квасѝц*.
- квѝ́кер м *само у изр.: Удари́ некоме квѝ́кер (напáкоси́ти, освѝти се)*.
- кви́т прид. *непром. измирен, по́дмирен*. – Сáк смо кви́т, ништа́ ти ви́ше несáм дужан.
- кви́т узв. *зѝтѝво, свршено, крај, досѝа*. -- Немóј ме тѝрате да рабѝтим. Не́ћу и кви́т!
- кви́та ж *по́йврда, признаница*. – Да́доше ми кви́ту да сам плати́л порез.
- кѝ́вка несвр. 1. *кѝвѝе*. – Їди ви́ди зѝшто́ кúче кѝ́вка; 2. *фиг. моли, цѝвли*. – Ће кѝ́вка кáо кúче за ле́б.

- кевќање с *кевињање*. – По кевќање ишъл и убил зајца.
- кежља м *спїан, мали, закржљао човек*.
- кежљав, -а, -о *физички неразвијен, спїан, претерано мршав*. – Свѧ су му деца голѧма, сѧмо му последњо остануло кѧжљаво.
- кекењавац м мн. кекењавци *слабић*. – Збрѧли се, свѧ кекењавци. Ништа не уработїше.
- кекере-мѧкере *речца за подсмешљиво опонашање празнож, бесмисленож, неспїанишњож причања*. – Он ће мѧн кекере-мѧкере, као да не знам да ме лѧже.
- кеќоња м *неспретїњаковић, їраїавко*. – Нашъл кѧј да му помогне, свѧ кеќоња до кеќоњу.
- кељав, -а, -о *ћелав*. – У нашу вамїлију свї су имѧли кѧсу, ни едѧн не бїл кељав.
- келавѧје несвр. *їочне да жуби косу, їочне даћелави*. – Од брїгу почѧл да келавѧје.
- кслѧш м пеј. *ћелав човек, ћелавица*.
- келихѧптер м *хеликопїтер*. – Над Вїник летѧ војни келихѧптери.
- кѧлча м пеј. *в. келеш*. – Изр.: Тѧј ће бѧдне кад на кѧлчу нїкне косѧ.
- кења ж *физички слаба женска особа*. – Изр.: Кѧња родила сѧкола, а сѧкол кѧњу.
- кења несвр. 1. *врши велику нужду*; 2. *фиг. и пеј. їрича сваниїа, баљезѧ*. – Ђд не кѧњај тѧј, знамо кѧко е билѧ.
- кењава, -а, -о *који је слаб, физички пропѧо*.
- кења м *физички слаба, оронула мушка особа*. – Кѧња кѧнави, за ништа не, а знае да бїе шѧгу на свѧког.
- керїпа ж *ауѧм. и пеј. од кер*. – Замѧлко да ме еднѧ керїна удѧви.
- кѧса ж изр.: *Стиснул се ко двѧ пѧре у кѧсу (спуждно се, забринуо се, їврдичи)*.
- кесѧр м *спїоларска наїрава за дељање дрвѧа и вађење и укуцавање ексера*.
- кесѧрче с дем. *од кесер*. – Иступило ми се кесѧрче, мѧра га набстрим на острило.
- кеќа несвр. 1. *обавља їолни акїї*; 2. *їонїжава, омаловажава, наноси їсихички бол*. – Отишъл у другу вѧбрику, па га свї кеќају и замочѧју.
- кеќа се несвр. 1. *обавља се їолни акїї*. – Кеќају се, а детѧ им завїја; 2. *їовремено има їолни однос*. – Почѧло девојче да му се кеќа; 3 *фиг. враћа "мило за драго"*. – Неќа га, неќа, ће дојде и он куд мѧне. Тѧг ће вїди кѧко се кеќа.
- кѧштѧн м бот. *кесїен Castanea sativa*.
- кїд *узвик у значењу: бежи*. – Запуца кїша, а мї кїд у колибу.
- кїда несвр. 1. *фиг. много боли, їрїи болове*. – Болї па кїда; 2. *фиг. много хладно, їрїи хладноћу*. – Зимѧ, па кїда; 3. *фиг. бежи*. – Кїдај, да те не увѧте.
- кїдне свр. 1. *оїќине*. – Да кїднем неќу црѧшњу за детѧ; 2. *фиг. їобежне*. – Кѧд вїде чврсто, он кїдну нис пѧт.
- кїдољак м *месїо где се сасїављају и везују два краја пређе, чвор*. – Дѧдоше ми пређу на кїдољци да ју плетѧм.
- кїјац м *їомична жвоздена куђла на канїару за одржавање равнѧїеже при мерењу*.
- килѧви несвр. *оїеже с неким їослом, развлачи неку радњу, сїоро ради*. – Доклѧ ћеш тѧј да килѧвиш?
- килѧш м *нешїо шїпо је їешко око 1 kg, односно литѧр*. – Попїше килѧш винѧ, па запојаше у сѧв глѧс.
- кїло с *килограм, литѧр*. – С кїло мѧз протѧраше месец. – Пѧпи кїло винѧ и ништа мунѧ.
- кїлце с *в. килче*. – Купї еднѧ кїлце шићѧрчѧк, да се нѧјде.
- кїлча м *несїособан човек, неспретїњаковић, їраїавко*. – Одалѧ се за кїлчу, па се усрећїла.

- кѝлче с дем. од кило. – За њѝ двоѝцу мал-ко е кѝлче.
- кѝлчи се несвр. *саѝпире се радећѝ*. – Нѝма за куга да се кѝлчим.
- кѝма несвр. *маше*. – Кѝма ми с рѝку.
- кѝмне свр. *махне*. – Кѝмну ми да дѝдем.
- кѝне свр. *кѝхне*. – Кѝну, па се занѝсо.
- кѝпѝл, -а, -о 1. *врео*. – С кѝпѝлу вѝду се попарѝл; 2. фиг. *ѝтежак*. – Видѝла сам кѝпѝле мѝке док сѝм тѝј напѝраѝла.
- кѝпелѝц м 1. *велика врућина*. – Кѝко ли мѝже да рабѝти на овѝј кѝпелѝц?; 2. фиг. *велика мука*. – Овѝј кѝпелѝц не мѝж вѝше да се издржѝ.
- кѝрѝч м *креч*. – Ёл угасѝсте кѝрѝч?
- кѝрѝчѝна ж *крѝчана*. – Ископамо кѝрѝчѝну, ѝће да гасѝмо кѝрѝч.
- кѝрѝчи несвр. *крѝчи*. – За Велигден ће кѝрѝчѝнѝмо сѝмо гостѝнску сѝбу.
- кѝсел, -а, -о 1. *кѝсео*. – Изр.: Прѝко погѝчу трѝжи кѝсе[л] лѝб; 2. *перѝсложен, зловѝлан, снужден*. – Не дѝрај га, нѝшто е кѝсел.
- кѝсело дрѝво с бот. *врѝћа дрвѝћа*.
- кѝсѝљача ж зоол. *винска (сѝрћѝћѝна) мушѝца*. – Кѝдѝ се навѝкоше кѝсѝљаче?
- кѝтка ж *болесѝ*. – Обѝчи се да не увѝтиш нѝку кѝтку, па не мѝг после да те излѝчим.
- кѝцошлѝк м *ѝреѝтерано удѝцавање, кѝцошење, ѝздање*. – Овѝј стѝвѝри су ти за кѝцошлѝк.
- кѝцошлѝја м *човек коѝји ѝази на свој излѝд*. – Мѝј бѝштѝ е бѝл голѝм кѝцошлѝја.
- кѝцошлѝја ж *жена коѝјој је сѝпало до сѝољноѝ излѝда*. – Мојѝ мѝти и сѝстрѝ су волѝле да бѝду кѝцошлѝке.
- кѝладанац м *извор, кладѝнац*. – Ёдем на кѝладанац да завѝтѝм вѝду.
- кѝладѝнче с дем. од *кладѝнац*. – И на нѝјголѝму шѝшу кѝладѝнче ѝспод нѝшу ливѝду ѝма вѝду.
- кѝладѝ несвр. *ложи ваѝпру*. – Дѝста сам јѝ кѝладѝганѝ, сѝг нѝка дрѝги кѝладѝ.
- кѝлѝ-кѝлѝ *узвик за означавање радње коѝја се врѝи полако, без журбе, наѝенане*. – Укачи се у кѝла и кѝлѝ-кѝлѝ до град.
- кѝланѝт м *клѝринѝтѝ*. – Мѝј унук свѝри у кѝланѝт.
- кѝланѝк м *месѝо на ѝрлу на коме је живоѝћѝња заклана*.
- кѝласѝк м дем. и хѝл. од *клас, класѝћѝ*. – Почѝла пчѝнѝца да пѝшта класѝк.
- кѝластѝк м в. *класѝк*.
- кѝлашѝње ж *ваљано сукно од небојѝне црне вуне*. – Кѝлашѝње су поѝтопле от шѝјак.
- кѝлашѝнѝц, -а, -о *коѝји је од клѝшѝња*. – У кѝлашѝнене чашире ѝде и зѝми и лѝти.
- кѝлашѝнѝно поимен. придев. – Ёде у кѝлашѝнѝно.
- кѝсна несвр. *кујућѝ, искѝвајућѝ ошѝпѝри (моѝѝику, секиру и сл.)*. – Несѝ клѝпѝл матѝку, затѝј не мѝж добрѝ ни да кѝпаш.
- кѝпетѝр м *велико звоно коѝје се везује овну ѝредводѝнику, клѝѝѝѝуша*. – Врзѝ клѝпетѝр на овнѝ да чѝсм кудѝ ми ѝвце ѝду.
- кѝпѝне свр. *удари*. – Кѝпѝни га прѝко уста, па га умѝри.
- кѝлѝчѝкѝ прил. *кѝлѝчѝћѝ*. – Кѝлѝчѝкѝ сам га молил, ѝл' ми нѝшта нѝ помѝгло.
- кѝлѝје несвр. *кѝлѝји*. – Почѝл пасѝл да кѝлѝје.
- кѝлѝкер м изр.: Мѝж ми се увѝти за кѝлѝкѝри (*нѝшѝћа ми не може*). – Болѝ га кѝлѝкѝри (*бѝи ѝа бриѝа*). – Ёма кѝлѝкер за свѝ (*уме да мѝсли, да сѝвара*). – Ёе добѝје кѝлѝкѝри (*нѝшѝћѝнаће добѝћѝ*).
- кѝлѝнац м фиг. *ноѝа*. – Тресѝ ми се кѝлѝнци.
- кѝлѝска ж 1. *дѝчја иѝра (кѝлѝс)*. – Дѝнѝс ће се ѝграмо кѝлѝску, дѝјдѝ и тѝ; 2. фиг.

- пентис*. – Кліска му до колéна.
- к*ліспис* свр. *побeднe, сїпружнe*. – Кэд ме видóше, клиснóше низ врвину.
- к*лисúрац* м *момчић, дечак*. – Óј ві мóмци клисúрци (*пар. пeсма*).
- к*лисúрка* ж *фиг. дем. од клиска (2)*. – Не пипај клисúрку, ће ју откíнеш.
- к*лічка* ж *фиг. лoзa са рђавим наслеђем некој прeтїка*. – Знáмо мї њигову кличку, тэкóв му е и бштá бил.
- к*лóбук* м *мехур на води (када врї или пáда пљусак) или кожї када се оїпари или оїржи*. – Попарї се, па ми се надїже голéм клóбук.
- к*лобúчи* се *несвр. надїже се, привї клобуке*. – Кэд ће закипї, млекó пóчне да се клобúчи.
- к*лóпа* *несвр. фиг. јeдe*. – Áјде да клóпамо. – Елїма кэкóв да клóпамо?
- к*лопáње* с *в. eдeње*. – Свáки дэн клопáње, а рабóта нeк стoй.
- к*лóпкe* ж *пл. т. фиг. усїїа*. – Едвá чéка да отворї клóпкe. – Затворї клóпкe, сáмо се тї чúеш!
- к*лóпшe* свр. *фиг. малo јeднe*. – Клопнóли мáлко, па отишли на рабóту.
- к*лóпшe* *несвр. кáпљe (вода) и сїтвара карактeристичнaн звук*. – Слушај кэкó водá клóпшe.
- к*лóца* сe *несвр. куцa се пeрашкaма (бојeтїм јáјимa зa Ускрс)*. – Áј се клóцамо.
- к*лóцнe* свр. *oкинe (пyшкa)*. – Нeће пyшкa да клóцнe. – Сэк ћу клóцнeм спúшку.
- к*лúвчe* с *клуїко*. – Свú прeђу намотáла у клúвчиши.
- к*лeкaв*, -а, -о *пeј. онај који је слаб и изнeмoгáо*. – От клeкaвог човeкa нeмa рабóгa.
- к*лeчка* ж *изр.: Турї клeчку (пoдмeтїнe комe нoђу, сáплeїe)*.
- к*лeштї* м *клeшїїа*. – Ўзни клeштї па вáди јексeрн, нeмóј цáбe да сeдїш.
- к*лeштї крáци* *несвр. јeдвa хoдa, хoдa прeпїлићући нoђaмa*. – Прeбили га Бúгари у овeј рáт, па сэг eдвá идe, клeштї крáци.
- к*лóкнe* свр. 1. *пocусїїанe, клонe (од пeшкoг рaдa, умoрa)*. – Уморї сe, па клóкнú нáзaм; 2. *пeј. изнeмoгнe, лeжнe, пáднe*. – Ћу га пїтaм кeквó ће рабóти кэд eдн дэн клóкнe и нeмa кúј да гa вїдї.
- к*лúницa* ж *клун*. – Жлúна їмa голeму клúницу.
- к*лúничкa* ж *дем. од клúницa*. – Пїлчe клúцкa пчeничку склúничку.
- к*лúцa* *несвр. јeдe зрнo пo зрнo*. – Дeтe клúцa грóјзe.
- к*лúцa* сe *несвр. фиг. задиркује сe*. – Зa ћутeк је, сáл сe клúцa.
- к*лúц-говнó* с *пeј. онај који сe сїїалнo задиркује*. – Рáкa e голeмо клúц-говнó, свї бeгáју од њeг.
- к*лúцнe* свр. 1. *засeчe дрвo*. – Кúј лї клúцну овeј вилдáнчe, да мї e да знáм; 2. *пoјeдe нeкo зрнo*. – Клúцну нeку црeшњу, па сї oдe; 3. *дирнe, удари кођa*. – Клúцну гa, ал' му овáј врну и тóј дeбeлo; 4. *изр.: Дa клúцнeм у дрвo (удари, куцнe у дрвo с цїлeм да кођa служи здрављe или да сe нeшїїo шїїo јe добрo нe мeњa)*.
- к*лúцнe* сe свр. 1. *пoceчe сe*. – Клúцнú сe с нoжэк по прeс; 2. *в. клúцa сe*. – Клúцнe сe, па му крив ћáвол кoд гa избúју.
- к*мeљ* м *бот. хмeљ Humulus lupulus L.* – Нaјбóлe пївo e от кмeљ. Али и од eчэм је добрó.
- к*нóћи* *прил. дoвeчe, вeчeрaс, кaд пáднe мрaк*. – Дóјди кнóћи куд мeн.
- к*њeжїчкa* ж *бот. врстїа прeшeњe*. – Књeжїчкa стїзa крáјeм мáјa, нe црвљa. Млóгo e слáткa.
- к*њїгe* ж *лїсїїавaц, прeћнe одeлaк прeд-жeлуцa прeживaрa сa јакo нaборaшїм лїсїїaстїм зїдовїмa Otasus*.

- књигица ж *дем. и хит.* од књиџа, књижица. – Ђу ти дам едну књигицу да читаш.
- ко везн. *као.* - Живе посебито, ко да су Евреји.
- кобѣља се несвр. 1. *којрца се.* – Кобѣља се како пиле у кучина; 2. *мучно живи, једва саставља крај с крајем.* – Кобѣљам се некако, ал' тешко.
- кобиљка ж *обрамица.* – Носи воду на кобиљку.
- кова ж 1. *кофи, ведро.* – Променимо кову на бунар; 2. *фиг. џава.* – Заметнул онолку кову, а ништа си у њу нема.
- кованица ж 1. *кућа са зидовима од зрета и баскија између којих се налази блајто помешано сламом или плевом; зидови су сјоља и изнујра облепљени блајтом.* – Пред онј рат у наше село су биле чакма̀ре, кованице и куће на долму; ретко су биле ѕидане куће; 2. *врџића обуће направљене тако што је зорњи део од коже укуцаи ексерчићима за сјољну сјрану доњез дела који је направљен од дебеле удубљене зуме.*
- ковѣ несвр. 1. *појкива.* – Видѣл сам како албатин кове волѣви; 2. *укива.* – Ковѣ доску; 3. *фиг. звоца.* – Мбра да слуша жену, кад му цел дон кове уз главу.
- ковица ж *дем. и хит.* од кова, кофица.
- ковржањче с *божићни хлејчић умешен у облику латиничног слова "С".*
- ковртња̀к м *велика кришка хлеба.* – Дал са[м] му ковртња̀к и па глдан.
- ковчег м *сандук за чување празничне одеће, девојачких дарова и сл.* – Неко ми претурал по ковчег.
- ковчежџк м *дем. и хит.* од *ковчеж, ковчежић.* – Погледá у младевестин ковчежџк да видим како̀в е донѣла.
- кодник м *ходник.* - Некад се и у кодник живѣло.
- кодниче с *дем. од кодник, ходничић.* – У нашу кућу голѣм кодник, а у њину не кодник, него кодниче.
- ко̀жица ж *кожа која остiане кад се с ње скине сланина.* – Турн неку ко̀жицу у пасуљ.
- ко̀жља̀к м мн. *ко̀жља̀ци пеј. од кожа.* – Од онј ко̀жља̀к ништа не мож да направн.
- ко̀жмурка ж *сјољни омошач воћних и дружих биљних плодова.* – Овј пасуљ има млого ко̀жмурке. – Кад се грџе исѣса како̀ се: "Остале само ко̀жмурке".
- ко̀жпе га̀ће ж в. *џаће.* – Неће му помогну ни ко̀жне га̀ће кат почнем да га бием.
- ко̀жу м *ко̀жух.* - Куде ицепи нов ко̀жу? – Ни девет ко̀жува му неће помогну (*каже се кад је мно̀го хладно.*)
- ко̀жуче с *дем. и хит.* од *кожу, ко̀жуицић.* – Ладно е, обуци си ко̀жуче.
- ко̀жушар м *мајсџор који прави ко̀жухе, хурчија.* – Еленко, ко̀жушар.
- ко̀жушина ж *ауџм. од ко̀жу.* – Обуко се у дѣдину ко̀жушину, па ми е то̀пло, то̀пло.
- ко̀жушља̀к м *пеј од ко̀жу, сџари замани ко̀жух.* – Скини та̀ј ко̀жушља̀к да личиш на човека.
- ко̀зја вр̀вина ж *врло узана сџаза.* – Ми, деца̀, кат смо брали цвеће, ишли смо и по ко̀зје вр̀вине.
- ко̀зја пога̀чица ж *бот. врџића шибба Rhamnus carthartica L.*
- ко̀ј, ко̀ја, ко̀јо (ко̀е) мн. *ко̀и, ко̀је (ко̀е), ко̀ја зам. ко, која, ко̀је мн. ко̀ји, ко̀је, ко̀ја.* – Ко̀ј те ни́та, глѣд си по̀слу. – Ко̀ј те детѣ уби? – Ко̀е је вре́ме сџг? – Ко̀и људи суме тражили?
- ко̀јгџд зам. *ко̀јиџод.* – Ко̀јгџд до̀јде, има се поштује.
- ко̀кви несвр. *поклања велику пажњу некое или нечему, моли неко̀га да учини нешто.* – Нећу ни́ког више да ко̀квим.
- ко̀кви се несвр. *решава се, неодлучан је.* – Ко̀кви се цел дан да л' да по̀јде сџнас.
- кокода̀шка ж 1. *цело језџро ораха.* – Мѣк

- ора, па мѡж кокодашке да вади; 2. *са-
ставањени прсѣи (у куѣу) на руци*. – У
старѡ време ко е бѣл нѣмиран, учѣтель би
га с пручѣ бѣл по кокодашку.
- коколѡн м *ониј који има круѣне, буљаве
очи*. – Уплашил га едѡн коколѡн, па не
смѣ да излѣгне на пѣт.
- коколѡпа ж *она која има круѣне, буљаве
очи*. – Онѡј коколѡна ће те жѣдног
преведѣ преко вѡду.
- коколѡс, -та, -то *круѣних очију, буљав*. –
Мѡж ју је коколѡс.
- коколѡт, -а, -о в. *коколѡс*. – Има мѡжа
коколѡтог.
- коколѡи несвр. *гледа избечених очију,
буљн*. – Сѡмо е у мѣн коколѡил.
- кокоњѣж м *кокоњѣшиѣе, врѣѣна народноѡ
кола врло брзоѡ рииѣма*. – Дѡша ми ис-
паде игрѡјнн кокоњѣж.
- кокорѣ се несвр. *сили се, прави се јак
(нако ѣо није)*. – Изр.: Кокорѣ се кѣко
петѡл на кокошку.
- кокѡче с *дем. и хиѣ. од кокошка*. – Ис-
пѣкал кокѡче за ручѡк.
- кокѡчица ж 1. *дем. и хиѣ. од кокошка*. –
Ђу ти дам еднѡ петличѣ за двѣ кокѡчице;
2. бот. *врѣѣна цвећа*. – Набрали смо
кокѡчицу за нашу учѣтељницу.
- кокошињѡк м *кокошињи измеѣ*. – Нај-
бољѡ ѡубре је от кокошињци.
- кокошињѡи, -а, -о *кокошији*. – Изр.: Јѣл
кокошиње нѡге (*не уме да чува ѣѡјну,
брбљивац*).
- кокошињѡка ж *кокошија бува*. – Коко-
шињке ми напѡле кокошке, мѡра да и[х]
запрашѡјем.
- колѡц м *колац*. – Турѣше га жѣвог на
колѡц.
- кѡла ж в. *волоуска кола*. – Дотѣраше пѡна
кѡла з-дрва.
- кѡла (се) несвр. *коѣрља (се)*. – Кѡла
бѡре; – Ако пѡштинш бѡре да ти се кѡла,
мѡ[ж] се разбѣје.
- колѡј рабѡта прил. *лако, без муке*. – Тѡ е
за мѣн колѡј рабѡта.
- колѡње с *коѣрљање*. – Прѣстѡнимо с ко-
лѡње обррчи, ѡј се и грамо жмичкѡ.
- колѡч м *славски колач*. – Јѡтре је Гмѣ-
тровдѡн. Бѡба мѣси колѡч за у цркву.
- колѣниѡка ж 1. *велико дрвено вреѣено,
служи за намоѣѡвање основе при сно-
вању ѣѡкања*; 2. *назив једноѡ народноѡ
кола*.
- колѣсар м *прѣдњи део воловских кола
(са два ѣочка)*. – Турѣше двѡ трупѡа на
колѣсар, па и[х] спуштише нис
Пољѡницу.
- колѣбиште с *месѣо ѡде су, или ѡде су
биле колибе*. – Колиба ни се разрушила,
остѡло сѡмо колѣбиште.
- колѣцки, -а, -о в. *колички*. – Колицки е, а
умѣ да тѣра тѡчак.
- колѣчка с мн. *дем. и хиѣ. од кола, колица*.
– Сѣдал у колѣчка, па се вѡзи.
- колѣчки, -а, -о *мали, мален*. – Колички е,
као да не едѣ лѣб.
- колѣшта ж *ауѡм. и ѣѣ. од кола*. – Про-
одѣла нѣчија колѣшта кроз нашу ѡйву и
напраѣла пѣт.
- колкѣи, колкѡ, колкѡ *колики*. – Колкѣи е
бѣцман, ништа си не разѡме.
- кѡлко прил. *колико*. – Кѡлко ѡнеш, тѡлко
ѡзни.
- кѡлко-тѡлко прил. *ма колико, колико-
ѣолико*.
- кѡлне свр. *закоѣрља, коѣрљне*. – Кѡлни
ми колѡѣ!
- кѡлѡа с мн. *дем. и хиѣ. од кола*. – О[д]
дрвѡа ми дѣда напраѣл кѡлѡа.
- колѡѣ с *дем. и хиѣ. од коло, ѣочкиѡ*. – По
цѣл дѡн тѣра колѡѣ сѡс жѣцу. (*Жица је
нарѡчиѣо савиѣена да се нѡме без
ѣѣшкоѡа може ѣѣратиѣи обррчили неки
ѣочкиѡ*).
- комѡњи се несвр. *сѣиди се*. – Комѡњи се

- како младевеста.
- комај прил. *поспећено, скоро да.* – Комај се облачи. – Комај ће падне киша
- комарџц м зоол. *комарац.*
- комат м 1. *одломљени или одсечени комад хлеба.* – Куд њега ти е дѣн и комат; 2. *један предмет или што слично.* – Тѣј се продава на комате, а не на кило. – Кѣлко комата вретена да ти кѣним?
- коматѣк м дем. и хит. *од комаћ (1).* – Залѣжи се с коматѣк, док напраим нешто за ручѣк.
- коматѣр м *нерадник, љѣпован.* – Коматѣр, само чѣка да мусе да.
- коматѣпа ж *ауѣм. и ѣј. од комаћ (1).* – За њѣг ѣвек ѣма коматѣпа, а за мѣн едѣа и коматѣк.
- коматѣше несвр. *сече, ломѣ на комаде, комада.* – Не коматѣшите лѣб. Сѣчите колкѣ трѣба.
- комѣн м *оѣак, дѣмѣак.* – Накривѣл ми се комѣн, мѣра га испраим.
- комѣњаќ м *вино које се добија када се у комѣну сѣпа вода.* – Дѣда за ручѣк за старѣи ѣвек донесе пѣну букѣру с комѣњаќ.
- комѣњаќе с дем. и хит. *од комѣњаќ.* – Сѣдоше и попише неќо комѣњаќе пред ручѣк.
- комѣпаѣја ж пеј. *лоше друштво.* – Он и његѣва комѣпаѣја ми изгаѣили свѣ расадници у бѣчу.
- комѣпѣр м бот. *кромѣпѣр Solanum tuberosum L.* – Пѣчени комѣпѣри су послатки од вѣрени. – Изр.: Кѣј ће ми комѣпѣри (*шѣпа ће ми, не ѣтреба ми, не желим да ѣа видѣм*).
- комѣпѣриште с *кромѣпѣриште, земљѣниште засађено кромѣпѣром.* – У комѣпѣриште се увѣкал комѣпѣртип и свѣ ће поедѣ комѣпѣри.
- комѣпѣрчѣк м дем. и хит. *од комѣпѣр.* – Дѣј му неќи комѣпѣрчѣк да понесе на дѣцу.
- комѣпѣрѣја м пеј. *онај који има крућне, буљаве очи.* – Онѣг комѣпѣрѣју нећу да видѣм у обѣр, ѣпрокуди ми дѣцу.
- комѣшилѣк м *комѣшилук, суседство.* – Умам добѣр комѣшилѣк.
- конѣц м *конац.* – Не видѣи да удѣне конѣц у иглѣ.
- конѣдраци м пл. т. *фанѣасѣична сѣпѣна бића, која, кад се наћу у човеку, не дају му да мирује.* – Не дрѣј га мѣсто, ко да ѣма конѣдраци у дѣпе.
- конѣдѣра ж *цићела, обѣчно жрубље израде.* – Обѣл бѣбѣине конѣдѣре, па се шѣта по обѣр.
- конѣсѣрѣва ж *конѣзерѣва, лимѣнка.* – На конѣсѣрѣве живѣи. – Шутѣра конѣсѣрѣву по пѣт.
- конѣчѣк м дем. и хит. *од конѣц, конѣчић.* – Дѣј ми конѣчѣк да примрѣштим на мѣжа кошѣљу.
- конѣчурѣљаќ м *конѣци (умрѣшени).* – Купѣи неќи конѣчурѣљаќ, едѣа га размрѣси.
- кѣњќа ж деч. *кѣњ.* – Кѣњќа пасѣ. – Упрѣгли кѣњќу у чѣзе.
- кѣњќсќа кѣла с мн. *возѣло на ѣточковѣма које вуку кѣњи.* – Препраѣл кѣњќсќа кѣла у волѣвсќа.
- кѣњќсќи болѣж м *велики болоѣи.* – Док ми изѣвѣдише зѣб, истрпѣ кѣњќсќи болѣж.
- кѣњќсќи ѣагѣн м *зѣтворѣни ѣѣреѣни железничќи ѣагѣн.* – Кат сам ишѣл у вѣјсќу, возѣл сам се у кѣњќсќи ѣагѣн (1958. жѣд.). – У кѣњќсќи ѣагѣни су зарѣбљѣниѣци вѣзѣни у Нѣмачќу.
- кѣњќсќи ћутѣк м *велике баѣшѣне.* – Изѣл кѣњќсќи ћутѣк (*добио велике баѣшѣне*).
- кѣњќсќо мѣсо с *кѣњќѣшина.* – У вѣјсќу сам јѣл и кѣњќсќо мѣсо.
- кѣњќшќитѣп м зоол. *рѣвац.* – Сѣвѣ ми граѣину кѣњќшќитѣп упроѣастѣл.
- кѣпѣлѣча ж *жена која је родѣла кѣпѣле, ѣанѣбрачно дѣће.* – Кѣпѣлѣчу нѣкој неће за женѣ.

- копи́на ж бот. *купи́на* *Rubus fruticosus* L.
– Идемо у копи́не.
- копи́ња́к м *купи́њак*. – Идемо у копи́ња́к да беремо копи́не.
- копра́ља ж *алаи́ка којом се чисти́и ра-
они́к од земље и блаи́и. То је њљоснаи́и
џвоже́е у облику троу́гла најлакнуй́и
на оси́он*. – Вес копра́љу не пооди на
орање.
- копрџка се несвр. *пра́нака се у пра-
шини*. – Млого волим да гледам како се
тичи́и копрџкају по прашину.
- копу́с м бот. *купу́с*. – Изр.: Копу́с гледа,
месо вади.
- копусџк м дем. и *хп*. од *копу́с*. – Копусџк
имамо за ручџк.
- копусџр м *онај који радо и мно́о jede
купу́с*. – Марко е голем копусџр. Само
копусџеде, ништа друго.
- копусџрка ж *она која радо и мно́о jede
купу́с*. – Еве ју иде копусџрка.
- копусник м *пи́и́а, џибаница од купу́са*. –
Копусник је готов, мо[ж] се еде.
- кораве́је несвр. *по́си́аје корав*. – Почели
они́нци да ми кораве́ју.
- корде́љка ж *окруњени клии́ кукуруза*. –
На корде́љке се греју. – С корде́љке печу
ракију.
- ко́реп м *клии́ кукуруза*. – На струк по два
ко́рена расту. – Лу́пи ко́рење, па га врља
у кош.
- коренџџк м дем. и *хп*. од *корен*, *мали
клии́ кукуруза*. – Откриш едн коренџџк
и дадо га на децу да га испечу.
- ко́рсње с зб. *им. од корен*, *клии́ови ку-
куруза*. – Печено ко́рење је послатко од
варено.
- ко́рни несвр. изр.: Цреп грне ко́рни: ”Кам ти
ало поклопа́ло?”
- ко́рис м *кориси́*. – О[д] то́ј немам никакав
ко́рис.
- кори́ца ж *кора (о хлебу)*. – Има зу́би, па
еде са́мо кори́це од ле́б.
- кори́чка ж дем. од *корица*
- ко́рка ж *кора од боси́ани*. – Праци млого
вље ко́рку од лубеницу.
- кору́ба ж *издубљено кори́и́о од дрве́и́а
или камена*. – Сипи во́ду за пра́ци у ко-
ру́бу.
- коруба́ви се несвр. *криви се*. – Почеле
да́ске да ми се коруба́ве.
- кору́би се несвр. *в. корубави се*.
- коси́на ж *си́рма си́рана брда или њла-
нине*. – Видиш ону́ј коси́ну. Уз њу треба
д-идемо.
- коси́ца ж *ножић срџаси́оџ сечи́ва за
брање џрожџа*. – Ја и мо́ј бра́т Сла́вко
смо с коси́цу бра́ли гро́јзе.
- ко́ска ж 1. *кост*. – Воли да жљувé ко́ске; 2.
фиг. *пџуђе че́ладе*. – Сна́јка е ту́ђа ко́ска.
- космури́на ж *ау́зм. од коса*, *неуређена ду-
џачка коса*. – Зара́сал у космури́ну како
поп.
- космурџак м *коса која ои́и́адне при че-
и́љању или иши́ању*. – Пу́н ми че́шаљ с
космурџак. – Помéто космурџак.
- ко́сопас м *болеси́и која доводи до ои́а-
дања косе*, *лишиј косе*. – Ко́сопас му на-
праи́л печати по гла́ву.
- костџм м *женска џакна од џиканине*. – Са-
мо сугоспе носиле костџм и сукњу.
- котџл м 1. *кои́ао*. – Згреја во́ду у котџл да
ку́пем дете́; 2. *удубљење у по́поку
испџњено водом*. – Ка[д] до́јде ле́то
идемо у котлџви да се купемо.
- ко́тка несвр. *увлачи*, *смишџа*, *си́авља*. –
Котка руке у це́пови, да му не зимá.
- котлџц м *удубљење на џрудима*. – Не́што
ме за́боле у котлџц.
- котлџјка ж *земљани или емајлирани суд
са дршком одозго и по́клои́цем који
служи за пошење хране*. – Ка́д по́јдемо
на њиву, ми носимо две котлџјке пу́не с
пасу́љ.

- котлајче с дем. и хип. од *коїлајка*, у значењу *коїлајка*. - Дај ми котлајче да помузём козѹ.
- котличё с мали *коїао*, *коїлић*. - Вáри млекó у котличё.
- кóтне се свр. увуче се. - Кóтну се у бдар, па зáсна.
- кóцка ж *пóйлочан йуїћ коцком*, *калдрма*. - Мòј дéда нíкад не ишёл с кола у град, јер волóви едвá іду по коцку.
- кочáп м *срчика Ђлавице куїуса*. - Млóго вóлим да едём кочáн от копѹс.
- кóчар м *свињац*. - Утéрај свињу у кóчар и затвóри ју.
- кóчарче с дем. од *кочар*, мали *свињац*. - Очíсти кóчарче, да прáци лежé у чíсто.
- кóчина ж *живинарник*. - Не пúштај ко-кóшке ис кóчину, док не снесѹ.
- кочíна ж *кост*. - Мéсо поéдоше, а за мéн кочíне остаише.
- кочíнка ж дем. од *кочина*, *кочичица*. - Не остаише ми ни кочíнку.
- кочíца ж *кошчица од воћа*. - Зóбе црё-шње са[с] свё кочíце.
- кочíчка ж дем. од *кочича*. - Кэд зóбеш црёшње, испљувѹј кочíчке.
- кóш м 1. *суд од врбовоѳ йрућа за ношење кибасіе хране, воћа и пóврћа*. - Изр.: Од лóшег дужникá и кóш плéва дóста; 2. *део амбара са зидовима од леїава у коме се чува кукуруз у клиїовима*. - Їмам момѹрзу пун кóш.
- кошóк м дем. од *кош*, *кошић*. - Дај му кошóк да нóси грóјзе. - Јóш їмам момѹрзу у кошóк.
- кошáра ж *пíтала*, *сїаја*. - Бóг дава, ал' у кошáру не утерѹје.
- кóшка се несвр. *ѳурка се, дира се, задева се*. - Кóшкају се кéко телци.
- кошкáње с *сваїа*, *ѳурање, задевање*. - Тóј њíно кошкáње нéће на добрó да испáдне.
- кóш-кóш *узвик којим се ѳоведа уїперују у јарам при презању*.
- коштеља́в, - а, - о *кошїїуњава (о плóду)*. - Купїл коштеља́ви орасн.
- кошѹ́лка ж дем. и хип. од *кошуља*. - Їде у кошѹ́лке. - За нóво їмам двё кошѹ́лке.
- крá несвр. *кашље*. - Насéбал, па сáмо крá.
- кравáј м *пóжача који се са даровима носи пóродиљни и новорођенчеїу*. - Изр.: Їдемо на кравáј.
- кравáјче с *пóжачица, земичка, хлебчић*. - Кэд бáба мéси лéб, за свáко детé омéси по еднó кравáјче.
- крáдне несвр. *краде*. - Изр.: Крáдне па прли.
- крáдом прил. *кришом, пóпáјно*. - Крáдом му дава. - Крáдом му узїма.
- крáђен, - а, - о *краден*. - Óна њéму пóтијо говори: "А кáко ћу јáдна да вечéрам? Гдé двá стáну, свё од мéн говорё: "Овóј ли је крáђена девојка?", а јá јáдна нéсам укрáђена (*нар. пёсма*).
- крáиште с *ивица, руб*. - Гáзи по крáишта, да се не уљóпаш. - На дёл ми пáдла сáмо крáишта од њїве и брáништа.
- крáј м 1. *пóчейтак*. - Ће пóчнемо от крáј, па докудé стїгнемо. - Он си е от крáј такóв; 2. *крај*. - Изр.: От крáј до крáј (*од пóчейтка до краја*).
- крајчóк м *крајичак*. - Сéдал на крајчóк, па седї.
- кральїца ж бот. *врсїи белоѳ ѳрожђа, слично афусалису*. - Остáљај кральїцу за слáтко.
- крáставица ж бот. *красїавац Cuscutis sativus L.* - Не кїдај крáставице, јóш несѹ порáсле.
- крáставичка ж дем. и хип. од *красїа-вица*. - Исéчи нéку крáставичку за мезé.
- крáтачак, - чка, - чко *пíрилично країќо*. - Крáтачки ми рукаві на кошѹљу.
- кратéје несвр. *постїаје краћи, смањује се*.

- Почёл дэн да кратеје.
- крауће несвр. *кишље*. – Насебал, па сал крауће.
- крџавица ж фиг. *пара, новац*. – Отишол у печалбу да спечали неку крџавицу.
- крџбоше несвр. пеј. *вриш велику нужду*. – Какó ли га не срмотá да крџбоше пред врата.
- крџуљина ж *ауџм. и пјеј. од кв.* – Размазál крџуљину по образí.
- крџчóк м *дем. од кв.* – Ће падне крџчóк.
- крџчи́на ж *в. крџуљина*.
- кред предл. *код*. – Доодили смо кред вас на светáц.
- крéка несвр. 1. *крекеће*. – Крэкају жáбе у рéку; 2. фиг. *плагче (о деїтеїу)*. – Зэштó ли онóј крэкало крэка, кэд је са свé задовóљено?
- крéкало с фиг. *деїте*. – Куде ти е крэкало да му дáм бонбóнку.
- кременáдла ж *кренадла*. – Оцéчи ми мáлко от кременáдлу.
- крéсило с *кресиво*. – Дáј ми крэсило да упáлим цигáру.
- крећање с *креїтање*. – Пратили његово крећање па га уватили.
- крџља м *онај који је крџљав, закрџљао, крџљивац*. – Сви су крџље у њигóву вамілију.
- крів, -а, -о *ћоїав*. – Елénко е крів на лéву нóгу.
- крівачак, -чка, -чко 1. *кривудаг*. – Возíмо се по неки крівачак пúт, па ми се зáшомуги у глáву; 2. *који је мало одговоран, који мало сноси кривицу*. – За тóј си е и он мáлко крівачак; 3. *мало наїлуїї, искошен, нахерен*. – Сїд ти е мáлко крівачак, ће падне ако га не пóтпреш.
- крівáче с *пребрїшиї, састáвљене шаке као за умивање*. – С еднé крівáче нарані пїлићи.
- кріви несвр. 1. *храмље*. – Кріви на едну нóгу; 2. *искривљује нешиїо*. – Крівим желéзо, óћу да напáрим кúку.
- криві́на ж 1. *савијуїтак пїуїа*. – До Каменицу іма пúно кривіне; 2. изр.: Сачéка некого на кривіну (*наїакоїїи, освеїїи се*).
- кріви ўста несвр. *ћовори неисїїину*. – Не мóгу да крівим ўста, óћу да кáжем кэкó е билó.
- кріво-лéво прил. *како пїако*. – Криво-лéво, проїдóмо некако.
- кривонóсас, -та, -то *који је крива носа*. – Кривонóсас је, па штá! Іма добрú дўшу.
- крїз м *ћриз*. – Нéма зóуби, па едé сáмо крїз.
- крїчица ж *дем. од крїшкка, крїшчица*. – Оцéчи ми крїчицу лéб.
- кр́ка несвр. *једе, обилно једе*. – Кр́ка док се не накр́ка.
- кркање с *једење, крканлук*. – Отóше на кркање.
- кр́каче с *ношење некога на леђима*. – Заметнул га на кр́каче, па га нóси. – Нóси детé на кр́каче.
- кр́кне свр. *забије*. – Кр́кну му нóж у мeши́ну.
- кр́ља несвр. *сїїлиће, ћура, обара, ћрубо изгра лойїїу*. – Вўта не кр́ља, мóж да иґра вўзбал.
- кр́љеж м *крїељ*. – Дéда ми показál кэкó се чїсте волóви от кр́љежи.
- кр́лешка ж *пóвијена лойїра за пїревоз пїреїїа на двоколицáма*. – Тўри кр́лешку на колесáр.
- крндáк м *осїаїтак окрњена зуба у вилици*. – Дóктур се намучїл, док ми извадїл крндáк.
- кр́пе свр. *наїло крене на неку сїїрану, јурне*. – Кэт кр́пе, не мóж га заустáнш.
- кр́пча м *особа без носа или са малим носем*. – Кр́пча е грубогледан и затóј нéма дрўство.

- крóза предл. *крóз*. – Сёхам се тóј, као крóза сён.
- крóкне свр. *коракне, закорачи*. – Болí ме ногá, па не мóг ни да крóкнем.
- кроспр́сти прил. *пóвршино, крóз пр́стие*. – Нёћу више да му глёдам кроспр́сти.
- крóстэвниш прил. у *праскозорје, по мраку*. – Отишóл крóстэвнин у грáд.
- крóтэчэк, -чка, -чко *дем. од кро́тчак*. – Свá су ју децá крóтэчка.
- крóтак, -тка, -тко *миран, блаже нарави, смирен*. – Крóтак како јáгне.
- крóтачак, -чка, -чко *в. кро́тэчэк*.
- крóшња ж *кор́па*. – Сэс крóшње прёнесе лóјзе у грáд.
- крошњáрас, -та, -то *који има ноже у облику слова "О"*. – Нё бíл повијан, па остáл крошњáрас.
- крóшничка ж *дем. и хил. од крошња*. – Набрá едну крóшничку грóјзе, да децá не жељују.
- кр́па ж *женска марама за повезивање злате*. – Забрадíла убаву кр́пу.
- крпéља се несвр. *живи пёшико, једва састáвља крај с крајем*. – Изр.: Нёкако се крпéља.
- кр́пен, -а, -о *закр́љен*. – Нёма у кэквó да се обучё па иде у кр́пене гáће.
- кр́пен дёда м *у заж.*: Кэквó е тóј кр́пен дёда (*ку́пус*).
- крпешлáк *аузм. и пёј. од кр́па*. – Забрадíла се у неки крпешлáк, од грозё да ју поглёдаш.
- кр́пче с *марамница* (не осећа се деминутив). – Изр.: Тóј му је врзано у кр́пче (*лоше прође, не може да избегне судбину*).
- кр́пчићи с мн. (јд. кр́пче) *ош́падна парчад пканина која настáје при кројењу; њима се нэрају женски деца правёти лу́тике и сл.* – Жёнски Пётко, игра се с кр́пчићи.
- кр́с м 1. *кр́ст*. – Бежи како ѓавол од кр́с; 2. *завейтуе кр́ст у пољу*. – У Муснн сливáк, пот крúшку, има кр́с.
- крстэ́к *дем. и хил. од крс, кр́стиш*. – Нóсн крстэ́к на гúшу.
- крстетíна ж *кр́ста, део т́ела зде се кличма укр́штáва са карличним костима*. – Мешíна му прирáсла за крстетíну. – Болí ме у крстетíну.
- кр́сти несвр. 1. *даје име де́тету*. – Дёда Лíла отишёл у Мíлокови да кр́сти дете; 2. *саве́тује ко́за*. – Изр.: Тí га кр́стиш. он прдí; 3. *једва иде од изнеможлост́и, пре́лише ноже*. – Бóлан бíл, па едвá кр́сти нóге.
- крстíпа ж *зóмила спо́вова пожењевенож жíтá здену́тож у облику кр́ста*. – Овúј гóдин смо најёли шесёт крстíне жíто.
- крстопóше ж (само у мн.) *ли́тíја у којој се носе кр́стови и дружа црквена обележја*. – У онóј врёме, ка[д] цам бíл мáли, поред нáшу кúшу су, на Велигден, проодíле крстопóше.
- кртíпка ж *дем. од кр́пина, месо без кост́ију*. – Ис копýс кртíнку сáмо вáди.
- крúља се несвр. *љуља се, кла́ти се*. – Кру́ља ми се зúб, мóра га вáдим.
- круњáч м *на́права за склдаше зрна са кукурузнож кли́па*. – Донёсо круњáч и зачэс окрунíмо момúрзу.
- круњáча ж *в. круњач*.
- кру́ће несвр. *в. крауће*. – Кру́ће, болí га гúша.
- кру́чица ж 1. *плод дивље крушке*. – Кэд угн́ју, кру́чице су млого слáтке; 2. *дем. и хил. од крушка*. – Не гúрајте се, за свíí има по кру́чица.
- крушúм м *курушум, зрно мей́ка*. – Из мёткови вáдимо крушúми, па прáнмо прангíје.
- крчáн м *зунђало, закерало*. – Голём крчáн. Свё што урабóтимо за нёг не вáља.

- крчи́ несвр. *закера, неџодује*. – Нешто му не повóлу, па цел дџн сáмо крчи́.
- кршоку́рина ж *сџара доџрајала сџвар, сџарудија*. – Шћџ ти тáј кршоку́рина? – Вóзи се у кршоку́рину.
- кршóши се свр. *осџави некоџ на миру, не буде досадан*. – Кршóши се, да ми лáкне.
- крштéва несвр. *крштџава*. – Отпшэл да крштéва детé у цркву.
- крштéње с *свечани ручак који се џрави џоводом давања имена деџеџу*. На свечаном ручку џосле одреџених рџџуала кум деџеџу даје име. – Идемо у кúмови на крштéње.
- кубé с *џлехана џећ облика ваљка*. – Увечер ни дéда зберé око кубé, па ни прџча прџче од онáј рáт.
- кубéшце с *дем. и хџџ. од кубе*. – Кэт сéднем ус кубéнце, óдма ми се приспџ.
- кúварица ж *зидна крџа са извезеним моџџивима из куварсџава*. – У град џзнад шпóрет, на дúвар, стој кúварица.
- кúд предл. 1. *код*. – Кúд њéг нéма трте-мрте, мóра се рабóти; 2. *џрема, ка, у џравицу*. – Иде на кúд мéн; 3. изр.: Од нéмај кúд (*из нужде, збоџ немаџџине, заџџо џџџо нема куд, џџџо не може друџачије*).
- кудé прил. 1. *куда*. – Кудé ћеш? – Кудé идеш?; 2. *џде*. – Кудé су ти браћа? – Кудé си се забайл?; 3. *заџџо*. – Кудé си тóлко запéл?
- кудéља ж *џреслица*. – Тáј женá не вáта кудéљу у рúке.
- кудéљка ж *свиџџак вуне џриџремљен за џредење*. – Дэ́нá[с] сам испрéла двé кудéљке.
- кудéње скуџење. – Áко се децá бегендџшу, кудéње п[х] нéће раздвóи.
- кужљџпа ж *окруњен клиџ кукуруза*. – Имам лáнске кужљџне, јóш п[х] несéм изгорéл. Áко óћеш, ћу ти п[х] дáм.
- кужљџнка ж *дем. и хџџ. од кужљџина*. – Тúrи нéку кужљџнку у кубé.
- кужљџца ж *в. кужљџина*.
- кужљџчка ж *дем. и хџџ. од кужљџца*.
- кúжнс свр. *џобеџне*. – Кэд видé зóр, óн кúжну кро[з] шиблáк.
- кúзман прил. *никад*. – Изр.: Ће дóјде на кúзман.
- кúј, кугá, кумé мн. куй *ко*. – Кúј те пџта? – Од кугá е, млóго е. – Нéма кумé да врéим. – От куй си лúди?
- кúјна ж 1. *кухџнски намеџџај*. – Купџли смо úбаву кúјну. – Мáјстор ће напрáи висéћу кúјну; 2. *џособна зџрадица, на џрављена од џуэле у којој се налази џекара, врџник, цреџуља и оџњџиџе изнад коџа су верџе и широк оцáк*. У њóј се пече *хлеб, џџџи масџ, суџи месо, обављáју божџџни рџџуали и др.* – Бáба улéгла у кúјну да напáли вúрну.
- кукáља ж *џџџај за џоџџџање*. – Почéл и óн да óди на двé кукáље.
- кúкиња ж *кухџња*. – У град џмају кúкињу, пóсебиту сóбу кудé спрéмају ручáк.
- кúкичка ж 1. *врсџа малоџ косџра за брање зрожџа*. – Понéси кúкичку, ће ти трéба за плóвдину. – Дáј ми кúкичку да оцéчем овáј грбз; 2. *мџџална кукица у облику удице којом се џриџџеже кашџ оџанка уз ноџу*. – Кúј ми скинúл кúкичке од опáнци?
- кукумáвка ж 1. *зоол. врсџа џџџице*. – Чúе се кукумáвка, нéко ће да úмре (*смáџра се кад се чује џлас ове џџџице да ће неко умрџџи*); 2. *пеј. жена*. – Кэт пóчне кукумáвка да ти ковé уз глáву, ће видџш кáкó е тóј.
- кукумáвчи несвр. *кука, џражи, моли*. – Свé џма, а сáмо кукумáвчи.
- кúку-мáо, кúку-мáо узв. *џлас кукумавке*.
- Кукуњéвдэп м *неџосџџојеџи дан, само у изразу: На Кукуњéвдэп (никад, на куково леџо)*. – Ће ти врне на Кукуњéвдэп.

- кукурѐг м бот. *кукурек* *Helleborus div L.* – Не ватај кукурѐг, неће кокошке да снóсе.
- кукурѐгу узв. *кукурику*. – Кукурѐгу пѐтле, не зóби ми мѐтле. Мóја мáти лúда, рáзбиће ти мúда (*шала*).
- кулáк м *бо̀зàтáни*. – Бѐше кулáк, а сóг нí-кој и нíшта.
- кула́стра ж *п̀рво млеко п̀осле ја̀зњења, ко̀жења или п̀шења*. – Измúзи мáлко от кула́стру за сíршште.
- кули́за м пеј. *улизица, љи́гáвац, п̀рвртíљвица, ли́цемер*. – Знáм ја́ њѐг, тýј стáру кули́зу. Пá[з] се од њѐг.
- кулúк м *бесíлапáн рад на из̀градњи п̀у-тѐва и др. јáвних ра̀дова*. – Пóсле ослобо́ђење од Нѐмци цѐло селó е излѐгло на кулúк да се напрáн пúт од селó до грáд.
- кулúчи несвр. *ради п̀ежак и п̀а̀оран п̀осао, мнóго ради, ринíта*. – Кулучíл, кулучíл, и нíшта нѐ стѐкал. – Нѐћу ви́ше нíкомда кулúчим!
- кúма м и ж *кум, кума (уз име)*. – Кúма Јовáн и кúма Вíда ће ни дóјлу у гóсти преко Велигден.
- куми́ца ж *куми*. – Мóра да бúдем дóм, да дочѐкам кúма и куми́цу.
- куми́чка ж *кумова ћерка*. – Куми́ца и куми́чка дошли куд нáс, и донѐли крaвáј на детé.
- кúмови поимен. прид. *кумова фамилија*. – Бíл сам у кúмови. – Идем у кúмови.
- кúмсто с *кумсíтво*. – Кúмсто не смѐ да се раскíне.
- кúп м *љомила, скуп*. – Збíрамо ораси на кúп. – Тýрај óдбир на кúп.
- кúп прил. *скупá, заједно, уједно, све*. – Дошли на кúп. – На кúп продáл и винó и рaкíју.
- купáц м *купáц*. – Цѐл дáн чека да ми улѐгне нѐки купáц у рáдњу. áл' не дочека́.
- кúпэчки, -чка, -чко *који се ку́пује, купóвни*. – Едú кúпэчки лѐб, а нѐ мѐшен.
- кúпе (се) несвр. *купа (се)*. – Не отвáрај врáта, кúпем детé; – Кúпу се у реку.
- купува́ње с *ку́пованье*. – Истроши свѐ пáре у купува́ње и штó ју трѐба и штó ју не трѐба.
- купчáк м дем. од *куп*, *љомилица*. – Збíрај сли́ве на купчáк. – Збрáли се на купчáк, па едú.
- кúпче с *п̀есíиција*. – Деца́ пíју вóду ис кúпче, а старѐн ис тести́ју.
- кура́јбер м *неозби́љан, п̀овриан човек*. – Не íде тóј такó, кура́јберу, не íде. Мóра се зáпне.
- кúрац м изр.: Болí ме кúрац (*баи ме бри́жа*). – Кúрац ће добíе (*ниши́та неће добíиши*). – Їди у кúрац (*до љавола*). – Нѐки кúрац (*важна личностí, човек на п̀оложају*).
- курвэлáк м *курварсíтво, курварски жи-вои́, курванье*. – Рáно се дáл на курвэлáк.
- курвалéк м в. *курвэлэк*.
- курвалáк м в. *курвэлэк*.
- курвалúк м в. *курвэлэк*.
- курвѐштија ж *ауэм, и п̀еј. од курва*. – Онáј курвѐштија ће га отѐра у Топóлни-цу (*месíто у коме се налази п̀сихија-т́ријска болница*).
- курвосúје се несвр. *јури жене, иде са женама, сíвално је у конíтакíу са ла-ким женама*. – Дíгал сам рúке од њѐг, почѐл да се курвосúје.
- курвóше се несвр. в. *курвосује се*.
- кúре с фиг. *малишáн, унук*. – Бáбино кúре, не мóж без бáбу.
- кури́л м *курур*. – У вóјску сам бíл кури́л.
- кúрка ж фиг. *жена сумњиво́ морала, ла-ка жена*. – Онúј кúрку не мóра млóго да питу́јеш. Сáмо ју поглѐдаш и гóтово.
- кúроња м фиг. *момчи́л*. – Дѐдин кúроња, не одвáја се о[д] дѐду.
- куротрѐсоња м *замлаћена, уврну́та*

- особа*. — Куде се нáтресе овóј куротресоња, бóш сáг?
- курсис** м *курсисѝ*. — Праи се да е завршил неку школу, а он бил курсис.
- куртбн** м *презерваѝнв*. — Гређани за онуј рабóту купују куртбн.
- куртула** ж *кулѝура*. — И тóј ми е куртула, учен човéк а пшце.
- куртулан**, -лна, -лно *кулѝуран*. — Учен човéк треба да бóде куртулан, а не да се сви узирују у нег.
- курчи** се несвр. *прави се важан*. — Курчи се, а н-умé волá у дупе да убодé (*неспособан за све*).
- кус**, -а, -о кус. Изр.: — Штó е брзо тó е кусо (*није добро оно што се набрзину уради*). — Кус петóл завéк пиле (*каже се нежењеном човеку, човеку без обавези*). — Дошло и кусо и репáто (*и ко ѝ треба и ко не ѝ треба*). — Збрáло се и кусо и репáто (*свакакав свеѝ*). — Позвáл и кусо и репáто (*није бирао кођа је позивао*).
- куса** несвр. *захваѝа јело кашиком*. — Дáј на детéложичку, нéк се учи да куса.
- кусáло** с *део кашике којим се захваѝа храна*. — Изр.: С кусáло га закусује, а здршку му бчи вáди.
- кусање** с *једење кашиком*.
- кускун** м *део коњске оѝреме који се коњу сѝавља под реѝ, подрейњак*. — Купише нóв кускун за коња.
- кута** (се) несвр. *крије (се), сакрива (се)*. — Све кута о[д] децу; — Немóј се куташ! — Áј се кутамо!
- кутање** с *сакривање, деѝа иѝра жмурке*. — Áј се играмо на кутање. — Кутање му неће помóгне, ће га нáјду.
- кутиница** ж *дем. од куѝица*. — У кутиницу чувају дукат.
- кутичка** ж *в. куѝица*.
- кутика** ж *в. куѝица*. — Турн перце у кутику, да га не зáтреш.
- кутиче** с *в. куѝица*.
- кутрак** м *младо псеѝо, псиѝ*. — Нешто ми кутрак скúцка, не знам кáкво му е.
- кутре** с *псеѝанце*. — Ымам еднó кутре коé млóго воли децу.
- кућа** ж 1. *највећа ѝросѝорија у зѝради за сѝановање у коју се најѝре сѝоља улази*. У њој се налази оѝњиште, пeкара (*вурна*) и кухињско посуђе. Из ње се улази у зосѝинску собу и друђе мање собе (*боричиће*). — О[д] дивáну улéгомó у кућу и сéдомо уз оѝњиште да се огрeјемо. На вериге закáчено пуно котличé с млекó и вáри се за нáс; 2. *зѝрада за сѝановање (врѝа кућа: нóва кућа, стáра кућа, мáла кућа, голéма кућа, кућа на гé, кућа о[д] чврс матријáл (чврѝиоѝ маѝеријала), чакмáра (чаѝмара), кóваница, туглáра, кућа на дóлму, нѝска кућа, висóка кућа, кућа на спрáт, кућа на двé воде, кућа на чéтри воде*).
- кућна мушица** ж *пеј. особа која нерадо излази из куће, која радије осѝијае код куће*. — Кућна мушица, врзáл се дóм, нигде не мрда.
- кућни** поим. прид. *укућани*. — Сáмо су кућни билí дóм, нѝкој други, рекáл едán човéк, и такóј ни спасил од Бугари.
- кућњак** м *зуб куѝњак*. — Едвá ми дóктур извадил кућњак.
- куффер** м *војнички сандук*. — С пун куффер отишóл у војску.
- куче** с изр.: Куче без реп (*каже се лошем човеку*). — Наше куче (*наш човек*). — Нема ни куче ни мáче (*нема никођа, биѝи сам*). — Чуваш куче да те изедé (*исказивање неѝверења у своје младе, у своју децу*). — Нема вéра у куче (*ѝ треба биѝи оѝрезан*).
- кучећи**, -а, -о *кучји*. — Ыдемо по кучећи траг. — Кучеће мéсо се не еде.
- кучи** се несвр. 1. *доноси на свеѝ младунче (о кучки)*. — Нáша кучка се свáку гóдин кучи; 2. *пеј. ѝорађа се*. — Мужи, искáкајте ис кућу, снајка почéла да се кучи.

кучиште с 1. *ауџм. од куче.* – Отерај тој кучиште от праг; 2. *пеј. оџасан, зао човек.* – Тој кучиште ме за срце уапало.

кучкар м *онај који воли њсе.* – Кучкар, цел дэн се игра с кучићи.

кучкарка ж *она која воли њсе.* – Кучкарка, ништа не вата у руке, сал се игра с

кучићи.

кучљаќ м *пеј. оџасан, зао човек.* – Ћс ме запанти онј кучљаќ, не може како он ђе.

кушаќ м *жлеб напђрављен од леђава на бочним сђпранама запређе ради сђпављања пђредњаће (в. пђредњача) и задњаће (в. задњача).*

Л

лэжá ж *лаж, неистинна.* – Излеже н тај лэжá на видело. – С лэжý скинул вéк.

лэ́же несвр. *говори неистину, лаже.* – Изр.: Лэ́же па ма́же (*мно́го лаже*).

лэ́же се несвр. 1. *вара се, заваравá се уђпољујући нечим глáд.* – Лэ́жем се сáс лéб, кóлко да несэм глáдан; 2. *води љубав, забавља се (момак и девојка).* – Три гóдин се лагáли, док се несý узéли. – Јó[ш] се лэ́жу, ќе се ўзну. – Одáвно се лэ́жу.

лэ́жља м *лажов, лажљивац.* – Од лэ́жљу човéк не мóж да бóде.

лэ́жна ж *лажљивица.* – Лэ́жна, с лэ́жý жи-ви.

лэ́жбóв м *в. лэ́жэља.* – Изр.: Лэ́жбóв над лэ́жбóви (*нема веће лажова укрију*).

лэ́к, -а, -о *лак.* – Лэ́к[к] ко перце́.

лэ́кэчэќ, -чка, -чко *пђрилично лак, слаб.* – Лэ́кэчэќ си ти за њéг, мóш те нóси у зý-би.

лэ́кэчак, -чка, -чко *в. лэ́кэчэќ.*

лэ́кпе свр. 1. *осейти олакшање, ослободи се те́жбe, лакне.* – Кэ́т чý тóј, лэ́кну ми на срце. – Лэ́кну ми кэ́[д] те видó; 2. *фиг. умре.* – Лэ́кнуло му, Бóг да му дýшу прóсти.

лэ́ко прил. *на лак начин, лако.* – Лэ́ко бди.

лэ́кобрац м *онај који лако иђра у колу.* –

Увати се до лэ́кобрца, па да дýшу испуштним.

лэ́кобрка ж *она која лако иђра у колу.* – Увати се до Стáну лэ́кобрку, па се наигра́.

лэ́п м бот. *лан* Linum usitatissimum L. – Од лэ́н ми сашíли кошуљу.

лэ́нен, -а, -о *ланен.* – Мојá мати изткáла лэ́нено бáсмо.

лэ́сэп, -сна, -сно *лак.* – Мислéл да е занáт лэ́сэн, ал' се превари́л.

лэ́ска несвр. *чини сјајним, глáча, глáнца.* – Лэ́ска ципиле. – Лэ́ска пручé.

лэ́ска се несвр. *сија се, блисђа се, пђресијава.* – Умазни́л кóсу, па му се лэ́ска. – Нéшто се лэ́ска.

лэ́скав, -а, -о *сјајан, блисђав.* – Излэ́гле у мóду и лэ́скаве бóче.

лэ́скавац м бот. *безимени гђрапор* Lathyrus arhaca L. – Лэ́скавац овољíя пчени́цу.

лэ́скавка ж *изр.: Нéма ни лэ́скавку (нема ни пђребијену пáру).*

лэ́скавче с *пéтто колéно, унуче пóсле чу-кунунучеђа.* – Кóј дочéка лэ́скавче, тај се млóго наживéл и млóго претури́л преко глáву.

лэ́сно прил. *лако, без муке.* – Лэ́сно е да врэвини, дé га напђáј.

- лэстїна ж 1. *покидати, заломљети врхови зелене винове лозе.* – Однел лэстїну дѳм и дал ју на кѳзе; 2. *део жрѳзда на коме се налазе бѳбице.* – Скорци позѳбали свѳ грѳже, сáмо лэстїна остáла.
- лэцка несвр. *шїѳуца.* – Преладїл сам се, па лэцкам. – Лэцкам, нѳко ме спомїње.
- лэцкáње с *шїѳуцање.* – Има ли нѳки лѳк за лэцкáње? – Прѳпадо од лэцкáње.
- лэцне свр. 1. *шїѳуцне.* – Чáс по чáс, па лэцне; 2. *фиг. издахне, умре.* – Едѳн дѳн ће и ѳн да лэцне, áко се сїли; 3. *фиг. изнаенада поїѳроши све (ѳ новцу).* – Улеже у кáвáну и лэцну му зачáс стѳднáрка; 4. у шали: *Ће му лэцне мáти (каже се месїѳо пѳовке).*
- лэнтї несвр. *в. лэска*
- лэштї се несвр. *в. лэска се..*
- лэштїје се несвр. *в. лэска се.* – Иди вїди кáквѳ сѳтѳј лэштїје у Чукѳр.
- лáбрња ж пеј. *устá.* – Заслужїл да га удáриш по лáбрњу.
- лагарїја ж *пїрлїчно лаке пїежине (ѳ сїварима).* – Свѳ нѳку лагарїју нѳси на сѳб.
- лагарїјас, -та, -то *лáзан, пїрлїчно лак.* – Нѳси лагарїјасѳе дрѳје.
- лáдан, -дна, -дно *који има ниску пїемпѳератїѳуру, сїѳуден.* – Турїше му лáдне ѳблѳге на челѳ.
- лáди (се) несвр. *расхлађује (се).* – Лáди вїно у бунáр; – Áко се вїно јѳш не оладїло, пўшти га нѳк се лáди.
- ладшї несвр. *захлађује, пѳочиње да бива хладно.* – Обўчи антерїју, почѳло да ладнї.
- лáдно прил. *сїѳудено (у вези са пїемпѳератїѳурѳм у кáквој пїрѳстїорїји или нáпѳљу ѳдносно са осѳћајѳм које пїаквá пїемпѳератїѳура изазивá).* – Лáдно е, обўчи се.
- ладњикáв, -а, -ѳ *пѳмало хладан, пїрѳхладан.* – Обўчи се, вїдиш да е ладњикáво.
- ладовїна ж *месїѳо закљѳњено од сунца, месїѳо у сенци, хлад.* – Цѳл дѳн се одмáра у ладовїну. – Изр.: Под моѳ дрвѳ нѳма ладовїна (*нема нераднїшїѳва и излежавáња*).
- ладовїнка ж *хладовина (честїѳо у експїресном изражавáњу).* – Áј се одмѳрнѳмо мáлко у ладовїнку.
- ладолѳж м *нерадник, ленишїшина.* – Свѳ се ладолѳжи изнарађали; сáмо оклáпину ѳђеју, а за рабѳту не пїтају.
- лáза ж *лаж.* – Изр.: Ёл лáза (*каже се не коме кад пѳчне да лаже*).
- лáзарица ж 1. *једна из жруѳе девојакá које на Лазареву субѳѳу иду пѳ сѳлу од куће до куће, ижрају и пѳвају лазаричке пїсѳе, желећи ѳјудима здравље и срећу, а пѳљима и сїѳѳци род и пїлод;* 2. *бот. зумбул Niacinthus orientals.* – Цвѳт од лáзарицу млѳго мерїше.
- лáзарице ж *мн. обичáј ижрања и пѳвања лазаричких пїсѳа на Лазареву субѳѳу.*
- лáзаричка ж 1. *жена сїѳїна и нискоѳ расїѳа.* – гн голѳм, а жѳна му лáзаричка; 2. *бот. дем. и хиѳ. од лазарица, зумбулић.* – Откїни си нѳку лáзаричку за вáзу.
- лáзарка ж *лазарица (1).* – Да берѳмо цвѳѳенце, да кїтнѳмо лáзарке (*нар. пїсѳа*).
- лáзи несвр. *пїузи.* – Дѳтѳ ни јѳш лáзи, јѳш не проодїло.
- лáзибуба ж *ухѳлажа.* – Лáзибуба карáкáца.
- лáјбер м *мѳпáлни заїѳварач на заврїѳањ, рајбер.* – Затвѳри врáта с лáјбер.
- лáје несвр. *фиг. неїрѳсїпано жѳвори, нáпѳмнїње, уїѳзѳрава, сáвепїѳује.* – Изр.: Нѳма кумѳ да лáјѳм.

лајпó с *џовеђа балеџа*. – У óскудицу жéне су с лáјна лепíле вурну.

лáкэчэк, -чка, -чко в. лэкэчэк.

лáкaт м *мера за дужину, дужина једноџ лакíа*. – Преско зиму сам изаткала педесéт лáкта бáсмо за кошуље и пешкири.

лáкaчэк, -чка, -чко в. лэкэчэк.

лакомíслив, -а, -о *лакомислен, брзо-íлеíи*. – Старéј сiн ми е мlóго добóр, а млађéј лакомíслив; мiсли да се едé свé што летí.

лактóк м *дем. од лaкaíи*. – Удари ме по лактóк па ме óсакати.

лáкувац, -а, -о *лакован*. – Купíли на детé лáкуване ципилке.

лáкување с *лаковање*. – Óкни ме на лáкување лампéрију, да ти помóгнем.

лáкше узв. *íиíхо, íиíше*. – Лáкше дéцо, да не разбúдите дéду.

лáла ж *изр.: Ће слúжи као бéла лáла (ради íод íрисилом)*.

лалé с бот. *лала, íиулиíан Tulipia gesneriana L.* – Засадí лалé у градíнче. – Откинú еднó лалé за вáзну.

лáмба ж *ламíа*. – Сiпи гáс у лáмбу! – Упáли лáмбу!

лáнда се несвр. *скиíа се, вуцара се*. – Нíшта не рабóти, сáл се лáнда по селó.

лaндáра несвр. 1. *клаíи се, млаíара*. – Обукал ширóке чашíре, па му лaндáрају. – Завржи пéркле, да ти не лaндáрају. – Сáбља му се вучé и лaндáра; 2. *фиг. íрича којениíа, брбља, блебеђе*. – Не лaндáрај, дóста е виíше! – Пуштíл ези́к, па му лaндáра.

лáндра се несвр. *íпресе се, дрма се*. – Лáндра му се закрпа на капуг.

лáни прил. *лане, íрошле љодине*. – Јóш лáни си бiл куд нáс, па сáг.

лáнски, -а, -о *íрошлоџодишњи, лански*. – Мiломн за њéг, ко за лáнски снéг.

лапóв м *лоíов, крадљивац*. – Свé лапóв до лапóва.

лапр́да несвр. *пеј. баљеџа, свишíа íрича*. – Од њéг нíшта пáметно не мóж да чúеш, сáмо лапр́да.

лáрма ж *фризура*. – Сэс кáпу си пóквари лáрму.

лáставичка ж *дем. и хиí. од ласíавица*. – Глéдај, сiне, кэкó лáставичке летé.

лáстар м *леíпорасíи*. – Лóјзс вш потсрáло лáстар.

лáстрeж м *íраћка начињена од ѓуме́не íаниíлике за чији крај је канáíом везана кожица са обе сíране*. – Кэд узнем лáстрeж, ћу му изразбiвам свí пeнцири на кúћу.

Латíпка ж *име*.

лау́т м бот. *науíи Cicog arietinum L.* – Мóј дéда е од лау́т правíл кáву.

лáчан, -чна, -чно *ѓрамзив, íохлеíан, халáйльив*. – Мlóго е лáчан. – Лáчан сам, па шта?!

лéб м *хлеб*. У селу íосíиоје разне врсíе хлеба: бајáт лéб (*није свеж, усíијали хлеб*), éчмен лéб (*хлеб од јечма*), кiсел лéб, кúповни лéб (*куíљен у íекари у ѓраду*), мéшан лéб (*хлеб умешен од íиеничноџ брашна*), мéшен лéб (*хлеб који је умешен код куће*), момóрзан лéб (*хлеб од кукурузноџ брашна*), прбја (*хлеб од кукурузноџ брашна*), ржен лéб (*хлеб од раженоџ зрна*), самún (*солун*), тазé лéб (*свеж хлеб*), црепулáн (*велики хлеб íечен у црепули*), чiс лéб (*хлеб од íиеничноџ брашна*) и врúћ лéб (*íиоíао хлеб, íтек извађен из íекаре*). – Нíшта болé од врúћ лéб и врúћу погáчу. - Изр.: Лéб и комáт (*довољно, не íиреба више*). – Лéжи лéбу да те јéдем (*каже се лењивцу*).

лебáк м *дем. и хиí. од леб*. – Óћу да сдéм мазéк на лебáк.

лебáр м 1. *фиг. нерадник, лешиíина*. –

- Тог лебара ћу исперам ис кућу. Тел би само да еде, а ништа да не рабџти; 2. онај који радо једе хлеб. – Лебар, на л[б] би само живел.
- лебарка ж 1. она која радо једе хлеб. – Син ми е лебар а ћерка лебарка, несу избирције; 2. фиг. перадница, лењивница. – Евѣ ју на онај лебарка. Дошла да се наедѣ и да си отидѣ.
- лебарник м *место где се држи хлеб.* – Ми несмо имали лебарник, па смо лебови остаљали и ређали на клупу и покривали сас месал.
- лебац м *дем. и хит. од леб.* – Ћуга поедѣм као лебац (*каже се у љућњи*).
- лебѣнце с *дем. и хит. од леб, хлѣбчић.* – Понеси овој лебѣнце на дѣцу, нема каквѣ друго да ти дам да понесѣш.
- лѣвка ж *сукња од памучног платна која се за појас везује канаџом од памука који је провучен кроз њоруб на зорњем делу.* – Обукла се у лѣвку, а не у запрег, па отишла на ђро.
- лѣгало с 1. *постѣља, лежај.* – Њѣг само на лѣгало мѡж да најдѣш. – Изр.: Една коза, едно лѣгало (*каже се нежењеном човеку*); 2. *живѡтњинско пребивалиште, сјаниште.* – Уватили лисицу на лѣгало; 3. *жрана на дрвѣту или моћка у кокошињцу где сјавају кокоши.*
- леђѣп м *лавор.* – Донеси леђѣн и пешкир, да кум оперѣ руке.
- лежечки прил. *лежећи, у лежећем сјаву.* – Лежечки пиѣ, лежечки едѣ. Тел би лежечки и да рабџти, ал' тој нигде нема.
- лежилѣбоња м *жѡтован, нерадник, лењивац.* – У домаћинску кућу нема лежилѣбоње, сви стѣцају и рабѡте.
- лезѣтра ж бот. *врста жаженог цвећа које лепо мирисе.* – Овој ти слатко мерѣше на лезѣтру.
- лѣзи се несвр. *смеје се нејристѡјно, показујући зубе, цѣрека се.* – Изр.: Лѣзи се ко вара на глава.
- лѣзна ж *женска особа која се нејристѡјно смеје, цѣрека.* – Лѣзна, само се смеје. – Лѣзно морѣ, ка[д] ѣ преманеш да се лѣзш?
- лѣјка ж пеј. *људска глава.* – Заметнул онѡлку лѣјку, а, сиромá, ништа си нема у њу.
- лѣк м изр.: За лѣк (*сасвим мало*). – Дал ми кѡлко за лѣк.
- лѣкује (се) несвр. *лечи (се).* – Лѣкују га неке бабе, ал' слаба вајда; – Лѣкује се, а свѣболан.
- лѣле узв. 1. *за изражавање ѡуѣ, бола, жалостѣи: јао, куку.* – Лѣле, Стáно, киша иде, не мѡгу ти кнѡћи дѡјдем; 2. *у изненађењу, чуђењу.* – Лѣле, лѣле! Тэквѡ чудо јѡш несѡм видѣл.
- лѣлѣје се несвр. *једва иде од слабостѣи, исцрпѣностѣи, болестѣи и сл.* – Опѣл се, па се лѣлѣје кѡд иде. – Едвá стој на нѡге, лѣлѣје се кѡд иде.
- лѣлѣка несвр. фиг. *избежава неужѡдну ситуацију, цмиздри.* – Цѣл дѡн лѣлѣка, само да не рабѡти.
- лѣлке узв. 1. *за изражавање ѡуѣ, бола, жалостѣи: јао, куку.* – Лѣлке, брале, лѣлке, не мѡг ти дѡјдем на гѡсти. Млѡго сам ти бѡлна; 2. *у изненађењу, чуђењу.* – Лѣлке, лѣлке! – Тѡј чудо га нигде нема.
- лѣмез м *жрана која се сјаваља преко пластна да ветар не однесе сѣно.* – Овѣј грање су добрѣ за лѣмези.
- лѣнгер м *репѣтѣнски апарат, репѣтѣн.* – Гледали га на лѣнгер, ал' му ништа несу пронашли.
- лѣнђир м бот. *врста башѣенског цвећа са великим цветѡвима.* – Ймамо убав лѣнђир у градинче.
- лѣњава, -а, -о в. *лењив.* – Лѣњава, лѣњава, па нема кудѣ.
- лѣпѣив, -а, -о *лењ.* – Закопá се, узѡ жену из лењиву вамѣлју.
- лѣпѡс м *леностѣ.* – С лѣпѡс скинул вѣк.

- срченице ка задњој осовини, повезу-
јући их, спајајући их.*
- лисичарка** ж бот. *врста печурке* *Cantharellus cibarius* L.
- лисичи**, -чија, -чија *лисичи*. – Лисичи реп. – Има лисичја око. – Лисичја кожа.
- лисје** с зб. *им. од лис, лишиће*. – Опало лисје о[д] дрво.
- лисковџа** ж 1. *одсечена и просушена хрстџова жрана чије лишиће служи овцама и козама као зимска храна*; 2. *сува хрстџова жрана из лисника, чије су лишиће овце односно козе обрстџиле*. – Слисковџе кладем богањ.
- лисковџе** с зб. *им. од лисковџа*. – У обор имамо бели свет лисковџе.
- лисковџка** ж *дем. и хип. од лисковџа, сува хрстџова жранчица са лишићем или без лишића*.
- лискуп** м *врста меког камена на дну потока*. – Изнад нашу воденицу, у реку, има лискуп колко год оћеш.
- лисник** м *посечене и просушене хрстџове жране, зденуће у сџоџ, чије лишиће служи овцама и козама као зимска храна*. – За сваку козу сам зденул по едн лисник.
- листоџ** м *дем. и хип. од лис, лисџић*. – Све ицепил писанку, ниедн листоџ не остаил.
- литарче** с *привезак на кашу, оџрлицу на врати живоџиће (обично пса)*. – У град кучићи имају литарче на гушу, да п[х] шинтери не батају.
- литне свр** 1. *наџло поџече (крв)*. – Литну му крв на нос; 2. *падне с положеја*. – Изр.: Литнуше му краци.
- лице** с *предња сџрана*. – Овај страна е лице, а не тај.
- личан**, -чна, -чно *наочџић, лећ*. – Дете ју је убаво, па лично.
- личенце** с *хип. од лице, дем. се не осећа*. – Изр.: Личенце личенце (у лећом лицу је све лећо).
- личи** несвр. *од џовара, присџаје*. – Личи му да буде господин.
- лиша** ж *врста кожне болести на лицу (најчешће код деце), лишај*. – Искочила му нека лиша на образ, па неће да му прође.
- лишав**, -а, -о *онај који има лишај на лицу*. – Дете ми е лишаво, с какво да га мажем?
- лишавица** ж бот. *росоџас* *Chelidonium majus* L. – Лишавица е травка, коју кэт прекџнеш има жуто млеко.
- лобоџа** ж бот. *брашњеник* *Chenopodium bonus Henricus* L.
- ловџија** м *ловац*. – Јутрос рано ловџије отоше у лов на зајци.
- ловџика** ж *мачка која добро лови мишеве*. – По моју кућу се не шетају мишеви, имам мачку ловџику.
- ловџиски**, -а, -о *који се односи на ловџије, својствџен ловџијама*. – Имам мерак да слушам ловџиске приче.
- ложџа** ж *кашика*. – Ёзе ложџу и покуса сво млеко.
- ложџка** ж *дем. од ложџа, кашџица*. – Дај на дете ложџку, да се учи да куца.
- лоџа** ж *навојна заврџињу*. – Изела се лоџа на шрав, мора га замџним.
- лоџиња** ж *мн. лозџиће одсечен пруйи винове лозе*. – Вџздџн врзува лозџиће у снопови.
- лоџиће** с зб. *им. од лозџиња*.
- лоџиња** ж *дем. и хип. од лозџиња*. – Лозџиња по лозџиња снопџк.
- лоџзе** с *виноград*. – Већ је време да се прска лоџзе.
- лоџзепџе** с *дем. и хип. од лоџзе*. – Мерак ми да купим још едн лоџзепџе, туј негде близу.
- лоџтра** ж (обично у *мн.*) *бочна оџрада на заџрежним колима у облику лесџица*,

- направљена од дрвених ваљкастих зоре шиластих шипацова, провучених кроз две водоравне обле жредице на одређеном растојању; служе за превоз сена, сламе, снојла, шаше. — Двоје лојгре сено сам дотерал од ливаду.
- лојтриште с једна од оне две жредице (мојке) кроз које се провлаче шипакови, "ржњике", тје праве лојгре. — Седи на лојтриште и лида ноге.
- лока несвр. 1. лоче. — Куче не пије воду како овца, оно лока; 2. пеј. преко мере пије алкохолна пића. — Не пију, него локају.
- локмап м пишујући посластичар. — Села, локман, ће у недељу да донесе пуну крошњу саз бонбоне и чибучићи.
- локмап м зојован, лакшан, онај који воли да једе и пије на пију рачун, да нешто на лак начин добије. — Голем локмап, само гледа да се наеде и напије и нешто понесе, а камен у зуби неће ти да.
- ломоти несвр. брбља, зовори брзо и неразумљиво, зовори којешта. — Ломоти као празна воденица. — Ајд, ајд, не ломоти много.
- лонца ж кавџа, свађа, залама, вика. — Сваки дн лонца у њину кућу.
- лопа несвр. једе халиљливо (о свињи). — Н-уме да еде како човек, него лопа како свиња.
- лопка несвр. мушка, испире (о зубу). — Боли га зуб, па га лопка с ракију.
- лоше прил. не осећа се добро, нешто је болестан. — Нешто му е лоше, мора га водим ку[д] доктура.
- лошо изр.: На лошо нема мана. — Лошо му се пише (лоше ће проћи). — Од лошо има и полошо.
- лубеничка ж дем. и хип. од лубеница. — Главá му окрúгла како лубеничка.
- лув-балон м деџа иџрачка у виду шупље лоптиастог тела, начињеног од жуме, која се надувава, луфтибалон. —
- Избуши ми се лув-балон! — Надувај ми лув-балон!
- лувтира (се) несвр. проветрава (се). — Прјдите у другу собу, овју ћу лувтирам; — Отвори пенџери да се соба лувтира.
- луд, -а, -о немиран, несташан. — Дете ју много лудо, никој не може да га удувапи.
- лудак м фиг. прећерано живахно мушко дете. — Онј твој лудак ми поразбива сви пенџери, поведи малко рачун од њег.
- лудакиња ж фиг. прећерано живахно женско дете. — Избише онј лудакињу, па ју умирише.
- луда среда ж в. п. прва среда Великог постоа.
- лудување с лудовање, веселост. — С лудување век провёл.
- лукар м 1. онај који воли да једе лук; 2. место где се сади или где је био лук. — Улегоше у лукарн искубоше сав лук.
- луковиње с суви спољни листови златице црног лука, који се уопште не виђу за божење у мрку, смеђу, браон боју. — Учини перашке у луковиње.
- лупза (се) несвр. в. лупса (се).
- лупзање с в. лупсање.
- лупса (се) несвр. скипа (се), лупа. — Само лупса, не мисли на дом; — Ништа не бата у руке, цел дн се лупса. — Куде ли се лупса, Бог да те пита.
- лупсање с скипање, тумарање, лупање. — Слупсање се кућа не стица.
- лупа ж (обично у мн.) тамна или браонкаста флека на лицу. — Дете ми има лупе по образи.
- лупав, -а, -о који је пезав по лицу. — Ако с лупав, убав си е.
- лупање с лупање, комшање. — У лупање момурзу са[м] му много помогал.
- лупи несвр. лупи, комшиа. — Лупи

компирі. – Цѣл дѣн смо лупіли мо-
мўрзу.
лўра несвр. *скиїа*. – Млад, па мўж да лўра,
а кад остарі, љу га нїтам. – Изр.: Лўра,
лўра, па долўра.

лўтке ж пл. т. фиг. *шашивило*. – Изр.:
Уватїле га лўтке. – Дошлѣ му лўтке.

лўца м *џлуїак*, *будала*, *неразуман човек*.
– Лўца, свѣ іспродава, за дѣцу нїшта не
бстава.

Љ

љага несвр. *баца љаџу на коџа*, *клеветїа*,
срамотїи коџа. – Не љагај бџштґу и
матер, нѣсу онї тўј заслужїли.

љѣпа несвр. *набаџује неку жиїїку масу*,
као нїїо је на пїример блаїїо. – Љѣпа
блато на дўвар да запїши свїрке, ел їде
зимá.

љїга ж (обично у мн.) *слуз која малом*
дѣїїїу їде из устїа. – Свѣ му љїге їду
на уста. – Кад зáмириса мѣсо, онў мн
љїге потѣкоше на уста.

љїгав, -а, -о 1. *коме тїеку љїге из устїа*. –
Мáло детѣ мўж да бўде љїгаво, ал' он
голѣм па љїгав; 2. фиг. *који нема*
поноса, *који изазива пїрезир*, *џађење*,
одератїан. – У нѣг нѣмај поверѣње; бїте
га глас да с млўго љїгав.

љїгáви несвр. *пїуїїа љїге*, *кваси љїџима*
нѣшїїо. – Заврџи на детѣ нѣку крпу
окол гўшу, да не љїгáви огрљáк на
кошўљку.

љїгна ж *она која пїуїїа љїге*. – Љїгна
љїгава, она ље нѣког да ўчи.

љїкша м *онај који љїџави*. – Од онўг
љїшку немўг ни да едѣм.

љїљáк м *јорџован Syringa vulgaris*. – За-
кнїтїл се сѣс љїљáк.

љўпа несвр. *џази пїо жиїїком блаїїу*,
шљайа. – Ка[д] цам бїл малѣчак, млўго
сам волѣл далўпам по блáто.

љўпа се несвр. *каља се*, *пїрска се џацањем*
пїо блаїїу или блаїїњавој води. – Из-
лѣгни, не лўпај се у тўј блáто.

љўпав, -а, -о *исїрскан*, *замазан жиїїким*
блаїїом или блаїїњавом водом. – Á
пáдне кїша, он се лўпав врне дўм.

љўпáвиша ж *мокар снеџ са кшиом*, *лаїа-*
вища. – По овўј љўпáвину се нїгде не
їде.

љўпна ж *она која се исїрскала џазећи пїо*
блаїїу или блаїїњавој води, *која се*
ушљїїала. – Љўпна, нїгде блáто, а она
се уљопáла.

љўпча м *онај који се исїрскоа џазећи пїо*
блаїїу или блаїїњавој води, *који се*
ушљїїао. – Љўпчо, лўпави, кудѣ се
тўлко уљопа.

Љўтиѣвац м *пїрсїїалища војске Љо-*
тића. – Чўл сам да ље нѣџс Љўтиѣвци
да улѣгну у нáше селў.

љубѣње с *љубљење*. – По љубѣње ље бўде
и плакáње.

љўди м мн. 1. *свѣїї*, *народ*. – Не смѣм да
излѣгнем од љўди. – Не мў[ж] се живї од
љўди. – Ыдем у љўди, мўра се обучѣм у
чїсто; 2. фиг. *фамилија*. – От куї си
љўди?

љўља несвр. фиг. *обилно пїје (о алко-*
холу). – Милáн Кѣлчин, кз[д] дўјде ку[д]
дѣду, љўља сáмо ракїју.

љўља се несвр. фиг. *пїешико хода*, *пїосрѣ*
(услед пїїансїїва). – Опїл се па се сáмо
љўља.

љўљка ж *врстїа носїљке за одојче*,
обично од вумене пїканине, *са уїрїїама*
за ношење на леџима или вешање о знд,
џрану и сл. – Сѣгшње жѣне нѣ знају

како изгледа љуљка.

љуљне свр. 1. *фиг. јако удари.* — Љуљну ме с тојагу по грбину па ме изгрбави; 2. *фиг. падне.* — Соплѣто се, па љуљну на зѣмљу. — Љуљну јака киша и вода ўлеже у пѣдрум; 3. *фиг. попије (о алкохолу).* — Да љуљнемо по неку. — Љуљну едну и ђи се.

љуска несвр. *одваја плод од махуне.* — Едни нек љускају грашак, а други бѣб.

љуска се несвр. *папада из љуске.* — Пасуљ узрѣл, па почѣл да се љуска. Мѡра што ире да га оберѣмо.

љусне свр. 1. *љусне (о киши).* — Љусну киша, па ни намокри; 2. *падне ѿсеико тако да му попуцају вишалии делови орѣанизма.* — Љусну на бетѡн, па се разбѣ како тѣква; 3. *фиг. пукне од муке (неко).* — Насекрѡл се, па ће љусне. — Изр.: Ђе да љусне (*пукне од љушине*).

љуспина ж *љуска од јајѣта.* — Љуспине од јајца не давај на куче, ѣл мѡж да се науѣн па д-ѣде по гњездѡ.

љутѡц прил. *мноѣо љушо.* — Ово е љутѡц, не едѣ се.

љутѡчѡк, -чка, -чко *помало љуш, наљуш- љује.* — Купѣ малко и љутѡчку попрѣ- ку.

љутѡчѡк, -чка, -чко *в. љушѡчѡк.*

љутѡчѡк, -чка, -чко *в. љушѡчѡк.*

љутѣж м *вѡма љушо (о неком јелу).* — Овј љутѣж не мѡ[ж] се едѣ.

љутѣница ж 1. *салѡта од скуваних, изѣмечених, осушених црвених ѡѡрика и ѡразилука, са уљем и сирѣшѡм.* — Уз ручѡк вѡлим да си малко куснем и љутѣницу. 2. *салѡта од куваноѣ ѡпараѣја и љушних црвених ѡѡричица.* — Напунимо неколко тѣгле с љутѣницу.

љутѣничка ж *дем. и хиѣ. од љушеница.* — Сѣпни ми малко од љутѣничку истѣглу.

љутѣње с *љушња, љушење.* — Нѣма љутѣње ако нешто поквѡрим.

љутина ж *љушња.* — У љутину га ўби.

љутниш м *в. љушина.* — Изр.: Нѣма љутниш (*нема љушње*).

љуткас, -ста, -сто *који је помало љуш.* — Овѣ су ти попрѣке љуткасте, а овѣј несу.

љутко м *онај који се брзо наљуши, љушн.* — На онѡг љутка ћу едѡн дѡн да ичукам рѡгови, па ће бѣде мирѡн као бубница.

љутни прил. *в. љушкас.* — Малко љутни, мѡж да едѣш.

љуцки прил. *урѣдно, како ѡреѣа.* — Тѡј мѡра да бѣде љуцки направѣно.

ључница ж *дем. од љуска.* — Љускај јајцѣ над остѡл, да ти ључнице не падају назам.

љушти несвр. *изр.: Бѣсе па љушти (же- сѡкоко ѡтуче, удара).*

М

мѡглушина ж *ѣсѡта маѣла.* — Спущѣла се нека мѡглушина, па се прѣс пред ѡко не виѣн.

мѡзга ж *сок који сѡруји испѡд коре жи- воѣ дрвѣта.* — Сѡво дрво не пушта мѡзгу.

мѡкне свр. *склѡни.* — Мѡкни тѡј одѡгле, тѡри га на дрѡго мѣсто.

мѡкне се свр. *осѡиви на миру (коѣа).* — Мѡкни се од мѣн, не досађуј ми!

мѡлко прил. *мало.* — Тражиѣл сам малко да ми да, мѡлко, а ѡн ми ѣч не даѣл.

- Макивѣј** м в. п. *Макавеји, почетиак поспїа, 14. августїа, по новом календару.*
- макљоше** се свр. 1. *пеј. напѹсїи, оде.* – Дошъл, па не мїсли да се макљоше; 2. *пеј. оспїави на миру (коџа).* – Макљоши се од мѣн!
- маќне** свр. в. *мѣкне.*
- маќне** се свр. в. *мѣкне се.*
- мáла** ж *махала.* – Мї живїмо у Месѣчинову мáлу.
- мáла** нўжда ж *избацївање мокраће из себе, пїшање.* – Дѣда ми е причáл, кат сам пошъл у шкóлу, да кад ми се примóча, пїтам учїтеля: ”Госпóдине учїтелю, óћете ли да ме пуштите дїдем да вршим мáлу нўжду”.
- мáла** сказáлка ж в. *сказáлка.* – Мáла сказáлка показује сáти а голѣма мннўти.
- малѣје** несвр. *поспїаје мањи, смањује се.* – Почѣле дрѣје да ми малѣју.
- малѣчак**, -чка, -чко *мали.* – Малѣчак си за тóј. – Несї малѣчак, па да се играш сáз дѣцу.
- мали** несвр. *смањује се.* – Малї ми дрѣје, ћу да н[х] дам на брáта. – Мали ми капўт.
- мáлко** прил. *мало.* – Дáј ми мáлко. – Ўзни мáлко.
- малкосвѣтник** м *грамзива особа, себична особа.* – Немóј да си малкосвѣтник.
- малокáвац**, -на, -но *болениљив.* – Млаћѣје детѣ ми нѣшто малокáвно, ѿч не едѣ.
- мáлтерка** ж *зидарска алатїка са дринком, односно метáлна пљоснаїи лопáїици којом се захваїи и размазује малїтер.*
- мáлчић** м *мали прспї на руци или ноzi.* – Што он їма у главу јá їмам у мáлчић. – Изр.: Нѣ ми ни за мáлчић (*мноџо је слаб, ни у чему не може да се мери*).
- мáлчице** прил. в. *мэлчице.*
- маљїца** ж *дрвени маљ.* – Чá Пѣтрe, дѣда ме испратїл да ми дáш маљїцу, ће цѣпи дрва.
- мáма** ж *спїрина.* – Мáма ми е билá као мáти; млóго ме чувáла.
- мамѣње** с *дозївање спїоке.*
- мáми** несвр. *зове спїоку или живїту.* – Мáми кокóшке да н[х] нарáни.
- мáмлаз** м *џлућак, блесавко.* – Онóј ли мáмлаз да те вучѣ за нóс, á?
- мамудїја** ж *пїурски златїни новац који се уїпїребљáва и као накїпї.* – На гўшу врзáла сáмо дўкати и мамудїје.
- мáнастїр** м *црквена слава, завѣїина.* – Јўтре је мáнастїр у Дóлни Матѣвац. – Идóмо на мáнастїр чѣк у Нїшку Бању.
- мáнда** (нѣкога) несвр. *шаље некоџа да без пїопребе иде час пїамо час овамо.* – Изр.: Сáмо ме мáнда.
- мáнда** се несвр. 1. *луња се, бесциљно иде, пїумара.* – Цѣл дóн се мáнда по селó, кáкво ли работи; 2. *маје се, ради нешїио (без неких видних резултáтїа).* – Цѣл дóн се мáнда óко онóј трмке, а купује мѣд.
- мáндање** с *луњање, пїумарање.* – Њнóво мáндање ми дошлó до гўшу, свї с прс показују у мѣн.
- мáндраќ** м *мандрац.* – Излѣгли нóви крѣвсти с мáндраци. Млóго е ўбаво да се спї на њї.
- мáне** свр. 1. *махне.* – Мáну му с рўку да дóјде; 2. *преспїане.* – Мáну кїша да пáда; 3. *преспїане да боли.* – Попї лѣк и мáну мешїна да ме боли; 4. *оспїави, дїжне руке од нечеџа.* – Манўл си женў и дѣцу и отишъл у бѣли свѣт. – Нїкој се нѣ надал да ће мáне свѣ.
- мáне** се свр. 1. *оспїави се некоџ посла.* – Маћнїáрко, морї, мán се о[д] тѣј маћнїје; 2. *разведе се.* – Кўј би рекáл да ће се онї мáну, кўј?
- мапїстра** с мн. *оџрлица од спїаклених*

- кузлица, *пробушених у средини*. – Мати ми на Панталеј купила двоја манистра (*Пантелеј је ваптар у Нишу који се одржава 9. августа по новом календару*).
- манџстро с обично у мн. *развибојне сипне сџаклене кузлице, пробушене у средини, које се пижу и служе као украс*. – Едва наниза овај манистра. Сџмогу да ододем.
- манџт, -а, -о *који је са неким физичким недостџајком, који је под маном*. – Сва деца су му нешто манџта, а он онакџв: здрав и прав.
- манџљив, -а, -о *човек са мапама, боленљив*. – Нешто му дете манџливо.
- манџца ж *јело, храна*. – Од манџцу нема какџо да ти изнесем, само пржено јајченце.
- манџџија м *онај који свему налази ману*. – Ако мислиш да се ожџниш, а ти немој да си голем манџија.
- манџџика ж *она која свему налази ману*. – Немој да си манџџика, нећеш никад да се одаш.
- мањџк м *недостџајак (чеџа), мањак*. – Брашно ми е намањџк.
- мањување с *осџављање, напушџање*. – Тџлко њигово мањување и пак сваки дџн пијан.
- мањујс несвр. *осџавља, пресџаје*. – Мањује рабџту.
- маџовина ж бот. *маховина*. – Уватила га маџовина.
- марвеџак м *сџочни лекар, ветџеринар*. – Јутре ће дојде марвеџак да шприца кучиџи од бесџило.
- марвеџаштво с *лечење сџоке, ветџерица*. – Мој дџда Лила е у Први свџцки рџт биџл с вранџуски марвеџаци и уз њџ изучиџл марвеџаштво.
- маривџт м *обичај, ред*. – Куд нас је тџкџв маривџт.
- маривџтлук м *шала, џавоџија*. – Извџди неки маривџтлуди.
- марџше несвр. *краде*. – Марџше какџо му падне под рџку.
- марџне свр. *ударн, пресне*. – Код ме марџну, свџ свџзде сам пребројџл.
- марџџира несвр. у џуџиџи *некоме узвикује "мари"*. – Штџо га марџџираш? Не џн криџв.
- мас м в. *маз*. – Изр.: *Оде мас у пропас (све прџпадне, оде у неџоврати)*.
- масан, -сна, -сно *масџан*. – Лако е џџему, узџл масну гџску (*ожеџно се девојком из веома боџаџне прџродице која је са собом донела велико боџаџсџтво*).
- масли ж пл. т. *секач*. – Дџј ми масли да исечџм жицу.
- мат-бџба ж *маџица, једина прџодна женка међу прџчелама исџне коџиџце, која носи јаја из коџих се излеже нова генџраџија прџчела*.
- мат-бџба, мат, мат! *израз коџим се рој прџчела маме у коџиџцу*.
- матџвачка черџпа ж изр.: *Ударен с матџвачку черџпу (каже се прџиџлуџом човеку)*.
- матџрџнство с *наслеђе по маџци, имовина коју маџка осџави*. – Матџрџнство узџла сестра.
- матџка ж *моџика*. – Изр.: *Оће лџб без матџку (далако живи, да не ради)*.
- матџна ж *прџодуџе обло дрво, моџка, водоравно обешена на прџраси или исџод сџирехе, на коју се прџосџиџре рубље, вџнају венџи прџџрике или дувана да се суше*. – Од овај дрџва направи ма неку матџну.
- матџче с мн. *матџчиџи алаџка за окопавње усџва у баџиџи*. – Понџси матџче у бџчу, ће ти затрџба.
- матџџица ж *прџроуџластџи раџник на коџачиџци*. – Дџда бџстри матџџице на коџачиџцу, јер ће јутре д-џде да шџарга момџрзу.

- матичка ж *в. матиче*. – Остра матичка, па зачѣс окопá овáј пребој сáслук.
- мáточина ж бот. *мáтичињак, маџина* *пiрава* *Melissa officinalis* L.
- матрáк м изр.: Кóј ти е матрáк (*ишáа пiи је, зашпiо се пiако пiонашани*). – Матрáк ће добiе (*ишпiа неће добишпi*). – Има матрáк (*нема нишпiа*).
- матракúка ж *ђаволија, врађолија*. – Сáмо извóди нéкакве матракúке, а ништа не рабóти.
- матрапáз м *пiрђовац спiоком, пiрепiрo-давац*. – На пiјац мlóго матрапáзи. Свi глeдају да ушнiђаре.
- матријáл м *мáтеријал*. – Кúћа му е о[д] чврс матријáл, нeма се плáши.
- мáђија ж *мáђеха*. – Мáти е мáти, а мáђија мáђија.
- маúка несвр. *мауче*. – Мáчићи маúкају, óђеју да улéгну у кúћу.
- мáца ж *пiешки чекић на оба краја равани, маљ, бишпi*. – За мáјдан ти трéба добрá ћускија и добрá мáца.
- мачeћи, -а, -о *мачји*. – Мачeћи нóкти су óстри. – Талијáни едú мачeћо мeсо.
- мачишгте с *ауэм. и пeј. од маче*. – Мачишгте пúно з-бúје, а óн се иґра с нeг.
- мачкетiна ж *ауэм. и пeј. од мачка*. – Видó кeкó еднá мачкетiна излeже ис плeвнy и úлeже уáмбар.
- мáчoљак м *мачји измeшпi*. – Мáчoљци на свe стрáне.
- мачóр м *мужјак мачке, мачак*. – Видeл сам кeкó мáчка брáни мáчићи од мачóра.
- мачóрчина м *ауэм. и пeј. од мачор*. – Нáше кúче изјурнi еднú мачóрчину из обóр.
- маџáрка бот. *врсiа шлiве*. – Маџáрке слiве су добрe за воћке.
- мáшiна ж *ишбица*. – Дáј ми мáшину да запáлим цигáру.
- мáшiница ж 1. *апáришпi за бријаше*. – Научи́л сам с мáшiницу да се бри́твим, з-бријáч не смeм; 2. *пiдрезач*. – Дáј ми мáшiницу да подóстрим плáвез.
- мáшлa ж *мáшина, кравашпiа*. – Врзáл мáшлу óкол шпiју, па мiсли да е голeм гoспóдин.
- мeшáа ж *механа*. – Улeгал у првy мeшáну и свe пáре спичкáл.
- мeд м 1. *смола на дрвeшпiу*. – Несмó имáли лeпак, па смо писáнке лепили сeс мeд. 2. *пiчелињи пiрoзвод*.
- мeдóк м *дем. и хиш. од мeд (2)*. – Куснú две-трi ложи́чке мeдóк, па ми се úслáди.
- мeдeни́ца ж *звоно од бронзе кoје се обично вeнa спiоци о врaшпi*. – По мeдeни́цу знáм кудe су ми волóви.
- мeђуднeвкe ж пл. т. *мeђуднeвице, дани измeђу 28. августá и 21. сeптeмбáра, измeђу Велике и Малe Гocпoђе, Гocпoјине*.
- мeздри несвр. *сече, реже мeсо на узану и пiанку пiрчад*. – Óн мeздри бúт, а јá грбнáчу.
- мeј м мн. мeови *мex*. – Дúва у мeови. – Изр.: Нáпне мeовп (*наљушпi се*).
- мeјункa ж *махуна*. – Зрeл пасу́љ, почeле мeјункe да се распуцúју.
- мeјунчи́ца ж *дем. и хиш. од мeјунка*. – Откпнú нeкy мeјунчи́цу барани́ју да напiрам тепцiку за ручóк.
- мeкaчак, -чка, -чко 1. *мекан*. – Землá мeкaчка, па од мпiн да кóпаш; 2. *мекан, пoшустпiљив човек*. – Úзни му свe, немóј да бúдeш мeкaчак.
- мeкишáр м *мекушaц, слабић*. – Дeбeли љúди су голeми мeкишáри. Несú издржљиви.
- мeк лeб м *свеж хлeб*. – Сáмо смо субóтом јeли мeк лeб, тá[г] га бáба мeсила.
- мeкoкóрка ж агр. *врсiа бундeвe, пiиквe, лубeнице и сл.* – Едвá запатí сeмe о[д]

- тијкве мекокрџке.
- мѐлен м *мелем*. – Кэ[д] тури мѐлен на красгу, она зочэс пројдѐ.
- мѐнгеле ж мн. *сѣџа*. – У дѐда Раќину ковачницу сам видѐл кэко изгледају мѐнгеле.
- менђуџица ж 1. *дем. и хпѣ. од менђуџика*. – Што ју љубаво стојѐ менђуџице на љуши? – Чува менђуџице. Кэт порастѐ ће и[x] нѓси; 2. бот. *врстѣа цвећа, минђуџица*. – Насади менђуџицу у три црепа.
- менђуџка ж *минђуџа*. – Онолка девојка, а не нѓси менђуџке.
- мѐнса ж *јавна кухиња*. – Рани се у мѐнсу.
- мерак прил. *с посебним расѣоложењем*. – Мерак му да чџчка дѐцу.
- мерѣмац м *ован мерѣно расе*. – Мерѣмац овѣн пѓголем од нашег овнѣ.
- мерѣмка ж *овца мерѣно расе*. – Мерѣмка дава пѓвише вуну и млекѓ. И пѓголема је од нашу овцу.
- мерѣмче с *јаџње мерѣно расе*.
- мерѣше несвр. *мирише*. – Мерѣше цвеће. – У сѓбу мерѣше на босѣљак.
- меришљав, -а, -о *миришљав*. – Овија сапуни несѓ меришљави.
- мѣрка ж *мера*. – Ђма мѣрку на пиѣње.
- мертѣк м *дирек*. – Едѣн мертѣк почѐл да трули, мѓра га мѣњам.
- мертѣчки, -а, -о (*обично као аѣрибуѣи уз именуџу: ексер*). – Ковѣ тарабе с мертѣчки јексѣри, па и[x] савија.
- месѣцѣ с *дем. и хпѣ. од месо*. – Ђзни мѣлко месѣнцѣ, залѣжи се.
- месѣљ м *комад ланеноџ или ѣрѣненоџ ѣлаѣна којим се ѣокрива ѣесѣо, размеиен или свеже исеѣчен хлеб*. – Чѣм извадимо лѣб из вурну, ѓдма га покрѣємо сѣс месѣљ.
- месѣње с *мешѣње хлеба*. – Вѓлим да мѣсѣм лѣб, месѣње ми нѣ досадило.
- месечѣрка ж бот. *биљка која месечѣно цвеѣа или доноси ѣлод*. – Рѓжа месечѣрка. – Јагоде месечѣрке.
- месѣља ж *жена која меси*. – Голѣма месѣља, уватила се за нѓњи.
- месѣште с *ауѣм. и ѣеј. од месо*. – Нацѣпѣмо се месѣште.
- мѣско с *в. месѣнце*. – Оѣеш мѣлко мѣско баба да ти дадѣ. – Испрѣжи мѣско, дошли ни гѓсти.
- мѣснице ж мн. *време од Божића до Поклада, кад се верницима доѣуѣиѣа да јѣду мрсну храну, месојеје*.
- мѣсто прил. *умесѣо некоџа, у име некоџа*. – Мѣсто Бѓшка Слѣвко ће ѣде на светѣц, пѓстар је.
- месцѣ с *в. месѣнце*. – Кѣд ѓде у гѓсти, чѣка месцѣ да се изнесѣ, па тѓг едѣ.
- метѣ несвр. 1. *чисѣи мѣѣлом*. – Узѣл умит да метѣ обѓр; 2. *пеј. халаѣљиво једе*. – Не едѣ, него метѣ. – Сѣдал, па сѣмо метѣ.
- мѣтен, -а, -о *који је ѣочѣиѣен мѣѣлом*. – Улѣгомо у мѣтену сѓбу.
- мѣтер м 1. *наѣрава за мерење дѣжине (сѣѣоларски мѣтар)*. – Дѣј ми мѣтер да измѣрим врата; 2. *основна мера за дѣжину у мѣтарском, мѣѣричком сѣстѣму мера*. – На ѓсми мѣтер најдѓмо вѓду; 3. *кубни мѣтар (о дрвѣиу као ѓѣреву)*. – Пѓшто мѣтер дрва? – Купѣи три мѣтера дрва за зимѓ.
- метѣља ж *жена која мѣѣ*. – Наше девојче билѓ голѣма метѣља. Цѣл обѓр пѓмете.
- метиљав, -а, -о *малаксао, нејак, болеѣљив*. – Од нѣг онаквѓг метиљавѓ не мѓж млѓго да очѣкуеш.
- метлиџа ж 1. *врх сѣѣабљике кукуруза на коме се налазе ѣраниѣици*. – Мѓмѓрза потерѣла метлиџу; 2. бот. *ѣросо Panicum miliaceum L.* – Окол нѣвѓ смо посејѣли метлиџу.
- мѣтне свр. *узме женѣѣске особине ѣре-*

- дака*. – Дете се метнуло на башту, а не на маџер.
- мџтри** несвр. 1. *слаже у кубне мџтре (обично дрва)*. – Башта и чича мџтре дрва; 2. *фиг. жесџоко туче, удара*. – Кад узнем овуж тојажу, па кад почнем да те мџтрим, ће ме запанџиш.
- мџтролџг** м *мџпереолоџ*. – Мџтролџзи казују да ће јутре да падне киша.
- мџтролџшки**, -шка, -шко *мџперолошки*. – Слушам мџтролџшку прогнџзу.
- мџчица** ж *месо без костџију, криџина*. – Дај ми малко и од мџчину, а не само коске.
- мџчинат**, -а, -о *има више меса, меснат*. – Мџчинато прасе, има малко сланину.
- мџчџпка** ж *дем. и хџи. од мџчина*. – Само мџчџнку вади ис копџс.
- мџчка** ж *пеј. незџрајна особа*. – Мџчка от човџка. – Иде као мџчка.
- мџчка̀рник** м *пеј. запушџено земљаниџе, џусџиџи*. – У овџ мџчка̀рник се не улази, ниџи може нешто да се урабџти.
- мџчкин дџн** м *Дан св. Андреје (13. децембар по новом календару)*. – За мџчкин дџн на пенџер турамо варен корен.
- мџшан лџб** м *хлеб наџрављен од мешавине џшеничноџ и џроџиџоџ брашна*. – Увек едџ мџшан лџб, а чџс само на светџц, Божџиџ и Велигден.
- мџшен лџб** м *домаџи хлеб*. – Едџмо си мџшен лџб, а не купџвни.
- мџшџна** ж *сџџомак*. – Нешто ме мџчи мџшџна.
- мџшинат**, -а, -о *коџи је велика сџџомака*. – Овџ прасе је мџшинато, немџј га купџјеш.
- мџшџнка** ж *дем. и хџи. од мешина*. – Дете ми пати од мџшџнку.
- мџшџнче** с *дем. и хџи. од мешина*. – Пи чај, да ми ти мџшџнче проџде.
- мџшинџџина** ж *ауџм. и џеј. од мешина*. – Мешинџџина му до колџна.
- мџшка** се несвр. *уљџиће се*. – Не мџшкај се, ми ће тој сами да распранџмо.
- ми** зам. (дат. и акуз. ни: INSTR. и ЛОК. НАС) *лична заменица за џрво лице множџте*. – Изр.: Неџ ни е Бџг на помоџ. – Ако ни виџи, обраџи смо босџан. – Неће с нас да се џгра. – Од нас нема какџо да прџча.
- миџ** несвр. *џере водом (некоџа или део тџела)*. – Миџ му нџге. – Миџ руке бе[з] сапуџ.
- миџ се** несвр. 1. *умива се*. – Миџ се по образџи; 2. *џере косу*. – Миџ се по главу.
- миџџе** с 1. *умивање*. – Прво миџџе, па тџг обџд; 2. *џрање косе*. – Сваку недељу миџџе по главу.
- миџје** несвр. *в. мџе*.
- миџје се** несвр. *в. мџе се*.
- миџџџе** с *в. мџџеџе*.
- Микаџл** м *име*.
- миџл**, -а, -о *драџ, џубак*. – Миџ као јажње.
- миџџе се** несвр. *безл. буде драџо, мџли се (наџчеџиће одриџно)*. – Не миџџе ми се да живџм.
- миџло** изр.: Миџло га за јаре, жџл га за паре.
- миџлос** м *мџлина, дивоџџа, красџџа*. – Од миџлос да дџџде у рџд.
- миџлување** с *мџловање*. – Скупо ме коџта тој њџно миџлување.
- миџсе** свр. *џрође, заврџи се*. – Миџу и овџ дџн.
- миџче** с *мали џас, џсиџ*. – Чувам и ја еџно миџче. – Моја кџчка окуџила пе-шеџ миџчиџи.
- миџри** несвр. *намирује, храни, џоџи, чџстиџи (о сџџоџи)*. – Човџк отџиџл у гџсти, а женџ осталџ да миџри стоџу.
- миџрка** ж *миџ, сџџокоџџџво*. – Немам миџрку од њџг.
- миџрко** м *фиг. баџџина, шџџаџ*. – Бџди миџран, да не џгра миџрко.

- миродија ж 1. бот. *мирођија* Anethum graveolens L. – Миродија сама ница, нико ју не сади; 2. фиг. *онај који се мени, упиће у пије послове.* – Изр.: У сваку чорбу миродија.
- мирочија м *момак ожењен девојком са богаћим миразом.* – Газдински синови су увек гледали да будну мирочије.
- мирочија ж *девојка с миразом (обично већим).* – Узел жену мирочију, ал' не пропојал.
- мисал м *мисао.* – Едн мисал ми не да мирку. – Сас мисал ће се упропастити.
- мислење с *мишљење.* – Од мислење ће се разболити. – Мислење и работа иду заједно, а не само мислење.
- митролез м *митралез.* – У војску сам носио митролез.
- митролезац м *митралезац.* – Гледал сам како митролесци пуцају из митролези.
- мичица ж *једна косић у крилу кокоши.* – Кокшска има мицице у крила, а батаци у ноге.
- мишетиња ж *аузм. и пеј. од миш.* – Уватила мачка неку мишетињу па се игра с њу.
- мишећи, - а, - о *миши.* – Мишеће длаке на све стране.
- мишка ж *део руке од рамена до лактића.* – Носи књиге под мишку.
- мишокиња ж бот. *мишијакиња* Stelaria media L.
- мишољак м *мишији измећ.* – У амбар мишољци колко оћеш. Мишеви коло воде. Мора да пуштим мачку.
- младар м *прућ на одсеченом пшњу или издањак који је израстио за једну година (капкад и за две, али се још није разграно).* – Остави неки младар да израсте, немјј све да и[х] исечеш.
- младевеста ж *млада, невесћа.* – Срамуже се као младевеста.
- младенчићи м мн. (јд. младенче) *клейчићи, пољчице од пшеничног брашна који се месе о Младенцима и дају својима, суседима и рођацима.*
- младиња ж *омадина, младеж.* – Деншња младиња је млого распуштена.
- млад кореп м *зелен клић кукуруза (ујопребљава се за печење или кување).* – Открши неки млад корен да га испечем за децу.
- младожењски м поимен. прид. *човек који младожењи даје основна знања о сексуалном животију.*
- младос м *младост.* – Изр.: Младос лудос.
- младунџ м пеј. *човек у годинама, а понаши се као да није одрастао.* – Младунџ, ће игра вузбал сзз децу.
- младуница ж пеј. *сипарија жена која се деињасио понаши.* - Што се прави младуница кад ју не личи: носи сукњу нат колена.
- млађеј, - а, - о *комј. од млад.* – Млађеј брат се наљутил на мѣн, па и дѣндѣнс не вреимо. – Млађејо детѣ ми е најбољо.
- млатка ж *млаћа снаха.* – Млатка ми е добра и работна.
- млекѳ с *млеко.* – Врсте: варено млекѳ (кувано млеко), неварено млекѳ (некувано млеко), поткисѣљено млекѳ (млеко у које је сипављена маја), потсирено млекѳ (млеко у које је сипављено сирнише, маја), преварено млекѳ (прекувано млеко), прѣсно млекѳ (које није кисело).
- млѣч м бот. *маслчак* Taghacum officinale L. – Од млѣч деца прѣве лѣнчићи и тѳрају и[х] на главу.
- мливо с 1. *жићо које се носи или вози у воденицу ради млевења.* – Отѳраше мливо у воденицу; 2. *самлевено жићо, брашно.* – Чисто мливо, не трѣба се сѣје.
- млого прил. *мноѳо.* – Млого ми е стѣло до њѣг. – Млого се одмѳра. – Млого тѳј кѳшта.

- млогопут прил. *више пунџа*. – Млогопут са[м] му помогал, а он мѣн ниѣдан-пѣт.
- могаре с 1. зоол. *маџарац* Ekuus asinus L. – Овчари су с могоарићи носили млекó у град; 2. фиг. *тврдоглав, јоџунасѣи човек*. – Стануло могоаре на љуприју, па ни макац; 3. *ноџари на којима се тѣстѣртицу дрва*. – Едва некако склепа могоаре за сечење дрва.
- могарѣћа клѣпа ж *маџарѣћа клѣпа, клѣпа за лоше ученике*. – Могоарѣће клѣпе су билѣ до ослобођења од Немци. Дѣнас и[х] нѣма.
- могарѣца ж 1. зоол. *женка маџарца*. – Прича се да е млекó од могоарицу млого лекови́то; 2. мед. *велики кашаљ*. – Дѣте ми лежи могоарицу.
- могаричав, -а, -о *онај који има велики кашаљ*. – Дѣте ми могоаричаво, мора да седи дом.
- мóдар, -дра, -дро *који је тамноглаве боје с примесом црне*. – Мóдар се óблак надвил нат селó, сáмо што не плѣусне кишa.
- модрѣлáн м *онај који је плавоок*. – Свá су му децá модрѣлáни.
- модрѣлáна ж *женска особа са плавим очима*. – Он модрѣлáн, она модрѣлáна, од милин да и[х] глѣдаш.
- мóзул м *жуљ*. – Надизáли ми се мóзули од работу.
- мóј, мојá, мојѣ (моѣ) мн. моји (мои), мојѣ (моѣ), мојá 1. зам. *мој, моја, моје* мн. *моји, моје, моја*. – Моѣ дѣте не криво. – Мой људи су дошли. – Моѣ сѣстре су убаве; 2. изр.: *Мóј, мóј па преко мóј (мноџо изволева)*.
- мóкар брат м фиг. *онај који воли да пије (о алкахолу)*. – Од мóкру браћу нѣма работа.
- мокроћа ж *влажност*. – Голѣма мокроћа на зѣмљу, па се тикве подувале.
- молѣње с *мољење*. – Молѣње куд нег не помáга, сáмо пáре.
- МОЛѢТВИ несвр. фиг. *мѣна пиће са водом, водом размлађује пиће или млеко*. – Навикал да молѣтви вино. – Молѣтви и млекó, кá[д] трѣба да га продава.
- МОЉѢЦ м зоол. *мољац*. – Улѣгал мољац у дрѣје, па и[х] свѣ измушлѣкáл.
- мóма ж 1. *сѣрина, само уз њено име*. – Мојá мóма Рѣжа ме чувáла, ко да ми е билá мати; 2. *тѣтика, свака друџа жена, само не очева или мајчина сѣтира*. – Мóма Óлго, óка те мојá мати да ју помóгнеш óкол ткања.
- мóмкување с *момковање*. – Дóста е билó момкување, трѣба се жѣнши.
- момѣрза ж бот. *кукуруз* Zea mays L. – Јѣтре ће шпáртамо момѣрзу.
- момѣрзан, -зна, -зно *који се односи на кукуруз (који је од кукуруза, начињен од кукуруза и сл.)*. – Исѣпни момѣрзно брашно у други цаќ.
- момѣрзиште с *њива са које је обран кукуруз, кукурузинище*.
- момѣрзница ж *хлеб од кукурузноџ брашна*. – Ка[д] ца́м бил мали, јѣли смо сáмо момѣрзницу.
- моравѣлка прид. непр. *који има љубичасту боју, љубичаст*. – Мати ми учинила џемпѣр у моравѣлку.
- моравѣлкас, -та, -то *који прѣлази у љубичастѣо, помало љубичаст*. – Испод бѣл капѣт носи моравѣлкасту кошѣљу.
- морѣ узв. *уѣопрѣбáва се при обраћању женама*. – Немóј, морѣ, тóј да работниш.
- мóс м *мост*. – Ринѣул од мóс у Нишáву.
- мотавѣлка ж 1. в. *мопавило*. – Кумѣ си дáл мотавѣлку, па сѣг нѣма с кáкво прѣђу да намóтам; 2. *количина намотане прѣђе која је скинуѣна са јѣдноџ мопавила (мопавила)*. – С три мотавѣлке мó[ж] се исплетѣ џемпѣр; 3. фиг. *мршава особа*. – Онѣј ли мота-

- вилку узел за жену? А-а!
- мотавило с *направа за намопаване пређе* (*шпай са рачвом на једном а крайким попречним шпайићем (лейвницом) на друџом крају*). – Мбра да праним ново мотавило, старо иструрело.
- мотлавѣње с *мајање*. – Ајде појди еданпút, остави тој мотлавѣње.
- мотлави несвр. *задржава, одуџовлачи, избежава да каже*. – Само ме мотлави, неће да ми каже како е тој било.
- мотлави се несвр. *маје се, задржава се*. – Кад узне нешто да работи, само се мотлави, да те мýка увати.
- моторцикла ж *мопцикл*. – На зéта купили моторциклу.
- мóча несвр. *испуниша мокраћу, мокри*. – Мóча кудé заврне.
- мóчало с пеј. *мушки или женски полни орџан (упоипребљава се само у псовкама)*.
- мочање с *мокрење, пишање*. – Мён се не мóча. Кумé се мóча, нек иде на мочање.
- мóчка ж *мокраћа*. – Мóчка му жу́та, мбра да има ватру.
- мóчка несвр. *мокри помало, пишика (обично о деишцу)*. – Ајде детé да мóчка па ће спи.
- мочкање с *мокрење, пишикање*. – Ајде на мочкање па на легање.
- мочља́к м *аузм. и пеј. од мочка*. – Из њигово алé мочља́к течé у реку.
- мóчпе свр. *пишине*. – Мóчну мálко, па се запекља.
- мрáзи се несвр. *брука се*. – Нéц се мрáзим за тóлко.
- Мратинци м мн. *седмица која се празнује ради зашпипије сипоке од вукова*.
- мрв́ка ж *мрви*. – Ни мрв́ку лёб оџутрос несэм турил у ўста.
- мрда несвр. *повремено одлази, излази*
- напуниша*. – Почёл да мрда от кóћу, нешто има.
- мрдáч м *преврпильвац, врдалама*. – Буди еданпút човёк, а не мрдáч. – Мрдáча не мóж да уватиш ни за главу ни за реп.
- мрдне свр. 1. *склони*. – Мрдни га от пút, да га не згáзи нешто; 2. *удаљи*. – Мрдни мálко от кóћу, да ти се дýша одмóри; 3. *појави се пишк*. – Чóс по чóс па му мрдне усничка.
- мрдне се свр. *склони се, удаљи се, бежи*. – Мрдни се од нег, да те не бйјем.
- мрé несвр. *умире*. – Изр.: Мрёл, живёл, тој ти е.
- мрење с *умирање, смрп*. – Дошлó вре́ме за мрење.
- мреће с в. *мрење*. – Дошэл позив за мреће.
- мрждéља несвр. *џњави*. – Оста́ви мáче, не мрждéљај га.
- мрждóри несвр. *ромиња сипина киша, киши, једва пада киша*. – Цёл дэн мрждóри.
- мржља́к м *џрудва смрзнути, залеђене земље*. – Смржља́к му разбил главу.
- мрзá ж *лењосп*. – Увати ме нека мрзá, па ми се ич не работи.
- мрзејало га несвр. *мрзело џа*. – Изр.: Мрзејало га да (едé, иде, работи...).
- мрзéње ж *мржња*. – Бóље се ви помйрите, од мрзéње нёма вајда.
- мрзешљив, -а, -о *који не воли да ради, којеџа мрзи нешишо да уради, који је лењ*. – Мрзешљив на работу, а на едéње први.
- мрзли́ца ж *мраз*. – Мрзли́ца, не ваља за пченицу.
- мрзпе несвр. *смрзава, леди (о води)*. – Почéла вода да мрзне.
- мрзпе се несвр. *смрзава се*. – Кад неће да улéгне, нéк се мрзне.
- мр́ка несвр. *ован олођује овцу*.

мрка се несвр. *пари се (овца)*. – Ка[д] дојде есвр, овце почну да се мркају.

мркање с *оплодна овце*. – Тера овицу на мркање.

мркуће несвр. *зунџа*. – За ништа не, а само мркуће.

мрледан, -дна, -дно *невесео, мрзовољан, бољешљив*. – Нешто ми деда дәнс мрледан, едвa се вуче.

мрљав, -а, -о *запрљан, умрљан*. – Мрљчо, мрљави, куде се тољко уљопа.

мрља се несвр. *прља се*. – Бело се брзо мрља.

мрљави несвр. *слабо ради неки посао*. – Не мрљави тој, треба га препраљам.

мрљча м *неспољобна особа, особа која све уради како не треба, особа која није дорасла по м послу*.

мрснјчина ж *зрзница на уснама*. – Избјише ми мрснјчине, па ме срмота да излэгнем ис кућу.

мртва, -тва, -тво (уз придеве: гладан, жедан, пијан, уморан и др. у прилошкој служби) *много, веома, прејперано*. – Дај ми нешто да едем, мртва сам глaдан. – Бил мртва жедан, па попил пуну тестију с воду. – Мртва пијан, едвa иде. – Мртва уморан леже у кревет и одма заспа.

мртвaк м *мрјивац*. – Видел мртвaка, па се уплашил. – Уплашил се од мртвaка, па му бају.

мртвено с 1. *одећа припремљена за коју мрјиваца*; 2. *беда, само једно одеа*. – Тој ми е и мртвено и црквено.

мртвокуроња м *неодлучан, слабић*. – Онoлки човџка мртвокуроња.

мртка несвр. 1. *дем. од мрда*; 2. *помало мрда*. – Едвa мртка с прс; 3. *избежава (неијто)*. – Почел и он да мртка од рабoту; 4. *одази, излази*. – Мртка си и он от кућу; 5. *одаје знаке живојта*. – Мртка, жив је.

мрцина ж пеј. *рђава, лоша, безвредна особа; ленијина; изнемогла, слаба особа*. – Мрцина, уби човџка. – Мрцина, тел би да има а да не рабoти. – Вуче се како мрцина.

мрцкав, -а, -о *који је слабој ајетини*. – Мрцкав на едење.

мршавје несвр *слаби, мршави*. – Не еде а не мршавје.

мршкaв, -а, -о *дем. од мршав*. – Нешто су ми овија праци мршкaви, треба се подгоје за продаву.

мршљаќ м 1. *живојтински леш*. – Смрди на мршљаќ; 2. *мршава домаћа живојтина*. – Од жал да погледаш у њигову стоку, све сами мршљаќ; 3. *мршава месо од заклане живојтине*. – Изнели му мршљаќ, па остaл глaдан. – Не могу да едем месо од мршљаќ.

мрштaквица ж *особа која има слаби ајетини, физички неразвијена особа*. – И башта му бил мрштaквица, па и он сог.

мршти се несвр. 1. *није по вољи*. – Не мож му угoдиш, увек се мршти; 2. *фиг. кварти се време, облачи се*. – Мршти се време, ће падне кишa.

мув м мн. *муови техн. елементи за сјајање циви, муф*. – Треба да притегнем мув на чешму.

мува м мн. *мује зоол. мува*. – Разлетеле се мује на све стране.

мува несвр. 1. *удара*. – Тикс поче да га мува у мешину; 2. *прејтура (по печему)*. – Кaкво ли мува по ковчег; 3. *завирује, хоће све да види*. – Мува нoс куде не треба.

мува се несвр. 1. *моја се, задржава се око некога, нечеја*. – Има корис па се мува окол њег; 2. *свуда се нађе, буде свуда присујан*. – Свудер се мува. Затој и има.

мувосерина ж пеј. *мрља од мува, мувљни уљувак*. – Обрјиши пенџери од мувосерину.

- мўвтација** м онај који *бесілајно* долази до нечеџа, који *избеџава* плаћање; онај који *искоришћава*, *настајоји* да *искористи* некоџа, *мукташи*. – И башта му бил мўвтација. Не може он да буде блъ од њег.
- мўвтаџика** ж *женска особа мукташи*. – Мўвтаџико, нема мўвте куд мѣн. Куд мѣн има да се работи, па тѣг да се добије оној што се заслужило.
- мўвте** прил. *бесілајно*, *без накнаде*, *бадава*, *на лак начин*. – На мўвте се обогати.
- мўдо** с (обично у множини) *пестис*. – У шали: Изедѣ ми мўда. – Изедѣ си мўда. – Заноси се као мўда у косидбу.
- мўдоња** м *фиг. моћан, ушћацијан човек*. – Ако мислиш да се запослиш, најди неког мўдоњу у општину.
- мўџ** ж 1. *сујруџ*. – Не одваја се од мўџа; кудѣ он, тўј и онај; 2. *мушкарац, одрастао човек*. – Сипи на мўџи да едѣ; 3. *снижан човек*. – На косење пошли мўџи, а не било кој.
- мужак** м 1. *дем. и хип. од муж, мужић, ојачали дечак, момчић*. – Дѣдин мужак, свѣ умѣ да работи; 2. *пеј. човек малоџ расіта*. – Кѣт се дигну, видѣ да он не бѣше мўџ него мужак.
- мужак-пужак** м *малено мушко вредно дѣте*. – Дѣдин мужак-пужак, мѣж да пасѣ волѣви.
- мужиџа** м *ауѣм. и пеј. од муж, снижан човек*. – Мужиџа, кѣд љвати кола, зѣчѣс и[х] занесе.
- мўџѣсв**, -а, -о *који припада мужу, који се односи на мужа*. – Закрпѣ мўџѣсвѣ чашире, да не иде с љепено дўпе.
- муџике** ж пл. т. *уста хармоника*. – Кўпи ми муџике. – Свири у муџике.
- мўка** ж 1. *пруд*. – Свѣ сам тѣј з-голему мўку направил; 2. *заслужа*. – Моју мўку ни кој не цѣни.
- мўла** м *фиг. и пеј. пврдоџлав, хуљив* човек. – Ћути као мўла, ништа не рѣче.
- мулећар** м онај који *воли да нешто узима бесілајно, мукташи*. – Дружење с мулећари га млого коштало.
- мулећарка** ж *женска особа мукташи*. – Мулећарка сал се облизўје.
- мулећина** ж *мукте, нешто што добије бесілајно*. – Мулећина му излѣгла на нѣс.
- мўмла** м *пеј. прилужѣ човек*. – Иде мўмла. Сѣ[г] ње чўеш нешто што никад неси чўл у живѣт.
- мўне** свр. 1. *ударѣ јако лакіом*. – Мўну ме у рѣбра, па едѣ издану; 2. *дадне, пўпине, да (кришом)*. – Мѣн ништа не давају, а њѣм нешто увек мўну у рўке; 3. *стави неѣде, заїури*. – Дѣцо, кудѣ сте мунўли дѣдину кукаљу?; 4. *фиг. завуче, стави*. – Има адѣт да мўне нѣс кудѣ не трѣба.
- мўне се** свр. 1. *дадне се, пўпине се, да се (кришом)*. – Њѣму се увек нешто мўне у рўке, а мѣ[н] ништа; 2. *нестапне, сакрије се, пробирје се*. – Сѣг бѣше тўј, кудѣ ли се мўну? – Мўну се меџу људи и побсже.
- мўнта** несвр. *вара, обмањује*. – Сѣмо га мўнта, а ништа му не дава. – Дѣста, не мўнтај мѣвише.
- мурдѣр** м *аљкав, немаран човек, онај који површио ради*. – Овој правил неки мурдѣр, а не мајстор.
- мурдѣрење** с *аљкав рад, рад на брзину, лош рад, било какав рад*. – Мајсторлѣк и мурдѣрење не иду под рўку.
- мурдѣри** несвр. *ради аљкаво, на брзину, ради лоше, било како*. – Никакав мајстор неси, сѣмо мурдѣриш.
- мўрца** м *зоол. во мрке, црне боје*.
- мўса** м *зловѣљна, срднија, љушћина мушка особа*. – Ајде, мўсо, каџи зѣкакво си се наљугил. – Мўса, сѣмо се намўси, а не зна зѣшто.
- мўсав**, -а, -о *који је прљав, умазан слином*

- око усана.* - Не мију се, мора да буду мусави. - Баш ју брига што су ју деца мусави.
- муси се** несвр. *спуждава се, сневеселава се, изражава се нерасположење, љутиња и сл.* - Што ли се муси, да га пита Бог?
- мустакерла** м *бркоња, бркајиља, човек са великим брковима.* - Мој деда не волел да буде мустакерла.
- мустаћи** м пл. т. *бркови.* - Има мустаћи како Стёван Синђелић.
- мустра** ж *фиг. особа која не може служити за пример.* - И он ми е нека мустра.
- мута** м *онај који је мутав, нем.* - Детё ју мутаво, па га окају "мута".
- мутав**, -а, -о *онај који не уме да зовори, нем.* - Мутави људи вреве сас прсти.
- мутавција** м *занатлија који се бави израђивањем и продајом врећа, покровца и др. од козје длаке.* - Дал сина да учи за мутавцију.
- мутавциница** ж *радња зде се израђују и продају предметии од козје длаке.* - Сврну у мутавциницу те купи козњаву торбу.
- мутёње** с *муёње.* - Отпадоше ми руке од мутёње јајца за торту.
- мутер** м *шраф.* - Затёгни мутери на тóчак, да ти не попадају.
- мутерче** с *дем. од мутер.* - Баш ми овóј мутерче треба, ће ми га даш.
- мутља** м 1. *онај који хути, нерадо зовори.* - Мутља, мутави, сáмо ћути; ништа не вреи; 2. *онај који прави сйлейке, сйлейкарош.* - Мутља, напраи да се браћа мрзё.
- мутљак** м *честиице какве майтерије које итечоси чине мутином; наслаа иих честиица на дну посуде или итечосии, талоз.* - Још не слёгал мутљак. - Изнёси вино, а не мутљак.
- мућок** м 1. *покварено јаје.* - Сва јајца су мућок. - Тури мућок у гњездó да снесё кокóшка; 2. *у значењу одричне замеице: нишита.* - Мућок ће добиё; 3. *фиг. и пеј. покварењак.* - Испал голём мућак.
- мућкарóш** м *онај који прави махинације.* - Цёла вамилија мућкарóши.
- муф** м *в. мув.*
- муфљуз** м *покварена, пейоузана особа.* - Испал муфљуз.
- муфљуски** прил. *као муфљуз, на покварен начин.* - Све добили муфљуски. - Не мó[ж] свё муфљуски, мора мáлко и поштёно.
- мученица** ж *фиг. ракција.* - Дё, да пинемо по едну мученицу.
- мучи се** несвр. *пóрађа се.* - С Јована сам се мáлко мучила, брзо сам га родила. - Нёка мужи и деца излёгну и[з] собу, почёла снајка да се мучи.
- мучиња** ж *мука.* - Несóm ништа турил у уста, па ми мучниња у мешину.
- мучињак** м *презрида у коју пада брашно са воденичнóз камена.* - Кэт се мучињак напунн, почёше да пуне вреће.
- мушёма** ж *сйлоњак од импрегнираноé пйлитна или пйасйице.* - Ми смо на светёц на астáл турáli чаршави, а не мушёме.
- мушица** ж *зоол. мува.* - Од овёј мушице не мó[ж] се живи.
- мушичётина** ж *ауём. и пеј. од мушица.* - Узни пешкир, па истёрај овёј мушичётине и[з] собу.
- мушичка** ж 1. *дем. од мушица.* - Уапа ме мушичка за обрáз и ёстаи белёгу; 2. *прибадача, чюда са овећом злавницом.*
- мушкарага** ж 1. *мушкобанастиа женска особа.* - Мушкарага, пред ну муж трепти; 2. *женска особа која се дружи са мушкарцима.* - Мушкарага, игра се с мушкарчићи.

мушкарчѐ с *мушко дете*. – Ѐгра се с мушкарчићи. – Седим с мушкарчѐ у клупу.

мушки прил. *силно, јако*. – Мушки удара.

мушљика ж *мушљикла*. – Без мушљику не мѐж да пуши.

мушљика несвр. *прави руице, дуби, буши*. – Умори се мушљикајни плѐк. – Мушљика рупнице на кайш.

мушљикав, -а, -о *руичаст*. – Немѐј да купујеш мушљикаву кѐжу.

муштѐкла ж бот. *мушкаїла, смрдљевак* *Pelargonium odoratissimum L.* – Расади муштѐкле у црепови.

муштерїја м *куїац*. – На поштѐне муштерїје и на вересїју давам.

муштерика ж *жена куїац*. – Навалиле муштерике на циц, па га зачѐс раскрчми.

муштериче с *дете куїац*. – Лѐкман казује да су му деца најбољи муштеричићи. Увек купе нешто од њѐг.

Н

нѐлѐпа ж мн. нѐлѐне *дрвена пѐиуча, нанула*. – Гѐспе лѐти нѐсе нѐлѐне. Кѐд їду, онѐ сѐмо трѐпају.

нѐсѐн прил. *у сна, за време сна*. – Дојдѐ ми нѐсѐн свѐшта да шњѐвам.

нѐћѐс прил. *ноћас*. – Нѐћѐс несѐм ѐко склопил.

нѐћѐске прил. *ноћас*. – Ђу дојдем нѐћѐске кѐт запоју први петлѐви.

нѐћви ж мн. *наћве, дрвени суд у коме се чува брашно*.

нѐ у изр. *кад се нешїто нуди или їружа*: ево ўзми. – Нѐ ти лѐб.

наѐше свр. *само наћризе*. – Наѐпа јѐбуку па јуѐстави.

набѐба свр. *наїуни до врха*. – Набѐба крѐшњу з-грѐјзе.

набѐба се свр. *фиг. наједе се*. – Не дїза се од остѐл док се не набѐба.

набѐпа свр. *в. набѐба*.

набѐпа се свр. *в. набѐба се*.

набѐпће свр. *в. набѐба*.

набѐпће се свр. *в. набѐба се*.

набадиѐна ж *в. сноїљача*. – Узѐше набади-

не и снѐсоше снѐпови на еднѐ мѐсто.

набѐса свр. *наїће на нешїто лоше*. – Набѐсамо на водурљѐк, едѐа се извѐкомо из њѐг.

набѐшка прил. *посебно, одвојено*. – У кѐп су, а набѐшка едѐ.

набѐден, -а, -о 1. *невино оїїужен, окривљен*. – Набѐден, ни крїв ни дѐжан, мѐра да лежї ѐпсу; 2. *неодѐоварајућа замена, суроѐаї*. – Набѐден мајстор, што напраи мѐ[ж] се врљи.

набѐди свр. *неосновано окриви, оклеветѐа, оїїужен*. – Набѐдише га да е крѐл.

набѐдѐше се свр. *пеј. насере се, насере се неком у инаї*. – Набѐдѐсали му се нѐћѐс пред вѐрата.

набѐђен, -а, -о *в. набѐден*.

наберѐ се свр. *исїуни се ѓнојем, заѓноји (о бубуљици, чиру)*. – Ка[д] ѐе наберѐ, чїр ће сам да се проѐали.

набїва несвр. *набїја*. – Набїва колѐц.

набран, -а, -о *који је набран, зѓужван, исїресавїан*.

набрдила ж *део їткачкоѓ разбоја у који се уѓлављује брдо*. – Турї брдо у набр-

- дила, и углавнига.
- набрóји свр. *изброји*. – Наброја куга ће позове на свадбу. – Набрóј ти мѣн колкó јá тражим (*о новицу*).
- набрчка се свр. *набора се*. – Набрчка му се челó кат чýл колкó тóј кошта.
- набу́ва свр. *мо́тком омла́ти неку количину (пасуља, воћа)*. – Од оноличку њи́ву набува́мо два шини́ка пасуљ.
- набу́ва се свр. *фиг. наједе се*. – Набува се врúћ лѣб и сá[г] га боли меши́на.
- набу́та свр. *назура, узора, набије*. – Мајке му га набу́там (*псовка*). – Све би тѣл у дýпе да набу́та (*каже се зрабежљивцу*).
- набу́ћи се свр. *надигне се*. – Набући́л се квасóц.
- нава́ди свр. 1. *залије баши́пу сїпровођењем воде кроз ваде*. – Ђдем да нава́дим гради́ну; 2. *довољно извади*. – Навади́л пýн ца́к компири́.
- нава́ди се свр. *навикне се*. – Навади́л се па ста́лно добди.
- навађува́ње с *наводњавање, заливање (о башти)*.
- навађу́је несвр. *наводњава, залива (о башти)*. – Отишла́ ба́ба да навађу́је гради́ну, а ма́ти да ко́па лóже.
- нава́ли се свр. *наслони се*. – Навали́ се на његово ра́ме.
- нава́лица ж *навала, зужва*. – Навалица на чешму́, па се окасни́.
- нава́ља свр. 1. *копирљањем направи (о великој зрудви снежа)*. – Наваља́л грудве за Снешка Бѣлића; 2. *докопрља*. – Наваља́ли ка́мење иза амбар.
- наваљува́ње с *наваљивање*.
- наваљу́је несвр. *жели да буде по његовом*. – Наваљу́је си на своју́ страну.
- наваљу́је се несвр. *наслања се*. – Јá му казу́јем да се не наваљу́је на врата, он се па́ наваљу́је.
- нава́м прил. *на ову сїрану*. – Појдимо
- нава́м, не́ ната́м.
- наведе́ свр. *доведе, наговори*. – Нава́де човека́ у про́пас.
- наведе́ свр. *доприми неши́о колима (о материјалу)*. – Нава́зоше ка́мен и песа́к, ће пра́је ку́ћу.
- навејóтина ж *снежни нанос*. – Газимо́ по не́ке навејóтине па се изморíмо.
- наवेशка́ свр. *окачи, навеси*. – У бориче смо навешка́ли вѣшалке с црни́ну и дрѣн.
- навиглави́на ж *својеглава особа*. – Уортачи́л се с навиглави́ну па се ва́та за гла́ву.
- нави́ја несвр. *намо́тава основу на врати́ло (о при́реми за ткање)*. – Ма́ти и ба́ба ће нави́јају ткање́, а ми́ ће беремо́ момурзу́.
- нави́је свр. *обавеже се, наме́тне себи ту́ђу обавезу*. – Изр.: Нава́ил си бе́ду на врат́.
- нави́ри се свр. *наку́и се (о води)*. – Пу́шти во́ду да се нави́ри.
- навиру́је се несвр. *ску́ља се (о води)*.
- навр́ прил. *сасвим зоре, на врху*. – Не́ка навр́ буде грóзје, да се не погмѣчи.
- навр́ља свр. *набаца*. – Навр́лаше му ка́мење у њи́ву.
- навр́не свр. 1. *наврати́и, сврати́и*. – Наврну́ да ви́дим кэквó работите; 2. *нагне (нпр.: чапу себи с пи́нем у усћа)*. – Наврну́ вла́шу с вино́, и не испушти́ ју док ју не по́пи; 3. *почне да пада (о јакој киши)*. – Наврну́ киша да па́да, не мо́[ж] си оти́демо до́м; 4. *скрене*. – Наврну́ше ми во́ду у обóр.
- навртка́ свр. *у́преде вре́шеном пређу*. – Дѣнá[с] сам навртка́ла ви́ше не́го јучѣр.
- наврчка́ свр. *провуче кроз одређено мести́о (о ври́ци и сл.)*. – Едвá сам наврчка́ла за́прег.
- наву́за се свр. 1. *насанка се*. – Навуза́ се с Ти́кина са́на; 2. *фиг. на́ије се, ои́је се*. –

- Навузál се ракију, па се лелéје.
- павукúје несвр. *навлачи, облачи*. – Навукúје тесне гаће.
- павурлика свр. *мноžo сийа*. – Млóго си навурликáл зéјтин у грне.
- павурлика се свр. *фиг. напíје се мноžo*. – Не мóg да едем, навурлика́ се вóду.
- нагвíри свр. *навири, погледа кроз нешпó*. – Нагвири кроз вирóнгу да види ко́јтò óка на лесу.
- паглавак м мн. наглавци *доњи део чарáје*. – Наглавци су ми се поцепíли.
- паглави свр. 1. *пауни, доживи*. – Кад наглави двáјес гóдине, ће по́де у во́јску; 2. *доуни, надокпади*. – Дáдо му шесéт и́љаде, а трéба да наглавим до стó и́љаде.
- нагмéчи се свр. *нагњечи се*. – Гњíле крушке, па се мáлко нагмечíле.
- нагњáса се свр. *наједе се, наједе се да пукне*. – Дошли да се нагњáсају, а не да помóгну у рабóту. – Нагњáсá се врућ лéб са сíрење па ме боли мешíна.
- нагóди се *спóразуме се*. – Нагóдили се па добрò живé.
- нагóре прил. *навнише*. – Отидóше нагóре.
- нагóр-надóл прил. *горе-доле*. – Цéл дэн íде нагóр–надóл, кáкò ли га нóге не заболé.
- нагóсти прил. у *госпíе, у гóспíима*. – Íдем нагóсти. – Билá сам нагóсти.
- нагóтви свр. *згóтлови, припреми више врстá јела*. – Наготвила, као за свáдбу.
- паграише свр. *пастíрада, лоше прође*. – Кра́л па награнсáл.
- нагрúби се свр. *унакази се, наружи се*. – С кáквò се, морí, тóлко нагрúби?
- нагрúва се свр. *фиг. добро се наједе*. – Нагрува́ се, па не мóg се подíгнем.
- нада́ва свр. *мноžo дá, мноžo изда*. – Свé су му надавáли и пá му мáлко.
- нада́ва песнíце свр. *фиг. испуче*. – Те се пúши кад му нада́вам песнíце.
- надáн прил. *дневно*. – Мáлко пла́ћа надáн.
- надáве прил. *на две једнаке полове, на две полове, попола*. – Свé поделимо надáве.
- надáве-натри прил. *поврино, набрзину, алкаво, како било, збрда-здола*. – Куд нí тóј íде надáве-натри, бòље не мóже.
- надвóљи свр. *надјача, надвлада, победи*. – Мáрко надвóљи свé у извртáње.
- надврéви свр. *нашпíрича, надгвори*. – Надврeви ме у причáње.
- надврéи свр. *в. надврeви*. – Не мóгу да га надврéим.
- надврéји свр. *в. надврeви*. – Íма езíк да га нíкој жив не мóж да надврéји.
- надврлíи свр. *надбаци*. – Врлáше се с кáмен, па мój брát Дóцко свí надврлíи.
- надебéло прил. – Надебéло ће тóј да излéгне.
- надéља се свр. *фиг. напíје се (о алкохолу)*. – Наделáл се па лудúје.
- наджнé свр. *победи у жéпíви, пожње више од дружíх жéпéлица*. – Свí жетвáри Áца наджнéл.
- надíда се несвр. *једе више од дружíх*. – Млóго едé, да би с волá мógал да се надíда.
- надлóже свр. *победи у лагáњу*. – Умé да лóже, ће те надлóже.
- надмочúју се несвр. *шакмиче се ко ће даље да мокри*.
- надобру́је се свр. *наживи се лепо, проживи добро*.
- надогóдин прил. *догóдине, идуће гóдине*. – Овúј гóдин ће сéјемо пченицу, а надогóдин ће сáдимо момурзу.
- надóјде свр. *набуја, надође (о води)*. – Надошлá рéка па однéла брв.
- надокрáјке прил. *на крају, на послéтку*.

- Надокрајке му признáл свé.
надóле изр.: Óдоше надóле (*у п̄ропáст̄и*).
надрабóти свр. *п̄респ̄и́г̄не ко́жа у раду*. – Мóј дéда кэ́т пóчне да рабóти, свí надрабóти.
надр́ља свр. *насп̄ирада, лоше п̄рође*. – Нá-дрља у лоповлáк.
надр́нди се свр. 1. *наљу́ти се, на́гне се*. – Чáс по чáс па се надр́нди, нíкој нé зна зштó; 2. *дође не́позван*. – Нíкој га не звáл, надр́ндил се па дошáл.
наду́ва се свр. 1. *фиг. наљу́ти се*. – Надувáл се па сáмо д́ва. – Надувáл се кэо гáјде, сáмо што не пукне; 2. *фиг. на́и́је се, о́и́је се*. – Кáт се надува, а трéба при-јател̄и да ни дóјду; 3. *о́ткне*. – Надувáл се от спањé.
наду́је се свр. 1. *о́ткне*. – Наду́л се от спањé; 2. *фиг. расрди се, надури се, наљу́ти се*. – Кат се наду́је, по три денá не врéји са жену́; 3. *фиг. п̄рекомерно се наједе*. – Наду́ се од еде́не.
надур́ли (се) свр. *наљу́ти (се), надури (се), расрди (се)*. – Надурлil нóс па с нíког не врéји; – Надурли се и óде.
наду́ши свр. *осе́ти, нањуши*. – Кэ́ко ли наду́ши кудé има да се еде́ и пи́је?
нађувéк м *јело од разно́г̄ п̄овр́ха и п̄иринча (обично с месом)*. – За ручáк íмамо нéшто нађувéк.
наебé свр. *фиг. лоше п̄рође*. – Кад га увáте, ће наебé.
наедé се свр. *наједе се*. – Дóјде да се наедé, па си отíде. Тэ́кој свáки дéн. – Наедé се па лéгне.
наéсен прил. *на јесен, у јесен, с јесени*. – Наéсен ће га жéнимо.
нажб́за свр. *најуни, п̄рејуни*. – Нажэзáл крóшњу з-грóјзе.
нажб́за се свр. *фиг. наједе се*. – Нажэзá се, па се едвá дíго от столи́цу.
нажб́ца се свр. *убоде се*. – Нажэцá се на трн.
нажљувé свр. *нађризе*. – Нáжљува лéб па га óстави.
нажми́кне свр. *нами́гне*. – Нáжмикну ми с лéво óко да нíкој не вíди.
нажмикувáће с нами́гивање.
нажмику́је несвр. *нами́жуе*.
на́жње свр. *п̄жање, п̄жање извесну ко-личину*. – Нáжњи мáлко трáву за волóви.
на́зам прил. *на земљу, на земљи*. – Седí на́зам и हुти́.
назб́ере свр. *наку́и, саку́и*. – Назбрáла сам пуну крóшњу сјáјца.
наз́ива (се) несвр. *зове (се) неко п̄о надимку, даје (се), издева (се) некоме надимак*. – Нáно, Мáрко ме наз́ива; – Немóј се наз́иваш, हु ка́жем на башту́.
наз́ими се свр. *назебе*. – Назимí се па се едвá разгрејá.
назнају́је несвр. *зна п̄онешíю, на́и́уца*. – Назнају́је по мáлко врáнцуски, ал' слáбо.
назóбе се свр. *наједе се зобају́и*. – Назобáмо се грóјзе.
назóр прил. *силом, п̄иешко*. – Назóр гáзда.
на́сад прил. *назад*. – Трéба на́сад да се вр́немо.
насе́бне свр. *назебе*. – Обúчи се, да не насе́бнеш.
наси́ра несвр. 1. *п̄овирује, вири*. – Навíкал да наси́ра крос пéнцер. – Вóли да наси́ра у ту́ђ обóр; 2. *надгледа како дру́зи раде*. – Мóј дéда вóли да рабóти, а не вóли да наси́ра кэ́ко дру́ги рабóте.
на́спре свр. *п̄овири, навири, п̄огледа, свра́и да п̄огледа*. – Нáспри стóку, да вíдиш кэ́кво рабóти.
насп́не свр. *п̄огледа, п̄огледа кроз, п̄огледа п̄реко*. – Насп́ни дéцу да вíдиш кэ́кво рабóте. – Насп́ни крос пéнцер да вíдиш кúј óка. – Насп́ни преко сíд.
насп́та несвр. *п̄овирује, вири, навирује, п̄огледа неши́ю с времена на време*. –

- Насрѣта свињу, да не згмѣчи прачићи.
- најдан м фиг. *деѣе нахоче*. – Најдан, сви га поћушкју.
- најде свр. *нађе*. – Најдоше неке пारे у Виник, па загаздеше.
- најден, -а, -о *нађен*. – Најдене ствѣри се трѣба врну.
- најсѣдњи прил. *последњи, сасвим последњи*. – Одоцнил се па стѣгал најсѣдњи.
- најмалко прил. *најмање*. – Најмалко сам добиѣл от сви њи.
- најпрви бр. *први*. – Најпрви гѣзда у селѣ, а скѣтски живи.
- најпрво прил. *најпре*. – Најпрво да се договоримо, па тѣк ће работимо.
- накабѣти свр. *окриви*. – Накабатѣше ме, иѣко несѣм крѣв.
- накапѣ свр. *досади*. – Накапа ми с тѣј његово доодѣње.
- накачи свр. 1. *поине и осѣяви нешѣо*. – Накачимо црѣп на плѣчу; 2. *нашовари*. – Накачили мливо у кола, па отишли у воденицу; 3. *окачи нешѣо*. – Накачили вѣшалке на ўзицу; 4. фиг. *превари у мерѣ*. – Накачил ми више, па сам н тѣј морѣл да плѣтим.
- накашље се свр. фиг. *реши се, бајади се реши*. – Едвѣ се накашлѣ да дѣјдем куд вѣс.
- наквѣси се свр. *нађе се*. – Лѣса се наквѣсила, ће пѣдне.
- накѣка свр. *напунѣ (до врха)*. – Накекѣ кола з-грѣјзе, кѣко ли ће волѣви да и[х] повучу.
- накекѣри се свр. *седне, намесѣи се (зде му није месѣо)*. – Накекерѣл се бѣш до кума, нѣма за њѣг дрѣго мѣсто.
- накисѣли се свр. фиг. *намрѣоди се*. – Кад му нѣшто нѣ по вољу, ѣн се ѣдма накисѣли.
- накѣти се свр. фиг. *наије се, оије се*. – Накѣтил се, па иѣде шевѣљ-девѣљ.
- накладѣ свр. *заложи вѣшпру, наложи вѣшпру*. – Накладѣдомо ѣгањ да се огрѣјемо.
- накљѣца се свр. *најѣде се зѣбајући*. – Накљѣцѣл се црѣшње с кочице, па га сѣг боли мешѣна.
- наковѣл м *наковѣн*. – Видѣл сам кѣко дѣ-да Рака на наковѣл испрѣла плѣче.
- накод предл. *ка, према*. – Ѡдоше накод Брѣницу.
- накока свр. 1. *добѣје, дѣ*. – Накокаше му свѣ ѣдинке, па пѣнавѣла рѣзред; 2. *напунѣ*. – Ўлеже у лѣјзе, накока крѣшње з-грѣјзе н ѣдне се и[х] на пѣјац.
- накока се свр. 1. *исѣйуче, изударѣ*. – Ће ми лѣкне ако му се накокѣм песнѣце; 2. фиг. *најѣде се*. – Ўбаво се накока, па си ѣтиде.
- накокѣви се свр. *реши се (пѣенко)*. – Док се накокѣвил да излѣгне, ѣнѣ си отишли.
- накрѣви се свр. *закрѣви се, дође до сѣпања неѣодноиѣливѣсѣи*. – Накрѣвили се, ће се побѣју. – Накрѣвили се, не мѣ[ж] се глѣдају.
- накрѣвѣше се свр. *пеј. ѣбавѣ велику нужду*. – Не ѣмѣл кудѣ да се накрѣвѣше, него бѣш под ѣра.
- накрѣвен, -а, -ѣ *накрѣвѣен, нађнуѣи, сѣиѣји ѣкѣсо*. – Кѣдѣ ли ће да испрѣви сѣд, ѣнакѣј накрѣвен мѣж лѣко да пѣдне.
- накрѣви свр. *урѣди нешѣо у корѣсѣи друѣгоѣ нако је мѣслио да му напѣ-кѣсѣи*. – Е бѣш ми га накрѣвил. – Изр.: Накрѣвил шѣшѣр (*не хаје, не пѣридаје важносѣи*). – Ће ми накрѣви шѣшѣр (*бу-де без брѣѣе*).
- накрѣвѣје несвр. *храмље неѣпрѣмѣино*. – Убѣл се па накрѣвѣје.
- накрѣка се свр. *најѣде се*. – Накрѣка се и јѣ ѣданпѣт кѣко трѣба.
- накрѣши свр. 1. *наломѣ*. – Накрѣшил грањке за поткѣлађување; 2. – Накрѣши[м] му га мѣјке (*пѣсовка*).

- накуд предл. *ка, према*. – Оде накуд Ниш.
- накуде прил. *куда*. – Накуде отидоше? – Накуде отбоше?
- накуп прил. *скупи, заједно*. – Живе још накуп. – Збрамо се да накуп ручамо.
- накупчѓк прил. *дем. и хип. од накуи, скупи, заједно*. – Збрамо се накупчѓк, па останумо живи.
- накуса се свр. *наједе се кусајући*. – Отишли на светѓц, па се накусали само пченицу.
- налага несвр. 1. *сипавља, налаже (о снопљу)*. – Деца налагају рúковети а деда врзује снопови; 2. *сипавља (о комини)*. – Деда и башта налагају казан.
- налагање с 1. *сипављање руковети на развијено ражено уже ради везивања снопа; 2. сипављање комине у казан ради печења ракије*.
- налагач м 1. *радник који развија ражену ужад и слаже (налаже) на њих руковети пожењевеножжити*. – Бапкин мали налагач ми се укрпал, нек се одмори малко; 2. *опај који сипавља комину у ракијски казан ради печења ракије*.
- налаати несвр. *насрће, налеће*. – Налаати да се бије.
- налега несвр. 1. *прииписка*. – Кад башта врзује снопови, он добро налега; 2. *належе, пријања*. – Ново поклопало бѓш добро налега.
- налегне свр. *прииписне*. – Добро налегни кад врзујеш снопови.
- налези се свр. *насмеје се пихо, нацери се*. – Тике се налези. – Налезил се до уши.
- налиба се свр. *наједе се*. – Налибамо се чѓрбу.
- налога ж *ѓужва, навала*. – Налога на чешму.
- наложи свр. *в. налаѓа*.
- налока се свр. *пеј. наипје се преко мере*. – Налокал се као свиња, па не зна за себ.
- наломен, -а, -о *наломљен*. – Наломено оцѓчи.
- налопа се свр. *пеј. наједе се*. – Налопамо се чѓрбу с компри.
- налупи свр. *налуипти*. – Налупила компри за чѓрбу.
- налева се несвр. *ипје силом, преко мере*. – Налева се, као да никад не видѓл вино и ракију.
- налевање с *ипјење преко мере*.
- налуља свр. *ипрути*. – Налуљаше кола сз цакони, па и[х] волѓви едѓа повукоше.
- налуља се свр. *фиг. наипје се, оипје се*. – Налуљал се, едѓа стои.
- налујска свр. *лујсакѓм плодова наипуни неки суд*. – Дете налујскало пуну шѓрпу пасуљ.
- намењѓк прил. *недовољно, мало*. – Брашно ни намењѓк, трѓба д-ймо у воденицу.
- намајстѓричав, -а, -о *има смисла за мајстѓрију*. – Петар је намајстѓричав, умѓ свѓ да прѓн.
- намами свр. *усѓе да дозове, усѓе да доведе коѓа преваром, обећанима*. – Сз[г] ће намамимо ѓвце у појату да и[х] помуземо.
- намањѓк прил. *в. намењѓк*.
- намерише свр. 1. *намирине*. – Намериши га да мереше. – Намерисѓше га спомаду; 2. *фиг. осѓти, поѓоди*. – Намерисал кудѓ има мулећина, па там отишѓл.
- намсрише се свр. *намирине се*. – Кад негде појде, увек се намерише.
- намете свр. *меилом сакуи на једно место*. – Сво ѓубре намето на еднѓ место.
- намѓша свр. *помѓша сипвари и др*. – Намѓшали ѓвце да и[х] заедно чувају.
- намѓша се свр. *фиг. помири се*. – По-

- карабасáli се па се после намешáli.
- намóдри дупе свр. *истиуче*. – Заслужи́л да му намóдрим дупе.
- намóкри (се) свр. *накваси (се)*. – Намокри ме кíша; – Кудé ли се тóлко намóкри?
- намоћу́је (се) несвр. *намоћава (се)*. – Мати и баба ткају, а ми намоћу́јемо цéвке за савéљке; – Тánко па се тéшко намоћу́је.
- намóча свр. *помокри се у петићо или на леићо*. – Намочála му се пцéта на имáње, да му се намóчају (*клејџа ујућена пврдици*).
- намóр м *злочесџи, пакосџан, зловољан човек*. – Онаквóг намóра јóш несэм видéл.
- намúжи се свр. *зајне*. – Да се намúжимо па овóј да подигнемо. – Да се намúжимо и окóпамо њíву.
- намýсеп, -а, -о *који се омуцио, који се оне-расџоложио*. – Намýсено детé нéће да врéи.
- намýси се свр. *намрићџи се, сневесели се*. – Зóшто ли се намуси́л кэд му свí йду по вóљу?
- на́па ж *мајка, мајџи* (само вокатив и псовка у акузативу). – Нáно, рекáл гóспóдин учитељ да се острижém за јутре. – Нáну ли му, нáну, нáнину, нéма више ништа да му дáм.
- нанé с бот. *нана, менџа* *Mentha piperita* L.
- нáница ж *хџи. од нана*.
- пáнка ж *хџи. од нана*. – Ђути, бáто, हुти, йде нáнка.
- пáнче с *хџи. од нана* (вокатив и псовка у акузативу). – Нáнче, мýла нáнче, што ме óстави. – Прémунта ме, нáнче муњегóво.
- нању́ри (се) свр. *намрићџи (се), сневесели (се), намрџоди (се), намрићџи (се)*. – Нањури́л нóс па сáмо дýва; – Нањури́л се па нéће с нíког да врéји.
- наовáм прил. *на овамо, на ову сџирану*. – Пóјди мáлко наовáм.
- наóди несвр. *налази*. – Наóди мáну на девојчићи и не мó[ж] се ојэни.
- наóди се несвр. 1. *налази се, буде неком џри руци*. – Јó[ш] се наóде стáре пáре. – Увек му се наóдим кэд му нéшто при-трéба; 2. *находа се, најешачи се*. – Овóј дэ́н се наоди́ и поцепí опáнци.
- наóстри свр. *наонићри*. – Н-умé да наóстри косу́.
- наóчи прил. – Наóчи га вáра. – Наóчи да ми не излáзи.
- напáкује свр. фиг. *йридода, йрићше*. – Напáковáше му јóш и тóј, па га отерáше уáпсу.
- напáли свр. *јáко заџреје (о домаћој пекари)*. – Напáли вурну, ће печéмо лéб.
- напалијóн м *злајџник, најолеондор*. – За врéме рáг му давáli да чýва напалијóни, ал' óн нé тéл да и[х] чýва.
- напарáси свр. *унакази*. – Бíше га па га напарасíше.
- напарáси се свр. *зајусџи се, не обраћџи пажњу на себе (у одевању, чистџоћи)*.
- нáпас м *најасџи, невоља, зло*. – Не мóг се од нáпас избáвим.
- напечé се свр. *наџреје се*. – Да се дíгнемо рáно и да жњéмо док се жíто не напечé, ел кат се напечé, онó опáда.
- написмено поим. придев *неићо у џисаној форми (о акџу, сџису и сл.)*. – Јáга дочувá, а óн ми нíшта нáписмено нé остáйл.
- напíца несвр. *заџрева уз вићру*. – Напíца дупе ус кубé.
- нáплата ж *један од делова дрвеноџ кружноџ оквира пчочка у којџ се усађују паоци*. – Напúкле ми двé нáплате, мóра да и[х] промéним.
- наплýје свр. 1. *накваси, овлажи ићџо пљувачком*. – Наплýј плáвез па пису́ј

- (масџинљива оловка); 2. – Пáзи мéсо да га мýје не наплýју (снесу јаја из којих ће се излећи ларве); 3. изр.: Наплýје длáнови (реши да ради).
- на́пне** се свр. 1. наљу́ти се, надури се. – Њéму мáлко трéба па да се на́пне; 2. о́ткне, надује се. – Напéл му се обрáз, боли га зýб; 3. удебљá се. – Напéл се као гáјде.
- на́пољица** ж *пролив*. – Ѐма на́пољицу, не мóж да мрдне от кýћу.
- напомáлко** прил. *на сипíне делове, мало по мало*. – Издава́ си раки́ју напома́лко и ва́јду не видó.
- напáвсеп**, -а, -о *напáвљен*. – Свé напáрено от слáб матријáл.
- на́право** прил. *пáречице*. – Ѐдем на́право, па кáквó бýде.
- напáрен**, -а, -о *в. напáрен*.
- напáри** свр. *напáри, учини*. – Напáрише каламбýр. – Напáрише му мађи́је па не мó[ж] се ожени.
- напáрјен**, -а, -о *в. напáрен*.
- напáрји** свр. *в. напáри*.
- напáраси** свр. *донесе на свейт више пра-сића (о крмачи)*. – Нáша крмáча напáрасиá белисвет праси́ћи.
- напáредица** ж *напáредак, напáредовање*. – Свé ни иде у напáредицу.
- напáређује** несвр. *напáредује*. – Почéл да напáређује.
- напáролет** прил. *на пáролеће, у пáролеће*. – Напáролет ће га жéнимо.
- напáрти** се свр. фиг. *наједе се*. – Дáј му да се напáрти, па нéк си иде дóм.
- напáртка** ж 1. зоол. *змија ошпáрвница (мале величине)*. – Убíмо напáртку куд бунáр; 2. бот. *љу́тиа пáпричица*. – Ољути ме еднá напáртка па ме рáстурн.
- напáрчи** се свр. *наљу́ти се, надури се*. – Напáрчил се па нéће да врéјн.
- напáуди** свр. *најури, ошпáра*. – Напáудише га ис кýћу.
- напáумпа** (некога) свр. фиг. *пáодсипáкне некожа на свађу, пшучу и сл.* – Напáумпáше га, па се одели.
- напáупа** се свр. деч. *наједе се*. – Нáупа се гројзенцé. – Ѐл се детé нáупа? Нáупа се.
- напáупка** се свр. деч. *дем. од напáути се*. – Напáупкáло се детé, сáг мóже да спи.
- напáупури (се)** свр. *напáути (се), напáрави (се) пáупољак*. – Сли́ве напáупури́ле, сáмо што не пукну; – Рýжице се напáупури́ле, сáмо што се не рацвэ́тэ.
- напáуста** несвр. *напáуштиа*. – Сви напáустају селó, па ћу и јá.
- напáуца** се свр. фиг. *наједе се*. – Ѐзе пýкницицу па се нáупаца.
- напáушти** свр. *напáустии, оде*. – И он нáпушти селó и одé у грáд.
- нарабóти** се свр. *наради се, засипти се радом*. – Нарабóти се по тýђа лојзá и нýвие, више нéћу.
- на́равски** речца и прил. *наравно*. – Нáравски, и тóј ће урабóтнмо.
- на́рани** свр. *нахрани*. – Нарани́ сви́ње и сáк сам мирáн.
- нарвé** свр. *нагáризе, нагáризе на више сипáра*. – Нарвáл јáбуку па ју врљáл.
- нарéди** свр. *пáређа*. – Нарéдимо лéбовни на клýпу па и[х] с месáл покрíмо.
- нарéкне** се свр. *реши да дође*. – Нарекнý се да дóјдем куд вáс.
- нари́не** свр. *набаца на шипо или у шипо (о снегу, земљи и сл.)*. – Наринýше снéг на гомíлу и остáише га да се отóпи. – Наринýше зéмљу у јерýгу, па ју затрпáше.
- нари́ца** се несвр. *решава се*. – Нари́ца се да дóјде, ал' нé зна кэдá ће.
- наркá** се несвр. *напáљује се*. – Нéћу да едем, бáта ми се наркáл у пани́цу.

- нарџина ж *наплавина, пиле које је пла- вљено.*
- нарџу прил. *зџодно.* – Свѣ му иде нарџу.
- нарџси свр. *напџруни, баџи пџруње у не- шџо.* – Нарџсил млекџ.
- нарџси се свр. *напџруни се.* – Поклџпи млекџ, да се не нарџси.
- нарџча несвр. *пџоручује некоме нешџо.* – Брџт ми нарџча да дџџдем.
- нарџча се свр. *наџеде се.* – Добрџ се на- рџчамо, а сџк трџба и да рабџтимо.
- насџн прил. *в. насџн.*
- насџцка свр. *напџуџда, нахушка (о пџсу).* – Насџцкџл кџче да ме изедџ.
- насџди свр. 1. *пџосади, пџосеје.* – Насаџимо момџрзу; 2. *сџпави (квочку да лежи на џџима).* – Насаџимо квџчку сџс петнџјес џџџа.
- насџџен, -а, -о *насџџен.* – Изр.: Крџиво на- сџџен (*мало џакнуџи*).
- насџамо прил. *одвоџено, у чџџири ока.* – Повреџише нџшто насџамо, па си џдоше свџк на своџу стрџну.
- насџпс свр. *насџе.* – Насипџли пџт с кџмен.
- насипџје несвр. *насипџље.* – Насипџју дрџм, па џе га вџљају с вџљак.
- насџса се свр. *фиг. напџје се, ошџје се.* – Насисџл се па еџвџ џџи.
- наскубџ свр. *начуџа.* – Наскџуби мџлко лџк.
- наслџство с *наслџсџво.*
- наслџџи свр. *насџе чапџу пџџа неком.* – Наслџџи ми џџш еџнџ винцџ, па да си идем.
- насмџје се свр. *фиг. пџџеџа се (о обуџи).* – Насмеџале му се цџпиле.
- насмџетџ (се) свр. *пџомџџе (се), збуни (се).* – Насмете ме сџмо у рабџту; – Насмџетома се па нишџта не направџ- мо.
- наспџ се свр. *наспџава се.* – Цџл дџн спџи и не мџџ[ж] се насспџ.
- насредџн предл. *на средџини.* – Остџл трџ- ба да стоџ насредџн сџбу.
- настџи свр. *наспџави, пџродџџи.* – Настџил џџџе с еџнџ сџџимку. – Настџили рабџту.
- настџџа несвр. *наспџавџа, пџродџџује, иде пџо своме.* – Настџџа си по стџро.
- настџане свр. *наџџи.* – Нџстану ме вџл па исцџклџ.
- настаџџје несвр. *наспџџје.* – Настаџџју тџшки дџнџ, мџра се трпџ.
- настрџн, -а, -о *ненормџлан, мало скренуо.* – Остџви га, мџлко е настрџн. – Нџстрџн се родџл, настрџн џе и џмре.
- настрџнџ-џџа м *наспџран човек.* – Родџл се настрџнџ-џџа и као тџкџв џе и џмре.
- настрџви свр. *пџросџе.* – Колкџ џн сџм на- стрџвил пасџль, тџлко нас петорџца не мџџда га зберџмо.
- насучџ свр. *оклаџџџом напџрави коре за пџшџу, џибаницу.* – Ка[т] трџба се прџџи гџбџница, моџ мџџи зачџс насучџ џвге.
- натџкне свр. 1. *напџџакне.* – Натџкнџ прџсе на рџџџ, сџг мџгу да га печџм; 2. *брџо обуџе.* – Да натџкнем џелџк па џу излџ- гнем.
- натџџџџа несвр. *напџшџца, навџлачи.* – Дџџа Лџла натџџџџа шџбару на гџџву, џе иде да лекџје волџви по сџлџ.
- натџм прил. *на пџу сџпрану, у пџом пџравцу.* – џџе натџм. – Иџди натџм па џе стџгнеш.
- натџм-навџм прил. *пџамо-амо.* – За- лутџмо, па идџмо натџм-навџм, док не излџгомо на прџв пџт.
- натџџџ свр. *пџоспџане пџџџак (о пџредмџџу коџи се носџ).* – џко ти натџџџ, тџ промени рџку. Јџ не мџк ти нџсим.
- натџра несвр. *пџоспџеџено досџпџџуџи бра- ино џџечеџи пџесџо пџри мџшеџу.* – По- гџча ти е џбава, добрџ си џу натџрџла.

- натквеси** се свр. *наднесе се, буде неком изнад љаве*. – Натквесил ми се над главу, не мóg од њег да писујем.
- натóши** свр. 1. *намокри, накваси*. – Нагази у вир, па си натопи ноге; 2. *испóши неку маперију у довољној количини*. – Натопимо два казана маз.
- натóпи** се свр. 1. *намокри се, накваси се*. – Падо од брв па се свé натопи; 2. *наједе се умакањем залогаја у јело*. – Натопи се пржено.
- натóри** свр. *нађубри кокошињим ђубривом*. – Моја мати и моја мама отóше да оплеве расадници и да и[х] натóре.
- натпојé** свр. *надјача у пèвању*. – Кат чича Живко запојé, никој не мóж да га натпојé.
- натрашки** прил. *наптрашке*. – Мóгу и натрашки да óдим.
- натре** свр. *поспéшено досипујући брашно добро изђеччи пèсéo ири мешењу*. – Да натрем погáчу, па ћу ју турим да се печé.
- натресé** се свр. *изненада дође, дође у незгодан час*. – Кэт се натресé у кúћу, не мисли да си иде док не рúча.
- натрíса** се несвр. *бреца се, наптреса се, издире се*. – Свака рђа се натрíса на њéга.
- натрóпа** свр. *исприча бесмислице*. – Натропа свáшта, па си бде.
- натрóши** свр. *скине ручио или на птрошальци зрневље са клипа кукуруза у одређеној количини*. – Натрошимо две вреће момóрзу.
- натр́ти кра́ци** свр. пеј. *умре*. – Натр́тил кра́ци у[з] слóг.
- натр́ти се** свр. *исптури задњицу*. – Натр́тил се, не мó[ж] се пројде од њег.
- натру́ши** свр. *насече дрва на птрушце*. – Чича и баштá натрупíше дрва, ће има чáк до Божић.
- натрусé** свр. *наптресе*. – Натрусóмо дúднице да едемо.
- натсв́ри** свр. *победи у свирању*. – Вёлка Пáнчиног никој не мógл у гáјде да натсв́ри.
- натúнти се** свр. *напунити се, наоблачи се, смрачи се*. – Натунтило се, ће пада кíша.
- натúра** свр. *све стпвари стпави унутра, стпави у нештó*. – Свé натура у кóвчег и с кљúч зáтвори.
- наћóс** прил. *в. нэћóс*.
- нау́ка** (кога) свр. *ошрује дахом, зашрује дахом (о ласици)*. – Ласица наукáла свí пилићи и две кокóшке.
- на́уман**, -мна, -мно *решен да уради штó је нау́мо*. – На́уман сам да расподелим имóвину на дéцу, а не пóсле, кад јá умрем, да се они бију и вучу по сúдови.
- наусп́раља** несвр. *све усправи, све стпави усправно*. – Јутре ћемо да наусп́раљамо кóлци уз дúвар, да не кисну и да не трулэју.
- нацвр́ца се** свр. *в. нацвр́ца се*. – Сабáјле се нацвр́цáл, па сáмо óка.
- нацвр́ца се** свр. *напíје се, ошпíје се*. – Нацвр́цáл се па се сáмо лелéје.
- нацéвчи** се свр. пеј. *напíје се, ошпíје се*. – Док се не нацéвчи, не излáзи ис кúћу. – Цéвчи док се не нацéвчи.
- нацéђен**, -а, -о изр.: Нацéђен с пáмет (*вe-ома пáмeпáн*).
- нацéпи** свр. *нацéпа*. – Да нацéпим дрва и намíрим стóку, па ћу тóг д-íдем кот кúма, нéшто ме звáл.
- нацéпи се** свр. *фиг. наједе се, наждере се*. – Нацéпимо се сáмо мéсо.
- нацéри се** свр. пеј. *насмеје се, накези се*. – Изр.: Нацери́л се ко вáрена главá (*каже се цeрекалу*).
- нацињкúје** несвр. *наплакује, пóвремено, пóмало пáче (о малом деппеју)*. – Нацињкúје, тражи да га узнуу у руке.
- начáлник** м *начелник*. – Ишáл код начáлника да се жáли.

- начепáри се свр. *набоде се на оштар одломак дрвећа или велики тпрн.* – Ишъл бос па се начепарил. – Обуј се, да се не начепариш.
- начисто прил. *сасвим.* – Сэк смо начисто, ни ја тѣб дугујем ни ти мѣн.
- начми се свр. *пеј. настави се.* – Цѣл дѣн чми и не м[ж] се начми.
- начне свр. *посече (мало).* – Наче нóгу сѣс матику па се ошопави.
- начука свр. *набије.* – Начукаше колѣц дибоко, и за њѣг заврзаше коња.
- начука се свр. *пеј. наије се, оије се.* – Пише па се начукаше.
- начуљи уши свр. *наули уши, напрежне слух.* – Кѣд осѣти нешто, куче начуљи уши и залаје.
- нашѣл свр. *изр.: Нашѣл, па зашѣл (нашао на незаслужену доброту).*
- нашарени дупѣнце свр. *добро изударя прутом по тпуру.* – Ђе ме запанти кад му с прут нашарѣним дупѣнце.
- наши поим. *зам. најближа родбина женског дѣтећа које се удало (њу чине њени родитељи и браћа).* – Куде си билá? У наши. – Идем у наши, да видим кѣкво рабѣте.
- нашинац м *човек из нашег краја, месѣа.* – Мбра му помогнемо, нашинацје.
- нашински прил. *в. нашик (рейко се чује).*
- нашки прил. *на наш начин.* – Разумем га, нашик врѣви.
- нашљока се свр. *пеј. наије се, оије се.* – Полокар, ишъл от казан до казан па се нашљокал.
- наштѣ срце прил. *на празан стомак, напашѣте.* – Не пиј наштѣ срце, ѣе те боли мешина.
- наштипѣ свр. *шпињањем накида.* – Наштипа мálко лис за сáрму. – Наштипа неко перце от црни лук.
- нашуши несвр. *насуши.* – За зиму смо нашушили пуно воћке от праскве и сливе пожегаче.
- неáлив, -а, -о *немарљив.* – Неáлив си е, па му други крив.
- неваљашан, -шна, -шно *онај који је неваљао, рђав, лењ.* – У њину вамилију сви неваљашни, сви оће добро да живѣ а да не рабѣте.
- невáрен, -а, -о *некуван.*
- неведња́к м *непознат, тајанствено, невидљиво биће.* – Изр.: Иде кѣо неведња́к.
- неверѣрица ж *неверовајноћа, неистина.* – Све му се чини да е тој неверѣрица.
- неврáшћен, -а, -о *неокресан.* – Он је за неврáшћену мотку (*каже се ономе ко је нешто скривно*).
- неврзан, -а, -о *невезан.*
- негá речца. – Негá и он дѣде. – Негá му се поквари тѣчак. – Негá се и он поболи, па ѣу га тѣк пита́м.
- Недићевац м *припадник Недићеве војске.* – Из наше село сви су ишли у партизани, ни едѣн у Недићевци.
- недовáрен, -а, -о *недокуван.* – Дѣнѣ[с] смо ручáli недовáрен пасу́л, па ме заболѣла мешина.
- недока́зив, -а, -о *онај који је тврдоглав, неразборит.* – Недока́зив човѣк, тѣра си по његово.
- недонѣ́че с *недоноиче.* – Кат сам ја бил мали, несѣм чул да се родило не́ко недонѣ́че.
- недонрáвен, -а, -ѣ 1. *недорађен, недовршен.* – Уселише се у недоправену кѣћу; 2. *фиг. ѣакнућ, тпуав.* – Не замѣрај му, остáл недоправен.
- недопрáсен, -а, -о *в. недоправен.* – Изр.: Праен, праен, а недопраен.
- недопрáјен, -а, -о *в. недоправен.*
- недосѣ́д м *неспрљив, као зайѣта пушка.* – Увати́л га не́ки недосѣ́д, стáлно е негде,

- никад не дѡм.
- недосѡлси, -а, -о 1. *недосољен, недослан.*
– Бѡље недосѡлено нѡго пресѡлено; 2. фиг. *злуј, призлуј, ћакнуић, недоказан.*
– Изр.: Мѡлко е недосѡлен.
- неедѡње с *нередовно узимање хране.* – Од неедѡње се пѡболе.
- нежењет, -о (мушки и средњи род) *неожењен.* – За резил Микајло ѡстаде нежењет. – Наше дете ѡста нежењето.
- нежет, -а, -о *нежењевен.* – Сѡмо ни овѡс остѡл нежет, а време проѡди.
- незапѡнћен, -а, -о *незапѡмћен.*
- незват, -а, -о *онај који није ѡзван.* – Изр.: Незватом гѡсту мѡсто поза врата.
- незгодија ж 1. *незѡда.* – Избѡгал све несреће и незгодије; 2. фиг. *незѡдан човек, зачкољница.* – Беше голѡм незгодија у школу, па га учитељ свѡки дѡн бил.
- Нејѡтке ж (обично у мн.) в. п. *Крстиовдан, дан пред Бѡѡјављење (18. јануар ѡ новом календару).* – На Нејѡтке се пѡсти за Бѡгојављање. – На Нејѡтке се еде пасуљ остѡл од Бѡдњѡвече.
- неки зам. *неко.* – Ка[д] ти неки дѡјде у кѡћу, послѡжи га с винѡ и с ракију.
- неки пѡт прил. *некад.* – Нема време да ѡвек доѡди, ал' неки пѡт дѡјде. Сѡмо да ме види.
- некња прил. *прекјуче.* – Некња сам билѡ у градину, пѡ дѡнѡс пѡ.
- неколко прил. *неколико.* – Несу све ѡвце тѡј, неколко ми вѡле. идем да и[х] тражим.
- некѡсен, -а, -о *некошен.* – Ливѡде некѡсене, нема кѡј да и[х] кѡси.
- некрштѡн, -а, -о фиг. *онај који је преѡтерано немиран.* – Он миран а деца му некрштѡна.
- некрштѡнко м мн. некрштѡнци. 1. *особа која није кришћѡна.* – Решили некрштѡнци да се крсте и отишли кут попѡ да и[х] крсти; 2. фиг. *преѡтерано немирна особа.* – Јѡво, од онѡг тѡѡг некрштѡнка немам си мѡрку. Повѡди рачѡн од њѡг. – Изнараћали се све некрштѡнци, у грѡб ће ме натѡрају.
- нема изр.: Нема ѡмѡшено па ѡбѡшено (*нема нишћѡ без рада*). – Нема за кѡкѡ кѡче да га ѡпе (*веѡма сирѡмѡшан*).
- немај-кѡд само у изразу: Од немај-кѡд (*пѡ нужде, заѡто ишћѡ друкчије не може*). – Уработил од немај-кѡд.
- нема-нема, пѡ прил. *повремено.* – Нема-нема, пѡ се чѡе кѡкѡ нешто удѡри у пѡнѡер.
- немиѡн, -а, -о в. *немијен.*
- немијѡн, -а, -о 1. *неумивен.* – Ѧ се дѡза, ѡдма сѡда уз остѡл и немијѡн рѡча; 2. *неѡћран.* – Кѡкѡ га не срѡтѡ да с немијѡне рѡке еде; 3. фиг. *онај који је лоше прошаѡ, ко је доживѡе нешћѡ лоше.* – Не дѡрај кѡче, да не едѡш немијѡн.
- немирко м *немирно мушко деѡе.* – Ете га, иде наш немирко, сѡмо нека е жив и здрав.
- немотиња ж *немашћѡна, сирѡшћѡна, беда.* – Немотиња, и Бѡгу си тѡшка.
- ненавиди (се) свр. *завади (се), мрзи (се), не ѡдноси (се).* – Ненавиди едѡн другѡг; – Браћа су, а ненавиде се, ће се покѡљу.
- ненајѡшник м *онај који мноѡо једе, који се не може најѡсти.* – Ненајѡшник, пѡеде Бѡга.
- неоврашћѡн, -а, -о в. *неврашћѡн.* – Овѡј брес остѡл неоврашћѡн, мѡра га оврашћѡн.
- неѡдата, -о (женски и средњи род) *неудаћѡна.* – Сѡмо Стѡника остѡла неѡдата, њѡне друшке су се есенѡс пѡдавале. – Ѧста нам девојче неѡдато.
- неолѡупен, -а, -о *онај који није олѡушћѡн, неолѡушћѡн.* – Бѡба вѡли олѡупене а јѡ

- неолупене јабуке.
- неопóјан, -а, -о *каже се за мртвица који је без свештеника сахрањен*. – Закопаше га неопóјаног.
- непóжет, -а, -о *непожњевен*. – Све су ни́ве пожете, само наша остала непóжета.
- непотпíсат, -а, -о *непопíсан*. – Уверење ти е непотпíсато. Мóра д-йдеш да ти га потпíшу.
- непран, -а, -о *ониј који носи прљаво рубље, који се не пресвлачи*. – Бáш га брíга, нема срáм, иде непран.
- непремéњен, -а, -о *који иде стíлно у истóм оделу, који је у стíаром оделу*. – Дошóл на свáдбу непремéнен.
- нерадéње с *нерад*. – Исто ти се вáта – радéње или нерадéње.
- нерáзбран, -а, -о *тврдоглав, неразуман*. – Едвá се разбрá с нерáзбрани.
- несóм, несí, нé (ни́е) мн. несмó, нестé, несú *одр. облик гл. јесам, јд. нисам, ниси, није, мн. нисмо, нистé, нису*. – Несóм крив, а ни́е ни óн. – Несí се тí, а нé се ни óн óко тóј млóго замучíл. – Несмó се срéли. – Нестé дошли на врéме. – Несú били дóм цéл дáн.
- нэ́свес м *несвесíи, несвесíица*. – Пáде у нэ́свес. – Нэ́свес ми у глáву, па ми се сáмо врти.
- нэ́сврат индекл. *ко зна зде, не зна се зде, негде далеко*. – Óде у нэ́сврат и не врну се више.
- нэ́слан, -а, -о *фиг. неумесан, непријатан, недоказан*. – Нémaј пóслу с нэ́слани лúди. – Штó си тóлко нэ́слан?
- нэспањé с *несаница, несíвање*. – Ёби ме нэспањé.
- нэсрáмљив, -а, -о *бесíидан*. – Óна, кúчка, нэсрáмљива бéше, нé зáкити цáру грáда врáта, нó зáкити сáму сéб девојку (*нар. пэсма*).
- нэстáне свр. 1. *упрони се*. – Нэстáло брашно, нéma с кэквó да мéсимо лéб; 2. *буде украдено*. – Нэстáле му пáре из новчаник; 3. *прође*. – Нэстáло лéто, дошла ёсен; 4. *иззуби се, ишчезне*. – Нэстáл и[з] селó, кúј знá кудé отишáл; 5. *фиг. умре, позине*. – У онóј рáт ју нэстáл муж а у овóј сíн. Затóј нóси црнину.
- нэстањúје несвр. *нэстáје*. – Нэстањúје ми мáз, мóра да кољемо свињú пре врéме.
- нетéјáње с *нэхтéње*. – Чэс тејáње, чэс нетéјáње, не мóж га човéк погóди кэдá има вóлу да рабóти.
- неумејáње с *неумеће, неумешностí*. – Едно е неумејáње, а дрúго нетејáње.
- неурабóћен, -а, -о *неурађен*. – Јóш лојзá у Равниште остáла неурабóћена.
- нэшто изр.: Ёма нэшто у глáву (*има пáмеíи, скренуо пáмећу, умно оболео*). – Нéко и нэшто (*човек на положеју, позний човек*). – Од нэшто ништа (*упрóпастíи*).
- ниедáн, -днá, -днó *ниједан*. – Ниедáн од близни не дојдé на врéме, сáмо брат Дóцко. – Ниедно га детé нé пипнуло, видéл сам.
- ниедáнпút прил. *ниједном*. – Ниедáнпút несóм ишáл у град.
- ни́за ж *венац*. – Ёмам пúно ни́зе дувáн. – Овéј ни́зе ће закáчимо пот стрéју да се шуше.
- ни́за предл. *низ*. – Ни́за сíд течé водá, мóра да промéним разбíени црéпови.
- ни́збрд прил. *низбрдо*. – Изр.: Ни́збрд се и говнó вáла (*лако је ићи низ брдо*).
- ни́збрдичка ж *дем. од низбрдица, мала низбрдица*. – Ни́збрдичка, не мóра млóго да кóчимо кóла.
- ни́збрд-úзбрд прил. *низбрдо-узбрдо*. – Идóмо мí такóј ни́збрд-úзбрд, ни́збрд-úзбрд, и едвá стíгомо.
- ни́зина ж 1. *íле које се сíуиíиá; 2. íлле које је уíдножéју*.
- ни́кэкэв, -ква, -кво *пеј. рђав*. – Ни́кэкэв човéк нé.

ни́кэкав, -ква, -кво пеј. в. *никэкэв*.

ни́какэв, -ква, -кво пеј. в. *никэкэв*.

ни́какав, -ква, -кво пеј. в. *никэкэв*.

ни́ко и ни́шта израз у значењу: *човек без вредности, ништивило*.

ни́кој зам. *нико*. – Ни́кој ме не гледа, са́м се гледам.

ни́ска ж дем. и *хип*. од *низа*. – Наниза́ не́ку ни́ску во́лке за зиму́.

ни́скодупас, -га, -то онај са *ниском за-дњицом*. – Женá му *нискодупаста*.

ни́ти м пл. т. *део у ткачком разбоју кроз који пролази основа и начињени су од конца*. – Но́в разбој, но́ви ни́ти.

ни́ца несвр. *ниче*. – Изр.: Будáле се не се́ју, оне́ са́ме ни́цају.

ни́чки прил. *нишце, појрбушке*. – Ни́чки лежи́.

ни́шан ж *прошевина*. – Ђе́мо на ни́шан.

ни́шта изр.: За ни́шта не́ (*неспособан, није ни за шта*). – Не́ма ни́шта (*веома сиромашан*). – Не́ма ни́шта у гла́ву (*огра-ничен, будаласт*). – Несу́ ни́шта (*нису у сродству*). – Несу́ ни́шта напра́или, ако се несу́ побíли (*каже се шаливо онима који су се жестило посвађали*). – Ни́е то́ј ни́шта (*не треба се секирати, нечему поклањати сувише пажње*). – Ни́шта му не́ (*није се повредио, није болестан*). – Од ни́шта не́што (*од немогуће могуће*).

ни́штáк м пеј. *безвредан човек, ништивило*. – Напра́вил се на ни́штáка.

но́в-но́вцат, -а, -о најновији, *пошинуо нов*. – Бешта́ ми купи́л но́в-но́вцат са́т.

но́во с 1. *ново одело*. – Обука́л се у но́во; 2. *новост*. – Кэ́кво́ има но́во куд ва́с? Добíли смо при́нову, до́јдите да ча́стимо.

ногá ж изр.: Те́ доби́је но́ге (*украиће жа*). – Ђу́скија́ доби́ла но́ге.

нога́р м *нога на столу*. – Еда́н нога́р на

оста́л ми се раскла́тил, мо́ра га угла́вим.

нога́ри м мн. *укрићене дрвене ноге које служе за сечење дрва*. – У́зни бички́ју и на нога́ри исечи́ ма́лко дрва.

нога́рка ж *звездена ножица на руди воловских кола, која омогућава да руда и после испрезања стоји хоризонтално*. – Сави́ла се нога́рка, мо́ра ју испра́вим.

но́жици м пл. т. *маказе*. – Ма́ти ме стри́гла с но́жици.

но́кат м изр.: За ко́њски но́кат (*за мало*).

ноктáк м дем. од *нокаћ, ноктић*. – О́тпаде му *ноктáк* од ма́лчић прс.

но́л везн. *недо, већ*. – У њи́ну ку́ћу ни́шта добро́ не мо́жеш да чу́еш и ви́диш, но́л ока́ње и би́ење.

но́-но́ узв. деч. у значењу: *не дирај, не ши-пај*.

но́с м изр.: Вуче́ за но́с (*понижава*). – Гу́ра но́с (*улиће се*). – Дигне́ но́с (*уздигне се, нико́ не примећује, направил се важан*). – Добíва преко но́с (*буде кићен, прекореван*). – Иде уз но́с (*прекоси*). – Има́ но́с (*осећу, пањуши*). – На́пне но́с (*наљути се*). – Натр́ља но́с (*прекори, изјрди*). – Не ви́ди да́ље од но́с (*каже се ограниченој особи*).

носáк м дем. и *хип*. од *нос, носић*. – У́зни бо́чку па си обри́ши носáк.

носáн м пеј. *човек с великим носем*. – Носáн је чо́век ко́и има голéм но́с. – Мо́ра га би́ем. Нази́ва ме носáн, а ја несáм носáн.

носáна ж пеј. *женска особа с великим носем*. – Носáна, заубави́ла се з-голéм но́с.

но́сен, -а, -о *ношен*. – Но́сени опáнци. – Но́сене дрéје.

носи́на ж аузм. и *пеј*. од *нос*. – Да́ј му бо́чку да си обри́ше носи́ну.

но́соња м пеј. в. *носан*. – Но́соња, на сви́ би́е шéгу, а не ви́ди се кэ́кв је.

посурѝна ж аугм. и пеј. в. *носина*. – Изр.:
Заметнѹл носурѝну као сиромá тóрбу.

поћáшпáњ, -шња, -шњo *поћашињи*. –
Ноћáшпáњ сáн да ми више не доóди.

поћáшпањ, -шња, -шњo в. *поћáшпáњ*.

поћáшáпáњ, -шња, -шњo в. *поћáшпáњ*.

поћáшапáњ, -шња, -шњo в. *поћáшпáњ*.

поће́ва несвр. *поћива, коначи*. – Ўјка си
и́де до́м, не во́ли да ноће́ва куд на́с.

поће́вање с *поћивање*. – Ноће́вање у гра́д
је мло́го скѹпо.

поћáпа вра́јла ж бот. *врси́а баши́пенско́*
цвећа које увече о́твара цвeтiо́ве, а
ују́тру их за́твара.

поћум прил. *поћу*. – Ноћум доóди, не за
ви́дело.

по́ула ж у значењу: *безначајан, безвредан*

човек. – За мене је он ну́ла. Више га не
смáтрам за чoвeка.

по́уларица ж *а́йарий за вeома ниско*
ишипање, ишипање до ж́лаве. – Зарáсал
ко по́п. За не́га је ну́ларица.

н–умé свр. *не уме*. – Изр.: Н–умé волá у дѹ-
пе да убо́де (*каже се о́граниченој осо-*
би). – Н–умé се усéкне (*каже се о́грани-*
ченој особи).

нумеја́ње с в. *неумејање*. – Од не́гово
нумеја́ње главá да те заболѝ.

нѹмера ж изр.: Пáла му нѹмера (*иззѹбио*
узлед). – Растé му нѹмера (*поспáје*
узледнији). Рипнѹла му нѹмера (*поспáо*
узледан).

нѹпи несвр. деч. *спáва*. – Áјде дeте да нѹ-
ни. – Нѹни, дeте, нѹни.

нѹнки несвр. деч. *спáвка*. – Нѹнки, дeте,
нѹнки. – Áјде дeте да нѹнки.

Њ

ње́гово прил. *на не́гов начин, по не́жо-*
вом. – Оће све да бѹдне по не́гово.

њѝвичка ж дем. *од њива*. – Поорá и онѹј
њѝвичку у Брeс.

њѝвче с дем. *од њива*. – Јóш еднó њѝвче
да поорeм, и с ора́ње ћу завр́шим.

њѝгóв, -а, -о *не́гов*. – Њѝгóви сѝнови су
најгазде у сeлó.

њѝјан *њѝхов* (само у мушком роду). –
Њѝјан дeда бeше мло́го рабóтан.

њѝш, -а, -о *њѝхов*. – Прво ћемо њѝно лóјзе
да берeмо, па тeг на́ше.

њѝшски прил. *на њѝхов начин*. – Врeје по
њѝшски, ништа и[x] не разумем.

њóјан, -јна, -јно *њен*. – Њóјан сѝн кра́дне па
прли.

њóјн, -а, -о *њен*. – Њóјн сѝн прáви цумбѹс
по сeлó.

њóкалица ж пеј. *нос, усѝа или цело лице*
код човека. – Ударѝл га по њóкалицу,
па му истрeсал свѝ зѹби.

њóкаличка ж дем. *од њóкалици*. – Пáдал
на њóкаличку, па ју разбѝл.

њóн, -а, -о *њен*. – Њóно дeтe се усверѝло, па
не излáзи ис кућу.

њóурав, -а, -о *ћушљив, ћуњава*. – Њóрча њó-
рави, ништа си н–умé.

њóри се несвр. *ћушћ оборене ж́лаве, сми-*
шља зло и ж́леда не́пријателски. – Кóј
му е мóј, сáмо се њóри.

њóрка ж *ћушљива, ћуњава женска осо-*
ба. – И од њóрку испаде не́што.

њóрча м *ћушљивко, ћуњавако*. – Откeкó
почeл да се дрѹжи с онóг њóрчу и он
постáл њóрча.

њóца несвр. 1. *муче*. – Кeт су волóви

- гладни, они морају да њуцају; 2. пеј. *издире се, дере се.* – Што њуцаш, ка[д] те никој не слуша?; 3. фиг. *пљаче на силу, пљаче, жели да осправи утисак да пљаче.* – Цел дџн њуца, а нигде слезу нема.
- Њучетина** ж *ауџм. и пеј. од њушка.* – Колку њучетину заметнул, да се уплашиш од њег.
- Њучица** ж *дем. од њушка.* – Ако ме јошампут пипне, њучицућуму разбијем.
- Њушка** ж 1. в. *њокалица.* – Зарађује да му разбијем њушку, резили ме по селó; 2. изр.: Добије по њушку (*наспрада, буде* *умирен, ућућан*). – Има њушку (*може да открије, пронађе*). – Напне њушку (*наљући се*).
- Њушка** несвр. *нешћо ппражи, претпура по стварима.* – Кэкво ли њушка по ковчег?
- Њушкaње** с *ппражење, претпурање по стварима.* – У крв му е улéгло њушкaње по туђе ствари.
- Њушкaч** м *онај који жели све да сазна, који сћално нешћо ппражи, исћипује, њушка негде.* – Онј њушкaч ће све да пронађе, па и онóј што е и у зéмљу закопано.

О

- ó** узв. 1. *за дозивање.* – Пётре. ó Пётре, дбјди да ми помóгнеш; 2. *кад се неко одазива, он ће уместћо: ево ме, молим и сл. рећи: "о".*
- о-ó** узвик *за изражавање чуђења.* – О-ó, и ти си прóтив мѣн.
- ооо** узв. *сћој (о заусћављању волова коју вуку запрежу).*
- обáба** свр. фиг. *појде набрзину, хала-пљиво.* – Зэчэс обэбаше двá лёба.
- обавија** (се) несвр. *обмоћава (се) (шћо око чежа).* – Обавија ногé с камáшле. – Са старе крпе обавија младари од зáјци; – Не пуштај да ти се повит обавија óко дрвó, сечн га.
- обавије** (се) свр. *обмоћа (се) (шћо око чежа).* – Отишóл у сливáк да обавије млáде сливе да и[x] зáјци не изглóжу; – Оцéчи тáј повит што се обавил око вилдáн.
- обáри** свр. *скува.* – Бáбо, обáри ми нéки компирчэк и нéко јáчэнци, глáдан сам.
- обáса** свр. *поцепа, подере (о обући).* – Обасáл опáнци.
- обгрóзи** се свр. *иззуби осећај за зaђење, не зáди се.* – Едвá се обгрóзи. Брáт јóш не мóже.
- обдýва** свр. *претпера у свему, "нађе па зађе".* – Обдувáл, па нé зна кэквó óће.
- обéд** м *ручак.* – Бáба однела обéд на њиву. – Кэквó има за обéд?
- обедве** бр. *обадве, обе.* – Обедве хёрке одáл у исто селó.
- обедíни** свр. *обједини.* – Обедíни тóј, да ти бóде еднó.
- обéдување** с *обедовање.* – Бóш и[x] затéко на обéдување, па сéдо и јá да обéдујем.
- обелéје** свр. *постяне бео, побели.* – Да младéнци остарéју и обелéју како Стáра плáнина (*здраница*).
- обéли** свр. фиг. *оседи.* – Обелéл као да има стó гóдине.
- обéли обрáз** свр. фиг. *осветили обрáз, учини добро.* – Еданпóт и óн да обéли обрáз.
- оберé** свр. 1. *покући (о воћу).* – Сливе су

- зреле, јутре ће и [x] оберемо; 2. *покући с врха*. – Увек ни претекне, па оберé кајмак од млекó. – Кúј обрál тлэсто не чóрбу?; 3. *унишћии поље (о слани)*. – Ако пáдне слaná, ће оберé поље.
- оберé бостáн свр. *лоше прође*. – Изр.: Обрál бостáн.
- обесен, -а, -о *обешен*. – Видóмо га кэкó обесен висí.
- обеси се свр. *фиг. буде неком о враћу*. – Обесíл се куд мэн као да са[м] му јá бэштá и мáти.
- обесрáми се свр. *покаже се у добром, не осрамоћии се*. – Чúвај вино и ракију, да се обесрáмш кэ[д] ти нéки дóјде у кућу.
- обешенíк м 1. *обешенáк*. – Тó е свé онáј обешенíк напраíл; 2. *фиг. преiпреде-њак*. – Онáј обешенíк ће те преведé жéдног преко вóду.
- обзíне свр. *обухваћии усћима*. – Колкá си уста íма, мóж лéко цéло јáјцé да обзíне.
- обсíда свр. *оґриди зидом*. – Решíл да обсíда обóр.
- óбсир м 1. *посебно пошíповање или осе-ћање према некоме*. – Íма нéки óбсир према нéг, па га слúша и пáзи; 2. *при-хваћање, размаiтрање неке радíе или нечијеґ мишљења*. – Не долáзи тóј у óбсир; 3. *изр.: Двá óбсира трéћи бéж (ка-же се ономе који воли да криде)*.
- обсíра се несвр. *осврћии се, окреће се*. – Обсíра се као да е укрáл нéшто.
- обсиру́је се несвр. *в. обсира се*.
- обср́не се свр. *осврне се, окрене се, обазре се*. – Чáс по чáс па се обср́не, да вíди кúј íде по нéг.
- обср́та се несвр. *осврћии се, окреће се*. – Улéгал у туђо лóјзе, па се обср́та да га не вíди пудáр.
- обср́тање с *осврћање*. – С обср́тање се открíд, па га отерáли у áпсу.
- обíбне свр. *обухваћии рукама*. – Едвá обíбну нáшу крушку, тóлко е дебéла.
- обíва несвр. 1. *скида (о малтеру)*. – Обíва мáлтер о[д] сíд; 2. *скраћује зид чекићем и секачем*. – Не мóж да углáви врáта, па обíва сíд.
- обíгра свр. *обиђе мноґа месћиа, посећии мноґа лица*. – Обигра цéл грáд док најдó зејтíн.
- обíђе свр. 1. *заобиђе (око нечеґа)*. – Ако не обíђеш кáмен, ће изврнеш кóла; 2. *посећии*. – Отишлí у бóлницу да обíђу Пётра, млóго е бóлан; 3. *проба*. – Обíђи копýс да вíдиш да л’ се сварíл.
- обíје свр. 1. *одбије део нечеґа*. – Обíли сíд па ће га пóново малтерíшу; 2. *иде на мноґо месћиа узасíпоино, зађе редом некуд (обично iтражећи ишío)*. – Млóги сам прáгови обíл, и ништа несéм напраíл.
- обика́ља несвр. *иде о́коло, обилази, за-обилази*. – Нéће да кáже íстину, него обика́ља.
- обикóли свр. *заобиђе (око чеґа), оiколи*. – Не обикóли тóј мéсто, па се заебá. – Обикóлише и[x], па и[x] поватáше и отерáше у ропсто.
- обíра несвр. *скида ишío (са површине)*. – Обíра кајмак из млекó. – Обíра сланину.
- óбла ж *зидарска правоуґаона алаiтка која се уiпоiребљава приликом мал-iтерисања*. – Дáј ми óблу да измáзним сíдови.
- облáга несвр. *сiтавља облоґу на оболело месћio, облаже*. – Убил се млóго по колéно, па свáки дэн úвечер и úјутру мóра да га облáга.
- облáга се несвр. *кладí се*. – У кэквó óћеш да се облáгамо. – Áј се облáгамо.
- облáжи се свр. *после посћиа окуси мрсну храну, омрси се*. – Облáжи се у вéлики

- пості, па се плашим да ме Бог не смєри.
- облази свр. *неки инсектї пређе преко људске коже и осїави свој праџ у виду пликова и црвенила*. – Нєшто ме облазило, па ме сврби.
- облати несвр. *облеїа (около коџа или чеџа), удвара се (коме)*. – Облати околну како петол окол кокошку.
- облизује се несвр. изр.: Облизује се како мачка.
- облита несвр. *в. облаїи*.
- облов м *нерадик, лениїина*. – Изнарађали се све облови.
- обловас, -та, -то *овалан, окруџао, незграпан (о човеку)*. – Ис такву је вамилију, сви обловастн.
- облога ж *комад плаїна и сл. (обично наквиен водом или ракијом) који се сїавља на оболело месїо*. – На убитинутурај ладне облоге, нє вруће.
- облџи свр. *прекрије нечим, сїави облоџу на оболело месїо*. – Помогни ми да облџим локат на десну руку.
- обљије свр. *облије*. – И кад га обљије зној, башта не престањује да работи.
- обневиди свр. *изџуби вид (делимично или потїпуно), ослеїи*. – Пазн очн. Кад обневидиш, никој те неће пита како си обневидел.
- обойца ж *два човека*. – Обойца су билн куд мєн.
- обойца зб. бр. *обоје*. – Бе[з] жену немџ да поидиш, обойца да дојдете.
- обџак м мн. обџци *омања вунена простиорка која се сїавља у оїанак да би носи било поїло*. – Турн обџци у опџнци да ти бџдне топло на нџге.
- обџче с *дем. од обоџак*. – Промєни обџче, тој ти е мџкро.
- облєсти се свр. *разболи се*. – Нє знам какво му е. Нєшто се облєстїл, па лежї.
- оболи свр. *разболи се*. – Кад болиш, никој те неће погледа ни с крај око.
- обџр м *дворнїиїе*. – Децо, не излазите из обџр, да ви нєшто не згази.
- обосєје свр. *осїане без поїкова (о пїе-џлехој сїоїци)*. – Дозвоїл да му волџн обосєју.
- образ м *фиг. часї, поїиїење*. – Да има образ не би бил такџв. – Нєма образ да ми погледа у очн.
- образн м мн. *лице*. – Мије се по образн.
- обраче с мн. *обрачнїи дем. и хїї. од образ, обрачнїи*. – Деце му убаво, има обрачнїи како тїквенчнїи.
- обрїтви свр. 1. *обрїа*. – Запуштїл се како поп, едџа ће бербєрнн да га обрїтви; 2. *одсече*. – Знам ја кџ ми е обрїтвил вровн на сви вилдани, знам. За тој џу га тџжнм, ће види он; 3. *оїљачка, узме све, нишїа не осїави*. – Обрїтвили га до гољу коџу (*све му узели*); 4. *фиг. халаїљиво поједе*. – Обрїтвише све, ни мрџку не оставише за мєн.
- обрїтви се свр. *обрїа се*. – Јџш се не обрїтвил, а требало већ да појдемо.
- обрїца несвр. *обећава*. – Млџго обрїца, ал' ништа не мџжа испуни. Не обрїцај лџзе да даваш уз Вукану.
- обрїше свр. 1. *скине праїшну*. – С пачарву обрїсал полицу; 2. *раскине сваку везу, сарадњу са неким*. – Обрїсал сам га, он за мєн више не постџн; 3. *искључи (о наследсїву)*. – Обрїсали га из наследство, ништа му несудали; 4. *фиг. убије*. – Ёу га обрїшем едџн дџн, па џу га одрџїјам. Не мџ[ж] се од нєг више живн.
- обрїше се свр. 1. *скине са себе (шїїо)*. – Обрїши се по нџс. – Обрїши се по образн, све си се замазџл. – Обрїши се, знојав си; 2. *искључи се (о наследсїву)*. – Обрїши се од имџње, ништа ти не давам.
- обрљави свр. *изџуби свєстї, поїлудн*. – О-

- брљавѐл па свѐ заборави́л.
- обр̀не свр. *окрене*. – Обрну́л грб́ину на́куд мѐн. – Обр̀ни ко́ла па упрѐгни волóви.
- обр̀не се свр. 1. *окрене се*. – Обр̀н се, па види кúј иде по нас; 2. *дође себи*. – Обрну́л се, кúћа му напреду́је.
- обр̀сти свр. 1. *појѐде све лишѐе, си́пне ѓранчице*. – Нѐчне ко́зе ми обр̀стиле св́и вилд́ани; 2. *фиг. о́пљачка, све однесе, ниши́па не ости́пави*. – Улѐгли му у кúћу, па га свѐ обр̀сти́ли. – Обр̀сти́ше га, ништа му не остайше.
- обр̀та несвр. *окреће*. – Н-умѐ да обр̀та педа́ље на то́чак.
- обр̀та се несвр. 1. *осврће се*. – Обр̀та се да види кудѐ је прошѐл кáкó би пóсле могѐл да се вр̀не; 2. *окреће се (о п̀точкови́ма)*. – Мóра да подмáжем то́чкови, да се бо́ље обр̀тају.
- обу́ва (се) свр. 1. *омлаи́ти (се) мо́йком*. – Кэд обу́вам ора́, ћу се ски́нем од њѐг; – Пасу́љ се напѐкал, па се зэч́с обува; 2. *фиг. појѐде (се)*. – Обува́мо двá лѐба за ручѐк; – На свáкп ручѐк се обу́вају по двá лѐба. 3. *павлачи чара́йе, ци́пеле*. – Обу́ва чижме; – Чѐкај га, обу́ва се.
- обу́ван, -а, -о *охлаћен*. – Обу́ван пасу́љ, мó[ж] се зби́ра.
- обува́ти свр. *обухва́ити*. – Не мóгу да обува́тим ово́ј дрвó, мlóго е дебѐло.
- обуклó с *одело*. – Нѐ свѐ у обуклó, пáре и имање, трѐба се има и у гла́ву.
- обукува́ње с *облачење*. – Дóсади ми с то́ј његово обукува́ње и преобукува́ње.
- обукúје (се) несвр. *облачи (се)*. – Обукúје детѐ, па не мóж да излѐгне на́поље; – Обукúје се у нóво, ће иде на свáдбу.
- обу́шен, -а, -о *сломлѐн (о уишма на и́гли)*. – Свѐ су ми и́гле обу́шене, нѐмам ни едну цѐлу.
- обу́ши (се) свр. *сломи (се) (о уишма на и́гли)*. – Кúј ми обуши и́гле? – Обуши ми и́гличку; – Обуши ми се и ова́ј и́гла.
- С́г нѐмам ниедну́.
- óвэг-бнэг прил. *пóнекад, пóвременно, с времена на време*. – Дóјде óвэг-бнэг, кóлко да ни не заборáи.
- овáј, ова́ј, овóј мн. *ови́ја, овѐј, ова́ј пок. зам. овај, ова, ово* мн. *ови, овѐ, ова*. – Овáј човѐк, ова́ј женá, овóј детѐ, ови́ја лúди, овѐј жѐне, ова́ј децá.
- овóн м зоол. *ован, мужјакóвце*.
- овэс м бот. *овас Avena sativa L.*
- óваг-óнаг прил. *в. овэ́-онэ́.*
- овáјди се свр. *обо́жити се, усрѐћи, има корис́ти*. – Мисли ако украдне да ће се мlóго овáјди.
- ова́јдише се свр. *в. овајди се*. – Узѐл жену́ из гáздини, ал' се не ова́јдисáл.
- ова́к прил. *овако*. – Já га тúрам да стои ова́к, а óн га обр̀та онáк.
- овакóв, оваквá, оваквó *в. овэкэв*.
- овакóј прил. *овако*. – Овакóј се ви́ше не мóже.
- овáм прил. *овамо*. – Дóјди овáм. – Овáм се не проóди, а тáм?
- овáм-онáм прил. *овамо-онамо*. – Идóше он́и овáм-онáм, онáм-овáм и ништа не улови́ше.
- овáмте-онáмте прил. *в. овам-онам*. – Идóмо овáмте-онáмте и залутáмо.
- овáмте-тáмте прил. *в. п́амитѐ-овамитѐ*. – Свудѐр га видиш; и тáмте-овáмте, и овáмте-тáмте. Бáш свудѐр. Тэкэв је óн. Вóли да лúнса.
- óвга ж *кóра за п́ишту или ѓбаницу*. – Мáти сучѐ óвге за гибáницу.
- овејóтина ж *ош́и́тадак п́ри вејању жи́пна*. – Улѐгоше кокóшке у овејóтину и рачо-брљáше ју.
- овѐчи се свр. *овековечи се*. – Изр.: Нíкој се не овѐчил на овáј свѐт.
- ови́ја несвр. 1. *обилази, заобилази*. – Ови́ја óкол кúћу, згрешíл па не смѐ да

- улегне; 2. *чува, пази, води рачуна (о некоме)*. – Овијамо га да ни препише имање. – Овијали га целу годин, и па му не ваља.
- овија се несвр. 1. *обавија се*. – Почёл повит да се овија окол сливу, мора га исечём; 2. *врѣти се око нечежа*. – Младён се овија окол наше девојче, оће га узне.
- овијан, -а, -о *чуван, нежован, вођено рачуна (о некоме)*. – Овијан, овијан како máло детё.
- овијање с *чување, нежовање, вођење рачуна (о некоме)*. – Овијање сваки дён, и на крај шут у дупе.
- овије свр. *обиђе окола, заобиђе*. – Овиј, да не изврнеш кола.
- овије се свр. *нађе се у нејрилици, нађе се на пѣрејѣ*. – Овил се да га чувамо.
- овикување с *оѣлакивање*. – Од гробишта се чуе овикување, сигурно е неко умрёл.
- овикује несвр. *оѣлакује*. – Живо[г] га овикују.
- овиси свр. *буде сѣпално на исѣом мѣстѹ, скоро се одомаћи*. – Овисёл куд нас, едвá чёка да сóвне па да дójde.
- овицир м *официр*. – Излёлгал из војску као овицир.
- овицирка ж *жена официр, жена официра*. – Ако е овицирка не донóси кѣшу.
- овициркип, -а, -о *које припада официрки, официркин*. – Овициркино детё направило лóm.
- овицирски прил. *официрски*. – Ѐде овицирски.
- овнё с *дем. од овэн*. – Продáдомо еднó овнё и еднó телё да плáтимо порез.
- овнёщина ж *овнујско месо*. – От печёње имамо сáмо овнёшину.
- овпóвски, -а, -о *овнујски*. – Ѐмамо за обёд овнóвско мёсо.
- оволиѣцак, -цка, -цко *оволиѣци, сићуѣан, мајуѣан, сасвим мали*.
- оволиѣцко прил. *сасвим мало*. – Ни оволиѣцко ми не дáл, а трајжи да га поштујем.
- оволиѣчак, -чка, -чко в. *оволиѣцак*.
- оволиѣчко прил. в. *оволиѣцко*.
- овóлки, -а, -о *оволики*. – Овóлку голёму тѣкву јóш не сáм видёл.
- овóлко прил. *оволико*. – Ѐл дóста овóлко? Дóста.
- овóљи свр. *надвлада, надјача, савлада, пóбеди*. – Извртају се, едóн мора да овóлн.
- оврáстри (се) свр. *окрене (се) (о зраѣнама)*. – Оврастри сливу на међу; – Овáј двá брёста се трёба оврастре.
- овревúје несвр. *оговара*. – Овревује си свекрву кудё стѣгне.
- оврта несвр. *показује пажњу према коме*. – Не овртај га, ће ти се укáчи на главу.
- оврти се свр. *почне да се бави, моѣа (око кожа или чежа)*. – Оврте се óкол мён, па не знам кáквó да правим.
- óвсиште с *мѣсто гдѣ добро успева овас*.
- овуд прил. *овуда*. – Прóјди овуд.
- овутке прил. *овуда*. – Научил оутке да проóди.
- овчáр м *човек који чува овце*.
- овчáри несвр. *зáји, чува овце*. – Сви овчáрнмо, ал' дёда нáјвише.
- овчáрка ж *она која чува овце*. – У наше селó овце чувају и овчáри и овчáрке.
- овчáрче с *дѣте које чува овце*.
- овчётина ж *овчје месо*. – Овчётина је добрá за у копус.
- óвчи, -а, -о *овчији*. – Вóлн да едё сáмо óвчо сѣрење.
- огэньчóк м *дем. и хѣй. од озањ*. – Згрејá рúке на огэньчóк.

- огазди се свр. *забожаћи се, обожаћи се.* – Огазди́л се па ніког не позна́ва.
- огањ м *ваїра.* – Огањ се још не разгорел.
- огањчџк м *в. оџњчџк.*
- оглав м *поводац, улар који се напиче на жлаву јахахој или пџџлахој сџиоци.* – Скіни оглав от коња.
- огладнеје свр. *оџладни.* – Кад огладнејем, ћу дојдем до́м.
- оглаша се несвр. *јавља се повремено.* – Од онуј страну се оглаша меденица, та́м су на́ши волóви.
- огледи м мн. *свадебна свечаносџи који се обавља после веридбе а пре свадбе. Том приликом присуствује најближа родбина младенаца.* – Идемо на огледи. – Јутре су огледи.
- огледнички, -а, -о. – Ој, јџчмићу, моје жито рано, ја те же́ла, а ја те не же́ла. Појели те ко́њи огледнички (*нар. пџсма*).
- оглеђување с *оџледање (у оџледалу).* – Тодоро, ма́ни оглеђување, че́ка те ткање.
- оглеђује се несвр. *жледа се у оџледалу.* – Млóго ўбав па се оглеђује.
- оглџби свр. *казни (новчано).* – Млóго га оглџбише, мо́ра да пла́ти стó џладе.
- оглџе свр. *оџлода.* – Навікал да оглџе све ко́ске.
- оглувеје свр. *оџлуви, поспіане жлув.* – Кџт пџкне то́п, човџк мо́же да оглувеје.
- огњџк м *дем. и хлџ. од оџан, ваїра.* – Дувај да се огњџк завџти.
- огбџи, -а, -о *пџни, дебео, уџојен, маспіан.* – Огбџено прџсе не мо́же да бу́де печења́к.
- огџи се свр. *уџоји се.* – Огџи се како свиња.
- огџи се свр. *в. оџи се.*
- оголеје свр. *оџоци, оспіане без одеће.* – Оголџли смо, не́ма у кџкво да се обу́чемо.
- оголе́ми свр. 1. *нараспте, пораспте.* – Оголџмџл па му све крџтко; 2. *фиг. омишани.* – Оголџмџле му дрџшке.
- огблен, -а, -о *оџољен.* – Огблена брџда, не́ма ништа живо на џи.
- огблџи свр. 1. *пџљачкањем некоџа осиромаши.* – Оголџше га, све му узџше; 2. *осиромаши, оспіане без одеће.* – Задужџше се па аметом оголџше.
- огребџе свр. 1. *повреди жребањем.* – Не дирај ма́чку да те не огребџе; 2. *узме, захвапџи више пџпџа (кашиком, виљушком) оспіајџке хране из судова.* – Огрџби котличџе (тигањ), па га тџг оперџи. – Навікал да огребџе све шџерпе и грџци.
- огребџе се свр. 1. *повреди се дирајући или провлачећи се кроз пџрње.* – Пази да се не огребџеш кад идеш кроз чалију; 2. *фиг. добије, узме нешпџо на лак начин.* – Во́ли да се огребџе.
- огрџзина ж *оспіајџак сџиочне хране.* – Волóви ми нешто сла́бо едџ, остџлају огрџзине.
- огрџзџлак м *оџризак.* – Нећу више да едем туђи огрџзџци, и гóтово.
- огрџџк м *оковрапџишџк, краџна.* – И ја сам носџл кошуљу без огрџџк.
- огрџе (се) свр. *спіави (се) преко рамена (о капџупџу и сл.).* – Огрџни де́дино кожџче, па излџгни да ви́диш кџј џка; – Огрџни се да не насџбнеш.
- огрџзи свр. *поспіане пџжџак, непџодношљив (о живојџу).* – Огрџзил ми овџкџв живџт.
- огрџта (се) несвр. *спіавља (се) преко рамена (о капџупџу и сл.).* – Огрџта копорџн, неће га обу́че; – Обу́куј се, немџј се огрџташ.
- огрџтање с *спіављање преко рамена (о капџупџу и сл.).* – Боље ти е обукување а не огрџтање на овџкво вре́ме.
- огрубџеје свр. *поружџи.* – Стџр човџк се

- збрчка и огрубјеје.
- огулен, -а, -о 1. *повређен, подеран, огуљен (о кожи, о кори на дрвећу)*. – Огулена рука. Куде ли ју толко огули? – Нос му сѣв огулен. – Извадили смо сви младари који имају огулену кору; 2. *фиг. добро изударан*. – Огулен од бићење.
- огули свр. 1. *огули (о кори)*. – Зајци огулили кору на вилдани; 2. *повреди, подере (о кожи)*. – Куде огули колѣно (руку)?; 3. *фиг. насилно узме, оїљачка*. – Огулише га до голу кожу, ништа му не оставише; 4. *фиг. испїуче (некож)*. – Бише га па га огулише.
- огули се свр. 1. *изгребе се*. – Куде се толко огули? Огули се идѣјни по трње и шибљаци; 2. *фиг. са много рада сасвим мало добије*. – Огули се од рабóту, а ништа не направ, ништа не доби.
- од предл. 1. *из*. – От куй си људи (*из које си фамилије*)? – От суво дрво не мóж да шлѣдиш воду; 2. *о*. – Од њег се свáшта прича по селó.
- од м *ход, ходање, корачање*. – Заостáља у од. – Познавам га по од.
- одáвно прил. *одавно*. – Одáвно си бил куд нас, па сáг.
- одáвначко прил. *поодавно*. – Одáвначко е тóј билó, одáвначко. Едвá се сѣћам.
- одэнáс прил. *од данас*. – Одэнáс ће друкче да бóдне, не мóже више овакóј.
- одáпне свр. *одапне, одморн се*. – Одáпне мáлко, одáпне. Голém је дáн.
- одáпнѣ несвр. *одапнѣ (шїпо)*. – Одáпнѣ кожу да се шуши.
- одáпнѣ свр. 1. *одапне (шїпо)*. – Одáпнѣ кожу па ју турил да се шуши; 2. *фиг. умре*. – Нема му сиáс, ће одáпне.
- одá свр. *уда*. – Не мáл срѣћу да одá бáр едну ћерку.
- одá се свр. 1. *уда се*. – Одалá се у дрúго селó; 2. *шал. призеїти се*. – Нѣ се оженил
- него се одал.
- одава (се) несвр. *удаје (се)*. – Сїна жѣни, а ћерку одава; – Одава се у град.
- одаваће с *удаја*. – Девóјка, стїгла за одавање, а обóр јóш н-умѣ да пометѣ.
- одадба ж *удаја*. – Млóго ме кóшташе ћеркина одадба.
- одалáми свр. *ударн*. – Одалáмил му едну заушку па га ућутáл.
- óдалек прил. *издалека*. – Пóчни óдалек да му причаш.
- одалѣчи свр. *удаљи*. – Свѣ óдалечн од њег, нїкој му више не добди.
- одалѣчи се свр. *удаљи се, оде далеко*. – Одалечнл се од нас, па не мóж да ни лóјде.
- одаљи се свр. 1. *удаљи се, уклони се*. – Одаљи се од мѣн да те не бїем; 2. *одроди се*. – Одаљи се од нас, па ни више и не добди у кўћу; 3. *измакне се*. – Глѣда згóдну прилику да се одаљи од рабóту.
- одаљýје се несвр. *удаљава се, одрођује се*. – Нѣ знам зéштó и брáт почѣл да се одаљýје.
- одапне свр. *фиг. умре*. – Одапел јучер.
- óдар м *креветї*. – Спимó у óдар а нѣ на рабóжу.
- óдат *фиг. призеїен*. – Нѣ жѣњет него óдат.
- óдата *удаїта*. – Рáда óдата у Кошѣркови за Чѣду.
- одбáје свр. *їребаје, заврши са бајањем*. – Бáба Лѣна му óдбаја од урóци.
- одбѣре свр. *изабѣре, одабѣре*. – Измѣрни ми овóј штó сам одбрáл. – Ёл óдбра кáквó ће ўзнеш?
- óдбир м *оно шїпо је одабрано, шїпо је најбоље; најбоље зрoжђе које се за време бѣрбе одабира ради чувања за зиму*. – Ёл збрáсте óдбир? – Напунїмо крóшње с óдбир.
- одбломбїра свр. *скине пломбу*. – Од-

- бломбираше вагѳн, па скинуше цимѳнт.
- одвади свр. *извади, одузме, одлије*. – Млого е, одвади едѳн грѳз. – Одвади малко вѳду из грне, да не излази.
- одвађује несвр. *вади (ишѳо из чеђа), одузима, одлива*. – Препунил цаќ з-брашно, па мѳра да га одвађује. – Боље ти е да домерујеш него да одвађујеш. – Полагѳчке одвађује млеко из котличѳ, препунил га.
- одваја несвр. *врши деобу, сорѳтира, раздваја, одваја једноѳ од друђоѳ (о ѳпредметиу или ишѳа друђом)*. – Одваја децу. – Одваја јајца по величину. – Одваја и[x] да се не бију. – Одваја желѳзо од олово. – Одваја крушке од јабуке.
- одваја се несвр. 1. *дели се, да не живи више у заједници*. – И они се одвајају, ѳће да живе подвѳено; 2. *издваја се, избеђава (о друшѳтву)*. – Почѳл да се одваја од нас; 3. *разводи се*. – Не мѳгу да живе заедно па се одвајају.
- одваља (се) свр. *ошѳкоћрља (се)*. – Одваљаше бѳрићи у пѳдрум; – Пѳтпри бѳре, да ти се не одваља.
- одварди свр. *одбрани, сачува*. – Едва одварди лѳјзе от скорци.
- ѳдве прил. *двосѳтруко, удвосѳручено*. – Спрѳгни узицу ѳдве да ти бѳде пѳјака.
- одвија несвр. 1. *одмотава*. – Одвијају конац от калѳмче; 2. *скида (о завоју)*. – Одвија завој од рѳку; 3. *зиобилази, склања се од некоѳ или нечеђ*. – Кад види пијаног чѳвека, ѳн одвија од њѳг; 4. *окреће (о ѳлави збођ неѳприсѳојности)*. – Ништа му несѳм учинил, а ѳн од мѳн одвија главу.
- одвија се несвр. *одмотава се*. – Почѳло клѳвче да се одвија.
- одвије свр. 1. *скине (о завоју)*. – Одвише га па га превише; 2. *заобиђе, склони се у сѳтрану*. – Одви от пијаног чѳвека; 3. *окрене (о ѳлави збођ неѳприсѳојности)*. – Не знам зшѳтѳ Момчић ѳдви главу од мѳн.
- одвитли свр. *одверне фиѳиљ (о ламѳи)*. – Одвитли витил да се боље види. – Одвитли ламбу.
- одвѳен, -а, -о 1. *издвојен*. – За куга овѳј одвѳено?; 2. *изолован, не живи у заједници*. – Одвѳен о[д] друство, никој га не воли. – Живѳ одвѳено.
- одвѳи свр. 1. *одвоји, одлеѳи (о јајѳиу)*. – Ако не туриш сѳл у вѳду, не мѳж да одвѳиш ѳуску од јајцѳ; 2. *уреди, сорѳтира*. – Одвоил јајца по величину па и[x] продава; 3. *одели*. – Одвѳи синови, па иди куд млађеѳ да живиш; 4. *издвоји*. Едва одвои здраве јабуке о[д] трѳле.
- одвѳи се свр. 1. *одвоји се, одлеѳи се*. – Нѳма мазга, па кѳра не мѳж да се одвѳи о[д] дрѳвѳ; 2. *одели се*. – Одвоише се од башѳу, па посебитѳ живѳ.
- одвѳоји свр. *в. одвои*.
- одвѳоји се свр. *в. одвои се*.
- одвр предл. и прил. *од врха, одозђо*. – Падал одвр крушку. – Не узимај одозѳл него одвр.
- одвртаћи свр. *извади дрвени заѳушач, чеѳ, који се налази одозђо на буреѳиу*. – Набил врањ, па не мѳж да одвртаћи бѳре.
- ѳдвратник м *вѳома лош чѳвек*. – ѳдвратник, свѳ ѳтера от сѳб. – ѳдвратник, никој му не доѳди у кѳћу.
- одврже свр. *одвѳеже*. – Одврзал волѳви, па и[x] пуштил да пасу.
- одврзан, -а, -о *одвезан*. – Стока не смѳ да бѳдне одврзана, ѳе напраи штѳту.
- одврзување с *одвезивање*. – Закапа ми заврзување и одврзување опѳнци по блаѳто.
- одврзује (се) несвр. *одвезује (се)*. – Одврзује чѳгал, ал' не мѳже да га одврже; – Ја га заврзујем, онѳ се одврзује.
- одврљи свр. *одбаци*. – Коњ се не дал да га ујашу, свакој е одврљил долеко.
- одврциј свр. *падне с ѳоложаја, више није*

- на *жласу*, није ни за *шпџа*. – Изр.: Одврнџел своџе.
- одврџне свр. 1. *скрене (о води)*. – Одврнџл вџду на дрџгу сграну; 2. *пусџи да шече*. – Одврнџл бурму на буре, па истџкло свџ вино; 3. *одвраџи, сџречи*. – Одврнџл га да не напран неџо чџдо; 4. *одврџи (о шрафу)*. – Запџкал се па га едвџ одврнџу.
- одврнџнут, -а, -о 1. *скренуџи (о води)*. – Ыди види зџштџ е водџ одврнџута и кџ[ж] ју одврнџл; 2. *фиг. џакнуџи, блесав*. – Пџзи се од неџг, мџлко е одврнџнут.
- одврџта несвр. 1. *одвраџа*. – Одврџта џуди од рабџту; 2. *скреџе на дрџџу сџрану (о води)*. – Одврџта вџду да течџ нис пџт; 3. *одврџе (шпџо)*. – Одврџта шрав па не мџж га одврџџи.
- одврџтање с 1. *одвраџање од нечеџ*. – Одврџтање и сџвети од онџ што е наумџл несџ помџгли; 2. *скреџање воденоџ шџока*. – Нџјтешко е да се бџеш с неслани џуди џо наврџтање и одврџтање вџду за бџчу.
- одврџџи свр. *одврне (шпџо)*. – Овџ шрав не мџжш да одврџџиш бес кџџч.
- одврџгне свр. 1. *овлаџи, уџије влаџу*. – Одврџгла кџписла па неџе да пџкне; 2. *омекши*. – Ојужџло, одврџнџл снџг, мџ[ж] се грџдвамо; 3. *оџџоџли*. – Дџнџс не тџлко лџдно, одврџнџло; 4. *фиг. добије прџлив (о седењу на камену или нечему хладном)*. – Не сџди нџзам, да ти дџпе не одврџгне.
- одврџнџје несвр. *уџија влаџу*. – Почџла мунџџџа да одврџнџје, мџра се чџва на сџво.
- одврџкџје несвр. *одвлачи, разноси*. – Не зна ни кџквџ доврџкџју ни кџквџ одврџкџју.
- одврџџа несвр. *одлаџе*. – Одврџџају свџдбу за прџлет.
- одврџга свр. *оде џеџајуџи, клаџџеџи се*. – Едвџ догеџа. Кџкџ ли џу одврџгам?
- одврџлави свр. *изврџе, изврџди*. – Мџчи се џџл дџн да одврџлави сџкџру.
- одврџлџби свр. 1. *изврџе из џлиба*. – Заврџлџбџл се у блџто, па не мџж нџгу да одврџлџби; 2. *џлаџи да не иде у заџвор или да се неко изврџе из заџвора*. – Одврџлџбџше га с мџлџо пџре. – Јџш би леџџл у џпсу, да га несџ одврџлџбли; 3. *прџужи џомџћ некоме да се изврџе из џлиба*. – Одврџлџби га, видиш да се заврџлџбџл.
- одврџлџби се свр. 1. *изврџе се из џлиба*. – Заврџлџбџ се у блџто, па се неџако едвџ одврџлџби; 2. *оџкџџи се (о заџвору)*. – Да се несџм одврџлџбџл, јџш би леџџл у џпсу.
- одврџлџди свр. *одлџжи*. – Одврџлџџше свџдбу за дрџгу недеџлу.
- одврџлџје (се) несвр. *одлаџе (се)*. – Одврџлџје врџтање пџре, кџдџ ли џе и[х] врне; – Одврџлџје се бџрба грџџе, јџш не зрџло.
- одврџради свр. *разџради делимџчно (о џџради)*. – Нџјде се понџки пџметан да ми одврџради ливџду и пџшти џвце у џџ да пасџ.
- одврџраџје несвр. *разџраџје*. – Видџл сам га кџкџ ти одврџраџје ливџду и пџшта волџви да пасџ у џџ.
- одврџрне свр. *уклонџ џорње слоџеве чеџа сџџиноџ (земџе, снеџа и сл.)*. – Дошлџ време да одврџрнемо младарџи. – Одврџрни снџг пред лџсу.
- одврџрта несвр. *разџрџе*. – Отишли у лџџе да одврџртају вилдџни. – Одврџрта снџг прет кџџу.
- одврџсла свр. *фиг. уради неџиџо како било, уради на двоје-на шџроје*. – Одврџсла џн тџј на брџџину па си џтиде.
- одврџбели се свр. *удџбџа се, уџџи се*. – Одебелил се, па едвџ дџја.
- одврџва несвр. *одџвара, сноси кривџцу*. – За свџ џн одџва. – Изр.: Одева дџпе (*добиџа баџине џо шџуру*).
- одврџрџчи свр. *исџрџжи, исџџџне (о поџџама)*. – Одеврџрџчџл нџге, па џч не мџсли.
- одврџрџчи се свр. 1. *расџшиџџџи се*. –

- Одевречил се, не мисли да си иде; 2. *одевречил се, ни о чему не размислила*. – Одевречил се, баш га брига, има кој мисли за њег.
- одеданпút прил. *одједном, одједанпүт, истовремено*. – Оцеко дрво одеданпút. – Оdedанпút дојдоше обоица.
- одели (се) свр. *одвоји (се)*. – Башта и[x] оделил, па сѓг живе одвоено; – Несу могли да живе укүп, па се оделили.
- одеља свр. *издеље, оште*. – Још лани одельали грѣде, па и[x] остайли да се шүше.
- одење с *ходање*. – Од одење ме заболеше ноге.
- одерé свр. 1. *оїљачка*. – Срели га на друм па га одрали, ништа му несү остайли; 2. *фиг. пїлати више нежо шїто пїреба*. – Не умејал да се погађа па га одрали; 3. *фиг. избїје, испїуче*. – Ако га јошампút уватим у лѓзе, има га одерем као мачку.
- одерé се свр. *фиг. промукне, иззуби жлас*. – Одрал се од плакање.
- одечкї прил. у *ходу, ходајући, ходом*. – Одечкї рабѓти да не дангүби.
- одживї свр. *поживи ваљано, проживи живоїт*. – Одживел сам ја моe, сѓг млади нек живе.
- оди несвр. *хода, иде*. – Коња вѓди, пешки оди (*пословица*).
- оди узв. *дођи*. – Оди ако смеш!
- одїгнс свр. *мало пѓдигне (да не сїтоји на земљи)*. – Одїгни кацу, да ти не трули одоздѓл.
- одїгра свр. *фиг. пїревари, изїгра*. – Пази да те не одїгра.
- одиграва несвр. *фиг. вара, изїграва*. – Одигравал млоге, сѓг му се тѓг врта.
- одијало с *руїнца кроз коју излази ваздух из нечеђа*.
- оди-оди узв. 1. *дођи-дођи (о малом деїтеїу које се зове да дође)*. – Ајде, оди-оди куд мѓн; 2. *пїреїња уїуђена некоме*. – Оди-оди, ако смеш!
- одїса несвр. *испїуниїа (о ваздуху)*. – Гајде негде одїса, не мо[ж] се надүва.
- одјаше свр. 1. *сјаше, сиђе с коња*. – Одјаше от коња, па сѓдни малко да се одмѓриш; 2. *оде јашући*. – Накуде одјашаше? Накуд Ум.
- одлага несвр. 1. *одлаже*. – Не одлагај за јутре, него рабѓти; 2. *пїразни (о казану пїосле печења ракије)*. – Башта и деда одлагају казан.
- одлазѓње с *одлажење*. – Дѓсади ми с тѓг њнгово долазѓње и одлазѓње.
- одлази свр. *одбауља од једноѓ до другоѓ месїа (о деїтеїу)*. – Пази да дете не одлази до киречану.
- одлаје свр. (махом аорист: одлајаше), *лаје пїас за неким док не измакне*. – Одлајаше га пцѓта.
- одлати несвр. *одскаче*. – Изр.: Ће одлати остѓн (*каже се немирном деїтеїу*).
- одлежї свр. 1. *одболује*. – Мѓра да одлежї, ако мисли да оздрави. – Одлежал ѓвче богїње; 2. *буде у заївору*. – Одлежал двѓ године у апсу; 3. *дужим сїпајањем добије бољи укус (о вину, ракији)*. – Кад вино одлежї, тѓг има добѓр шмѓк.
- одлетї свр. *оїпргне се, измакне, испадне*. – Некако ми одлетеше ноге и пѓдо у вѓду. – Одлете ми остѓн из руке.
- одмѓкне свр. 1. *одмакне, склони, пѓдигне (нешїто са нечеђа)*. – Одмѓкни грне от шпѓрет; 2. *пїмери на веће одсїпојање*. – Одмѓкни бѓрићи да не бѓду еднѓ до друго; 3. *оїише, удаљи се, измакне наїпред*. – Одмѓкну ми млого, не мо[г] га стїгнем до селѓ.
- одмѓкне се свр. *одмакне се, склони се*. – Одмѓкни се од мѓн, да те не удѓрим.
- ѓдма прил. *одмах, брзо, истѓоѓ часа*. – Казали му да ѓдма дојде.

- одмагли свр. *фиг. оде пирчећи, побеџне*. – Одмаглише нис пѹт. – Одмагли да га не бију.
- одмáли свр. *узме мало, умањи*. – Сваком одмáли па за њег има.
- одмаљује несвр. *узима (мало по мало), умањује*. – Не одмаљуј, доста си одмаљува́л.
- одма́нда се свр. *одскипа се, оде (нежде)*. – Одмандáл се, не знам куде́.
- одма́не свр. *гесѣом изрази неслаѓање, помиреност и сл.* – Одману с рѹку и пóче да рабóти. – Јá му ману́, он ми одману.
- одмѣкне свр. 1. *посѣпане поилије (о зими)*. – Одмекну́ло ма́лко, пóтопло е; 2. *омекна, посѣпане мекни*. – Одмекну́л снѣг. – Одмекну́ла кóжица на печење; 3. *попусти у ошѣрини, посѣпане мек*. – Кад ма́лко одмѣкне, тѣг попрѣчај с њег. – Уме понекипѹт и да одмѣкне.
- одмена ж *замена*. – Добди ми одмена, тэмáн ћу се добро одмóрим.
- одмѣни свр. *замени, уради местио дружо*. – Мáрко ће ме одмѣни.
- одмѣри свр. *измери*. – Одмѣри ми двá кила грóже.
- одмерује несвр. *одмерава*. – Извр́та се с њег и такóј одмерује снагу.
- одмет м *вишак*. – Добро е што е дошáл, неће ни бѹде на одмет.
- одми́ца несвр. *одми́че, изми́че*. – Одми́цај, не чекај ме!
- одмрси (се) свр. *размрси (се)*. – Евé ти прѣђа па ју одмрси; – Замрси́ло се, кáкó ли ће да се одмрси.
- однапрѣд прил. *раније, некада*. – Однапрѣд се пóбоље живѣло.
- однѣкња прил. *од прекјуче*. – Однѣкња га че́кам, ал' га нѣма да дóјде.
- однемајкуде́ прил. *безвольно, од беде*. – Све се рабóти однемајкуде́.
- однѣсе свр. 1. *пренесе, премесѣти на дружо местио*. – Мáчка однѣла мáчићи на тавáн; 2. *разнесе, унишѣти, упрóвасѣти*. – Бађав дѣне снóпови у крстíне ка[д] ће му и[х] вѣтар однесѣ. – Бóмба му однѣла рѹку; 3. *фиг. узме, оѣме, украде*. – Однѣли му свѣ, па му и кѹћу запалили; 4. *сѣере*. – Пáдла кíша, однѣла свѹ зѣмљу, остáл гóл кáмен.
- однет, -а, -о 1. *пренесен, премешѣтен на дружо местио*. – Мáчићи и[х] нѣма, однетѣ су на дрѹго мѣсто; 2. *насилно узетѣ*. – Однета му и послѣдња шáчка жíто ис пресѣк; 3. *однесен*. – Грóже однето у град да се продаде; 4. *сѣран (о земљи и сл.)*. – Однета земља, остáл сáмо гóл кáмен; 5. *разнесен, унишѣтен*. – Однете му и нóге и рѹке, остáл труп од њег.
- одни́где прил. *ни од куда*. – Одни́где нѣмам пóмоћ.
- однóси несвр. 1. *пренеси, премени́а*. – Нáша мáчка изнóси мáчићи ис пóдрум и однóси и[х] у борíче; 2. *насилно узима, оѣима, ѣљачка*. – Однóсе му свѣ ис кѹћу и не питу́ју с кáквó ће живи́ с онóлку дѣцу; 3. *разноси, унишѣава*. – Јáк вѣтар, свѣ рѹши и однóси црѣпови от кѹће.
- одóбри свр. *дозволи*. – Ако му одóбрим да прóјде кроз моју њíву ће прóјде, ако нѣ, нѣ!
- одóвде прил. *одавде*. – Одóвде до град има двá сáта да дóиш.
- одовѹд прил. *с ове сѣране, одовуда*. – Áј д-идемо одовѹд, пóблизо е.
- одовѹтке прил. *в. одовуд*. – Ће дóјду одовѹтке, ће видиш.
- одозгóр прил. 1. *одозго*. – Кóла íду одозгóр. – Áјде, слáзи одозгóр, што че́каш?; 2. *с зорње сѣране, поврх*. – Нека́ и[х] петлицáни одозгóр, да се не погмѣче.
- одоздóл прил. 1. *одоздо*. – Он удари́л одозгóр, а онí одоздóл; 2. *с доње сѣране*. – Одоздóл нека́ бѹдну јáбуке, а одозгóр попри́ке.

- одóкле прил. *одакле*. – Одóкле дојдe? – Одóкле си?
- óдолек прил. *из даљине, из далека*. – Пóчни óдолек да му причаш. – Стигал óдолек.
- óдом прил. *од куће*. – Їде óдом. – Óдом понeл матику.
- одóми свр. *удоми*. – Одоми́л ћерку па ће и си́на.
- одóнде прил. *оданде*. – Одóнде излáзе бробињци.
- одонóд прил. *с оне сiпране, одонуда*. – Одонóд ће дојду. – Одонóд почeли да рабóте.
- одонóтке прил. *в. одонуд*. – Ене и[х], иду одонóтке.
- одóтле прил. *одаiле*. – Мóкни се одóтле! – Бeж одóтле!
- одóцни (се) свр. *в. сiпiзне (се) са закаињeњем, окасти (се)*. – Кeд и́деш нeгде, пáзи да не одóцниш. – Одоцни́мо зди́зање пóље, па ни га дрúги обраше; – Одоцни́мо се работeјећи на њи́ву, па сти́гомо утeвнин.
- одрабóти свр. *одради, одужи (се) радом*. – Трeба кут Пeшу да одрабóтим eдно два-три денá, па ћу ти помóгнем.
- óдран, -а, -о фиг. *оiљeиен, лоше пpошлo*. – Óдран, па немá кудe.
- одрáно прил. *од раноi јутpа*. – Одрáно почeла кiша да пáда.
- одрáпи свр. фиг. *пpевинше наiлаiти, пpевинше узме*. – Нe заслужи́л да га тóлко одрáпе.
- одрeма свр. 1. *одсiава*. – Нeк мáлко одрeма, па ће пóбоље да рабóти; 2. фиг. *оћуiти, не кeже нишiiа*. – Одремáл, ништа не казáл.
- одржи (се) свр. 1. *нeдржи (се)*. – Одржáл двáес пeт по дýпе; – Одржáл се, не поклекну́л; 2. *не наiусiти*. – Одржáл имáње.
- одрiнут, -а, -о *очишeн лошiiом*. – Одрiнут снeг от ћупри́ју.
- одрињóје несвр. *одбацује лошiiом неку материју са нечежа ииiо је било заiрпано*. – Одрињóје снeг прет кóћу.
- одрипа несвр. *одскаче*. – Одрипáше нис пýт, као да су јáрчићи.
- одрипи свр. *одскочи*. – Слeнце бeше одрипи́ло, а ми јóш несмó пошли на копáње.
- одрипка свр. *одскаче*. – Óдрипка до мáче да га увáти.
- одрипкóје несвр. *одскаче*. – Одрипкóју тóчкови по кáмен.
- одрипше свр. *одскочи*. – Да не одрипну́, нагази́л би на змију.
- одришка свр. 1. *оiкоiа нешiiо пoвр земље, оiрпiа*. – Нeшто заришкáл, па óће да га одришка; 2. фиг. и пеј. *оiтера, исiтера (о пoпiомсiиву)*. – Одришкáл сви ис кóћу, остáл сáм као дубáр.
- одришкóје несвр. *оiрпiава*. – Нeшто заришкáли па га одришкóју.
- одрóчљив, -а, -о изр.: Нe одрóчљив (*не одриче се ничeжа*).
- одрпан, -а, -о *дрoњав, сав уриiама*. – Їде одрпан, а и́ма у кeквó да се обучe.
- одртавeје свр. *осiтари, оматiори*. – Одртавeл и пáмет изгуби́л.
- одртáви свр. *в. одртiавеје*. – И Ми́чко брзо одртáви.
- одртeје свр. *в. одртiавеје*. – Ка[д] човeк одртeје, сáмо закрчóје.
- одрúбен, -а, -о *одсечен*. – Онесвестí се кeд видó одрúбени врoви на сви вилдáни.
- одрúби свр. *одсече*. – Одруби́ла рупци́, па се нагрубíла.
- одугóје (се) несвр. *одужује (се) (о дузу)*. – Узeл кредíт па га одугóје; – Задужи́л се на свe стране, па се сóг одугóје.
- одужóје (се) несвр. *одужовлачи (се)*. –

- Одужује срабóту; – Нешто се одужује с рабóту.
- оду́зне свр. *одузме*. – Свѣ може да ми оду́зне, ал' пáмет неѣ.
- оду́зне се свр. 1. *одузме се*. – На сви се оду́зело имáње у Кóмрен; 2. фиг. *укочи се, поcтiпане неiпокреiтан*. – Да му се оду́зну, дабóгда, и нóге и рúке ако е укрáл (*клеiтiва*).
- ођу́трос прил. *јуiтрос, од јуiтрос*. – Ођу́трос ми ништа не побди од рúку.
- оже́ни свр. фиг. *пiрода*. – Оженi лóже за две iльаде.
- оже́њет, -о (мушки и средњи род) *ожењен*. – Óба су ми сiна ожењета. – И овóј ми е детé ожењето.
- оживе́је свр. *оживи*. – Изр.: Ђе оживе́је кэт прдне мр́тав.
- ожи́ња несвр. *жање око њиве*. – Њiва iма слóгови, па ју ожiњају; óће скосачицу да ју жњу. – Ожиња њiву да улéгне комбáј.
- ожми́ свр. 1. фиг. *ођуiти*. – Ожмáл, ништа не казáл; 2. фиг. *избежне неишiо*. – Кэ[д] трéба нешто да урабóти, óн ожми́.
- о́жње свр. 1. *пoжање са сiпране*. – О́жњи мáлко, кóлко комбáј да улéгне; 2. *пoжање, заврши са жетiвом*. – Едвá о́жнеше њiву у Дóљни Кóмрен, млóго голéма билá.
- о́жње сс свр. *пoжање се, заврши се са жетiвом*. – О́жње се пóље. – Јóш кэт се о́жело у Умско.
- оздраве́је свр. *оздрави*. – Док не оздравéјеш, немóј ништа да рабóтнш.
- озгóр прил. в. *одозгор*. – Озгóр нéбо, оздóл землá.
- оздóл прил. в. *одоздол*.
- озелéни свр. фиг. *оседи*. – Млóго му рáно озеленéла главá.
- озпóби се свр. *озноји се*. – Изр.: Ознои́л се под нóс (*каже се зими када је многo хладно*).
- осáд прил. *оiтiпозади, иза, са задње сiпране, пoзади, сiпрази*. – Иди осáд. – Старéји нéк сэдну отспрéd а млађéји осáд.
- óсам прил. 1. *са земље, од земље*. – У́зни тóј óсам; 2. *о земљу*. – Треснýл га óсам.
- осéбе свр. *озебе*. – Цéл дáн бiл нáпоље, па осéбал.
- осéбне свр. *озебне*. – Обúчи се добрó, да не осéбнеш.
- осiва се несвр. *одазива се, хоће да поможне*. – Кад га óкнем, осiва се. – Млóго е добóр, осiва се кэд ми трéба.
- оси́да свр. *сазида, озиди*. – Оси́дамо кýћу с пуну цiглу.
- оси́лави свр. *иззуби вид, ођорави*. – Чiтај уз лáмбу, да не оси́лавиш.
- оси́па несвр. *одскаче*. – Мојá лóпта пóбоље осiпа о[д] твоју́.
- оси́пка несвр. в. *оси́па*.
- осипкúје несвр. в. *оси́па*.
- оси́пне свр. *одскочи*. – Оси́пну кáмен и рáзби пéнцер.
- осовé се свр. *одазове се, хоће да поможне*. – Кэд га óкнем, óн се осовé. – Кэд га потéрам да ми помóгне, óн се осовé.
- оср́пе се свр. *осврне се*. – Оср́ни се и вiди кúј iде иза нáс.
- оср́та се несвр. *осврће се*. – Ако те стрá, не оср́тај се, глéдај напред и iди.
- оср́тање с *осврiтање*.
- óј узвик за дозивање; *кад се неко одазива, он ће уместiо: "ево ме" и слично рећи "ој"*.
- ојáри (се) свр. *добие младунче (о кози)*. – Нáша козá ојари́ла двá јáрета; – Кэдá ће се ојари вáша козá?
- ојáча свр. *пocтiпане јачи, снажнији*. – Да мáлко ојáча, па ће и óн да рабóтни.
- ојáчка свр. *ојача, очврсне*. – Ојачкáл, мóж

- да појде на орање.
- ојса несвр. *скреће волове у сїпрану који вуку заїпрежу или рало.*
- ојсање с *скреїање волова у сїпрану који вуку заїпрежу или рало.*
- ојсне свр. *скрене волове у сїпрану који вуку заїпрежу или рало.*
- ојс, ојс *узвик за подсїпцање волова за скреїање у сїпрану.*
- ојјжи свр. *оїпоїли, поїпане поїплије.* – Ојужило, снег се топи.
- ока несвр. 1. *зове, дозива.* – Ја га окам, он се не осїва; 2. *виче, жрди, кори.* – Ока како бирóв. – На њег стално окају, као да е само он крив.
- окапи се свр. 1. *осїпави се некож посла.* – Изр.: *Окани се хóрава посла; 2. осїпави кожа на миру.* – Окан се од њег, да те не бију.
- окање с *вика, дозивање, жрдња.* – У њину кућуцел дон окање. – Окање не помага.
- окапе свр. *дуго се негде задржи, осїпане, пробави.* – Кад негде отїде, н-умé се врне. Там окапе.
- окапница ж *лим поїпављен поред прозора, с доње сїпране, служи као украс и зашїтїиа зида од сливања кише.* – Ка[д] тóраш олуци, тóри и окапнице.
- окаспи свр. *закаспи (мало), сїпїгне касније.* – Окаспи малко, не млого.
- окастри свр. *подсече, окреше (о жранама).* – Окастрил свó бресје за брстїну.
- ока́т, -а, -о *са великим очима.* – Снаспїли се, он ока́т, она ока́та. – Штá ва́ли на ока́то момчé?
- оквеси се свр. *буде коме на птерейу, обеси се коме о враїї.* – Оквеси́л се куд мѣн, мóра га пазнм.
- окејан м *океан.* – До Америку се їде преко окејан.
- окслави свр. *поїпане хелав, охелави.* – У њину вамїлију некако свї брзо окелаве. – Окелавел од муку, не о[д] добрó.
- окида несвр. *повлачи окидач (о пїуици).* – Не окидај док добрó не на нишаниш.
- окилави свр. *ономоћа.* – Окилавé од рабóту.
- окине свр. 1. *оїали (о меїку).* – Нанишани, па окини. – Окину́ дватрипút с пушку па н[х] поплаши; 2. *фиг. изненада умре.* – Рачко нэ́хс окинул; 3. *фиг. има жељу да обави полни однос са посебно привлачном особом женскож пола.* – Све би дал, само да ју окинем. – Мерак ми да ју окинем, па макар умрел.
- оклапина ж *оно шїпо се бесїлаїно добија.* – Куд нас не́ма оклапина, куд нас се рабóти.
- оклембеси свр. *оїпусїи, покуњи.* – Оклембеси́л уснице. – Оклембеси́л уши, па ћутї. – Оклембеси́л муда, па чека (*каже се лењивцу*).
- оклембеси се свр. 1. *покуњи се.* – Оклембеси́л се, па сал ћутї; 2. *обеси се коме о враїї.* – Оклембеси́л се куд нас, мóра га пазимо.
- окне свр. *зовне, позове.* – Окни га да дојде. – Да сте ме окнóли, ја би дошэл.
- окно с *сїпакло на прозору.* – Окно ми разбиено, мóра га мѣнам.
- око с *око.* – Изр.: За едно око ко́њ хóрав. – Не ва́та ми га око (*није по укусу*). – Глѣда испод око (*неповерљиво, намрзођено*). – У хóраво око слазá не́ма (*не може се нешїпо добитїи од оножа који нема*).
- окован, -а, -о *обложен меїталом да буде јачи.* – Све лесе у селó оковане, сал на́ша не́. Затóј се и наввесїла.
- оковé свр. *обложи меїталом да буде јачи.* – Леса ми е слаба, мóра да ју оковем.
- оковé се свр. *овековечи се, поїпане бесмртїан.* – Нїкој се не оковал на овéј свѣт, па не́ће ни он.

- око́зи се свр. фиг. *с великом шешкоћом нешто уради*. – Док тој напраи, има се око́зи.
- око́л прил. *ошприлике, по свој прилици*. – То е било око́л икиндију.
- око́л предл. *око, около*. – Све уработил у кúћу и око́л кúћу.
- око́лиши несвр. *избежава прави одговор*. – Не око́лиши, кажи како е било.
- око́пити се свр. 1. *оснажи се, ојача, добије снагу*. – Би́л бо́лан, па кэт се ма́лко око́пити, ће по́чне помáлко и да рабóти; 2. *материјално ојача, изађе из сиромаштíва*. – Око́пити́л се, па нíког не познáва. – Око́пити́л се, нé ви́ше сиромá.
- око́раве́је свр. *добије кору, скори се*. – Од рабóту му рúке око́раве́ле и испуца́ле.
- око́ра́ви се свр. *в. око́равеје*. – Око́рави́ше ми се рúке, нé знам како да и[х] отко́ра́вим.
- око́ти (се) свр. 1. *донесе (се) на свети́ младунче (о снсарима)*. – Háша ма́чка окотíла двá ма́чета; – Háша ма́чка се па́ окотíла; 2. *пеј. роди (се)*. – Окотíла јóш еднó детé; – Окотíло се па́ жéнско.
- око́раиште с *оно што је на крају какве целине*. – Јóш око́раишта да поорéм, па да си íдем дóм.
- око́рати свр. *начини краћим*. – Млóго ми о́рати рукав́и на кошúљу.
- око́рећање с *окрећанье*.
- око́реше свр. *одсече*. – Мóра да око́решем не́ку гра́њу на кру́шку, да бо́ље ра́жа.
- око́риви свр. 1. *постане хром*. – Кúј ли га о́криви, па тэко́ј íде?; 2. *бази кривицу на ко́жа*. – Окривíли га, па мóра д-íде у áпсу. – Окривíше га ни криво́г ни дужно́г.
- око́рљак м мн. око́рљци *остатак окрњено́ зуба у вилици*. – Едвá ми до́ктур извади́л око́рљак. – Íмам не́ки око́рљци у ви́лци, мóра д-íдем ку[д] до́ктуре да и[х] повáдн.
- око́рњи (се) свр. *одлomi (се) комад од пече́жа*. – Дáдо му цéл ви́лцáн, он ми га в́рта око́рњен. – Око́рњи ми сíску на кúпче. – Па́де ви́лцáн, па се о́крњи.
- око́ругал, -гла, -гло *окружао*. – Око́ругал у лицé.
- око́руглас, -та, -го *овалап, окружао*. – Да ми напраи́ш око́руглас ра́м за слúку.
- око́руни свр. *ручно или по́моћу на́праве скине зрно са кли́ва кукуруза*.
- око́руни се свр. *одрони се (о зубу)*. – Око́руни́л ми се зúб.
- око́то́мбар м *октобар, десети́ месец у жóдини*.
- о́кука ж *кривина*. – Па́зи на о́куку, да те нéшто не згáзи.
- о́куми се свр. *постане кум с ким (приликом рођења или венчања)*. – Пéтар и Мánча се окуми́ше.
- о́купе свр. *окупа*. – Оку́пи детé, па га тóри да спи́.
- о́купе се свр. *окупа се*. – Нíкад се нé окупáл, ко́да ли ће се о́купе.
- о́куси свр. 1. *проба јело или што дру́го*. – Оку́си, не́ се отру́јеш. – Окуси́л прво зрно (*о во́ћу*); 2. *сстави у што (о храни)*. – Цéл дéн несмó лёб окуси́ли, сáмо смо работíли; 3. *скраи́ти*. – Млóго ми окуси́л га́ће, па не мóг у лúди да излéгнем.
- о́кучи (се) свр. 1. *ошпени (се)*. – Háша кúчка окучíла двá кúчета; – Háша се кúчка не́кња окучíла; 2. *пеј. породи (се)*. – Сва́ку го́дин оку́чи по еднó детé; – Едвá се окучí. – Háша се сна́јка па́ окучíла.
- о́кце с 1. *дем. и хлп. од око*. – Пољубí детéнце у окце́; 2. *место где је пу́пољак*. – Режи лóјзе на двá окца́.
- о́лакне свр. *одлакне*. – О́лакну ми кэт си отóше.
- о́лакша свр. 1. *олакша*. – Попúшти ма́лко, о́лакшај му мúке. Несмóј си тэкóв; 2. *фиг.*

превари, узме, не врати колико треба. – Олакшаше ме за двеста банке; 3. фиг. *иззуби у тежини, омршави.* – Нема га типка, олакша́л двајес кила.

олакшица ж *олакшица, олакшање.* – Сви су имали по неку олакшицу, а Марко е како сивоња работил.

олабави свр. *попусти.* – Олабави жицу, да не пукне.

олаби свр. в. *олабави.* – Нешто олаби у рабóту. – Олабише ме болови у крстетину.

олади (се) свр. 1. *охлади (се).* – Олади́л вино́ и че́ка гóсти да му до́јду; – Кэт се пасу́ль олади, ће сѣднемо да едемо; 2. фиг. *смри (се).* – Олади́ малко, олади́ се (*каже се нервозном човеку*).

олади́и свр. 1. фиг. *попусти, омеки.* – Оладну́л, нѣ више онј човек; 2. фиг. *прејирне, пресјираши се.* – Оладну́, кэт чу за тој.

олајсап, -а, -о *премазан олајем.* – Наша учијоница е билá увек чиста и олајсана.

олајше (се) свр. и несвр. (*за*)*врши (се) премазивање олајем (о пайосу).* – Док трѣпнеш, он ће тој да олајше. – Јá и мој брат Славко смо гледáли кэкó вамилијáз с четкóу олајше нашу учијоницу; – Треба се учијоница олајше, да се не диза прашина.

олакша свр. в. *олакши.*

олалија ж *вика, ѓалама, перед, лом.* – Напрайли олалију по кóфу.

олишавѣје свр. *добиле лину.* – Истеглы́л шију, изгладнѣл и олишавѣл; по́сти за Вели́гден.

бловче с мн. *бловчѣни метáлни кликер, куѓлаѓер величине кликера.* – Немóјте с њѣг да се играге, има бловче, ће ви поразбѣва кликерн.

олу́пен, -а, -о 1. *олушћен.* – Вóли да еде олупене јáбуке; 2. *скинути спољни омојач (комушина, кора, љуска и сл.)*

са плода кукурузи, ораха и сл. – Олупена момóрзу. – Олупени ораси се шуше. – Олупено јајце.

олу́пи свр. 1. *олушћи.* – Олупи крáставичку за детѣ, па му дáј да еде; 2. *скине спољни омојач (комушина, кора, љуска и сл.).* – Едвá олупимо момóрзу. – Кэд олупиш ораси, тóри и[х] да се шуше. – Јóш несѣм олупила јајце.

олу́ска свр. 1. *скине кору.* – Бóб ће лóко да олу́скаш, ако га увечер потóпиш у вóду; 2. *чини да нешто испуца по површини.* – Дáл са[м] му цѣло лóнче, а он ми га олу́скал; 3. *извади из љуске, из махуне и др. (зрнастио поврне, језгро ораха и др.).* – Олу́скамо грáшак, па се одмáрамо. – Олу́скамо ораси, а јáтке им не покрши́мо.

олу́ска се свр. 1. *ослободи се коре, махуне, испадне из љуске.* – Пасу́ль се напѣкал, па се олу́скал; 2. *испуца се по површини.* – Пáдло лóнче на кáмен, па се нѣ млóго олу́скало.

олу́скан, -а, -о 1. *испуцан по површини.* – Олу́скана шѣрпа више нѣ за úпотребу; 2. *извађен из љуске (о пасуљу, бобу, жришцу).* – Требе олу́скан пасу́ль.

олу́шти свр. 1. фиг. *најлаћи више неѓо што треба.* – Олушћили га, млóго му наплатили; 2. фиг. *добро испуче.* – Бѣли га, бѣли, па га олушћили. – Олушћили га од биѣње.

омóкне свр. 1. *обори.* – Мáчка омóкнóла паницу од остáл; 2. фиг. *попије чашицу (о ракији).* – Áј да омóкнемо по едну́. – Омóкнóмо по нѣколко чáшке, па се опíмо.

омóкне се свр. 1. *падне с нечеѓа.* – Не кáчи се, да се не омóкнеш. – Омóкну се, па се пóкрши; 2. фиг. *изустѣи што не треба да каже.* – Омóкнóло му се, па га откáраше у áпу. – Кэд ми се омóкну, јá претрну́.

омóсти свр. *обоји (о пређи).* – Омóстила пређу у моравилку.

- омађија свр. *баџи чини*. – Омађијали га, па не зна ни куде иде ни каквó врѣи.
- омађијоше свр. *в. омађија*. – Не иди там, ће те омађијошу, па после треба те лечим.
- омаја ж *омама, оџсена, занос*. – Као да га е нека омаја уватила, такој иде.
- омаје свр. *омађија, заслеџи некоџа, ђомуџи ум*. – Нѣшто га омајало, па не зна за себ.
- омајосан, -а, -о *омамљен, оџсењен, особа ђомуњеноџ ума*. – Бѣше добѣр, ал' га нѣшто омајоса, па е цел вѣк ишѣл омајосан.
- омајоше свр. *омађија, ђомуџи ум*. – Не иди куд њу, ће те омајоше. – Омајосала га, па не зна каквó рабѣти.
- омакне свр. *в. омѣкне*.
- омакне се свр. *в. омѣкне се*. – Омакнѣл се и падал у вѣду. – Омакал се, па се сваљал низ брѣдо.
- омалѣје свр. *ђосѣпане мало*. – Омалѣше ми дрѣје. – Све што ми омалѣје, брат узима да нѣси.
- омали свр. 1. *смањн, начини нешѣо мањнм неџо ишѣо ѣреба*. – Омали шнајдер чашире, нѣма у каквѣ да се обучѣм; 2. *не измери колико ѣреба*. – Омали на мерѣње. – Гочка ми омали.
- омаџда свр. 1. *ненамерно удари*. – Не смѣтај ми кад метѣм, мѣгу те омѣндам; 2. *зѣзи, нанесе ђовреду*. – Бѣгај от пѣт, да те нѣшто не омѣнда; 3. *фиг. ђоједе све*. – Омѣндали све, ништа несѣ остайли.
- омаџе свр. *не искаже се у даѣѣм ѣренуџку, ђроџуѣѣи ђовољну ѣрилицу*. – Омаџул бѣш кад не треба.
- омаџиња несвр. *обара*. – Омаџиња снѣг от ѣраמידу.
- омаџиња се несвр. 1. *ђада са нечеџа*. – Поличка ми не рѣвна, па ми се чѣшке омаџињају; 2. *обара се*. – Омаџињају се, ѣл' се не подѣвају. Не мѣж едѣн другог да омѣкне.
- омаџи (се) свр. *омаџи (се), донесе на свети маџиѣ (о маџки)*. – Наша маџка сваку гѣдин омаџи по неку маџе; – Наша се маџка овѣ гѣдин по други пѣт омаџила.
- омаџи свр. *удари*. – Омаџи и ти њѣг ка[д] треба, ништа неће да му бѣде.
- омѣжување с *омѣжување*. – Спрѣмили смо колѣѣи за омежување.
- омѣжује несвр. *ђосѣпавља межу*. – Омежује њѣву, ѣе да ју продѣ.
- омѣкне свр. 1. *ђосѣпане меко, омѣкна*. – Омекнѣли ми опѣнци, мѣгу да и[х] обѣјем; 2. *ђоџуѣѣи (о мразу)*. – Мѣ[ж] се дѣне, врѣме омекнуло; 3. *фиг. одобровољн се, ђоџуѣѣи у сѣроџосѣи*. – Башта нѣшто омекнѣл, видѣл да е грѣшил према нас.
- омекнѣје свр. *в. омекне*. – Турѣли крѣчнице у пченицу да омекнѣју.
- омерѣше свр. *ђомирѣше*. – Крѣва прво омерѣше траву, па тѣг пѣчне да ју пасѣ.
- омѣси свр. *умеси*. – Баба омѣсила лѣб за целу недељу.
- омѣте свр. *засмеѣта у раду*. – Омѣтоше ме, па ништа не урабѣти.
- ометѣ свр. 1. *ђочистѣи*. – Узѣл ѣмит да ометѣ обѣр. – Омѣтоше кѣћу, па излѣгоше да се ѣграју; 2. *фиг. халаѣљиво ђоједе*. – Нѣма срам, све што му се изнесе, све ометѣ.
- омѣшен, -а, -о *умѣшен*. – Изр.: Нѣма омѣшено па обѣшено (*каже се лењивцу, нераднику*).
- омѣје свр. *оѣере*. – Рѣшила да омѣје сѣдоу. – Омѣл рѣке са сапѣн.
- омѣје се свр. 1. *умѣје се*. – Чѣм се дѣгне, ѣдма се омѣје по ѣчи; 2. *оѣере (о ѣливи)*. – Омѣл се с ѣму по главу.
- омѣили свр. *ђосѣпане мио, драѣ*. – Кад ми омѣили, ће ми се залѣпи за срѣе.
- омѣита несвр. 1. *меѣе, чистѣи*. – Омѣтам паучину по ѣшке; 2. *омѣта, смеѣта*. –

- Не оми́тај га док рабо́ти.
- оми́ца несвр. в. *омациња*. – Оми́ца снѣг от ћерами́ду. – Оми́ца ка́мене низ брдо.
- оми́ца се несвр. в. *омациња се*.
- оми́цање с *обарање*. – До́ста с оми́цање ка́мен. Да га зберемо и това́римо у ко́ла.
- о́млатина ж пеј. и шал. *о́младина*. – Ово́ј није о́младина, не́го о́млатина. Мло́го изво́љева. Неће да рабо́ти, а о́ће да има.
- о́морина ж *запа́ра*. – Не́ко те́шко вре́ме, о́морина, не мо́[ж] се рабо́ти.
- о́мрзје свр. *иззљби вољу, жељу за нечим*. – Омрзеја́ло ми што́ сам жи́в.
- о́мрзи свр. 1. в. *омрзеје*. – О́мрзе ми све́; 2. *исти́ти мржњом према некоме*. – О́мрзе ме, па не мо́ж ме гле́да.
- о́мрзи се свр. *исти́ти се мржњом према некоме*. – Омрзоше се, са́мо што се не би́ју.
- о́мрзне свр. в. *омрзи*. – О́мрзну све́. – Омрзну́ше га сви́.
- о́мрзне се свр. в. *омрзи се*. – Омрзну́ше се, и ви́ше не вре́ве.
- о́мрси свр. изр.: Ту́ри не́што у уста, да те ку́кавица не о́мрси (*док не доручкујеш не иди ни́где*). – Омрси́л бркови́ (*после дужеџ аисти́нирања имао по́лни однос*).
- о́мрси се свр. 1. *поједе масну храну*. – Едва́ че́кам да се о́мрсим; 2. *о̀зрени се о пра́вила по́ста, узимајући масну храну*. – Не мога́ да издржи́м, о́мрси се, па мо́лим Бо́га да ми опрџти́.
- о́мршавџе свр. *по́ста не мршав, смрши, ослаби*. – Омршавџ́л, омршавџ́л, па едв́а ко́ске но́си.
- о́му́дина ж в. *муле́шина*. – Оклембеси́л се, па че́ка ому́дину.
- о́му́си се свр. *распљжи се, буде невесео*. – Омуси́л се, па са́мо ћути́. – Што́ ли се ому́си́л, да га пи́та човѣ́к?
- о́мутави свр. *иззљби моћ зовора, онеми*. –
- Едџн дџн Пѣрко о́мутави и ви́ше не про́врѣви.
- о́нџ прил. 1. *ономад, пре неки дан*. – О́нџ сте сврну́ли куд на́с, кад несмо́ били до́м; 2. *давно*. – Се́ћам се, то е билџ о́нџ, пре ра́т.
- о́нџј, она́ј, оно́ј мн. о́нија, о́неј, она́ј пок. зам. *онај, она, оно* мн. *они, оне, она*. – О́нџ ми дџн бе́ше мло́го те́шко. – О́нај ће га же́на упропа́сти. – Од оно́ј си дете́ не́мам ми́рку. – Ви́ди куде́ ото́ше о́нија љу́ди. – О́неј же́не су јџш ту́ј. – О́нај ти деца́ покрши́ше тара́бе.
- о́нџкџв, -кџва́, -кџво *онакав*. – О́нџкџв, кџкџв је, не тре́ба ми ви́ше у ку́ћу.
- о́на (дат. и акуз. ју; ген., дат., INSTR. и лок. њу́) *лична заменица пређеџ лица јџднине же́нскоџ рода*. – Све́ љу ју да́м. – Не мо́г ју гле́дам. – Од њу́ ви́ше не́ћу ни́шта да узне́м. – На њу́ све́ ма́лко. – С њу́ се ви́ше не́ћу и́грам. – Од њу́ се не́што при́ча по се́ло.
- о́наг прил. в. *онаџ*.
- о́нај рабо́та ж 1. фиг. *мушки или же́нски по́лни орџан*. – Увати́ га за о́нуј рабо́ту. – Увати́ ју за о́нуј рабо́ту; 2. фиг. *недозвољена радња*. – Увати́мо и[х] у о́нуј рабо́ту.
- о́нак прил. *онако*. – Ја́ га ту́рам да стои́ ова́к, а џн га обрџа о́нак.
- о́накџв, -кџва́, -кџво в. *онакџв*.
- о́нако́ј прил. *онако*. – Мо́ра́ло е онако́ј да бу́дне. – Испџдло онако́ј, а не овако́ј.
- о́немџе свр. *по́ста не м, онеми*. – Да о́немџе, па с прџти да вре́н, дабо́гда (*кле́тва*).
- о́ни, о́не, она́ (ген., дат., INSTR. и лок. њи́) *лична заменица пређеџ лица мно́жине*. – Од њи́ ми ви́ше ни́шта не тре́ба. – На њи́ и дрџшка гла́дна. – С њи́ се ви́ше не дру́жим. – Од њи́ се не́што шу́шка по ма́лу.
- о́поли́чак, -чка, -чко *сти́хушан, ма́јушан*. –

- Оноли́чак па рабо́ти.
- оно́лки, -а, -о *онолики*. – Како ли е могъл оно́лки ка́мен да помáкне?
- оно́лко прил. *онолико*. – Дал са[м] му оно́лко колко́ му трéба.
- онома́д прил. *пре неки дан*. – Онома́д дојдо́ше у ку́ћу, па ми све́ отéше.
- онома́тке прил. *в. ономад*. – Онома́тке бéше гоштева́ње, па сáг па.
- оноу́тке прил. *онуда*. – Оноу́тке пројдо́ше и ото́ше уз брдо́.
- оњу́ши свр. *њухом, чулом мириса осе́ти, амирише*. – Неће ти кúче ништа. Пушти га да те оњуши. – Кúче ме оњуши, ал' ме не úпа.
- о́п узв. *хоп*. – Прво рипни, па онда ка́жи "о́п".
- опа́нэк м мн. опа́нци *лака сељачка обућа од коже. Посли су се: зовећи опа́нци (од нешпáвљене зовеће коже), свињски (од пресне сирове коже) и шпáвљени опа́нци са великим кљуновима*. – Изр.: Кóм опа́нци, тóм оббóјци.
- опа́нчáр м *опа́нчар, занатлија који израђује опа́нке*.
- опа́нчáров, -а, -о *који припада опа́нчару*. – Опа́нчáров алáт.
- опа́нчáрски, -ска, -ско *опа́нчарски*. – Улéго у опа́нчáрску ра́дњу да кúпим опа́нци.
- опа́нче с *дем. и хип. од о́пэчэк* мн. опа́нчићи. – Купи́ла опа́нчићи на кљу́нчићи.
- опа́нчэтипа ж *аузм. од о́пэчэк*. – Обу́л не́ке ста́ре опа́нчэтине, па и[х] се́ца по обóр.
- опа́њка свр. *оклеветá, каже нешпá ружно и неистинити́о о некоме*. – Опа́њка́ли га, па га срмо́та у селó да излéгне.
- опа́њкава несвр. *клеветá, зовори нешпá ружно и неистинити́о о некоме*. – Опа́њкава́ју га, ал' му ништа не мóгу.
- опа́њку́је несвр. *в. о́пэнкава*. – Á не́ко до́јде, óдма га опа́њку́ју.
- о́па узв. *хопа*. – Сáмо се чу́ "о́па" и пúче плóт.
- опа́ва свр. 1. *опа́ја*. – Опава́л со́бу, па ће да ју кирéчи; 2. *фиг. удари*. – Пази да те не опа́ва; 3. *фиг. поједе*. – Док трепну́, он опа́ва цéл лéб.
- опа́да несвр. 1. *клеветá, о́говара, зовори ружно и неистинити́о о некоме*. – Сра́м га било, сáмо зна да опа́да лúди; 2. *одваја се од че́жа, пада на земљу*. – Почéле јáбуке да ми опа́дају; 3. *снижава, смањује (о води)*. – Почéла вода́ у бунáр да ми опа́да.
- опа́дне свр. 1. *оклеветá, каже нешпá ружно и неистинити́о о некоме*; 2. *спадне (о темперáтури)*; 3. *одвоји се од че́жа, падне на земљу*. – Їма јóш не́колко јáбуке на гра́њу, ће опа́дну и онé.
- опа́дник м *особа која води инт́ризе, воли да оклеветá неко́га, спáлейкар, инт́ришани*.
- опа́дница ж *женска особа која води инт́ризе, спáлейкари, воли да оклеветá ко́га*.
- опа́ла узв. *виче се кад се де́те диже увис*.
- опа́ли свр. *удари шамар*. – Опа́ли ми едóн шамáр, па ми úво јóш сáвни.
- опа́лија *израз олакшања*.
- опа́ли мéтак свр. *фиг. обави по́лни однос*. – Да ју опа́лим едóн мéтак, па ма́кар óдма умрéл.
- опа́ра свр. *распáлети*. – Плéтнво ми не́ добро, мóра га опа́рам.
- опа́ри се свр. *добие новац, забóгаити се, буде при новцу*. – Ёл се опари? Опари се. – Едвá се и јá еданпúт опари́.
- опа́сник м *опа́сан, зао човек*. – Опáсник, пóубива ми све́ коко́шке.
- опа́сува́ње с *опа́сивање*. – Њóно опа́сува́ње млóго траé.

- опасује (се) несвр. *обавија (се) појасом*. – Опасује тканице; – Мати се опасује, не мож да излэгне.
- опасуљи се свр. *уразуми се, освети се, просвети се*. – Док се он опасуљи, пројде вóз.
- опаучи свр. *одалами, ошине*. – Ће ме запанти кад му опаучим едну заушку.
- опаше (се) свр. *обавије (се) појасом, кшисем*. – Чим опашем тканице, одма излázим; – Да се опашем, па ћу појдем вác.
- опељши свр. *фиг. узме мноžo, оїљачка*. – Опељшише га снаје и синови. – Опељшили га на кáрте.
- опердани свр. 1. *омаліперине пердашком*. – Да оперданимо овéј сид, па ће сэднемо да рúчамо; 2. *фиг. удари некоме шамар*. – Заслужил да га оперданим, ал' сáг нећу, дрúги п[у]т ћу.
- опечé се свр. *фиг. превари се*. – Едэнпút сам се опекал, више не.
- опіва се несвр. *оїија се*. – Упрокудил се, почéлда се опіва.
- опипéли свр. *прихвати се нечеж, обично у одричном: нї да опипéли (неће ничеж да се прихвати)*.
- опіра се несвр. *одуише се*. – Опіра се, оће дрúкче да работи.
- опит, -а, -о *оїијен, наїијен*. – Кэко ли га не срмотá д-їде опит по селó?
- опічи свр. 1. *расїали, удари*. – Опічи му двá шамáра, па га ућута; 2. *крене, прође*. – Опічи прéко пóље, па бде прáво у град.
- опкољувáње с *оїкољавáње*.
- оплázина ж *иїто пљуэ прескочи, кад се оре, па остáне цела земља*. – Н-умé да оре, сáл прáн оплázине.
- оплакїња несвр. *обавља последње, завршио прање само водом (о посућу)*. – Бáба опрáла сýдови, па и[х] оплакїња.
- оплáкне свр. *проїере*. – Кэквó ли знá, кэд ни сýдови н-умé да оплáкне?
- оплén м *део заїрежних кола (їредњи и задњи), їредњи је покреїан и оможућује колима да скрећу лево и десно*.
- оплетé свр. *поруби палеїењем (ограду, корїу, чарапе и сл.)*. – Кэд оплетém плóт, ћу дóјдем да ви помóгнем.
- оплїта несвр. *порубљује палеїењем*. – Мáти оплїта черáпке за детé. – Дéда оплїта плóт.
- опби свр. 1. *оїије, наїије*. – Пил с њї, па га опойли. Едвá е дошл дóm; 2. *дá анесїезију*. – Опойли га, па га аперисáли.
- опојé (се) свр. *оїева (се)*. – Óкни попá да опојé дéда Лїлу; – Мртав човéк се мóра опојé, па тóг да се сарáни.
- опóји свр. *в. оїои*.
- опојује несвр. *оїевава*. – Трї су га попá опојувáла, па не оживéл.
- опомéне се свр. *присеїи се, сеїи се*. – Ёл се óпомену кэдá е тóј билó? – Áјде, опомéни се.
- опóр м *везивно масно пїкиво (слично марамици) којом су црева међусобно повезана*. – Уз сáло ми дáл и опóр. – Више ми дáл опóр него сáло.
- опорáља се несвр. 1. *оїоравља се*. – Бил бóлан, па се опорáља; 2. *поїравља се у їонашању, учењу*. – Опорáља се у учење, не више кáко што е бил.
- опóрит, -а, -о *својеглав, їежак за сарадњу*. – Млго е опóрит, свé оће по њигово да бóде.
- опрaва ж *добра орѓанизација, ред, уїуї*. – Тéшко е кэд нэмáш опрaву за работу.
- опрaван, -вна, -вно *сїремáн да уради нешїто, да пође*. – Опрaван пóјди на пút.
- опрáвен, -а, -о *оїрављен*. – Свé му е у кућу опрáвено: и пéнцер, и кубé, и врáта... Свé, свé.

- опра́ви свр. 1. *поправи*. – Уме све да опра́ви; 2. *оприми, спреми*. – Оправí дете на пúт; 3. *нанесе зло, учини зло*. – Изр.: Оправíше га за врби́цу.
- опра́ви се свр. 1. *приприми се, спреми се да нешто уради*. – Оправí се за рабóту. – Оправí се за пúт, па појдó; 2. изр.: Оправí се за врби́цу (*разболи се*).
- опра́и свр. *в. оправи*.
- опра́и се свр. *в. оправи се*.
- опра́ља несвр. 1. *поправаља*. – Де́да опра́ља ко́ла за јúтре; 2. *уређује, сређује*. – Сва́к си својú рабóту опра́ља.
- опра́ља се несвр. *спрема се*. – Опра́ља се да појде на копа́ње. – Опра́ља се за рабóту.
- опра́си свр. *донесе на свети́ прасиће (о крмачи)*. – На́ша свиња́ опраси́ла едина́ес прасета.
- опра́си се свр. 1. *донесе на свети́ прасиће (о крмачи)*. – На́ша свиња́ се па́ опраси́ла; 2. *фиг. поврати́и по́сле преобилно́г узимања алкохо́ла*. – Мбра да се опра́си кад је мло́го пи́л.
- опра́ши свр. *око́па виногра́д, кукуруз (о дру́гом копању када се сече пра́ва)*. – Големо́ лóжзе, едв́а га опраши́мо.
- опра́шта несвр. *прелази преко чије кривице, жрешке, даје опрошћење*. – Докле́ да му опра́штам? – Не́ћу ви́ше да му опра́штам.
- опре́ свр. *фиг. не може ниш́та*. – Изр.: Опрем дóбро.
- опре́ се свр. *оду́пре се*. – Ако óће не́ко да те б́ие, а ти́ му се опре́.
- опре́де свр. *заврши са предењем*. – Опрела свú вúну, па почела и кучи́ну.
- опријате́љи се свр. *поспане пријате́љ с неким*. – Опријате́љили се, узела́ им се деца́.
- опри́ча свр. *исприча*. – Да ти опри́чам мојú мýку.
- опр́ли свр. 1. *осмуди*. – Опрли́л ве́ће; 2. *оћали ва́пром, наћори мало врх коца да не би пúрулео у земљи*. – Иску́бал пи́ле, па га опрли́л на óгањ. – Опр́ли колóц, па га тóг наби́у у земљу; 3. *ожеше копривом*. – Опрли ме с коприву по но́ге; 4. *фиг. поједе све лишће на дрвету (о жусеници)*. – Гусе́нке опрли́ше слива́к; 5. *фиг. ожени*. – Јóш Ра́тка да опрли́м, па да се сми́рим; 6. *фиг. узме све, покраде, оћљачка*. – Опрли́ше га, ништа́ му не оста́ише.
- опр́ли се свр. 1. *осмуди се*. – Де́да клáл óгањ, па се опрли́л по ве́ће; 2. *оћече се, ожеше се копривом*. – Опрли́ се с коприву, па ми се надíгоше плóје по ко́жу.
- опроште́ње с 1. *опрости́ај*. – Ни́какво опроште́ње од не́г ми не трéба; 2. *извињење ни́што ће се неш́то срамно рећи*. *Увек се ујошребљава с предло́гом "с"*. – С опроште́ње, онí су се...
- опрошћа́ва несвр. *опраш́та*. – Опрошћа́ва му на глúпос.
- опру́ди се свр. *оједе се између но́зу*. – Опруди́ло се дупе́нце на дете́нце.
- опсе́ни свр. *омађија, омаје, зачара, помрачи ум*. – Опсени́ше га, па íде као залу́вав.
- опсе́њен, -а, -о *омађијан, омајан, зачаран*. – Óди као опсе́њен.
- опсе́ти се свр. *шаљ. се́ти се*. – Кэт се опсе́ти ће ти ка́же.
- опси́гује свр. *зарачуна, одбије неки износ при обрачу́ну*. – Вла́јко ми плати́л што са[м] му три́ денá вози́л дрва и опсигува́л што ми да́л ка́пару.
- опси́ца несвр. *обрезује, реже около*. – Опси́цам пенчи́и на санда́ле.
- опти́ли свр. *побесни, полуди*. – Опти́лел, па чúдо пра́и.
- оптр́чи свр. *пирче́и оби́је около*. – Óп-

- трча игралиште и доби опкладу.
- опу́зне свр. фиг. *омришави, ослаби, попу-
сѣти*. – Млого опузнул, не мѡж га по-
знаш.
- опу́зне се свр. *оклизне се*. – Опузнул се и
падал.
- опу́па свр. *појѣде све с великим айѣи-
ћом*. – Седнуше уз остал и зачѡс опупа-
ше црепулан.
- опу́пка свр. в. *оѣпа*. – Док си трепнул,
деца опупкаше самун.
- опу́ста несвр. *оѣпуста (о боји)*. – Све, док
опуста, пѣри.
- опустѣје свр. *осѣпане поустѣо*. – Тѡј што е
узѣл, да му опустѣје, дабогда! – Имање
му опустѣло.
- опу́та ж 1. *каши за оѣпанке*. – Откинула ми
се опу́та, мѡра да ју завржем; 2. *ѣпанка
врѣца којом су оѣлеѣени оѣпанци*. – Ку-
пи опу́ту да си преплетем опѡнци. Онај
ми се опу́та покидала.
- опу́цка свр. фиг. *појѣде све, нишѣпа не
осѣпави*. – Сѣдоше и опуцкаше црепу-
лан.
- опу́цти свр. 1. *попустѣи (о времену)*. –
Малко опуштѣло, не како јучѣр; 2.
пустѣи нешѣо из себе. – Цемпѣр
опуштѣл вѡрбу. – Гњѣле крушке
опуштѣле сѡк.
- опцу́е свр. *оѣсује*. – Опцувал му мѡтер. –
Опцовал му све по кућу.
- опцу́је свр. в. *оѣцуе*.
- опшѣив м *пѡруб, оѣшѣивена иѣица пѣкани-
не*. – Опшѣив ти не добѡр, ће ти се разрѣса.
- орѡл, орла м зоол. *орао*. – Видѡмо орла нат
Чуку. – Изр.: Ће живѣ како орѡл.
- орѡ ж бот. *орѡх Juglans regia L.* – Орѡ из
руку да му не ѡзнеш (*каже се ѣрљавом
човеку*).
- орѡ белун м бот. *орѡх који има бело
сѣабло*. – Орѡ белун не откупљују, не
добѡр за намештај.
- орѡње с 1. *узѡрана поѡршина земље*. –
Неѣин трактор прошѡл кроз моѣ орѡње,
па мѡра поново да орѣм; 2. изр.: Мутно
ко орѡње (*вѡма мутно*).
- орѡов, -а, -о *орѡов*. – Чувај ми орѡове
љуске, у њѣ ћу да чѣним вуну.
- орѡовина ж 1. *орѡовина (ѣрађа)*. – На-
праѣл намештај од орѡовину; 2. *оѣрѡвѡ
дрѡво*. – Овѣј зѣму ћу горѣм сѡмо
орѡовину; 3. *кора од жѣла, ѣрана и ѣло-
да ѣпоѣребљава се за бојење ѣређе и
вуне у црно и смеђе*. – Учѣнила вуну у
орѡовину.
- орѡч м *чѡвек који оре*. – У орѡча црне
руке, ал' слѡтка погѡча.
- орѡче с *дем. и хѣѣ. од ора, ораѣчић*. –
Напраѣли смо слѡтко од орѡчићи.
- орѡшник м *пѣѣпа са орасѣма*. – За орѡ-
шник ти трѣба млого орасѣ.
- орѡван, -а, -о *изѣрижен на више месѣа*. –
Не ѡзнѡси орѡван лѣб пред гѡсти.
- орѡвѣ свр. *изѣризе околѡ*. – Орѡвал јѡбуку, па
ју врѣѣл.
- орѡганиѣе свр. *орѡганизује*. – Н-умѣју да
орѡганижу посал. Чѣкају да им га дрѣги
орѡганиѣе.
- орѡганиѣе се свр. *орѡганизује се*. – Н-умѣју
да се орѡганижу, па да рабѡте.
- орѡгинѡл м 1. *орѡѣинал (документѣ у орѡ-
ѣиналу)*. – Орѡгинѡл и[з] сѡд да чуѡш
како ѡчи у глаѡу; 2. *неко или нешѣо
ишѣо лѣци на ѣреѣходно, ѣреѣходни-
ка*. – Орѡгинѡл напраѣно. – Кѡд га поглѣ-
даш, орѡгинѡл баштѡ.
- орѡѡше се свр. *разболѣ се (махом перф.:
орѡѡсѡл се)*. – Орѡѡсѡл се, па ѣч не вѡља.
- орѡ несвр. *обрађује земљу ѣлуѡм*. – Јутре
ће орѡмо у Попадику.
- орѡзѣѣли (се) свр. *обрѡка (се), осрамѡѣи
(се)*. – Штѡ ме, морѣ, прѣг свѣт тѡлко
ѡрезѣли? – Никој му не крѣв, сѡм се
орѡзѣѣлѣл.
- орѡндѣше свр. *уѣлача рѡндеѡм*. – азни

- рендé, па орендíши овéј дóске.
- орéпина ж (*рђива*) вуна с реíа и око реíа овце. – Тражи́л сам од нéг да ми продá вúну, а он ми изабрáл нéку орéпину; тэквú вúну досóг нигде несáм видéл.
- орíз м *пиринач*. – Млóго во́ли да еде пú-њене попríке с орíз.
- óрка несвр. *оре*. – Онóлко малéчко, па умé да óрка с плúг.
- орлóви нóкти м бот. *врстíа цвећа* *Lonicera sarcofolium* L.
- óро с 1. *коло*. – Вáтај се у óро; 2. *изранка*. – Идем на óро.
- орóди се свр. *сíуи́и у сродсíиво брачном везом*. – Онí се ородíли. – Нíкој нé ни помисли́л да ће се онí ороде.
- ороплáн м в. *еро́йлин*. – Отишáл на éродрум да глéда ороплáни.
- орóси свр. *пáдне у малóј количини, овлажи, покви́си*. – Пáдну кíша, кóлко да оро́си зéмљу. – Изр.: Док вук дупе не оро́си, нíшта не мóжда улóви.
- ортáк м *комíањон у раду, с којим се дели*. – Ортáк и јá дóбро спорéдујемо.
- ортакóв, -а, -о *који при́пада орíпаку*. – Изр.: Ортакóва коби́ла се не јáше.
- ортáчки, -чка, -чко *који при́пада заједничкој имовини*. – Изр.: Од ортáчку коби́лу и кúчићи мéсо нéће да едú.
- орúбeц, -а, -о *одсечен*. – Ору́бени вилдáни жáлно изглéдају.
- орúби свр. *одсече*. – Нéко ми оруби́л најбо́љу јáбуку, остáл сáмо дéбљак.
- осéвнe свр. 1. *осване*. – Осэвнúло, дíзајте се!; 2. *дочека зору*. – Мисли́л сам да нéћу да осэвнем.
- осакáти свр. *чини сака́ти́м, нанесе врло тешке по́вреде*. – Ударíл га, па га осакáти́л.
- осакáти се свр. *нанесе себи тешку оздеду, по́стíане сака́ти*. – Ударí се, па се осакáти́.
- осакáћeц, -а, -о *без једног дела тéла (руке, но́ге) или тешко оздећен*. – Осака́ћeн човéк за нíшта нé.
- осамéје свр. *остíане сам*. – Тéшко е кэт човéк остарéје и осамéје.
- осáми се свр. *удаљи се од друшíтва, усамисе*. – Осамíл се, нíкој му не добди.
- освéти свр. *религ. изврши обред освeћења*. – Óкни попá да дóјде да освéти водíцу за светóц.
- освéти се свр. *казни неког из освeће*. – Иако не требáл, он му се осветíл.
- осветлéње с *освeће́љење*. – Увéли осветлéње у кúћу.
- освeтли свр. 1. *изложи свeтлосíи, обасја*. – Освeтли ми, да бóље видим; 2. *изр.: Освeтли обрáз (покаже се у добром, не обрyка се)*.
- освeће́ње с *религ. обред освeщíења*. – Позвáл трíи попá на освeћење кúћу.
- освóи свр. *надјача*. – Травá освои́ла жíто. – Освои́ла га мýка, па íч не вíди.
- освóји свр. *в. освои*.
- осéња (се) свр. *заврши (се) са сењањем, в. сења (се)*. – Кэд осéњаш ко́ња, дáј му зóб да еде; – Кэд се ко́њ осéња, мó[ж] се íдe на óро.
- осéти свр. 1. *предосéти*. – Осетíл да ће га оплáчкају, па е свé ствáри скутáл; 2. *искуси, доживи, проíпати*. – Свé осетíл на својú кóжу; 3. *препозна*. – Кúче осéти кúј га во́ли.
- осéћа несвр. *предосећа*. – Осéћам да ће тóј да излéгне на голéмо.
- осíљка ж *иљница класја у неких пшеница и јечма*. – Наби́ле му се осíљке у черáпе, па не мóж да и[х] повáди.
- óсињак м *гнездо (ле́зло) оса*. – Не дíрај у óсињак, да те óсе не изáпу.
- осíпе се свр. *оси́а се по тéлу (о крастíама, бубуљницама)*. – Нéшто се свé оспíпáл по снагy.

- осирóти свр. *осиромашити*. – Ако са[м] му узел, несџм га осиротил. – Некако брзо осиротеше.
- оси́ца несвр. *креше, сече са сїране*. – Оси́ца сџве грањке на крушку.
- óсичка ж *дем и хиї. од оса*. – Уапа ме една óсичка, па се надџ.
- оска́че несвр. *одскаче*. – Оскáче от сви њи. – Бóшко оскáче у знање от сви.
- оскóчи свр. *одскочити*. – Замáлко да нагáзим на змијџ, па оскóчи долéко.
- оскубé свр. 1. *очуїа, почуїа, шичуїа*. – Кад оскубéте траву, донéсите ју дóм; 2. *очеруїа*. – Неси добрó оскубал кокóшку.
- оскџбен, -а, -о 1. *шичуїан, почуїан, очуїан (и однесен)*. – Нџџс ни оскџбен лџк у градину; 2. *очеруїан*. – Оскџбено шїле се прли, па тóг гóтви.
- óскуди́ца ж *сиромашїтво*. – Живé у óскудицу.
- оскудлáк м *оскудица*. – Тéшко се живéло пóсле рáт, бїл оскудлáк за сви.
- оскуђéва несвр. *оскудева*. – У свé оскуђéвају.
- оскуђу́је несвр. в. *оскуђева*. – Не оскуђу́је, има свé.
- ослáби свр. фиг. *изџуби шїлесну шїжину, омршави*. – Млóго ослабéл, лáк кáко перушїнка.
- ослáња се несвр. 1. *наслања се*. – Едвá стої на нóге, па се ослáња на вратá; 2. *има пoшїпору, пoдрику*. – Има на кугá да се ослáња, затóј добрo и напредџе.
- осли́нави рџку свр. фиг. *добије баїшине*. – Áко овакóј настáн, џе ми осли́нави рџку.
- ослóни свр. *прислони, наслони*. – Ослóни мóтке на зїд, па нек стојé.
- ослóни се свр. 1. *наслони се*. – Да се не ослонї на тéб, пáдал би. Тóлко ми бéше мџка; 2. *има пoшїпору, пoдрику*. – Вџ-
- чко прóпаде, не имáл на кугá да се ослóни.
- ослџжи свр. *одслужи*. – Ослужїл вóјску, па дошáл дóм.
- óсмеј м *осмех*. – С óсмеј мó[ж] свáког да орасполóжиш.
- осмїна ж *осморница*. – С осмїну лџди дэ-нэс окопáмо лóже.
- осмї́нка ж *дем. и хиї. од осмина*. – С осмїнку лџди тóј џу урабóтим док трéпнеш.
- оснóва ж *ниїи навијене на враїилу које се уводе у брдо на разбоју за шїкање*. – Да уведéмо оснóву, па џе се одмáрамо.
- осотóњен, -а, -о *зачаран, залуђен*. – Осотóњен, па нé зна кудé їде.
- осотóњи свр. *зачара, залуди (кожа)*. – Осотóнїли га, па їде као залував.
- осрáмоти свр. *обеничасїи (о девојци, жени)*. – Осрамóтил ју, па се не мóж одá.
- óсређан, -ђна, -ђно *осредњи*. – Мóј Тóцко је óсређан џáк, нїе ни најбóл, нїе ни најгор.
- осрéћи свр. 1. *усрећи (кожа)*. – Осрећїл млóге, ал' сéб нé; 2. фиг. *донесе невоље, унесрећи*. – Кугá ли џе сáг да осрéћи?
- осрéћи се свр. фиг. *унесрећи се*. – Узéл ју, па се осрeћїл. Свé му пошлó нáопако.
- остáн м мн. оснóви *шїпáї којим се шїрају волови*. – Без остáн се волóви не тeрају. – Оцéко нéколко оснá, џе ми затрeбају.
- остáнчáк м мн. остáнчїи *дем. од остїан*. – Намодрї му дупéнце с остáнчáк.
- остáнче с *дем. од остїан*. – Узни остáн, а нé остáнче.
- остáвен, -а, -о 1. *остáвљен*. – Тó е остáвено за баштџ, кэт се врне од орање да едé; 2. *зайїурен*. – Остáвено нéгде, кџ зна кудéје; 3. *пoклоњен*. – Свé му остáвено, и пá му мáлко; 4. *наїїушїен*. – Остáвен от сви, сáм живї. – Остáвсно детé нїкој не глeда.

оста́ви свр. 1. *запури*. – Остави́л негде кош, па не мо́ж да га на́јде; 2. *поклони*. – Све́ му остави́л, и па́ му ма́лко; 3. *уреди*. – Изр.: Бо́г је тако́ј остави́л; 4. *не доврши (неши́то)*. – Остави́л њи́ву недоко́пану, па отишо́л до́м; 5. *ста́ви неши́то не́где да ћамо осџане, пусти́и из руку*. – Оста́ви ма́тику, па до́јди да ми помо́гнеш; 6. *прекни, пре́стане ши́то чини́ти*. – Оста́вил дува́н, а па́ пуши́; 7. *напусти́ ко́жа, пре́кни везу (с ким)*. – Оста́вил же́ну и де́цу и оцлепéл у гра́д; 8. *фи́г. напусти́и, умре*. – Оста́вил и[х], сви́ га у ку́ћу жа́леју.

оста́сп, -а, -о в. *оста́спен*.

оста́и свр. в. *оста́ви*.

оста́јен, -а, -о в. *оста́спен*.

оста́ји свр. в. *оста́ви*.

оста́л м *сти́о*. – Се́дал уз оста́л, па се не ди́за.

оста́лче с *дем. од оста́л, сти́очнѝ*. – Ме́сто да кúпи оста́л, он купи́л оста́лче.

оста́ља несвр. 1. *оста́вља*. – Оста́ља ко́пус у ка́цу. – Оста́лаше га, ал' не те́де да оста́не; 2. *даје па́расџос*. – За́јтре у неде́љу ће оста́ламо го́дину на Пёрчу.

оста́лање с 1. *оста́јање*. – Не́ма оста́лање до́м, сви́ има д-и́ду на рабо́ту; 2. *давање (о па́расџосу)*. – На оста́лање па́расџоси ову́ј го́дин се мло́го истро́шимо.

оста́не свр. 1. *задржи се не́где, не оде*. – Ђу оста́нем кред ва́стри денá. – Já си до́јдо, а он оста́; 2. *дође у неки по́ложјá, ста́ње*. – Оста́л удовáц. – Оста́л са́м. – Оста́нул у гра́д, не[ћ] це врта́; 3. *преживи*. – Па́дал о[д] дрво́, па едвá оста́л жи́в.

оста́нување с *оста́јање*. – Оста́нување до́м отпа́да. И ја мо́гу д-и́дем, несáм ма́лчак.

оста́њује несвр. *оста́јаје*. – А што́ са́мо она́ оста́њује до́м? Оста́њује да па́зи и нами́рује сто́ку.

оста́р, -тра, -тро 1. *оши́ар*. – Не ни́пај ко́су, оста́ра је. – Оста́р жи́лет, посéко се; 2. *фиг. пре́к човек*. – Мло́го е оста́р, бéж од не́г до́лек.

оста́реје свр. *оста́не сџар, остџари*. – Кэ́т чо́век оста́реје, за ни́где не́.

оста́нс свр. 1. *охлади*. – Ости́нуло млекó, мо́[ж] се пи́је; 2. *фиг. онерасџо́жи се, при́падне ши́ско*. – Ости́ну́ кэд видó ко́ко па́де.

оста́раг прил. *иза, по́зади, наза́д*. – Сла́бог сва́ки ху́шка и оста́ља га оста́раг.

оста́рење с *оши́арење*. – Сики́ра тра́жи оста́рење.

оста́ри несвр. *оши́ри*. – Оста́ри сики́ре, ју́тре ће и́де у ши́бу за др́ва.

оста́ри се несвр. 1. *оши́ри се*. – На то́чи́ло мо́же свé да се оста́ри; 2. *фиг. спре́ма се да неши́то (до́бро или ло́ше) учини*. – Оста́ри се, ће на́пран не́ки белáј.

оста́риже (се) свр. *оши́ши (се)*. – Оста́ригли га с но́жници; – За́расал како́ по́п, мо́ра се оста́риже.

оста́рило с *оши́рило, брус, ши́цило*. – Де́да ўзе оста́рило да на́остри ко́су.

оста́рилце с *дем. од оста́рило*. – За сва́ки слúчај понéс си и оста́рилце.

оста́рица ж *оши́рица, сечиво*. – Исту́пила се оста́рица на чаки́ју.

оста́руже (се) свр. 1. *скине (се) неши́то сџру́жањем, очисти́и (се)*. – Оста́ругал сџд од ма́лтер. – Оста́ружи ма́тику да бо́ље ко́паш; – Ђу по́чекам, док се плу́г оста́руже, па ћу наста́им с ора́ње; 2. *фиг. обри́ја (се)*. – Несáм ни осети́л кэд ми бербе́рин оста́ругал бра́ду; – Едвá се оста́руго с ова́ј жи́лет.

оста́руче с мн. оста́ручи́и *дем. од оста́рушка*. – Напра́ил оста́ручи́и за прóдаву.

оста́рушка ж *звóздена али́тка која на једном кра́ју има ку́ку, а на дру́гом је ши́носџи́и и у виду́ је ши́роу́гла. Ку́ки служи́ за по́дизање са́чи и др., а ши́но-*

снайћа сїпрана за сїпружање кайка на казану, узимање жара за припаливање луле и сл. – Даж ми острўшку, да подїгнем вршник. – Донеси ми жарчок на острўшку.

оступ м *повлачење*. – Паде команда: “Оступ”.

оступа несвр. *повлачи*. – Кат су Немци оступали, рушили су све иза себ.

осуство свр. *одсуство*. – Дошъл војник на осуство.

осуче свр. 1. *усуче, наїправи катая и сл.* – Узни козину, па ми осучи врце за опѣнци; 2. *развије оклајијом коре за пїтїу*. – Узела расукаљу да осуче овге за гибаницу.

отг прил. *оїпада*. – От како се скарамо, отг ни не добди у кўћу.

отњи (се) свр. 1. *оїпањи (се) нешїто*. – Тојагу ми млого отњил, не смеш се навалниш на њу; – Несу требаље овѣј дѣске да се тѣлко отње; 2. *смањи (се)*. – Отњил пазар; – Нешто се овј дн пазар отњил; 3. *фиг. омршави (се), физички (се) проїадне*. – Отњил нешто, више не дебѣл; – Отњил се, затрл дупе.

отњује (се) несвр. 1. *чини (се) нешїто да поспане танко, оїпанује (се)*. – Отњује држаљу на матїку, млого е дебѣла; – Овај држаља треба млого да се отњује; 2. *смањује (се)*. – Из дн у дн почѣл пазар да отњује; – Отњује се пазар; 3. *фиг. мршави (се), физички (се) проїада*. – Почѣл у снагу да отњује, уватила га нека болечїна. – Кэко почѣл да постї, тэкој почѣл и да се отњује.

отава ж *по дружи пїуї кошена їрава, їрава која їреба по дружи пїуї да се коси*. – Идем с вагонѣт да претѣрам отаву. – Стїгла отава за косење.

отака несвр. *оїпаче*. – Јутре ће отакамо винѣ.

отањи (се) свр. *в. оїпњи (се)*.

отањује (се) несвр. *в. оїпњује (се)*.

отапа несвр. 1. *расїпаа шїто у некој їтечностї*. – Отапа плави камен, ће праи чѣрбу за прскање; 2. *чини да шїто (смрзнуїто) їређе у їтечно сїпање*. – Отапа снѣг и праи воду за пиѣње.

отараси се свр. *оїпресе се, ослободи се*. – От како се отарасї од њѣг, малко живнў.

отврдне свр. *їосїпане їврд*. – Отврдла земља, не мѣ[ж] се оре. – Отврднўл лѣб, па се напраїл на камен.

отвори чѣс свр. *їокаже се леїо, їонесе се часїо; уїоїпребљава се и у ироничном смислу, када има суїроїно значење: нечасно їонашање*. – Пијанка нїгде не отворїла чѣс.

отѣгне свр. *расїтегне*. – Да отѣгнем жицу, па ће ју сечемо.

отѣгне се свр. 1. *исїружи се*. – Отегнўл се како шарѣв у ладовїну; 2. *одужи се, їоїпраје*. – Немамо дрва, а зима се отѣгла.

отѣгне папци свр. *пеј. умре*. – Изр.: Отѣгал папци.

отѣжа свр. *фиг. їосїпане їравїдна*. – От како сам отежала с Марка, главу не мѣг да подїгнем.

отѣза несвр. 1. *расїтеже*. – Цѣло јутро отѣзају жицу; 2. *одуѣвлачи*. – Да се погѣдимо, ал’ немѣј да отѣзаш с работу; 3. *оїтежано їовори*. – Отѣза с езїк.

отѣза се несвр. *неодлучан је у прихваїпању*. – Ка[д] треба нешто да се работи, ѣн се отѣза.

отѣкне свр. 1. *удаљи се їтекуїи, оїпече*. – Вода се не избїстрила, отѣкла мўтна; 2. *набрекне, надује се (о делу їтеле)*. – Падал на колѣно, па му отѣкло. – Образ му отѣкал.

отѣла ж *врстїа їрожђа*. – У Равнїште їмамо неколко гїже отѣлу.

отѣли (се) свр. *добїје младунче (о крави)*. – Наша Бѣлка сваку гѣдин отѣли по едно телѣ; – И овўј гѣдин се Цвѣта отѣлила.

- отѣра свр. 1. *исѣра*. – Напи́л се, па отерáл гóсти ис кúћу; 2. *одвезе*. – Отерáл пúна кóла з-дрва у град; 3. *одведе*. – Волóви му бóси, па и[x] отерáл куд албáтина да и[x] потковé.
- отерéти свр. 1. *оѣтѣрѣти*. – Нѣћу да напúним кóла, па да отерéтим волóви; 2. фиг. *ѣриѣше, дода (неиѣшо) са злом намером*.
- отсрѣти се свр. *оѣтѣрѣти се, ѣосусѣиане од великоѣ (наѣорноѣ) рада*. – Отерéти́л се с рабóту, па не мóж дúшу да поврне.
- отѣса свр. *оѣтѣше*. – Едва́ отесá грéде. – Довéдо тесáрни да ми отѣсају грéде.
- отѣде свр. 1. *оде*. – Отишóл у гóсти. – Ошóл у зáдругу да кúпи што трéба у кúћу; 2. *ѣосвѣти се нечему*. – Отишóл на занáт; 3. *наѣусѣи неко месѣо, удаѣи се, уклони се*. – Отидóше у град и не врнóше се. – Отóше свí, селó бста пúсто; 4. *уда се*. – Отишлá у гáздини; 5. изр.: -Кáкó дошлó, тáкóј отишлó (*лако сѣтѣчено, лако изѣубљено*). – Отишóл мáс у прóпас (*ѣроѣала сѣвар*). – Отишóл на онóј свѣт (*умро*). – Отишóл у бѣли свѣт (*одскиѣао се*). – Отишóл у стáро гвóжђе (*буде одбачен*).
- отѣдше свр. в. *оѣиде*.
- отѣца несвр. 1. *одлази, удаѣава се ѣекуѣи, оѣице*. – Нѣгде водá излáзи и отѣца, мóра да вíдим кудé је тóј па да попрáним; 2. *ѣосѣјае набрекнѣи, надуо, оѣице (о делу ѣела)*. – Почéле нóге да ми отѣцају, мóра д-и[де]м ку[д] дóктура да вíди зэштó.
- откáд прил. *оѣкад*. – Откáд дојдóмо, а њí[x] јóш нéма.
- откáдá прил. *оѣкада*. – Откáдá ти е овáј лѣб, млóго е бајáт.
- откáкó прил. *оѣкако*. – Пóла гóдин прошлó, откáкó смо се скарáли.
- откáже свр. *одѣоди*. – Отказáл свáдбу.
- отказу́је несвр. *одѣаја, одлаже*. – Отка-
- зу́је крштѣње за дрúгу недѣлу.
- откáпе свр. *ѣремрэне*. – Откапáше ми рúке (нóге, уши...) на овúј студеницу.
- откáра свр. 1. *оѣѣра*. – Откарáл волóви куд албáгина да и[x] потковé; 2. *одведе*. – Откарáше га у áпсу; 3. *одвезе*. – Откарáше млíво у воденицу.
- откáчен, -а, -о фиг. *блесав, будаласѣи*. – Бѣж од нѣг, млóго е откáчен. Мóж да награѣшеш.
- откáчи свр. 1. *скине*. – Укачíл се на столíцу да откáчи нѣку вѣшалку грóзе за дѣцу; 2. фиг. *умре*. – И бн откáчил. Бóг да му дúшу прóсти.
- откáчи се свр. фиг. *ослободи се*. – Лáкну ми кэт се откáчи од нѣг.
- откáше свр. 1. *ѣрѣне кидáјуѣи, насилно одвоји*. – Машíна му откáнула рúку; 2. *убере*. – Откíну грóз да поврнем дúшу.
- откáше се свр. *ослободи се, оѣрѣне се*. – Откíнуло се телé от штрáнгу. – Откíнула се јáбука и пáдла му на глáву.
- откáше свр. *раскисне се*. – Потопí му черáпе, да откáсну.
- откíшѣју́је се несвр. *раскíшѣјује се*. – Нѣк се чашíре јóш откíшѣјују.
- отклáпа несвр. *скида, ѣодѣже (о ѣоклоѣицу)*. – Ако е грне заклóпено, тí га не отклáпај.
- отклéчи свр. *ѣроведе неко време клéчеѣи*. – Морáл да отклéчи у ѣошку.
- отклóнен, -а, -о *оѣклоѣен*. – Грне трéба да бóде поклóпено а нѣ отклóпено.
- отклóпи свр. *оѣкрије (ѣодизањем ѣоклоѣица)*. – Отклóпи грне кэд пóчне да кипí.
- отклóчен, -а, -о *оѣкључан (о враѣима)*. – Затéко откљóчена врáта.
- откљóчи свр. *оѣвори кљóчем, оѣкључа*. – Дáј ми кљóч да откљóчим врáта.
- откљóчува́ње с *оѣкључавање*. – Зáкапа ми свáки дón закљóчување и откљóчување врáта на áмбар.

откључује (се) несвр. *ошћивара (се)* *кључем, ошћкључава (се)*. – Откључује врата с калавуз; – Врата се лако закључују а тешко откључују.

отко прил. *лако, без пшешкоће*. – Ткање ми иде отко.

отковé свр. *раскује оно шћио је заковано, ошћкује*. – Пóгрешно заковáл јексэрни, па мóра да и[x] отковé.

отковује (се) несвр. *раскива (се), ошћкива (се)*. – Отковује дóске. – Знá кúј му отковује тарáбе; – Já заковујем, онó се отковује.

откóла (се) свр. *ошћкошћрља (се)*. – Узе ми колцé, па ми га óткола у блáто; – Не видó кад ми се колцé отколáло у реку.

откóлне (се) свр. в. *ошћкола (се)*. – Já и брát се играмо с колцé. Já му га кóлнем, óн ми га откóлне; – Колцé ми се óтколну у јендек.

откóпа свр. *одзрне, кошћајући извади*. – Мерíмо њíву, па откопáмо ђунчé на међу.

откопује несвр. *ошћкошћава*. – Откопује дéбљак, óће да извади дрвó.

откорáви (се) свр. *учини (се) да нешћио шресћиане да буде кораво, сшћврнушћио*. – Áко се опóнци укорáве, ће íмаш мýку да и[x] откорáвиш; – Едвá ми се опóнци откорáвише, бéоше млóго кóрави.

откос м 1. *количина шшешнице, шћраве и сл. који се одсече једним замахом косе*. – Голéма косá голéм óткос, мáла косá мáли óткос; 2. *шћокошени ред шћраве који оссáче иза једноз косца*. – Кóлко косачá, тóлко óткоса.

открај прил. *од шћочешћка*. – Открај си е овакóј билó. – Пóчни открај да кóпаш.

открије свр. 1. *склони, збаци (о шћокривачу)*. – Штó си га открил? Покри га да не осéбне; 2. *шћонаће*. – Открили кудé се кúта, па га зачэс нáјду; 3. "*ошћкуца*", *изда*. – Уапсíли чíчу, нéко га открил.

открије се свр. 1. *збаци (о шћокривачу)*. –

Н-умé да спí мирно, ўвек се открије; 2. *шћонаће се*. – И тóј ће се открије, нéће остáне неоткријено; 3. *изда се, ода се (неким зéсшћом)*. – Нажмикнýл и такóј се открил.

óткрит, -а, -о *ошћкривен, нешћокривен*. – Детé ти открито, покри га. – Спí óткрит.

открóи се свр. *одвоји се слејљена шћвршина једна од друже*. – Открóише се листови от књíгу.

открши свр. 1. *одломи*. – Открши ми мáлко лéб; 2. *сломи*. – Двé ми грање откршене на слíву. – Дувáл јáк ветар и на свáко дрвцé откршил по нéку грањку; 3. *фиг. одскишћа, оде негде*. – Изр.: Откршил глáву (*ошћишћо негде, одскишћао, не зна се зде је*).

открши се свр. 1. *сломи се*. – Повýко мáлко пóјако и грањка се óткрши; 2. *фиг. одскишћа се, иззуби се, оде негде*. – Кудé ли се óткрши, а чéкају га лýди.

óткуд прил. 1. *с неке сшћране*. – Óткуд Брéницу íду црни óблаци; 2. *одакле*. – Óтку[д] ти тóлке пáре?

откудé прил. *ошћкуда, одакле*. – Откудé ли се дóсмицка бóш сóг кад íмамо гóсти? – Откудé си?

откúпи (се) свр. 1. *нэвриши (се), обави (се) ошћкуй*. – Свó ни жíто óдма откупили; – Овúј гóдин ће се откúпи свó грóјзе; 2. *ошћкушћом (се) избави, ослободи*. – Да га несú откупили јóш би бíл у апсу; – Да сенé откупíл, лéжал би апсу.

откупује (се) несвр. *врши (се) ошћкуй, обавља (се) ошћкуй, ошћкушћује (се)*. – Зáдруга почéла да откупује грóјзе. – Откупује се грóјзе на стáницу.

óтман м *ошћимач*. – Óтман, свé би тéл да е његово.

óтманцика ж *жена ошћимач*. – И мáти и ћэрка су óтманцике, тéле би да е свé њíно.

óтгне свр. *ошћме*. – Рођен да óтне, а нé да дá. –

- Брат му бте имање.
- ОТОК м *отпечено месито на телу*. – Нё знам каквó више да тóрам на óток да ми спласне.
- ОТОПИ свр. 1. *учини да шийо (смрзнуийо) пређе у шечно сїпање*. – Отопи снёг у леђён; 2. *растпоти шийо у некој шечносїи*. – Отопимо плави камен, направимо чорбу и отóмо на прскáње; 3. *кувањем прейвори сланину у масїи*. – Топимо маз, свё до[к] га не отопимо.
- ОТОПИ се свр. *пређе из смрзнуийої сїпања у шечно сїпање*. – Ојужн, и снёк се отопи.
- ОТОПЛИ свр. *посїпаше шийло*. – Обóчи се, јóш е зимá. Кэд отóпли мóжеш кэкó óнш.
- ОТОПЉУЈЕ несвр. *посїпаје шийлије*. – Пóчело да отопљóје, доóди прóлет.
- ОТОЧ прил. *малоїре*. – Отóч бёше вёсел, а сáг завїја.
- ОТПАДНЕ свр. 1. *одвоји се, сїадне с чеџа*. – Отпáл му нóкат от прс; 2. нзр.: Отпáл као трїнаесто прáсе (*їрође лонше*). – Отпáле рúке (*умориле од їенкої ради, замора*); 3. – Отпáле му рúке, дабóгда (*клеїва*).
- ОТПАСУЈЕ (се) свр. *одвоји (се) нешїио сасїпављено, слейљено (о мейалу)*. – Ће рóди мёчку док тóј отпáсује; – Такóј запáсувано, да не мóж лóко да се отпáсује.
- ОТПАСУЈЕ (се) несвр. *одвија (се) (о їојасу)*. – Отпáсује стáр зáпрег да опáше нóв; – Отпáсује се кэкó би се бóље опасáла.
- ОТПЕКЉА (се) свр. *отпекљича (се) (о шлицу)*. – Кэкó ли га нё срмотá д-їде отпекљан? – Отпекљáл се, па заборавїл да се запекља.
- ОТПЕКЉУЈЕ (се) несвр. *отпекљичава (се) (о шлицу)*. – Отпекљóје гáће, óнш се помóча; – Отпекљóје се, нё їде нáпоље.
- ОТПЕРЈА свр. фиг. *їобеїне, умакне, брзо оїїнде*. – Чїм видё зóр, óдма óтперја.
- ОТПЕСТУЈЕ свр. *одџаїи, однеџује*. – Нїшта н-умё да отпестује, а їма голём сзїк.
- ОТПИВУЈЕ несвр. *їије део їића из чеџа*. – Препунїл чáшу с винó, па ју отпивóје да мóж да се чóка.
- ОТПИЋЕ свр. *їойије део їића из чеџа*. – Отпїїј, препунїл си шншё. – Отпїїј нс чáшку, да мóж да наздрáвиш.
- ОТПИЋЕ СЕ свр. *їресїпаше сá їијењем (о алкохолу)*. – Свё ми се отпїло: и винó и ракїја, па чóк и водá.
- ОТПИЈЕ свр. в. *отпїше*.
- ОТПИЈЕ СЕ свр. в. *отпїше се*.
- ОТПИЈУЈЕ несвр. в. *отпїнаује*.
- ОТПИШЕ свр. 1. *їошїиїи, оїпросїи (о дужу)*. – Отпшасше му дýг, блáго си га нём; 2. *їзбрїиш, лїиш, нсїише*. – Отпшасáпи га од нáслество; 3. фиг. *одрекне се*. – Отпшасáл сам га, вїше ми нё сїн.
- ОТПИШЕ СЕ свр. *їзџуби се нада*. – Ако си му дáл и нё ти врнóл, отпшш се о[д] тóј.
- ОТПИШИ (се) свр. *отпшшш (се), отпшшш (се)*. – Отпшшїл бýре, па нстёкло свó винó; – Дёдо, отпшшїло се бýре, дóјди да га запїишиш.
- ОТПЛАТИ свр. *исплайїи, одужи се*. – Ћу бýдем мїран кэд отплатїм сáв дýг.
- ОТПЛИТА несвр. *расїлиїа*. – Заплїта па отплїта.
- ОТПОЈЕ свр. 1. *отпїева*. – Едóн запојё, дрýгни отпојó; 2. фиг. *вїше нїје на џласу*. – Отпојáше својё.
- ОТПОЈУЈЕ несвр. *одџовара їевањем, отпїевава*. – Мáрко запојóје, дрýство му отпојóје.
- ОТПОПОВО прил. *їоново, нсїочейїка*. – Óтпоново почёли да прáве кýћу.
- ОТПОЧНЕ свр. *зãочне, їочне*. – Кэд назберём пáре, ћу отпóчнем с прáење кýћу.
- ОТПРАЊА несвр. *испрања некоџа*. – Отпрáња гадóм.

- отпрé прил. *п̀ре, раније*. – Отпрé било дрúкче, нé кáко сóг.
- отпрéд прил. *с̀п̀реда, ис̀п̀ред*. – Исто ми се вáта: á ншóл отпрéд, á ншóл осáд.
- óтпролет прил. *с̀пролећа, од пролећа*. – Отпролет ће бúде дрúкче.
- отпу̀шти свр. 1. *о̀тпу̀сти, ис̀пу̀сти (о боји)*. – Отпу̀штило вáрбу; 2. *бúде о̀тпу̀стиен (о служби)*. – Отпу̀стили га от слúжбу.
- отр́гне свр. *склопи*. – Отр́гни шéрпу от шпóрет.
- отр́гне се свр. *ослободи се, извуче из неког̀ с̀иња*. – Јóш се не отр́гал од р́жав пóсал, почéл дрúгн.
- отрéби (се) свр. 1. *очи́сти се (о вашима)*. – Едвá му отрéби вóшке ис кóсу; – Едвá се од вóшке отрéби; 2. *одабере (се), издвоји (се) (кру̀пно или у̀по̀требљиво)*. – Кáд отрéбиш пасу́л, тúри га да се вáри. – Ёл се отрéби пчени́ца за светáц?
- отрéзни (се) свр. *пос̀иане п̀резан*. – Турíше му цр́ни лúк под нóс и бр́зо га отрéзнише; – Тóлко се опíл, да не мóже јóш да се отрéзни.
- отресé свр. *п̀ресу̀ћи учини да нешп̀о с̀падне*. – Кáд улáзиш у кúћу, отреси нóге от снéг. – Отреси неку́ јáбуку.
- отресé се свр. 1. *с̀п̀ресе*. – Отреси се от снéг, па улéгни у кúћу; 2. *фиг. ослободи се, о̀тпáраси се*. – Едвá се отрéсо од нéг. – Кáкó се отрéсо од нéг, тэкóј прогледа́.
- óтри прил. *п̀росп̀руко*. – Спрéгни тóј óтри, да бúде пóјáко.
- отр́са (се) несвр. *о̀тп̀рса (се)*. – Отр́са снéг от капúт; – Отр́са се от снéг.
- отр́рка свр. *о̀тп̀рчи*. – Добрíчко отр́рка у зáдругу да кúпи за дéду цигáре.
- отрлúје се несвр. *фиг. п̀ребацује кривичу на дру́гог̀*. – Отрлúје се од мéн, а јá несéм крив.
- óтров м 1. *вeома љу̀т (о п̀а̀рици)*. – Овáј попр́ка óтров, не тúра се у úста; 2. *фиг. о̀пáсан, вeома љу̀т (о човеку)*. – Дúзaj рúке од нéг, лúт је кáо óтров.
- óтровник м *зaо човек*. – Он óтровник, á нé човéк.
- óтровница ж *о̀пáка, злa жена*. – Óтровница, úпропасти мúжа.
- отрóши се свр. 1. *п̀отп̀роши достá п̀ара, ис̀п̀роши се*. – За свáдбу се млóго отрóшимо; 2. *фиг. ци́цијаши*. – Млóго дáл, па се отрóшил.
- отр́па (се) свр. *одз̀рне (се), разз̀рне (се)*. – Отрпáмо свé гíже у лóјзе; – Трéба да се вилдáни отр́пају.
- отр́си свр. *учини обрадивим, п̀лодним очи́стивши од корова и др. некорисног̀ растíња, искрчи*. – Отрси́ неке гíжури́не у лóјзе, смíтају ми у рáботу. – Отрси́ бóгрењáк, па напрай́ њíву.
- отру́ен, -а, -о *о̀тп̀рован*. – Отру́ени мíши се изнапи́на́ли.
- отру́јен, -а, -о *в. о̀тп̀руен*.
- отрусé свр. *с̀п̀ресе*. – Баштá и чíча ће отрусú сли́ве, а мí ће и[x] зб́ирамо.
- отсв́ри свр. *фиг. више није на злáсу, није низа шп̀а*. – Изр.: Отсвирíл своé.
- отúд прил. *из п̀ог̀ п̀равца, с̀тe с̀п̀ране, о̀тп̀уда*. – Иду отúд. – Отúд ће дóјду.
- отúд-одовúд прил. *било с̀ које с̀п̀ране, било ког̀ п̀равца*. – Кáкогòд га обр́неш: отúд-одовúд, исто му се вáта.
- оту́ђи се свр. *пос̀иане п̀уђ, п̀рекине п̀есне везе с̀ ким или чим*. – Оту́ђил се, не доóди ни више у кúћу.
- отупáви свр. *фиг. пос̀иане сенилан, забора́ван*. – Нéма нíшта од нéг, остарéл па отупавéл.
- отúпен, -а, -о *о̀тп̀у́љен, ис̀тп̀у́љен*. – Отúпена ми матíка, мóра да ју наóстрим.
- отúпи свр. *начини нешп̀о п̀у́шм*. – Отупíл ми сикíру.

- оће** свр. *хоће, жели*. – Оће да послуша, оће.
– Оћејал да дојде, ал' немогъл.
- оћебапи** свр. *оїусїи, оїпромбољи*. –
Оћебапїл ўснице као Дўрко Цїганин.
- оћејање** с. *схїтење, воља, жеља*. – Нёће само
оћејање, него їма и да се рабóти.
- оћопавёје** свр. *їосїане хром*. – Оћопавёл
идёјњи у тёснеципїле.
- оћопави** свр. *їосїане хром*. – Ударїше
га стојагу преко нóге, па га оћопавїше.
- оћоравёје** свр. *ослеїи*. – Оћоравёл, па їч
не вїди.
- оћорави** свр. *ослеїи (їоїїїуно или делимично)*. – Замáлко да оћоравї. –
Оћоравїли га с ластреш.
- оћу-нећу** м бот. *хоћу-нећу Capsella bursa
pastoris L.*
- оћути** свр. *їређе ћуїке їреко чежа, їре-
ћуїи*. – Нёћу вїше да му оћутїм, свё ћу
му кáжем у óчи. Па кут пўкло да пўкло.
- оћуткўје** несвр. *їрелази ћуїке їреко че-
жа*. – Оћуткўје, неће се распраља.
- оћутўје** несвр. *в. оћуїкўје*.
- оћушка** свр. *одгурне*. – Оћушкáше га от
клўпу.
- офикари** свр. *одсече*. – Кўј ли ми óфика-
ри вр од вилдáнче?
- офуца** се свр. *фиг. ослаби, омршави, из-
немогне*. – Изр.: Офуцáл се као мана-
стїрска мáчка.
- оцáг** прил. *одсад*. – Оцáг ће дрўкче да бўде.
- оцáт** м *сирће*. – Сїпни мáлко оцáт у
крáставице, ал' пáзи да и[x] не прекисё-
лиш.
- оцáтáк** м *дем. од оцáїи*. – Дáдо на Кóлку
еднó шишёнце оцáтáк.
- оцáг** прил. *в. оцáї*.
- оцвркне** свр. *їоодрасїе, ојача*. – Кó[д]
детё мáлко оцвркне. Ће дојдемо у гóс-
ти.
- оцедан**, -дна, -дно *свр. који не задржава
воду*. – Постайли смо кўћу на оцедно
мёсто.
- оцёди** свр. *одсїрани, уклони їтечносїи из
чежа*. – Оцедїл и послёдњу кáпку ракију
и[з] шишё.
- оцёди** се свр. *цеђењем или оїїицањем
ослободи се їтечносїи*. – Мóра оцáт да се
оцёди, їма трўње у нёг.
- оцёдит**, -а, -о *в. оцедан*. – Оцёдито мёсто,
здрáво мёсто.
- оцёпи** свр. *оїїцеїа, оїїкине*. – Оцепїл ми
некóлко лїста ис књїгу и прáн се Тóша.
- оцечё** свр. *одсече*. – У брáниште ми оцё-
кли нáјубаву границу.
- оцёчен**, -а, -о *в. одсечен*. – Оцёчена дрва
лежé у брáниште.
- оцїпе** свр. *одасїе*. – Препунїл си кóву,
оцїпи мáлко, да мóж да ју нóснш.
- оципўје** несвр. *одсїїа*. – Оципўје млекó
ис котлáјку, препунїл ју.
- оцлспёје** свр. *пеј. оде, оїїиде*. – Оцлспёл у
грáд и јóш га нёма.
- оцлóни** свр. *одмакне, склони од извора
свеїїаосїїи*. – Оцлóни ми, нїшта не вї-
дим.
- оцлўња** се свр. *оде негде бесцїљно*. – Нї-
шта не рёче, тїке се оцлўња. – Милáн га
нёма дóм, оцлўнáл се нёгде.
- оцпáва (се)** свр. *одсїава (се), їпроведе (се)
извесно време сїавајући*. – Па штá ако
са[м] мáлко оцпáвáл? Бїл сам млóго
ўморан; – Оцпáвáј се, да мóж пóсле да
рабóтиш.
- оцпї (се)** свр. *в. оцїава се*. – Навїкал да
пóсле ручáк мáлко оцпї; – Нёк се оцпї,
па ће бóљка да му прóјде.
- оцпрёд** прил. *сїїреда*. – Оцпрёд áне, осáд
áне.
- оцрди** се свр. *одљуїи се, не буде внише
љ.уїї*. – Кóкó се насрди́л, тóкóј ће се и
оцрди.

- оцрѣд прил. *из средине, од средине*. – Узимај оцрѣд, а не само од краишта. – Почѣли лојзе оцрѣд да копају, а не открај.
- оцрши свр. *изговори сваниѣа о некоме, нанесе бол*. – Оцрнил ме кут пријатељи.
- оцутан, -тна, -тно *одсуѣан*. – Би́л оцутан, па не зна какво да рабѣти.
- оцѹтра прил. *од суѣра*. – Оцѹтра ће побоље да бѹде.
- очевáдник м *наспѣлывац, оѣимач, безобзиран човек*. – Очеváдник, свѣ побни и свѣ óте.
- очѣпен, -а, -о 1. *оѣѣѣљен са сѣабла (о ѣрани, пуѣољку на ѣрани и сл.)*. – Очѣпена грањка висѣи. – Зѣштѣ ли су очѣпена окца на вилдани?; 2. *фиг. настѣран, особен*. – Очѣпен свѣт, па ич не вáља.
- очѣпи свр. *оѣѣѣи са сѣабла (о ѣрани), одломи (о хлебу)*. – Дувáл јáк вѣтар, па очѣпѣл грању на сливу. – Очѣпи ми мáлко лѣб.
- очѣпи се свр. *фиг. ѣосѣане настѣран, особен*. – Очѣпѣл се, па свѣ бѣгају од њѣг.
- очѣпљак м *особењак, уѣурсуз*. – Голѣм очѣпљак растѣ.
- очерѹпа свр. *фиг. лоше ѣрође, ѣроведе се лоше*. – Очерупáше га кáо кокѣшку.
- очѣша свр. *окрзне, оѣребе*. – Очѣшáл крáсту, па му се подљугѣла.
- очѣша се свр. 1. *окрзне се, оѣребе се*. – Очѣшá се од грањку, па се изгрѣбо; 2. *фиг. ѣребаци кривицу на друѣоѣ, окривни друѣоѣ*. – Воли óн да се очѣша, во́ли. Не вáља му тѣј.
- очѣшља (се) свр. 1. *чеиљáјући (се) доведе коса у ред*. – Несѹ те добрѣ очѣшљáли; – Чѣкај да се очѣшљам, па да појдемо на óро; 2. *изѣребени (се), оѣребени (се) (о вуни)*. – Мáти и бáба згрѣбенци очѣшљáше вѹну; – Кáдá ће вѹна да се очѣшља, јѣш кáд ју чѣшљáте?
- очѣшѹје се несвр. *фиг. окривљѹје, баца кривицу на друѣоѣ*. – Немѣј се очѣшѹјѣш од мѣн, свѣ знáју да несѣм крив.
- óчи ж мн. 1. *лице*. – Миѣ се по óчи, да бѹде чѣс и убав; 2. *изр.: Вáди óчи (захѣева, ѣрекорѣва, ѣрди, секира)*. – Несѣ му из óчи испáл (*нема разлоѣа да ѣѣ мноѣо воли*). – Óчи да си повáде (*жесѣѣоко се ѣосвáђају*). – Трáжи от слѣпцá óчи (*ѣтражи немоѣуће*). – Нѣма óчи (*нема образа*). – Ыграју му óчи као на зѣјтѣн (*каже се варалици, ѣреѣреденом човеку*). – Отвѣри четвѣре óчи (*добро ѣази*). – Óчи му глáдне (*каже се ненасѣѣѣом човеку*). – Свѣткају му óчи као у мачкá. – Склопѣл óчи (*умро*). – Усвѣткáл с óчи (*разболео се*).
- очѣпсто с *наслеђе ѣо оѹу, имовина коју оѣѣац оѣѣави деѣи*. – Ништа не добѣл: ни од очѣнсто, ни од матерѣнсто. Свѣ брáћа приграбѣла.
- очѣисти свр. 1. *оѣѣреби*. – Очѣистѣли смо пченицу за светѣц; 2. *обрѣше, ѣребрише*. – Пѣсле ручѣк бáба увѣк очѣисти остáл; 3. *ѣочѣистѣи*. – Нáша снајка не чѣка да ју нѣко поцѣти да трѣба јѹтром да очѣисти куђу и обѣр. Онá си тѣј знá; 4. *фиг. ѣојѣде*. – Счѣистѣли свѣ, ни мрвку ми несѹ остáили; 5. *фиг. убије*. – Ако га затѣкнем у лојзе да ми крадне грѣјзе, йма га очѣистим.
- очѣита свр. *фиг. каже ѣоследњу рѣч, ѣосавѣѣѹје, укори*. – Очитá му, па е сáг мѣран кáо бѹбница.
- очѣита бѹквицу свр. *фиг. в. очѣѣѣа очѣ наши*.
- очѣита молѣтвѹ свр. *фиг. в. очѣѣѣа очѣ наши*.
- очѣита óче нáш свр. *фиг. каже ѣоследњу рѣч, ѣосавѣѣѹје, укори, заѣреѣѣи, изѣрди*. – Ђу му очѣѣтам óче нáш, па ће се пѹши.
- очѣѣи м мн. *дем. и хѣѣ. од око*. – Нáше детѣ йма ўбави очѣѣи.

- очми свр. 1. фиг. и пеј. *одспава*. – Лэгал да малко очми. – Ёл очма малко?; 2. фиг. *ошуйти, не каже ништа*. – Очмал, ништа не казал.
- очовечи свр. *поспаане човек у хуманом смислу*. – Млого време пројде, а он се још не очовечил.
- очув м *очух*. – Очув га чува, као да му е башта.
- очува свр. 1. *чувајући задржи у добром стању, не допустити да ишло пропадне*. – Све очувал, ништа не продал; 2. *подојне, одџаји децу*. – Очувала децу нацеђену с памет.
- очува се свр. *одржи се у здрављу и живоју*. – Добро изгледа, очувал се, не живи сто године.
- очука свр. 1. *омлаити*. – Ако си очукал ора, скйни се. – Кад очукате пасуљ, ће седнемо да едемо; 2. фиг. *измлаити коџа*. – Очука му рогови, па сак ћути.
- очуљен, -а, -о без *ушију, оспаане без увейта*. – Иде очуљен по свет.
- очуљи свр. *оспаане без ува, одсече некоме уво*. – Пази како ме постригујеш, да ме не очуљнш.
- очуов, -а, -о *очухов*. – То е очуово, не пипај, да те не бие.
- оца м фиг. *будаласта, блесава особа*. – Оцо едан, кэда ће се опаметиш?
- оцак м 1. *димњак*. – Неће кубе да горити, треба оцак да чистимо; 2. *кућица (о сађењу кројира)*. – Колко оцака компирити извади из њивичку.
- оцачаров, -а, -о *који припада оцачару*. – Оцачарово обукло сво црно.
- оцачарски, -а, -о *који се односи на оцачара*. – У гра[д] це оцачарски занат цени као и сваки други.
- оцин, -а, -о фиг. *оно ишло припада будаластај, блесавој особи*. – То е уработило оцино дете.
- ошэмпут прил. *још једном*. – Ошэмпут да га чуем, има га огулим.
- ошав м в. *ашав*.
- ошавчэк м в. *ашавчэк*.
- ошамари свр. *ударити шавар*. – Не требал да га ошамари.
- ошампут прил. в. *ошэмпут*.
- ошамути свр. *доведе у спаане несвесности*. – Иде по пут и лелэје се, ошамутило га нешто.
- ошине свр. *снажно удари прито*. – Изброј свезде кад ме бшину с прут по главу.
- ошприца (се) свр. *пскањем (нарочито напиво) нанесе (се) боја на спољну страну зида*. – До пладне ће ошприцамо кућу; – Још се кућа не ошприцала, а ви сте седли да се одмарате. Не иде то такој.
- оштипе свр. *шпипањем ошкине (о луку)*. – Оштипи неко перце лук да напраимо салату.
- оштрбеје (се) свр. *оспаане (се) шпирб, безуб*. – Рано оштрбел, па огрубел; – Несу се пазити зуби, па се рано и оштрбело.
- оштрби свр. 1. *одлони комад, окрњи*. – Куде удари, па ми оштрби матику; 2. *оспаане без зуба*. – Кад оштрби, ћу га питама како ће еде.
- оштроконижа ж *свадљива, ошак жена*. – Доста, доста! Само се ти чуеш, оштроконижа. – Има жену оштроконижу.
- оштурэје свр. *оспаане јусити, ошустити (у клејви)*. – Оштурело га, да богда.
- ошугавэје свр. *ошуга се, добије шузу*. – Ошугавел, па се само драпа.
- ошумоглавен, -а, -о *онај који је побрљавно од болести, физичког удара*. – Ударили га по главу, па иде као ошумоглавен.
- ошумоглави свр. *побрљавно од болести, физичког удара*. – Човек од бољку

може да ошумоглави.

ошүри свр. 1. *скине длаке са заклане свиње (прасеїна) која је најпре поливена врелом водом.* – Попарише прасе, па га зачэс ошүрише; 2. *фиг. оїљачка, најлаїи више нежо шїио пїреба.* – Ошүрише га, свé му узéше. – Пáзи да те не ошүре.

ошүши свр. *осуши.* – Óгреја слáнце и óшуши зéмљу.

ошүши се свр. 1. *осуши се.* – Слáнце óгреја, земља се óшуши; 2. *фиг. ослаби, омршави.* – Бїл бóлан, па се ошүшил. На прїтку се напраїл; 3. – Рука му се ошүшила (*клеїва; каже се ономе који некога удари или краде*).

ошүши од биéње свр. *фиг. пїремлаїи.* – Бїли га, бїли, па га ошүшили од биéње.

ошүшка свр. *фиг. покраде, оїмне, оїљачка.* – Влајка ошүшкáше до гóлу кóжу.

П

пэ везн. *па.* – Нékња идóмо у градїну, пэ донэс пá.

пэжвéње с *малїпрейїрање.* – Свáки дэн пэжвéње, не мó[ж] се више живї.

пéжви несвр. *малїпрейїра.* – У дүшу му да пéжви свої.

пéкáл м *пáкао.* – Дүша ће му у пéкáл отїдне ако овакóј настáви.

пéклeн, -а, -о *пáклен.* – Живóт ми е тéжак и пéклен.

пéњка несвр. *ожовара, блаїи, клеветїа.* – Кéко ли га не срмотá, сáмо знá да пéњка нáрод.

пéпли се несвр. с *наїором нешїио ради, мучи се.* – Немóј се пéплиш, не мóш тóј сáм да подїгнеш.

пéполење с *зановейїање, пїрабуњање.* – Зáкапа ми с нóно пéполење, не мóг ју више трїїм.

пéполи несвр. *зановейїа, пїрабуња.* – Нїшга не рáботи, сáмо пéполи.

пéсм зоол. *пас.* – Живї кэо пéс.

пéшка несвр. *нечүјно пүшїїа жасове, нечүјно пїрди.*

пéшка се несвр. *пїрули, распáда се (о воћу и пóврху).* – Почéле јáбуке да ми се пéшкају.

пéшкац, -а, -о *пїруо, наїруо.* – Дáл ми пéшкане јáбуке, мїсли да сам свињá.

пéшкáње с *нечүјно испүшїїање жасова.*

пéшља м *онај који нечүјно пүшїїа жасове, који нечүјно пїрди.* – Їде пéшља, запїшите нóс.

пéшна ж *она која нечүјно пүшїїа жасове, која нечүјно пїрди.*

пéшне свр. *нечүјно пүстїи жасове, нечүјно пїрдне.* – Їзвара ме па пéшнү, од жїв срáм се дїго и отó си.

пá прил. *оїейї, пóново.* – Пá е дошéл. – Пá óтежа.

пáва несвр. *пáја.* – Почéл да пáва сóбу, óће да ју кирéчи.

пáвка несвр. *деч. спáва, спáвка.* – Нáно, түри ме да пáвкам. – Áјде, детé да пáвка, áјде.

пáвук м зоол. *пáук.* – Нéћéс ме пáвук облázил.

пáвун м зоол. *пáун Pavo cristatus L.* – Ѝбав како пáвун.

пáвуница ж зоол. *женка пáуна, пáуница.* – Їде како пáвуница.

пáвунов, -а, -о *пáунов.* – Закнтїл се с пáвуново перó.

павучина ж *паучина*. – Узни четку, па скини павучину од [д]шидови.

па́да несвр. 1. *сипуи́ти на земљу* (о *атмосферском талогу, воћу и сл.*). – Цел дон пада киша. – Јабукe падају од грање. – Гледал сам како падобранци падају на земљу; 2. *спада*. – Нема каиш, па му гаће падају; 3. *долази нешто на ред*. – На њег пада ред да дава пијење; 4. *сипуи́ти, наћиње према доле*. – Сливе преродиле, грање се сави́ле и падају на доле; 5. *смањује, снижава, опада* (о *цени*). – Нанело се гројзе млого, па почела цена да му пада; 6. *сваљује на земљу, поштио је изђубио ослони, негде се зајлео и сл.* – Док дете прооди, има млого да пада. – Мора да пада кад н-уме да иде; 7. *доспева, запада у неугодну ситуацију*. – Почели и они да падају у голему беду.

па́да се свр. *дође у одређени дан, буде одређеног дана*. – Свети Ранђел се пада у понедељник, а не у недељу.

падаћа б́лес ж мед. *епилепсија, падавица*. – Има падаћу болес, мора се лечи у Топлницу.

пади́на ж 1. *сјирмина*; 2. *подножје неког извишења*. – Терај волони у падину да пасу.

пади́нка ж дем. од *падина*. – У онуј падинку смо јучер били.

па́дне свр. 1. *сипуи́ти на земљу* (о *атмосферском талогу, воћу и сл.*). – Едва чекам да падне киша да се малко одморим од рабóту. – Чека да му падне јабука од [д] дрво; 2. *спадне*. – Час по час па му гаће падну. Токó[ј] е кад се не носн каиш; 3. *смањи, снизи* (о *цени*). – Цена се држи, ал' ће едн дон и да падне; 4. изр.: *Падне бијење (добие бајине)*. – Падне ватра (*спадне шемјераштура*). – Падне киша (*почне да плаче*). – Падне на мечку лис (*прејтерано се жали на нешто безначајно, неважно*). – Падне ниско (*доспе у зори положја*). – Падне па се дигне (*вриши се у првобитно стање*). – Падне

сикира у мёд (*задеси велика срећа, изненада дође до велике користи*). – Падне у шаке (*зло прође*).

па́дне се свр. 1. *падне*. – Мора се падне кад се не гледа пред ноге; 2. *дође ред на некога*. – И на њег ће се падне да жмури, не мб[ж] се више промица.

па́дне у кревет свр. *разболи се*. – Ћу га пита м куј ће га гледа кад падне у кревет.

падобра́нац м 1. *онај ко се падохраном сипуи́ти на земљу*. – Падохранац мора да зна како ће падне на земљу, да се не покрши; 2. *онај који не поштиује ред, стјане испред дружих*. – Ајде, сви падохранци насад. – Избаците тог падохранца, не може преко ред да узне зејтин.

паждра́к м *дроњак, општадак*. – Иде у паждраци, н-уме се обуче у но́во.

паза́р м 1. *купопродаја, тргованье, позађанье приликом купопродаје*. – Напраймо пазар; 2. *пазарни дан*. – Донос је пазар у Мрамор, мора д-идем да купим прасе за светак; 3. *новац који је зарађен продајом неке робе*. – Носим пазар у банку, не смем да га држим кут себ; 4. *пијаница*. – Појдо на пазар. – Идем на пазар.

паза́ри свр. *купи, прода*. – Идем у задругу да нешто пазарим.

паза́ри се несвр. *купује се, продаје се, позађа се приликом купопродаје*. – Мб[ж] се пазари, има све. – Н-уме се пазари, пита и одма купује.

паздéр м *поздер, сјаблике конојље са којих су скинути влакна*. – Изр.: *Истега се како куче на паздер (каже се лењивцу, нераднику)*.

па́зи несвр. 1. *гледа, моитри*. – Пази куде гажнш. – Пази да овце не улэгну у туђу детелину; 2. *чува, нежује*. – Баба ни пази кад башта и мати отиду на рабóту.

па́зи се несвр. *чува се*. – Пази се да не насобне.

- пáзука** ж *упућрашњи део раменоꜱ чланка*. – Нешто ми се дигло испот пáзуку.
- пáзуке** ж мн. *недра*. – Напунил пáзуке с прáскве. – Нóси пáре у пáзуке.
- пáјас**, -та, -то *окруꜱао, елиџасџи*. – Нéкако ми пáјас изглéда. – Їма пáјасту главу.
- пáјац** м *велики кликер од џлине*. – Победи ни с пáјац. – С пáјац ни изузима сви кликери.
- пáјки** несвр. *деч. сџава*. – Пáјки дéте, пáјки.
- пáјц** м *бајц, врсџа боје за дрво која осџавља видљиве шаре на дрвџиу*.
- пáјцовање** с *бајцовање*. – Мáни пáјцовање, одмóр се мáлко. – До плáдне ћу завршним с пáјцовање.
- пáјцуе** несвр. *превлачи бајцем*. – Мóра да пáјцуем врата, да ми бóду úбава.
- пáјцује** несвр. *в. бајцуе*.
- пáјче** с *дем. од пáјац*. – Їмам сáмо пáјчнџи, нéмам пáјац.
- пáк** прил. *оџеџи, џоново*. – Пáк ће дóјде.
- пáкóл** м *в. џэкэл*.
- пáкал** м *в. џэкэл*.
- пáкét** м *џошиљка која се шаље џошиџом*. – Војник ни пише да јóш нé добил пакét.
- пáкéче** с *дем. од пáкеџи, пáкеџиџи*. – Ако идеш у гáрд, понéси ми овóј пакéче на пóшту за војника.
- пáклица** ж *дем. од пáкло*. – Купи дvé пáклице "морáву" (*врсџа циџарџе*).
- пáкло** с *џаковање (о циџарџама)*. – Їмам пáре за еднó пáкло циџаре.
- пáкос** м *нейриџаџељско, злурадо расџо-ложење према коме, пáкосџи*. – Сáмо пáкос прáн, ништа дрýго н-умé.
- пáкосац**, -сна, -сно *онај који чини пáкосџи, који има пáкосџи у себи, пáкосџан*.
- пáкосник** м *зав, пáкосџан човек, човек који чини нешџто из пáкосџи*. – Їма људи пáкосници који никóму добрó не мисле.
- пáкосница** ж *зла жена, жена која чини нешџто из пáкосџи*. – Снáјке су ју голéме пáкоснице, никог не пóштују у кóћу.
- пáкóсти** несвр. *чини пáкосџи коме*. – Не чини добрó, нéго воли сáмо да пакóсти.
- пáкување** с *џаковање*. – Тéшко му пáда пáкување дувáн.
- пáкуља** ж *џахуља снеџа*. – Излéгни на дивáну да видиш колкé пáкуље пáдају на зéмљу.
- пáкуљица** ж *дем. од пáкуља, пáхуљица*. – Глéдам у нéбо а пáкуљице ми пáдају на образи.
- палавáћ** м *велики комад чеџи (најчеџије хлеба)*. – Нéму дадý палавáћ, а мéн мрвку. – Онóлки палавáћ пóеде и пáглáдан.
- паламáр** м *калемарски нож*. – Дéда ми дáл паламáр и учил ме кáкó се калéми.
- паламáда** ж *бот. вишеџодниња биљка из фамилије Compositae Cirsium arvens.* – Пúна ни њáва с паламáду.
- палáнза** ж 1. *џас на канџиару*. – Тóри палáнзу на гéшку стрáну; 2. *канџар*. – Áј да тóримо на палáнзу, па да видимо кóлко ће изнесé.
- палáнса** ж *в. џаланза*.
- палáта** ж *раскошна, велелејна зџрада*. – Тéл би у палáту да живи, а не види да е шóгља шóгави.
- палéње** с *џаљење*. – У палéње кубé ис-троши сáв џибрџт.
- пáли** несвр. 1. *џоџиáљује (о ваџри)*. – Пáли кубé. – Пáли казán; 2. *џриáљује (о циџарџи)*. – Јошкáд пáли циџáру; 3. *униџиáва ваџром*. – Пáли стрџику на

- њиу, па ће после да оре; 4. укључује, сипавља у погон. – Пали сјаљницу. – Пали радио. – Пали трактор.
- пáли-гáси м и ж онај који, по својој жељи и по потреби воли да се игра са људима, подстиче или смирује сукобе.
- пáли сли́ве несвр. обичај да се пређе дана Божића пред зору пали слама испод шљиве. – Ја ћу палим овуј сливу, а ти онуј. – Палимо сливе док се раздани.
- пáлица ж метáлна шипка на јарму која се сипавља да би во могао да вуче кола. – Турн палице у јерџм, па тџ повеђи волџви.
- пáмет м 1. разум, ум. – Нема јч памет у главу; 2. изр.: Има кокошињи памет (крајке паметни, умно ограничен). – Памет у главу (приберн се). – Пáло на памет (сејно се нечежа). – Сџли памет (намеће своје мишљење). – Дугачка кџса крáтак памет (жене расуђују поврнно). – Чáвке му попиле памет (не мисли нормално).
- пáметан, -тна, -тно разборниј, мудар. – Пáметан, увек се извуче.
- пáметно прил. мудро, на пáметан начин. – Пáметно рабџти.
- пáметњаковић м фиг. и пеј. онај који се прави пáметан, приљуд човек. – Увек се најде по неки пáметњаковић да поквáри онџ штџ е добрџ.
- пампур м 1. запушач. – Запиши шише с пампур; 2. фиг. и пеј. мали човек, човек нискож расџа. – Онџ њџн пампур ми украде чакџју.
- пампурач м дечји шипџџ са плушаним запушачем као метџком. – Грацка децá су се нгрáла с пиштџџн пампурачн.
- пампурчáк м мн. пампурчићи 1. дем. од пáмпур. – Запиши шише с пампурчáк; 2. пеј. сићушна особа. – Деда Ли́ло, онџ твој пампурчáк ми гађáл куче, па га окривџл.
- пампурче с дем. од пáмпур. – Едвá извџко пампурче из влáшницу.
- панайја ж кољиво, кувано житџо које се носи у цркву о задушницама и дели за "бож да прџсти".
- пангалџз м живахно дејџе, манџуј, обецењак. – Онџ мој пангалџз се цел дџн јурца и бџе з-децу.
- пацдркне свр. фиг. умре. – Пáндркну и џн.
- панџур м џиштински службеник који разноси разне позове и обавештења присџеле из среза као и оне које кмеј шáље. (Тáј службеник може бити и нешисмен човек. Он одржава кмејову прџшџорију и у послу је веома ажуран). – Дојде пандур, џкну деда Ли́лу, нешто га кмеј[т] тражи.
- панџца ж шлинена шинџа, здела. – Покуса пуну панџцу млскџ.
- панџчка ж дем. од пáница. – Сипнџ пасуљчáк у панџчку и дáдо на децу да едџ.
- Панталџј м 1. црква у Нишу (Панџтелеј, посвећена св. Панџтелејмону); 2. вапшар који се одржава у Нишу, у Панџтелеју, 9. августá по новом календару. – Идемо на Панталџј.
- панталџнке ж мн. дем. од пáнтáлоне, пáнтáлонџце. – Ако га увáтнм, ћу га истресџм ис панталџнке.
- пантџење с пáмћење. – Има слáбо пантџење.
- пáнти несвр. сећа се, пáмџти. – Пáнти јџш кэд је ишáл у шкџлу. – Изр.: Пáнти па врати (каже се ономе ко нерадо даје).
- пáнтивек прил. одувек. – Тџј си с такџј от пáнтивек и никој тџј не мџж да испрáн.
- пáнтљив, -а, -џ који добрџ пáмџти. – Млџго пáнтљив, ништа не заборáља.
- пáњака несвр. в. пџњака.
- пáок м деџ шџчка који полази од шљивџне зракáшџо и омођујује да цела кон-

с̄трукција п̄очка буде чвр̄ста, с̄та-билија. – Мбра да пром̄ним два паока на точак, попуштили ми.

па-пааа узв. дсч. *довиђења, дођи о̄те̄т.* – Кажн на бабу па-пааа.

папазјанија ж 1. *вр̄ста јела.* – За ручџк имамо папазјанију; 2. *фиг. перед, лом.* – Останули дџм и направили папазјанију.

папак м 1. *рожњата навлака која покрива крајеве п̄р̄стију у неких сисара (џове-ч̄ста, овце, козе, свиње);* 2. *пеј. поџа (о човеку).* – Кџд би знал кџ му е пребил папци, частил би га.

папреп, -а, -о *врло скуџ.* – На пијац свѣ папрепо, ништа се не купџе.

паприца ж изр.: *Ће игра на паприцу (буде веома послушан, под неким п̄ришиском).*

папџница ж *кочница која се с̄тавља на задњи п̄очак за̄реџе.* – Бес папџницу не поџди у шибу. – Сџ[г] ње нџзбрдица, тџри папџницу на точак.

пар м 1. *два п̄ремета која чине једну целину.* – Купил два пара опџнци; 2. *две истородне живоџиње.* – Купил два пара волџви; 3. *рођени с̄те године, равни, једнаки по особини.* – Они су пар. – На пар су рођени.

пара ж *џасовитџ с̄тање у које п̄лази течност̄ при испаривању.*

пара несвр. 1. *рас̄лија.* – Пара стар џемпир, ње плѣте нџв; 2. *раздваја по шаву оно ш̄то је ушивено, рашива.* – Пара рукави, да и[х] прешџе.

пара ж *новац.* – Леџи на паре, а н-умѣ да живџи. – Пара. душовадник.

парабаба ж *прабаба.* – Рѣтко кџј у селџ имал џиву парабабу.

парабабин, -а, -о *прабабин.* – Чџвамо парабабину кудѣљу.

парада ж *свечана поворка.* – Идемо на парадџ.

парадеда м *прадед.* – Мџј парадеда умрѣл пре него што сам се јџ родиџ.

парадедин, -а, -о *прадедин.* – Чџвамо парадѣдине тканице и чакију.

паралија м *онај који има дост̄та пара, боџаџи човек.* – Паралија, леџи на паре.

паралика ж *боџата жена, која има мноџо новца.* – Одал се за паралику, нѣ се оженџл.

парампарче с *комаднџ чеџа (обично разбијен).* – Пџде ми из рџку и рџзби се у парампарчиџи.

парастџ м *помен мрт̄вима, парас̄тос.* – Идем на парастџ. – Свѣ остџлам, мџра д-и[де]м на парастџ.

параунук м *праунук.* – Доживѣ да дочѣкам параунџка.

параунука ж *праунука.* – Имам двѣ параунџке.

параунуче с *праунук.* – Да доживџм да дочѣкам параунџче, па макар џдма умрѣла.

параунџченце с *дем. и х̄т̄. од параунуче.* – Дџдоше ми параунџченце да га мџлко припаџим.

пари несвр. 1. *буде вруџ, врео.* – Чџрба парн, дџвај да се не попариш; 2. *полива врелом водом заклану живоџињу да се лакше скине длака или перје;* 3. *џреје паром, врелом водом ради лечења.* – Пари гџшу, погркавѣл. – Пари нџге осѣбал; 4. *изр.: Парн џчи (ужива џледајуџи женски свѣџ).*

парџчка ж *дем. од пара.* – Млџго е скрџчав, ни парџчку не дџде на детѣ.

парка ж *дем. од пара.* – Дџјди да ти дѣда дџ еднџ паркџ. – Не дџде ни паркџ на детѣ.

парница ж *с̄тор између два или више лица, који се решава пред судом.* – Повѣл адвокатџ на парницу и нѣ јџ добџл.

паршичар м *онај који с ким води парни-*

- цу, као и онај који се радо и често парниччи.*
- парниччи** се несвр. *води парницу.* – Воли да се парниччи, и тој ти е.
- парњаџак** м *врињаџак.* – Мој Милан и твој Рајко су парњаџи.
- парњаџача** ж *врињаџица која се покреће паром.*
- парушљаџак** м зб. *им. од пара - новац, много новца.* – Парушљаџак колико бћеш, а за њи[х] нема какво да купиш.
- парушљаџици** м зб. *им. в. парушљаџак.* – Парушљаџици у сваки џеп.
- пархџет** м *дрвени под састављен од даицици.* – Позвај мајстора да му постави пархџет у собу.
- парцелишче** несвр. *дели земљиште на плаце.* – Јутре ће парцелишчемо њиу у Нишау. Едн плац ћу одма да продам, трџбају ми паре.
- парча** несвр. *комада, сече на комаде.* – Неће да парча месо, бће изедно да га продаде.
- парче** м *део, комад нечеџа.* – Вздан работимо, парче леб не туримо у уста.
- парченце** с *дем. од парче.* – Оцџи ми парченце леб. – Ће моли за парченце леб, ал' неће има куј да му да.
- пас** м *пас.* – Изр.: Пас лаје ветарноси.
- пасџ** несвр. 1. *налази се на паши (о сџоци).* – Волвн пасу на ливаду; 2. *папаса, чува овце или друџу сџоку.* – Отишџл да пасџ овце у Цареву ливаду; 3. *ојлођује кобилу (о пасџу).* – Одвџл кобилу да ју пастув пасџ.
- пасира** несвр. *полази за руком неки поса.* – Досџг ме тој не пасирало, ткање ми нешто не иде џтко.
- паснаџ** м *прах од браина који настџаје у воденици када се меље житџо.*
- пасторак** м *сти из преџходноџ брака брачном друџу из новоџ брака, своје очуху или маћехи.*
- пасторка** ж *кћи из преџашињеџ брака брачном друџу из новоџ брака.*
- пасторче** с 1. *деџте из преџашињеџ брака брачном друџу из новоџ брака.* – Чувала сам пасторче као своџ дете; 2. *фиг. онај којему се не посвећује довољно џажње.* – Сви су добиџли по перашку, само сам ја испал пасторче. Несу ми дали.
- пастув** м *зоол. коњ за приџлод.*
- пасује (се)** несвр. *уклаџа (се), одџовара.* – Донџси друџи ћунак, овџј не пасује; – Врата се не пасују, имају лувт.
- пасуљ** м *бот. једноџдишња махунастџа биљка.* – Узџл набадиџну да чука пасуљ.
- пасуљџк** м *дем. од пасуљ.* – Напунимо два џака с пасуљџк.
- пасуљџвина** ж *суве махуне пасуља из којих су узџџа зрна.* – Каџ очукаш пасуљ, збџрни пасуљџвину на куп. Трџба ни за стоку.
- пасуљџџк** м *дем. од пасуљ.* – Турџла сам пасуљџџк да се вџри за ручџк.
- патџнт** м *мали металини клин са зашиљеним врхом на једном крају и округлом плочицом на друџом, чавлиџ.* – Пригрџбаше ми нешто патџнти, па сам за њи морал д-џдем џџк у град.
- патџње** с *паџиња.* – Цџл вџк патџње а не радување и смејање.
- патџрица** ж *друџи дан крсне славе.* – Дошџл на светџц, а на патџрицу си отишџл.
- пати** несвр. *подноси паџињу, пџриџи.* – Млџго пати што нема деџу.
- пати се** несвр. 1. *подноси паџињу, мучи се.* – Тџшко живџи, пати се; 2. *множи се, размножава се.* – Овџј се цвџће млџго пати. – Пате се како зџџци.
- патка** ж *анатом. мушки полни орџан, пџенис.* – Изр.: Боџи ме патка (*баџи ме бриџа*).

- патлавéзи м мн. 1. *муда, јајца*. – Изедé си патлавéзи; 2. изр.: Добíл патлавéзи (*нишíпа није добио*).
- пáтрав, -а, -о *шепав, кљакав*. – Пáтрав у обе нóге.
- пáу *узвик који се чује када опáли пушка или се коме опáли шамар*. – Пáу, пúче пúшка. – Пáу, пúче шлáковица по Брáнков обрáз.
- пачáрва ж *прлáва крпа*. – Узéл пачáрву да обрíше ложíцу.
- пачарíз м *дар-мар, кри, лом, шипéпа, пáкостí*. – Побíли се, па напрайли пачарíз.
- пачé с *дем. од пáпка*. – Болí га пáче, па едвá мóчка.
- пашалóк м 1. *пашíњак, паша*. – Одвél стóку на пашалóк; 2. *фиг. безбрижан живоíт*. – Дáл се на пашалóк.
- пáшиште с *в. пашíњак*.
- пашíњáк м *пеј. сíпомак, прбух*. – Ударíл га у пашíњáк, па едвá уздану́л.
- па штá *узв. свеједно, шíпа је с шíм, нека*. – Па штá, íсто ми се вáта, работíл донéс ел јóтре. – Па штá, извукал подебел крáј. Тóј му е за пáмет.
- пéгла ж *направа којом се пéглају пáканине*. – Напáли пéглу да опéглам кошýљу.
- пéгла *несвр. 1. злáча рублје, одећу*. – Малéчко, па умé да пéгла; 2. *фиг. пшуче, удара*. – Ѐма се пúши кэт пóчнем да га пéглам.
- пеглáње с *фиг. бапшíнање*. – Њéму трéба еднó дебéло пеглáње, па да се опáмети.
- пéд м *пéдаљ, сíпара мера за дужину*. – Ни пéд зéмљу му нéћу дáм.
- пéдаља ж *пóлуза у облику пáпучице која се покреће, а налази на бициклу*. – Мóра да подмáжем пéдаље на тóчак, да се пóбоље обртају.
- пéда се *несвр. одскаче, одбацује се кад се неки дузулáсíти или пáчасíти предмет баци пáко да одскаче ударајући врховима о зéмљу или воду*. – Врлí се, да вíдимо чíй ће кáмен вíше да се пéда.
- пéдне *свр. снажно и нашло баци нешíпо пáко да оно одскаче*.
- пéдне се *свр. нашло крене, пошрчи*. – Кэт се пéдном, हु и[х] стíгнем.
- пéкља ж *пéпља*. – Вржí пéкљу на ткање.
- пéкља *несвр. пéпља, нешíпо ради*. – Цéл дон нéшто пéкља óкол кóла.
- пéкља се *несвр. 1. меша се*. – Нé ти пóсла да се пéкљаш у туђу рáботу; 2. *занима се нечим, ради нешíпо*. – Цéл дон се пéкља око трáктор.
- пеклáвина ж *пéплавина, бављење неким пóслом*.
- пеклáње с *пéпљање, мешање*. – Дóсади ми с њíгово пеклáње у туђе рáботе.
- пéкмез м *фиг. и пеј. размáжена особа*. – Напрайл се на пéкмез. – Нíкој нéће с пéкмез да се íгра.
- пекмéзи се *несвр. фиг. и пеј. цмиздри, неопрáвано пáче*. – Не пíпај га, ће пóчне да се пекмéзи.
- пéкне *свр. испече нешíпо мало и на брзину*. – Пéкни мáлко месцé за ручáк.
- пеленáц м *фиг. човек који је пóдешíњно, дешíњасíта особа*. – Онóлки бíцман, а јóш пеленáц, íгра се з-дéцу.
- пелíн м *бот. билька јáкоз мириса и зоркоз укуса Artemisia absinthium L.* – Гóрко како пелíн.
- пéлцер м *косо одсечена зранчица шíшóме бильке (вошке, винове лозе) с пшóлком која се сшáвља пóд кору дивлáке бильке или сродне врсíте, ради добијања ошлемењене бильке*. – Мóра о[д] твоју јáбуку да узнем пéлцер, млóго е добрá.

- пéлцѣр мóмак** м *фиг. онај који воли да се ушлађује, доштерује.*
- пéлцување** с *цејљење од великих божиња.* – Кэт сам бíл мáли, водíли ме на пéлцување.
- пéлцуе** (се) несвр. 1. *цејти (се) од великих божиња.* – Јутре ће дóјду дóктору да пéлцују дéцу од богиње; – Коé се детé нé пелцувáло од богиње, мóра се пéлцуе; 2. несвр. и свр. *сади, засади одломљену гранчицу неке биљке с циљем да је пренесе.* – Пéлцуе мушкáтле. – Пелцовá двé рúжице; – Дóјди да ти покáжем кáкó се пéлцуе лимóн.
- пéлцује** (се) свр. *в. пелцуе (се).*
- пéна** ж 1. *мноштво сипних мехурића који се услед мућкања, паласанја, загревања или врења сипварају у зорњим слањевима неке шћености.* – Кад вáрим млекó, пázим да му пéна не излэгнe; 2. *жустиа пљувачка на уснама човека за време неких болестии или када је јако узбуђен, као и шћености која цури из челустии неких животиња када су ушлание, уморне или узбуђене и сл.* – Млóго бóлан, пуштíл пéну на úста. – На коњá излэгла пéна на úста, одмóри га мáлко. – Волóви се озноíли, излэгла им пéна на грбíну.
- пендúши** се несвр. *љути се, срди се, дури се.* – Сáмо се пендúши, а нé зна зéштó.
- пéнсија** ж 1. *пéнзија.* – И Мáрко отишóл у пéнсију; 2. *новиц који примају пéнзионери за издржавање.* – Прима пúну пéнсију; 3. *изр.: Тó е за пéнсију (каже се за нешто што је доштрајало, које није више за ушотребу).*
- пéнсионéр** м *мушка особа у пéнзији.* – О[д] дэнá[с] сэм пéнсионéр.
- пéнсионéрка** ж *женска особа у пéнзији.* – Оженíл се с пéнсионéрку.
- пéнсионéрски** прил. *изр.: Живí пéнсионéрски (каже се ономе који лeнcтвyje).*
- пéнсионíше** несвр. *фиг. лeнcтвyje.* – Кáквó рáботи дéда? Пeнcиoнишe и закpчyje.
- пéнсионíше** свр. *одређени орђан уíправе прeвeдe кођа у пeнзију, умирови.* – Јóш мáлко íма да рáботим, па ће ме пeнcиoнíшу.
- пéнсионíше се** свр. *оде у пeнзију.* – Јóш мáлко, па ће се и Лéка пeнcиoнíше.
- пéни** несвр. *избације пeну.* – Сапýн íч не пéни.
- пéни се** несвр. *пíрави пeну.* – Лáдно пíво се нé пéни кóлко што се пéни тóпло.
- пéнче** с *пóшпeшница, ђон.* – Пéнче ми се изéло, мóра да нóсим ципилу кут шúштера да ју попрáи.
- пeпчeтíра** свр. и несвр. *сипави (сипавља) пóшпeшницy, ђон на ципелу, чизму и сл.* – Овéј цóкуле ми пeпчeтíрáл шúштер Пéца. – Мáјстор Пéца узéл Рáтковe чíжмe да пeпчeтíра, а нé мојé.
- пeпчeтíрање** с *сипављање пóшпeшницe, ђона на ципелу, чизму и сл.* – Одрнéл опáнци на пeпчeтíрање.
- пéцѣр** м *пíрозор.* – Затвóри пéцѣр да ни прóмаја не убíје.
- пeцѣрчáк** м *дем. од пeцѣр.* – Турíл пeцѣрчáк и óће да му се вíди.
- пeцѣрчe** с *дем. од пeцѣр.* – Кэт пóјдeш, затвóри пeцѣрчe на борíчe.
- пeњáви се** несвр. *пренeмáжe се.* – Немóј да ми се пeњáвиш, сá[г] ху те бíсм.
- пeњáло** с *налив-пeрo.* – Учи се да пíше с пeњáло.
- пeњуáр** м *женски озрíпач који се ушотрeблyвaвa пíри чeнцáњу, пудерисању и купáњу.* – Кá[д] цe гóспe дíгну, обучý се у пeњуáр.
- пeњуpлíја** ж *врсíа пeцивa сa сиром.* – Кэд íдемо у грáд, ху ти кúпим eднy пeњуpлíју.
- пeњуpлíкa** ж *дем. и хпí. од пeњуpлíја.* –

- За детe купише едну пењурику.
- пéпел м *пéпeо*. – Запрéни компири у пéпел да се исечу́ док се деца́ изди́зају.
- пепелчóк м *дем. и хиї. од пéпeл*. – Тури ма́лко пепелчóк на попрíку, побо́ље ће да растe.
- пепеља́ра ж 1. *пéлeхана пoсyда коja се налази испод лoжиштa пéћи и служи да у њу пaдa пéпeо*. – Истрéсо пепеља́ру, очисти́ шпóрeт и наклáдо га; 2. *мања сítаклeна, керамичкa, мeтáлнa или плaстичнa пoсyдa у коју се пéресe пéпeо и бaцaју ошyици од цигарeтa*. – Голeм пушáч, купи́л пепеља́ру.
- пепељíв, -а, -о *сив, грaо, боје пéпeлa*. – Обука́л се свe у пепељíво.
- пeрáкa ж *пaок нa водeничнoм витлy*. – И без едну пeрáкy водeница мoже да мeље.
- пeрáчицa ж *дем. и хиї. од пeрaшкa*. – Дeцо, дoјдите, да ви бáпкa дá по едну пeрáчицy.
- пeрáшкa ж *oбојeно ускршнe јaје*. – Узeлa дeцá пeрáшкe нa сe клóцaју. – Моjá мáти чíни пeрáшкe зa Вeлигдeн.
- пeрвáз м *пeвицa, руб, пpозopскa дaскa*. – Трeбa ми чaмóвa дeскá зa пeрвáз.
- пeрдáши несвр. 1. *жлaчa зид дрвeнoм мистpијoм*. – Пoчeл сам да пeрдáшим сид, ал' н-умeм. Зaтoј сам окну́л мáјстoрa; 2. *фиг. итyчe*. – Кэт пóчнeм да гa пeрдáшим, ће мe зaпáнти.
- пeрдáшкa ж *дрвeнa мистpијa зa жлaчшe зидa пpи малéпeрисaњу*. – Бeс пeрдáшкy нe мoже сид убавo да сe измáзни.
- пeрдé с *oгрaдa нa дивaни*. – Тури́лa ћeли́ми нa пeрдé.
- пeрe сe несвр. *радн нa пoмe да му рубљe увeк бyдe чистo*. – Онí сe увeк пeрy. – Ич сe нe пeрy.
- пeрjáницa ж *дeо кукурузнoг сítаблa нa комe сe нaлaзe пpaшницe*. – Момyрзa пoтeрáлa пeрjáницy.
- пeрjе с мн. *луковa пeрa*. – Накíдај пeрjе o[д] црни́ лyк, пa да eдeмo.
- пeрклa ж *пpакa зa вeзивaњe цигeлa, пeр-тíлa*. – Мáлe ми пeрклe, мoрa дa кyним дрyгe, пóдyгaчкe.
- пeрo с *листí кукурузa*. – Пáдлa гpaдyшкa, пa свá пeрa нa мoмyрзy ицeпíлa.
- пeрopез м *нож, бpитíвa*. – Нaострíл пeрopез да издeља пpучe.
- пeрунíкa ж *бoт. баштeнскo цвeћe Iris L.* – У слóг íмaмo убавy пeрунíкy, мoрa дa јy пpенeсeм дoм.
- пeрушíна ж *пeрje*. – Нaпунíл јeстéк с пeрушíну.
- пeрушíнкa ж *дем. од пeрушíнa*. – Пoпaдáлe пeрушíнкe из јeстéк, трeбa и[x] збeрeмo.
- пeрушкa ж 1. *кoкoшцe кpилo које служи кaо мeтáлицa зa чишeњe мрвa сa сítoлa*. – Узни пeрушкy и пoмeти трoшíњкe од остáл; 2. – Голeми сe, a јoш му пeрушкa висí из дyпe (*кaжe сe oпoмe ко сe уздíжe, пpави вaжaн*).
- пeрцe с 1. *мeтáлнo пeрo које сe сítавлa у држaљe*. – Рaскрeчíло ми сe пeрцe, пa нe мoг да пíшeм; 2. *луковo пeрo*. – Штíпни нeкo пeрцe o[д] црни́ лyк. Мoжeш и од бeли; 3. *дем. од пeрo*. – Нa шaшíр нoси пeрцe от сoјкy.
- пeсéк м *пeсaк*. – Зa малтepнcáњe ти трeбa сítан пeсéк.
- пeсмaрíцa ж *збopник пoпyлaрних пe-сaмa*. – Н-умe да пoјe бeс пeсмaрíцy.
- пeснíцa ж *сítиснyтa шaкa*. – Ударíл гa с пeснíцy пo чeљyстe, пa му избíл двá зyбa.
- пeспíчкa ж *дем. од пeснíцa*. – Кóлкo малeчкo, a íмa јáкy пeспíчкy.
- пeспнoбjац м *oнaј коjи радo и лeтo пeвa*. – Дeдa Лíлa бíл голeм пeспнoбjац. Кэд зaпoјe, од милíн да гa слyшaш.

- песнопóјка ж она која радо и лепо пèва.
– Моја мáти и моја сестра су биле голéме песнопóјке.
- пéсто бр. пèтí сiпoиiнa. – Дáл ми на зајóм пéсто динáра. Тóлко е íмал.
- пéстован, -а, -о *зàјен, нежован.* – Купíл двé óвце за домáзлáк. Óбе су пéстоване.
- пéстовање с *зàјење, нежовање (о бильци, живoиiньи).*
- пестодинáрка ж *новчаница од пèтí сiпoиiнa динaра.* – Разменил илјадáрке у пестодинáрке.
- пéстуван, -а, -о в. пèстiован.
- пéстување с в. пèстiовање. – Колкó пéстување, а мáлко родíле.
- пéстује несвр. *зàји, нежyје (о бильци, живoиiньи).* – Пéстује бáчу. – Вíди се кáкó пéстује волóви, вíди. Дá и [x] пéстује кáкó трéба, не бí се соплитáли кáд íду.
- песуклáв, -а, -о в. пèсуклiв.
- песуклiв, -а, -о *који у себи садржи пèсак.*
– Млóго трáжи от песуклiву ньи́ву, ал' тóј не мóже да добíје.
- пéт бр. пèтí. – Изр.: Ни пéт ни шéс (*без оклевања*).
- пéтáк м пèтiак, пèтiн *дан у недељи када се пiосiти.* – Сáмо се у блáги пéтáк блáжи, а у свáки дрyги пóсти.
- пéтáл м пèтiао, пèвац. – Изр.: Кýс пéтáл завéк пíле.
- пéтá ж *задњи део сiпoпaлa.* – Болí га пéтá. – Начепарíл се на пету́.
- пéтiна ж пèтiорица. – Нáс пéтiна да дóјде, до плáдне íма да окóпа овóј лóјзе.
- пéтiца ж *једна од шкoлских оцeна.* – У сведочáнсто íма свé пéтiце.
- пéтiчка ж *дем. и хиi. од пèтiица.* – Свé пéтiчке изнадобíјáл у писáнку и не вáли се.
- Петкóвдэн ж в. п. *Свèтiа Пèтiка, iрaзник који се славí 27. октiобрa iнo нoвом кa-*
- лeндару.* – Ћу дóјдем на Петкóвдэн да се вíдимо.
- Петковица ж в. п. *Пèтiка Трновска, iрaзник који се славí 8. августiа iнo нoвом калeндару.* – Дэнáс ћу íдем на Петковицу у Дóљни Матéвац, а јyтре ћу у Нíш на Панталéј.
- петлé с *млад пèвац.* – Исклáмо свí петлóви, остáймо сáмо еднó петлé.
- петлетíна ж *аузм. од пèтiэл.* – Колкé петлетíне íма у обóр, да се човéк уплáши од нí.
- пéтли се несвр. *кочoпeри се, јуначи се, iрaви се јак (иако iнo тије).* – Сáмо се пéтли а нíшта не мóж да урáбóти.
- петличé с *дем. и хиi. од пèтiэл.* – Нáша квáчка извéла сáмо еднó петличé, остáло су кокóчице.
- петли́чко м *сиiна, мала, кочoпeрна особa.* – Нíшта ми не мóже онáј петли́чко.
- петлицэнчóк м мн. петлицэнчíи *дем. од пèтiлицан.* – Кá [д] дóјде лéто, едéмо с лéб сáмо петлицэнчíи.
- петлицáн м пèтiлицан, пèрадајз *Solanum lycopersicum L.* – Овóј лéто поминy на лéб, попрíку и петлицáни.
- петлицанчé с *дем. од пèтiлицан.* – Откинy нéко петлицанчé за дéцу. – Ёзни нéко петлицанчé те га дáј на дéцу.
- пéтњи, -а, -о *који је у вези са пèтiом, пèтiи.* – Запéл ис пéтњу жи́лу и помэкнýл кóла.
- петобáнка ж *новчаница од iедесетí динaра.*
- петодинáрка ж *метáлни аiоен од пèтí динaра.* – Размени двобáнку у петодинáрке, па дáдо на дéцу.
- петокрáка ж *фиг. крстиа.* – Болí ме у петокрáку, не мóк се савíем.
- петопáрка ж *метáлни повчић од пèтí iпaри.* – Нéмам ни петопáрку у цéп.

петопр̀сница ж 1. *шака*. – Ђл видиш ову́ј петопр̀сницу? Ка[д] те ударим, ће ме запан̀тиш; 2. *шамар*. – Ударил му едну́ петопр̀сницу па га опаметил.

петр̀овача ж *врсѝа јабуке која сазрева око Пеѝрова дана*. – У слива́к смо има́ли две петр̀оваче јабуке и едва́ чека́ли да узре́ју.

петр̀овка ж *в. пеѝровача*.

пеѝурка ж *боѝ. пеѝурка, љѝива*. – Ђма пеѝурке коѝ се ед́у и коѝ се не ед́у.

печ́али несвр. *зарађује*. – Отиш́бл да печ́али па́ре.

печал̀овина ж *имовина зарађена печал̀бом*. – Саз дру́ство по́де сву печал̀овину. – Ништа за де́цу не оста́ви.

печ́енка ж 1. бот. *бл. бундева са ѝанком кором Cuscuta perlo L.* – Печ́енке су најслатке ка[д] це испеч́у; 2. *фиг. ошѝиана љѝава*. – Иде з-г̀блу печ́енку по сл́энце.

печ́ица ж 1. *печѝцу чине жиѝѝне сѝѝабљике које жеѝѝелац одједном обухваѝѝи руком*. – Печ́ица по печ́ица – ру́ковѝет; 2. *печѝцу чине лисѝѝови дувана или винове лозе које се слажу један на дру́ѝи у љѝомилице*. – Де́цо, берите дув́ан у печ́ице и ту́рајте у ко́ш.

пеш́ачи несвр. *иде пеѝице*. – Не во́лим да се во́зим, више во́лим да пеш́ачим.

пеш́ес бр. *пеѝѝ (до) шесѝѝ*. – Купил пеш́ес кѝла јабуке. – Д́ал му пеш́ес ба́нке да си ќупи не́што.

пешесна́ес бр. *пеѝѝнаесѝѝ (до) шеснаесѝѝ*. – Бео доб́р кэд му д́адо пешесна́ес ѝладе на зај́м, а с́г му не ва́лам.

пешестѝна ж *пеѝѝорица (до) шесѝѝорица*.

пешест̀орица бр. *в. пеѝешѝина*. – Позва́ пешест̀орицу ѝѝ да ми пом̀огну.

пеш́ки прил. *пеѝице*. – Ко́ња во́ди, пеш́ки од́и. – Ђде пеш́ки у гра́д.

пешкѝр м *убрус, комад ѝлаѝѝина или фро-*

ѝѝира који служи за брисање лица, руку и ѝѝела. – Д́ај ми пешкѝр да се обрѝшем по б́чи.

пешкѝрче с *дем. од пеѝкир*. – Д́ај ми пешкѝрче да обрѝшем ру́ке.

пѝвка несвр. *ѝѝуѝка*. – Мо́ре, у с́дњо време поч́ел и он доб́ро да си пѝвка.

пѝвкѝв, -а, -о *ѝѝѝак (о алкохолу)*. – Пѝвкѝво винце́ ни б́рзо у́вати.

пѝвне свр. *ѝѝуѝце, ѝѝѝѝе ѝѝокад, ѝѝѝѝе мало (о алкохолу)*. – Де́да си е во́лел да по не́ку ча́шку пѝвне уз руч́ак.

пѝѝе несвр. 1. *уноси кроз усѝѝа какву ѝѝѝѝносѝѝ у свој орѝанизам*. – Нем́ој у́моран да пѝѝеш во́ду, ће се разболиш; 2. *узима чѝѝѝо алкохолна ѝѝѝа или узима ле́кове*. – Научѝл се па кра́дом пѝѝе. – Мо́ра да б́уде бо́лан кэд не пѝѝе ле́кови на време́.

пѝѝење с 1. *ѝѝѝе*. – За еде́ње смо има́ли свѝе, а за пѝѝење не́ко сла́бо винце́; 2. *преѝѝерано узимање алкохола*. – С то́ј ѝѝѝѝѝо пѝѝење до́сади и Бо́гу.

пѝѝење с *дем. од ѝѝѝење*. – Поседе́смо си ма́лко уз мезенце́ и пѝѝење.

пѝжља м *мршава, сѝѝѝна, закржљао о-соба*. – Колкѝ бѝцман, а с пѝжљу́ се ѝгра.

пѝжљаѝв, -а, -о *онај који је сѝѝѝан, закржљао*. – Сва́ су му деца́ пѝжљаѝва.

пѝзда ж *фиг. слабиѝ, кукаѝица*. – Исп́ал пѝзда.

пѝздри несвр. *ѝлаче, цмиздри*. – Зѝшто ли пѝздри, да га пѝта чоѝѝек?

пѝзма ж *инаѝѝ*. – Те́ра пѝзму з-бѝшту́ и с ма́тер.

пѝјѝлѝк м 1. *ѝѝѝе*. – От пѝјѝлѝк ѝма свѝе; 2. *ѝѝѝанка*. – Бѝли смо на пѝјѝлѝк; 3. *чаѝѝѝење ѝѝѝем*. – Дош́л рѝд на мѝн да да́вам пѝјѝлѝк.

пѝјѝѝѝа ж зоол. *ѝѝѝѝѝѝа Hirudo medicinalis L.* – Несу́ му испушѝѝѝѝи кр̀в, не́го му тури́ли пѝјѝѝѝе.

пијалџк м в. *пијџлак*.

пијан, -а, -о *који се опио, напио*. – Кэко ли онакóј пијан отиде дóм?

пијандура м и ж пеј. *пијаница, алкохолничар*. – Пијандура, свé издаде за пиёне.

пијаница м *онај који се често опија, алкохолничар*. – Одалá се за пијаницу, па се мýчи.

пијанка ж 1. *сасџанак на коме се много пију алкохолна пића*. – Идем на пијанку. – Бил сам на пијанку; 2. *сџање опијености*. – Изр.: Лоша му пијанка.

пијанчење с *често узимање алкохолних пића*. – И старó и младó се далó на пијанчење.

пијанчи несвр. *много и често пије, опија се*. – Ништа си живо н-умé, сáл знá да пијанчи.

пијац м *место где се продају и кујују животиње намирнице: воће, поврће, сир, јаја и др.* – Нóсим грóјзе на пијац да га продáм.

пијач м *особа која много пије алкохол*. – Несэм неки пијач, ал` ћугцнем неку.

пије несвр. в. *пие*.

пијёне с в. *пиёне*.

пијёнце с в. *пиёнце*.

пијне свр. в. *пивне*.

пијóше несвр. *много пије*. – Цéл дóн пијóше, на кýћу не мисли.

пију, пију узв. *оном пијука пилића*.

пијук м *крамп*. – Понеси пијук, ће ни за-трéба.

пијука несвр. *пијуче*. – На Бэдњо вéче ми идемо по бáбу и пијукамо, а она врља орасн.

пиќ м *жеља за наношење шџеће, зла*. – Изр.: Има пиќ.

пиќавац ж 1. *опишак од цићарџе*. – Пуна

пиќсла с *пиќавци*; 2. пеј. *ситуина, кржљава особа*. – Он алосџја, а детé му пиќавац.

пиќавче смн. *пиќавчићи дем. и хип. од пиќавац*. – Ўгра се с пиќавчићи.

пиќаљ м *ножа, зџлоб*. – Чим се наљути, óн óдма с тојагу удáра по пиќљевн.

пиќља м *мршава, слабачка особа*. – Ни бэштá ни мáти му несó пиќљави, а óн пиќља! На кугá ли се изметну?

пиќљав, -а, -о *онај који је мршав, слабачак*. – Свá му децá пиќљава.

пиќсла ж 1. *пџељара за пушење*. – Голém пушáч, купил пиќслу, па ју турил на остáл; 2. изр.: До[к] кáжем ”пиќсла”, да тóј бóде гóтово (*уради нешто брзо и квалиџетно*).

пилáв м *јело од пиринча, скуван пиринач*. – За ручóк смо имáли пилáв.

пиле с *фиг. млада особа*. – За жену узéл пиле.

пилећар м *особа која једе пилеће месо*. – Пилећар, сáл пилећину еде.

пилећина ж *пилећина, пилеће месо*. – Од мéсо еде сáмо пилећину.

пи́ли, пи́ли *узвик за дозивање живине*.

пилче с *дем. и хип. од пиле* мн. *пилчићи*. – Нáша квáчка извела пилчићи. – Скукáл се како пилче пот квáчку.

пиљáр м *продавац воћа и поврћа*.

пиљáра ж *продавница воћа и поврћа*. – Иди у пиљáру и кóпи едну дињу.

пиљáрење с *бављење продајом воћа и поврћа, пиљарџтво*.

пиљáрка ж *продавачица воћа и поврћа*.

пиљка ж 1. *дечја игра са пиљкама и једним округлим каменчићем*. – Жéнски Пётко, з-девојчићи се игра пиљке; 2. *кост* – *четвртасџи део зџлоба предње ноге*.

пи́не свр. в. *пивне*. – Мóре, и óн си пине по неки пýт.

пінтер м бачвар. – Отерали бачву кут пінтера да ју попраи.

пiпа несвр. 1. *додирује да би шiiо испишао, уiознао*. – Не пiпај врата, оварбана су; 2. *дира, задиркује*. – Не пiпајте мачку, ће ви изгребe.

пiпа се несвр. 1. *додирује се*. – Штo ли се пiпа по челo, кeд на њег нeма ништа; 2. *дира се, задиркује се*. – Плoтна се не пiпа, мo[ж] се изгориш. – Кeд eдe, мачка се не пiпа. Мoж те напараси; 3. *фиг. невољно ради, iубоже ради*. – Сaмо се пiпа, ништа не рабoти.

пiпав, -а, -o сiор, iпiпав, невениi. – Млoго e пiпав у рабoту.

пiпавко м онај који је сiор у раду, не-сiрeтiњакoвић.

пiпаво прил. сiоро, iпiпаво. – Свe штo рабoти, пiпаво рабoти.

пiпaњe с додиривањe, дирањe, задирки-вањe.

пiпет м -Дабoгда га пiпет напaл, да га напaдне (*клeтiва*).

пипирeвка ж -Кeд га увaтим, ће ми iгра пипирeвку (*зло iрoђе*).

пiпка ж -Дабoгда га пiпка напaла, да га напaдне (*клeтiва*).

пiпка несвр. *додирује iрcтiма*. – Пiпка га по челo, нeштo e црвeн у образи.

пiпка се несвр. 1. *додирује се iрcтiма*. – Пiпка се по челo и образи, мисли да iма кeквo да скине од њи; 2. *фиг. в. iиша се*.

пiпкав, -а, -o в. iишав. – Везeњe је пiпкава рабoта.

пипкaњe с в. iишањe.

пiпне свр. 1. *додирне iрcтiма*. – Ел му врyђo челo, пiпни га; 2. *дирне (напaдне) некога*. – Пiпни га ако смeш! – Сaмо га пiпни, па ћу ти јa показeм.

пiпне се свр. 1. *додирне се iрcтiма*. – Кудe се пiпне, тyј га засврби; 2. *дирне се*.

– Не дa да се пiпне. – Ако се пiпне, oдма пoчнe да ровe.

пiпчe с – Пiпчe га напaло дабoгда (*клeтiва*).

пiрка несвр. iпiри, лaжано дува (*o вeтiру*). – Пoчeл вeтар да пiрка, ће oтeра oморину.

пирoвина ж бот. iпiревина *Triticum repens* L. – Зарасло му лoјзe у пирoвину.

пiротскe сандaлe ж (oбично у мн.) *врcтiа зyмене обућe са кашим за закоiчавањe*. – Игрa вyзбал, па покида кaичићи на пiротскe сандaлe.

пiрчи несвр. *малiпiрeтiра, iонаша се осиюно iрема некоме*. – Не пiрчи детe, пyшти га.

пiс *узвик којим се iтeра мачка*.

пiсaк м iпiсак, дeо музичкoг инcтiрyмeнiша. – Овој гaјдe iма добeр пiсaк.

писaљкa ж крижуља. – У моe врeмe се с писaљкy писувaло на тaблицу.

пiсан, -а, -o одрeђен, iредoдрeђен. – Пiсано му да пaти.

писaнкa ж свeска. – Увил писaнку у нoвинску артију.

пiсано с судбина. – Кeкo му e писано, тeкoј ће прoјдe.

пiсар м назив oдмила који млада даје млађeм музикaрцy из мужевљeвe рoдбине. – Мeнe снајка Мица oкa ”пiсар”, a мoјeга брата Тiку ”гoлуб”.

пiска несвр. 1. *вршиш*. – Штo ли пiска кeд га нiкoј не пiпа; 2. *iрoизводи високe, неiријaишнe, крeшишaвe зласовe*. – Пiска кeд врeи, грткo ми да га слyшам.

пiскав, -а, -o врло висок, iпaнак, крeшишав (*o зласу*). – Има пiскав глaс, па га срмoтa да врeи.

пiскаво прил. на iпiскав начин. – Пiскаво врeи.

пискaњe с вршишaњe. – Кeт пoчнe баштa

- да бие с кайш, њигóво пискање се чуе чэк у другу малу.
- пíсмo** с *тема, скица*. – Бес пíсмo немóј да тkáеш ћелíм.
- пíсне** свр. 1. *врисне*. – Кэт пíсне, долéко се чуе; 2. *фиг. проговори*. – Кэд му баштá дóм, не смé ни да писне.
- писувáње** с 1. *писање*. – У први рáзред смо учíли прво читáње па óнда писувáње; 2. *рукопис*. – Ёбаво му писувáње.
- писује** несвр. *пише*. – Детé ми писује с лéву рúку, не знам кэквó да рабóтим.
- питíје** ж мн. *пићíје*. – Нájбоље су питíје от свињске нóге и úши.
- пíтован**, -вна, -вно 1. *пићом*. – Пíтовни зáјци неће да бежé от кúћу; 2. *онај који је благе нарави*. – Онí су добри лúди, пíтовни су.
- питуван**, -а, -о *пићан*. – Сáмо питуван мóже да прíча.
- питувáње** с 1. *пићање*. – С питувáње се неће зáтреш; 2. *испићивање*. – Дoсáдише ми с питувáње кудé сам бíл.
- питује** несвр. *пића, обраћа пажњу (на некога)*. – Нíког не питује кудé иде ни кэквó рабóти. – Нíкој те не питује кэкó ти е.
- пицáјзла** м *фиг. нејоверљива особа*. – Пáзи се, пицáјзла е, ће те извáра.
- пицáн** м *човек који држи до своје сíполашње уредносíти*. – Бађав се прáи пицáн, кэд га нíкој не глéда.
- пицáни** се несвр. *уређује се, пáзи на своју сíполашност*. – Пицáни се, ће иде на óро.
- пицопéвац** м 1. *сипан, жгóлав и заједлив човек*; 2. *још млад, недорасíпао човек, жућоклунац*. – Пицопéвац је óн за мéн. Ѐма јóш да растé.
- пичéк** м *фиг. лепа девојка*. – Загледáл се у едán пичéк, па не мóж óко да одвóи од нéг.
- пíши** несвр. *запушује, запићива*. – Пíши буре.
- пишмáни** се несвр. *предомишља се, одустíје*. – Пишманíл се, неће од мéн да кúпи јáрићи.
- пиштí** несвр. *вришићи, йлаче, цвили, кука*. – Пúшти га да не пиштí.
- пиштугáљка** ж *пищíгáлка*. – Дéда ми од ора́ напраíл пиштугáлку.
- плáвез** м *оловка*. – Ёзни плáвез, па запíсуј кúј ти е кэкв́ дар донéл.
- плáвешче** с *дем. од йлавез*. – От плáвез напраíл плáвешче.
- Плáвча** м *име вола*. – Нáш Плáвча надбóл сви волóви у селó.
- плáдне** с *йодне, средина дана*. – Плáдне дојдé, а ручéк јóш нéма.
- плакáта** ж *лепак бачен из авиона*. – Над Грацко пóље нáдлете ероплán и пúшти плакáте. Уватí едну плакáту и прочитá кэквó у ну́пише.
- плакíња** несвр. *испира (рубље, усíпа)*. – Опрáла сам кошúље, па и[х] сóк плакíњам.
- плакињáње** с *испирање*.
- плáкне** свр. *испере, йропере*. – Кэт сам тóлко прáла, мóгу прање и да плáкнем. – Плáкни рúке, па сéди да рúчамо.
- пламенчéк** м *дем. од йламен*. – Кэт се појáви пламенчéк, ће ймамо и óган.
- плáндиште** с *месíто у хладу зде се у йодне сíтока одмара*. – Припрлá жéга, пошлé óвце на куд плáндиште.
- плáндување** с *одмарање сíтоке у хладу*. – Опéла жéга, па тéра óвце на плáндување.
- плáндује** несвр. *одмара се у хладу око йодне (о сíтоци)*. – Док óвце плáндују, јá свíрим у дудúче.
- плáтежан**, -жна, -жно *који прима добру йлашу*. – Óдма се вíди кúј[ј] је плáтежан а кúј нé.

- платина ж велика сиврдунића зрудва земље која се сивара приликом уга-рња. – Немó[ж] се орé, сáмо платине.
- плахата ж оџлас, објава о нечијој смрти или помену у писаној форми сивављеној на зид, сџуб или неко друџо јавно мес-сито. – У плахату пише да е дéда Јовán умрél. – Не прочита у плахату кэдá ће му давају гóдину.
- плацџк м дем. од плагц, плагцић. – Купил плацџк у град, ће праи кџћу.
- плáче несвр. испуишиа сок при резању (о виновој лози). – Рéжемо лóјзе, а онó плáче.
- плáчка ж само у изразу: Игрáчка плáчка.
- плáшив, -а, -о ониј који се лако плагши, који се свеџа боји. – Пíтам се, зéштó ли е тóлко плáшив? Њéгови несү тэкви.
- плáшило с сџирашило. – Турил плáшило у лóјзе да плáши скорциј.
- плевéње с чупање корова из засађене кулџуре. – Не помага плевéње, него копáње.
- плéви несвр. чуја коров. – Мóра да плéвим арнацик, почéл травуџак да га овá-ља.
- плéвџа ж зџрада за чување сџичине хране.
- плéзи (се) несвр. руџа (се) некоме пока-зивањем језика. – Детишлáк, плéзи ези́к на свáког; – Не га срмотá да се плéзи на стáри љџди.
- плéк м 1. лим, плагх. – Купил плéк за óлук; 2. лимена посуда (плагсија) за сџремање јела или печење хлеба. – Вáдимó лéбови ис плéковн.
- плéкан, -а, -о плагхан, лимен. – Купил плéкано буре.
- плекарíја ж дуџуљасџо буре за бор-довску чорбу. – Ће ми трéба еднá пле-карíја за лóјзе у Виннк.
- плéк мџзика ж блех музика. – На њнгову свáдбу свнри́ла плéк мџзика.
- плесњив, -а, -о плагснв, плагнро. – Немóј да едéте плесњив лéб, ће се разболи-тé.
- плесњиви се несвр. нешиџо плагсиаје плаг-сњиво. – Почéл лéб да се плесњиви.
- плетé кра́ци несвр. фиг. једва се креће од изнемоџлосџи. – Едвá иде, плетé кра́ци.
- плетíћа иглá ж иџла за плагење. – Еднá ми се плетíћа иглá нступила, мóра да ју заóстрим.
- плéћка ж зорњи део леђа између враџи и руку (плагћа). – Болé ме плéћке. – Нéшто ме укочило у плéћке.
- пли́к м мехур. – Попарí се у кипéлу вóду, па ми се надизáше плíковн на бутину.
- плíтко прил. у служби именице плагћак. – Ту е плíтко.
- плиткоу́ман, -мна, -мно малоуман. – О-нóлки бíцман, а плиткоу́ман.
- пловáн м зоол. плагћак, мужјак плагћке. – Пловáн иде напред, а пловке по њé.
- пловдина ж врџиа зрожђа. – Овој лóјзе ми е свó с пловдину, а онóј с црнину.
- пловка ж зоол. плагћка *Anas domestica* L. – Нéма дџушу. Убил ми двé пловке, па и[x] врџил у трња́к.
- пловчe с зоол. плагче, младунче плагћке. – Нáша квáчка извела пловчи́н.
- пловчи, -а, -о пловчи́н. – Штó ће ти пловча јáјца? Óћу да напáтим пловке.
- плóја ж 1. ујед неких инсекаџиа који јакó сврби. – Облагило га нéшто, па му се надизáле плóје; 2. плагк, мехур. – Ударил га с копрíву, па му излэгле плóје на руку.
- плóтна ж зорњи део плагчи на чврџио зориво на коме се може куваџи јело. – Пџкла ми плóтна на шпóрет, мóра да ју промéним.
- плóча ж плагћковица (за вола, коња). – Волóви ми обасáли плóче, мóра да и[x] вóдним куд албáтна.

- плóчас, -та, -то *који је пљоснапѝ*. – Од капију до басамáци наређал плóчас камен, да не улази с кáлаве нóге.
- плóчка ж *пљочица (узлачана од цреѝа или ћерамиде за иѓре школице; може биѝти и од пљоснапѝоѝ камена)*. – Напраи́ли смо плóчке, сáг се може и́грамо "Шесто нéбо".
- плужóк м *дем. од пљуѝ*. – За ти́ја волóви трéба плýг, а нé плужáк.
- плýкче с *дем. од пљуѝ*. – Напраи́л дéда плýкче за унýче.
- плéска несвр. 1. *удара, и́туче*. – Кэт пóчнем да га плéскам, ће се опамéти; 2. *а́йлаудира*. – Кад бдржа гóвор, почéше да му плéскају.
- плéскавица ж *фиг. баѝтине*. – Сáл плéскавица мóже да га смíри.
- плéскаѝе с 1. *баѝтинеѝање*. – Заслужíл је дебéло плéскаѝе; 2. *а́йлауз, а́йлаудирање*. – Кат се зáврши при́редба, чý се голéмо плéскаѝе.
- плéсне свр. 1. *ударн*. – Плеснý га преко úста па га умирí; 2. *падне*. – Тике плéсну на зéмљу.
- плéснс свр. *ударн се*. – Плеснý се по челó. ал' ми тóј не пóможе.
- плѝска несвр. *прска водом*. – Кэко те не срмотá да га плѝскаш?
- плѝскаѝе с *прскање водом*. – С плѝскаѝе се свé намокрíл.
- плѝсне свр. *пљусне, проспје (воду)*. – Пљнсу́л вóду на нéг, па га свé умокрíл.
- плѝска ж *пљоснапѝа флаша од чеѝврѝи или пѝла лиѝре у којој обично сѝтоји ракија, пљоска*. – Стáри лýди, кэт пóјду нéгде, увек си понесу́ плѝску у цéп.
- плјувáчка ж *зоол. врспѝа муве*. – Покрí мéсо, да га плјувáчке не наплýју.
- плýне свр. 1. *фиг. удари, ошамари*. – Пљуну́ му двá шамáра, па се пýши; 2. *изр.: Пљуне и замóча (с неким пркеше све односе)*. – Пљуне па залéпи (*уради нешпѝо на брзину, пѝвршно*). – Пљуне пот пéндер (*ишпѝта не може*). – Пљуне у лице (*искаже бес*). – Пљуне у шáке (*лапѝи се пѝсла*).
- плýнка ж *пљувачка, испљувак*. – Исплýј плýнку, да те не би́ем.
- плýнут, -а, -о *фиг. који с неким има испѝа својспѝа, особине, пѝшпѝуно једнак, идентѝичан*. – Пљунут бэштá. – Пљунута мáти.
- плýска несвр. 1. *пада (о киши)*. – Пљуска кíша; 2. *удара, шамара*. – Пљуска га по образí.
- плýсне свр. 1. *падне (о киши)*. – Сáмо кíша што не плýсне; 2. *ударн, ошамари*. – Пљуснýше двá шамáра и свé се умирн.
- плýцка несвр. *железн нечеѝа*. – Пљуцка за цигáре.
- плýштí несвр. *мноѝо пáда (о киши)*. – Цéл дэн плýштí кíша.
- пó прил. 1. *после*. – Дóјди пó Велигден; 2. *више (служи за ѝрађење компáраиѝива пѝридева и пѝрилоѝа пѝа и код именица и ѝлаѝола)*. – Мојá поприка пóмала о[д] твоју́. – Он би тéл да му се помлóго дáва. – Милáн је пóјунак од свí у селó. – Мáрко пóзна од мéн.
- пo предл. *за, иза*. – Їде по нéга (*за ѝм или иза нéга*). – Изр.: Слушај стáрог, ал' не иди по нéг.
- поáли свр. *размази (о деѝтѝу)*. – Сáми си поáлили детé, па им сáг дрýги крív што нéће да и[х] слýша.
- поáљак м *размаженко*. – Поáљак, тражи биéње.
- поáљен, -а, -о *онај који је размажен*. – Поáљено детé голéм ћутéк едé.
- поáпсени, -е, -а *они који су сѝтављени у заѝвор, лицени слободe, пѝхапшени*. – Свé што е мýшко, свé је поáпсено.
- поáпси свр. *сѝтави у заѝвор, лиши сло-*

- боде, *похаиси*. – Криве не поапсише, него праве.
- поара свр. *оїлачка, уїроїасїи, оїустїо-иш*. – Поараше га, па главу не мож да подїгне.
- поарчи свр. *поїроши, расїе*. – Поарчише и тїј малко што су имали.
- побагравеје свр. *заїустїи се, поїтїане їрљав*. – Побагравел, од грозе да га погледаш.
- побашка прил. *посебно, одвојено*. – Побашка еде.
- побегуља ж *девојка која је наїустїила кућу (родитїеле) и оїишла за момком*. – Тај ми побегуља не трѣба у кућу, орезилїла ме прет свѣт.
- побелјеје свр. *оседи*. – Од муку побелел.
- побеснеје свр. *побесни, подивља, разја-ри се, жесїтоко се наљуїи, иззуби моћ расуђивања*. – Побеснел, пїби дѣцу.
- побїе свр. 1. *пободе, набије*. – На међу побїл камен; 2. *поубија*. – Свѣ побїл, нїког жївог не оставїл.
- побїе се свр. *поїтуче се*. – Деца се побїла, па се помирила.
- побїје свр. *в. побие*.
- побїје се свр. *в. побие се*.
- поблесави свр. *пошашави, поїтїане неозбїљан, неурачунљив*. – Поблесавел, па свашта рабїти.
- побїдсе свр. *сукобе се (о воловима)*. – Бѣште, побїли се волови.
- поболї свр. *дем. од боли*. – Тїј ће малко да те поболї, па ће премане.
- поболї се свр. *разболи се*. – Брзо се побїле и бдане. – Час по час па се поболї.
- поболь, -а, -о *бољи* (комп. од бољ). – Велко, поболь муж од мѣн.
- побољује несвр. *честїо се разбољева, по-временно се разбољева*. – Нѣшто ми детѣ побољује, а свѣ му угађам.
- побратим м *їријатїель којеї је његов їријатїель изабрао за браїи*. – Данас ће угїсти да ми дїде побратим.
- побратїми се свр. *поїтїане їријатїель један другоме*. – Побратимїли се јїш у вїјску.
- побрљави свр. *полуди*. – Побрљавел, па јурї жену и дѣцу ис кућу.
- побутује несвр. *подзуркује*. – Стар човѣк за нїгде нѣ, сáмо га побутују.
- повїздан прил. *їреко целої дана*. – Повїздан си нѣшто ломїти, да не можеш више да га слўшаш.
- повадї свр. *извади*. – Повадїмо компирї, па и[x] дотерамо дом. – Повадї свї зубн, па сзг нѣма с кэквї да еде.
- повали (се) свр. *похвали (се)*. – И кд не трѣба, онї га повале; – Не чека да га дрўги повали, него се сáм повали.
- повала свр. 1. *пообара*. – Дунул јак вѣтар и повалал свї снїпови от крстїне; 2. *покоїтрља мало*. – Повалај буре да се малко одмїрим.
- повала се свр. 1. *лежне се у ред један до другої*. – На рагїжу се деца повала како прадї; 2. *полежне (о пїшеници, їрави)*. – Пченица се от кїшу повала; 3. *поїтра се мало їреврїїањем по їрави, слами*. – Малко се повала по сламу.
- повалан, -а, -о *пообаран*. – Повалани снїпови трѣба да се здѣну у крстїне.
- пївам прил. *на ову сїрану, наоiamo, ближе*. – Приїди малко пївам.
- поварди свр. *їриїазї, їричува*. – Дѣда оде дом, а јá остáдо да повардим лїже.
- поварђује несвр. *їричувује, їриїазује*. – Поварђује лїже од лапїви.
- поварђује се несвр. *їазї се, чува се*. – Поварђује се, не еде свѣ.
- поварка свр. *в. поварди*.

повáта (се) свр. *похваѣта (се)*. – Поватáмо врáпци у клóнку. – Свѣ су повáтани у лажú и отéрани у áпсу; – Поватáше се у óро да íграју. – Поватáше се у лажú.

повáти (се) свр. *пѣрхвáѣти (се) некоѡ посла*. – Нáша снáјка нéће ништа да повáти у рúке; – Поватýл се у нéку рабóту, па нéма кэд ни да рúча.

повéде свр. *зайочне да води (о колу)*. – Повéди óро, Милутýне. – Н-умé да поведé óро.

повéде се свр. *пође за ким, за нечим*. – Повéл се по нéг, па чúдо прáи.

повéсмо с *свиѣтак вуне или кудеље сѣремáн за пѣредење*. – Мојá мáти зэчэс испредé повéсмо. Нéма кúј да ју нат-предé.

повéчери м мн. *вече уочи славе, вечера уочи славе*. – Идем у тёткини на повéчери.

повечёрка свр. *дем. од повечера*. – Децá слáтко повечеркáше и отóше на спáнэ.

повéша свр. *окачи на шѣпо нешиѡ*. – На две-трѣ úзице повешáл свé вéшалке.

повѣди свр. *обави, пѣриведе крају (послове), заврши (послове), уради*. – Кэт повѣдим свé по кúћу, тóк ћу пóјдем на рабóту.

повѣје се свр. *искриви се*. – О[д] тежину се повѣили дирéци.

повѣне се свр. *покори се*. – Нé тёл да се повѣне, па га добрó избѣили.

повишéтак м *виѣтак, пѣвиѣница, додаѣтак*. – Добѣили смо повишéтак плáту.

повѣиши свр. *повиси, наѣикачи, повеѣа*. – Не мóж да живѣ док мáлко не повиѣи цену.

повѣишке прил. *повише, више*. – Свѣ су добѣили помáлко, а бн повѣишке. – Пóвишке му дáвају, да порастé.

повишúје (се) несвр. *повеѣава (се)*. – Цéне су до јучёр билé повишúване, сáг нéма зэштó да и[х] повишúју; – Цéне

мирују, не повишúју се.

повбóзи се несвр. *мало се вози*. – Да се мáлко повбóзим, па ћу íдем пéшке.

повбóј м *врѣца којом се пѣвиáју деца*. – Кэт повијеш детé, заврѣжи га с повбóј.

повбóјница ж 1. *свѣѣковина (кућна) пѣводом рођења деѣѣѣа*. – У недéљу прáве повбóјницу на детé, мóра нéшто да му кúпимо; 2. *поклон који се носи новорођенчѣту*. – На Дóцка се родило детé, па идóмо у грáд да му кúпимо повбóјницу.

повр прил. *изнад, поврх*. – Узѣмај грóјзе повр, а нé одоздóл.

поврáстри свр. *окреше гѣране на дрвѣѣту*. – За брстýну овѣја брéстови мóра да поврáстрим.

поврéви свр. *пóразгòвара, пѣпѣричи*. – Излéго у лúди да мáлко сáс нѣ поврéвим.

поврéди се свр. *увреди се*. – Голém гóспóдин, повредѣл се, па с нѣког не врéи у малú.

поврéђен, -а, -о *увређен*. – Чѣча Жѣвко е нéшто поврéђен и затóј ни и не добди у кúћу. Кúј ли га из кúћу тóлко повредѣл?

поврéи свр. *в. повреви*. – Повреѣше мáлко, па се растáише.

поврéји свр. *в. повреви*.

поврѣже свр. *извеже, повеже*. – Кэт поврѣжемо снóпови, ће сéднемо да се мáлко одмóримо.

поврзан, -а, -о *повезан*. – Поврзани снóпови, мó[ж] се дéну у крстýне.

поврлá свр. *побаца*. – Наљутýл се, па пóврлá свé ис кúћу. – Поврлáше свé на пúт.

поврлáи свр. *побаци, абóрѣѣира*. – У селó се не пáнти да е нéка женá поврлáила детé.

поврне свр. 1. *узврати, одгòвори*. – Умé на свáког да поврне; 2. *окреѣи*. – Напѣ се

- вóду, па поврну́ дúшу; 3. *пóвраићи* (о сїпоци). – Поврну́л стóку да не улéгне у ту́ђу детéлину.
- повр́не се свр. *враићи се, дође себи*. – Пáдо па се едвá поврну́.
- повр́та несвр. 1. *узвраћа, оджовара*. – Ѐца, кáд га пítгаш, умé и да повр́та; 2. *окрепљује*. – Повр́та дúшу с лáдно вóду; 3. *враћа* (о сїпоци). – Повр́там стóку да не напрáн штéту; 4. *враћа себи, оживљује*. – Истерáли му вáздук, па га повр́тају. – У давíл се, па га повр́тају.
- пову́кúје несвр. *пóвлачи, вуче, храмље*. – Пребiли му нóгу, пэ кáд íде он ју пову́кúје.
- пову́кúје се несвр. 1. *снижава се, пóвлачи се, пóпáда* (о вóди). – У бáру се водá пову́кúје. – Пову́кúје ми се водá у бунáр; 2. *вуче се, задржава се*. – Јóш из онóј врéме се пову́кúју нéке ствáри (о заосїтáлим сїваримá).
- повучé свр. 1. *увуче у себе, удахне* (о диму). – Узó цигáру, добрó пову́ко и онесвeстí се; 2. изр.: Повучé дéблi крај (лoше пpође). – Повучé нóгу (кáд за неким пóчту жосїи да долазе). – Пову́кал на своју грбáчу (буде изи́гран).
- пову́чи-потéгљи узв. *пóвучи-пóпéжни*.
- погáнлáк м *пáкосї*. – С погáнлáк се не живí.
- погáђа несвр. 1. *ої́крива шїто*. – Погáђáмо кáквó íмамо за ручáк; 2. *нишани, жађа у мeшy*. – Не промáшúје, погáђа.
- погáђа се несвр. *цењка се, пáзари, пpави пóгодбу, ужоворе*. – Кэт купу́је, умé да се погáђа. – Погађáше се óко волóви, ал' се не погодíше.
- погађáње с *цењкáње, пóжађáње, пóгодба*. – Тóлко погађáње, а от погађáње нíшта.
- пóгазда м *вeћи жáзда од некођа*. – Милáн íспаде пóгазда от свí нáс.
- погáн, -а, -о *невалáо, лoш* (о особи). – Íма млóго погáно детíште.
- погáнија м *особа која чини лoше, злoђа, зáo чoвек*. – Бэштá му бiл погáнија, он не мóж да íспадне пóболъ од нéг.
- погáнштина м *ау́зм. од пóзанија*. – От погáнштину не мóжеш нíшта да сачу́ваш.
- погáчка ж *дем. од пóзача, пóзачица*. – Дочекá орачá с погáчку.
- поглé имп. *пóзледај*. – Поглé кáквó ми рабóти?
- поглéда свр. 1. *уради нешїто око сїтоке* (нахрани, нaпóји или пóчисїи). – Кэд íдеш у кошáру, поглéдај óко волóви; 2. *дође да види, обиђе*. – Свáку недéљу дóјде да ни поглéда.
- поглеђу́је (се) несвр. *пóзледа* (се), *пóзледа* (се) с врeмена на врeме, *пóзледава* (се). – Он ју кра́дом поглеђу́је; – Нíкој не вiди кáкó се мóмци и девóјке поглеђу́ју и сáс óчи договáрају.
- погóди свр. 1. *ої́крије*. – Ѐвек погóди кáквó íма за ручáк; 2. *убије*. – У лóв сам погодíл двá зáјца; 3. *да пáчно решeње или резултáт*. – Погодíл, тáчно е; 4. *уїадне неочекивано у шїто, наиђе неочекивано у шїто*. – Ишáл по тэвнину́ и погодíл бáш у рúпу; 5. *нађе, пpонађе*. – Несу́ погодíли пúт, па залутáли; 6. *удару у цeљ, мeшy, пpи жађáњу*. – Погодíл га у глáву с кáмен; 7. *снађе, задеси*. – Нáше селó погодíла голéма несрeђа. Пáдла градúшка и потуцáла свó пóље; 8. *најми, узме кођа да му пáлићи за извршeн пóсао*. – Погодíл двá надничáра да му помóгну у копáње момóрзу.
- погóди се свр. 1. *дожовори се, сїоразуме се*. – Погодíше се да продау́ кúђу у селó; 2. *дождо се да буде у шїто врeме* (нешїто). – Погодíло се да тáчно дóјдемо на вóз.
- поголемéје свр. *пóсїиане дужи* (о дану). – Нéшто е дáн поголемéл, вiди се по слáнце.

- поголѐми се свр. *узди҃гне се, по̀жорди се, на̀прави се важан*. – Обукал се у но̀во, па се поголемил и ми́сли да ни́кој не као он.
- по̀големчак, -чка, -чко 1. *већи*. – Њон црепула́н по̀големчак од мо́ј; 2. *виши, дужи*. – Син ју по̀големчак, мо́[ж] се же́ни. – У по̀големчак да́н се више урабо́ти.
- по̀гор, -а, -о *лошији*. – Онóј дете́ по̀горо от сву́ децу́.
- погори́ свр. *мало го̀ри, кра̀тко го̀ри; све изго̀ри*. – Нека ла́мба погори́ док вече́рамо. По́сле ће ју уга́симо. – Погоре́ше сва́ дрва́ до Божи́ћ и со́г не́ма с ка́кво да се гре́ју.
- погоспо́ди се свр. *поспа́не го̀сподин*. – Погоспо́дил се, па ни́ког не ви́ди.
- по̀гочка прил. *повише*. – По̀гочка смо да́нас урабо́тили.
- погра́би свр. 1. *узме, о́тме*. – Погра́би све што е добро́; 2. *пожури*. – Погра́били па пр́ви пожне́ли у село́. – Погра́би, да те не ува́ти та̀внина́.
- погрве́ља се свр. *пошуче се у и҃ри (с неким)*. – Ма́рко и Љу́ба се погрве́љаше, па се по́сле измири́ше.
- погрди́ свр. *мало поскичи (о прасеи́у)*. – Погрде́ше, погрде́ше, па се ухута́ше.
- погрешу́је несвр. *честіо зрени*. – Погрешу́је у мере́ње. – Погрешу́је у рачу́н.
- погрка́ви свр. *промукне*. – Преладил се па погркавѐл. – От поја́ње погркавѐл.
- погрóмка свр. *прилу́йка (о звечки)*. – Погрóмкај з-грóмку и дете́ ће се уми́ри.
- погу́ли се свр. *изгребе се (о кожи)*. – Куде́ се то́лко погу́ли? – Погу́ли се иде́јни кро́с трње́.
- подѐпиње несвр. *подоуи́ре*. – Де́да подѐпиње ле́су, да ју ве́тар нѐ́с не омáкне.
- подѐпне свр. *подоу́ре*. – Немóј да забора́ите да подѐпнете ле́су.
- пода предл. *под, испод*. – Седѐ пода дрво́ и поју́.
- пода́ се свр. *пои́устити*. – Не́ћу се пода́м на мла́ди. Јо́ш мо́гу да рабо́тим.
- пода́ва свр. *издава*. – Све́ подава на де́цу, за се́б ништа не о́стаи.
- пода́ва се несвр. *пои́ушита*. – Остарѐл, ал' се не пода́ва. Рабо́ти бараба́р с мла́ди.
- пода́вен, -а, -о *усмрћен давлѐњем*. – Кад отвори́ ко́чину, има ка́кво и да ви́дим: лиси́цу и о́кол њу́ пода́вене коко́шке.
- пода́ве се свр. (мн.) *по́некад се по̀свајају, по́некад се по́иуку*. – Подави́ше се како́ кучи́ћи, па се помири́ше.
- подаду́је (се) свр. *о́ткне, на̀ткне*. – Подаду́ле ми но́ге, не мо́г се обу́јем; – Подаду́л се у образи́, као да не спа́л.
- по̀далечак, -чка, -чко *подалеко, подале*. – Ка́меница е по̀далечко од Вре́жину.
- по̀далечан, -чна, -чно *в. подалечак*. – Пре́ стигну по̀далечни, а пре́ си и оти́дну.
- подбе́ре свр. 1. *по́тера*. – Подбра́ли сто́ку соба́ље у ши́бу; 2. *спопа́дне, заоку́и*. – Подбра́л башту́ да му препи́ше има́ње.
- подбе́ре се свр. *ску́и се, сабере се*. – Подбра́ли се па сви́отишли́ на светóц.
- подбра́ди (се) свр. *подеси (се), доведе (се) у ред ма́рама испод браде*. – Дóјди да те ба́пка подбра́ди, да будеш по́убава; – Подбра́ди се, неси́ се добро́ подбра́дила.
- подбрађу́је (се) несвр. *подешава (се), доводи (се) у ред ма́рама испод браде*. – Н-уме́ се подбра́ди, па ју ма́ти подбрађу́је; – Пу́шти девојче́ да се са́мо подбрађу́је. Ако зна́ да се забрађу́је, онó зна́ и да се подбрађу́је.
- подби́је свр. *ста́ви подоуи́рач чему́ да буде чврста́, да се боље држи*. – Подби́ тре́чицу под остáл да се не кла́ти.
- подбу́је (се) свр. *подаду́је (се) у лицу́ од ста́вања или алко́хола*. – Подбу́ле му

- очи от спање; – Подбул се као да су га осе апале.
- подва́ти свр. *по̀пѣра, сѣ̀по̀падне, виче на неко̀џа, ѓ̀рди неко̀џа*. – Подвати́л де́цу па и [х] гр̀ди, а он крѣв.
- подва́ти се свр. *по̀чне да ѓ̀ори (о ва̀пѣри)*. – Подвати́л се о́ган, почѣл да горѣ.
- по̀двешка ж *по̀двезица, врѣ́ца од вуне која се на крају п̀лепѣња на чара̀пи усуче од п̀пѣри ка̀па и служи за омо̀п̀тавање чара̀пе око но̀ге, да чара̀па не сѣ̀падне*. – Откинѹле ми се по̀двешке на че́рапе.
- подви́је свр. *сави́је*. – Подви́л но́ге, па се одма́ра. – Кѹче подви́ло ре́п, уплаши́ло се.
- по̀дводан, -дна, -дно – Њѣгова њѣва и врба́к су по̀дводни (*сѣ̀пално их п̀лави вода*).
- подво́ен, -а, -о *одво́ен, оде́љен*. – Подво́ено живе́ и не ме́шају се.
- подво́ено прил. *одво́јено, по̀себно, не у зајѣдници*. – Де́ле се, о́ће си живе́ по̀дво́ено.
- подво́и (се) свр. *одво́ји (се), одели (се)*. – Чѣм подво́ил сѣ̀нови, у кѹ́ћу престанѹла разми́рица; – Подво́или се, не живе́ ви́ше на кѹ́п.
- подво́јен, -а, -о *в. по̀дво́ен*.
- подво́јено прил. *в. по̀дво́ено*.
- подво́ји (се) свр. *в. по̀двои (се)*.
- подвр́же свр. *по̀двече*. – Кад ми вадѣше крѣв, подвр́заше ми рѹ́ку с некакво́ цревце́.
- подвр́љи свр. *по̀дба̀ци, по̀дме́тне, по̀п̀пури*. – Ко́ла мо́гу да по́јду ако по[д] то́чак подвр́љимо гра́ње.
- подвр́не свр. *по̀суврне, по̀дви́је у сѹ̀про̀п̀ном п̀равцу*. – Подвр́ну́л ка́пу на у́ши па му то́пло. – Подвр́ну́л га́ће па га́зи по во́ду.
- подгѣ́жѣак м пеј. *си́ћуина особа*. – Подгѣ́жѣак, а ће да́ва са́вети на голѣми.
- подговára несвр. *наѓ̀говара, наводи на какву радњу, по̀сѣ̀пуѣак*. – Подговára га да кра́дне па́ре иску́ћу.
- подговóри свр. *наѓ̀говори, наведе на какву радњу, по̀сѣ̀пуѣак*. – Подговóри́ли дете́ да упáли кама́ру.
- подголѣ́ми се свр. *в. по̀го̀лѣми се*.
- подгре́ју́је (се) несвр. *по̀дѓ̀рева (се)*. – Подгре́ју́је пасу́љ на кубѣ; – Док се ми мезѣ́тимо, нѣк се руча́к подгре́ју́је.
- подгѹ́шѣак м *по̀два́љак*. – У њѣгбу ва́милију сви́ имају подгѹ́шѣак.
- подеба́ва несвр. *зади́ркује неко̀ из обе́сѣ̀пи или ша́ле*. – Љѣкша, и он ће подеба́ва нѣког.
- поде́ва несвр. *изазива*. – Не поде́вај кѹ́че, ће те изе́де.
- подева́лка ж *изазивачица (женска особа која изазива свађу)*. – Ту́ј подева́лку не́ћу ви́ше да ви́дим у кѹ́ћу. Кад она́ до́јде, о́дма почи́ње биѣ́ње међу де́цу.
- подева́ње с *изазивање свађе*.
- подева́ч м *изазивач (човек који изазива свађу)*. – Подева́ч, ед́н д́н ће извуче́ дебѣло пцува́ње.
- поде́не свр. *изазове, за̀подене*. – Да неси́ поденѹ́л кѹ́чићи, не би те изе́ли. – Поденѹ́ше при́чу од рáт.
- по̀дѣ́ње свр. *по̀жње мало с оне сѣ̀пране на коју је по̀лежло жи́тѣ, да би же́тѣоцима било лакше да обаве же́тѣву*.
- поди́вља свр. *по̀луди, не може да се конт́ролише*. – Од не́слани љѹди ѣу поди́вљам.
- поди́гне свр. 1. *п̀ремесѣ̀и итѣ̀о на ви́ше месѣ̀о*. – Поди́гомо ства́ри на тавáн; 2. *очува*. – Поди́гал де́цу на но́ге; 3. *изѓ̀ради, саѓ̀гради*. – Поди́гомо нѣву кѹ́ћу; 4. *пове́ћа, по̀виси (о цени)*. – Поди́гли цѣ́ну на компи́ри; 5. *узме (о новцу)*. – Идем у по́шту да поди́гнем па́ре на књѣ́жѣцу.

- подигне се свр. *прикући се, прибере се (о лејтини)*. – Лётина се подигла, сáмо нáша остáла.
- подиграва несвр. *исмејавá*. – Подиграва и стáри и млáди.
- подиграва се несвр. *подсмева се, сїрда се*. – Нé га срмотá, подиграва се сá[с] стáри луди.
- подида несвр. *подједа*. – Нéћу да си подидам дéцу, мóра дóм да си íдем.
- подиђе свр. *буде ласкав, уђе (под кожу)*. – Подиђи му пот кóжу, ће се одобровóљи.
- поди́за несвр. *поди́же*. – Не поди́зај тéшко, ће се искилáвиш.
- поди́за се несвр. *нади́же се*. – Поди́за се асвáл на друм.
- подилази несвр. *уми́лава се из користи́о-љубља*. – Подилази му пот кóжу.
- подлáти свр. *покушава да неи́тио уради, каже*. – Сáмо подлáти а ни́шта н-умé.
- подлизу́је несвр. *преливајући се слива низ сїраницу суда*. – Пáзи кáкó сипу́јеш, подлизу́је ти.
- подљу́ти се свр. *подбуди се (о рани)*. – Рáна ми се подљу́тила па ме болí.
- подмáкне свр. *подмéйне*. – Подмáкни треску под остáл да се не клáти.
- подмáкне се свр. фиг. *додвори се*. – Ако умéш да се подмáкнеш, добрó ће прóјдеш.
- подмáже (се) свр. 1. *намаже (се) са свих сїрана*. – Подмáжи шáрке на врáта; – Скíни тóчковн, трéба се кóла подмáжу; 2. изр.: Подмáже гýску (*подми́ти, по́йкући ко́жа*). – Подмáже гýшу (*добро се најéде*); Трéба се подмáже (*да се по́дми́ти, по́йкући неко*).
- подмазува́ње с *подмазива́ње*.
- подмáши свр. *замахне*. – Подмáши с мeтлú да га удáрим, áл' ми óн пóбеже.
- подмéси свр. *при́преми (о квасцу)*. – Подмеси́ квасáц, да замéснм лéб.
- подмешу́је несвр. *при́према (о квасцу)*. – Подмешу́је квасáц, ће мéси лéб.
- подми́ри (се) свр. *намири (се), нахрани (се), да (се) колико је по́требно*. – Миран сам, подмири́л сам стóку; – Врéме је да се стóка подми́ри.
- подмлáди се свр. *осéйти се младим, по-сїтане млад*. – Подмлáдил се, úбаво из-глéда.
- поднéсе (се) свр. 1. *буде неком по вољи*. – Ако те поднесé, сéди, а ако нé, íди си; – Кэт су зáедно, не мóк се поднесу́; 2. *испíри (се)*. – Já тóј ви́ше не мóгу да поднесéм; – И тóј се мóра поднесé.
- поднóви се свр. 1. *кући ново одело, обуче се у ново*. – Подновíл се, обукал се у нóво; 2. *поново се појави, повраи́ти се, обнови*. – Чíр му се пá подновíл; 3. изр.: Подновíли се (*добили деи́е*).
- поднóси несвр. *пíри*. – Сиромá, мóра да поднóси свé.
- поднóси се несвр. *слаже се*. – Деца́ се поднóсе.
- пóдношке ж мн. *дрвене пéдале на пикачком разбоју по́моћу којих се по́крећу ни́ти*.
- подо́јак м *јагње које ситне пчу́ју мајку*. – Имам двá подо́јка, овцá и[х] не одбíва.
- подо́јче с дем. и хий. од *подојак*. – Немóј да забора́иш да ту́риш подо́јче под овцу́.
- подо́кне свр. *подвикне на ко́жа, изэрдн*. – Подо́кни по дéцу, нéће ме слúшају.
- подо́стри свр. *наошпíри, подошпíри*. – Ёл подо́стри брítву? Подо́стри.
- подрáни свр. 1. *урани, порани*. – Свáко јутро подрáни на рабóту; 2. *ухрани*. – Да подрáним прáсе на ћу га продáм.
- подрáњен, -а, -о *ухрањен*. – За свáдбу ми трéба ёдно-двá добро подрáњена крмка.
- подрéва несвр. *подри́зује*. – Нéка ме го-руши́ца увати́ла, па сáл подрéвам.

- подрине свр. *почистиши вилом.* – Улегал у кошáру да подрине под волóви.
- подрипкúје несвр. *подскакује.* – Тера јáгањци и подрипкúје на едну нóгу.
- подрине свр. *подскочи.* – Игра, игра па подрипне.
- подрипúје несвр. *поскакује.* – Подрипúје да довати црешње.
- подроб м *јело од исецканих прокуваних црева с пиринчем и црним луком.* – Мòј брát би се у подроб удавил, тóлко га воли.
- подрумција м *човек који се на свадби брине о подруму и пићу.* – Не мóже свáк да бóде подрумција, него човéк домаћин.
- подруска свр. *пољуља (на колону, у крилу).* – Навикло унуче да га дéда подруска на колéно.
- подубица ж бот. *дубичац Teucrium chamaedrys L.*
- подува се свр. *поквари се, испрули.* – Све ми се јáбуке подувале.
- подувати свр. *ухватиши одоздо, испод чежа.* – Ако мóжеш подувати дрвó одоздóл да га лáко дигнемо.
- подувати се свр. *љућо се посвађа и доведе до пиуче.* – Подуватише се па се и побíше.
- пòдугачак, -чка, -чко *прилично дуз.* – Моé пруче пòдугачко о[д] твоé.
- подúје (се) свр. *добије ошеклине.* – Од одéње ми подúле нóге; – Нóге ми се подúше од одéње.
- подúпина ж *задњи део панићалона (који покрива задњицу).* – Рáние су лúди носили чашíре з-голéму подúпину. – Кúче га уватило, па му све ицепило подúпину.
- подуспáри (се) свр. *загреје (се) јако услед сунчане топлóте.* – Подуспарило, па не мó[ж] се издржи у нíву; – Подуспарило се, па се не мó[ж] издржи.
- подúши (се) свр. *оњуши (се), помирише (се).* – Подушило ме кúче и почéло да мáва с рéп; – Кúчићи се подушише и манúше даржé.
- поебé свр. 1. *поквари, поломи.* – Пóбеба ми мóтор, нéма с кáквó д-й[де]м у грáд; 2. *нанесе зло.* – Ђу га поебéм лóше; 3. – Поебáше си мáтер (*попуюкоше се*).
- поебé се свр. *поквари се, поломи се.* – Пóбеба ми се пúмпа, нéма с кáквó да напумпам тóчак.
- поевтини свр. *чини јевитиним.* – Кэт поевтини, мóгу да купújem.
- поедé свр. 1. *поједе.* – Кáквó му дадéш, он поедé; 2. *фиг. изнури, саи́ре ("поједе" од злобе).* – Деца́ ме живог поéдоше.
- поедé се свр. 1. *окруни се, испроши се, изглода се.* – Пóбеде ми се зúб. – Ако се осовина не подмазúје, брзо ће се поедé; 2. *фиг. саи́ре се ("поједе се" од злобе).* – Поéдо се о[д] тúђе мисли. – Поéдо се од мýку.
- пóжега ж бот. *врши́а јесење шљиве, пожегача.* – Шљиве пóжеге су се затрлé у нáше селó.
- пóжет, -а, -о *пожњевен.* – Пóжете нíве чéкају орање.
- пожмí свр. 1. *пожмури, жмури крајико време.* – Нек пожмí мáлко, да вíди кáкó се жмí; 2. *фиг. и пеј. задржи се да коме досади.* – Пожмá мáлко, па си отидó. Видó да ми нíкој не придáва вáжнос.
- пожнé свр. *пожање.* – Сáм пожнéл цéлу нíву. – Пожéли смо на Врбíцу, јúтре ћемо у Мэсти́не.
- пóжњет, -а, -о *в. пожеи́.* – У пóжњету нíву улéгоше óвце да пасу тráву.
- пожутéје свр. *пожути, оболу.* – Пожутéл кáко тиква.
- пóза предл. *иза.* – Скутáл се пóза врáта.
- позабора́ља (се) несвр. *позаборавља*

- (се). – Позабораља свé што е учил; – Забораља се, забораља. Ал' да се свé позабораља, тóј не мóгу да свáтим.
- позавáди свр. *завади једне с дружим.* – Пó-завади свí и нíкој с нíког не врéи.
- позавíја несвр. *поплаче.* – Детé ће мáлко да позавíја, па ће се умири.
- позагáзди се свр. *побољша свој матиеријални положеј дошле да се већ може сматрати гáздом.* – Позагаздíл се па нíког не вíди.
- пóзам прил. *по земљи.* – Вáља се пóзам.
- позапосíра свр. *у пошћуносци све запосíрави, занемари.* – Позапосирáл и рóд и дéцу и нíког не вíди.
- позатíра свр. *погуби.* – Позатирáл пáре, па изéл дебéл ћутéк.
- пóзват, -а, -о *позван.* – Пóзват на свáдбу, а нé дошáл.
- пóздрав м – Понéси овóј као пóздрав, да се вíди да си бíл куд нáс (*обично то је јаје или неко воће које се даје некоме као знак да је био у гóспима код неких*).
- позелéни свр. *посíпане зелен.* – Позеленéл од лóутинóу.
- позíват, -а, -о *позиван.* – Позíват от сýд да дóјде, а он нé отишáл.
- позимéје свр. *дође зима, посíпане хладно.* – Јóш не позимéло, ал' кэт позимéје, тáк ће бóде чврстó.
- позлáтен, -а, -о *позлаћен.* – Остáл му о[д] дéду позлáтен сáт.
- познáва (се) несвр. *познаје (се).* – Кúче те познáва, нéће те изедé, сáмо те њúши; – Познáва се кој лóже.
- позóбе свр. *поједе зрнастиé плодове, поједе зрно по зрно.* – Слáтко позобá дватри грóзда у Призéтково лóјзе.
- позэвнí свр. *позвони.* – Пóзэвни ми úво, па прéстану.
- пóсам прил. *под земљом.* – Дéда ни е причáл да нéке ствáри трéба да се и пóсам чúвају.
- посвóни свр. *позвони.* – Посвонíше мáла свóна, сигурно е нéко детé умрéло.
- посíвли свр. *мало заплаче, поплаче.* – Нíшта му нéће бóде ако мáлко посíвли.
- посíда свр. *позиди.* – Посíда мáлко па се одмóри, нéц се замáра.
- посíпка несвр. *поскаче.* – Шúтну лóпту. Оná пóсппка, пóсппка и óде у бáру.
- посипкувáње с *поскакивање.* – Куд играóрци нéма посипкувáње него играње.
- посипкúје несвр. *поскакује.* – Посипкúје како јáре. – Посипкúје на едну нóгу.
- посíпне свр. *поскочи.* – Ѐгра, íгра, па посíпне.
- пóи несвр. *напаја, поји.* – Пóи стóку.
- поизврéља свр. *поизбаца.* – Свé стáро пóизврéља на ћубре.
- пóиздалек прил. *издалека, поиздале.* – Испитúј га пóиздалек, да не осéти.
- пóбилиште с *место на коме сíпока тије воду.* – Тéра óвце и кóзе на пóбилиште. Ка[д] це напију вóду, пá ће и[х] врне да пасу.
- пóило с в. *поилиштие.* – Волóвн знáју кудé је пóило, па сáми íду.
- поíска свр. *запражи, попражи.* – И кэт сам глáдан, мéн ме срмотá да поíскам лéб. – Ћс ти дá, сáмо поíскај.
- поискáка свр. *изађе једно за дружим.* – Откудé ли поискáкаше овóлко бробиñци, да ми е да знáм?
- поíта свр. *пожури.* – Поíтај ако мíслиш да стíгнеш на врéме.
- појáње с *пéвање.* – Бóље појáње нéголи плакáње.
- пóјас м 1. *повез којим се описује сипрук.* – Уватíли се за пóјас да íграју; 2. *сипен сродсíва с обзиром на родителје,*

- заједничке *порећке*. – Пети појас, мо[ж] се узну.
- појага ж колиба у пољу или у шуми где се чувају овице. – Идем на појагу.
- појаше свр. узјаше. – Појаша коња и оде у град.
- појде свр. *пође*. – Појдоше сви на рабóту.
- поје несвр. *пева*. – Поје у сáв глас (*зласно пева*).
- показивáч м дрвени *шпáић* којим су се у сáро време при читању *праћиле речи и реченице*. – Кад је мој башта ишáл у школу, он је имáл показивáч за читање.
- поkáни (се) свр. *понуди (се)*. – Ка[д] ти дојде човек у кúћу, ти га покáни ел с вино, ел с ракију; – Ако ме нíкој не покáни, ја ћу се сам покáним.
- поkáпе свр. *буде изложен великој хладноћи, смрзне се*. – Покапáмо од зиму чекáјћи га.
- поkáпе се свр. *смрзне се*. – Покапáмо се на студенíцу.
- покарабáса се свр. *споречка се, завади се, поквари односе*. – Покарабасáше се, па не врéве.
- поквáрен, -а, -о 1. *болесáин*. – Њмам поквáрен зúб, па ме боли; 2. *морално изопáчен*. – Дáнс ти е младнá поквáрена. – Њма поквáрено детé.
- поквáри свр. 1. *неишáо оишáеши, унишáи*. – Покварíл ми тóчак, нéма више да му га давам; 2. *доведе у непријáино сáње*. – Киша ни поквари весéље; 3. *лоше уишáче у моралном смислу*. – Мáрко ми поквари детé, íч ме не слúша.
- поквáри се свр. 1. *оишáеши се, онесáособи се*. – Сáт ми се покварíл, мóра га нóсим кут сајцију; 2. *изопáчи се у моралном смислу*. – Мóра се поквáри кад íде с тэквó друсто.
- покипí несвр. *још мало врн, поври*. – Нéк чóрба јóш мáлко покипí, па ју измáкни.
- покíсне свр. фиг. *посáне неишáо несео*. – Покиснúл кáко петáл на буњíште.
- пóклади м мн. *дан уочи почетáка посáа (Божићне, Беле, Пејóровске и Госпóјинске покладе)*.
- поклáпа несвр. 1. *сáвља поклопáц*. – Отклóпи грне, и не поклáпај га; 2. фиг. *зовори неишáо на заједáив начин*. – Навíкал свáког да поклóпи, ал' почéли и нéг да поклапáју, па му криво.
- поклисáр м *попов праћилац*. – Кэт пóп појде да свéти водíцу, по нéг појде и поклисáр.
- поклóпа свр. фиг. *поједе све*. – Свé што бéше изнэсено на остáл, свé поклопáше.
- поклопáло с *поклопáц*. – За свáко грне íма поклопáло.
- поклóпи свр. 1. *сáви поклопáц*. – Поклóпи грне, да се не удави нéка мушíца; 2. фиг. *неишáо кáже на заједáив начин*. – Доклé да те поклáпа, поклóпи и ти нéг, па нек се пúши.
- поклóпка ж в. *поклопáло*. – Пáде ми поклóпка, па се íзлуска.
- поклóпче с дем. од *поклопáка*. – Тúри поклóпчена тасáк.
- пóкој м – Пíемо за пóкој дúшу. – Пóкој му дúша!
- покóпа свр. *сахрани*. – Покопá сви у кúћу, па остану сáм како дубáр.
- покóри се свр. *понизи се, призна некое приоришáеи, своју кривицу*. – Бíл пáметан, па се нé покорíл.
- покóси свр. фиг. *побије све редом*. – Чекал и[х] да пријду близу и с митролéз и[х] свé покосíл.
- покóшка се свр. *споречка се*. – Покошкáли се па не врéве.
- пóкрај предл. *поред, уз, близу*. – Њде пóкрај рéку.

- покривка ж *ћебе или шито друго чиме се човек покрива кад лежне да спава.* – Лети спим бес покривку.
- покрка свр. фиг. *поједе.* – Покрkáше туђу мýку.
- покровџц м *покривач за коња и жоведа од козје длаке.*
- покрпи се свр. *обезбеди се.* – Несу више сиромá, покрпили се.
- покрстица ж *везени моштив у виду крстића.* – Везем "куварицу" на покрстицу.
- покрцка свр. фиг. *поједе све.* – Све што имáл, све покрцкал.
- покрши (се) свр. 1. *поломи (се).* – Кúј ми покрши тарáбе? – Кэт су кола претоварена, мóра се покрше; 2. *падне и пешко (се) повреди.* – Пáде и покрши ногу; – Све се покршил, пáдал од ора.
- покуди свр. *да недовољну оцену о некоме или печему.* – Покудили га на свá мéста и такој остáл неожéњет.
- покута свр. *посакрива.* – Све покутáл, ништа не мóg да нáјдем.
- покућнина ж *покућство.* – От покућнину нéмају ништа, сáмо остáл, óдар и двé столице.
- полэгáчке прил. дем. од *полэк, без журбе, полако, лажано.* – Навикал да иде полэгáчке. – Рабóти си полэгáчке и пре свí урабóти.
- полэк прил. 1. *без журбе, полако, лажано.* – Иде полэк, бóш га брига што га мí чéкамо; 2. *тихо.* – Врéјте полэк да ми не разбúдите детé.
- пóла ж *ширина поњаве, ћилима у сл.* – Сашила сам двé чéрге, едну о[д] двé пóле, а другу о[д] трí пóле; 2. *половина.* – Пóде пóла црепуљани пá му мáлко.
- полáга несвр. *куса испом кашиком неизменично са дружим.* – Нéмамо више ложице, Мáрко и Јовán ће полáгају.
- полáк прил. в. *полэк.* – Дé, полáк, не óкај óдма по детé, с оkáње се ништа не постíза.
- пóлани прил. *прећипошле жодине.* – Јóш пóлани смо тéли да га жéнимо, ал' óн нéће док не ислúжи војску.
- пóла нóћ ж *поноћ.* – Óн ће доћи óко пóла нóћи (*нар. песма*).
- полéдица ж *панки слој леда настíао смрзавáњем воде.* – Не вóди волóви по полéдицу.
- полéп м *масна наслађа на космаћом делу главе одојчеца.* – Пáзи кэкó скидаш полéп на детé.
- полéпи се свр. *избију пéже на лицу жене услед ћурдоноће.* – Кэт сам билá тéшка с Влáјка, несэм се билá полéпила.
- полиба свр. *покуса, покуса на брзину неку ћечну храну.* – Пóлиба млекцé у слáс, па прејдé и на чорбíцу.
- полилéј м *велики свећњак који виси са плафона у цркви.* – Кэкó ли запалише онóлке свеће на полилéј?
- полипче свр. *лише једно за дружим.* – Стóка ће за вóду да полипче.
- полита несвр. *полеће, нарће.* – Полита да се бие.
- политáње с *полетáње.*
- поличка ж дем. од *полица, поличница.* – Застручићи су на онúј поличку пóза врата.
- пóлноћ м *поноћ.* – Дојдé у пóлноћ и изразбуди свú дéцу.
- пóлови свр. *похвајта (о мачки).* – Онај ловцика пóлови свí мишеви у áмбар.
- пóлови несвр. *дели на половину.* – Кúј ће пóлови прáсе, тí ел јá?
- половин прил. *пола, половина.* – Да дéлимо брацки: половин тéб, половин мéн.
- половинка прил. дем. од *половин.* – Половинка тéб, половинка мéн.

- половња́ча ж пеј. и шалъ. *круйна женска особа средњих година*. – Треба да му најдемо едну половња́чу, па да се смири.
- поло́г м *јаје које се сипално налази у гнезду*. – Неће кокóшка бес поло́г да снесе јајце.
- поло́ка ж *боца, пљоска од пола оке (за ракију)*. – Ка[д] де́да по́jde на орање, у то́рбу, уз ле́б и сас ле́б, ту́ри и поло́ку с ракију.
- поло́ка свр. фиг. и пеј. *истије, пои́ије (о алкохолу)*. – Када ли полока́ше онóлко винó?
- полока́р м *онај који воли да пије бесипално, на пиуђ рачун, не сипидећи се*. – Не га срмота́, га́здин син, па полока́р.
- полока́рка ж *она која воли да пије бесипално, на пиуђ рачун, не сипидећи се*. – Несэм чу́л да е у наше село била не́ка жена́ полока́рка.
- поло́мен, -а, -о *поломљен*. – Дадо му це́лу кро́шњу, а он ми ју врта́ поло́мену.
- поло́че с *дем. и хиџ. од полока*. – Пред руча́к испише поло́че с ракију.
- поло́че свр. фиг. и пеј. *в. полока*. – Све што му да́ш, све ће да поло́че.
- полутина́ ж *половина*. – Прéполови ве-пра́ на две полутине и прóдаде и[x] на Ма́рка и на Стéву.
- поља́к м *чувар поља*. – Царе́в Андре́ја би́л најбо́љ поља́к у село́.
- пољачи́на ж *палаи́а чувару поља (најчешће у напјури)*. – Плати́ пољачи́ну две ба́нке, не мло́го.
- по́љс с *обрађено имање, лешина*. – Идем да ви́дим каквó ми е по́ље. – Почéло по́ље да се ди́за.
- поље́вица ж *место поливено водом, влажно и клизаво*. – Деца́ се ми́ше и напраи́ше поље́вицу у со́бу. – Немóј да праи́ш поље́вицу, да те не би́ем.
- по́љски, -а, -о *који расте у пољу, који се налази у пољу и сл.* – По́љско цве́е. – Идемо по по́љски пу́т. – По́љске рабо́те.
- пољу́би свр. изр.: Пољу́би вра́та (*не нађе нико́*). – Пољу́би по́па у ру́ку (*умре*).
- помо́кне (се) свр. *помакне (се), помери (се)*. – Едв́а помокну́ вре́ћу. – Те́шко ће то́ј да помокнеш са́м; – Помо́кни се по́натам.
- помо́сти свр. *обоји све редом*. – Све што сам има́ла све сам помо́сти́ла.
- помо́циња (се) несвр. *помера (се), поми́че (се)*. – Едв́а помаци́њам но́ге, не мо́к ти до́јдем на света́ц; – Помо́циња се да напраи́ место.
- помо́га несвр. *помаже*. – Помо́га си на де́цу.
- помо́га се несвр. 1. *помаже се*. – У све́ се помо́гају; 2. *служи се помоћним средстви́вом (ишпакном, ишпакном)*. – Ка́д иде, помо́га се с кука́љу.
- помага́лка ж *мошкa, краи́ка мошкa, ппоја́га*. – Ка́д узнем ову́ј помага́лку, ћу ти пока́жем.
- помо́зни свр. *поглади, помилује*. – Де́да е волéл да ни помо́зни по ко́су и обра́зи.
- по́малечак, -чка, -чко *омален, омањи*. – Сва́ су ју деца́ по́малечка од моју́.
- помо́лко прил. *у малој количини*. – Мо́ре, ви́дел сам и Младéна кэ́ко си помо́лко гу́цка.
- помо́ми свр. *позове мамље́нем*. – Помо́ми сви́ње и затво́ри у ко́чар.
- помо́еђу предл. *између*. – Изби́ нешто по́међу ни́ и ви́ше не вре́е.
- помо́ене свр. *спомене*. – Помену́ше Бо́га па ото́ше.
- помо́ери свр. *уѓане*. – Помери́л но́гу, па едв́а иде́.
- помери́ше свр. *помирише*. – Помери́ши, на кэ́кво ти ово́ј мери́ше.

- помѣтина ж *посѣтељица после порода*. – Крава се отелила, доктор ју очистио от помѣтину.
- поміје ж *вода од опраних судова са остацима хране, вода измењана лекињима*. – Сипа на праци малко поміје, нек лобају.
- помилује свр. *фиг. удари, испиуче*. – Буди миран, да те не помилујем скупаљу.
- поміне (се) свр. *издржи (се)*. – И овуж годин ћу помінем у старі опѣнци, ал' другу не могу; – Некако ће се поміне.
- поминјује несвр. *пrowоди животи у оскудици*. – Поминјујем на лѣб и лук, а за децу мора да има.
- помирѣње с *измирѣње*. – Њино помирѣње ме коштало живци.
- поміри (се) свр. 1. *измири (се), оконча неку свађу*. – Покушамо да и[x] поміримо, ал' не могамо; – Помірили се, не карају се више. – Ај се поміримо; 2. *изр.*: Помірил се са судбину.
- поміца (се) несвр. *помера (се), помиче (се), помало (се) креће*. – Едва поміца ноге кад иде, као да е сѣпет; – Стой у мѣсто, не поміца се.
- помлати свр. *побије све једно за другим, уништи*. – Паде градуска и свѣ помлати.
- помодри свр. *поплави*. – Помодрѣли му образи от студеницу.
- помбз-ббг *поздрав који се при сусрѣти изговара*.
- помбли се Бѳгу свр. *изговори молићву*. – Помбли се Бѳгу кад идеш у цркву.
- помбри свр. – Нека болка помори наше кокѳшке.
- помѳта свр. – Помѳтај ми малко прѣђу.
- помѳча се свр. *помокри се*. – Пушти детѣ да се помѳча.
- помѳчко м *попишанац, онај који мокри пода се*.
- помочуља ж *попишуља, она која мокри пода се*.
- помрђује несвр. 1. *мрда помало, мрдне понекад*. – Гледај како му помрђују бркови. – Помрђују му бркови како на маћку; 2. *фиг. избежава (о раду)*. – Помрђује од рабѳту.
- помре свр. *поумире*. – Ће помру од глѣд.
- помрзне свр. *смрзне све редом*. – Свѣ ће нѣѣс да помрзне.
- помрзне се свр. *смрзне се (о човеку)*. – Помрземо се на студеницу.
- помрси свр. 1. *замрси*. – Свѣ ми помрси прѣђу; 2. *фиг. поквари, побрка, поремети*. – Помрсѣше си рабѳту, нікој им не крив; 3. *изр.*: Помрсѣл му кѳнци (*учинио зло, осветио се*).
- помук м бот. *памук Gossypium Sp.* – Купила помук да ткаје пешкири.
- помучан, -чна, -чно *који је од памука, памучан*. – Нѳси помучну кошљу.
- понавља свр. *не положи, не заврши (о разреду)*. – Па понавља, мора га испишем, да ме више не трѳши.
- понављач м *поновац, онај који понавља разред*. – Нѣћу се дружим с понављачи.
- понављување с *понављање (о школи)*. – Нѣ му сефтѣ да понавља, навикал ѳн на понављување.
- пѳнагоре прил. *мало више, навише*. – Појдѣ пѳнагоре, па се врну да узне матѣку.
- понада се свр. *узнада се*. – Понадали се да ће Милѣва да појде за њиног сѣна, ал' она нѣ тѣла.
- пѳнадоле прил. *мало ниже, нанижѣ*. – Од нас надѳле су Тѳторови, а пѳнадоле Мѣглини.
- понасре свр. *навири понекад, погледа понекад; свраши понекад да види иши се ради*. – Понасре понѣкад куд њу, ал' слабо.

понајдобѣр *суперл. од добѣр.* – Милан и Марко су понајдобри од сви њи.

понапред прил. *мало напред.* – Сѣдни малко понапред, буди близу домаћина.

понапатам прил. *мало даље.* – Сѣдни понатам.

понедѣлник м *понедељак.* – Ђурђевдан се пада у понедељник.

понекипѹт (али и понѣки пѹт) прил. *понекад.* – Дојде понекипѹт да види башгѹ и мäter. – Понѣки пѹт се опије.

пониско прил. *ниже.* – Штó овѣј грање несѹ понишко, да се наедѣм црѣшње.

понивам прил. *ближе, мало ближе.* – Приближи се малко понивам, ништа те не чѹем.

пони́си свр. *носи мало.* – Пони́си ме малко, не мóg више ни да мрднем.

поњуши свр. *мало омирише (о ѡсу, мачки... некој дружој живојѡињи).* – Кѹче ме поњуши, па ме остави. – Крава поњуши траву и не тѣде да ју пасѣ.

поњушка свр. *фиг. нешто ѡтѡражи, испрепѹра (о сѡтварима).* – Дојдоше двá Бугарина, поњушкáше по кѹћу и отóше си. – Свѣкар ми поњушка по ковчег да најде дѹкати, ал' и[х] не најде.

пóвоам прил. *ближе, ѡближе.* – Дóјди пóвоам да ти кáжем кáквó сам видѣл.

поодáк м *ѡлазак.* – За поодáк да попиѣмо нѣку.

поодá (се) свр. *ѡудаје (се).* – Синови сам поженил, а ћерке поодáл и сáк сам миран; – За њег нѣма девојка, свѣ се поодáле.

поодáва (се) свр. *ѡудаје (се).* – Поодáвá ћерке, сáг јóш синови да ижѣним, па да се смíрим; – Свѣ се девојке поодáваше и Марко óстаде нежѣњет.

поодѣње с *ѡлазак, ѡлажење.* – Не помага трчање, него на врѣме поодѣње.

побди несвр. 1. *ѡлази, креће.* – Кад је

Марко у вóјску поодил, двѣ барáке гóсти имáл; 2. *ѡрошеѡа.* – Поодил малко по селó да видим кáквó има нóво; 3. *ѡхода, мало хода ѡа се одмори.* – Побди малко па сѣдне, побди малко па сѣдне, док не стигне у град.

побди се несвр. *ѡлази се, креће се.* – Куд њи се рáно побди на рабóту, а куд нáс нѣ.

поодлáк м *в. ѡодáк.* – Óдужи се њигóв поодлáк у вóјску.

побáка несвр. 1. *ѡдѡикује.* – Побáкај на дѣцу да се умíре; 2. *зове мало, зове са застѡјкивањем (коѡа).* – Побáкај, ће се озовѣ.

пооцв́ркне свр. *ѡоодрасѡе.* – Да детѣ малко пооцв́ркне, óдма ће га жѣнимо.

пóп м 1. *свѣшѡеник.* – Не вóли да му пóп улѣгне у кѹћу; 2. *главни дирек на крову или у ѡодруму.* – За попá трѣба пóдебело дрвó, а нѣ тѣнко; 3. *сној на врху крстѡине који својом ѡжежином не дозвољава да се она ѡоруши.* – Крстѡина ће бѹде пóчврста ако ју за попá тѹриш пóтежак снóп.

пóпа м *хѡй. од ѡѡ.* – Пóпа Мита ће дóјде да ни свѣти водицу.

попагáј м зоол. *ѡаѡаѡ.* – Немóј да си ко попагáј.

попагáјче с мн. *попагáјчићи зоол. дем. од ѡѡаѡај.* – Видѣл сам попагáјче у кавѣз.

попáда несвр. *ѡоиспада.* – Попáдáше му зѹби и сáг нѣма с кáквó да едѣ.

попадѡја ж *ѡѡѡва жена.* – Излеже попадѡја да види кѹј óка попá.

попадѡче с 1. *хѡй. од ѡѡадија;* 2. *ѡѡѡва кѡи.* – Загледáл се у попадѡче, óц се жѣни.

попáзи свр. *ѡриѡази неко врѣме на коѡа, на шѡо.* – Попáзи малко детѣ. – Попáзи млекó да не прóјде.

пóпара ж *јело које се ѡрави дробљѣњем бајѡѡѡ хлеба у млеко или слану воду.* – Живí на пóпару, нѣма зѹби.

- попáрен, -а, -о *који се опекао на кожи*. – Бежи као попáрен.
- попáри свр. 1. *врелом водом накваси одећу ради уништења бува и друже ѓмади или да би се одећа лакше опрала*; 2. *врелом водом накваси заклану свињу (прасе) да би је очистио од длаке*; 3. *увече топлом водом накваси на комаде исечени свеж кућус да би се за сутира укиселио*. – Не мóg да едем жив копус па га попарí; 4. *изгори, уништи (о слани)*. – Паде сланá и попари поље.
- попáри се свр. 1. *озледи се врелом водом*. – Попарí се с кипелу воду; 2. *ожари се*. – Идо по копрíве па се попарí; 3. *ојече се*. – Попарí се на жар.
- попарóтина ж *ојекоштина, озледа, рана начињена врелом водом*. – Изврну се казан с кипелу цибуру па му напраи попарóтине по ноге.
- попáсе свр. *све испасе*. – Њгóве ми óвце попáсоше свú детелину.
- попасé несвр. *мало пасе*. – Пушти волóви да мálко попасу.
- попéнда свр. заг.: Пратила ме мáти да ми дáш шéндало-пéндало, да пошéндам, да попéндам, па ћу ти га врнем (*ситио*).
- попетíна м 1. *аузм. од пој*; 2. *пеј. онај који је зарастао у косу и браду, који се зајуститио*.
- попић м зоол. *попац Gryllidae*.
- попишмáни се свр. *одустане од нечежи*. – Попишманíл се, неће да кúпи од мэн.
- попка ж *собна саидала*. – Купíли попке за бабу.
- попосле прил. *касније, мало касније*. – Попосле дојдоше и кúмови, несú могли попре.
- попáрен, -а, -о *поправљен*. – Сви пэнцери и врата су попáрени.
- попáреп, -а, -о *в. поправен*.
- попáри свр. *поправи*. – Добáр мáјстор, све мóже да попáри.
- попáри се свр. 1. *исправи жренику, прогуси*. – Попраи́л се, размíсли кá[д] трéба нéшто да рéкне; 2. *посиане бољи, ослободивши се каквих мана или порока*. – Тóлко се попраи́л па више не личи на онóг човéка; 3. *фиг. удебља се*. – Попраи́л се, не мóж га познáш; 4. *побољна се (о времену)*. – Чéкамо да се попáри врéме па да излéгнемо да орéмо за момóрзу.
- попáрља несвр. *поправља*. – Дéда попра́ља кóла.
- попáрља се несвр. 1. *не чини жренике, прогуси*. – Попра́ља се, не више као што е бíл; 2. *ојоравља се од болести*. – Попра́ља се, мóже сáм д-íде; 3. *побољшава се (о времену)*. – Попра́ља се врéме, мó[ж] се живí.
- попáрљан, -а, -о *поправљан*. – Попра́љана кóла íду кáо нóва.
- попáрљен, -а, -о *поправљен*. – Попра́љена сингерица рáди као да е нóва.
- попре прил. *неишío пре, мало раније*. – Ако мíслите да ми помóгнете, дојдите попре.
- попржи свр. *испржи*. – За ручáк ће попржимо по еднó јáјцé.
- попрíка ж бот. *паприка Capsicum annuum L.* – За ручáк íмамо пуњене попрíке.
- поприкóвина ж *стабљике паприке с којих је обран плод*. – Обрáli поприку, остáла сáмо поприкóвина.
- поприлéгне свр. *повремено, покайќад легне*. – Вóлни пóсле ручáк да поприлéгне и да оцпí нéку пáртију.
- поприсиромá непр. прид. *комí. од присирома*. – Влáјко бéше поприсиромá, али тэр по тэр и он оцвркну.
- попристéгне се свр. *обуче се боље, пристóјније*. – Да се мálко попристéгнем па да пóјдем на свáдбу, не íде да

- ідем како распаранда.
- попригѣсап, -сна, -сно *нешићо шеснији, нешићо ужн*. – Кожу ми дојде нешто попригѣсан.
- поприча (се) свр. 1. *поразговара (се)*. – Старѣји воле да си малко попричају; – Срѣтоше се па се слатко попричаше; 2. *договорн (се)*. – Деда и башта попричаше какво ће јутре да рабѣте; – Мужи се попричаше какво ће јутре да рабѣте.
- попричица ж *дем. од поприка, папричица*. – Да ми е сѣг една попричица да се ољућим.
- попрска свр. 1. *падне мало (о киши), овлаши*. – Попрска малко и ману. – Попрскај бетон да не испуца; 2. *попуца*. – Од ладноћу попрскаше жице на бандѣре. – Попрскаше ми обручи на чебѣр; 3. *накваси дворшћне да би ља почишћно*. – Попрскај обѣр да не дѣзаш прашину кѣд га метѣш.
- попрскјуе несвр. *ромиња (о киши)*. – Улазите у кјућу, почѣла кѣша да попрскјуе.
- попуни свр. *допунн*. – Попуни пресѣк.
- попуни се свр. 1. *допунн се*. – Ако се пресѣк попунил, попуњујте га јѣш; 2. *фиг. пошћане пунији, дебљи*. – Бѣше мршав, сѣк се попунил.
- попуца свр. *испуца*. – На нѣву кјућу ми попуцали ѕидови. – Руке ми попуцале од ладну воду.
- попуца ж (обично у множини) *нанула*. – Мѣј бѣштá умѣ да праи убаве попуче и попучке.
- попуче с мн. попучићи *дем. од попуца*. – Кѣд узнем овѣј попуче, ћу ти разбѣнем главу.
- попучица ж *алићка за кочење кола*. – Тури попучицу на тѣчак, сѣ[г] ће ідемо нѣзбрд.
- попучка ж (обично у множини), *дем. од попуца*. – Од попучке ми бѣштá напрайл сандале.
- попушта несвр. 1. *попуштује*. – Тѣсне му гаће па и[х] попушта; 2. *помагло захћева, не захћева моѣо*. – Не тражи млѣго од нѣг, попушта му; 3. *слаби, ослабљује, љуби*. – Почѣло да му попушта пантѣње.
- попушти свр. 1. *попушти, повећа нешићо шћно је било шћсно*. – Испод мѣшке му малко попушти; 2. *ослаби*. – Ич нѣма снагу, млѣго попуштил; 3. *фиг. одушћане од нечеѣа или присћане на нешићо мање*. – Ђе се погѣдимо ако и он малко попушти; 4. *(коѣа, шћно) напушти, осћави*. – Попушти ме болѣж у крстѣтину, мѣра се пазим о[д] тѣшку рабѣту.
- попчѣ с 1. *кић. од поћ*; 2. *попов син*. – С попá іде и попчѣ.
- пѣрэнѣчко прил. *раније ујућу*. – Јутре ћу пѣрэнѣчко да се дѣгнем, іма д-ідем у град и да се врнем.
- порабѣти несвр. *ради мало, ради помагло*. – Да си порабѣтим јѣш малко док се видн.
- поравња свр. 1. *учини шћно равним, поравна*. – Дојдѣ вáљак и поравња пѣт; 2. *доведе нешићо у ред, изјѣдначи*. – Поравња́л синови па е сѣг мѣран.
- поравња се свр. *сѣоразуме се, сложи се*. – Поравња́ше се у сѣд.
- поразбѣва (се) свр. *разбѣје (се) све редом, изризбѣја (се)*. – Нáљути се и поразбѣва свѣ пѣнцири; – Поразбѣваше ми се тѣстије, мѣра да кѣпим нѣве.
- поразболѣва се свр. *разболи се јѣдан за друѣим, сви редом*. – Свѣ лежѣ, свѣ се поразболѣвали.
- пораздáва свр. *разда редом све јѣдно по јѣдно*. – Свѣ прраздáвал, ништа за сѣб нѣ оставѣл.
- порáни свр. *нахрани*. – Порáни детѣ па га успѣ.

- пóрано прил. *раније, нешто раније*. – Јутре ћемо пóрано да појдемо, да пред слáнце будемо на нйиву.
- порáсте свр. фиг. *почне да се уздиже*. – Изр.: Порáсла му нýмера.
- порба (се) свр. *похаба (се) (о обући)*. – Трклет, све што обује све порба; – Нé добáр ђон на ципиле, па се брзо порбáле.
- порбан, -а, -о *похабан (о обући)*. – Порбане ми и сандáле, и пóпке, и ципиле, па мóра д-йдем бóс.
- пóрежција м *пóрезник*. – Дошáл пóрежција да му попише имóвину.
- порези́ли се свр. *обрука се*. – Порезили́ се куд лóуди.
- пóрезција м в. *пóрежција*
- пóретко прил. *ређе, доси́а реи́ко*. – Милáн пóретко дооди куд нáс.
- порине́ свр. *очисти́и лои́аи́ом (о снежу)*. – Едвá порину сне́г, млбго нападáл.
- пори́ца несвр. *пори́че, не при́знаје*. – Пори́ца, ни́шта не при́знава.
- поровé свр. *мало заплáче, поплáче*. – Пóрова мáлко, па се ўмири.
- пóрод м *ближи сродник*. – Брáт ми е пóрод от шўру. – Онй су пóрод од вáс.
- породи́лка ж *пóроди́ла*. – Мўжи, излэ́гните нáпоље да породи́лка рóди детé.
- порођена децá *деца исти́их роди́теља која су рођена убрзо једно за дру́жим (са размаком од не́йуне жодине)*.
- порођенче с *деи́е исти́их роди́теља рођено убрзо од не́йуне жодине од рођења при́ходно́ ж деи́и́а*. – Тика и Влáјко су порођенчи́ни.
- порўбен, -а, -о *ои́швен, пóрублен*. – Нóси порўбену крпу.
- порўча свр. *све по́jede*. – Пóруча све ис тањйр, сипи му јóш мáлко.
- порўчка свр. *све по́jede (о деи́теу)*. – Ўбаво си пóручка млекцé и лéбац, па излеже нáпоље да се игра.
- пóс м *пóси́*. – За сиромá ўвек пóс.
- пóсал м *пóсао, рад (о фабрици)*. – Мóј Дóцко се одмáра од пóсал.
- пóсан, -сна, -сно 1. *који се односи на пóси́*. – Долáзе пóсни днй; 2. *који не садржи ни́и́а од животи́ињско́ ж порекла*. – Дóсади ми пóсна ранá; 3. (у именичкој служби) *оно ии́и́о служи за пóси́*. – Ймамо и блáжно и пóсно.
- пóсан светэ́ц м мн. пóсни свеци́ *слава у дане пóси́а*. – У Кáменицу е Свéти Ђóрђе ўвек пóсан светэ́ц, а у Брeницу нé; завйси о[д] дéн у кой се пáдне.
- посвáди (се) свр. *посвађа (се)*. – Тáј óлош ми не трéба у кўћу, пóсвади ми сина и ћерку; – Посвади́ше се за нéшто, па се и побйше.
- посвйри свр. *посви́ра мало*. – Кэ́т посвй́рим, лéкне ми на дўшу.
- пóсебито прил. *одвојено*. – Пóсебито живé, ко Еврeи.
- поседáк м 1. *имети́ак*. – Овэ́ј поседáк ми е остáл од бэштў; 2. *задржавáње у жóсти́ма (обично неколико дана)*. – Отишлá куд мáтер на поседáк.
- поседи́ несвр. *дуже седи*. – Дóјди куд мéн да мáлко поседи́ш (буде неколико дана).
- посéре свр. пеј. *роди*. – Посрáла сам га, а óн ме йч не пóштуе.
- посéрка ж *йролив*. – Увати́ла га посéрка.
- посéрко м 1. *деи́е које врши́ нужду у жа́не*; 2. фиг. *слаби́, кукивица*. – Посéрко, ни́шта не мóж да ти помóгне.
- посерўља ж *она која се усрала, она која и́о чети́е чини*.
- посй́пе (се) свр. *поли́је (се), пóси́е (се)*. – Посй́пи цвёће. – Посй́пи га с чáшу по глáву; – Овóј цвёће трéба се посй́пе. – Посй́пи се сáслóнче.

- посипување с *поливаче, заливаче*. – Мани посипување, ќе падне киша.
- посипује (се) несвр. *полива (се), залива (се)*. – Посипује цвеће и ка[д] треба и кад не треба; – Цвеће усануло, не се посипувало.
- посира (се) несвр. *не придаје (се) важности (коме, чему), нишодашијава (се)*. – Посира сви по кућу. – Посира све што е добро; – Посира се на моју муку. – Посира се на моје добро.
- посиска свр. *мало сиса*. – Не музи млого краву, остави да и телé малко посиска.
- поситнице ж мн. (јд. поситница) *сиине попребе, сиинице*. – Кад máти иде на пијац, она си купи и неке поситнице.
- поскубé свр. *почупа*. – Нѐѐс ми поскубли лук.
- поскупује несвр. *поскупује*. – Све поскупује, како ли ќе се издржи.
- поскута свр. *посакрива*. – Има адёт да све поскута.
- посла ж *посао*. – Мора д-им у град, имам неку послу у суд.
- послужбник м *послужавник*. – Оће све на послужбник (*каже се ономе ко много извољева*).
- послуша се свр. – Оболести се, па не мок се послушам.
- посмева се несвр. *подсмева се, подсмехује се*. – Сваком се посмева, не зна да ќе и њему да се посмевају кад остари.
- посметé свр. *омети (кожа) у послу*. – Посметоше ме, па ништа не нап्राи.
- посметé се свр. *омети себе (у послу), збуни се*. – Посмето се па не мога ни "а" да кажем.
- посмéши свр. *обрука (кожа)*. – Моја су деца добра, неће ме посмéше.
- посмéши се свр. *обрука се*. – Посмéши се куд гости, не има какво да им изнесém за мезé.
- посмишка се свр. *помало се осмехује, посмехује се*. – Сал се посмишка кад врéи.
- посна земља ж *неплодно земљиште*.
- посно поим. прид. *посно јело*. – У постí се едé посно, а не блажно.
- посо с в. *посал*. – Врну се од посо.
- поспéчали свр. *зариди мало*. – Одо у свет да поспéчалим неку пару.
- поспí свр. *посјава, одсјава мало*. – Воли да си ујутру више поспí.
- поспóр м *запуштено земљиште*. – Треба едán дán онóј мój поспóр у Киселку да поорém.
- поспрéми свр. *уреди, површи послове, обави све послове*. – Не мок се одмóрим док не поспрéмим све по кућу.
- посрáботи се свр. *заврши се послови, углавном се заврши послови*. – Кат се поље малко посрáботи, ќе дóјдемо куд вас у гóсти.
- посредíн по *средини*. – Ишэл посредíн лóзе.
- посрчено прил. *брже*. – Ёл можеш ти малко посрчено да óдиш?
- постэциња несвр. 1. *подсиче да зори (о вапри)*. – Постэциња óгањ да гори; 2. *фиг. наговара*. – Постэциња дете да лéже.
- постáв м *илаино од памука или коноплé иткано на домаћем разбоју*. – Пртен постáв за стáри људи, а помучан за помлади.
- пóстава ж *велико дрвено кориио које запрема око сиио лишара*. – Турише вепра у пóставу да га шуре.
- постáвен, -а, -о *посиавлен*. – Постáвен астáл, м[о]ж] се едé.
- постáд м *месито одакле се започине жетива или койање на њиви*.
- постáен, -а, -о в. *посиавен*.

постáјен, -а, -о в. *постáвен*.

постáља (се) несвр. *постáвља (се)*. – Постáлају дирéк у пóдрум; – Гледáл сам кáкó се постáљају мајје на кúћу.

постáљање с *постáвљање*. – Идем на постáљање плóчу.

постáљење с *постáвљење*. – Мóј сáн добíл постáљење за учитеља у Гóјмановац, у Сврлiшко.

постáт м *ширина на њиви коју у један мах захвати копачи или жељеоци*.

постéгне свр. *ошрави, окрпíи (кућу или неку дружу сáвар)*. – Јóш кúћу да си постéгнем па да ме Бóг вíди.

постéње с *уздржавање од масне хране из религиозних пóбуда*. – Да е постéње добрó и попóви би постýли.

постý м мн. *постý, дани постýа*. – На постý се не блáжи.

постýза несвр. *постýже*. – Кáкó ли постýза да свé тóј урабóти.

постýлак м *пелена*. – Куј кáквó рабóти јá сáмо перéм постýлци.

постр́ви свр. *просíе усéуи, пóзуби усéуи*. – Половíн га пóстрви до[к] га дóнесе.

пострижé (се) свр. *пoдишина (се)*. – Дéда ме с машину úбаво пóстриже; – Идем да се пострижéм куд бербéрина.

постр́зина ж *вуна која се добије сýрижењем оваца око реиá и задњих нозý*. – Не ми продáл вúну него постр́зину, мóра да ју врнем и да си узнем пáре.

посúне свр. *да пoнекад*. – Нéћу да крívим úста, кáткáд ми посúне понéшто.

потэ́вни свр. *пoтáмни*. – Потэ́внéл кáкó землá.

пóтэвин прил. *пo мраку*. – Нé га стрá д-íде пóтэвин.

пóтэкши, -кша, -кшо *слабији, мање плодан*. – Мáрко е пóтэкши, мóра му

помóгнемо. – Њíва му е пóтэкша, уз њу мóра д-íде и ливáда.

пóтэ́нко прил. *пáнко, пáње*. – Мáра пóтэ́нко предé.

пóтэ́кши, -кша, -кшо в. *пoтэ́кши*.

пóтам прил. *мало даље, пoдаље*. – Пóтам од мéн.

пoтáпка свр. 1. *пoтáпша*. – Пóтапка ме по рáмо; 2. *мало ногама пoравна земљу*. – Сэс нóге пóтапка зéмљу па си óде; 3. *пoзaзи земљу пpи́ликом сађења садница воћака*. – Кэт сáдиш вилдáн, óкол њéг добрo пoтáпкај зéмљу.

пoтэ́гли свр. 1. *мало пoвуче*. – Потэ́глише га за úво и óн се úмири; 2. *фиг. мало сркне, мало пoпије*. – Ајде, потэ́гли мáлко из влáшу, нíшта ти нéће бóде.

пoтeклó с *пoрeкло, пoрoдична лoза*. – Знá[м] му јá пoтeклó. – Лóше му е пoтeклó, не узíмај га за мýжа.

пoтэ́ра свр. 1. *пoтэ́че (o ракíји)*. – Лóжи казán док не пoтэ́ра ракíју; 2. *замоли*. – Потэ́рај га да ти помóгне; 3. – Потерáл му сúшину (*пpимора да пpизна, да ради*).

пóтeс м *шири захваи́и пoља у једном а-тáру, једна зeoзpафска цeлина*. – Свáки комбáј íма свóј пóтeс, не смé да прéјде у дрýги пóтeс.

пóтијo прил. *пáшице*. – Пóтијo гoвóри (*нар. пeсма*).

пoтíка свр. 1. *иззуби, пoзуби*. – И дэнэс пoтíкáл двé óвце; 2. *испpеби, уништíи*. – Решíли смо да овýј гóдин пoтíкамо стóку, нéма кúј вíше да ју чýва.

пoтíка се свр. 1. *иззуби се*. – До сáг бéше тýј, кудé ли се пóтíка?; 2. *умре*. – Онэ́кáв чoвéк се пóтíка.

пoтíштí се свр. *мало се охлaди*. – Нéк се лéб мáлко пoтíштí, па њe рúчaмо.

пóткa ж нíи́и *која се пpовлaчи кроз зeв oснове пpи пáкaњу*. – Кэт се ткáје, пóткa

мóра дóбро да се збíва.

поткáјли свр. *поду̀пре* (о колима). – Поткáјли кóла да се волóви одмóре.

поткáстри свр. *по̀и́креше*, *мало исече зране да не шипрче*. – Поткáстри свó брѣсје у обóр, а брстíну дáј на кóзе.

поткáчи свр. 1. *дирне, задене, изазове*. – Ако га поткáчиш, од њѣг не мóжеш пóсле да се отресѣш; 2. *удар*. – Поткáчил га с песнйцу, па му истрѣсал свí зуби; 3. *закачи колима*. – Мáлко га кóла поткáчише и бн óдлете у јерúгу; 4. *по̀дсѣ́акне, по̀дсѣ́рекне*. – Поткáчи га мáлко и ће пóчне да ти прýча како навíен; 5. *по̀мо̀жне неком да се по̀ине*. – Поткáчи га да се укáчи на ора́.

поткáчи се свр. *по̀ине се мало, по̀ине се на неш́по ш́по није мно̀зо високо*. – Пóткaчи се дéда на столíчку да довáти шушенíчку.

пóткваса ж *квасац, маја*.

поткисѣли (се) свр. 1. *сѣ́ави (се) маја у млеко*. – Поткисѣли млекó за дѣцу; – Млекó се јóш не поткисѣлило, трéба да причéкамо да се поткисѣли; 2. *сѣ́ави (се) неш́по у воду да по̀сѣ́оји да би се лакше о̀прало, очисѣ́ило*. – Поткисѣли дѣдине чашíре у млаку вóду; – Турí дѣдине чашíре у вóду да се поткисѣле.

поткисѣљено млекó с *млеко у које је сѣ́ављена маја*.

пóтков м *по̀тковица*. – Кэд волóви íмају пóтков, бóље вучú.

потковѣ свр. 1. *по̀ткује*. – Отерáл волóви да и[x] албáтин потковѣ; 2. нзр.: Потковѣ опáнци (*пиреди неш́по, зло некоме*).

поткожуши се свр. *по̀ди́гне се кора с нече́жа*. – Дúвари у собу се поткожушили на вíше мéста.

поткопувáње с *по̀ткови́вање*.

поткопу́је несвр. *по̀ткови́ава*. – Пóчела водá да поткопу́је сíд.

поткрађу́је несвр. *по̀ткра́да*. – Срám га

бíло, и бн пóчел да ме поткрађу́је.

потóпен, -а, -о *по̀то̀пљен*. – У́зни онѣј потóпене гáће па и[x] опѣри.

потóпи свр. 1. *по̀једе неко јело умачу́ћи хлеб у њѣжа*. – Пото́пи свѣ ис тигáњ; 2. *сѣ́ави коно̀пље у воду да у њо́ј извесно времесѣ́оје како би се влакно од сѣ́абљике мо̀гло да одво́ји*. – Пото́пíмо коно̀пље у Нишáву чáк код Брзи Брóд; 3. *сѣ́а воду у чабар, кацу (расуш́ену) да касније не би испуш́или воду*. – Дѣнѣс ћу да потóпим и чебáр и кáцу, млóго се расуш́или.

потпѣти (се) свр. у *ходу по̀том (се) прѣкло́ти задњи део о̀панка*. – Обýл ми опáнци па ми и[x] потпѣтил; – Потпѣтише ми се опáнци, мóра да и[x] испрáвам.

потпѣћен опáнэк м *о̀панак чи́ји је задњи део у ходу прѣкло́пљен по̀том*. – Немóј да нóснш потпѣћен опáнэк, собúј се па га испрáви.

потпечѣ се свр. *одоз̀го исѣ́че*. – Турí тепци́ку да се мáлко потпечѣ.

потпíра несвр. *по̀ду̀пре*. – Потпíра врáта да се не отвáрају и не затвáрају.

потпíра се несвр. *по̀ни́паа се*. – Дојдѣ врѣме да се и јá потпíрам сто́јагу.

потпирáч м *по̀ду̀пирáч*. – Тóри потпирáч с овúј стрáну, вíдиш да се навесíло.

потпíсат, -а, -о *по̀пи́сан*. – Овóј ти нíе потпíсато, а мóра да бóде потпíсато.

пóтплата ж *зале́љена гúма на о̀панку одоз̀до*.

потплáти свр. 1. *по̀тку́и (неко́жа) да уради неш́по лоше*. – Потплáтили га да му запáли кошáру и плевњу; 2. *сѣ́ави по̀сѣ́аву на ка́пуи (о кро́јачу)*; 3. *о́јача о̀панак одоз̀до ле́љењем гúме*. – Нѣмам ни лѣпак ни тэквú гúму да си потплáтим сандáле.

пóтпре (се) свр. *по̀ду̀пре (се)*. – Пóтпри лѣсу; – Овóј сíд се трéба пóтпре. – И кóла

- се треба потпру.
- потрэви свр. 1. *по̀зоди*. – Пóтревѣ га у главу; 2. – Не мѡж им човѣк потрэви у чýтуру (*узоди, докаже*).
- потрэви сс свр. *задеси се, буде присуїтан у одређено време*. – Пóтревѣ се нѣкако да и он бýде тýј, па мѡже и да сведѡчи.
- потрїса (се) несвр. *по̀пресѣ (се), узбуђује (се)*. – Нѣхуда и[х] потрїсам; – Нѣху се за ситницу потрїсам.
- потрља (се) свр. *измасира (се)*. – Потрљај мálко рáмо с кóмову ракију, па ће ти прѡјде; – Лзкну ми кэт се потрља с кóмову ракију.
- потропа свр. *полуїа, по̀куца*. – Потропа на врата, ал' се нїкој не ѡсва.
- потрпа свр. *све сїави, сїпрїа*. – Све потрпал у кóла па отишъл дóm.
- потрпї свр. *мало тїрїи, исїрїи*. – Потрпї мálко, ће ти прѡјде болѣж.
- потсїрено млекѡ с *млеко у које је сїављено сиршїе, маїа*.
- потсїри (се) свр. *сїави (се) сиршїе, маїа у млеко*. – Дэнс ће потсїримо свѡ млекѡ коѡ смо помузли; – Ка[д] це млекѡ потсїри, трѣба с чїсто да се прекрїје.
- потсмїшка се несвр. *подсмехује се*. – Изр.: Потсмїшка се под брк.
- потстзкне свр. *подсїакне (о ваїри)*. – Потстзкни ѡган да се не угаси.
- потстзцїња несвр. *подсїиче (о ваїри)*. – Нїкој дрýги не потстзцїња ѡган него дѡда, као да е он сáмо у кýху.
- потстїца несвр. *по̀псїцїцїња*.
- потстрижѡ свр. *в. по̀спрїже*.
- потумѡ прил. *по сећању, наїамей*. – Најдѡ га потумѡ. – Идем потумѡ.
- потýра несвр. *подмеће*. – Пáзи кэкѡ потýраш кáмен по[д] тѡчак.
- потýра се несвр. *подмеће се, намеће се*. – Потýра се и кудѡ трѣба и кудѡ не трѣба.
- потýри свр. *подмейне*. – Потýри кáмен по[д] тѡчак. – Потурїше му нѣшто, па га откарáше у áпсу.
- потýри се свр. *подмейне се, намеїне се*. – Пѡтури се кудѡ му нѡ мѡсто.
- потýца свр. 1. *мрви тїуцањем (о пáирици)*. – Потуцá свý попрїку, нѣмам ни едн венѡц; 2. *по̀убиїа, по̀биїе, унишїи (о зраду)*. – Потуцá свѡ вѡшке и бýје на детѡ. – Пáде градýшка, па потуца свѡ живѡ у поље.
- поћутї свр. *прїчека, по̀чека*. – Нѣка тѡсто мálко поћутї, па ће га размешýемо. – Тѡл би ѡдма, нѣка мálко поћутї.
- поубáви свр. *пролеїша се*. – Њѡјна децá су порáсла и поубавѡла.
- поугáри свр. *по̀оре ниву по̀сле жейїве*. – Пѡсле жѡтву ѡдма поугáри.
- пѡуме свр. *зна боље, уме боље*. – Пѡуме да помузѡ ѡвце. – Пѡуме да чїта.
- пофáли (се) свр. *по̀хвали (се)*. – Сáмо ме грди, нїкад ме не пѡфали; – Децá вѡле да се пофáле.
- поцѡвчи свр. *фнг. и пеј. по̀пїје, исїїе (о алкохолу)*. – Кэт пѡцѡвчи пýн балѡн? – С полокарї пѡцѡвчи свѡ винѡ, па сáг нѣма с кэквѡ да се обесрáми.
- поцѡњава несвр. *по̀пїцѡнује*. – Не вáла му што поцѡњава и кугá трѣба и кугá не трѣба.
- поцѡпен, -а, -о *по̀цеїан*. – На нѡг остáла сáмо кошýла, и онá поцѡпена.
- поцѡпи (се) свр. *по̀цеїа (се), издере (се)*. – Поцѡпї си опѡнци идѡјнї по путїње; – Свѡ се поцѡпї провукувáјнї се крос трње.
- пѡцѡта ж *по̀сеїа*. – Микáн лежї у бѡлницу, па му идѡм у пѡцѡту.
- поцѡти свр. 1. *подсеїи*. – Поцѡти га, забрайл кэквѡ смо се договорїли; 2. *по̀сеїи*. – Пошли смо да поцѡтимо рѡд.
- поцрца свр. *по̀црка*. – За едán дán му

- поцрцаше све свиње.
- поче́пи свр. 1. *пологи, покида*. – Нека дечија ми почепила чепке на вилдани; 2. *размаже (о дејтеју)*. – Почепили детé, па не мџ га уува́пе; 3. *искриви, искрши*. – Почепило га нешто у но́гу.
- поче́пи се свр. *размази се, изојачи се*. – Почепило им се детé, па нџког не слуша. – Почепили се људи, несó више као што су били.
- поче́ша свр. фиг. *измлаїи*. – Тражи да га почешам по грбину.
- поче́ша се свр. – Ће се почеша кудé га не сврби (*лоше прође*).
- поцавeља се свр. *посвађа се, поїуче се*. – Скарáше се, па се и поцавeљаше.
- поцелeскује свр. *посавeїује*. – Гáзда Вeл-ко, поцелeскуј твоeга сина, нешто ми рекáл што не иде у људи.
- пошашави свр. *поблесави*. – Пошашавeл од бнeње. – Пошашавeл од нeслани људи.
- пошандрца свр. фиг. и пеј. *поблесави*. – Пошандрцáл па чúдо прáви по кúћу.
- пошeнда свр. *в. поїенда*.
- пошлџока свр. пеј. *поїије (о алкохолу)*. – Онј пијаница сeс црeвџ пошлџока свú ракију из буре.
- поштипe свр. *оїкине листџове при дну биљке (о луку, кукурузу)*. – Идем зeчeсу лџзе да поштипeм лúк. – Поштипи струк, па га загрни.
- пошто узв. – Пошто ти e овџ (*о прeд-мeїу*). – Пошто су ти (*о воћу*).
- пошто-зáшто прил. *будзаниїо*. – Прo-дáдоше све пошто-зáшто.
- поштувáње с *пошїїовање*. – Голeмо поштувáње, чeс и рáдос кeд ни дџду гџсти у кúћу.
- пошушњар м пеј. *замлаїи, прeстáк, послeдњи човек у сeлу, човек у кођи се нема пџверења, лош човек, сїїан безвредан човек*. – Едвá га преокренú да не бúде пошушњар.
- пра несвр. *покушави да лeїи лeїришáјући крилима, прха (о пїици)*. – Поглe онџ тичe: не мџ да полетї, нeго сáмо прá.
- прáв, -а, -о 1. *раван, несавијен*. – Кџла не дрúскају по прáв пúт; 2. *који нема кривице*. – Прáв, а лeжї у áпсу. – На прáвог се расипáше крúшке (*настїрада онај који нїје крив*); 3. *који одђовара жељама*. – Излeгните на прáви пúт. – Слáвко e прáва прилика за нáшу Лe-цу.
- правдинá ж *прáвда*. – Ће излeгне прав-динá на вїдело.
- прáведан, -дна, -дно *прáвичан*. – Бúди прáведан, немџ да закерúјеш.
- прáведно прил. с *прáвом, по прáвди*. – Тџ прáведно трeба да се рeши. – Прáведно се поделише.
- прáвен, -а, -о изр.: Прáвен у матeвачку черáпу (*каже се приљлуїој особи*).
- прáвeње с *прáвљење, израда (нечeђи)*. – Прáвeње кúће по бeли свeт му однeло здрáвље и донeло бџлке.
- прáви несвр. *прáви, изгрáђује*. – Цeл дeн нешто прáви, бáр да има нeки кџрис о[д] тџ.
- прáви се несвр. изр.: Прáви се вáжан (*уздиже се*). – Прáви се лúд (*не обраћа пáжњу на прeкоре и жрдње*). – Прáви се Тџша (*бáјађи нишїи не зна*). – Прáви се шeлeбá (*будаласї, скренуо*). – Прáви се шáтра (*будаласї*).
- прáво прил. – Кáжи прáво. – Ако кáжеш прáво, нeће те осудe.
- прáв-прáвцат, прáва-прáвцата, прáво-прáвцато *сасвим прáв*. – Дeда ми рекáл да сечeм сáмо прáве-прáвцате ши-бљинке, нешто му трeбају.
- прáв-прáвцит, прáва-прáвцита, прáво-прáвцитџ *вeома искрeн, најискрeнији*. –

- Адвокати су алаву́жде, ал' суди́ја мо́ра да бу́де прав-правцит, ел он суди.
- правцат, -а, -о *прав*. – Иди по ову́ј прав-цату врвннку, па ће излѣгнеш на пút.
- правцит, -а, -о *искрен*. – До сáк тэквог као Рáчка правцитог човѣка јóш несáм видѣл.
- праѣн, -а, -о *в. правен*.
- праѣси опáнци м *опáнци које израђују мајстѳори опáнчари, за разлику од домаћих опáника*.
- праѣње с *в. правене*.
- праи несвр. *в. прави*.
- прајне свр. *направи нешѳо на брзину*. – Млóго сам глáдан, прајни нешто да едѣм.
- пра́на вúна ж *вуна која је одмаићена и о́прана*. – Сáмо се пра́на вúна мóже да нóси у влачáру.
- прангаѳија м *обещењак, вражолан*. – Несáм дозволíл да мој сáн бу́де прангаѳија.
- прангíја ж *фиг. здрава, једра жена*. – Петкáна, женá ко прангíја.
- прански сапún м *сапун за прање*. – Ђмам јóш двá калѣпа прански сапún.
- прање с *рубље (припремљено за прање или тек о́прано)*. – Однѣла прање на реку. – Прострлá прање на жицу.
- прасѣћина ж *прасѣћина*. – Кэд му изнесѣш јагњећину, он би тѣл прасѣћину и не мóж му угóдиш.
- пра́си се несвр. *пеј. повраћа*. – Пивнúл мálко, па се пра́си.
- праси́ште с *аузм. и пеј. од прасе*. – Улеже праси́ште у градíнче, па свѣ рáзришка.
- пра́ска несвр. *љуишићо виче*. – Сáмо пра́ска. – Пра́ска на дѣцу, да и[х] уцува́пи.
- пра́сковача ж *ракија од брескве*. – Збрá пра́скве, да испечѣм нѣки казán пра́сковачу.
- прасу́ља ж *бременићи свиња*. – Чúвам еднóг вепрá и двѣ прасу́ље.
- пра́ти свр. *пошаље*. – Прáтили пакѣт на војника.
- пра́ћа несвр. *шаље*. – Пра́ћам им пáре на свáки мѣсец. – Пра́ћам писмо на пошту.
- праћа́ње с *слање, испраћај*. – Праћа́ње сáна у војску ме млóго коштáло.
- пра́ци с *мн. од прасе, прасад, прасци*. – Ђмам пра́ци, ал' несúза прóдаву.
- прачи́ћи с *мн. дем. од прасе, мали прасци, мала прасад*. – Тури слáму у кóчар, да не осѣбну прачи́ћи.
- прачóр м *зб. им. од прасе, множо прасади*. – Утерá прачóр у кóчар.
- пра́шак за погáчу м *сода бикарбона*. – Ако ти трѣба пра́шак за погáчу, ху ти дáм еднú кѣсицу.
- праше́ње с *илићко копање винограда, њиве ради сасецања корова*. – У праше́ње лóже ће ни отíду пѣт рáдника.
- пра́ши несвр. *илићко окопава њиву, виноград ради сасецања корова*. – Јúтре ће пра́шимо лóже у Виник.
- праши́нка ж *дем. од прашина, честица прашина*. – Не дáм да праши́нка пáдне на њѣг.
- праштí несвр. *одјекује, јако се чује*. – Кэ[д] дѣда увáти матíку и пóчне да кóпа, онó сáмо праштí.
- првáк м *прва, најбоља ракија ишћо поитече из казана*. – Првáк се остáла за лѣк.
- првѣнче с *прво дете*. – Дóцко ми е првѣнче, њѣг си највише вóлим.
- првинá ж *нешћо ишћо се први пуйи види, дозоди*. – Нѣ ми првинá да се кáчим уз брѣс.
- први-првцати пút *први пуйи (назлашено)*. – Први-првцати пút ми úлеже у кúћу.
- прво прил. *најпре*. – Прво трѣба да опр-

- скам лóјзе, па тóг да га пра́шим.
- п́рво и п̀рво прил. *нај̀пре (нај̀лашено).* – П́рво и п̀рво трéба да нами́риш сто́ку, па д-íдеш кудé òнеш.
- п́рво и п̀рвцато прил. деч. в. *п̀рво и п̀рво.*
- п́рво з́рно с *п̀рви сазреó п̀лод.* – Окусí п́рво з́рно о[д] цре́шњу.
- п́рвокóче с *младунче неке живош́иње које је п̀рво узледало светí.*
- п́рвоп́раскиња ж свиња која се *п̀рви п̀уи́ ош́расила.*
- п́рворóтка ж жена која се *п̀рви п̀уи́ п̀ородила; во́шка која је п̀рви п̀уи́ донела п̀лод.*
- п́рворóткиња ж жена која се *п̀рви п̀уи́ п̀ородила.*
- п́рвотéлка ж крава која се *п̀рви п̀уи́ ош́елила.*
- п́рдáк м *цев на жајдама кроз коју п̀ролази звук који служи као пра́иња мелодији.* – Њего́во га́јде íма добáр п́рдáк.
- п́рдeње с *чујно п̀уи́и́ање жасова.* – Íзрезили ме с п́рдeње, сви мíсле да јá п́рдíм.
- п́рдeшка ж пеј. *де́ше.* – Кудé пóјдем и п́рдeшку вóдим с мeн. – Дóјди сáма, остáви п́рдeшку дóм, да се поврeнмо.
- п́рдí несвр. 1. *чује се како п̀уи́и́а, исп̀уи́и́а жасове.* – Кэд íде, сáмо п́рдí; 2. – П́рдí му ку́ћа п́разна (*звр́ји п́разна*).
- п́рдлáн м *ау́зм. од п̀рдло.* – Кэд смо билí мáли, од п́рдлáни смо пра́или свира́јке.
- п́рдлó с *надземни део црно́г лука на чи́јем се врху налази цвасí.* – У трeћу гóдин лук истеру́е п́рдлó.
- п́рдл́а м *онај који п̀рди.* – Íде дeдин п́рдл́а, сá[г] òе се вáтате за носeви.
- п́рдна ж *она која п̀рди.* – Евé ју, íде она́ј п́рдна да се исп́рдí куд нáс.
- п́рдне свр. 1. *чујно п̀уи́и́и, исп̀уи́и́и жасове.* – Кэт п́рдне òе те заглóши; 2. изр.: Кат
- п́рдне мр́тав (*никад*). – П́рдал па пову́кал (*рекао п̀а п̀орекано*).
- п́рдољак м *звук п̀рдења.* – Кэкó íде, тэкóј пушта п́рдољци.
- п́рдоња м в. *п̀рдња.*
- преáне свр. *п̀резризе (о језику).* – Ёдо брзо па преапá език и сáг не мóg да eдeм.
- преáне езíк свр. *фиг. умре, у́ине.* – Дeда Милáн преапáл езíк. – Нáша мáчка преапáла езíк.
- пребóј м *део башíе.* – Едán пребóј òу за сáдим с копýс а другí с попри́ку.
- пребрáди (*се*) свр. *п̀оправи (се) марама на ж́ави, п̀оново (се) забрaди.* – Кэд ју се смáкне кр́па на глáву, она́ ју пребрáди; – Смáкнóла ти се кр́па, пребрáди се.
- пребрeкће свр. *учини п̀однош́ивим ош́ежано надимање услед п̀реобилно́г узимања хране.* – Наeл се па не мóж да пребрeкће.
- превáља свр. 1. *п̀омери кош́рљањем.* – Превáљамо трупци́ до сáм стругáру; 2. *п̀однесе, п̀репáти (о муци, тeреи́у).* – Превáлá тóлке мýке и невóље па остану́ жив, а он се сáмо жáли.
- превáља се свр. 1. *п̀омери се кош́рљањем.* – Овóј трупц́ бес петори́цу лóуди се не мóж превáља; 2. *фиг. јeдвa се заврши, п̀оложи (о разреду).* – Нeкако се едвá превáлá у другí рáзред. – Не тра́жим од òeг млóго, нек се сáмо превáлá, да га не óкају понавлáч.
- преварáнт м *варалица, п̀реп̀редењак.* – Преварáнт, од варáње живí.
- превáрено млекó с *млеко које се п̀ри-ликом кувања з́грушало.* – Нeћу да пíем превáрено млекó.
- превáри свр. *измами.* – Овóј òе врeме да превáри слíве, рáно òе процáвтe.
- превáри се свр. *п̀рекува се, з́груши се (о млеку).* – Пáзи да се млекó не превáри.
- преведe рачу́п свр. изр.: Да преведeмо

- рачун (*сведе рачун*).
- превѣз м *невесѣиин вео, пѣанана, пѣозирна пѣканина која се невесѣији сѣпавља пѣреко лица*. – Свака младевеста носи превѣз.
- превѣјан, -а, -о *пѣревѣпѣлив*. – У Станка нѣма више кѣквѣ да трајим, млого е превѣјан.
- прсвѣје свр. *пѣоново овеје*. – Превѣјамо жѣто за сѣме.
- превѣсти (се) свр. *сѣпави (се) невесѣији пѣрез пѣреко лица*. – Не мѣж младевеста да излѣгне док ју не превѣсте; – Чѣкамо да се младевеста превѣсти.
- превѣшѣен, -а, -о *пѣрекривен пѣрезом пѣреко лица*. – Извѣдоше превѣшѣену младевесту.
- превѣљи свр. *пѣринуди, надјача, надвлада, сломи нечѣју вољу*. – Ако не превѣљи, нѣћ се игра.
- преврѣло сѣрење с *сир који одсѣији пѣсле солѣња*. – Ймам преврѣло сѣрење, нѣмам млада.
- преврѣже свр. *пѣреже*. – Преврѣз стѣку у ладовѣну (*пѣреведе с једноѣ месѣи на друѣо*). – Преврѣз турбѣн (*пѣреже одозѣо*). – Преврѣз џакови.
- преврѣљи свр. *пѣбаѣи*. – Кат се зѣпнем, с камен ѣу преврѣлим кѣћу.
- преврѣскује несвр. *врска, шуѣика у ѣовору, отѣежано ѣовори услед узимања алкохола*. – Напѣл се, па сѣмо преврѣскује.
- преврѣрта несвр. *пѣреврѣ*. – Дѣнѣс ѣе преврѣтамо сѣно у ливѣду.
- преврѣрта се несвр. *окреѣе се, пѣреврѣ се*. – Цѣлу нѣћ не спѣм, сѣмо се преврѣтам по крѣвет.
- превѣуче свр. 1. *пѣрезе нешѣио*. – Превѣукомо свѣ дрѣва из брѣнниште; 2. фиг. *пѣоднесе, пѣрепѣији (о мѣци, пѣерѣиу)*. – Кѣквѣ е свѣ превѣукал пѣреко глаѣву, добрѣ е штѣ е јѣште жив.
- преглабѣца ж *руѣа, удубљѣње на пѣупу*. – По матѣвачки пѣт йма пѣно прѣглабѣце, не йди по нѣг.
- преглабѣи свр. *уједе мноѣо (о пѣсу)*. – Кѣуче му прѣглобѣило нѣгу.
- преглаѣча ж *кеѣѣа*. – Кѣт пѣјде нѣгде, мојѣ мати прѣпѣше најбољу прѣглаѣчу.
- прегорѣи свр. 1. *пѣресѣане да даје млеко (о овѣци, крави...)*. – Три денѣ несмѣ мѣзли краѣву и она ни прѣгорѣла; 2. *сасвим изѣори*. – Прѣгоре кубѣ, мѣра пѣоново да га кладѣм; 3. *наѣори (о хлебу, шеѣеру)*. – Вѣди лѣб из рѣлну, да ти не прѣгорѣи.
- прегѣсти свр. – Млого ме прѣгѣсти (*каже се ѣиѣији*).
- прегрмѣи свр. *пѣроѣе, издрѣжи пѣешкоѣу, невољу*. – Кѣт сам овѣј прѣгрмѣл, остѣло е колај рабѣта.
- прегѣсла свр. фиг. *пѣревари*. – Вѣрди се да те не прѣгѣсла.
- прѣдѣне свр. *пѣредахне, мало се одмори*. – Чѣкај мѣлко да прѣдѣнемо, па ѣе дѣидемо.
- прѣдѣои свр. 1. *пѣрепѣлови*. – Прѣдѣошѣе лѣб на пѣла; 2. *пѣодели на два дела која не морају бѣији једнака*. – Узѣ дѣске и прѣдѣој прѣсѣк, млого ми бѣше ширѣк; 3. *издѣоји неки део из ѣелине*. – Не мѣж свѣ тѣј да понесѣш, прѣдѣој мѣлко.
- прѣдѣои се свр. *пѣреломи се на пѣола*. – Прѣдѣои се на двѣ половѣне.
- прѣдѣ несвр. 1. *уѣредѣјуѣи вѣрѣшеном пѣрави нѣиѣи*. – Мојѣ сѣстрѣ уѣбаво прѣдѣ; 2. *исѣиуѣиѣа звѣке нѣскоѣ йѣона који се пѣрѣливају (о мѣчки)*. – Кѣ[д] тѣрим мѣчку у скѣт, она пѣчне да прѣдѣ; 3. фиг. *лоше пѣроѣе*. – Йма да ми прѣдѣ кѣд га увѣтим.
- прѣдивѣ с *неодреѣена количина исѣредене вуне која служи за пѣканање или пѣлетѣње*. – Нѣко ми дирѣл у прѣдивѣ.
- прѣдѣнѣча ж *напѣрава од дасака пѣрапѣзѣсѣиѣоѣ облика којом се запѣвара прѣдѣни део каѣиѣи на колима*. – Кѣд

- идеш да береш грóје, немóј да заборáиш да у ко́ла гурнш предњачу и сáдњачу.
- прéдњишта** с пл. т. *пéрдњи део кола са рудом и пóчковима*. – Прéдњишта нé-како пројдóше, ал' сáдњишта не могáше.
- предрéши (се)** свр. *пéрсвуче (се), допéра (се)*. – Чéкај да предрéшим дрéје, немóј да си тэкóв; – Нé се предрешил, него у ново отишáл у кошáру.
- прéђа** ж *испéредена вуна која служи за ткање или плейтење*.
- прéђи** прил. *пéре*. – Немóј да се бáиш, дóјди прéђи слóнце.
- пресбé** свр. фиг. *пéрвари, обмане*. – Пресбáше га па му узéше свé пáре.
- прссбé** сс свр. *пéрвари се*. – Пресбá се што појдó с њи.
- прежéни** свр. *ожени се пéре спáријeж браћá*. – Тóдор преженил Милáна.
- прежењу́је** несвр. *жени се пéре спáријeж браћá*. – Нéћу да прежењу́јем брáта, нéк се óн прво жéни.
- прежма́ва** несвр. *жмирка, дрема*. – Изр.: Прeжма́ва кáко сóјка на ју́говину.
- прежмí** свр. фиг. *пéрседи*. – Прeжмáл цéл дóн.
- прежнé** свр. *пéрежање пéреко међе*. – Прeжнéл у мојé. – Прeжéл ми пченицу, íма за двá снóпа.
- прéза** несвр. *пéреже, упéреже*. – Напој волóви па прéзај.
- презáње** с *спáвљање јарма воловима*.
- презíвља** се свр. *пéрзива се*. – Кэко се презíвљаш?
- презимења́к** м *онај који има испóо пéрзиме*. – Já н мој презимсња́к се дóбро слáгамо.
- презíда** свр. *распáри и пóново сазидá нешпó због допéрајалоспáи, пéрзида*. – Едвá решí да презíдам сíд о[ц] туглу.
- прéјде** свр. 1. *пéређе*. – Едвá прéјдó пéреко брв; 2. фиг. *пéрвари*. – Прешáл ме сóг, ал' нéће вíше; 3. *пéркипи (о лошцу)*. – Пáзи да ти не прéјде грне.
- прéјде се** свр. фиг. *пéрвари се*. – Прeјдó се, дáдо вíше пáре.
- прéкај** предл. *пóред, уз*. – Бúди прéкај стóку, пáзи да не улéгне у детéлину.
- прекáлеп**, -а, -о *пéрекаљен*. – Прeкáлен рáденик бéше и óн.
- прекáнта** свр. фиг. *пéрвари, обмане*. – Пáзи да те не прeкáнта.
- прекáпе** свр. *многo смрзне, пéрсмрзне (о рукама, ногама, ушима)*. – Не понéсо рукавícе па ми прeкапáше рúке. – Прeкапáше ми нóге стојéјћи на мрзлицу.
- прекáра** свр. 1. *пéревезе*. – Прeкарáмо слáму од гúвно; 2. *пéрепéра (у нечему)*. – Прeкарáл у пиéње. – Прeкарáла дáра мéру (*многo пéрепéра, пéрвриши сваку мéру*); 3. *пéроведе, пéрживи (жодине, живош)*. – Цéл живóт прeкарáмо у сиротíњу; 4. *пéрепáри (пéреко жлаве), доживи*. – Прeкарáли смо млóго, па ће и овóј зло да прeкарáмо.
- прекардáши** свр. *пéрепéра у нечему*. – Вáчкo е по дúшу добóр, ал' вóли и да прeкардáши.
- прекáчи се** свр. *пéњући се пéређе пéреко неке пéрепéре*. – Прeкачí се пéреко сíд.
- преквáси** свр. в. *пéрекардáши*. – Изр.: Прeквасíла дáра мéру (*многo пéрепéра, пéрвриши сваку мéру*).
- прекíне** свр. 1. *пéрекрашци, раскине*. – Прeкинóул конéц бáш где не трéба. – Прeкинóул свáдбу; 2. *пéреспáне*. – Прeкинóул с Млáу да се дрúжи. – Прeкинóул да купúје од нéг.
- прекíпи** свр. фиг. *дође до спáња неиздржљивоспáи*. – Кэд ми прeкипí, нéћу глéдам кудé удáрам.
- прекисéли** свр. *буде сувише кисело*. – Сипá оцéт у пасéул и прeкисели́ га.

- прекисељен, -а, -о *сувине кисео*. – Воли да еде прекисељен копус.
- преклапа несвр. *склапањем пресавија*. – Баба и маћи преклапају тканó.
- преклоп м *месѿо ѓде је нешѿо склапањем пресавијано*. – Пукло на преклоп. – Укоравело се на преклоп.
- преклопи свр. *пресавије савијањем*. – Преклопимо ћелим па га туримо на перде.
- преко предл. *кроз*. – Пројде преко њиву и напран пút.
- преко прил. у *тпоку, за време*. – Дојди преко Велигден.
- прековé свр. *поново закује*. – Тарабе се мора прекову, несудóбро заковане.
- прекодн прил. у *тпоку дана, дању*. – Прекодн на ништа не мислим, само пазим на децу.
- прекодёл м *удаљено месѿо, нешѿо далеко*. – Отишёл у прекодёл. – У прекодёл имамо ливáду.
- преком прил. *преко*. – Изр.: Преком прече наоколо близу.
- преконóћ прил. *ноћу, у тпоку ноћи*. – Дојдоше преконóћ и уватише га на легало.
- прекóпа свр. *поново копа, поново окопа*. – Деда ни наредиёл да прекóпамо лóзје. – Момурза ти не добрó окóпана, мора ју прекóпаш.
- прекóр м -Могáре от прекóр не умира (*каже се бесѿидноме*).
- прекóрљив, -а, -о *онај који упућује преко́ре*. – Мајка ми је мло́го прекóрљива. Прво ће те јутро прекóрити: "Да си добра, не би сама дошла" (*нар. песма*).
- прекóрљиво прил. с *прекором*. – Никад ми ништа добрó не рече, него свé прекóрљиво.
- прекорóку прил. *прекоруке*. – Пију вино прекорóку. – Пише прекорóку па се изопивáше.
- прекосвёт прил. *далеко, веома далеко*. – Нема га, као да е прекосвёт отишёл.
- прекрíви шију свр. *фиг. умре*. – Деда Рака прекривил шију.
- прекр́сти свр. 1. *да ново име*. – Прекрстили га: не óка се више Јован него Марјан; 2. *сипа воду у течност, разбласти је (о млеку, вину и сл.)*. – Прекрсти вино и изнесе га пред гóсти.
- прекрупá ж *крујно самлевен кукуруз за исхрану сѿоке (за јарму)*. – Купи млинче за прекрупá.
- прекр́ца свр. 1. *издржи, преживи*. – Прекрца и овуј зиму; 2. *препѿера више (о времену)*. – Јá сам своé прекрциёл, а ти глeдај себ.
- прекр́ши свр. 1. *преломи*. – Узс остн па ми га прекрши; 2. *фиг. премлаѿи*. – Кад га уватим, има га прекршим; 3. – Прекршил на патку рёбра (*каже се хвалисавцу, ономе који је сасвим мало радио и хвали се да је мно́го урадио*).
- прекр́ши се свр. – Прекршил се од рабóту (*каже се хвалисавцу*).
- прекúрца свр. *покварти, упрóпасѿи*. – Дáдо му сáт, он ми га прекурца.
- прекúрчи свр. в. *прекардаши*. – Ївчу не воле, прекурчил на свí.
- прекúта (се) свр. *поново (се) сакрије, сакрије (се) на дру́го месѿо*. – Скутá пáре на еднó мeсто, па и[x] пóсле прекутá; – Скутáше се, па се прекутáше.
- пре́лаз м *месѿо ѓде се прелáзи каква прейрека (пошóк, пошóи и сл.)*.
- прелéпен, -а, -о *поново лейљен, прелейљен*. – Има пуно прелéпени листови на књíгу.
- прелéпи свр. *поново залеѿи (о ѓуми)*. – Мора гúму на тóчак да прелéпим, несáм ју добрó залепил.
- прелíта несвр. *прелеће, прелеѿа*. – Еднá

- грлица стално прелита нашу кућу. – Наш петёл прелита преко тарабе у деда Ракин обór, па се он љути.
- прелóмси, -а, -о *преломљен*. – Прелóмена погáча не мо[ж] се састáи.
- прелу́ши се свр. *ољуишти се, прелуишти се*. – Прелупила му се грбина.
- прелёва несвр. 1. *прелива*. – Не прелёвај кову с млекó, да ти се не раснпúје код ју нóснш; 2. *фиг. има превине*. – Не прелёва ми, па да му стално давам.
- прелёва се несвр. *прелива се, излива се из преуњеног суда*. – Прелёва се водá преко óлук.
- прелёка ж *прећица на кашу или опанцима који се закопчавају*. – Најди ми дрúгу прелёку, овáј ми се покварила.
- преманáда свр. *фиг. превари, обмане*. – Кугá он не премандал, па ће и теб. – Нешто ме óмаја, па ме зачóс премандаше.
- премáпе свр. 1. *пресипане*. – Преманул да се задéва. – Преманула киша да пада; 2. *попусити да боли, пресипане да боли*. – Попи чај и мешина преману да ме боли.
- премању́је несвр. 1. *пресипаје*. – Премањују да ме дирају. – Премањује киша да пада; 2. *пресипаје да боли*. – Кэко попи лёк, тэкој почé да премањује рáмо да ме боли.
- премéни (се) свр. *обуче (се) у чисту или празничну одећу, доћера (се)*. – Пременише га у нóво и пуштише д-íде на свáдбу; – Премéни се, немóј д-íдеш како распарáнда.
- премéњен, -а, -о *лепо обучен, доћеран*. – Пáзи на сéбе, увек íде премéњен.
- премењу́је се несвр. *облачи се у чисто или празнично одело*. – Баштá и мáти се премењују, трéба д-íду на светáц у Карлини.
- преметé се свр. *збуну се*. – Премéто се, па казá дрúго.
- премётне се свр. *в. премеће се*.
- премíва несвр. *још једном благо пере по површини*. – Бáба премíва сирење.
- премивáње с *још једном благо прање по површини*. – Дóста с премивáње, изнесите сирење да мáлко замéзимо.
- премíје свр. *још једном по површини оћере*.
- премíра несвр. *обамире, зуби свестí, преврће очима*. – Не мрé, сáмо премíра, мóра да бúдемо уз њéг. Мóж без нас, за резíл, да ўмре.
- премíта (се) несвр. 1. *поново (се) метíе, чистíти*. – Já метém, он премíта; – Штó ли се метé кэд се пá премíта; 2. *ошјежано зовори, буну (се), брка појмове*. – Напил се, па премíта кэд врéви; – Нé сíгуран, па се премíта кэд врéи.
- премíшља се несвр. *многó размишља, оклева*. – Ўзни, не премíшљај се, ће се кáеш ако не ўзнеш.
- премлáти свр. *изудара тешко*. – Премлатише га у црешње.
- премоту́је несвр. *премоћави*. – Премотују пређу.
- прémре свр. *скамени се*. – Премрэ о[д] стрá кэт сам тој чўл.
- прему́нта свр. *превари, обмане*. – Премунташе га, па му узéше свé пáре.
- прему́чи се свр. *поднесе неку муку, незóду*. – Нéкако се премучíмо овўј гóдин, а за дрúгу ће видíмо.
- прена́да се свр. *иззуби наду (у некога да ће доћи, јер је каснио, а ипак је дошао)*. – Чекáмо те, чекáмо, па се и пренадáмо; добрó е ка ци и сг стíгал.
- прена́јде свр. *пронађе, открије*. – Пренашли му нéку чўдну бóљку, па мóра да лежí у бóлницу.
- пренéсе свр. 1. *пресели, однесе с једног мести на друго*. – Да óће мáчка да пренесé мáчпни на тавáн, да ју више не

- смітате. – Пренéсомо цакови у амбар; 2. *учини да нешто постане нечије власништво*. – Пренéл му сво имање, а мeн ништа нe дал.
- преносује** несвр. *поново носи оно што је већ ношено (о одећи, обући)*. – Све што е брат носио, ја преносујем.
- преобрне (се)** свр. *преокрене (се) (о нечему), промени се (о мишљењу)*. – Преобрнуше буре на другу страну. – Преобрнуше га и он постану голeм домаћин у селу; – Све овој мора се преобрне и постан како е било. – Мора се преобрне, ако мисли да опстане.
- преобрта (се)** несвр. *од преобрне (се)*.
- преобукување с преоблачење**. – Досади с тој њигово обукување и преобукување.
- преобукује (се)** несвр. *преоблачи (се)*. – Преобукује дете поред кубе, да не осeбне; – Не мoж да излeгне, преобукује се.
- преобуче (се)** свр. *од преобукује (се)*. – Преобукла децу па личе на кукле; – Чекај ме, само да се преобучем па ћу излeгнем.
- преодeње с прелажење**. – У град нeма преодeње улицу где oћеш нeго кудe трeба.
- пребди** несвр. 1. *прелази*. – Пáзи како пребдиш преко брв; 2. *сели се*. – Пребди у град да живи.
- преорé** свр. 1. *поново све пооре*. – Нe добро поорал па мора да преорé; 2. *зађе плузом преко међе*. – У крв му да преорé неку бразду у туђо.
- преотне** свр. *преошме*. – Гóтово, ће му преотнуту девојку.
- препати** свр. *многo испати, напати*. – Препатили смо голeму муку.
- препаше (се)** свр. *поново (се) опаше*. – Препасá вутарку да ми не падне; – Несáм се добро опасáла, па се препасá.
- препéк** м *ракција препеченица*. – За светáц чува препéк. – У овој буре чувам препéк.
- преписување с преписивање**. – Сваки дeн им учитељ дава понeшто за преписување и понeшто за читање.
- препита** свр. *испита, преслиша*. – Учитељ га препитал декламацију, а он ју нe научил. – Препитај и[х] да видиш да л' знају што су учили.
- препита се** свр. *преслиша се*. – Мора се препитам да видим да л' сам научил.
- прештување с проиштивање, прелиштивање**. – Ка[д] це научи, добди препштување.
- препише** имање свр. *пренесе имање судским путем*. – Башта преписао имање на брата, а за мeн ништа нe оставил.
- преплакиња** несвр. *поново проише (о посућу)*. – Баба преплакиња судови, да буду почисти.
- преплакне** свр. *поново проише*. – Да преплакнем судови, па ће седнемо да едемо.
- преплатне** свр. *преледи*. – Тике преплатне и седе.
- преплатнеје** свр. *од преплаћне*. – Нeма, нeма, па преплатнеје. Тeкој цел дeн. Какво ли му е? Мора га водим ку[д] доктура.
- преплаши** свр. *престраши*. – Пáзи да ти неки не преплаши дете.
- преплита** несвр. 1. *поново плете, расплете нешто па поново плете*. – Преплита цемпир; 2. *једва иде од изнемоглости*. – Преплита краци, не мoж д-иде срчно; 3. *фиг. ошожано зовори*. – Преплита с език.
- преповије** свр. *бебу развије па је поново повије*. – Преповиј дете, умочало се.
- препознава** несвр. *препознаје*. – Не препознава никог, сви су му страни.

пресполо́ви свр. *поделина пола*.

препра́вен, -а, -о *преправљен*. – Препра́вена кúћа за мѐн, а попрáена за нѐг.

препра́си, -а, -о *в. исправен*. – Све препра́сене ствáри стоје на еднó мѐсто.

препра́и (се) свр. 1. *исправи (се), прекроји (се), преобрази (се)*. – Препра́ймо стáру кúћу. – Препра́ише му кожуче. – Препра́ймо га, више нѐ онáј човѐк; – Тарáбе се мóра препра́е. – Копорáн се трѐба препра́и. – Рáка ме сáмо резíли, мóра се и он едóнпút препра́и; 2. *буде (се) по нечијој вољи*. – Увек ми препра́е, не дáвају да бúде кáко јá мíслим; – Штогодѐр пóчнем, свѐ ми се препра́и.

препра́ља несвр. 1. *исправља, прекраја, преудешава*. – Препра́ља кúћу. – Препра́ља чашíре, да му бúду пóтесне; 2. *биви по нечијој вољи*. – Нѐки чúдни лúди, нѐ знају штá оћеју. Јá оћу овакóј, они ми препра́љају; јá оћу онакóј, они ми пá препра́љају. И нашóл сам се у бездѐр. Насмѐли ме, нѐ знам кáквó да пра́им.

препра́ља се несвр. *преображава се, исправља своје жрешке*. – Почѐл да се препра́ља, ће бúде човѐк од нѐг.

препра́љан, -а, -о *преправљан*. – Узѐл нòв, а мѐн дáл препра́љан астáл.

препра́љање с *исправљање*. – Цѐл вѐк сам провѐл у опраљање и препраљање стáре ствáри.

препра́љен, -а, -о *преправљен*. – Препра́љене лóјгре и канáте.

препре́гне свр. *волу промени ситрану (дешњака упрегне на месито левака и обрaтино)*. – Бађáв препре́гне волóви, нѐће ни да мóкну.

препре́за несвр. *од препрегне*. – Препре́за волóви, мíсли да ће бòље да вучú.

препри́да несвр. *препреда*. – Мáти препри́да предиво. – Тóј се едóнпút преде, а нѐ да га пóсле препри́даш.

препрóда свр. *купи нешто по за прода*. – Купíл јáре па га óдма препрóдал и зарадѐл двѐ бáнке.

препрóдава несвр. *препродаје*. – Све што кúпи препрóдава.

препрóдавање с *препродаја*. – Препрóдавање ми нѐкако не íде од рúку.

препрóти свр. *поново уприти*. – Препрóти га, нѐ се добрó упртíл.

препу́ни свр. *превише стави, превише напје*. – Препунíл канáте з-грóјзе. – Препунíл чáшу с винó.

прерабóти се свр. – Преработíл се (*каже се лењивицу, ономе ко избежава да ради*).

прера́ди свр. *фиг. превари, обмане*. – Пáзи да те он не прера́ди, свí га знáју као тэ-квóг.

прера́ни свр. 1. *прехрани, исхрани*. – Не мóгу чѐлад да прера́ним; 2. *нахрани више нешто што треба (о ситници)*. – Преранил волóви, па ће пукну.

прера́ни се свр. *прехрани се*. – Íдемо у нáдницу да се прера́нимо.

прерѐди свр. *препокрије (о крову)*. – Прерѐди ћерамíду на кúћу.

прерíпи свр. *прескочи*. – Прерипí јѐндек и пáдо у трáву.

прерíпне свр. *в. прерипи*. – Наше петличѐ прерипну преко тарáбе, па се умеша у тúђе кокóшке.

прерипу́вање с *прескакање*.

прерипу́је несвр. *прескаче*. – Нѐма брв на рѐку, па мóрамо да ју прерипу́јемо.

прерóди свр. *многò понесе, обилно роди, донесе (о плодовима)*. – Овúј гóдин слíве су преродíле.

преру́би свр. *пресече*. – Преру́би ми овáј кривáк овдѐ.

пресѐне свр. *пресахне, пресуши*. – Пресѐнúли клáданци, пресѐнúли и бунари́.

преса́ди свр. *поново засади*. – Градúшка

- убила момурзу, мора да ју пресадимо.
- пресамије се свр. *савије се (од бола и сл.)*. – Пресамил се, па само стёње.
- пресэдне свр. 1. *поређе из возила у возило (о возу, аутобусу)*. – У Сталаћ трéба да пресэднемо у други вóз; 2. *нелагоднo се осећа, нешто неприяјтно доживи*. – Кад он дојде, свé ми пресэдне. – Пресéде ми ручóк.
- пресэди свр. *одседн*. – Пресéде цёл дон, ништа не повати у руке.
- прэседник м *председник*. – Жалил се кут прэседника, мисли да ће он да му помóгне.
- пресэје свр. 1. *поново посеје*. – Детелина му не нiкла, па мора да ју пресэје; 2. *баци преко међе (о семену)*. – Пресэјал пченицу у комшијско.
- пресэк м *презрада за житио у амбару*. – Напунимо три пресэка сáс пченицу.
- пресечé свр. 1. *пререже*. – Носимо колáч у цркву да ни га поп пресечé; 2. *фиг. уљани*. – Кат чý тóј, нешто ме пресече преко мешину.
- пресечé се свр. *фиг. уљани се*. – Пресéко се кад видó змију.
- пресипе свр. *пресипа*. – Пресипи млекó нс кову у влаше.
- пресипување с *пресипање*.
- пресипује несвр. *пресипа*. – Пресипује ракију из балон у шишићи.
- пресиса свр. *фиг. попије преко мере (о алкохолу)*. – Пресисал, па се праси.
- пресица несвр. 1. *пресеца*. – Пресица ни пút; 2. *прасира (о пуйу)*. – Пресицају пút бáш кроз моју њиву.
- прескака несвр. 1. *прескаче*. – Прескака преко плóт и берé туђе јáбуке; 2. *преииче, осипаје нешто од нечега*. – Нé[ћ] це прáим добър нако ми прескака. – Сипи на децу онóлко колкó могу да поеду, а не да им прескака, па да тóј
- врљамо на праци.
- прескóчи свр. *осипане, преосипане*. – Што од људи прескóчи праци ће посдý.
- прескрца свр. *издржи, преживи*. – Дéда прескрца и ову́ зиму.
- прэслава ж *лепша слава (сспоредна), кад се не зову зóсипи или се зове мање неžo кад је слава, која је обично с јесени или преко зиме*. – На прэславу зовём само своји блiзњи, а на светóц сви.
- прэслави свр. *прослави*. – Нéкако прэславимо светóц.
- прэсно млекó с *млеко које није кувано*. – Дéда ни давáл прэсно млекó да бóдемо пóздрави.
- прэсол м *прокувана слана вода, прэслана вода*. – Турила сiрење у прэсол. – Да напраим прэсол за сiрење.
- прэсолен, -а, -о 1. *прэслан, прэсолен*. – Бóље ти е да досóлиш, а не да едеш прэсолено; 2. *фиг. мноgo скуй, прэскуй*. – Прэсолено, ништа се не купује.
- прэспí свр. *прэспава, преноћи (код коза)*. – Прэспáл ручóк. – Прэспí куд нáс, па си јутре иди.
- прэспита несвр. *прэспита*. – Прэспита га па га бiе.
- прэстáља (се) несвр. *прэспáвља (се)*. – Тóј за нeг ништа не прэстáља, тóј ће он лóко да подiгне; – Прэстáља се да е нешто голéмо, а он ништа не.
- прэстањује несвр. *прэспáје*. – Почéла кiша да прэстањује.
- престој свр. 1. *од дугог сипања се уквари, прокисне (о јелу)*. – Престојал насул, нeмој га едеш; 2. *одсипоји*. – Цéлу нóћ престојал пред врата, не смéл да улéгне у кýћу.
- прэстолница ж *прэспiонница, главни град*. – Има д-им чóк у прэстолницу да се жáлим.
- прэстрéли (се) свр. *препадне (се)*,

- уџлаши (се)*. – Престрели ме нешто у срце кат чу да мѹжеви позивају у војску; – Не се престрелил кад је чул да га траже четници.
- преступи** свр. *уђе у кућу*. – От како сам преступила праг у твоју кућу, отог главу не мог да подигнем.
- пресуван**, -а, -о *пресован*. – Монопол узима само пресуван дуван.
- пресување** с *пресовање*.
- пресувује** несвр. *маша се за нешто преко нечега*. – Пресувује руку преко плот и беремн сливе.
- пресупе** свр. *маша за нешто преко нечега*. – Пресуну руку преко тарабе и довати јабуку.
- претака** несвр. *прећаче*. – Деда и башта претакају вино.
- претежај** свр. *посијане иже на дружој страни*. – Нека палања малко претежај, а не само кијац.
- претежује** несвр. *посијаје иже на дружој страни*. – Претежује на десну страну, може кола да ти се изврну.
- претекне** свр. 1. *преситије*. – Тркали се и Добри га претекал; 2. *преосијане*. – Ако ми претекну паре, ћу купим нешто за у кућу.
- претера** свр. 1. *превезе*. – Претерамо сламу од гувно; 2. *преврши мере у нечему*. – Претера га у инат; 3. *преживи*. – Толке године сам претерал, а он ће ме учи како треба да се работи; 4. *проведе (о дану, празнику и сл.)*. – Два дана претерамо дом. – Претерамо светџ.
- претеретен**, -а, -о *преоиптерећен*. – Млого е претеретен, од работу главу не дџа.
- претерети (се)** свр. *преоиптерећи (се)*. – Не пропуњује кола, да не претеретите волѳви; – Претеретила се с работу па се поболела.
- претерување** с 1. *превожење*. – Дошло на ред претерување дрва и[з] шѳбу; 2. *превршавање мере у нечему*. – У пијење нема претерување, ел вино мирује у буре а бучи у главу; 3. *провођење (о дану, празнику и сл.)*. – Млого смо се истрошили око претерување свадбу, па сѳ[г] гледам да се некако искобѳлам из дѳгови.
- претерује** несвр. 1. *превози*. – Претерују дрва из браниште у ливаду; 2. *превршава меру у нечему*. – Претерује у пијење; 3. *проводи (о дану, празнику и сл.)*. – Претерује дни у самотињу. – Претерује свадбу.
- претеслими** свр. *преда (о новцу)*. – У недељу 15. марта 1841. у Горње Матевце претеслиммо паре од вилајет на Жѳку Ђорићевскога и на Игу Шићерковога и на Ранђела Еливућевога (*из записа који се налази у књизи "Пенѳикосѳар" цркве Горњомаѳејевачке*).
- претѳска** несвр. 1. *приѳиска*. – Нагазил ми нѳгу па ми ју претѳска; 2. *фиг. сѳеже, ириѳеже, ириморава*. – Претѳска децу да уче. – Претѳска га да работи.
- претѳскање** с *иримораванје*. – Претѳскање не помага, дѳј му вољу па ће видиш како ће учи.
- претѳсне** свр. 1. *приѳисне*. – Поклѳпи, па с камен претѳсни; 2. *фиг. ирѳора, ириѳежне, сѳежне*. – Мѳра га претѳснем да учи. – Претѳснул сам га, сѳг седѳ дом.
- претѳца** несвр. 1. *прећиче, иресѳиче*. – Иде срчено и сви нис пѳт претѳца; 2. *преосѳије*. – Све му претѳца.
- претовар** м *преседање, премешѳанје из једноѳ саобраћајноѳ средѳѳва у дружо*. – У Сталаћ имамо претовар за Врњци.
- претовара** несвр. *исѳоварује из једних кола и ѳовари у друѳа (о оѳреву, роби и др.)*. – Претовара дрва. – Претовара цаковн.
- претовари** свр. 1. *наѳовари више но иѳѳо ѳреба*. – Претовариѳл кола па му се

- покршила; 2. *пренесе ѿовар из једних кола у друџа или пренесе ѿовар.* – Претоварите дрва у моја кола. – Претоварите малко од могоаре и на коња; 3. *фиг. пререде.* – Претовари́л мешину, па сáл стéње.
- претопа́ра** се несвр. *честіо мења одело, честіо се свлачи и облачи.* – Као да има млого, па се сáмо претопа́ра.
- претóчи** свр. *пренесе, преместіи цревом из једног суда у друџи (о вшугу, ракији).* – Преточи́мо вино из големо буре у máло.
- претр́гне** се свр. *изр.: Претр́гал се од рабóту (каже се ономе који се пренемаже, који се (шобоже) прекинуо од рада).*
- прстрéбен,** -а, -о – Није ни он не́ко претрэбено жѣто (*каже се ономе који није добар, у коџа се нема ѿверена*).
- претр́за** се несвр. *од претр́зне се.* – Изр.: Не претр́за се млого (*каже се ономе који се не ѿруди да ишћо уради*).
- претр́не** свр. *изненада се ушлани.* – Кад га видó, претрну́ о[д] стрá.
- претр́пи** свр. 1. *прекрајпи, пресече дебло (шестіпером, секиром).* – Бес трупáру не мóж да претр́пиш туј греду; 2. *подели на два дела ѿо ширини, претр́лови ѿо ширини.* – Кэт смо се делили, њѣву у Кóмрен несмó цепѣли не́го смо е претр́пили и свáк доби́л по по́ла; 3. *претр́ризе (о сѣпоци).* – Улэгле свѣње у њѣву, па ми претр́пиле двáес стру́ка момурзу.
- претр́па** свр. *фиг. превари, обмане.* – Пáзи се да те не претр́па.
- прету́ри** свр. 1. *преварне.* – Претури́л свé по ку́ћу и не нашóл онóј што е тражил; 2. *изврне.* – Претури́л кола на óкуку; 3. *доживи, прерживи.* – Преко глáву претури́л óба рáта, па мóра да пáти од жѣвци; 4. *преведе, без довољно знања ѿложи (о разреду).* – Претури́ше га у дрúги рáзред нако си ништа не́ знал; 5. *преместіи.* –
- Прету́ри тóј тóчак овáм а овáј тáм, па да видимо кáко ће йду.
- прету́ри** се свр. *изврне се.* – Претури́ше се кола, едвá и[x] успраймо.
- прету́ца** свр. *повреди, јакó се удари.* – Кудé претуца р́сти на нóге? – С чýк си претуца́ голэмчић, па ме сáг боли.
- прéће** несвр. *прекрива жеравицом и врелим ѿпелом, запрейтава.* – Глэдамо кáко бáба прéће компирѣ у пéпел и чéкамо да се испечу́.
- префр́иган,** -а, -о *лукав, претр́реден.* – Префр́иган како лисѣца.
- прецв́тѣ** свр. *прецвэтиа.* – Прáскве прецв́тэте, сáг цвэте сљѣве.
- прецэ́ди** свр. *пóново процеди.* – Прецэ́ди овој млекó, мóжда има не́ки рус у њéг.
- прецэ́дник** м в. *преседник.*
- прецэ́пи (се)** свр. *прейлаши (се), јакó (се) ушлани.* – Пáзи да ми не прецэ́пиш детé, па пóсле не́ знам кáквó да му чѣним кá[д] це тр́за у сáн; – Прецэ́пи се кáд видó змију.
- прéче** прил. 1. *важније.* – Прéче ми да нараним стóку, па тэг да се одмáрам; 2. *ближе.* – Прéче ми е ако йдем по овуж врвину.
- Прэчиста** религ. *седмица у којој је велики ѿразник Ваведэње Пресвэтие Бóжородице, 4. децэбра ѿо новом календару.* – На Прэчисту се не перé.
- прэчи́ца** ж *преки, краћи ѿуш или сѣпаза.* – Увáти овуж прэчи́цу, прé ће стѣгнеш на Дáбила.
- пречопр́љи** се свр. *нашрави колушѣ напřed или назад.* – Н-умэм да се пречопр́љим преко глáву, па ми се деца́ смеју.
- пречу́ка** свр. 1. *фиг. превари, обмане.* – Пречука́ше га, узéше му свé пáре; 2. *фиг. ѿошроши (о новцу).* – Пречука́л пáре, па сáг дýва у р́сти.

- прешíва несвр. *поново ушíва*. – Ушíва на прешíва.
- прешу́ши свр. *пресуши*. – Прешуши́л бунáр, нéма ни кáпку вóду.
- пр́жено с *ошíиши назив за јело сíправљено пр́жењем*. – Оћеш да ти бáпка напáн нéшто пр́жено? – За ручáк íмамо пр́жено.
- пр́жено јáјцe с *кајáна*. – Јúтром га чéка пр́жено јáјцe. – Дóцко вóли да едe сáмо пр́жена јáјца.
- пржýља ж *сíрава за пр́жење кафе*. – Гóспе печу кáву у пржýљу. – Мојá бáба је за светáц у пржýљу пéкла рж н од нeг праíла кáву за гóсти.
- при предл. *уз, код, поред*. – При мeн трéба нéко да бóде. – Нeк живí нeко при мeн. – Нeк се нáјде нeко при мeн.
- прибeре свр. 1. *скуíи, прикуíи*. – Да прибeрeмо пóље, па ће тóг да прáмно свáдбу; 2. *површно уради*. – Прибрáл слíве као од беду; 3. *фиг. ослободи мука, смилује се (о Бо́гу)*. – Мóлни Бóга да га прибeрe.
- прибeре се свр. 1. *ошáмеíи се, дође себи*. – Прибeри се, не прáви вíше цумбýс!; 2. *скуíи се, буду на окупу*. – Кэд се прибeрeмо, ће сeднeмо да рúчамо; 3. *нађе се, буде код куће*. – Прибeри се еданпýт дóм, да знáмо да си дóм.
- прибíва пeгу несвр. *пóдсмева се*. – Свáкоме прибíва шeгу, а не вíди да га свí смејýју.
- прибíје се свр. 1. *заради да се испуче*. – Прибíло му се, сврбí га дýпе; 2. *помери се ради добијања просéиора*. – Гóсти, прибíте се мáлко, да сeдне Микáйл; 3. *прíљуби се уз шíпо*. – Прибíл се уз шíд, па се не мóж одлeпи од нeг.
- прибíра несвр. 1. *сакуíља, прикуíља*. – Бáба и дeда прибíрају бáчу; 2. *окуíља*. – Прибíра стóку да ју тeра дóм.
- приблíзи се свр. *приближи се*. – При-близíло се да си íдемо дóм.
- прíбогу прил. *као на пример*. – Доживeл сам да живíм сáм као прíбогу онí што нeмају дeцу.
- привáрди (се) свр. *прíпази (се)*. – Привáрди ми óвце да отíдем за вóду; – Привáрди се од Рúчу, óн óће да убодe.
- привáрка (се) свр. *в. приварди (се)*.
- привáта (се) несвр. *прихваíи (се)*. – Привáта што му се кáже; – Штó се привáташ кэд не мóжеш да урабóтиш?
- привáти (се) свр. *прихваíи (се)*. – Приватí га као човeка, а он бíл змијá; – Приватíл се да га чува.
- привáткиња ж бот. *бресква чије се месо не може одвојíи од кошíице*.
- прíватник м *приваíни пóслодавац*. – Кут прíватника íма да рабóтиш, а да не пítујеш за плáту.
- привeдe детe несвр. *преудајом пóведе са собом дeтe*. – Привeла сам еднó детe, а затéкла двá.
- прívечер прил. *предвече*. – Дóјди ми прívечер на пeнџер, íма нéшто вáжно да ти кáжем.
- привíја се несвр. *прíбија се уз ко́жа, прáжи нежностí од ко́жа, приклања се*. – Детe се привíја уз мáтер да му дадe сíсу.
- приврeми свр. *дође време нечему*. – Приврeмíла свинjá за прасeње.
- привр́же свр. *привеже, овлаш веже*. – Привр́жи коњá за слíву.
- привр́зан, -а, -о *привезан, овлаш везан*. – Кóлко да е привр́зан.
- привр́та несвр. 1. *окуíља, окуíља око себе*. – Привр́та óвце на ливáду; 2. *чува, пáзи*. – Привр́там дeцу кóлко мóгу.
- привртí свр. 1. *сачува, ушíведи, пришíведи*. – Онóлке пáре, а нe привртeл ни паркú; 2. *буде увек присуíиан, буде увек на једном мeсту*. – Привртí дýпе на

- едно мѣсто и ћути си.
- приврті се** свр. 1. *нађе се, буде код куће.* – Приврті се дѡм, мѡжда ће неки да те тражи; 2. *веже се, буде уз некоѡ ради зиједничкоѡ живоѡћа.* – Привртел се уз мѣн као да са[м] му ја башта и мати.
- пригмѣчи** свр. *пригмѣчи.* – Грѣда ми пригмѣчи нѡгу.
- пригѡтви** свр. *пригѡтви на брзину нешто за јело.* – Забалај гѡсти док ја нешто пригѡтвим за ручѡк.
- пригрди** свр. *пригрокће (о свињи).* – Заштѡ ли свиње пригрдѣше, да се несѡ од нешто уплашиле.
- пригрне** свр. 1. *мало се оѡрне.* – Пригрни гѡњу, да не осѣбнеш; 2. *на брзину оѡрне (о њиви, виноѡраду).* – Пригрнѡмо мѡмѡрзу, па се преселимо у лѡјзе.
- прид** м *приде, додаѡтак.* – Трамнимо се, па му за овцу дадо две банке прид.
- придава** несвр. 1. *расѡпе, повећава ѡтежину.* – Овѡј мѣсец прѡсе придало ѣдно пѣшес кѡла. – Ич не придава, као да га не рѡнимо; 2. *придаје, мари, обраћа пажњу (на некоѡ, на нешто).* – Прѣ придавал важнос на свѣ, па се о[д] тѡј и оболѣл.
- придигне се** свр. *оздрави мало, оѡпорови се.* – Бѣше мѡлого бѡлан, сѡг се мѡлко придигал.
- прижѡжа** несвр. *јакѡ ѡреје (о сунцу), прижѡжа.* – Прижѡжа, да пограбимо с рабѡту, ће крне некое нѣвреме.
- призам** прил. *до земље, уз земљу.* – Онѡј грѡјзе штѡ е призам, свѣ се подувало.
- призѣтко** м *човек који је призећен.* – Изр: Призѣтко е пѡцрн од гаврана.
- призива** несвр. *дозива к себи.* – Она га призива, ѡн се не осѡва.
- пријде** свр. – Приишло му се напоље (*да обави физиолошке потреби*).
- прииц**, -а, -о *који приица прији.* – Приина тѡрта билѡ најубава.
- приица** ж *дем. и хиѡ. од прија.* – Тѡ е моја слѡтка приица.
- приичин**, -а, -о *в. приин.*
- прија** ж *мајка једноѡ од брачних друѡва према родитељима друѡѡ брачноѡ друѡа.*
- пријана** ж *в. прија.* – Пријано, кѡквѡ рабѡте деца?
- пријанин**, -а, -о *који приица пријани.* – Тѡ е пријанин ћелим, добиен на Младѣнци.
- пријанка** ж *хиѡ. од пријана.* – Пријано, пријанке, кѡдѡ ће дѡјдете куд нѡс?
- пријанкин**, -а, -о *који приица пријанки.*
- пријанче** с *дем. од пријанка.* – Тѡ е моѣ пријанче, ником га не давам.
- пријатељ** м *ѡѡац једноѡ од брачних друѡва према родитељима друѡѡ брачноѡ друѡа.*
- пријатељѡца** ж *в. прија.* – Спрѣмамо се ће ни дѡјду у гѡсти пријатељ и пријатељѡца.
- пријатељѡчка** ж *дем. и хиѡ. од пријатељѡца.* – Увати се до пријатељѡчку да ѡграм.
- пријде** свр. *прије.* – Пријди му, неће те уѡпе. – Пријди ако смеш! – Не смѣ му пријде.
- пријин**, -а, -о *в. приин.*
- прикаден**, -а, -о *заѡгорео, приѡгорео.* – Као да е копѡс мѡлко прикаден.
- прикади** свр. *заѡори, приѡори.* – Пѡзи кѡкѡ кладѣш ѡган, да не прикадиш пасуљ.
- прикади се** свр. – Прикади се дѡм (*буде код куће*).
- прикаже** свр. 1. *покаже, исѡакне (нешто).* – Нѣма кѡквѡ да прикаже. – Кѡд му неки улѣгне у кѡћу, мѡ[ж] се сѡмо обрѡка; 2. *ѡише, покаже.* – Приказѡ дѡктуру кудѣ ме болѡ и ѡн ми прѣписа лѣкови.
- прикаже се** свр. 1. *покаже се, уздигне се.* – Приказѡл се кѡко прѡви домаћин; 2.

- причисти се, привиди се.* – Нешто ми се у сѣн приказало.
- приказање** с *привиђење, нека фанџа-стична појава, халуцинација.*
- прикај** предл. уз. *пород.* – Стој прикај сјид. – Станул прикај бандеру.
- прикакрај** прил. *са сѣране.* – Иди прикакрај да се не замажеш.
- прикалџмути** свр. *на брзину припреми јело.* – Млого сам гладан, прикалџмути нешто да едем.
- прикан** м *аузм. од прики.* – Ђ, мој прикане, не може тој кѣко ти мислиш, него кѣко кажу браћа.
- прикара** се свр. *присвађа се.* – Прикарало му се, беж од њег.
- прикачи** свр. *придодџа нешто с циљем да се напакосџи.* – Прикачише му још да е и краљ, па га осудише на две године.
- прики** м *друж, пријатељ.* – Прики, пошто су ти теј поприке? – Срѣто се с прики, па сѣдомо у кавану да малко поврѣнмо.
- прикица** м *дем. и хџ. од прики.* – Прикице, дојди куд мѣн, да се сѣти испричамо.
- прикљѣшти** свр. *пришисне, принуди, пришѣра у тѣснац.* – У сѣд га прикљѣштише и ђн признѣл свѣ.
- приковѣ** свр. *не закује како треба.* – Приковѣл тарѣбе, и пѣ му падле.
- прикод** м *приход.* – Од њѣву у Равниште ѣмамо мѣли прикод.
- прикодѣ** несвр. *приходи, доноси користѣ.* – Нѣмам корис од њег, ништа не прикодѣ.
- приколѣ** свр. *заколѣ.* – Дѣда ће дојде, сѣмо да приколѣ прѣсе.
- прикрајѣк** м *сасвим мали део неке површине.* – Дошѣл сам до прикрајѣк лѣже.
- прикрајчи** свр. *дође скоро завршеѣку рада; још мало ѣа ће завршеѣти оно*
- што је започео.*
- прикрајѣје** несвр. *завршава са радом, долази до краја рада.* – Прикрајѣјем с копѣње.
- прикрѣи** свр. *на брзину нешто закрѣи.* – Прикрѣи ѣаковн, па д-ѣ[де]м на вршу.
- прикрѣи се** свр. *фиг. изађе из сиромашѣва, побољши имовно сѣѣње.* – Нѣкако се прикрѣимо, мо[ж] се живѣи.
- прикрѣице** свр. *пришѣвори.* – Прикрѣице врата. – Прикрѣице пѣнѣер да не улѣзе мѣје у сѣбу.
- прикупи** свр. *докупи, купи још мало.* – Да несмо прикупили жѣто, останѣли би гладни.
- прикурѣи** свр. *прекомерно досади, прѣшѣра, да не може више да се издржи.* – Прикурѣи ми, па га истѣра ис куђу.
- прилѣпен**, -а, -о *површино залѣљен, прилејљен.* – Прилѣпене пѣре, едѣвѣ и[х] разлепѣи.
- прилѣпи** свр. 1. *површино залѣпи.* – Нѣкако прилепѣи гѣму на тѣчак. Кѣт стѣгнем дѣм, мѣра ју прелѣпим; 2. *фиг. удари шамар, ошамари.* – Сѣл се ђн чѣе, прилѣпи му еднѣ шлѣкавицу те га умири.
- прилѣпи се** свр. 1. *залѣпи се.* – Прилепѣле се пѣре, едѣвѣ се одлепѣише; 2. *фиг. услади се.* – Гибѣаницѣ ми се прилепи за срѣце; 3. – Прилепѣл се као таксѣна мѣрка (*буде сѣѣлно уз кођа, досади коме*).
- примѣкне** се свр. *примакне се.* – Примѣкне се уз остѣл и пѣче да едѣ.
- примѣц-измѣц** м *каже се нераднику који зна да се примакне кад се једе а одмакне кад треба да се ради.*
- примѣѣња (се)** несвр. *примѣче (се).* – Примѣѣња столѣчку ус кубѣе, ѡће се грѣје; – Кѣ[д] треба да се работѣи, ђн се одмаѣѣња, а кѣ[д] треба да се едѣ, ђн се примѣѣња.
- примѣте** свр. 1. *пѣчне да мѣѣе.* – Кѣд, Младѣна приметѣе, дѣгне се прашѣна да

- не мѡж ѡко да отвѡриш; 2. *меїллом скуїт*. – Примети мálко плéву, да ју кокѡшке не рашчѡбрљују.
- примéте се** свр. *добије се воља за меїтењем*. – Кад ју се приметé, онá пометé свé собе, а кад нé, нé. – Примéло ју се, па и обѡрпѡмете.
- прїми** *узвик којим се коњу наређује да иодигне ногу*.
- прїми** свр. – Примїли га у вáбрику (*запослио се*).
- прїми се** свр. 1. *омлади се*. – Примїл се вилдán, почéл да растé; 2. *прихваїти се нечежа*. – Примїл се да работи, има да работи.
- примїта** свр. *прикуїља, скуїља*. – Примїта плéву, да ју кокѡшке не рашчѡбрљају.
- примїца (се)** несвр. в. *примациња (се)*. – Примїца столїцу уз остáл; – Примїца се ус кубé, осéбал.
- прїмка** ж *прейѡна, презиб између їрбуха и ноге*. – Болї ме у прїмку.
- приморáва** несвр. *присиљава*. – Приморáвају га да учи.
- примрштити** свр. *закрїти поцеїано месїо без умеїтања парчеїта нежо само концем, прїїтежуїи један крај поцеїаног месїта уз друзи*. – Примрштити врéћу, кѡлко да има у кáкво да сїпем пченицу, дрўги пўт ју шїї[ї].
- примучнї** свр. *ухваїти чежња, мука*. – Примучнéло му за дѡм, па се врнўл из гáд. – Примучне му па излеже нáпоље.
- принéсе** свр. *донесе близу*. – Свé са[м] му принéла, сáмо да едé.
- прїнова** ж *беба, новорођенче*. – Чéкамо прїнову. – Добїли смо прїнову.
- принѡви** свр. *добије бебу, їороди се*. – Кáдá ће Милéва да принѡви? – Јѡш мálко па ће и нáша снáјка да принѡви.
- принѡси** несвр. *доноси (о јелу)*. – Не принѡси ми, несéм глáдан.
- пришуђује** несвр. *присиљава*. – Пришуђују ме да лэжем.
- прїбди** несвр. 1. *прїлази*. – Јáрићи ми прїбде, не бежé од мэн; 2. *долази, прїсеђује*. – Мѡј сїн отишѡл у гáд, ал' ми прїбди. Нéће ме напўшти као што су тѡј учинїли дрўги.
- прїбѡка** свр. 1. *почне да виче, прївиче*. – Кэт прїбѡка, свї претрнўше; 2. *прїдвїкне*. – Прїбѡкај на дéцу да се умїре.
- прїпáдне** свр. 1. *прїпáне чије власништво*. – Нéка Бѡшку прїпáдне лѡјзе у Гáне а мэн у Вїнник; 2. *изненада се јáко прїрелашити*. – Прїпáла ми мўка, па едвá стоїм.
- припажўје** несвр. *обраћа пражњу на кожа, на шїто, чува*. – Припажўје на ѡвце да не улéгну у детéлину. – Припажўје на грне да не прéјде. – Док сам у пѡље, свекрва ми припажўје дéцу.
- припажўје се** несвр. *пази се, чува се*. – Припажўје се от кўче да га не уáпе.
- прїпáзи** свр. *обраїти пражњу на кожа, на шїто, прїчува*. – Прїпáзи на дéцу. – Прїпáзи на млекѡ да не излéгне. – Прїпáзи ми на детé док се не врнем из бáчу.
- прїпáзи се** свр. *прїчува се*. – Прїпáзи се од нéг.
- прїпáше (се)** свр. *оїаше (се) (о кецельи, прїпáлонама)*. – Прїпáши преглáчу, па сéј брáшно; – Прїпáши се, вїдиш, гáће ће ти пáдну.
- прїпéчина** ж *прїпека, јáка врућина*. – Опрлá прїпéчина, мѡра се їде у ладѡвїну.
- прїпит**, -а, -о *мало прїпан, прїпáшиї*. – Мálко е прїпит, бéж од нéг.
- прїпїца** несвр. *јáко жреје (о сунцу)*. – Прїпїца, ће се поквáри врéме.
- прїпїца се** несвр. *жреје се (на сунцу, прїред ватре)*. – По цéл дán се прїпїца ус кубé.

- при́пне свр. *при́пнине, при́пнили*. – Кэт га при́пнем, мо́ра да казу́је.
- при́повсс м *при́ча*. – Оста́л при́повес от ста́ри људи да се заветина мо́ра по́штује.
- припоје́ свр. *почне изненада да пева*. – Приноја у сѣв глас, да га сви чу́ју.
- припра́и (се) свр. *при́прими (се), при́прави (се), на́прави (се) нешто, склепа (се)*. – Припра́ј нешто за руча́к. – Припра́ймо си убаву ку́ћницу и сѣг мо́же Бог да ни ви́ди: – Ёл се при́праи нешто за еде́ње? – Овако́ј се ви́ше не мо́же, мо́ра се при́праи не́ка ку́ћница.
- припрди́ свр. *почне да прди*. – Кэд га ви́дим, о́дма ми се попрди́.
- при́пре свр. *при́пнине, при́пнили, при́птера у ти́снац*. – Припрли́ га, па не́ма куд, мо́ра да приста́не.
- при́прос, -та, -то *при́лично прости́, при́злуд*. – Момче́је ма́лко при́просто.
- прирабо́ти се по́ље свр. *заврше се пољски радови*.
- прири́па свр. *почне да скаче, по́скака, по́скаче*. – Прири́па ми не́што ср́це. – Видо́ше змију́ и прири́паше да ју уби́ју.
- приро́ди (се) свр. *роди (се) де́те у дру́гом браку*. – Дове́до ће́рку и природи́ сина; – Едно́ дете́ доведе́, а едно́ се при́роди.
- приро́ђен, -а, -о *рођен у дру́гом (или ком следе́ћем) браку*. – На приро́ђено дете́ мло́го па́зим.
- приру́нса свр. *почне жласно да плаче, жласно зайлаче*. – Приру́нса кэд га прикљешти́ше да при́зна.
- приру́ца свр. *почне да виче, при́виче*. – Ти́ке чу́ кэко́ не́ки при́руца.
- присирома́ прид. непром. *сиромашан, али не то́лико*. – Присирома́, ал' се не пода́ва.
- прискрби́ свр. *при́шпеди, уи́шпеди*. – Прискрби́ не́ку пару́, они́ ју нашли́ и потроши́ли.
- прискрца́ свр. *зашкри́ти*. – Прискрца́ше врата́, то́ј се де́да врта́ и [з] за́другу.
- прислу́шне свр. *кредом ослу́шине, при́слуша*. – Прислу́шну́ на врта́ и чу́ кэкто́ вре́ве од ме́н.
- присмрди́ свр. *засмрди*. – При́смрде не́што у со́бу.
- приспи́ се свр. *приспа́ва се*. – Приспа́ло му се, па не ви́ди бе́лу ма́чку.
- присри́та несвр. *дочеку́је (о жо́стима)*. – Моја́ ма́ти у́век присри́та го́сти кэко́ тре́ба.
- при́став м – Ёде како́ при́став.
- приста́ља несвр. 1. *при́стаја́је, при́хва́та*. – Приста́ља на све́, са́мо да га не би́ем; 2. *по́става́ља (о ручку)*. – Што не приста́љате руча́к?
- приста́љање с 1. *при́стаја́ње*. – Приста́љање не дола́зи у о́бсир, не́го кэко́ ја ка́жем; 2. *по́става́љање (о ручку)*. – Помогни́те у приста́љање руча́к.
- приста́њује несвр. *приспа́јаје, при́хва́та, слаже се (счим)*. – Приста́њујем, па кэко́ испадне́.
- при́тесаца́к, -цка, -цко *ужи не́жо шипо шреба*. – Кожу́че ми при́тесаца́ко, ал' ће поми́не.
- при́тесње́ц, -а, -о *при́тешне́н*. – Ма́лко смо при́тесне́ни, ал' не ма́ри.
- при́тка ж *колац за по́доушрање усева*. – Ове́ј су при́тке за пасу́љ.
- при́треба́ свр. *за́штреба*. – До́јди кэ[д] ти не́што при́треба́.
- при́тропа́ свр. *почне да лу́па, при́лу́па*. – Усре́д но́ћ не́што при́тропа на пенце́р.
- при́ћевне́ свр. *на́гло наи́ђе во́ља за нечим*. – При́ћевну́ло ми да се ка́рам и ћу се ка́рам, ал' не́ знам с куга́.
- приуми́ра свр. *почне да умира, зау́мире*. – Кэт Петка́на приуми́ра, сви́ се поплаши́мо.

прицврљен, -а, -о *поређорен а недопечен*. – Месо само прицврљено, ич не слатко.

прицврљи свр. *пиритече (о вајри, сунцу)*. – Овој месо ич не ваља, само сте га прицврљили. – Прицврљила ѕвездá, нема копање.

прицврљи свр. *в. пирцврли*.

причаљка ж *измишљоитина, ружна пирча, казивање*. – Чул сам неку причаљку о[д] теб. Ёл истина?

причека свр. *дочека, пирими, угосити*. – Свакога сам причекала и испратила.

причѐс м *пирчениће*. – Идем у цркву на причѐс.

причитљив, -а, -о *предусрећлив*. – Млого причитљив неки човек.

причука свр. *почне много да луѓа, много залуѓа*. – Причукаше на врата, а Милоја побеже кроз пенџер.

пришца м *пиритиѐл*. – Пришо, прикане, пошто даваш јáгње?

пришњава несвр. 1. *поврито ушњава (о дуѓмећу)*. – Мати ми пришњава пълке на кошўљу; 2. *фиг. руѓа се, изошчава иштину*. – Рођен да сваком пришњава, ал кэт су и њем пришњли, он се млого наљутл.

пришњаје свр. 1. *поврито ушњаје (о дуѓмећу)*. – Пришња пўлку, она се откину; 2. *фиг. ошамари*. – Пришњаје му едну заўшку и зѐчѐс га умирише; 3. *фиг. наруѓа се, изошчачи иштину*. – Воли да пришњаје, а не воли да му се пришњава.

пришњаје се свр. *фиг. наруѓа се, изошчачи се иштина*. – Да види како е кэт се нешто пришњаје.

пришњаамчи свр. *прилеити се, дође пейозван*. – Куде се еде и шће он се пришњаамчи.

пркља се несвр. *уплиће се, мена се (у ичије односе)*. – Не пркљај се у оној што не знаш.

пркљача ж *пеј. мршава, висока женска особа*. – Престарѐл, па се оженил сѐс пркљачу.

пркне свр. *почне да растѐе, крепе да растѐе*. – Посадимо цвѐће а оно ни да пркне.

пркно с *мед. пеј. чмар, анус*.

пркос м *бот. врѐћа башипенскоџ цвѐћа*.

прлен, -а, -о *прљен, опрљен*. – Прлено пиле. м[о]ж се печѐ.

прли несвр. 1. *сѐтлви очерујано пиле (кокошку) изнад вајре како би скинуо остѐајке (длачнице и сл.) са њѐѐа*. – Деда још кэд прли пиле. Тој би баба зѐчѐс учинила; 2. *пече, жеже (о коприви)*. – На кншу коприве толко не прле, ал кэд је слонце. бѐгај од њл[х] долѐко; 3. *фиг. краде*. – Прли куде стѐгне.

прлог м *запуитѐно зираитно земљиниѐе*.

прљ м *мотика која служи као полуѓа за подизање и померање итѐких итѐрѐћа*. – Едва с прљевн укачи́мо бѐчву у кола.

прне свр. *пирхне, полетѐи*. – Прну фазан, па се уплаши.

прњња ж 1. *љушка, ѓубица*. – Вољ се стўкну кэд га с остѐн ударл по прњњу; 2. *пеј. нос код човека*. – Заслужил да му разбѐнем прњњу.

пробада несвр. *има прободѐе*. – Пробада ме нешто у мешину.

пробари свр. *прокува*. – Пробари баранију, па ју тури у замрзивач.

пробѐре свр. 1. *одабере, изабере*. – Пробра најкрупне јáбуке и с њл напуни крошњу; 2. *набрзину обѐре*. – Идемо да проберѐмо лѐјзе, да га скорци не покљўцају.

пробњава несвр. *пробија, буши*. – Пробњава рупу кроз ѕид.

пробњава се несвр. *пробија се*. – Изр.: Пробњава се кро[з] жѐвот.

пробирњаја м *пробирач, избирач*. –

- Пробирција, не еде све, само онóј што воли.
- пробирција ж *пробирчица, избирачица*. – Родила се пробирција, таква ће и остане.
- пробовује несвр. *испићује, оцењује својство, укус каквог јела, пића и сл. узимајући малу количину*. – Пробовује какво е вино, па ће купи едóн балон.
- пробóјац м *звездени шпљак запићаста врха за пробрцање плеха, панах плоча и шина*. – Дáдо му пробóјац, а он ми га не врну.
- проборáви се свр. *освесић се, дође себи*. – Нешто ме óмаја, едвá се проборáви.
- проборáи се свр. *в. проборави се*.
- пробрítви (се) свр. *на брзину (се) обрција*. – Сикно, пробрítви ме, тресé ми се рука; – Зарутавéл сам као пóp, мóра се пробрítвим.
- пробурáзи свр. *расбори*. – Бил киван на нега, úзе нóж и пробурáзи га.
- провáли свр. *слаом пробрције, пробрциши*. – С јексёр ми провáли кову.
- провáли се свр. *распукне се испустивши све оно што се унутар накупило*. – Кад му чир дозрёл, сáм се провáлил. Одэнул, више га тóлко не боли.
- провéде свр. *помоћне коме да прође кроз што, мимо чежа*. – Провéл га кроз имање. – Провéди ме от кúче.
- провéде се свр. *фиг. лоше прође*. – Изр.: Провéл се како бóс по трње.
- прóвирац, -рна, -рно *накисео, мало кисео (о вину)*. – Пíмо неко прóвирно вино, па ме сáг боли мешина.
- проврáстри свр. *поврцино покреше*. – Проврáстри онóј брестáк, млóго се раширíл.
- проврéви свр. *проговори, поразговара*. – Моé детé проврéвило у дрúгу гóдин.
- проврéи свр. *в. провречи*.
- провр́же свр. *брзо повеже, поврцино повеже (о сноповима)*. – Да провр́жемо јóш овóј, па да рúчамо.
- провр́тец, -а, -о *пробушен*. – Дáл са[м] му целу даску, он ми врта провр́тену.
- провртí свр. *пробуши*. – Провртéше кáцу, па турíше бурму.
- прогáзи свр. *направи сáззу (о снегу)*. – Јóш лúди несú прогáзили пúт.
- проглéда свр. 1. *почне да гледа*. – Мáчићи јóш несú проглéдали; 2. *фиг. опросити, проуштити*. – Сáк сам ти проглéдал крос пр́сти, ал' дрúги пúт нећу; 3. *фиг. почне боље да живи*. – Кэко добíмо неку парú, тэкој проглéдамо.
- прогорí свр. *добије рућу деловањем вапше*. – С цигáру ми прóгоре миље.
- прогрíзе свр. *зризући пробрциши*. – Мíши ми прогрíзли све врéће.
- прóдава ж *продáја*. – Тóј не за прóдаву.
- продáва (се) несвр. *продáје (се)*. – Продáва украдено; – Продáва се нýва у Кóмрен.
- проду́ва свр. *дувањем прочисти*. – Проду́вај цревó, нешто се заглавило у нег.
- проду́жи свр. *настави, учини нешто дужим*. – Овóј ти е јúже крáтко, мóра га продúжиш.
- проедé свр. *почне да једе*. – Пушти га, кэд огладни, ће проедé и бобóву слáму.
- прожéни (се) свр. *ожени (се) некако*. – Прожéнимо га некако, сáг нека кúћи кúћу; – Прожени се нáдве-нáтри, не óстану нежéњет.
- прожíе свр. *набрзину пожање*. – Отишли да прожíу нýву на Врбицу, па ће íду у Кóмрен.
- прозéва се несвр. *фиг. отеже у раду*. – Сви рабóте, а он се прозéва.
- прозевáлка ж *прозеване*. – Увати ме нека прозевáлка, па се сáл прозевáм.

- прозукне свр. *пrowиди се, пrowири се.* – Прозукле му уши.
- прóзиран, -рна, -рно *пrowидан.* – Ўзни прóзиpну артију.
- просíра се несвр. *пrowиди се, види се кроз њеџа.* – Омршавёл, па му се ўши просíрају.
- произлáзи несвр. *пrowизлази, долази.* – Глáд произлáзи от сиротињу, а сиротиња од лёњос.
- прóја ж *хлеб од кукурузноџ брашина.* – Пóсле рáт смо сáмо гулили прóју.
- прóјан, -јна, -јно *кукурузни, од кукурузноџ брашина.* – Ймамо сáмо прóјно брáшно, пченично нéмамо.
- прóјде свр. 1. *пrowџе.* – Пýт ме нанёл да прóјдем поре[д] твојú кућу; 2. *мине, заврши се период нечеџа.* – Прoшлé су црешње, дошёл други ашáв; 3. *пrowије се, пrowдре кроз нешићо.* – Јексёр му прошёл кро[з] сандáлу па га убóл; 4. *пrowсипане бол, умине бол.* – Попí чáј и лóше ми прóјде; 5. *пrowтекне (о врeмену).* – Нíкако врéме да прóјде; 6. *излије се (о млеку пpиликом кувања).* – Пáзи да млекó не прóјде. – Прoшлó млекó; 7. *фиг. ослободи се чеџа.* – Попíл лáдну вóду и прoшлá му мýка.
- пројурí нáпоље свр. *добије пrowлив.* – Јёл зелéне сливе, па га пројурíло нáпоље.
- прокáра свр. 1. *пrowевезе, пrowиџера.* – Нис пýт прокáра пýна кóла слáму; 2. *пrowи-ви, пrowеде.* – И овúј гóдин нéкако прокáрамо.
- прокíда свр. *набрзину оберe.* – Проки-дáмо поприку, да ју сланá не оберe.
- прокипí свр. *пrowри.* – Нéка пасуљ прокипí, па ће едемо.
- прóкисел, -а, -о *накисео, киселкасí.* – Овeј су ти јáбуке прóкиселе, а овeј блáге.
- прокíсне свр. *уквари се услед сíпáјања на шóплойици (о јелу).* – Прокíсал пасуљ,
- немóј га едeте.
- прокишњúје несвр. *пrowишњава.* – Мóра се кáчим на црeп, прокишњúје ми у сóбу.
- проклéство с в. *пrowклесíто.*
- проклéсто с *пrowклетíсíто.* – Прáтн га нéко проклéсто.
- проклетíја м 1. *пrowклетíник.* – Онáј твој проклетíја ўтера волóвн у њíву и нáправи чýдо; 2. *пrowклетíсíто.* – Вучe нéку проклетíју.
- прокљувe свр. *пrowије лýску на јáјету (о шóплету које почне да се изводи).*
- проковe глáву свр. *пrowије некемо жáву захíпeвајући нешићо од њеџа.* – Прóкова ми глáву да ју дáм онóј што се не дáва.
- прокóпшa свр. *усрећи се.* – Áко, нéка крáдне, нeће да прокóпшa.
- прокрáдне свр. *почне да краде.* – Прокрáл и он, а бeше поштeн.
- прокрáдне се свр. *неопáжено пrowџе.* – Прокрáл се, нíкој га нe видeл.
- прокрéчи свр. *пrowрино окречи, набрзину окречи, окречи ради рeдa.* – Мóра за Велíгден кућу да прокрéчим.
- прокúрца свр. *ушропáсíти, шрoда у бесцење.* – Прóкурца свó имáње. – И онóј мáлко што имáше, онí га прокурцáше.
- пролáти несвр. *пrowлеће (о снежу).* – Прoлáти снeг.
- пролeма свр. *изудара, испóуче мaло (некоџа).* – Мóра га пролeмам, да се мáлко уцувáпи.
- прóлет м *пrowлеће.* – Ђе жíвнeмо кá[д] дóјде прóлет.
- пролeти прил. у *пrowлеће.* – Пролeти дáн зeчáс пролeти.
- пролетí свр. *фиг. пrowџе.* – Кад нeшто рaбóтнш, врeме ти брзo пролетí. А онaкóј нeће.
- пролóшка свр. *пrowмућка, пrowиџере рa-*

- кијом (о зубу)*. – Пролоћкај зуб с ракију, па ће болѣж да те премане.
- промѣкне** свр. *ѿромакне*. – Кѣко тој да ми промѣкне?
- промѣкне се** свр. 1. *ѿровуче се кроз нишо, између чеџа*. – Промокнул се крос тарáбе да наберé слíве; 2. *избеџне какво зло*. – Сѣк си се промѣкнул, други пѹт нећеш. – Промáкал се, несѹ га били.
- промѣциња се** несвр. *ѿровлачи се кроз нешишо, између нечеџа*. – Видѣл сам га кѣко се промѣциња крос твоѣ тарáбе.
- промáнда** свр. 1. *изудари, испѹче (коџа)*. – Изазва ме, па га мáлко промáнда; 2. *ѿвѣрино уради, уради нешишо на брзину*. – Промáндал по кѹћу као лисица с рѣп.
- промáнда се** свр. 1. *изудара се, испѹче се*. – Млѣго е трќлет, тражи да се промáнда; 2. *ѿрошеџа се, ѿролуња*. – Мáлко се промáнда по селѣ.
- промациња се** несвр. *в. ѿромациња се*.
- промáши** свр. *ѿвѣрино очистиџи метилом*. – Иди зачѣс промáши обѣр, да бѹде чи́с кѣ[д] дѣјду гѣсти.
- промѣни** свр. 1. *размени, усипџни (о новцу)*. – Иди у зáдругу да ти промѣне петобáнку; 2. *замени*. – Отидѣше у зáдругу да промѣне сандáле, мáле му; 3. *размени*. – Промѣнише опáнци. – Промѣнише мѣста.
- промѣни се** свр. 1. *замени се (о новцу)*. – Промѣнише се пáре, стáре више не вáже; 2. *размени се*. – Промѣнише се с опáнци. – Промѣнише се с мѣста.
- промењѹје** несвр. 1. *размењѹје, усипџнава (о новцу)*. – Промењѹје стодина́рку; 2. *размењѹје, мења*. – Промењѹје опáнци, мáли за голѣмн.
- промењѹје се** несвр. 1. *замењѹје се, ѿвлачи се (о новцу)*. – Почѣле пáре да се промењѹју; 2. *размењѹје се, мења се*. – Промењѹју се: дава овцу́ за козу́.
- промѣшка** свр. *ѿромеша, ѿреѹири*. – Промѣшкá по џѣпови, ал' не најдѣ ннеднѹ паркѹ да дáм на детѣ.
- промѣше** свр. 1. *ѿресѣиџне*. – Промину́ га у Прѣвалац; 2. *ѿрескочи, осѣстави нешишо неурађено*. – Проминул двá рѣда, не и[x] окопáл; 3. *ѿрође*. – Овај недеља нѣкако про́мину бес кѣшу.
- промињѹвање с ѿрескакање нечеѣ у раду**. – Свáки стру́к трѣба се окѣпа, нѣма промињѹвање.
- промињѹје** несвр. *ѿрескаче, осѣпавља нешишо неурађено*. – Кѣт кѣпа, промињѹје гѣже.
- проми́ца (се)** несвр. *ѿровлачи (се)*. – Проми́ца савѣлку кро[з] зѣв; – Проми́ца се кро[з] жи́цу.
- прѣмичан**, -чна, -чно *који се може ѿднеѣти, ѿдношљив*. – Изр.: Прѣмична зимá (која се може ѿднеѣти, која није мноџо хладна).
- промр́да** свр. *ѿочне да мрда*. – У бању ми промр́даше прѣсти на нѣге.
- промрждѣља** свр. *ѿроџнави, изџнави*. – Прѣмрждѣља мáче, па га бстави.
- промрждѣри** свр. *заромиња, зирѣси сипџна киша*. – Прѣмрждѣри па стáну. И прашину не угаси.
- промузлѣ с свечани ѿремлаз уочи Ђурђевдана**.
- прому́љи** свр. *ѿромоли*. – Прому́љи́л гла́ву ис чѣрге као ми́ш из рѹпу.
- пронáјде** свр. *ѿронађе*. – Кѣд пронáјду вѣду у обѣр, ће пѣчну да кѣпају бунáр.
- пронабѣи** несвр. *ѿроналази*. – Кѣквѣ ти дѣктури пронабѣе? Ништа, а бѣлан сам.
- пронѣкне** свр. *никне, ѿоникне*. – Рáно ни пронѣкли компи́ри. – Пронѣкал арпаци́к. – Проникну́л копѹс.
- пронѣца** несвр. *ѿрониче, изниче*. – Почѣла пчени́ца да пронѣца.
- проницѹје** несвр. *в. ѿроница*.

- пронóси свр. *пóчне да носн*. – Нéma у кáквó да се обучém, па пронóси црквéно и мртвéно.
- пропóушка свр. пеј. *прeйпpажн, испрeйпy-рa (o сiвapимa)*. – Прoпóушка по кóвчег да вiди кáквó йма у нeг.
- прoбди свр. и несвр. 1. *пpoxoдa*. – Баштá и мáти едвá чéкају да им детé прoбди; 2. *пpoxoзи*. – Прoбди с кóла кроз моју ливáду; 3. *пpoxиичe (o вpeмeнy)*. – Трtтка се, а врeмe прoбди; 4. *услeд зaжрeвaњa излaзи из сyдa (o млeкy)*. – Ајде брзo, млeкó ћe пóчне да прoбди.
- прoбди сe несвр. *пpoxoдa сe, шипeтa сe*. – Да се мáлко прoбдимo, да ни сe лéбaц пpиeдé.
- прoпóујe несвр. *пoчињe да хoдa, да чини пpвe кoрaкe, пpoxoдaвa*. – Кá[д] детé пóчне да прoпóујe, нeмóј гa плáшиш.
- прoпáдне свр. 1. *пáднe кроз нeшпo*. – Пукнóл лeд, и прoпáл у рéку; 2. *oмpшaви, oслaби*. – Млóгo прoпáл, тiпнa остáлa од нeг; 3. *ocирoмиши*. – Билí гáздe, а сáк прoпáли; 4. *сpoxa сe у мoрaлнoм пoжлeдy*. – Прoпáл от пиeњe; 5. *сiпpадa*. – И óн ћe прoпáдне, ћe вiдиш; 6. изр.: Прoпáдне од беснóху (*избeзуми сe*). – Прoпáдне од мýкy (*рaзбoли сe*). – Прoпáдне од рaбóтy (*изнeмoжнe од пpеитepaнoж рaдa*). – Прoпáдне от срáм (*ocеити сiпид од нeчeжa*). – Прoпáлa ствáр (*изжyби пoвeрeњe*). – У зeмљy прoпáдне (*изжyби сe*).
- прoпáс ж 1. *пpoxaсiт, cирoмaшиштвo*. – Одвeл и[x] у прoпáс. – Иду у прoпáс; 2. *пoxop, бeздaн*. – У Прoпáс ис прoпáс извiрa нáшa рéкa.
- прoпáсник м *рaсииник, oнaј кoји пpoxиш, упpoxишнyje имoвинy*. – Óн дoмaћин, а сiн му прoпáсник - нeћe дa рaбóти и вóли дa пиe.
- прoпáти свр. *пpexиви мнoгo пáити*. – Кáквó сáм свe у живóт прoпáтил, дoбрó e и штo сáм жив.
- прoпcрé свр. *нaбрaзинy oпepe*. – Мáти óднeсe прaњe нa рéкy дa гa мáлчицe прoпepé.
- прoпeчé сe свр. *мaлo сe пeчe*. – Млáдo прáсe, нe трéбa млóгo дa сe пeчe. Нeк сe сáмo прoпeчe.
- прoпiе сe свр. *пoчнe дa сe oпiјa*. – Прoпiл мусe и сiн.
- прoпiјe сe свр. *в. пpoxиe сe*.
- прoпiтa свр. *в. пpexишa*.
- прoпiтa сe свр. *в. пpexишa сe*.
- прoпитyвáњe с *в. пpexишyвaњe*.
- прoплáкiњa несвр. *пoxoвo oвлaш пepe, пpoxиpе (o сyдoвимa)*. – Бáбa oпрáлa сyдoви, пa и[x] сáк прoплáкiњa.
- прoплáкнe свр. *пoxoвo пpoxиpe (o пocyђy)*. – Óпpани сyдoви ћe бáбa дa прoплáкнe, дa бyднy пóчистн.
- прoпoјe свр. 1. *пpoxeвa*. – И нáшe пeтличe прoпoјáлo; 2. фиг. *пpисилoм пpoxoвopи, кaжe, издa*. – Прoпoјáл кэт су пoчeли дa му кршe нóгy.
- прoпpáви свр. *пpoxиcити мaлo (o јapyзи)*. – Дeдo, прoпpáви вáду дa бáбa нaвáди гpáдинy.
- прoпpáи свр. *в. пpoxиpви*.
- прoпpáљa несвр. *чистити (o јapyзи)*. – Дeдa прoпpáљa вáду, дa бáбa мóжe дa нaвáди бáчy.
- прoпpли свр. 1. *пpoxиeчe*. – Сáмo си прoпpлил мeсo нa жáр, ич нe слáткo; 2. *сiпaви oчepуянo пилe изнaд вaитpе кaкo би cкинуo ocтiаиткe сa њeжa (o длaчицимa и др.)*. – Прoпpлимо пиe нaд óгaњ и óдмa гa турiмо у рeлнy дa сe пeчe; 3. фиг. *oжeни*. – Мóрa гa прoпpлимо, зaглeђyјe сe у дeвoјкe.
- прoпyштa несвр. 1. *пyшитa нeшпo дa пpoxe кроз нeшпo*. – Прoпyштaју ми oпáнци, бóљe дa си сeдiм дóм; 2. *склaњa у сiпpанy уcтyпajући кoмe пpoxaз*. – Прoпyштa гa дa и óн иде мáлко први; 3. *oмoђyнaвa пpexaз у виши рaзpeд*. –

- Ништа си не зна, само га пропуштају. И такој ће заврши школу; 4. *допушти да нешто прође*. – Пропушта испити.
- пропушти свр. 1. *пропусти*. – Пропушти га да прође; 2. *пусти нешто да прође кроз нешто*. – Пропустили ми опэнци, па ми ноге голочџка; 3. *склони у страну усипајући коме пролаз*. – Пропушти га, нек и он малко иде први; 4. *омогући прелаз у виши разред*. – Пропустили га не први у други разред, а сиромá ништа си не знал; 5. *допусти да нешто прође*. – Пропустил млого штошта у живџт; 6 изр.: Пропушти кро[з] шаке (*испиче*). – Пропустил га (*опростити, прогледао кроз прсте*).
- прорине свр. *уклони снеж лопатом да би направити стазу*. – Едва прорину снеж до лѣсу.
- прорињује несвр. *лопатом уклања снеж да би направити стазу*.
- прорѳди свр. *почне да рађа (о вођу)*. – Ваљда ће овуж гѳдин јáбуке да ми прорѳде.
- прѳс, -та, -то *прѳс*, није сложен, није компликован. – Изр.: Прѳс као пасуљ.
- просвѣсти се свр. *дође себи*. – Кэт се просвѣстити, видѳ кудѳ сам погрешил.
- просѣње с *просиња, просјачење*. – Бѣше гáзда, а сáк се дáл на просѣње.
- просѣњити се свр. *испáњити се до провидности*. – Просѣњиле ми се чашире на колѣна.
- просечѣ пѳт свр. *прасира пѳт*. – Просечѳше пѳт кроз нáшу њиву.
- просиѳа несвр. *чини, прави пролаз, просѣца*. – Просиѳају пѳт кроз њиву. – Туж ѳе да просиѳају пѳт.
- проскитá се свр. 1. *дем. од скитá се*. – Проскитá се малко по селѳ; 2. *ода се лоше понашању, лоше се понаша*. – Чѳвѣк, домаћин, а син му барáба, проскитáл се и пропил.
- прослáви свр. *почне да слави*. – Овуж гѳдин прославимо Гмитровдѳн, до тá[г] га несмѳ славили.
- прослáвља несвр. *в. прослављује*.
- прослављује несвр. *слави*. – Сас музику на детѳ прослављују рѳђендѳн.
- проспѳ се свр. 1. *испáва се, наспáва се*. – Идем малко да се проспѳм, па ѳу настáвим с рáбѳту; 2. *размисли се, дође себи*. – Кат сам се проспáл, видѣл сам кудѳ сам погрешил.
- прѳс рáдник м *неквалификовани радник*. – Рáди као прѳс рáдник, а ѳће голѣму плáту. Кудѳ тѳј има?
- прѳсти свр. изр.: Бѳг да му дѳшу прѳсти. – Да прѳстиш, детѳ ти се уалило.
- прѳстирка ж *слама која се прѳстире стѳпци*. – Тури више слáму, нека прѳстирка бѳдне пѳдебела.
- прѳстѳрка ж *прѳтени комад ткáнине који се стѳпáва на вређу напѳнумену житѳарицом или прѳтена поњава која се прѳстире преко слáмарице на којој се стѳава*. – Ка[д] тѳриш прѳстѳрку, дѳбро увржи вређу. – Мáти ткáје за прѳстѳрке.
- прѳстре свр. 1. *покрије стѳолњаком стѳо ради обѣда*. – Прѳстри остáл па тѳри ручáк; 2. *рашири вѣш на жици да се суши*. – Помѳго мáтер да прѳстре ѳпрáно да се шуши; 3. *прекрије нечим нешто*. – Прѳстри ѳдар. – Прѳстри на волѳви.
- простружѳ (се) свр. 1. *набрзину (се) ѳстриже, скине блаитѳ с нечѳ*. – Простружи матѳку да пѳбоље кѳпаш; – Сандáле се простругоше, мѳ(ж) се оперу. 2. *фиг. поврину (се) обрѳи*. – Не ѳбритви ме кáкѳ трѣба него сáмо прѳструже, а рáчуна се да е неки бѳрбѳрин; – Да се простружем па да отидѳм на свáдбу.
- просучѳ свр. *набрзину направи коре за пѳтѳу, жибаницу*. – Просучѳо неку ѳвгу да напрáним жибаницу.

- протегне (се)** свр 1. *испружи (се) у неком правцу део тела.* – Кэт се мачка разбуди, она протегне ноге; – Видо како се мачка убаво протегну; 2. *лежне (се) испрживши ноге ради одмора.* – Ћу легнем да мálко протегнем ноге; – После ручак воли да се мálко протегне.
- протеза** се несвр. 1. *проиђе се.* – Протеза се како мачка на слнце; 2. *фиг. устје се, избежава да ради, одуговлачи са радом, безвољно ради.* – Ајде, ајде, немој се протезаш, ништа неси уработил.
- протера** гóсти свр. *изгосије, проведе у гóстима.* – Добро протера гóсти куд бацу.
- протица** несвр. 1. *проиће.* – Одврни воду да ни не протица кроз обór; 2. *испушта (о течности).* – Каца ми протица, мора ју шеваришем.
- протока** ж *нужник, клозет.* – Иди у протоку, немој поза кóфу.
- протолмáчи** свр. *проишумачи, објасни, прочишћа.* – Врџи госпóчки па сваку реч мóра да му протолмáчимо. – Едва протолмáчимо писмо.
- протресé** свр. 1. *продрма, заи́ресе.* – Протреси сваку сливу, па што падне падне; 2. *фиг. лоше прође, лоше се проведе.* – Ће ме запáнти ако га увáтим за грóди и мálко протресём; 3. *ипресући отпресе ни́о са себе (о снежу, прашину), збацити ни́о с но́у (о бла́гу и сл.).* – Протреси бáрлу од снег. – Протреси сандáле па улéгни у кóфу; 4. *фиг. испи́шћа, провери знање.* – Дэнэс ни учитељ протресал и видёл колкó смо знали.
- протресé се** свр. *фиг. поспáне паметнији, сналажљивији.* – Беше глуп, сáк се протресали просвестил.
- прóтуран**, -рна, -рно *сналажљив, вешит.* – Деца су му некако припрóста, несó прóтурна.
- проћерда** свр. *пои́роши.* – Све проћердál.
- остál сиромá.
- проубáви се** свр. *пролејшћа се.* – Подмладил се, па се и проубавил.
- про́фисор** м *професор.* – Учи га профисор.
- про́фисорка** ж *професорка.*
- профу́шка** свр. *прои́праши.* – Све профушка укавáну.
- процэвти** свр. *процвэти.* – Сáмо што процэвтеше ораси, паде сланá па и[х] úби.
- процв́или** свр. *ослаби, опемоћа, поспáне прозиран.* – Сва су мудецá процвилéла. – Цвёће от стојáње у пóдрум процвилéло.
- процвр́ли** свр. *прои́ече.* – Месо су сáмо процвр́лили, несó га испékли како трéба.
- процéп** м *проце́љено дрво.* – Нёфу тóрам прсти у процéп. – За кугá да тóрам прсти у процéп?
- прошáра се** свр. *појави се гдегде (на воћки зрео плод).* – Црешње су се прошарáле, јóш несó зреле.
- проше́вина** ж *просидба девојке.* – Идемо на проше́вину у Месéчинови.
- прпáло с мо́тоцикл.** – Ми́сли да е голём што има прпáло. – Уз девојку дали́ и прпáло.
- прс** м *прсйт.* – Што он има у главу, јá имам у мáли прс.
- прс** и плéва *мно́го, првине.* – Гóсти, прс и плéва.
- прскавица** ж бот. *в. цанарка.* – Прскавице су сли́ве цанáрке, сáмо су поспитне од нй.
- прскалица** ж *направа за прскање винове лозе.* – Јá пуним прскалице, а баштá и чича прскају лóјзе.
- прсне** свр. 1. *пукне, напукне од велике топлóте (о чаши, боци).* – Сипá шербет у чáшу, а она бдма прсну; 2. *улейти неши́о (о оку).* – Нёшто ми прснуло у

- око, па іч не відим; 3. *размили се (о овцама)*. – Улэгоше у ливаду и прснуше.
- прстѣк м *дем. од прс, прсѣиш.* – Изваді на дететрнчѣк из прстѣк.
- прстенчѣк м *дем. од прсѣен, прсѣенчиш.*
– На прстѣк іде прстенчѣк.
- прстенче с *дем. од прсѣен.* – Купи ми прстенче за девојче.
- пртеп, -а, -о *конопљан, од конопље.* – Јѡш іде у пртене гаће.
- пртено *понм. прид. йлаино од конопље.*
– Јѡш іде у пртено.
- прѣти несвр. 1. *йрави сѣпазу у снежу.* – Кѡј сѡг да прѣти снѣг? – Умори се прѣтѣји снѣг; 2. *сѣпавља некоме на леђа (о йперейу).* – Дѣда прѣти бѣштѣ с мліво; 3. *фиг. једе.* – Прѣти тѣј и ћѣти.
- прѣти се несвр. *сѣпавља себи на леђа (о йперейу).* – Прѣти се, ал’ не мѡ[ж] се упрѣти.
- прѣтина ж *уѣажена сѣпаза у снежу.* – Не гѣзите по снѣг, гѣзите по прѣтину.
- прѣслук м *йрслук.* – Йспот капѣт нѡси прѣслук.
- прѣслуче с *дем. од йрслук, йрслуче.* – Шћѣ ми прѣслуче, кумѣ трѣба нѣка га нѡси.
- прѣт м *йеруй.* – Нѣ знам више кѣквѡ да рабѡтним, імам млѡго прѣт у кѡсу.
- прѣтѣк м *дем. од пруйѣ, пруйѣиш, ийѣиш.*
– Намѡдри му дупѣнце с прѣтѣк, да запѣнти да се више не бѣе з-дѣцу.
- прѣчѣ с *дем. од пруйѣ, ийѣиш.* – Избѣише ме с прѣчѣ.
- прѣчѣнце с *дем. од пруйѣ, ийѣиш.* – Ако узнем прѣчѣнце ћу ти намѡдрим дупѣнце.
- прѣца несвр. *јариц ойлѡђује козу.*
- прѣца се несвр. *йарисе (о кози).*
- прѣцко м 1. *јаре од ѣодшту дана;* 2. *фиг. мушкарчиш, дѣчачиш.* – Дојдѣ прѣцко да ни помѡгне да напѡимо стѡку.
- прѣцѡљак м *фиг. мали, сѣпѣан човек; дѣчачиш, иврѣна.* – У њѣну вамѣију свѣ сѣми прѣцѡљци. – Онѡлки бѣцман, а с прѣцѡљци се дрѣжи.
- прѣцѡљче с *дем. од прѣцѡљак.* – Свѣ сѣми прѣцѡљци и прѣцѡљчиш ислѣгли на пѣт да се йграју.
- прѣч м *пеј. майѡр, одврайѣан човек, сѣпаркѣла.* – Онѡј прѣч ми зѣгорча живѡт, свѣ му нѣшто не вѣља, нѣ добрѡ.
- прѣчи се несвр. *фиг. сили се, йрави се важан.* – Прѣчи се, а за ништа нѣ.
- прѣчина м *ауѣм. од прч.* – Онѡј прѣчину не мѡгу да глѣдам више, прѣви ми свѣђу йзмеђу мѣн и мѣжа.
- прѣштѣ несвр. *леѣи, йрска.* – Прѣштѣ блѣто на свѣ стрѣне.
- пѣу *узв. ономайѡпеја за йљување.*
- пѣв м *бот. лѡйѣасѣпа йѣчурка која се расѣпадне у йрах кад сазри. Йѣн йрах се йсѡйѣпа на ране да би брѣже зарасле Lycopodium.*
- пѣвало с *фиг. и пеј. онај који себе хвали, који се йрави важан, који себе уѣдиже.* – Пѣвало, за ништа нѣ, сѣмо знѣ да се пѣва.
- пѣвалце с *дем. од пѣвало.* – Не мѡ[ж] се живѣи од онѡј пѣвалце, сѣмо се онѡ чѣе.
- пѣвѣндѣр м *в. пѣвало.*
- пѣва се несвр. *хвалише се, буде охол, уѡбражен.* – Знѣмо га, сѣмо се пѣва.
- пѣвѣција м *в. пѣвало.*
- пѣвѣк несвр. *оѣжежано дѣше, дахѣ, сѣпѣње.* – Дѣтѣ млѡго бѡлно, едвѣ пѣвѣк.
- пѣдѣр м *чувар виноѣрада.* – Уватѣше га пѣдѣри и прѡтерѣше кро[з] сѣлѡ.
- пѣдѣриѣна ж *накнада (найлаѣпа) за чување виноѣрада.* – Пѣдѣриѣна се наплаћује о[д] дѣлум.
- пѣдѣње с *исѣпѣривање, оѣпѣривање.*
- пѣди несвр. *исѣпѣрује (некоѣа).* – Кујгѡд

- дође у њигову кућу, он га пудн.
- пуж** м део *прскалице који служи за рас-
пшивање бордовске чорбе*. – Издџвај
пуж, да бoље прскаш.
- пужак** м мн. пушчићи дем. од *пуж, пужих*.
– Напатили се неки пушчићи у баћу,
мора да ју очистиш.
- пужевка** ж *љуиштура од пужа*. – Моја
сестра као девојче от пужевке правила
огрлице.
- пүздра** ж *месо са жилама*. – Од мршаве
свиње нема много шушенице, него
пүздра.
- пүздрав**, -а, -о *жилав*. – Дал ми пүздрави
месо.
- пүзне** се свр. *оклизне се*. – Пузну се на лёд,
па се покрши.
- пуклоти́на** ж *пукотина*. – Загњита се
како татабић у пуклотину.
- пүкне** свр. 1. *расцеји се*. – Пукнула даска. –
Пукнуло дрво; 2. *испали мейтак*. – Први
пүт сам пукнуо ис пүшку кат сам бил у
војску; 3. *ошвори пүиољке, расцеји се*. –
Дрвље напупурило, само што не
пүкне; 4. *ошкне се (о канају, жшци и
сл.)*. – Ово[ј] јуже само што не пүкне. –
Пүкну жица и паде прање; 5. изр.: *Пүкне
влаша (најрсне)*. – Пүкне ѕид (*раздвоји
се*). – Пүкне од едење (*много се наједе*).
– Пүкне окно (*разбије се сћакло на
прозору*). – Пүкне пролет (*дође проле-
ће*). – Пүкне шамар (*ошамари*).
- пүкница** ж *хлеб*. (*Обично се тако каже за
хлеб кад ђа нема довољно, и кад је он
скоро једина храна*). – Еве ти пүкница
па еди, друго нема.
- пүлка** ж *дуље*. – Откинула ми се пүлка на
огрљак.
- пүмпа** ж 1. *прскалица*. – Прочишти и по-
дмажи пүмпу, јүтре ће прскамо у Вињик;
2. *пүмпа (црпка) за воду, пүмпа за
бицикл и др*.
- пүмпа** несвр. 1. *црпе пүмпом (црпком)
воду*. – Умори се пүмпачи воду; 2. *на-*

- дувава џуму*. – Пүмпа бициклу; 3. *фиг.
подреино поучава*. – Пүмпају му
главу.
- пүп**, -а, -о 1. *испуњен, напуњен чиме до
врха*. – Пүп му кош с момурзу; 2. *цео,
чистиав*. – Мој син има пүне две године; 3.
који обилује чиме. – Две собе биле пүне
з-гости; 4. изр.: *Пүна глава (много
мисли и брине се о чему)*. – Пүна капа
(*доста, довољно*). – Пүна кућа (*доста
челади*). – Пүне гаће (*има велики
сћрах*). – Пүно као око (*има у изоби-
љу*). – Пүно срце (*веома задовољан*). –
С пүна уста (*врло похвално говори о
коме, о чему*). – С пүне руке (*донесе до-
ста дарова*).
- пүно** прил. *много*. – Позвал пүно људи на
свадбу.
- пүњеница** ж *в. кованица*.
- пүп** *узвик којим се изражава звук при
паду или удару*. – Дете ўзе тојаче и пүп
күче по главу.
- пүпа** ж *деч. сћомак*. – Боли пүпа, боли.
- пүпав**, -а, -о *закржљао а великож тпрбуха*.
– Некако су им сва деца пүпава.
- пүпка** ж *дем. и хшћ. од пүпа, сћомачић*. –
Напунило дете пүпку, доста више.
- пүпкица** ж *дем. и хшћ. од пүпа*.
- пупуњак** м 1. зоол. *пүпвац* Урира ерорс
L. – Пуштил хубу како пупуњак; 2. *пеј.
сшћушна особа*. – Он голем, а жена му
пупуњак.
- пупурак** м *пүиољак*. – Не кидаж пупурак
од рүжицу, пүшти га нек се ицвати.
- пупурка** ж *в. пүпурек*. – Улегло дете у
градиче, па покидало пупурке на
цвече.
- пүпче** с *дем. и хшћ. од пүпа, сћомачић*. –
Прејело дете, па га пүпче заболело.
- пупченце** с *дем. и хшћ. од пүпа, сћома-
чић*.
- пүс**, -та, -то *пүсий*. – Улазно у пүс крај.

- пуста несвр. *пушта*. – Кат пуста сваког у кћу, мора нешто и да му нестане.
- пустинџак м 1. *усамљен човек, чудан човек*. – Сви га напуштали, живи као пустинџак; 2. *бачене ствари (одећа и др.)*. – Нашёл неки пустинџак па га обукал; 3. *напуштено домаћинство (о кћи, окућници)*.
- пустинџски, -а, -о *пустинџаков*. – Ово е моё, још не пустинџско.
- пусто с *пустош*, *запуштено*, *опустело*. – Све остало пусто. – Пусто му остало. – Пусто село.
- пустосвѣтица м *скићница*. – Несом ја пустосвѣтица, па да идем сам. – Иде као пустосвѣтица.
- путѣк м *дем. од пућ*. – Иди по овѣз путѣк па неће залутаи.
- пѣтер м *буѣтер, маслац*. – Купи две паклице пѣтер за тѣрту.
- пућиње с *ми. од пућ*. – Скига се по пућиње.
- путпудѣрка ж зоол. *ћица прѣпелица Coturnix coturnix*. – Прну путпудѣрка па ме уплаши.
- путување с *пућовање*. – Пресело му путување с вѣз, млого се прекачувал из вѣз увѣз.
- пући несвр. изр.: *Пући уснице (мрѣди се)*.
- пућпуриѣка несвр. *пућпуриче*. – Гуска гаѣа, ћурѣка пућпуриѣка.
- пуѣа несвр. *фиг. једе халаљиво*. – Сѣдал уз остал па пуѣа ли пуѣа.
- пуѣало с *пуѣаљѣа од зове*. – Као детѣ од бѣз сам правил пуѣала за мѣн и брата.
- пуѣка ж 1. *распукнуто зрно кукуруза које се добије жарѣњем, кокица*. – Мати узе решѣто да за дѣцу напуѣка пуѣке; 2. *врѣћа које из два дела који се закопѣчавају утискивањем, дриѣри*. – Има јелѣче на пуѣке.
- пуѣка несвр. 1. *пуѣкећа*. – Сува дрѣа па пуѣкају до[к] горѣ; 2. *жари кукурузна зрна да би добио кокице*. – Пуѣка момѣрзу.
- пуѣкавац м бот. *кукуруз кокавац Zea mays everta L.*
- пуѣкање с *пржење кукурузних зрна ради добијања кокица, добијање кокица пућем пржења кукуруза*.
- пуѣица ж *дем. од пуѣка, пуѣица*. – Направил пуѣицу и дал ју на детѣ.
- пуѣи се несвр. изр.: *Избили га па се пуѣи (смири, умири баћином)*. – Млого се пуѣи (*неумерено се пуѣи, користи дѣван*). – Нешто се пуѣи (*неишо се дими*). – Пуѣи се лѣб (*врео па пуѣи пару*). – Што ли се пуѣи (*љуѣи се*).
- пуѣница ж *суѣница за месо*. – Рѣтко кѣј има пуѣницу у село.
- пушта несвр. *ослобађа*. – Пуштају га из рѣпсто.
- пушти свр. 1. *пушти неишо*. – Пуштил камен (*воденични*) да мѣље. – Пуштил раѣио да свири; 2. *пушти на слободу*. – Пуштили народ из апсу; 3. *запушти косу, браду*. – Пуштил косу и браду, жалѣје башту; 4. *одвеже*. – Пушти кѣче од ланац да се малко истрѣи; 5. *чини да ишо тече*. – Пушти вѣду да течѣ. – Пуштили му крѣв и[з] жѣлу; 6. *осѣава да ишо расте*. – Пуштил да му израсту голѣми брѣкови; 7. *избаѣи листѣ, пушти корѣн*. – Јабѣука прѣво процѣвѣи па онда пушти листѣови. – Неѣѣв бѣгрѣн пуштил жѣле у моју њѣву; 8. *да, прѣпушти друѣоме неишо*. – Пушти га да тѣра волѣви, да види кѣко се тѣрају; 9. изр.: *Пушти пѣвцу крѣв (моѣри)*. – Пушти га (*осѣава ѣа на миру*).
- пушти се свр. 1. *пушти се*. – Не могѣ више да се држим, па се пушти; 2. *прѣстане да иѣра, изађе из кола*.
- пѣтѣште с *пуѣм. од пѣѣи*.
- пѣѣто с 1. *пѣс, пѣѣи*. – Нападоше ме пѣѣта

- на пѹт, едвѧ се одбрани; 2. пеј. *зао, оѡасан човек*. – Тѡј пѣто нећу више да виѡдим у кѹћу, за срѣце ме упѧло.
- пѡѡван, -а, -о *ѡсован*. – Пѡѡван, и пѧ нема срѧм да ме поглѣда у ѡчи.
- пѡѹван, -а, -о в. *ѡцован*. – Колкѡ е пѡѹван од ѡѹди, тѡлко нема кѡсу на глѧву.
- пѡѹје несвр. *ѡсује*. – Сви му пѡувѧли мѧтер. – Нѣ чул кад су га пѡвѧли.
- пченица ж *ѡшеница*. – Двѣ њиве су пот пченицу, а двѣ под момѹрзу.
- пченичѧп, -чна, -чно *ѡшеничѧп*. – На мањѡк ми пченично брѧшно, мѡра д-ѡдем у воденицу да га мѣљем.
- пченичка ж бот. *дем. од ѡшеница, ѡшеничица*. – Овѹј гѡдин пченичка добрѡ понѣла.
- пченични лѣб м *хлеб од ѡшеничноѡ брашна*. – За светѡц мѣсимо пченични лѣб.
- пчѣшка подѹпина ж *фиг. неочениљана, неуредна коса, косурина*. – Косѧ му е као пчѣшка подѹпина.
- пчѣшки, -а, -о *ѡсји, ѡсећи*. – Живиѡм пчѣшки живѡт.
- пчѣшки дрѣн м бот. *ѡсјаковина, ѡсји дрѣн Rhamnus cathartica L.*
- пчѣшко грѡјзе с бот. *ѡмоћница Solanum nigrum L.*
- пчѣшљак м 1. *ѡс, ѡсина*. – Тѣде ме изедѣ едѧн пчѣшљак; 2. *ѡсећи измеѡ*. – Помѣти пчѣшљаци по ѡбрѡ; 3. пеј. *лош, ѡѡак човек*. – Пѧзи се, онѡј пчѣшљак ће за срѣце да те уѧне.

Р

- раѡѡга ж *ѡсао*. – Идем на раѡѡту. – Мѧни раѡѡту, дѡјди овѧм.
- раѡѡтап, -тна, -тно *вредан, радан*. – Милојко е млоѡо раѡѡтан, глѧву не дѡза од раѡѡту.
- раѡѡти несвр. *ради*. – Раѡѡти, па ѡма.
- раѡѡти урѹке несвр. *ради женски ѡсао (ѡреде, ѡлеѡе, шѡје и сл.)*. – На празници се не раѡѡти урѹке.
- раѡушка ж *белеѡа, црѡа*. – Кѡлко раѡушке ѡмам у твојѹ књѡгу? -Чѡм рѡпне повѹчи раѡушку, да измѣрно колкѡ е рѡпнѹл.
- раѡван, -вна, -вно *ѡрав (без кривина)*. – Иѡде по раѡван пѹт.
- раѡвија ж бот. *раѡѡја, лика ѡпѧме (Raphis vinifera i R. ruffira) која се користѡти за везивање у виноѡрадѡрѡтѡу*. – Купѡ раѡвију, јѹтре ће врзѹјемо лѡјзе.
- равниѡна ж *равно земљѡишѡе, равница*. – Војводина, голѣма равниѡна.
- равниѡнка ж *дем. и хѡиѡ. од равнина*. – Свѧ су ми лојзѧ у равниѡнку.
- равѡѡа несвр. *ѡравнава, равна*. – Равѡѡају дрѹм сѡс вѧљак.
- равѡѡа се несвр. *фиг. уѡѡређује се*. – Не мѡ[ж] се равѡѡаш с Мѡлоју, ѡн је у свѣ пѡбољ о[д] тѣбе.
- раѡѡѡа ж *асура од ражене сламе*. – Ка[д] дѡјде лѣто, спиѡмо на раѡѡѡу.
- раѡѡшка ж *дем. од раѡѡѡа, асурица од ражене сламе*. – Нек децѧ спѣ на дрѹгу раѡѡшку.
- раѡѡѡпик м *врло вредан човек*. – Баштѧ му бѣше голѣм раѡѡѡник, а ѡн лежилѣѡѡѡа.
- раѡѡѡѡе с *рад*. – Исто ти се вѧта - раѡѡѡѡе или нераѡѡѡѡе.
- раѡѡи несвр. *само у ѡрѡмерѡма*: Раѡѡи као сѧт. – Раѡѡи с пѹну пѧру.
- раѡѡѡник м пеј. *нераѡѡѡик*. – Голѣм раѡѡѡник,

- само прича, а све му неурабóћено.
- радување с *радовање, радості*. – Изр.:
Обећање луду радување.
- ражéни свр. *разведе се*. – Кат се óжени,
кат се ражени.
- ражéњен *разведен* (само у мушком роду).
– Ожéњен, па ражéњен.
- ражéњет в. *ражењен*. – Ожéњет, па ражé-
њет.
- ражлéби свр. 1. пеј. *нејприсіојно*
рашири, раскречи ноже, нејприсіојно се
смеје. – Мéсто да савије нóге, она и[x]
ражлéбила. – Ражлéбила уста до тил; 2.
напесе ітежак бол, ітешко іповреди. –
Ка[д] те уватим, ћу те ражлéбим како
жабу.
- ражлéби се свр. 1. *нејприсіојно*
рашири, раскречи ноже, нејприсіојно се
смеје. – Сédла, па се ражлéбила; н-умé нóге да
прекрети. – Ражлéбила се, па н-умé да се
заустáн о[т] смејање; 2. *дође, услед неке*
силе, до ломљења, расіадања; іпоу-
сіти, расклимаіти се, не буде затіеж-
нути. – Скини нéшто от кола да ти се не
ражлéбе, мло́го си и[x] претовари́л. –
Ко́ла ми се ражлéбила, мо́ра да и[x]
попра́м.
- разэ́на свр. *схваіти, разуме*. – Ко[д] детé
разэ́на, тóк ће буде лóко.
- разэ́нава несвр. *схваіта, разумева,*
іпочиње да сазнаје. – Малéчко, а почéло
да разэ́нава свé окóл сéб.
- разэ́наву́је несвр. в. *разэзнава*.
- разэ́наје свр. в. *разэзна*.
- разэ́ниъ несвр. *разаіиње*. – Јутре ће
разэ́нију жи́цу на шпалі́р.
- разэ́ише свр. *разаіише, оішегне (ишіо)*. –
Мо́ра жи́цу да разэ́ишемо, па тéг да ју
сечéмо.
- разэ́ише се свр. фиг. *буде свуда іприсуітан*.
– Не мо́г се разэ́ише на свé стране.
- разави́ја се свр. *расілаче се, іпочне да*
ілаче. – Разави́јал се, а нигде слэзу́ нема.
- разазна́ свр. в. *разэзна*.
- разазна́ва несвр. в. *разэзнава*.
- разазнаву́је несвр. в. *разэзнава*.
- разазна́је свр. в. *разэзна*.
- разаспí се несвр. *сіава врло ду́го*. – Ра-
заспáл се, нéц се дигне до плáдне.
- разáтка свр. *извуче іпоітку из основе,*
суіроітно од ікаје. – Пóгрешно ткáла,
па мо́ра да разáтка.
- разаткá се свр. *развредни се у ікању*. –
Разаткáла се, па не дíза гла́ву о[д]
ткáње.
- разаткáје се несвр. *іосіаје вредан у*
ікању. – Ка[д] це Милéва разаткáје, свé
мању́је.
- разбашкáри се свр. *рашири се, несме-*
ітано се развіја, живи; безбріжно жи-
ви. – Разбашкарíл се, као да е тóј нигó-
во. – Разбашкарíл се, па іч не мíсли.
- разбару́ши свр. *рашчуіа (о коси)*. – Кóј
ти рáзбаруши ко́су? –Н-умé се очéшља,
па іде разбару́шен.
- разбéга се свр. *іобеже на све сііране,*
разбежи се. – Кэ́т се пóјави ма́чка,
мішеви се разбегáше.
- разберé свр. *разуме*. – Не мо́[г] га ра-
зберéм кáкво ми врéи.
- разберé се свр. 1. *іпочне да бере,*
развредни се у брању (о вођу и сл.). –
Разбрáл се мому́рзу, па не мо́[ж] се
заустáн; 2. *разуме се, схваіти*. – Несу́ се
разбрáли. – Ёл се разбрáсте?
- разбеснéје се свр. *разбесни се*. – Ако се
разбеснéје, др[ш] се дóбро.
- разбéсни (се) свр. *разјари (се), ражесіти*
(се). – Ако га разбéсниш, др[ш] се дóбро:
– Разбеснéл се па óка по сві.
- разбíва несвр. *разбіја*. – Разбíва лéd да
завáти во́ду.
- разбíе свр. 1. *іповреди, раскрвави*
(ударцем или іри іаду). – Кúј ти рáзби
нóс? – Пáдо, па си разбí колéно; 2. *избіје*

- (о зубу). – Разби́л му зу́би; 3. фиг. *одврати́ти, сїречи*. – Разби́ше га, па се не о́жени.
- разби́е свр. *падне, по̀вреди се*. – Па́дал, па се разби́л како тїкџа.
- разби́е па́ре свр. *замени круї́ну новчанцу за сїтї́ну, усїтї́ни, размени новац*. – Јутрос разби́ двобанку. – Разби́ си крупну пару́.
- разби́је свр. *в. разби́е*.
- разби́је се свр. *в. разби́е се*.
- разби́ра (се) несвр. *разуме (се), разумева (се)*. – То́ј ти ја ништа не разби́рам; – У свѣ се разби́ра.
- разби́стри (се) свр. *разјасни (се)*. – Сџк ће он да разби́стри свѣ онџ што ни не билџо јасно; – Сџмо ће се то́ј разби́стри.
- разби́чи (се) свр. *расї́лови (се) узду́ж, расї́еи (се)*. – Сџс маљицу и сџз добре загла́вке едџа разби́чи онџ трупџц од брес; – То́ј дрџо е чворновџто, те́шко ће се разби́чи.
- разблџ́жен, -а, -о *убла́жен (убла́жена јачина неко́ј те́чностї доди́вањем воде)*. – На полока́ри изно́си разблџ́жено вино́.
- разблџ́жи свр. *учи́и неку те́чностї ре́жом (додају́ћи воду), убла́жи јачину*. – Разблџ́жи оцџт, млџго е ки́сел.
- разбо́ј м *наї́рава за те́кање*. – Наместїли разбо́ј, ће тка́ју.
- разбра́ди (се) свр. *скине мараму са џлаве*. – Во́лим д-їдем разбра́ђена; – Чїм до́јдем до́м, о́дма се разбра́дим.
- разбрађу́је (се) несвр. *развезу́је и скида мараму са џлаве*. – Ма́ти ме разбрађу́је; – Са́ма се забрађу́јем, са́ма се разбрађу́јем.
- разбу́ди (се) свр. *пробуди (се)*. – Па́зи да не разбу́диш дете́; – Разбу́дило се дете́, не спи́ му се ви́ше.
- разва́ди свр. *расї́ави, смири завађене*. – За́крџили се, едџа и[х] разва́ди.
- развађу́је несвр. *смиру́је завађене*. – Не развађу́ј и[х], кат су будџле не́к се би́ју.
- разва́лен, -а, -о *разва́лен, по̀рушен*. – Остави́ше разва́лену лџсу.
- разва́ли свр. 1. *сруши, по̀ломи*. – Разва́лимо ста́ру ку́ђу, ће пра́ммо но́ву. – Разва́лише вра́та, улџгоше у ку́ђу и поче́ше да о́кају по на́с; 2. *расї́ури, по̀квари*. – Разва́лили сва́дбу најбо́љи при́јатељи.
- разва́ли се свр. 1. *сруши се, по̀ломи се*. – Од ја́к ве́тар разва́лише се тарџбе. – Тру́ла вра́та, ма́лко им тре́ба па да се разва́ле; 2. фиг. *обилно једе, пре́једе се*. – Разва́лимо се од едџе́с; 3. фиг. *ої́вори се (о лебу)*. – Разва́лило се не́бо, а ки́ша са́мо плу́шти́.
- разваљува́ње с *рушење*. – За̀вршено разваљува́ње, сџк ће по́чне правѣње.
- разваљу́је несвр. *руши*. – До́ста смо разваљува́ли, тре́ба и да пра́вимо.
- разведе́ свр. *наої́стри и преуреди зу́ице на те́сїтери*. – Не́ће ма́јстор да ми разведе́ бичкїју, док му не пла́тим.
- разведе́ се свр. *крава те́ражи бика да би се с њим сїарила*. – Кра́ва ми се развѣла, мо́ра да ју тра́жим би́ка.
- разведе́ру́је се несвр. *разведрава се*. – Почѣло да се разведе́ру́је.
- развезѣ́ свр. фиг. *по́чне ої́ширно да при́ча, џовори*. – Кџд развезѣ́ да при́ча, од мили́н да га слу́шаш.
- развѣ́јан, -а, -о 1. фиг. *онај ко́ји преко мере те́роши новац*. – Едџн сїн му е ма́лко развѣ́јан, а дру́ги шпа́рација; 2. фиг. *по̀вршан, будалисї*. – Старѣ́ј сїн ти е не́што развѣ́јан.
- развѣ́је се свр. 1. *по́чне снажно да ве́је (о сне́жу)*. – Развѣ́јал се сне́г, па не мо́ж о́ко да отво́рнш; 2. фиг. *по́чне преко мере да те́роши (о новцу)*. – Чїм по́ице едну́, развѣ́је се с па́ре, па на сви́ пла́ћа.
- развѣ́пчају се свр. *разведусе*. – Двапу́т су се венча́ли и двапу́т су се развенча́ли.
- разви́дели се свр. *по̀сїане видно, сване*.

- Кэт се развидѣли, тѣк ћу се дигнем.
- развије свр. *одмоїта*. – Развише ткаѣ и о[л] двѣ поље напрайше ћелим.
- разводи несвр. *ошїїри и пїреуређује зуйце на тїестери*. – Бѣш сѣг мајстор узѣл моју бичкију да ју разводи.
- разврѣви се свр. *расїрича се*. – Кэт се разврѣви, н-умѣ да стѣне.
- разврѣи се свр. *в. разврѣви се*. – Разврѣил се, пушти га нѣк врѣи.
- разврѣји се свр. *в. разврѣви се*.
- разврѣже (се) свр. 1. *развеже (се)*. – Разврѣжи врѣћу да вїдим кѣквѣ ти е пченица; – Јуже се разврзало и сикира падла на пѣт; 2. изр.: Разврзал му се езік (*добно вољу да пїрича, расїричао се*).
- разврзѣн, -а, -о *развезан*. – Разврзане врѣће трѣба се завржу.
- разврзѣје несвр. *развезује*. – Ўкачи се Вѣлко на дрѣш и пѣче да разврзѣје снѣпови.
- разврѣља свр. *разбаца*. – Узѣмо лопѣте и зѣчѣс разврѣламо снѣг.
- разврѣљѣн, -а, -о *разбацѣн*. – У кѣћу нѣред, свѣ разврѣљѣно.
- разврѣљи свр. *разбаца*. – Обуѣал пасуљ, а пасуљѣвину разврѣлїл по обѣр.
- разврѣљује несвр. *разбацује*. – Отишли на нїву да разврѣљују ћубре.
- разврѣљује се несвр. *фиг. немилїце пїроши, расїїа (о поциу)*. – Разврѣљује се с пѣре, да се покѣже.
- разврѣрта несвр. 1. *расїрѣда (о пїричи)*. – И јѣ умѣм да разврѣтам пїрїчу; 2. *разврѣче, одмоїтава*. – Млѣго заврнѣл рукавї, мѣра да и[х] разврѣта; 3. *разводи воду од ѣлавноѣ у сїорѣдне капиле ради наводњавања башиїе*.
- разврѣрта се несвр. *окреће се, ѣледа околѣ, бесїослїчи, иде бесцїљно*. – Сѣмо се разврѣрта. – Разврѣрта се ко залѣвав.
- разврѣртї свр. *наїрави руїу, оївор*. – Ра-
зврѣртѣл гѣћке на колѣна, а ѣемпїр на лѣктовн.
- разврѣрца свр. 1. *поѣїа, исѣїа*. – Кудѣ рѣзврѣца кошѣљу? Разврѣрца ју у чалију; 2. *разбїје (о ѣлави)*. – Кѣј ти рѣзврѣрца глѣву? Тѣма, с кѣмен.
- разврѣрца се свр. *поѣїа се, исѣїа се*. – Кудѣ се рѣзврѣрца?
- разврѣрцѣн, -а, -о 1. *поѣїѣн*. – Ўде разврѣрцѣн ко распѣрѣнда; 2. *разбїѣн (о ѣлави)*. – Нѣси разврѣрцѣну глѣву.
- разврѣрѣка (се) свр. *извѣче (се) канѣї (врѣца) из одрѣѣноѣ месїїа*. – Дѣтѣ ми разврѣрѣкало зѣпрег. – Опѣнци ми разврѣрѣкани; – Откинѣше ми се врѣце и опѣнци ми се разврѣрѣкаше. – Не мѣж зѣпрег сѣм да се разврѣрѣка, нѣки га разврѣрѣкал.
- разврѣчѣ свр. 1. *оїїѣне, расїїѣне*. – Разврѣчоко жїцу за носѣчи; 2. *извлѣчѣнем умѣїтнїїоѣ дѣла пїродужї*. – Разврѣчи остѣл, да стѣну вїше гѣсти; 3. *пѣвлѣчѣїи пѣмакне у сїїрану*. – Разврѣчи вїронгу, да се бѣље вїди; 4. *разѣрабї, одвѣче, разнесе*. – Разврѣкли му свѣ што е имѣл у кѣћу.
- разврѣчѣ се свр. 1. *фиг. разболї се*. – Нѣшто се разврѣкал, па лѣжи; 2. *фиг. нема воље за рад, омлїїѣви*. – Разврѣкли се по нїву, па не мѣж и[х] нѣјдѣш.
- разврѣзѣи свр. 1. *ѣажѣнем уїїѣба (о снѣзу, блаїїу)*. – Јѣш нїкој нѣ разврѣзѣл снѣг; 2. *ношѣнем учїни удѣбнїм (о обуїи уоїїїїе)*. – Едѣѣ разврѣзѣи цїпиле.
- разврѣглеђуѣѣње с *разѣлѣдаѣѣње, разѣлѣдаѣње*.
- разврѣглеђује несвр. *разѣлѣда*. – Ка[д] дѣјде у гѣрд, сѣмо излѣзи разврѣглеђује.
- разврѣгѣѣви (се) свр. *ражалѣсїїи (се), расїїужї (се)*. – Ка[д] дѣјде ѣвек ни с нїгѣѣвї пїрїчу разврѣгѣѣви; – Бѣше вѣсел и одѣданпѣт се рѣзврѣгѣѣви. – Разврѣгѣѣвїли се свї, кѣт су чѣли кѣкѣ е прѣшѣл у рѣт.

- разгóди се свр. *одушїане, оїїкаже (о ѡзо̀дби)*. – Погоди́ли се, па се разгоди́ли.
- разгóлен, -а, -о *разгóлићен*. – Ка[д] до́јде ле́то, ме́ра́к ми ед-їдем разгóлен.
- разгóли се свр. *разгóлићи се*. – Обу́чи се, немо́ј си се разголи́л, ће навуче́ш не́ки ћелепїр.
- разголи́штен, -а, -о *в. разгóлен*. – Ништа му нé, и зїмн и ле́ти їде разголи́штен.
- разголи́шти се свр. *в. разгóли се*. – А́ се отóпли, он се óдма разголи́шти.
- разгорї́ се свр. *расїламса се*. – Дувај, да се óгањ разгорї́.
- разгра́ди (се) свр. *скине (се), уклони (се) (о о̀гради)*. – Ку́ј ми разгради гради́нче? – Тре́ба гради́нче да се разгра́ди, па с но́во да се загра́ди.
- разграђу́је (се) несвр. *скида (се), уклања (се) (о о̀гради)*. – Ја́ заграђу́јем, он разграђу́је; – Кат по́чне не́што да се разграђу́је, тре́ба до кра́ј да се разгра́ди.
- разгра́ка се свр. *їочне да ѓракће, разг̀ракће се*. – Штó ли су се вра́не дэнэс то́лко разграка́ле?
- разгра́ња се свр. *разг̀рана се*. – Ора́ се разграња́л, заузéл полови́н ло́јзе.
- разгрди́ се свр. *разг̀рокће се*. – Сви́ње се разгрде́ле, мо́ра да су глáдне.
- разгр́не се свр. *фиг. пролеїши се (о вре́мену)*. – Кат се вре́ме ма́лко разгр́не, ће по́јдемо на прска́ње.
- разгр́рта несвр. *склања земљу од нече́џа*. – Почéл да разгр́рта младе́ гїже.
- разгрта́ње *с склањање земље са нече́џа*. – После загрта́ње їде разгрта́ње.
- ра́зда свр. *исїоклања, раздели*. – Све што имáл, све разда́л.
- разда́ва несвр. *раздаје*. – Раздава́л имáње, па отишáл у бéл свéт.
- раздаљїна ж *расїїојање, размак*. – Раздаљїна и[х] зблизи́ла.
- разда́ни се свр. *сване*. – Ди́гните се, разда́нило се.
- раздању́је се несвр. *свиће, јавља се нов дан*. – Старéји се ди́зају, почéло да се раздању́је.
- раздво́и свр. *расїїави и умири*. – Закрвїли се, едвá и[х] раздвої́; 2. *одвоји, одлеїи*. – Залепїле ми се па́ре, кáкó да и[х] раздво́им?; 3. *їреїолови*. – Раздвоїл ора́ (*їлод*) на по́ла.
- раздво́и се свр. 1. *расїїави се, разведе се*. – Раздвоїли се, несу́ више му́ж и же́на; 2. *їодели се, одвојено живи*. – Раздвоїли се, па по́башка живé; 3. *їреїолови се, расцеїи се на по́ла*. – Раздвоїше се дéске на по́ла.
- разде́ли свр. *їздели, поделн*. – Раздели́л имáње на сїновн, а за се́б ништа не оставї́л.
- разде́не (се) свр. *їзвуче (се) копац из иг̀ле*. – Ја́ уде́нем, он разде́не; – Чїм ба́ба ўзне иглу́, óдма ју се разде́не, па їмам му́ку да ју уде́нем.
- раздерé свр. *о̀гребе (кожу)*. – Кудé си раздрáл ко́жу?
- раздерé се свр. *развиче се*. – Раздрáл се, нéма сра́м од лўди.
- раздрáпа се свр. *раичена се, разг̀ребе се чепањем*. – Раздрапáл се пред лўди као џа е шўгав.
- раздр́рка свр. *в. раздрнда*. – Ра́здрка ми то́чак.
- раздр́рца свр. *уїроїасїи*. – Да́до му то́чак као на чо́века, он ми га ра́здрнда.
- раздр́рпа свр. *їоцеїа, исцеїа*. – Раздрпа́ше га кўчићи.
- раздр́рпан, -а, -о *їоцеїан, исцеїан*. – Нéма кáквó да обучé, па їде раздр́рпан.
- разебé (се) свр. *їоквари (се), їоломи (се), уїроїасїи (се)*. – Ра́зеба ми то́чак; – Ра́зебáла се кóчница на то́чак.
- разебéн, -а, -о *їокварен, їоломњен, уїроїасїићен*. – Вр́ну ми разебéна коли́ца.

- разева се свр. 1. *почне да виче*. – Разева́л се по децу као да су само она крива; 2. *направи се отвор, рупа, разјаи се*. – Разева́ле му се цокуле, а неће да и[х] однесе кот шуштера.
- разеда несвр. *нагриза*. – Почела рђа да ми разеда матику.
- разеда се несвр. *круни се*. – Почел зуб да ми се разеда.
- разеде свр. *нагризе*. – Чувај ствара да и[х] рђа не разеде.
- разеде се свр. 1. *добије апейтии (о храни)*. – Разел се, па само врља иза шију; 2. *раскруни се, разлође се*. – Разел ми се зуб, па ме боли.
- разида несвр. *в. разеда*.
- разида се несвр. *разара се, проиши се, злође се*. – Подмаза осовину да ми се не разида.
- разишка свр. *отера*. – Све от себ разишкál, остál сам како дубар.
- разјази свр. *сруши јаз*. – Направи јаз да нава́дним попрѣку, а неки га разјазил.
- разлага несвр. *вади комину или проси́а цибру из казана, пошито је испекао ракију*. – Окните ме код разлагате казан. Немој да ме не окнете.
- разлагање с *вађење комине из казана после печења ракије*. – Умори́л се од налагање и разлагање селски казан.
- разлади се свр. *освежи се, расхлади се*. – Да излэгнем у обор да се малко разладим. – Дај ми воду да се разладим.
- разлае се свр. *фиг. распрочи се*. – Тике се разлаја, па ме све изрезали.
- разлаз *разилажење*. – Изр.: А сгрáзлаз.
- разлазење с *разилажење*. – Разлазење води кúћу у назадицу.
- разлази се свр. *почне да бауља, пузи (о деппеу које још не уме да хода)*. – Разлази́ла се деца, ће дојду гости.
- разлази се несвр. 1. *разилази се*. – Разлазе се у све, не мисле исто; 2. *разводи се*. – Тóлко њино слагање, а сáк се разлазе.
- разлаје се свр. *в. разлае се*.
- разлама несвр. *нешито ради (изрази́то наглашено)*. – Игра, па разлама. – Бие, па разлама.
- разлегне се свр. 1. *разлеже се (о кокоци)*. – Разлегле се и друге кокошке; 2. *дужим кувањем се омекиа и поспане криј (о ситним костима)*. – Варимо рибе док се коске не разлегнуше. – Разлегле се коске на рибе, не мора се одвајају.
- разлелеје се свр. *почне да иде нести́урно, почне да се ише́тура*. – Напил се, па се разлелејал по цел пút.
- разлепи се свр. *одлеи се*. – Разлепили ми се пиротски опанци.
- разлиста се свр. *олиста*. – Ка[д] дојде пролет, све се разлиста.
- разлита се несвр. 1. *разлеи́а се*. – Разлита се на све стране; 2. *фиг. размеће се, проиши*. – Има, па се разлита.
- разлбжи свр. *извади комине или проси́е цибру из казана, пошито је испекао ракију*. – Идем да им помóгнем да разлбже казан.
- разломен, -а, -о *разломљен, сломљен, преломљен*. – Донеси целу погачу, а не разломену.
- разломи се свр. *преломи се, сломи се*. – Изр.: Кэт се погача разломи, не мó[ж] се састáи (ако се нешито лоше учини, не може тако лако да се исправи).
- разљева (се) несвр. *разлива (се)*. – Разљева питије; – Разљева се водá по Морáву.
- разлигáви се свр. *пустии бале*. – Кат се разлигáви, не мó[г] га глédам.
- разли́зга се свр. *кад се отпои́и снег и помета са водом*. – Разли́згáло се, па се едвá бди.
- разли́је се свр. *разлије се*. – Отопил се

- снѣг и водá се разљíила на свѣ стране.
- разљуди** свр. *скине са себе (о одећи), пресвуче се.* – Ако се не разљудим, не могу да спíм. Сáмо се превртам.
- разљуђује** се несвр. *скида са себе (о одећи), пресвлачи се.* – Разљуђује се, óће да лѣгне.
- разљути** се свр. 1. *наљути се.* – Ће те стѣпка, ако се разљути; 2. *прође за љутиша.* – Разљутил се, мош сáг с њѣг да врѣнш.
- размáкне** свр. 1. *рашири, помакне у сáбрану.* – Размáкни нóге. – Размáкни вирóнгу, да се бóље вíди у сáбу; 2. *одужи, оклева.* – Размáкнул рабóту до Свѣтог Илију.
- размáкне** се свр. 1. *удаљи се један од другоз, рашири се.* – Размáкните се, немóј да сте станули едóн до другог; 2. *одужи се (о раду).* – Áјд, áјд, пројдѣ едóн мѣсец, áл се овáј размáкну на млóго.
- размáва** се свр. *сáпате да маше, размаше се.* – Размáвал се сáс тојагу и мíсли да му се нѣки плаши.
- размавује** се несвр. *задржава се (незде), зуби време у нечем безначајном.* – Áјде, не размáвуј се, пóчни да рабóтиш. – Док други рабóте, он се размáвује.
- размáже** свр. 1. *уирља.* – Кúј размáзал блáто по кúћу?; 2. *разлије мало масáци по пѣисци у којој се пѣче хлеб.* – Размáжи мáлко мáз у плѣкови, да ти се лѣб не увáти.
- размазóтина** м и ж пеј. *размаженко, размажено дете.* – Растѣ голѣма размáзóтина.
- размајује** се несвр. *в. размáвује се.*
- размáпс** се свр. *разведе се.* – Онí су се јóш кóд размáнули.
- размањување** с *развођење, развод.* – За њíно размáнување чуло се по рóд.
- размањује** се несвр. *разводи се.* – За ре-зíл, размáнују се, а млóго се волѣли.
- размациња** несвр. 1. *шири померањем у сáбрану.* – Размациња вирóнгу да улѣгне слáнце у сáбу; 2. *одузовлачи, оклева.* – Претргал се од рабóту, па ју размáциња.
- размашување** с *баљезање.* – Размашување му дошло до главѣ.
- размерише** се свр. *размирише се.* – Размерисáло се цвѣће у градíнче.
- размерување** с *продаја робе на мало, са мерењем, размѣравање.* – Вíше добíеш ако дáш на кúп, а нѣ на размѣрување.
- размерује** несвр. *продаје на мало (по комаду, на килограм и сл.), крчми, размѣрава.* – Продај одеданпúт, немóј да размѣрујеш.
- размѣсти (се)** свр. *посáви (се) на одређено мѣсáо, распореди (се).* – Размѣсти гóсти кáкó трѣба да седѣ; – Размѣстише се гóсти кáкó трѣба да седѣ.
- размѣтне** свр. *прошири обим чарáпе умѣтањем још једноз реда пѣлепѣњем.* – Сáк трѣба да размѣтнем, па пóслс да плетѣм свѣ тэкóј.
- размине** се свр. *мимоиђе се с неким.* – Разминúмо се, а не видóмо се.
- размињује** се несвр. *мимоилази се.* – Тѣсни сокáци па кóла не мóж да се размињују.
- размиран**, -рна, -рно у *изразу:* размíрне гóдине (*раíне зóдине*).
- размири** се свр. *зараíи се.* – Кэт се бѣше размíрило, ми смо манули д-íмо у шкóлу.
- размирица** ж *буна, раíи, раíино сáиање.* – Мíлос Јовáновић је у онóј врѣме, кэт су владáли Тúrци, подíгал двѣ размирице и у обѣ бíл голѣм јунáк (*Мíлоје Јовáновић, родом из Каменице, био је вођа и душа двѣју размирица: 1835. и 1841. Дружа је прерасла у народни усáпанак*). – У размирицу сáс Немци óба сíна су ју погинула.
- размица** несвр. *в. размáциња.*
- размлáди** свр. *в. размáлажи.* – Размлáдил

- вино и никој га не пиљ.
- размлађен, -а, -о *в. разблажен*. – Осетили гости да е вино размлађено, па неће да га пију.
- размлачи свр. *чини да буде млако (о води, млеку)*. – Размлачи воду да купемо дете.
- размота (се) свр. *одмота (се), одвије (се)*. – Размотај пређу от цевке, па ју намотај у клувче; – Клувче се размотало.
- размотување с *размотавање*. – Размотување беше лако.
- размотује (се) несвр. *размотава (се)*. – Едџн нека размотује, други нека намотује; – Почело клувче да се размотује.
- размрда се свр. *ошпачне креиње, покрене се*. – Отоплило се, па се бробињици размрдали а трмке разлетеле.
- размрка се свр. *овца почне да тражи овна ради спаривања*. – Размркале ми се овце, траже овна.
- размрси (се) свр. *распелља (се), одмрси (се)*. – Цел сат сам се мучила док вуницу несом размрсила; – Тешко се размрси, а лако замрси.
- размрска свр. *разбије (о глави)*. – Размрскаше му главу.
- размути свр. *мешањем расивори, разреди, помеша с течностију*. – Размути шићер у воду, па попиј, ће ти лакне.
- разнесе свр. 1. *однесе на све стране, на разна места*. – Дуну ветар и разнесе снопови по њиву; 2. *експлозијом раскомада, однесе*. – Граната му разнела обе ноге.
- разоди се свр. 1. *почне да хода, расхода се*. – Разоди се по селски сокаци; 2. *размрда се ходањем*. – Да се малко разодим, да ми се лебац приеде.
- разокав, -а, -о *разрок, зрикав*. – Убаво детенце, а разокаво.
- разока се свр. *одједном поче да виче,*
- развиче се*. – Кэт се разока, стра да те увати.
- разбр м *последња бразда којом се завршава орање у средини њиве*. – Још да пуштим разбр и завршил сам орање.
- разорѐ свр. 1. *први пуи пооре неки део земље*. – Разорал ледину, па направи њиву; 2. *поново пооре*. – Разорал угар, да посади момурзу.
- разработи се свр. *разви се, почне својски да ради*. – Разработил се у старе године, мора самар кад-тад да се ицџпи. – Таман се разработи, ал' се брзо и умори.
- разрати се свр. *ошпачне раи*. – Нек будне и овакој, само да се не разрати.
- разребеће се свр. *почне жласно да се смеје*. – Кэт се разребеће, не мо[ж] се заустаи.
- разреди свр. *чини реџим (реџим), прореди*. – Кэт копаш момурзу, узни па е разреди.
- разређује несвр. 1. *проређује*. – Разређује попріку, густо ју насадиљ; 2. *сиња воду да би постало реџко, жиџкије*. – Разређује малтер с воду.
- разреже свр. 1. *одреди величину (о порезу)*. – Голем ни порез разрезаљи; 2. *режући расече*. – Разрежи овуј лубеницу, да видимо каква е.
- разрива несвр. *разрће*. – Разрива снег.
- разрине свр. *уклони разбацујући лоџаџом неки сиџан материјал*. – Разрини снег окол кућу.
- разрињување с *уклањање разбацујући лоџаџом некоџ сиџаноџ материјала*. – Кэд напада снег, дојде и његово разрињување.
- разрињује несвр. *уклања разбацујући лоџаџом неки сиџан материјал*. – Да едемо, па да разрињујемо снег окол кућу.
- разрипа се несвр. *почиње да скаче*. – Разрипали се како јарићи.

- разр́ка** се несвр. *почиње да њљује, рас- њљује се.* – Разр́кал се по целу кúћу.
- разровé** се свр. *почне да плаче (жласно).* – Окни мáтер, детé се разровáло. – Разровáл се како мéчка.
- разрóди** се свр. *раскине све односе са родбином.* – Разродíл се, нéма више рód.
- разру́нза** се свр. *жласно се расíлаче, по- чне жласно да плаче.* – Разрунзáл се како мéчка.
- разру́нза** се свр. *в. разрунза се.* – Á се дигне óдма се разру́нза. Тэкóј свáки дóн.
- разрута́всн**, -а, -о *раздрљен.* – Нé га ср- мотá, стáр човéк, а íде разрута́всн.
- разрута́ви (се)** свр. *раздрљи (се).* – Разрутавил грúди, да му нé жéга; – Разрутавил се, па íде по селó.
- разр́чка** свр. 1. *процара, ражцара.* – Ра- зр́чкај мálко кубé, да óгањ пóбоље горí; 2. *расíтури, начини ру́ју, јáму.* – Узе острúшку, рáзрчка пéпел и тúри кравáј у нéг. – Рáзрчка осинáло у зéмљу, па рáзљуги ó се.
- разулáрен**, -а, -о *подивљао, пушићен на слободу.* – Децá трéба да íмају дизгíн, а нé да су разулáрена.
- разулáри** свр. *пусти на слободу.* – Ра- зулáри коњá, па га пушти да пасé.
- разулáри** се свр. *подивља, пусти се на слободу.* – Кэт се детé разулáри, чúда прáи. – Нéк се коби́ла разулáри.
- разу́рла** се свр. 1. *развесели се.* – Ра- зурлáли се, па сáмо поју и цикају; 2. *жласно се расíлаче.* – Не пипáј га да се не разу́рла. – Чíм га пипнеш, óдма се ра- зурла.
- ракéтла** ж *раке́та (жрадоносна).* – Опали́л двé раке́тле у óблак.
- раки́нца** ж дем. *и хип.* од *ракија, ракијица.* – Свр́ни на раки́нци и мезенцé.
- ракијáрка** ж *женска особа која ужива у њијењу ракије.* – Пá дошла она́ј раки- јáрка куд нáс.
- раки́ски**, -а, -о *ракијски, онај који је распóложен да њије ракију; оно ишио припада ракији.* – Гóсти, кú[ј] е ракиски, а кúј нé? – Дáј ми ракиску чáшу.
- раки́ски казán** м *казан за печење ракије.* – Дотерáше ракиски казán, ће печу ра- ки́ју.
- раки́ски котéл** м *ко́пао за ракију.* – Мí смо имáли двá раки́ска котлá. Едóн смо úвек давáли на комши́је.
- раки́штина** ж *аузм. и њеј. од ракија.* – Боздí на раки́штину.
- ра́кља** ж *месíо где се сасíпају две жране.* – Скрши́ла се грања у рáкљу.
- ра́лник** м *раоник.* – Мóра рáлник да се клéпа, изéл се.
- ра́љупина** ж *кора, љуска.* – Збéри рá- љупине от компи́ри и вр́ли на сви́ње.
- ра́мо** с *раме.* – Замéтни ме на лéво ра́мо. – Нéшто ме боли́ лéво ра́мо.
- ра́па** ж *болно месíо, рана.* – Боли́ га рáна, не мóж да óди, па мóра да се потпíра.
- рапá** ж *храна.* – Íмамо рану́ за целу гóдин.
- ра́начко** прил. *прилично рано.* – Навíкал да си рáначко дóјде и да си рáначко отíде.
- ра́ни** несвр. *храни.* – Рани́л га целу гóдин, а ни пáрку му нé узéл.
- рани́ца** ж дем. *од рана, мало хране, хра- ница.* – Купí мálко рани́цу за стóку.
- рапíчка** ж дем. *од рана, мало хране, храница.* – Дáј мálко рани́чку на стóку, па ју пóсле напóј.
- ра́нка** ж дем. *од рана.* – Рáнка га изéла, да га изедé (*кле́тва*).
- ра́њен**, -а, -о *храњен.* – Рањено прáсе пóтешко од нерањено.
- рањени́к** м *ухрањени вејар.* – Íмам двá рањени́ка. Еднóг ћу продáм а еднóг нећу.
- рањени́ца** ж *ухрањена свиња.* – Íмам двé рањени́це за продаву.
- ра́пкиња** ж бот. *врéта шљиве, шљива*

- ранка*. – Идемо да беремо рањкиње. – Рањкиње су овуј годин млого родиле.
- рапав*, -а, -о *нераван*, *храпав*, *неизљачан*. – Овј су ти дјске све рапаве, мора да и[х] изрендјшеш.
- рас* м 1. бот. *храст* *Quercus div.* – Онј најголем рас мора да исечем, треба ми за бјчву; 2. *рас*, *расијење*. – У њигову вамјлију сви имају мали рас.
- расвиња* се несвр. *свиће*, *свањује*. – Почело да се расвиња, треба се дизамо.
- расвиња́ло* с *свињање*. – У расвиња́ло се дизамо.
- расвне* се свр. *сване*. – Још се не расвнуло, а деца се исподизала.
- расни* се свр. *расани се*, *оћера сан*. – Још се не раснил, а почел да шљока.
- расвињује* се несвр. *в. расвиња се*.
- расњује* се несвр. *расањује се*, *ћера сан*. – Тешко се расњује.
- расвиња* се несвр. *в. расвиња се*.
- расвиња́ло* с *в. расвиња́ло*.
- расвињује* се несвр. *в. расвињује се*.
- расвне* се свр. *в. расвне се*.
- расани* се свр. *в. расани се*.
- расад* м 1. *леја* у којој се налазе младце *засејано* *ћоврћа*. – Улегоше свиње у расад, па ми га упропастјше; 2. *младе биљке* које служе за *ћресаћивање*. – Купи расад. – Не гази расад.
- расади* свр. *ћресади биљке из расадника на дружо месћо*. – Расадјмо поприку у бачу.
- расадник* м *леја засејана семеном ћоврћа*. Из расадника се младе биљчице *расаћују* *ћо баићи*. – У едн расадник сам засадјла поприку а у други пelliцани.
- расаћуван*, -на, -о *расаћиван*.
- расаћување* с *расаћивање*. – Изгрбави се од *расаћување* поприке и *копјс*.
- расвјести се* свр. *освјести се*. – Едвја се расвјести.
- расењи се* свр. *излиже се*, *ћохаба се од дужоћрајне ујоћребе* (о *ћканини*). – Расењиле му се гаће на колјно.
- расењује се* несвр. *хаба се од дужоћрајне ујоћребе* (о *ћканини*). – Од носење почјше гаће да ми се расењују.
- расије* свр. 1. *ћросје*. – Пјзи да не расијеш млекј; 2. *фиг. ћешко удари*. – Ударјл га, па га расијал.
- расије се* свр. 1. *ћросје се*. – Пјзи да ти се млекј не расије; 2. *фиг. исћроши се радећи*. – Расија се работјћи по тјђе њјве, пјсте да остјну; 3. *расјадне се*. – Дабјгда, да се никјд не расије (*клећва*).
- расијлјк* м *расијнишићво*. – Шпаранје држј кјћу, а не расијлјк.
- расијник* м *човек који не ићићеди бо* *ћаћсћво*. – Онј расијник све ићпродава.
- расипување* с *расијање*. – Нјма расипување испаницу, све се мора покјса.
- расипјје* несвр. 1. *расија*. – Расипјје вјду кудј заврне; 2. *фиг. расија*, *немилице ћроши*. – Расипјје пјре као да му претицају.
- расипјје се* несвр. 1. *ћросија се*. – Цјпен цјк, па се пченица расипјје; 2. *фиг. ћроши се радећи*. – Лјти се расипјјемо од рабјту.
- расица* несвр. *расеца*. – Нјмам шило, па расицам рјпицу на кайш.
- раскаља* (се) свр. *ћосјане блаћњав*. – Пјдла кјша и раскаљала сви пјтеви; – Раскаљало се, па не мјж нјгде да мрднеш.
- раскјнта се* свр. *разиће се* (*више се не слаже*). – Сјс цјл рјд се раскјнтјл, нјкој му више не добди у кјћу.

- раска́чи се свр. *ослободи се, расѿереѿи се (чеѿа)*. – Едва́ се раскачи́ од ло́шо дру́сто.
- раска́шка свр. *учини масу жиѿком*. – Уле́гоше сви́ње у ба́ру, раскашка́ше бла́то, да не мо́ж чо́век да при́јде.
- раска́шка се свр. *учини се маса жиѿком*. – Компири́ се вари́ше, па се раскашка́ше.
- раскв́аси свр. *овлажи, освежи се*. – Гори́, раскв́аси му ўста. – Да́ј ми во́ду да раскв́асим ўста.
- раскв́аца се свр. 1. *расквоца се (о коконици)*. – Ову́ј го́дин не теја́ ниедна́ коко́шка да ми се раскв́аца; 2. *фиг. разболи се*. – Не́што се раскв́аца́л, па лежи́.
- раски́не свр. 1. *раскомада*. – Раскину́ли га кўчи́ни; 2. *прекине везу с неким*. – С не́г сам раскину́л. Не́ћу га ви́ше ви́дим ни у ку́ћу ни прет ку́ћу.
- раскинка се свр. *разболи се*. – Де́те ми се не́што раскинка́ло, мо́ра га во́дим ку[д] до́ктура да му да́ ле́к.
- раскис́ели се свр. 1. *омекна се, размекна се (у води)*. – У газе́ње по во́ду, раскисели́ше ми се опѿнци, па сѿг мо́ра да и[х] шу́шим; 2. *оѿусѿи се нечисти́оћа у води*. – Кѿг се чаши́ре раскисе́ле, ле́сно ће се оперу́.
- раскис́не се свр. *в. раскисели се*. – Раскисну́ше се опѿнци газе́јни по во́ду. – Ту́ри чаши́ре у во́ду да се раскисну.
- раскла́па несвр. *расѿавља*. – У во́јску сам жмички́ склапа́л и расклапа́л митроле́з.
- раскла́тен, -а, -о *расклаћен, климав*. – Раскла́тен зу́б се мо́ра ва́ди.
- раскла́ти (се) свр. *расклима (се)*. – Раскла́ти зу́б; – Ра́склати ми се зу́б, мо́ра га ва́дим.
- раскло́пи свр. *расѿави*. – Расклопи́л маши́ну, па н-уме́ да ју скло́пи.
- расковé (се) свр. *оѿикове (се)*. – Не́ко ми на́ћс све́ тарáбе расковáл; – Кѿви да се не расковé. – Расковáле ми се тарáбе, мо́ра да и[х] заковéм.
- раскову́је несвр. *оѿиква*. – Ја́ ковém а он раскову́је.
- расков́ча (се) свр. *раскоѿча (се)*. – Не мо́ж да расков́ча огрља́к на кошу́љу; – Расков́чал се, као да е ле́то.
- расков́чап, -а, -о *раскоѿчап*. – Же́га му, па иде́ расков́чан.
- расковчу́је (се) несвр. *раскоѿчава (се)*. – Расковчу́је ѿемпи́р на дете́, о́ће да га ски́не; – Расковчу́је се, о́ће да си ле́гне.
- раскокодáка се свр. 1. *пoчне да кокодаче (кокошка)*. – Раскокодáла се као да е снeла голéмо јајце́; 2. *фиг. расѿрича се*. – Раскокодáл се, па од не́г не мо́ж ни́шта да ка́жеш.
- раскоко́ри се свр. *фиг. наѿрави се важан, узди́гне се*. – Раскокори́л се како петáл на коко́шку.
- раскомáта свр. *раскомада (неиѿио)*. – Раскоматáл це́л ле́б и остави́л га на остáл.
- раскомóти се свр. *изр.: Раскомóти се (каже се човеку да се осећа као код своје куће)*.
- раскрв́ави свр. *озледи да поѿтече крв*. – Па́де и ра́скрвави колéно. – Раскрва́више му гла́ву.
- раскрв́ави се свр. *пoстѿане крвав*. – Кудé се ра́скрвави?
- раскрéчен, -а, -о *раздвојен, расцеѿан (о ѿеру за ѿисање)*. – Врну́л ми раскрéчено перце́.
- раскрéчи (се) свр. *раздвоји (се), рачичеврљи (се), расцеѿи (се) (о ѿеру за ѿисање)*. – Раскречи́л ми перце́, па сѿг не́ма с кэ́кво да пису́јем; – От писува́ње ми се ра́скречи перце́.
- раскр́пи свр. *разрси*. – Да раскр́пим цре́ва, па ћу и[х] перéм.
- раскр́сје с *раскрсница*. – До́ле на раскр́сје оро́ игра.

раскрѣсти (се) свр. *раскине, ослободи (се) нечеџа*. – Са сви е раскрѣтил, сѣг нѣма кѹј да му пѹполи; – С њѣг сам се раскрѣтил још прѣклани.

раскруља (се) свр. *в. расклаїти (се) (о зубу)*. – Кѣд ме ўдари с песницу, раскруља ми два зѹба; – Кѣкѹ се кѹј зѹб раскруља, ѳдма га вѣдним.

раскубѣвѣц, -а, -о *в. раскубан*.

раскубѣви свр. *в. раскубе*.

раскубѣви се свр. *в. раскубе се*.

раскубѣн, -а, -о *рашчуїан*. – Їде раскубан, нѣма с кѣкѹ да се очѣшља.

раскубѣ (се) свр. *рашчуїави (се)*. – Вѣтар ми раскубал кѹсу, кѣкѹ ли љу ју очѣшљам; – Кѹса ми се раскубѣла, па не мѹг да ју очѣшљам.

расѹлница ж *расо, сок од киселоѹ куїуса*. – Старѣји поѣдоше копѹс, а деца се налибѣше расѹлницу.

расѹлничка ж *дем. и хиї. од расолница*. – Сѣако јѹтро едѣмо кисел копѹс и пиѣмо расѹлничку.

распѣлен, -а, -о *распѣлен*. – Лѣко е да се на распѣлен ѳгањ турѣју дрѣва.

распѣли свр. 1. *дувањем разбукїта (о ваїри)*. – Едѣа распѣли ѳгањ; 2. *удару јако (нечим)*. – Распѣли га с тојѣгу по грбїну; 3. *ошмару*. – Распѣли га по обрѣз и побѣго; 4. *наѹло ѹѹѣ и настїави ѹїї*. – И распѣли прѣко Бѣле рѹпе за Матѣвац.

распѣли се свр. *дувањем се ѹѹјави, разбукїта ѹламен*. – Сѣк тї дѹвај, мѹжда ѣе ку[д] тѣб да се распѣли.

распѣра свр. 1. *расїлеїѣ*. – Тѣсна шло-вљѣнка, мѹра да ју распѣрам, па да исплетѣм дрѹгу; 2. *рашїѣ ѹѹ шавовима*. – Распѣрал чашїре да и[х] препрѣан.

распѣраїца м *одрїпѣнац, аљкаво обѹчен човек*. – Їма у кѣкѹ да се обѹчѣ а ѹде како распѣраїнда.

распаруѣње с *раздѣјање ѹрѣдѣїта*

који чине ѹар, расїаривање. – Сѣако распаруѣње не вѹди на добрѹ.

распарѹје несвр. 1. *раздѣјаи ѹрѣдѣїте и сл. који чине ѹар*. – Немѹј да распарѹјеш волѹви, ѳба продѣј; 2. *расїлеїта*. – Испушїла сам нѣки бѹдови, па сѣг мѹра да распарѹјем цѣл рукѣв; 3. *рашїва*. – Распарѹје стѣре дрѣје, па и[х] препрѣаља.

распѣсѣ се свр. *їѹчне кобила да ѹиражи ѹасїїѹва да би се с њим сїарїла*. – Распѣсла ми се кобила, а у сѣло нѣма добѣр пастѹв.

распѣсана комѣнда ж *їзраз за нѣред, недїсїїїлїну*. – Куд нѣс се знѣе кѹ[ї] је домаїїн, а у ѹїни распѣсана комѣнда.

распѣше (се) свр. 1. *одѹїје (се), одѹеже (се) нешїїѹ ѳко ѹаса, сїїрука, ѳїїїаше (се)*. – ѳкни мѣтер да те распѣше; – Распѣса ми се зѣпрег, па ми пѣде. Жїв срѣм ме їзде; 2. *фиг. каже (се) кад нема рѣда*. – Сѣе се распѣсѣло, нїкој нїког не слѹша.

распѣкѣља (се) свр. *раскоїча (се) (о илїцу)*. – Распѣкѣлај му гѣѣе, да се не умѹча; – Дѹк се распѣкѣља, ѳн се умѹча.

распѣкѣљан, -а, -о *раскоїчан (о илїцу)*. – Кѣкѹ га не срмотѣ д-їде распѣкѣљан.

распѣкѣљѣње с *раскоїчѣвање (о илїцу)*. – Дѹсади ми с њїгово запѣкѣљѣвање и распѣкѣљѣвање.

распѣкѣљѹје (се) несвр. *раскоїчѣва (се) (о илїцу)*. – Примѹчѣло се на детѣ, па га распѣкѣљѹју да се помѹча; – Распѣкѣљѹје се да се їзмѹча.

распѣњѣви (се) несвр. *фиг. расїрїча се, не да дрѹѹме да доѣе до рѣчи, да нешїїѹ каже*. – Распѣњѣвїл ѹста до тїл, сѣл се ѳн чѹе; – Распѣњѣвїл се, а нїшта пѣметно не казѹје.

Распѣти петѹк м религ. *Вѣлїки ѹѣїѣак, ѹѣїѣак ѹрѣд Ускрс*. – На Распѣти петѹк се нїшта не рабѹти.

распїздрї се свр. *расїлѣче се*. – Распїздрїл се за нїшта.

- распија ж *распија, рђава жена*. – Узел распију за жену.
- распилави се свр. фиг. *разболи се*. – Нешто се расплавил, па лежи.
- распичка свр. фиг. *улудо проћерда, сїпраи, уїројасїи*. – Распичкал сво имање и понил га.
- распиштољи се свр. фиг. *рашири се, раскомоїи се*. – Распиштољи се у кавану, лүшти ракију и ока. – Распиштољи се као да е у своју кўћу (*као да је ѓосїодар*).
- расплита несвр. *расплиће*. – Расплига руницї. – Расплига плетиво.
- расподели свр. *раздели (о имовини)*. – Расподели на дѣцу кэкџ треба, да ме пџсле не куну.
- распоје се свр. *расїева се, їреда се їевању*. – Кат се дѣда распоје, од милїн да га слўшаш.
- располови свр. *їреїолови*. – Ёзе чакїју и располови јабуку, па дѣде на џбонцу по пола.
- располўти свр. в. *расїолови*. – Располўтише свињу на двѣ полутїне.
- расправија ж *расїрави, сїор*. – Тај њїна расправија дојдѣ и на суд.
- распраи (се) свр. *расїрави (се), џјасни (се), реши међусобни сїор*. – Док тџ распраи, коса ће му опадне; – Сџ[s] заглавку чџвѣка не мџж тџкџ лџко да се распраиш.
- распраља (се) несвр. *расїравља (се), џјашњава (се), решава међусобне сїорове*. – Не распраљај сѣлске рабџте, од њї нїкој не видѣл вџјду; – Сџ[s] стџри лўди се не распраљај.
- распраљање с *расїрављање*. – Мїсли да с распраљање мџж нешто да постигне.
- распрѣза несвр. *исїрѣза, їуиїїа из јарма*. – Дѣда распрѣза волџви и пўшта и[x] у кошџру.
- распрѣће свр. *разѣрне їейео у коју је неїїїо било заїреїїано*. – Распрѣћи пѣпел, па извџди компїри да едѣмо.
- распрска се свр. *расїе се, разије се, пађе се свуда*. – Истерџ кџзе на Чукѣр, а онѣ се распрскаше на свѣ стране.
- распрсне се свр. в. *расїрска се*. – Собџле се џвце распрснўле на лѣдїну.
- распрїти (се) свр. *скине (се) (џбично с леђа) какав їтерей*. – Распрїти ме да се мџлко џдмџрим; – Помџгни ми да се распрїтим.
- распугўри се свр. *їусїи їуїїџлке*. – У прџлет се цвѣће распугўрило, сџмо што не бўкне.
- распуца се свр. фиг. *їочне халаїљиво да једе*. – Распуцал се, па едѣ ли едѣ.
- распуштѣн, -а, -џ *размажен, необуздан*. – Распуштѣна дѣца несў за нїгде.
- распуштѣник м *чџвек коју се развео са женом*. – Одалџ се за распуштѣника.
- распуштѣница ж *разведѣна жена*. – Јџ распуштѣник, онџ распуштѣница, ће се ўзнемџ.
- распушти свр. *размази, нїїусїи*. – Млџго е распуштил дѣцу, затџ су таквџ.
- распуцїе се свр. *їочне да їсује, да џалами, вице, да се љуїи*. – Стџр чџвѣк, распуцувџл се, не га срмотџ.
- расрди (се) свр. *наїуїи (се)*. – Ако га расрдиш, неће ти дџ нїшта; – На мѣн се нешто расрдил.
- растџк м *дем. џд рас, храсїиш*. – Пўшти растџк да растѣ, не сѣчи га.
- растџви се свр. *разведе се*. – Растџвил се џд жену, па отишџл ку[д] дрўгу.
- растџи се свр. в. *расїїави се*. – Растџили се пре двѣ гџдине.
- растџља се несвр. *разводи се*. – Тџлке гџдине живѣл с њу, а сџк се растџља.
- растџљује се несвр. в. *расїїаља се*.
- растѣ несвр. 1. *їџвењава се џбим, нарастїа*. – Нџше сѣло растѣ. – Тѣсто растѣ; 2.

- избија*. – Почело нешто да ми расте на прс; 3. изр.: Расте као квасџ (уздиже се).
- растегљи свр. *развуче, расијеѓне*. – Сс трактор растегљио све жице.
- расте́за несвр. *расијеже*. – Расте́за годину.
- растелали свр. *разљаси*. – Растелалио по село, па ме срмота да излѣгнем ис кућу.
- расте́ надболе несвр. фиг. *смањује се, бива мањи расиџом*.
- расти́ка се свр. *расијури се, несијане*. – Растикаше му се синови по бел свет.
- расти́ње с *коров*. – Поскуби сво растиње окол амбар, па га дај на волџи да поеду.
- расти́ћ м в. *расиџок*. – Нека растић расте, не сѣчи га.
- расто́вина ж 1. *храсиџова шума*. – У моѣ браниште само расто́вина расте; 2. *храсиџова ѓрађа, храсиџовина*. – Од расто́вину ћу праим бурчићи за ракију; 3. *храсиџово дрво за оѓрев*. – Сваку годин се грејемо на расто́вину.
- расто́ли се свр. *намножи се, размножи се*. – Растолио се здравац под јабуку.
- расто́лмачи свр. *расиџмачи, објасни*. – Да ми тој жошампџ расто́лмачиш.
- расто́пи свр. *расиџвори*. – Расто́пи плави камен у во́ду да праимо чо́рбу за прскање.
- растр́вен, -а, -о *просуџи*. – Децо, растр́вен пасуљ се треба зберѣ.
- растр́ви свр. *просије*. – Растрвио пасуљ по обџр, па не моџ га зберѣ.
- растр́ви се свр. *просије се*. – Цепен цаќ, па ми се пченица ма́лко растрви.
- растрѣ́би свр. *среди, баџи шиџо не џреба*. – Мо́ра едџн дџн да растрѣ́бим по по́друм.
- растрѣбува́ње с *расиџремање, уређивање*. – Задоцнио с растрѣбува́ње.
- растрѣбу́је несвр. *уређује, сређује, расиџрема*. – Почѣл да растрѣбу́је по кућу.
- растр́рка се свр. *расиџрчи се*. – Растрркаше се ја́рићи по обџр.
- растр́рља свр. *ѓази ноџом џа размаже, размаже нешиџо (на одећи, зиџу...)*. – Эгазио црѣшњу, па ју растррљао. – Убил му́ву, па ју растррљао по остџл.
- растро́па се свр. 1. *сијане да луџа*. – Зѣшто ли се Милџн у половџн ноћ растропа на пѣнџер и џка де́ду; 2. фиг. *расиџрича се (ѓоворећи бесмислиџе)*. – Растропао се и у оној што иде у љџди и у оној што не иде у љџди.
- растро́ска свр. фиг. *разбије (о џлави)*. – Растро́скаше му гла́ву.
- растро́ши свр. *усиџици (о новџу)*. – Растрошио бџнку у стопџрџи.
- растр́рти свр. *нанесе џѣшкџ џелесну по-врѣду*. – Каџ га увџтим ћу га растр́тим.
- растр́рти се свр. фиг. *прѣмори се, изнемоѓне*. – Растр́рти се од рабџту, не моџ се успраим.
- расту́жи се свр. *џочне да џуџује*. – Ра-стужил се за до́м.
- расту́рен, -а, -о *разасуџи*. – Расту́рени војниџки камиџони наџде се на Па́шине њџве.
- расту́ри свр. 1. *озлеџи, џовреџи*. – Ударил га, па га растурио; 2. *џоквари*. – Ра-стурио рабџту.
- расту́ри се свр. изр.: Па́де, па се растури (*џовреџи се џѣшкџ*). – Расту́ри се од едење (*прѣйѣра у јѣлу, џојеџе мноџо*). – Расту́ри се од рабџту (*прѣйѣра у раџу*). – Расту́ри се од спање (*прѣйѣра у сијанању*). – Растурише се ко манасти́рске ма́чке (*несиџадоше, разиџоше се*).
- растури́-кућа м *расиџник, онај који расиџиче до́м*. – Њџго́ва деџа су растури́-куће, а моја шпџраџије.
- расука́љка ж *оклаџија*. – Моја ба́ба, каџ узне расука́љку, заџѣс насучѣ џвге.
- расучѣ́ свр. 1. *расиџлеџе коноџиџа, узџцу*. – Да́л сам му ново јџже, а џн ми га расучѣл;

2. *начини окладијом коре за пинџу, жибаницу.* – Мeko сам замеси́ла, па едвá расуко бвге за гибáницу.
- расцвѣли (се)** свр. *распџужи (се), распџаче (се).* – Немóјте да ми расцвѣлите детé, пóсле не мóg да га умирим; – Расцвѣли́л се, па сáмо јáда.
- расцѣвка** се свр. *пóчне да пџлаче, распџлаче се.* – Не дѣрајте га, ако се расцѣвка цѣл дѣн ће да цѣвка.
- расцѣвли** се свр. *в. расцѣвка се.* – Расцѣвли́л се, па сáмо цѣвли.
- расцврчѣи** се свр. 1. *разџреје нешиџо да оно пóчне да цврчи.* – Вóли да му се сланинка расцврчѣи, па тѣг да ју едѣ; 2. *заџреје се, разџреје се.* – Расцврчáл се ус кубé, ће изгорѣи; 3. *пóчне дечја џраја, цика, вика, пџлач...* – Децá се расцврчáла, да те стрá увáти од њи́но цврчáње.
- расцѣка** се свр. *пóчне да цика, виче.* – Тѣке се рáсцика, па ме зáглуши.
- расцѣпка** се свр. *расцѣмиздри се, расцѣпави се.* – Нѣкој га нé ни пѣпцѣл, а он се расцѣпка́л.
- расцѣчѣи** се свр. *пóчне џласно да пџлаче.* – Á се расцѣчѣи, óдма га бѣиј да га уцѣвáвши.
- ратосѣља** се свр. *оџпараси се, ослободѣи се (чеџа неџријáиџноџ).* – Едвá се ратосѣлá од њѣг.
- рáтување** с *риџовање.* – Провѣл сам си млáдос у рáтување - прво сáс Тѣрци а пóсле са Швáбе.
- рацѣвтѣи** свр 1. *расцѣвѣѣа.* – Рацѣвтѣело цвѣће у пóље, па сáл мерѣше; 2. *фиг. разбије (сáмо о џлави).* – Рацѣвтѣеше му глáву сáс кáмен.
- рацѣвтѣи** се свр. *расцѣвѣѣа се.* – Пројдѣ зимá, љубичѣце се рацѣвтѣеле.
- рацѣпи** свр. 1. *цѣпáјуџи раздвоји па два дела.* – Едвá рацѣпи́ трупцѣ од бѣгрѣн; 2. *делѣмично исцѣѣа, пџоцѣѣа.* – Кудѣ рáцѣпи кошѣљу?; 3. *озлѣди.* – Пáдо и рацѣпи́ колéно, па крѣв не мógу да заустáним; 4. *фиг. разбије (о џлави).* –
- Ударѣл га с тојáгу, па му рацѣпи́л глáву.
- рацѣпи се** свр. *делѣмично се исцѣѣа.* – Клекнѣ, и гáће ми се рацѣпи́ше.
- рацѣмиздри се** свр. *распџлаче се.* – Нѣкој га нé дирáл, а он се рацѣмиздри́л.
- рацѣпá** свр. *фиг. разбије (о џлави).* – Рацѣпáше му глáву.
- рацѣспѣи**, -а, -о *раскрѣчен, са раширѣним пџѣма.* – С рацѣспѣене нóге седѣи, као да е мѣшко.
- рацѣпи** свр. 1. *раскрѣчи, рашири пџѣ.* – Рачѣпи́ла крáци, па ју се вѣди онáј рабѣта; 2. *фиг. расџрѣне бијуџи, нанесе пџѣжак бол.* – Ка[д] те увáтим, íма те рачѣпѣним; 3. *изр.: Рачѣпил ѣста до тѣл (каже се ономе који се неџрисѣџојно смеје, ко се крѣвѣлѣи).*
- рацѣпи се** свр. *фиг. џремори се, изнемоџне.* – Рачѣпи́ се од рабѣту.
- рацѣпѣлá** ж пеј. *неџрисѣџојно женско чѣлáде.* – Онѣј рачѣпѣлѣу вѣше не мógу да глѣдам.
- рацѣпá** се свр. *рашичѣша се, изџребе се чѣшањем, наџрави оџребоџине, рашиче чѣшањем.* – Рачѣшáл се, па крáсте напѣраѣл.
- рачѣвѣчи** се свр. *в. рашичѣвѣчи се.*
- рачѣуман**, -а, -о *онај који је рашичѣѣан, разбарушен.* – Вóли д-ѣде рачѣуман.
- рачѣума** се свр. *рашичѣѣа се, разбаруши се (о косѣи).* – Вóли да се рачѣума, па да плáши дѣцу.
- рачѣуна** несвр. *фиг. бѣва уверѣн, сиџуран, наџа се.* – Рачѣунам да ће дѣјде, затѣј дрѣгог несáм звáл.
- рацáка** се несвр. *расџричá се (о друшиџву) наџлас, дѣџне се џраја.* – Рацáкáли се како Цѣгани.
- рацáпá** се несвр. 1. *оџпѣма се, риџѣа се.* – Рацáпáл се као да га кóљу; 2. *пеј. џрави се вáжан.* – Рацáпáл се, као да е он глáван на овáј свѣт.

- раџво́ка свр. *разбије, расцопа*. – Куј ти раџвока главу?
- раџвр́ка свр. *в. раџвока*. – Раџвркали му главу.
- рашкѣмбси, -а, -о *раширен*. – Врнул ми рашкѣмбену шловља́нку.
- рашкѣмби (се) свр. *рашири (се)*. – Рашкѣмби ми џемпир, од резил да га нѣсми; – Рашкѣмбише ми се опѣнци у газење по воду.
- рашра́ви свр. 1. *одвије, одврне шрафове*. – Едва рашравил нѣке шраове; 2. *фиг. озбиљно озледи, повреди*. – Удари ме, па ме рашрави.
- рашра́ви се свр. *одвије се, одврне се шраф*. – Нѣки шраови се лѣко рашравише.
- раштр́кља се свр. *пѣчне бесомучно да пѣрчи услед уједа обада (о џовечѣшу, маџарцу)*. – Пѣзи се од волѣви кѣт се раштркљају.
- раштуми́ се свр. *распадне се, размрви се сува џрудва земље после кише (слично џрудви после мрази)*. – Грудве се раштумѣле, мо[ж] се праве леје.
- рашчобр́ља свр. *рашчѣрка*. – Нѣгине кокѣшке ми рашчобрља́ле леје, па сѣг мѣра пада и[х] пра́нм.
- рашчовѣ́чи се свр. *изџуби својсѣиво човѣка*. – Рашчовѣчил се, постѣл кѣче.
- рашчу́е се свр. *пронесе се џлас о нечему*. – Рашчул се резил по сѣло.
- рашчу́рка свр. *расѣури, испрѣметиѣа (неиѣто)*. – Нѣко ми чуркал по ствѣри, па и[х] свѣ рашчуркал.
- рба́н, -а, -о *хабан (о обуѣи)*. – Овѣј рбане џипиле мѣгу још мѣлко да се нѣсе.
- рба́ (се) несвр. *хаба (се) (о обуѣи)*. – Ђѣн добѣр, не рба се тѣкој лѣко. – Не скѣтај се, и бађав не рбај опѣнци.
- рвѣ́ несвр. *џризе*. – Рвѣ сѣмо сѣв лѣб.
- рвѣ́ се несвр. *бори се*. – Има, има, ал' с тѣб нѣћу више да се рвѣм.
- р́гне свр. *ударил, набије, забије*. – Ргну ме нѣколко пѣг у слабине. – Ргну му нѣж у мешину.
- рѣ́ква ж *в. арѣква*. – Има зѣби, мѣж да трѣпи рѣкве.
- рѣ́квица ж *дем. од рѣква*. – Засѣја рѣквице у бѣчу.
- рѣ́квичка ж *дем. од рѣква*. – Купи нѣку рѣквичку за детѣ.
- рѣ́осује се несвр. *запѣуиѣа се, ленсѣвује*. – Почѣл да се рѣосује.
- рѣ́оше се свр. 1. *запѣуиѣа се*. – Бѣше добѣр и ѣбав, а сѣг се рѣосѣл, па нѣц се ни обрѣтви; од грѣзѣ да га поглѣдаш; 2. *фиг. пѣсуиѣи, остѣави некоџ на миру*. – Рѣоши се од мѣн! – Нѣк се рѣоше од мѣн.
- ребе́ће се несвр. *џласно се смеје, смеје се да би скренуо пѣажњу на себе, џинично се смеје*. – Ребеће се као кѣрва.
- ре́бне свр. 1. *млаѣине, удари*. – Ребну́ га ѣдно-двапѣт с тојагу, па ме ѣстави на мѣр; 2. *фиг. казни*. – Кѣд га судѣја ребне, ѣе се опамѣти.
- ре́бри несвр. *пѣуче, бесомучно удара*. – Кѣт пѣчнем да га ребрим, ѣе проклѣње мајкино млекѣ што га сисѣл.
- ре́д м 1. *редослед, пѣорѣдак*. – Узни јабуке по рѣд; 2. *слој, каѣп*. – Турај рѣд копѣс, рѣд мѣсо. Тѣкој до крај; 3. *изр.: Извѣл рѣд (урадио како пѣреба или се обрукѣо)*.
- реда́к м *реѣка шумица, шумарак*. – Оѣѣкомо два-трѣ горѣна у редак, да и[х] нѣко не оѣчѣ.
- ре́дно прил. *ред је, ред би био*. – Рѣдно би било да и ѣн ѣдѣнпѣт чѣсти.
- редѣ́в м *ѣбичан војник (без чинѣ)*. – На дѣдин војнички кѣфер, кой чѣвам, пише: *редѣв Илија Јовановиѣ (деда служио војску у Краљевини Србији 1907. џод.)*.
- ре́з м *ошиѣрица, сечиво (сѣкире, ножа и сл.)*. – Кѣквѣ ли е работѣл, па тѣлко да истѣпи рѣз на сикиру.
- ре́за ж *заѣорница (део бравѣ који заѣвѣара*

- враїта*). – Тури резу на врата и не пуштај ніког.
- резање** лóјзе с *резидба, орезивање винове лозе*. – Пóмогну ми у резање лóјзе.
- реза́ра** ж *їлана*. – Отерáше трупці на реза́ру.
- резі́л** м *брука*. – Тóлки се резі́л на́праи, ба́ш заба́ђав.
- резилóк** м *брука*. – Навікал на резилóк и пёт па́ре не да́ва.
- резі́ли** (се) несвр. *брука (се), срамоїїи (се)*. – Резі́ли ме прет свёт; – Са́м се резі́ли, па му дру́ги крив.
- резні́** несвр. *има резак, їријаїтан - оиїїар укус, шїїїїка за усїїа (о вину)*. – Вино јóш не преврело, резні́.
- ре́ка** ж *їоїок*. – На́шу ре́ку мо́ж да прегáзніш, а мо́ж и да ју прері́пиш. – Прэ су́же не носі́ле пра́ње на ре́ку.
- ре́кне** (се) свр. *каже (се)*. – Ка́д ре́кне, ре́чено е. – Река́л да ће до́јде, па излагáл. – Изр.: Река́л, па порека́л; – На па́метног се седанпúт ре́кне, а на будáлу стóпут.
- ре́лна** ж *рерна, пїєнница*. – Испе́ко двé погáче у ре́лну.
- ре́мен** м *каши (о коњској оїпреми)*. – За-те́гни ре́мен.
- ременáр** м *онај који їрави кашие, ремене*. – Ременáр и сарáч, тóј ти е исто.
- реме́ње** с зб. *им. од ремен*. – Штага́р си е реме́ње у во́јни óтпад, да бира́ш!
- рендé** с 1. *кухињска наїправа на којој се сїїруже їїїква, роїїква, и сл.* – Не се-ца́ј тїквике, не́го ўзни ренде́, па и[x] изренди́ши; 2. *сїправа за сїїружање, жлачање даске*. – Наострі́ ліс на ренде́. Сáг мо́гу да ренди́шем.
- рендисáње** с *сїїружање, жлачање*. – С рендисáње си нступі́ ренде́.
- рендї́ше** несвр. *жлача, сїїруже*. – Ренди́ше дэ́ске. – Ренди́ше тїкву сэка́скињу.
- ренчáк** м *дем. од рен*. – Уз ме́со і́де ренчáк.
- ре́пка** ж *милїїреїїирање*. – Те́ра ре́нку с не́г.
- ре́п** м *реї*. – Изр.: Не мрда ни с ре́п (*каже се ленивцу*).
- репáк** м *дем. од реї, реїїи*. – За́јац і́ма малéчак репáк.
- репо́ња** м *живоїїїња са великим реїом*. – Репо́њу не́ће прода́вамо, ће га остáнмо за домазлóк.
- репуші́на** ж бот. *реїух, биљка са великим листїовима, расїїе їоред река и їоїїока*.
- репчáк** м *дем. од реї, реїїи*. – Да ти завр́жем репчáк на гла́ву, да ми будне́ш ўбава.
- рескі́р** м *ризик*. – Ако ми́слиш да будне не́што, мо́ра д-їдеш и у рескі́р.
- рескі́ра** несвр. *ризикuje*. – Ђу рескі́рам, па шта будне́.
- рескира́нт** м *онај који ризикује*. – Рескира́нт губи, ал' и доби́ја.
- ре́сто** с *остїїїак, оно шїїо је остїїало*. – Тóј ре́сто не́к остáне за не́г.
- рётэ́чэк**, -чка, -чко *їрилично редак*. – Пасу́љ ти е не́што рётэ́чэк.
- рётэ́чак**, -чка, -чко *в. реїїэчэк*.
- ре́так**, -тка, -тко 1. *који је размакнуїї, уда́лен један од дру́гоз*. – С ре́так чéшал не мо́[ж] се ўбаво очéшлэш; 2. *їровидан, їрозиран*. – Турі́л ре́тку ви́ронгу, па се от пúт свé вїди; 3. *који садржи малу количину одређених маїтерија*. – Изне́ли ре́так пасу́љ, нікој га од гóсти не́ пробáл.
- рётачак**, -чка, -чко *в. реїїэчэк*.
- рётко** прил. 1. *на ве́шем одсїїојању од дру́гози, не жусїїо*. – Чїни ми се да сте рётко мому́рзу насади́ли; 2. *у великим временским размацїма*. – Рётко ми доóде.
- рефу́з** прил. *изреди, све, без одабирања*. – Матéвачки пóдрум ми óткупи рефу́з

- грџе. – У Матевачки по́друм примају грџе рефүз.
- реце́пис м *лекарски рецепти*. – Доктор ми преписа́л реце́пис за ле́кови, ал' не мога́ да и[х] кўпим.
- ре́цка несвр. *засеца*. – Не́ма каквó да рабóти, па ре́цка остáн.
- ре́цка ж *беле́жа, црѣта*. – Деца́ рипају и беле́же ре́цке да ви́де кўј ће највише да рипне. – Тури е́дну ре́цку на мо́ј рачу́н.
- ре́цкица ж *дем. од ре́цка, мали беле́жа, црѣтица*. – Беле́жи ре́цкицу на мо́ј рачу́н.
- ре́цне свр. *засече, одсече*. – Кўј ли ми ре́цну црѣшњу по дѣбляк? – Не́ко ми ре́цну́л вилда́нче у гради́нче.
- ре́цне се свр. *посече се*. – Ре́цну се з-брѣтву по прс.
- рџ м бот. *раж Secale cereale*. – Полéгал рџ, е́два га поже́мо.
- рџо́к м *дем. од рж*. – Засади́ ма́лко рџо́к, ко́лко за јўжа.
- рџо́њ м *ражань*. – Мэсто за́јца но́се рџо́њ.
- рџо́њче с *дем. од ржань*. – Напраи́л рџо́њче ко́лко за за́јца, а не́ ко́лко за овцу́.
- рџен, -а, -о *ражен*. – Ба́ба месѣла и рџен ле́б.
- рџи́ несвр. 1. *режи*. – Рџи́ кў́че; 2. изр.: Рџи́ како кў́че (*каже се о́пасном, љу́пном, најраси́птом човеку*).
- рџни́ка ж *уэлављени шѣпай на ло́птрама који је с зорње сѣране зашѣлен*. – Не́ке ми се рџни́ке покрши́ле, мо́ра да и[х] промѣним.
- ри́ђ, -а, -о *риџасѣ*. – Їма ри́ђо ждребѣ.
- ри́ка несвр. 1. *њаче (о маџарцу)*. – Ри́кају мога́рићи, тра́же да се пўште; 2. *фиг. јауче од болова*. – Ће ри́ка кат по́чнем да га бѣем.
- ри́кне свр. 1. *фиг. про́дере се збо́в великих болова*. – Рикну́л, док су му вади́ли трн ис пету́; 2. *фиг. про́йадне, сѣрада*. –
- За́чэс му рикну́ стодинáрка. – Не плати́л по́рез, па му рикну́ теле́; 3. *фиг. и пеј. умре*. – Рикну́л и он, Бо́г да му дўшу про́сти.
- ри́љевина ж *земљини́те обрађено риљањем*. – У ри́љеви́ну ће заса́димо арпа́цик.
- ри́љач м 1. *аиов*. – Кэд ри́љаш, па́зи да не покрши́ш ри́љач; 2. *онај који риља*. – Но́сим руча́к на ри́љачи́.
- ри́нгла ж *део шѣпедњака на којем се кува*. – На коју́ ринглу да ту́рим ше́рпу?
- ри́не несвр. *чисти́и (вилом)*. – Жошкэд ри́не коша́ру.
- ри́нта несвр. *јевѣино ради*. – Не́ће ви́ше да ри́нта.
- ринта́ње с *пѣжак рад, служење некоме за малу ља́шу*. – О[д] дэ́нс отпа́да ринта́ње и го́тово.
- ри́па несвр. *скаче, ѣрескаче*. – Кат пўштим ја́рићи, они́ по́чну да рипају о́кол мѣн. – Рипају преко ре́ку.
- рипа́ње с *скакање*. – Дóста с то́ј рипа́ње, ма́лко се одмóрите.
- ри́пка несвр. *скакуће*. – Ри́пка како́ ја́ре.
- ри́пкање с *дем. од рипа́ње*. – Цѣл дэ́н рипка́ње и па́ се не́ умори́ло.
- ри́пне свр. 1. *скочи*. – Ма́лко си рипну́л; 2. *ѣрескочи*. – Рипну́ преко ўзицу. – За́лете се и рипну́ преко ре́ку.
- рице́љ м *врѣта слаѣика од бундеве (в. печенка) куване у слаѣиком вину*. – Кат се рице́љ напраи́, он се оста́ла у врчве.
- р́ка несвр. 1. *хрче*. – Млóго р́ка док спи́; 2. *ѣљује*. – Не р́кај по кў́ћу, р́кај по обóр.
- р́кање с 1. *хркање*. – Од њи́гово р́кање не мо́г да заспи́м; 2. *ѣљување*. – На сви́ дóсади њи́гово р́кање по кў́ћу.
- р́кма́че с *панѣталоне без шлице са отворима са сѣране (као цѣпови без пóсѣиве)*. – Љўди ко́и су носи́ли р́кма́че

- имали сумуке да мочају.
- ркне свр. *пљуне*. – Час по час па ркне.
- ркољак м *испљувак*. – Сал се њигови ркољци виде по собу.
- рљав, -а, -о *онај који је пригљуи*. – Рљчо, рљави, кадá ће се опамéтиш, видиш да те сви заебáвају.
- рљча м *пригљуи човек*. – Рљчу ће н мáло детé да претúна.
- рмба несвр. *ради пшешке послове, ради без одмора*. – За кугá ли рмба цéл вéк, да ми е да знáм?
- рмбалија м *делија, снажан човек, круиан човек*. – У њигóву вамилију свé рмба-лије.
- рмбáње с *пешак рад*. – Рмбáње ми úзе здравље.
- рњáна ж пеј. *женска особа са великим ноздрвама, носем*. – Онúј рњáну нећу више да вíдим у обóр, н-умé се игра з-дéцу.
- рњка ж *ноздрва*. – Запишиле ми се рњке, па не мóg се изркам.
- робација м *рабација*. – Отишáл у грáд да бóде робација, а нé гóспóдин.
- робација несвр. *рабацише*. – Отишáл у грáд да робација, а нé да бóде гóспóдин.
- ровáње с *пáкaње, пáч*. – Згрешил, па мисли да ће ровáње да му помóгне.
- ровé несвр. *пáче*. – Окни мáтер да дóјде, детé ровé.
- ровéње с *спáвљање нечежа у шрап*. – Изгрбáви се од ровéње.
- рóви несвр. *спáвља у шрап*. – Рóви прáзи лúк.
- рóвне свр. *гласно викне*. – Кэд рóвне, ће те заглúши.
- рóг м *коса жрeдa (о крову)*. – Млóго су ти рóгови рáширени, згúсти и[x].
- рóд м 1. *сродник, рођак*. – Он ми е рóд; 2. *родбина*. – Идем у рóд; 3. *плод*. – Опáл ми сáв рóд от сливе. – Јáбуке ми несú задржáле рóд.
- рóдан, -дна, -дно *који даје богаи род, плод*. – И овáј гóдин ће бóде рóдна.
- родéње с *рођење*. – Слáве родéње сина.
- родíљка ж *породиља*. – Родíљка мóра да остáне дóм, да чúва детé, има кúј ће íде на рáботу.
- родљáк м *сродник, рођак*. – С родљáци éди и пíј, áл' нíкакву зáмешку немóј да имаш.
- рóдна земљá ж *плодно земљиште*.
- рóдшина ж *родбина*. – Нáша рóднина е гóлéма.
- рóдом прил. *по рођењу, с обзиром на рођење, пореклом*. – Рóдом сам ис Кáменицу.
- рóзан, -зна, -зно *ружичаст*. – Свé су ми рúжице рóзне, а тéл би да íмам црвене и бéле.
- рóзи м мн. (јд. рóг) *розови*. – Пужи, мúжи, пúшти бáби рóзи, да се не окóзи (*деч. пошлица*).
- рóкче с *плод гледича (Gleditschia triacantha из ф. Gaesalpinjaceae)*. – Кэд рóкчићи узрéју, млóго су слáтки за едéње.
- рóља несвр. пеј. *прекомерно пије (о алкохолу)*. – Још се нé разбудил, почéл да рóља.
- ромíња несвр. *сасвим помало пада, сићи (о киши)*. – Не пáда, сáмо ромíња.
- рóпсто с *ропство, заробљеништво*. – Цéл рáт провéл у рóпсто.
- росá ж изр.: Млáд како росá у плáдне (*каже се сшаром који се "шрави" да је млад*).
- росељáк м 1. *мала киша, кишица*. – Пáде росељáк кóлко да угáси прáшину; 2. *аузм. и пeј. од роса*. – Гáзи по росељáк, па се свé умокрí.
- рóси несвр. *помало пада, сићи (о киши)*. –

- Само рóси, не пада. – Пóчне да рóси, па премáне.
- рóталија м *јунак, делија, јуначина*. – Стану́л рóталија до рóталију.
- рóшав, -а, -о *пéзав*. – Рóшав улицé.
- р́ла ж *зoмила*. – Турíл свé на еднóу р́пу.
- р́иће несвр. *зризе, зризе тiако снажно да се чује*. – Кэд едé р́иће како свињá.
- р́ррj *узвик којим се зoне овце*.
- р́ска несвр. *хрска*. – Кэд едém мéсо, óћу да ми р́ска под зúби.
- р́скавица ж *хрскавица*. – Кúпи мéсо с р́скавицу.
- р́скавичав, -а, -о *онај који има хрскавицу, хрскавичав*. – Вóли да едé р́скавичаво месцé, вóли да му р́ска под зúби.
- р́скавичка ж *дем. и хиí. од рскавица*. – Дáј ми еднó месцé, ал' да íма р́скавичку.
- р́сне свр. *хрсне*. – Р́сну ми нéшто под зúби. – Кэд едém вóлим да ми месцé р́сне под зúби.
- р́т м *ловачки пiас*. – Изр.: С в́рзанога р́та се не íде у лóв.
- р́тов, -а, -о *ишío п́риíада хри́у, хри́ово*. – Идемo по р́тов траг.
- р́уб м 1. *ивица*; 2. изр.: Гњетé се као р́уб у дúпе (*каже се намеíљивцу, човеку који жели свуда да завире, да свуда буде п́рисуíан*).
- р́убк м *окрајак*. – Нáзвише вóлим да едém рубк од лéб. – Очéпи ми мáлко од рубк.
- р́убц м мн. *рупци кика, пiлеíеница*. – Едán ти рубц нé добрó исплétен.
- р́убење с *сечење маказама пo ивици*. – Доклé тó јрубeње, одмóрте се.
- р́уби несвр. 1. *зризе, одзриза, зрицка*. – Козá р́уби в́рови од грањке. – Поглéd кэкó гусенка р́уби лiс; 2. *пiрави ивицу*. – Руби рукави на кошúљу; 3. *сече шуму до корени*. – Руби брáниште.
- р́уво с *одела, рухо*. – Скинúл стáро р́уво.
- р́уда ж *део п́редњeз дела зап́режних кола на који се с́тавља јарам*.
- р́ужица ж бот. *ружа Rosa galica L.* – Óко кúћу íмам свáкакве р́ужице.
- р́ужичка ж *дем. и хиí. од ружица*. – Откíни си нéки цвёт од р́ужичку.
- р́уза несвр. *удара немиллице иш́аíом некозa да све п́уца*. – Кэд увáти да га р́уза, да бежíш у свёт.
- р́узне свр. *удари јакo некозa*. – Не дiрај га, he те р́узне стојáгу, па he се пúшиш.
- р́уј м бот. *дрво, шибље чије је лишће ујесен црвено и кад се с́тави у врелу воду служи за иш́ирање буради*. – Испрá сви бúрићи с р́уј.
- р́ујан, -јна, -јно *недозрео*. – Грóјзе је јóш р́ујно, нéће га беремо.
- р́ујев, -а, -о *пiамнонaранцастíе и црвенкастíе боје*. – Учинила сам перáшке у р́ујево.
- р́ујиште с *местío зде растíе руј*.
- рукав́ичка ж *дем. и хиí. од рукавица*. – За детé си исплétо еднé рукав́ичке.
- рукавч́ок м *дем. од рукав*. – Развртéл рукавч́ок на лáкат.
- рукавч́е с *дем. од рукав*. – Јóш рукавч́е да исплétém и гóтов цемпiр.
- рукан́ица ж *нарочитío обрађено дрво које се с́тавља на ручицу неких алатiа (о муљачи, ср́иу и сл.)*. – Турí руканици на муљáчу, да лéко муљаш.
- рúковeт м *више пiечица (в. пiечица) с́тављених заједно чине руковеíт. Више руковеíтi веже се у снoй*.
- рúкување с *руковање*. – По рúкување се познáва ко е кэкáв.
- румéнка ж *народно коло*. – Íграмо румéнку, па свé у óсам.
- румiја ж *лом, зжва, свађа, зађевница*. – Куд нíи úвек румiја, кэкó ли живé.
- рúндав, -а, -о *куш́ирав, ковриав*. – Íма рúндаво кúче. – Косá му е рúндава, свá е у

- вргуљке.
- рундџов м зоол. *пас са великом длаком.* – Завија како рундџов.
- рунза несвр. *џласно пљаче, рида.* – Зе кэ квџ ли сџг рунза, да га пита човџк?
- рунзџање с *џласно пљаканье, риданье.* – Њигџово рунзџанье се чье чџк на пџт.
- рунза несвр. в. *рунза.* – Штџ ли рунза кџд га нџкој нџ бџл?
- рунзџанье с в. *рунзанье.* – Мџсли да џе прџџде с рунзџанье.
- рупа ж *улеџнуџе на пџџу, удубљенье у земљи или сџпени.* – Не џди по матџвачки пџт, џма млоџо рупе. – Паде у едну рупу, па га едвџ извџукомо из џу.
- рунетџрина ж *ауџм. и пџеј. од руџа.* – Упали у нџку рунетџрину, па едвџ излџгли из џу.
- рупџичка ж *дем. од руџа.* – Опшџвам рупџичку на чашџре.
- руплџак м зб. *им. од руџа.* – Не џди по онџј пџт, џма млоџо руплџак.
- рупчџк м *дем. од рубџк, окрајчиџ.* – Оцџчи ми мџлко од рупчџк.
- рупчџ с *дем. од рубџк, окрајче.* – Дџј на зџта рупчџ да га вџли бџба.
- рус м *џрун.* – Пџл ми рус у џко.
- Русџлница ж в. п. *Духови.* – Дџјди преко Русџлницу.
- русвџј ж *чудо, скандал, џужва, мџџеж, крии и лом, неред.* – Кџ[д] дџјде џвек напран русвџј.
- русџње с *напџруњиванье, пџданье, сџпављанье пџруња у воду, млеко...* – Дџста с тџј русџње.
- русџ несвр. *џруни, баца пџруње у нешџпо.* – Увати га кџкџ русџ млекџ.
- русџе с зб. *им. од рус, пџруње.* – Поклџши млекџ да не пада русџе у џџг.
- рускавица ж бот. *врџта пџрешиџе са круњим пџлодовима и дебе лим месом.* – Едвџ чџкам да узрџу рускавице, да се
- наедџм црџшње.
- руслџак м *ауџм. и пџеј. од рус.* – Ёлеже ми нџки руслџак у џчи, па џч не видим.
- рустџк м *дем. од рус, мали пџрун, пџрунчиџ.* – Не дам ни рустџк да падне на џџг.
- рутав, -а, -о 1. *длакав, маљав, космаџ.* – Рутав како мајмун; 2. *изр.:* Ни мојџ џста несџ рутава (*и мени се једе*).
- рутавџе несвр. *маљави, пџсџаје космаџ, длакав.* – Почџл да рутавџе.
- рутави несвр. в. *руџтавџе.* – Почџл да рутави, више нџ детџ.
- рутља м *длакав, маљав човек.* – Рутља, срмотџ га да се свучџ.
- руца несвр. 1. *пљаче, јеца, рида.* – Зџштџ ли руца кџд га нџкој нџ бџл?; 2. *вице на сав џлас, вице.* – Кџд појџ, онџј руцају.
- руцање с *вика, дрека.* – Ђ наздрџве, џ се чье руцање.
- руцне свр. 1. *одједном џласно запљаче.* – Чџ џџшто и тџке руцну. – Уапа га трмка, па руцну; 2. *викне колико џа џрло носи.* – Кџд руцне, џе те заглџши.
- ручџк м *ручак, јело.* – Кџквџ џмамо за ручџк?
- руча несвр. *једе.* – Сџдни да ручџмо.
- ручетџрина ж *ауџм. и пџеј. од рука.* – Колкџ ручетџрине џма да те стрџ увџти кџд и[х] поглџдаш.
- ручица ж *дем. од ручка.* – Искривџла ми се ручица на трошџљку, мџра ју испранм.
- ручка ж *дрика на некој напџрави.* – Пџкрши ми се ручка на чџкрк.
- ручка несвр. *једе (деџе).* – Чџм се разбџди. џдма траџи да ручка.
- рушвџј м в. *русвџј.*
- рчка несвр. *боџка, џура, мува.* – Не рчкај по рупу, да не излџгне нџшто па да те уплџши.
- рчка се несвр. *задџпруџе се, изазџва свџџу.* – Рчка се, па кџд га избџју криџ му бџ-

вол.

рчкало *сонај који зајодева свађу*. – Дојде рчкало, с[г] ће се побіју.

рчкање с *боцкање, мување, журање*.

рчне свр. *боцне, муне, жуrne*. – Свудер рчне с тојаче, ич се не плаши.

С

с предл. изр.: С опроштэње... (*кад треба да се каже нека неїрисіојна реч*).

сѓв зам. *сив*. – Ровэ у сѓв глас.

сѓвиња несвр. *свиће*. – Почэло да сѓвиња, мѓра се дїзамо.

сѓвиња́ло с *їраскозорје*. – Свако јутро се дїзамо у сѓвиња́ло и ѓдма побдимѓ на рабѓту.

сѓвиња́ње с *свањивање*. – Ўвек се у сѓвиња́ње бѓдим. – Навикал да се у сѓвиња́ње бѓди.

сѓвне свр. 1. *сване*. – Сѓвну́ло и без петла́; 2. фиг. *ослобѓди мука*. – Кад ѓмрем, ће ми сѓвне.

сѓг прил. *сад, сада*. – Ё, сѓг кѓко знаш и умэш. – Сѓг ће дојде.

сѓгѓшањ, -шња, -шњѓ *садашњи*. – Сѓгѓшња децѓ несѓ као што смо ми билі.

сѓгѓшањ, -шња, -шњѓ *в. сѓгѓшѓњ*.

сѓгѓшњица ж *садашњица*. – Сутрашњица ће бѓде пѓбоља от сѓгѓшњицу.

сѓкѓскиња ж бот. *бундева дуѓуљасіоѓ їлода, жуїе коре, која служи ѓудима за храну Cucurbita pepo L.* – Откину́ неку сѓкѓскињу, да напраим тїквеник.

сѓка несвр. *сикће (збоѓ їѓѓа шїѓо се нечим ѓљуїїно)*. – Ољутїл се, па сѓмо сѓка.

сѓм прил. *сасвим, сами*. – Ѐде уз сѓм пѓт. – Стої уз сѓм сїд.

сѓмо прил. *само*. – Сѓмо што сѓм стїгал и тї дојде.

сѓмсѓв м пеј. *ѓлуїак, неѓїесанко*. – Сѓмсѓв, не глѓда кудѓ иде, сѓмо гѓзи.

сѓн м мн. сѓнови *сан*. – Да ми тој ни у сѓн не дојде.

сѓнѓк м *хиї*. *од сѓн*. – Нїкако да ми сѓнѓк дојде на ѓчи.

сѓнѓц м мн. сѓнѓцї 1. *сїїрана на санкама (великих или малих)*. – Скршїл ми сѓнѓц на сѓна; 2. фиг. *круїна незѓраїна ноѓа - сїѓѓала*. – За тебе нема ѓпѓнци, глѓ колкї си сѓнѓцї заметнѓл.

сѓндѓк м *сандук*. – Млѓге ствѓри чѓва у сѓндѓк.

сѓндѓче с *дем. од сѓндѓк, сандучиї*. – У сѓндѓче чѓва алѓт.

сѓнѓвник м *књиѓа у којѓ се їѓумаче снови, сановник*. – Све што шњѓваш їма га у сѓнѓвник.

сѓнчѓк м *дем. и хиї*. *од сѓн*. – Дојде ми сѓнчѓк на ѓчи, па заспѓ.

сѓњїв, -а, -ѓ *сањив*. – Јѓш сам сѓњїв, пѓшти ме мѓлко да се пробѓравим.

сѓпет, -а, -ѓ *сїуїїан, їрайїв, несїреїїан*. – Изр.: Сѓпет и у нѓге и у рѓке (*каже се ѓнѓме ко је у свему їѓѓѓално несїреїїан*).

сѓпетљїв, -а, -ѓ *в. сѓїейї*. – Сѓпетљїв се родїл, сѓпетљїв ће и да ѓгѓне.

сѓпетљївко м *сїуїїана, їрайїва, несїреїїна ѓсоба*. – И за сѓпетљївка їма рабѓта, ѓн ће дѓнѓси вѓду на раденици.

сѓс предл. *с, са*. – Сѓс Пѓцу се їгра.

- сѣт** м мн. сѣтови *саће*. – Дáде ми едѣн сѣт с мѣд.
- сѣће** несвр. в. *сѣка*. – Ољутѣл се, па сáмо сѣће.
- сѣцка** несвр. *пѹжда (о пѹ)*. – Сѣцка кѹче, да ме уáпе.
- сѣцкáње** с *пѹждање (о пѹ)*. – Нѣ се одвѣкал от сѣцкáње.
- сѣштó** *чѣме*. – Сѣштó ће кѹпи лѣб за дѣцу, сѣштó - кѣт се пропѣл и свѣ пáре потрошѣл.
- са** предл. с, *са* (ретко се употребљава). – Са сестрѹ се уáбаво слáга.
- сабáјле** прил. в. *собајле*.
- сáбљница** бот. *гладнола Gladiolus*. – Насадѣ сáбљнице у градѣнче.
- сабóрник** м *врѣѣна свадбеноѡ колача*. – Окитѣше сабóрник, па га турѣше на остáл.
- сáбрат**, -а, -о *сабран, пѹкуѣлен*. – Провѣјте сáбрат пасѹљ. – Сáбрате слѣвѣ турите у кáцу.
- савѣљка** ж *чунак којим се пѹвлади пѹтѣка пѹри пѣкање*. – Овáј цѣвка не мѡж да стáне у савѣљку, трѣба да ју скрáтиш.
- савѣња** несвр. в. *сѣвиња*.
- савѣњáло** с в. *сѣвињáло*.
- савѣњáње** с в. *сѣвињáње*.
- сáг** прил. в. *сѣѡ*. – Сáк ће дѡјде.
- сагѡшáњ**, -шња, -шњо в. *сѣѡшáњ*.
- сагѡшáњ**, -шња, -шњо в. *сѣѡшáњ*.
- сагáшáњ**, -шња, -шњо в. *сѣѡшáњ*.
- саглáм** прид. непр. *како пѣреба, добар*. – Саглáм домаћѣн.
- садѣљка** ж *краѣпак, у облику слова Т, дрвени шѣпáѣ, зашѣлен на крају, којим се пѣраве руйе у земљи пѹри саћењу пѹврѣна (пѣпѣрике, пѣразѣлука, кѹѣуса и сл.); колац или друѣа сѣрава којом се сади; комад дрвѣѣа који је ѡре савѣен, а доле зашѣлен, садѣлица*. – Кудѣ ли сам си затурѣла садѣљку?
- сађуван**, -а, -о *више пѹтѣа саћен, засађиван*. – Сађуван, па расађуван.
- сажáљѣва** несвр. *изражава саучѣше*. – Сажáљѣвам слѹчај.
- сажвáка** свр. *сажѣаће*. – Ако дѡбро не сажвáкаш онѡј што едѣш, пѡсле ће те болѣ мѣшѣна.
- саживѣ** се свр. *пѹмири се с кѣм (пѹсле сваће)*. – Кáко дѣцá су: бѣу се, па се саживѣ.
- сáшѣда** несвр. *сáшѣда*. – Сáшѣдáше голѣму кѹћу, нáјголѣму у селѡ.
- сáшѣр** м *нешѣно шѣно се рѣѣко јáвља, чудо, пѣризор*. – Тэкáв сáшѣр у мѡј живѡт несѣм видѣл.
- сáшѣри** се несвр. *наслађује се глѣдáњем чуда, пѣризора, чудѣ се нечѣм несѣакидáшњем*. – Пропѣл се и дозволѣл да му се цѣл свѣт сáшѣри.
- сáшѣрѣја** м *часовничар*. – Одрѣсо сáт кут сáшѣрѣју.
- сáскáскиња** ж бот. в. *сáкáскиња*.
- сáка** се свр. *скопѣрља се*. – Сáкáл се низ басамáци, па се свѣ покршѣл.
- сáл** прил. *само, јѣдино*. – Сáл се ребѣће. – Сáл ѡн остáл жѣв.
- салáма** несвр. *ломи, слама*. – Нѣшто ме салáма у крстѣтѣну.
- салáма** се несвр. изр.: Салáма се од рáбѡту (*кáже се ономе који мноѡо рáди и пáда с ноѡу од умора, али и нераднику који се некад лáшѣ некоѡ пѹсла*).
- салѡми** свр. *сломи*. – Нѣшто ме сáломи, па едвá ѣдем.
- сáлче** с *колач нáпѣрѣвен од брашна и сала*. – Сáлчѣѣи су гѡтѡви, мѡ[ж] се едѹ.
- самáр** м изр.: И ѡн ће ѣцѣпи самáр (*кáже се нераднику који у сѣпарѣм гѡдинама пѹшѣне да рáди*).
- самáри** несвр. *окрѣвљује, брука, гѣрди*. – За свѣ нѣг самáри.

- самáри се несвр. *брука се*. – Нíкој га не самáри, сáм се самáри.
- сáмлет, -а, -о *самлевен*. – Сáмлето свé. Пúни врéће.
- самовóльник м *пíврдогáв, самово́љан*. – Самовóљник, свé по нýгóву вóљу мóра да се íде.
- самодáвник м *онај који не мари за дру́же, који је пòхлепáн*. – Самодáвник, да ўзне а да не врне.
- саможívник м *себичњак*. – Саможívник - сáмо óн да живí а дру́ги нек црца.
- самонíк м *биљка која је израсла сама, без пòсредс́тва човека*. – Овај црéшња ми е самонíк, ћу е остáним да растé.
- самосúје несвр. *самује, живи сам без пíзде нко́ди*. – Кэквó ћу рабóтим, самосúјем, док не до́ду деца́.
- самотíња ж *усамљеностí*. – Ёби ме самотíња.
- сампáс м 1. *напáсање с́токе без чувара, самопáсање*. – Пуштíли волóви у сампáс; 2. *распòјасаностí, разула-реностí*. – Свé ударíло у сампáс.
- сáм-сáмцит прил. *сасвим*. – Сáм-сáмцит доóди.
- самсóв м в. *сэмсов*.
- сáмување с *самовање*. – Откэко́ ми деца́ отидóше у бéл свéт, јá сáмо знáм за сáмување.
- самúн м *хлеб са пèкаре, сомун*. – Изр.: У Солún дýнар самúн, а до Солún стó самúна.
- самунчéк м *дем. од самун, сомунчић*. – Оцéчи мáлко од самунчéк и дáј на де-те.
- самúнче с *дем. од самун, сомунчић*. – Кэд већ íдеш у грáд, кúпи ми неко самúнче за детé.
- санóц м мн. санци́ в. *сэнэц*.
- сáна с пл. т. *санке, саонице*. – Цéл дóн се вузáмо на сáна, па насéбомо.
- сандóк м в. *сэндэк*.
- сапдóче с в. *сэндэче*.
- сантíм м *сантíимейар, ценíимейар*. – Едóн пéд íма 25 сантíма.
- сапетльíв, -а, -о в. *сэйейльíв*.
- сапетльíвко м в. *сэйейльíвко*.
- саплáк м *велики комад (кришика) хлеба*. – Свé му мáлко, дáј му саплáк да се наедé.
- сапúн за мијéње м *сапун за умивање*. – Немóј да заборáниш да кúпиш сапúн за мијéње.
- сапунчéк м *дем. од сапун, сапунчић*. – Рúке су ти штрóкаве, ўзни сапунчéк па и[x] опери.
- сапúнче с *дем. од сапун, сапунчић*. – Купí нéко сапúнче за руке.
- сáрмичка ж *дем. од сарма, сармица*. – Ёдем на свéтэц да се слáтко наедém сáрмичке.
- сас предл. с, са. – Изр.: Сас козу́ на ора́ње (*пò сваку цену, без обзирáна цену*).
- сасíпе се свр. *умори неко́ди, сапíре се*. – Дэ́нэ[c] се сасíпа од рабóту и нíшта не напраí.
- сасипúје се несвр. *пропáда од пòсла, са-пíре се*. – Не чúва се, сасипúје се од рабóту.
- сасíри се свр. *зэруи́а се (о крви)*. – Кэт се сасíри, крв ће се заустáи.
- сасирúје се несвр. *зэруи́ава се (о крви)*. – Крв се полэгáчке сасирúје и према́ђује да течé.
- сасítни свр. *успíтни, смрвни*. – Свé грúдве у нýиву мрзлица саситнíла, у прашíнку и[x] претворíла.
- саслушувáње с *саслушáвање, испíшпí-вање*. – Ёде у сýд на саслушувáње.
- саслушúје несвр. *саслушáва, испíшпúје*. – Судíја га саслушúје, а óн сáмо ћутí.
- састáи свр. *састáиви*. – Састáили óвце, па и[x] едóн чúва. – Састáило се нéбо и землá.

састаља несвр. *састіаваља*. – Некако састаљам крај сас крај.

састаља се несвр. *састіаје се*. – Састаља се са свој врс, імају су и оні нешто.

састаљање с *састіајање*. – Досади ми њино састаљање по сокаци.

састарјеје свр. *мноџо остіари*. – Састарел, па се збркал.

састігне свр. *сустіігне*. – Не се пазіл у младос, па га састігле бољке у старос.

састіпе се свр. *охлади се па се стіење*. – Кот се сапун добро састіпе, тџ можеш да га сечеш на кэлпи.

сачма ж кукуруз који се сеје одмах после жетіве; *пезове стіабљике се користіе као стіочна храна*. – Волџи млого воле да еду сачму.

свадбар м онај који мноџо воли да иде на свадбе. – Евџ га иде свадбар. – Без њег се не може.

свадбарка ж она која мноџо воли да иде на свадбе. – Састаили се: он свадбар, она свадбарка.

свади (се) свр. *посвађа (се)*. – Свадила и[x], па се измџкла; – Свадили се, па не живјују како треба.

свађапка ж *свадљива жена*. – Несџм верувала да е моја друшка голџма свађацника.

сваќакав, -ква, -кво зам. *свакојак*. – Насќал сваќаква дрва у њігово, не у туђо.

сваља (се) свр. *скоірла (се)*. – Сваљали камење од вр брдо; – Некако падо, па се сваља у трњаќ.

сварі свр. *скува*. – Сваріше млеко, па га покусаше.

свастіќа ж *женіна сестіре*. – Свастіќа ми улџгла у џко, па сал на њу мислм.

свастіќе с дем. и хіі. од *свастіќа*. – Мџра да будџм дџм, ће ми дџјде свастіќе у гџстн.

свастіќић м син *женіне сестіре*. – Сва-

стіќићн ми дошли на поседџќ.

свастіќна ж *ћерка женіне сестіре*. – Тџј ми е свастіќна, сџмо што е дошла.

сваћање с *схваітање*. – Пантење и сваћање куд њџг тџшко іду.

свач, -ја, -јо *свачіји*. – Док си добџр, свџч си. – Улази у свџчјо лџјзе, не га стрџ.

сваштџршннк м изр.: Напраили сваштџршннк (*лом*).

сведџ свр. *пџмоџне да сіђе*. – Сведџ га низ басамџци.

сведџно прил. *свеједно*. – Свеџдно ми е: дџ л' бїл први ил' послџдњи.

свеже свр. *пџвеже*. – Свеже тџј двџ снопа, па да рџчамџ.

свџзан, -а, -џ само у изр.: Свџзани снопови (*пџвезани, извезани, завезани*).

свџзе свр. *довезе са виших іредела у низіју, довезе са више месіа на јџдно месіо*. – Едџв свџзо кџла нис Пољџницу. – Свџзо пченицу на гџвно.

свџзен, -а, -џ изр.: Свџзено пџље (*каже се за пџље на коме нїје остіаџ нїјџдан сноі пџжјемене ішенице, јер су ірџевезени на џумно ради вршідбе*).

свџкрїв м шаль. *свџкар*. – За свџ ће бџдне крїв свџкрїв.

свџкрїва ж шаль. *свџкрџа*. – Свџкрїва напраила тџј гџнгулу.

светџц м *слава*. – Дџјди ми на светџц, тџќ ће імаш време.

свџтен, -а, -џ *освећен*. – Бџџ у црќву, па узџ мџлко от свџтену водіцу.

свџтена водіца ж *вода коју освеііи свџііеннк*. – Свџтена водіца се чува.

свџтење с *освећџње*. – Позџвал трї попџ на свџтење кџћу.

свџтеи несвр. 1. *вршн радњу освећџња (џ свџііеннику)*. – Дошџл поп да ни свџтеи водіцу; 2. *пџклања (некоме) изразнїју іџажњу, бди, чува*. – Детџ ју млого бџлно.

- па му и дањум и ноњум свети над главу; 3. *свеїли, освеїљава*. – Понеси венѣр да ти свети у подрум; 4. *сїреїи, сїоји мирно пред ким*. – Ђе светиш пред башту, кад он дојде.
- Свети Врач** м в. п. Кузман и Дамјан, 14. новембра по новом календару.
- Свети Елисеј** м в. п. Св. Јелисије (Алисеј), 27. јуна по новом календару.
- Свети Еремија** м в. п. Пророк Јеремија, 14. маја по новом календару.
- Свети Живко** м шалѣ. *неїосїојеѣна слава*. – Ђути дојдем на Светога Живка.
- Свети Јован Главосѣк** м в. п. *Усековање жлаве св. Јована Крстїиїеља, 11. сеїтембра по новом календару*.
- Свети Јован Травобѣр** м в. п. *Ивандан, 7. јула по новом календару*.
- светишкѣлка** ж бот. *врстїа їреїиње која сазрева око леїињеї Св. Николе*.
- Свети Рапѣл** м в. п. *Арх. Гаврило, 26. јула по новом календару и Св. Арханѣл Михаил - Аранѣловдан, 21. новембра по новом календару*.
- светирапѣлка** ж бот. 1. *врстїа брескве, без длачица, с једне сїрране црвенкастїа а с друїе жуїиа; прва сїиже*. – У Равниште смо имали праскве светирапѣлке; 2. *врстїа жрожѣа, жуїие боје*. – У дољно лѣже имамо две-три гїже светирапѣлке. Увек и[х] немо оберѣ.
- светлїц** м мн. светлїци *искра, варница, блесак, свеїлац*. – Све ми неки светлїци пред очи избївају.
- светлїје** се несвр. *свеїли се*. – Нешто се светлїје у Чукѣр, їдем да видим.
- свѣтло** с извор *свеїлосїи (о ламїи и сл.)*. – Упали свѣтло, їч не видим.
- свѣтлос** ж *свеїлосїи*. – Разгрну вирѣнгу и улеже свѣтлос у сѣбу.
- светоникѣлци** м мн. *они коїи славе Свеїтої Николе*. – У наше село їма доста светоникѣлци.
- свѣцки**, -а, -о *свеїтски*. – Мѣј дѣда ратуваї у ђоба свѣцка рата.
- свїди** се свр. *доїадне се*. – Ако ти се свїди, узни, ако не, остави.
- свїја** се несвр. *устїручава се, снебива се*. – Некако га срмота, па се само свїја.
- свиленајка** ж 1. зоол. *свилена буба Bombyx mori L.* – Бубе коѣ прае свилу, ђокају се свиленајке; 2. *фиг. нежна особа*. – Прави се свиленајка, сал да не рабѣти.
- свињар** м *фиг. учесник у чобанској иїри "свињка" (в. свињка)*.
- свињарија** ж *безобразлук*. – С њигове свињарије досадиї на цѣл свѣт.
- свињарник** м *неуредна їросїорија у кући, неред*. – Играли се, па направили свињарник у кућу.
- свињѣїина** ж *свињско месо, свињѣїина*. – Сваки дѣн едї свињѣїину.
- свињка** ж *чобанска иїра у којој један од иїрача ("свињар") їокушава да їѣојаїом уїїера "свињку" (їарче дрвеїиа или камен) у руїу на средини иїралшиїиа, док їа остїали иїрачи у їоме сїречаваїу, чуваїуїи у иїїо време да "свињар" не заузме неко од њихових месїиа*.
- свїњски опѣнѣк** м мн. свїњски опѣнци в. *оїѣнѣк*. – Деца су носїла свїњски опѣнци, а старѣји говѣїи и штавени.
- свирѣна** ж *сирена*. – Тїке почѣше свирѣне да завїјају.
- свирѣње** с *свирање*. – Млѣго воїим да слїшам свирѣње на армунику.
- свїри** несвр. *свира*. – Ђбаво свїри у дудѣче.
- свїрка** ж 1. *музика*. – Негде се чуѣ свїрка; 2. *фиг. їлаканање, їлач*. – Дојдѣ са свїрку.
- свїтак** м *месїо їде су се їране увиле*. – Од овѣј свїтак мѣж нешто умѣтно да се напран.
- свїтка** ж 1. зоол. *свиїтац Lamoyris nocti-*

- lusa L. – Чим лёто дојде, почну свѣтке да летѣ; 2. *искра, варница*. – Удари ме по образ, па ми свѣтке полетѣше на очи.
- свѣтка** несвр. *свѣтлуца*. – Свѣтке летѣ и свѣткају. – Нѣшто на брдо свѣтка.
- свѣтне** свр. *засвѣтили, сине*. – Нѣма, нѣма, па свѣтне.
- свозѣње** с *довожѣње са виших предела у низину, довожѣње са више мѣста на једно мѣсто*. – Тѣшко е свозѣње кола нис Пољаницу. – Још малко па ће завршимо са свозѣње пченицу.
- свѣзи** несвр. *довози са виших предела у низину, довози са више мѣста на једно мѣсто*. – Пази кѣко свѣзиш кола нис Пољаницу. – Цѣл дѣн свозимо пченицу ис Кѣмрен.
- свозѣдба** ж *в. свозѣње*.
- свој** м мн. свој понм. зам. *рођак*. – Ми смо свој. – И да несмо свој, трѣба се помáгамо.
- својски** прил. *како ѿреба, ваљано*. – Работили својски, несú се замерили.
- сврáчи**, -чја, -чјо *сврачији*. – Изр.: Сврáчје нѣге (*каже се ономе који има нечиѣк рукоиш*).
- сврбѣ** несвр. изр.: Сврбѣ га дúпе (*каже се ономе који заслужује баѣине*). – Сврбѣ ме дѣсни длáн, हु давам пáре. – Сврбѣ ме лѣви длáн, हु примам пáре.
- сврбодúп** м *немирно, несѣтинно дѣте*. – Евѣ га, и́де сврбодúп.
- сврдал** м *сврдо, бурѣија*. – Узѣл сврдал, па ми га не врта.
- сврѣс** свр. *свеже, ѿвеже (о споу)*. – Дојдоше мýжи, сврзаше снопови и зденúше и[х] у крстѣне.
- сврља** несвр. *збацује, скида*. – Кѣкво чѣкаш, сврљај дрва от кола!
- сврљѣ** свр. *збаци, скине*. – Сврљѣ ца́к од грбѣну, виш кѣлко е тѣжак.
- сврне** свр. *свраѣи, навраѣи*. – Кѣт си појдеш дѣм, сврни куд нáс.
- сврта** несвр. *свраћа, навраћа*. – Пѣчесто свртај у рѣд да се не разрѣдиш.
- свртáње** с *свраћање, навраћање*. – Дѣсадн и Бѣгу с њѣгово свртáње, а кáмоли мѣн.
- сврті** свр. *сачува, зашѣди*. – Ништа не свртѣл, умрѣл како кúче пот плѣт.
- сврті** се свр. *нађе себи свраѣишиѣ, уѣочишиѣ; смѣсти се, скраси се*. – Нумѣ се сврті на еднѣ мѣсто, па да тúј сѣди.
- свртка** ж *дем. од свртѣло*. – Као дѣте бѣл млѣго трклет, не имáл ни мѣрку ни свртку.
- свртка** свр. *уѣреде, ѿрепреде две или више ниѣи ѿредива у једну*. – Помѣго на мáтер да свртка прѣдиво.
- свртлѣ** с *сѣганишиѣ, ѿребивалишиѣ*. – Свáк си има своѣ свртлѣ.
- свудѣр** прил. *свуда*. – Свудѣр каљѣште.
- свудѣрке** прил. *в. свудер*. – Свудѣрке га има.
- свукувáње** с *свлáчење*. – Свукувáње и обукувáње ми досáдѣло.
- свукúје** се несвр. *свлáчи се*. – Не свукúје се, лѣга са свѣ дрѣје.
- свунѣ** прил. *цѣле ноѣи*. – Свунѣ вѣтар дувáл, па ѣко несѣм могáл да заклѣпнм.
- свучѣ** (се) свр. *скине са себе*. – Свúчи кошúљу, мѣкра ти е, па се обúчи у дрúгу; – Свúчи се, па лѣгни. Немѣј да спиш обучен.
- сѣб** зам. *себе*. – Сáл за сѣб мѣсли.
- сѣва** се несвр. *ѣрза се, ѣрза се од сѣраха*. – Спи и свú ноћ се сѣва. – Штѣ се сѣваш?
- сѣвáп** м *добро, добрѣчинсѣтво, блаѣоуѣодно дѣло*. – Учѣнил тѣј за сѣвáп. – Пѣвни, кѣлко за сѣвáп.
- сѣвне** се свр. *ѣрзѣне се од сѣраха*. – Á загрми, ѣн се сѣвне.
- сѣвтѣ** бр. *ѣрви ѿуѣ*. – Нѣ ми сѣвтѣ да се кáчим у вѣз.

- свѣтѣше свр. *неишѣо учини први пѣиѣ*. – Дэнѣс љу свѣтѣшем штáвсени опáнци.
- сѣдало с *седѣишѣе (о бицикли)*. – Не мѣж да довáги сѣдало, трѣба се спúшти.
- седѣње с *ленсѣѣвовање*. – Куд мѣне нѣма седѣње, него рабѣта.
- седѣњка ж *прело, седељка*. – Седѣњке почну да се прае от Преображење па на тáм.
- седечкѣ прил. *седећи, у седећем сѣаву*. – Седечкѣ се кúћа не стѣца. – Свѣ рабѣти седечкѣ.
- седѣни свр. *сјѣдини, ујѣдини*. – Глѣдамо да седѣнимо нáша имáња, па да зáедно рабѣтимо.
- седѣни се свр. *сјѣдини се, ујѣдини се, сасѣави се, скуѣи се*. – Седѣнили се, живѣ укúп.
- седмѣна ж *седморица*. – Седмѣна бѣоше на ручáк, а осмѣна на вечѣру.
- сѣиз м *слуѣа, момак, коњущар*. – Мѣлоев сѣиз се звáл Лáга (*Мѣлоје Јовановић, вођа Нишке буне 1841. године*).
- сѣјáчица ж *сѣјалица, пољопривредна машина за сѣѣву семена кулѣтурних биљка*. – Млѣги људи уз трактор и фрѣзу купúју и сѣјáчицу.
- сѣје несвр. фиг. *прѣоши (о новцу)*. – Бúди шпáрација, не мѣј да сѣјеш пáре.
- сѣје се несвр. *прѣсића се*. – Пчѣница му се сѣје из цáк.
- секáч м *алаѣка за сечење метáла, жице*. – Узни секáч, па исѣчи жѣцу.
- секирљáв, -а, -о в. *секирљив*.
- секирљив, -а, -о *онај који се много секира*. – Млѣго секирљив, ће си навучѣ нѣки белáј.
- сѣкне свр. 1. *одсече*. – Сѣкни ми нѣку кришкú лѣб; 2. *жигне, прѣбоде*. – Сѣкну ме нѣшто у крстѣтѣну; 3. *одједном нагло повуче*. – Сѣкну ме козá, па ми се штрáнга зáсече у мѣсо.
- сѣкне се свр. *прѣгне се*. – Кат чý, он се сѣкну.
- секундáра ж в. *сказáлка*. – Мѣј рúчни сáт íма секундáру, а нѣгѣв нѣма.
- сѣлски, -ска, -ско *сеоски*. – Дэнѣске сáмо сѣлске жѣне купúју грнци.
- сѣлски прил. *сеоски, на сеоски начин*. – Дошáл у град, а живѣ по сѣлски.
- селцѣ с *дем. и хѣй. од село, сеоце*. – Бѣо у нѣко сврлѣшко селцѣ, нѣ знам кáкѣ му бѣше íме.
- сѣљанчúра ж *аузм. и пѣј. од сѣљанка*. – Мѣ смо за гѣспе сѣљанчúре, а без нáс би скапáле од глáд.
- сѣмка ж 1. *семенка*. – Едѣ јáбуке са свѣ сѣмке; 2. фиг. *порекло, наследна особина*. – Сѣмка му лѣша, од нѣг не мѣж да бúде чѣвѣк.
- сѣња (се) несвр. *прѣла (се) ознојена круѣна сѣѣока сѣном*. – Иди и сѣњај коњá. Кáд га осѣњаш, дáј му зѣб да едѣ;. – У нáше сѣло су се сáмо коњѣ сѣњáли, а волѣви тимарѣли и с покровцѣ покривáли.
- сѣњка ж 1. *сенка*. – У плáдне сѣњка нáјмала, а пѣсле растѣ; 2. фиг. *слаб, болесѣан, мрѣив*. – Бѣл млѣго бѣлан, остáла сáмо сѣњка од нѣг.
- сѣпѣтка ж *плѣшѣна корѣа, коѣшарица*. – Сврнú у градѣну и набрá еднú сѣпѣтку попрѣку.
- сергѣја ж *зрүбо ланено плáино за паковање дувана у бале, саргѣја*. – Упаковáли дувán у сергѣје.
- сѣрњак м 1. *неред, љубришѣе, прѣлавѣишѣина*. – Кáкѣ ли мѣж да живѣ у онáј сѣрњак? – Не навѣкал да живѣ у чѣсто, него у сѣрњак. – И Цѣгани у онáкѣв сѣрњак не живѣ, а он гáзда па живѣ; 2. *сасвим мала нишѣавна зѣрада*. – Напраѣли сѣрњак, па се вáле, а комшѣје кúћу на двá спрáта, па нѣшта.
- сѣроња м фиг. и пѣј. *слабашан чѣвѣк*,

- перадник, хвалисавац, несјособљаковић.* – Сѣроња, само засерѣ, па си друѓи има мјуку.
- сѣрча** м в. *сѣроња.* – Удружили се килча и сѣрча, па им глѣд чудо.
- сестрински** прил. – Да попрічамо сестрински.
- сестричина** ж *сестрина кћи, сестричина.* – То ми е сестричина.
- сетѣмбар** м *девети месец у години, септембар.* – Ка[д] дојде сетѣмбар, почне поље полѣк да се прибира.
- сѣца** несвр. 1. *ради пѣжак посао.* – Сеѣала сам као мјуж и никој ми не рекъл ”вѣла”; 2. *носи.* – Сѣца љсте дрѣшке, изгледа само њи има.
- сѣца** се несвр. *цима се.* – Кѣд љду, волѣви се сѣцају, па мора да и[х] водим.
- сѣцне** свр. *мало насече (о дрвѣту у шуми или дрвѣту као одреву).* – Йдем у шѣбу да сѣцнем една кѣлца дрва. – Сѣцни неко дрвце за кубѣ.
- сѣцне** се свр. *посече се.* – Сецнѣ се з-брѣтву по прѣ.
- сечѣ** несвр. 1. *реже.* – Сечѣ дѣске. – Сечѣ лѣб с нѣж; 2. *подрезује.* – С макѣзи сечѣ нѣкти на детѣ; 3. *пѣсѣпѣрше.* – Узѣл бичкију да сечѣ дрва; 4. *фиг. бива много хладно.* – Ладно, па сечѣ; 5. *изр.: Сечѣ, нѣкуга не брѣнује (нема длаке на језику, пркосно зовори).*
- сѣчиво** с *нож.* – Нѣмам брѣтву, нѣмам сѣчиво, с кѣкво љу сечѣм лѣб, љд кѣжи.
- сѣчко** м *друѓи месец у години, фебруар.* – Свѣгн Никѣла горѣ кѣла, ал’ ка[д] дојде сѣчко, ѣн сечѣ.
- сѣивоња** м 1. *пеј. оѣграничен, будаласѣи човек.* – Дошѣл ѣнѣ сѣивоња да тражи пѣре, а не зна зѣштѣ; 2. *пеј. љак човек.* – ѣнѣ мѣ сѣивоња тѣгљн као лѣд.
- сѣвча** м в. *сивоња.* – Сѣвча, не вѣди да га свѣ забѣвају.
- сѣга** ж *биѣар (пѣврд пѣалоѣ), камен пѣшчар.* – Млѣго сѣгу извадѣли из бѣре. – ѣт сѣгу ље прѣи сѣд.
- сѣгура** се несвр. *верује у нешѣо да ље биѣи учињено или да ље биѣи.* – Сѣгура се у њѣга, па га чѣка да дојде.
- сѣгураѣија** ж *сѣгурносѣи.* – ѣд њѣг не ѣчѣкуј нѣку сѣгураѣију.
- сѣки, сѣки** *узвик за дозивање (о кози).*
- силѣви** м мн. *појас.* – Дѣда Тѣрѣа је у силѣви носѣл пѣре и за дѣцу по грѣтку шиѣр.
- сѣли** несвр. *ѣони, пѣрисѣва.* – Немѣј детѣ да сѣлиш да едѣ, колкѣ му се едѣ нек едѣ.
- сѣли** се несвр. *изр.: Сѣли се ко мѣче на цигѣрку (каже се слабију коју се пѣрави да је снажан, љак).*
- силѣна** ж *сила, снаѣа, моћ; жесѣина, ошѣрина (о алкохолу).* – Кѣт се наљѣти, добѣје нѣку силѣну, па чудо прѣи по кѣћу. – Нѣка силѣна га ѣдари из бѣре, па едѣ ѣстаде жѣв.
- сѣлом** *изр.: Сѣлом бѣба не ѣде у рѣј (пѣрисѣломѣшиѣа не бива).*
- сѣлување** *с рад на силу, пѣрсила.*
- симѣта** ж *симѣтѣ.* – ѣмесѣла лѣб, бѣл како снмѣта.
- симѣче** с *дем. ѣд симѣиѣа.* – Кѣд ѣдеш у град, кѣпи нѣко симѣче за детѣ.
- симиѣија** м *пеј. неурѣдан човек.* – Напраѣл се како симиѣија.
- сѣнак** м *дем. и хѣи. ѣд сн, снчѣиѣ.* – Ё, мѣј сѣнак, љ сѣг да те вѣдим.
- сѣнов**, -а, -ѣ *које пѣриѣада сину, снѣновљѣв.* – Сѣг је свѣ тѣј сѣново, за стѣрос нѣшта несѣм ѣстѣл.
- снѣѣѣп**, -ѣна, -ѣно *снѣѣпѣи.* – Снѣѣѣн абѣрни у сѣн да ми не доѣди.
- снѣѣѣке** прил. *снѣѣ.* – Йзлага ме, не дојде ми снѣѣѣке под нѣнѣсѣр, а ѣа га млѣго чѣка.

сишцир м ланац. – Окóван у синцири.

сишэц м зоол. *инсектíй пíврдокрилац из фамилије Anobiidae чија ларва буши и проваљује.* – Овој дрвó ће сишэц да изедé.

сишац м зоол. в. *сишэц.*

сише свр. *сиша.* – Бáбо, сиши ми мáлко пасуљчóк.

сишкав, -а, -о *који се лако мрви, расíтреситí, пíорозан (о дини, крушки и сл.).* – Земља е сишкава, лóко ће окóпамо поприку. – Вóли да едé сáмо сишкаве динье.

сишне свр. *мало сиша.* – Сипнуше ми млекцé у шуле и јáга зэчóс попí.

сипувањс с *сишање.* – Зáболе ме рука от сипување млекó у кáнте.

сипује несвр. *сиша.* – Сипује на дéцу да рúчају.

сиренце с *дем. и хиш. од сирење.* – Мојá децá млóго вóле лебóк и сиренце.

сирењар м *онај коме је сир омиљена храна.* – Децá су ми сирењари.

сирењарка ж *она којој је сир омиљена храна.* – Евé ју сирењарка. кíло сирење ју мáлко за ручáк.

сирење с *сир.* – Бе[з] сирење не рúча.

сирење с *прављење сира.* – Сирење - голéма мајсторија.

сири несвр. *пíрави сир.* – Їмају óвце, па сиремлекó.

сириште с 1. *део желуца младих пíреживара.* – Извáди сириште па га тóри да се шуши; 2. *маја.* – Дáј ми мáлко сириште да поцирим млекó; 3. *фиг. снага.* – Трéба још да растé, нéма óн сириште да тэквó нéшто урабóти.

сирни, -а, -о -Сирна недéља, сирни петóк (в. *Сирница*).

Сирница ж *седмица пíред ускршњи пóстí када се не једе месо, већ сир и дружи млечни пíроизводи.* – Мí, децá, чéкамо

Сирницу, да се наедéмо гибáнцу.

сиромá м *сиромашак, сиромашан човек.* – Сиромá човéк за нигде нé.

сиротíњка ж *дем. од сиротíња.* – Áко е сиротíњка, не мóж дúшу да му извáдиш.

сиротíњска крáва ж *фиг. коза.* – Крáва е голéма гóсна, а козá сиротíњска крáва.

сиротíњски, -ска, -ско *изр.: Били смо на сиротíњски светóц, ... свáдбу (осíпали жладни).*

сиротíњско лéто с *михољско лéто.*

сиротлáк м *сиромашíтво, беда.* – Бíл голéм сиротлáк пóсле рáт.

сирочíћи м *зб. им. сирочад.* – Остáла са сирочíћи, ће ју ўши изедú.

сирће с *само у изр.: У мулéнину и сирће слáтко.*

сирутка ж *сурушíка.* – Кэд нéма млекó, добрá е и сирутка.

сиса ж *дојка.* – Видé ју се сице. – Пипну ју за сице.

сиса несвр. 1. *сише (о деíтеíшу, младунцу животíња).* – Колкí бицман, а јóш сица; 2. *фиг. пíже (о алкохолу).* – Турíл цревó у буре, па сица ли сица.

сисáлче с *мн. сисáлчићи одојче или младунче које се храни мајчиним млеком.* – Останú тéшка с Милána кэд ми Здравко бéше јóш сисáлче. – Нéмам пра́ци за прóдаву, свé су сисáлчићи.

сисáта (само ж. род) *која има развијено виме, дојке.* – Їмам двé козé, óбе сисáте.

сиска ж 1. *сисак (о пíесéији, кондиру).* – Куј окрнíл сиску на тестíју?; 2. *дем. од сиса.* – Колíчко е, а већ íма сиске. – Уватí ју за сиске.

сиска несвр. *пóвремено сише (о деíтеíшу).* – Чóс по чóс, па потрáжи да сиска.

сисне свр. *мало сише (о деíтеíшу).* – Сисну мáлко па зáспа.

ситóцáк, -цка, -цко *пíрилично сишан,*

- сићушан*. – Ситџуку дѣцу йма.
- СИТѢЧЭК**, -чка, -чко *в. ситѣџѣк*.
- СИТАНЦЕ** с *дем. и хий. од ситѣо*. – Узни ситанцѣ, па просѣј брашѣнцѣ.
- СИТАЦЭК**, -цка, -цко *в. ситѣџѣк*.
- СИТАЦАК**, -цка, -цко *в. ситѣџѣк*.
- СИТАЧЭК**, -чка, -чко *в. ситѣџѣк*.
- СИТАЧАК**, -чка, -чко *в. ситѣџѣк*.
- СИТНѢЧЭК**, -чка, -чко *в. ситѣџѣк*.
- СИТНАЧЭК**, -чка, -чко *в. ситѣџѣк*.
- СИТНАЧАК**, -чка, -чко *в. ситѣџѣк*.
- СИТНѢЖ** м *фиг. велики број мале дѣце*. – Збрал ситнѢж окол сѣб, па се йгра.
- СИТНИ** несвр. 1. *мрви*. – Ситни лѣб и врља га на тичићи; 2. *уситињава (о новцу)*. – Ситни голѣму пару у малѣ.
- СИТНИНА** ж *ситѣан новац*. – Ймам сáмо крупне пáре, а трѣба ми ситни́на.
- СИТНИШ** м *в. ситѣнина*. – Ймам нѣки ситниш по цѣпови, мóра га потрóшим.
- СИТНИРИЈА** ж *ситѣне ситвари, ситѣнарија*. – У сандѣк чýва сáмо ситнирију.
- СИТНѢОРАК** м *ситѣнеж, ситѣне ситвари*. – Товарили смо сáмо крупна дрва, а ситнѢорак нѣ.
- СИТОС** м *ситѣосит*. – Никад несѣм осетил ситос.
- СИЦИМКА** ж *узица, канай, йѣње уже*. – Ако нѣмаш кáиш, узни сицимку па се опáши. – Купил сицимку да се обѣси.
- СЈАЈ** се несвр. *сија, бљешити*. – Сјáј му се очи како у мачóра.
- СЈЕБЕ** свр. 1. *фиг. среди, нанесе зло*. – Сјѣбал му знáње; 2. *фиг. уйройасити, расйрода*. – Баштá му бѣше домаћин, а он сјѣба свѣ пмáње; 3. *фиг. пйтроиши (о новцу)*. – Што зарадй, сјѣбе у кавáну. йч не мисли на дѣм; 4. *фиг. уйройасити, йоквари, йломи*. – Сјѣбал тѣчак, па сѣг йде пѣшки.
- СЈЕБЕ** се свр. *фиг. йадне, йовреди се*. – Солпѣто се, па се сјѣба низ басамáци.
- СКѢКВѢ** в. *сѣишо*. – СкѣквѢ ће кúпи нй́ву кѣд нѣма за кѣквѢ кúче да га уáпе.
- СКАБАТИ** свр. *скриви, зѣреши*. – Ако скабáтиш, биѣње ти не гйне.
- СКАДИ** се свр. *смири се, осйтине, не изáђе из куће*. – Скадил се дѣм.
- СКАЗÁЛКА** ж *йомична иѣла на ситѣу која йоказује време*. – Изр.: Поклопиле се сказáлке, нѣко мйсли на мѣн.
- СКАКАВАЦ** м *йезичак на ручној дизалици или кочници на колима, има задайтак да задржи окрѣйѣње зуйчаника у суйройином смеру*.
- СКАКУТКА** ж зоол. *скакавац*. – Рйпа како скакутка.
- СКАЛАМѢРИЈА** ж *враѣолија, шала, буда-лашийна*. – Рѣђен да праи скаламѢрије, нйшта дрýго.
- СКАЛАМУТИ** свр. *найрави нешишо како било, смуйи нешишо зачас за јѣло*. – Скаламутила нѣшто за ручѣк као за праи.
- СКАМѢНИ** се свр. 1. *ситѣрдне се*. – Цимѣнт се у цáкови скаменил, мб[ж] се сáмо врљи; 2. *фиг. смрзне се*. – Скамени се чѣкáјћи га на студеницу; 3. *ућуйи, занѣми*. – Кат чý кѣквѢ врѣи, јá се скамени и нйшта не рекѣ.
- СКАМЛЙА** ж *ђачка клуѣа*. – Сѣг ѣци не сѣде у скамлије како што смо мй седѣли.
- СКАПАН**, -а, -о 1. *йтроу, йокварен (о воћу и йоврћу)*. – Продáл ми скáпане јáбуке; 2. *мршав, сама костй и кожа, изнемоѣао*. – Цѣла му вамйлија скáпанана. – Скáпан, едвá се вучѣ.
- СКАПЕ** свр. 1. *исйрули*. – Скапáло грѣзѣ от кйшу; 2. *фиг. ослаби, изнемоѣне*. – Скапáл од глáд; 3. *фиг. умре*. – Нйкој га не назйл, па скапáл пот плѣт како кúче.
- СКАПЕ** се свр. 1. *йоквари се, исйрули (о воћу и йоврћу)*. – У гáјбе ни се свѣ јáбуке

- скапа́ле; 2. *скраси се, смири се (на једном месту)*. – Скапи се до́м, не иди ни́где по ову́ј међаву. – Скапи се на едно́ место да те не би́ју; 3. *фиг. смрзне се, премрзне*. – Скапа́ се чека́јши а̀втобус.
- ска́пља м *онај који је болесџан, изнурен, малаксао, који лоше физички изгледа*. – Скапља, вуче се као преби́сно куче.
- скапóсан, -а, -о *изнурен, уморан, скапао од умора, који лоше физички изгледа*. – Скапосана мрци́на. – Она́ убава, а му́ж ју сџв скапóсан.
- скапóше се свр. *скраси се, смири се (на једном месту)*. – Скапóши се на едно́ место, да не извуче́ш ћуте́к.
- скапóшља́к м *ауџм. и пџеј. од скапља*. – Купи́л не́ки скапóшља́к па се еде́.
- ска́ра се свр. *посвађа се*. – Скара́ли се и више не вре́ве.
- ска́шка свр. *преи́вори у жи́и́ку масу*. – Улегоше сви́ње у ба́ру, скашкаше блато и све́ се улепа́ше.
- ска́шка се свр. *исџрули, поквари се, преи́вори се у жи́и́ку масу (о вођу и поврђу)*. – Не́што ми се ја́буке брзо скашкаше.
- ска́шкан, -а, -о *пџруо, покварен, преи́ворен у жи́и́ку масу (кашу)*. – Одва́јајте скашкане ја́буке од здра́ве.
- скви́кне свр. *фиг. несџане, буде убијен*. – Едџн дџн ће и џн да скви́кне.
- ске́ка (се) свр. *уџроисџи (се), поломџ (се)*. – Узе па́јсер па му ске́ка то́чак; – Скекаше му се ко́ла у јеру́гу.
- ски́да несвр. 1. *свлачи*. – Же́га му, па ски́да све́ от се́б; 2. *сџуиџи неиџио са висине*. – Ски́да крџшњу с ораси о[д] тавáн; 3. *пзува*. – Ски́да чи́жме да одмџри но́ге; 4. *обира*. – Ски́да ка́мак од млекџ; 5. *закида*. – Ски́да на ме́ру; 6. *фиг. убије*. – Узел пу́шку и ски́да едно́г по едно́г; 7. *сџруже (о малџтеру)*. – Ски́да ма́лтер от ку́ћу, џће да ју премалтери́ше.
- ски́да се свр. 1. *свлачи се, пресвлачи се*. – Ски́да се, ће ле́гне; 2. *сплази*. – Ски́да се от цре́шњу; 3. *брише се са неке поврџине (о боји)*. – Ски́да се ва́рба; 4. *сџада, оџада (о малџтеру)*. – Почел ма́лтер да ми се ски́да от ку́ћу, тра́жи ма́лтера.
- скија́ч м *смучар*. – Гле́дам ка́ко се скија́чи скија́ју.
- ски́не свр. *сџусџи неиџио са висине*. – Ски́ни пра́е од мати́ну, ошущи́ло се.
- ски́не се свр. 1. *свуче се*. – Скину́л се го́л, као од ма́јку рџен; 2. *сиђе*. – Из а̀втобуз се едвá скину́; 3. *сџадне, оџадне (о малџтеру)*. – Од едџн сџд ми се сџв ма́лтер скину́л.
- ски́не бе́ду свр. *фиг. ослободи се, оџараси се*. – Скину́л бе́ду од вра́т.
- ски́не гла́ву свр. *фиг. убије*. – Заслужи́л да му ски́нем гла́ву.
- ски́сне свр. *фиг. умре*. – Ће ски́сне и џн едџн дџн, не́ће се навеку́је.
- скита́ње с *скиџиња*. – Да́л се у скита́ње, забатали́л до́м.
- скита́ра м и ж *в. скиџиач, скиџиача*. – Скита́ро, ни́кад до́м не мо́г да те на́јдем.
- скита́рање с *в. скиџиње*
- скита́ра (се) несвр. *скиџи (се), луџи, луња*. – Са́мо скита́ра по село́.– Та́ј скита́ра, са́мо се скита́ра.
- скита́ч м *онај који није код ку́ће, онај који пџумара, онај који иде незван у посеџе и сл.* – Скита́ч, н-уме се сврџи́ до́м.
- скита́ча ж *она која није код ку́ће, она која пџумара, која иде незвана у посеџе и сл.* – Скита́ча, и́де незвана у го́сти.
- ски́тка се несвр. *скиџуцка*. – Мо́ре, почел и џн да ми се ски́тка.
- скла́па несвр. 1. *закључује, сачињава (о уџовору)*. – Не скла́пај ни́какав у́говор с не́г, ће те премунта́; 2. *запџвара (о неком предмету)*. – Скла́па бри́тву. – Скла́па

- новине: **3.** *саставаља*. – Склапа машину;
4. *пресавија*. – Склапају прећу.
- склѣпа свр. *начини нешто на брзину, лоше, било како*. – Склепала ручак, кољко да га има.
- склѣпан, -а, -о фиг. *онај који је будаласт*. – Склѣпан башта, склѣпана деца.
- склѣпи свр. **1.** *закључи, начини (о уговору)*. – Склопи уговор о доживотно издржавање; **2.** *зайвори (о неком предмету)*. – Склопи књигу, да си малко одморим очи; **3.** *састави*. – Едва склопи трактор; **4.** *пресавије*. – Да склопим прећу, па ћу предѣм; **5.** изр.: Склопи очи (*умре*). – Склопи брак (*сћуи у брак*). – Око не склопи (*не спава*).
- склѣпи се свр. *измршави, омршави*. – Склопил се, па едва скрака.
- склѣвча се свр. *склѣвча се, умои се у клубе*. – Склѣвчало се како тераеж.
- склѣчкап, -а, -о *скриен, поломљен, повисео*. – Склѣчкана лѣса, само што не падне. – Кэко ли мѡж д-иде са склѣчкане чашире?
- склѣчка се свр. **1.** *смакне се, спадне нешто*. – Нѣ се добро запекла, па му се чашире склѣчкале; **2.** фиг. *сроза се од болести*. – Склѣчкало се, па едва дѡшу нѡси.
- склѣока се свр. **1.** *падне, сруши се*. – Тарабе се склѣокале, трѣба се подигну; **2.** фиг. *падне у кревет, разболи се*. – Кэт се склѣокаш, никој те неће види.
- склѣшти (се) свр. *сљошти (се), улюби (се)*. – Кј ли ми склѣшти кову? – Склѣшти ми се кова кад завата воду у бунар.
- сковитли свр. *поче да боли, спадне бол (о стомаку)*. – Сковитлило га нешто у мешину, па се само пресавија.
- сковча ж *копча*. – Аперисали га, па му турили сковче да му рана зарасте.
- сковча свр. фиг. *оконча (о животи)*, *умре*. – Сковчало ујѣндек.
- скѡзна прид. (само женски род) *временити коза*. – Све су ми козе скѡзне, само чѣкам да се окѡзе.
- скокрне свр. **1.** *снађе, задеси*. – Скокрну ме нека ала, па диго руке о-цве; **2.** *сћопадне, присили*. – Кад га скокрнем, све има да ми призна.
- скѡла (се) свр. *скопља (се)*. – Сколало све тикве на едну гомилу; – Паде гривна од главчину, па се скѡла у ѣндек.
- скѡли свр. *примора, нападне са свих страна*. – Сколили га да призна нако за тој не крив.
- скѡли се свр. *смири се, задржи се на једном месту, скраси се*. – Н-уме се скѡлидом, па да га Бог види.
- скорѡц м зоол. *чворак* *Sturnus vulgaris* L. – Скорѡци напали лѡже, ће га све позѡбу.
- скорѡви се свр. *сјекне се, постане корав*. – Скоравили ми се опѡнци, не мѡг да и[х] обујем.
- скѡро прил. *умало, ѡтѡво, замало*. – Скѡро да си отиде бе[з] зѡгом.
- скѡруша ж бот. *оскоруша* *Sorbus domestica* L. – У наш агар су биле само две скѡруше.
- скѡт м **1.** *животиња*. – Живе како скѡтови; **2.** пеј. *каже се за злочестѡ човек, нечовек, животиња*. – Онѡг скѡта у нашу кѡћу нећу више да видим.
- скѡтап, -тна, -тно *каже се за бременити животињу (пеј. за бременити жену која има више деце)*. – Наша мачка е скѡтна, скѡро ће се омѡчи. – Снајка па скѡтна.
- скѡтски живот м *пасји животи*. – Цѣл вѣк скѡтски живот.
- скѡчани се свр. *смрзне се*. – Сковани се чекѡћи те на овуј студеницу.
- скрајник м анатом. *крајник*. – Болѣ га скрајници. – Аперисали га од скрајници.

- скра́ка несвр. *корачи*. – Уморил се, па едв́а скра́ка.
- скра́ма ж *копрена, сива мрена*. – Бубрег се умота́л у скра́му. – Има скра́му на око, тре́ба да ју апериише.
- скра́си се свр. *в. сколи се*. – Скра́си се већ на едно́ мѐсто.
- скра́тец, -а, -о *скраћен*. – Скра́тене нога́вице. – Скра́тени рукави́ на кошу́љу.
- скра́ти се свр. *попи́ање краћи, смањи се*. – Скра́тил се дѐн.
- скраћува́ње с *скраћивање*. – Не долáзи у об́сир скраћува́ње рукави́ на капут, бо́ље да су по́дугачки.
- скре́ж м *смрзну́та кора земље*. – Зала́днило, увати се скре́ж.
- скре́жи (се) свр. *смрзне (се) по повр-ниши, ухвати́и (се) мрежаста́ ледена по́корица*. – На́ћс било ла́дно, па ма́лко скрежи́ло; – На́ћс било ла́дно, скрежи́ла се вода́ у ко́ву.
- скрив́и свр. 1. *зрени*. – Не́што скривил, па га отера́ше у а́псу; 2. *фиг. учини нажао*. – Ни́шта му несѐм скривил, а он не врѐи с мѐн.
- скрипа́ц м бот. *љљива Amanita caesarea*.
- скрипу́ша ж *део за́прежних кола којим се у четвѐрци спа́ја јарам прво́г пара волова са јармом дру́гог пара волова*. – Да́ј ми скрипу́шу да четвѐрим.
- скрѐб м *јело које се прави од пројно́г брашна, прази лука и мало зе́лјина*. – За ручѐк смо има́ли скрѐб.
- скробѐк м *дем. од скроб*. – Напраи́ скробѐк за де́цу.
- скрѐз прил. *сасвим, по́пипуно*. – Скрѐз[з] сам накі́сал.
- скрозі́ра се свр. *провиди се*. – Скрозі́рају му се колѐна на панталѐне. – Скрозі́рају му се у́ши (*каже се мршвом човеку*).
- скрѐз-наскрѐз прил. *дибидуз*. – Скрѐз-
- наскрѐз пропáл.
- скрѐк м *корак*. – Ја напраи́м едѐн скрѐк, он двá.
- скрѐкне свр. *коракне, искорачи*. – Ве́лко људи́на, мо́ж да скрѐкне цел́ метер.
- скрѐчи свр. *уђе, крочи*. – У њего́ву ку́ћу моја́ нога́ неће ви́ше да скрѐчи.
- скрѐпи свр. 1. *с муком скупи́и, начини*. – Едв́а скрѐпимо́ па́ре за сва́дбу; 2. *изр.: Скрѐпи крај с крај (ускалади живо́тне по́пребе с материјалним, новчанним издацима, напѐзати́и с новцем, с издр-жавањем)*.
- скрѐца свр. 1. *шкрѐуће*. – Скрѐца са зу́би; 2. *шкрипи́и*. – Подма́жи ко́ла, да ти не скрѐцају ка́д идеш по пѐт.
- скрѐцање с 1. *шкрѐућање*. – Не мо́г да спѐм од њи́гово скрѐцање са зу́би; 2. *шкри-пање, шкрипа́а*. – Ујутру се чу́е скрѐцање ко́ла и ка́ко воло́ви іду по пѐт.
- скрѐцка несвр. *шкрипи́и*. – Затѐгни сто́лицу да не скрѐца.
- скрѐцка свр. *фиг. по́проши, поједе*. – Сво́ имање скрѐца́л. па сѐг про́си.
- скрѐцање с *в. скрѐцање*.
- скрѐце свр. 1. *почне да шкрѐуће, зашкрѐуће*. – Ти́ке скрѐцу са зу́би; 2. *шкрипи́не, зашкрипи́и*. – Се́до на сто́лицу, а она́ скрѐцу. – Скрѐцну́ше врата́.
- скрѐчав, -а, -о *шкрипи́и*. – На дава́ње мло́го скрѐчав, а да ўзне б́ће.
- скрѐчи несвр. 1. *шкрипи́и*. – Подмаза́ ко́ла да ми не скрѐче́; 2. *фиг. зунђа, зановѐи́а*. – Не мо́ж му се у́годи, са́л скрѐчи́.
- скрѐчља м *шкрипа́ц, тврдѐица*. – Скрѐчља, не врѐи паркѐу на дете́ на челѐ.
- скрѐчна ж *жена тврдѐица*. – Састаи́ли се - она́ скрѐчна, он скрѐчља.
- скрѐчѐтина м *тврдѐица*. – Нашѐл от кугá да позáјми па́ре - от скрѐчѐтину.
- скрѐши (се) свр. *сломи (се)*. – Ве́тар

- скршил неколко грање на јабуку; – Скрши се грања на црешњу и ми попадамо на земљу.
- скубэ несвр. *чући*. – Скубэ траву у лојзе.
- скубља м *човек раиичућане косе*. – Иде како скубља.
- скубна ж *жена неуредне и раиичућане косе*. – Скубна, као да нема чешаљ да се очешља.
- скубне свр. *чућне, тиичућа*. – Скубни неки лук за салату.
- скука се свр. *поџрби се*. – Скукал се од рабóту.
- скулувка ж в. *зулуф*. – Ужи́ва у скулувке.
- ску́пэчэк, -чка, -чко *прилично скуй*. – Ску́пэчко им ба́смо.
- ску́пачэк, -чка, -чко в. *скуйэчэк*.
- ску́пачак, -чка, -чко в. *скуйэчэк*.
- скупэ́је несвр. *поскуйљује*. – Почело све да скупэ́је.
- супоце́пас, -ста, -сто *скуйоцен*. – Їма све супоце́насте ств́ари у ку́ћу.
- ску́си свр. *скрайћи*. – Скусили му гаће па иде кэко тоска.
- ску́т м *крило*. – Воли да седи у ску́т и да га друскају.
- ску́та (се) свр. *сакрије (се)*. – Воли нешто да ску́та, па да га после изнесэ; – Неси́ ти́че па у трн да се ску́таш.
- ску́тан, -а, -о *сакривен*. – Ску́тане па́ре, нема троше́ње.
- ску́ћн се свр. *постане домаћин, својим радом сипекне оно шипо је поипребно за живоић, за кућу*. – Твој врс се скућил, а ти кэкво чэкаш?
- ску́цка несвр. 1. *цили, скичи*. – Наше куче у здњо време млого ску́цка; 2. *пеј. моли*. – Некá га, ће ску́цка кэко куче за комáт.
- скуцка́ње с 1. *циљење, скичање (о псу)*. – Разбуди ни Шарко с његово скуцка́ње; 2. *пеј. мољење*. – Скуцка́ње не мój млого да ти помогне, јер он нема срце.
- ску́чи несвр. *скичи, цвили*. – Види зэшто Зэ́лко ску́чи.
- ску́чна (само женски род) 1. *кучка која носи плод у ийроби*. – Нашá кучка е ску́чна; 2. *пеј. жена која је џравидна и има више деце*. – Нашá снајка па ску́чна.
- ску́чница ж *скуй (лајање) паса ради парена*. – Ску́чнице будњевају пред крај зиму. – Напрайла ску́чницу (*каже се неморалној жени коју честито посећују мушкарци*).
- слэ́зá ж *суза*. – Ровэ, а слэ́зе муне течу́.
- слэ́зи несвр. *сузи*. – Слэ́зи ми óко.
- слэ́зица ж *дем. од слэза, сузица*. – Течу́ му слэ́зице низ образи́.
- слэ́нце с *сунце*. – Слэ́нце ми бие у óчи, па и́ч не видим.
- слэ́пчан, -а, -о *сунчан*. – Слэ́нчано време.
- слэ́нчаница ж *сунчаница*. – Уватила га слэ́нчаница.
- слэ́пча́ње с *сунчање*. – Мálко слэ́нча́ње, па у ладови́ну.
- слэ́пча се несвр. *сунча се*. – Скину́л се гóл, па се слэ́пча.
- слэ́нчев, -а, -о *сунчев*. – Слэ́нчев брáт.
- слэ́пченце с *дем. и хий. од слэнице, суннице*. – Óгреја слэ́нченце, па се стопли́.
- слэ́пчоглед м бот. *сунцокрепй Selianthus annuus L.* – От слэ́нчоглед се прáп убав зейтин.
- сла́б, -а, -о *фиг. болестян*. – Нешто сла́б па лежи́.
- сла́бачэк, -чка, -чко *прилично слаб, немоћан*. – Сла́бачэк, едвá стој.
- сла́бачак, -чка, -чко в. *слабичэк*.
- слабэ́је несвр. *слаби, ослабљује, мришави*. – Од не́ко време почэ́ да слабэ́јем.
- сла́бо прил. *рейќо*. – Нешто ми сла́бо доóди.

- слаботелесан, -сна, -сно *слаб, онемоћано*. – Слаботелесан. не мџ нџшта да подџгне.
- слаботџња ж *слаб, крџљав човек*. – От слаботџњу не мџ мџго да траџиш, него кџлко мџже.
- слабуња́в, -а, -о *болешљив*. – Детџ ми нџшто слабуња́во, мџра га водим ку[д] доктура.
- славџ́ м зоол. *славуј обични* *Luscinia megarhynchos* L. – Изр.: Појџ како славџ́ у бџру (*каже се слабом пџвачу*).
- славџ́че с дем. п. *хпџ. од славџ́, славујчиџ*. – Не дџрај гњездо на славџ́чиџ.
- славска свећа́ ж *свећа која се куџује за славу, пџли се пџред вечеру*. – Кџд џдеш у цркву да сечџш колџч, кџпи п славску свећу.
- сла́га несвр. *ређа, слаже*. – Окаснимо слагџђи снопови у крети́не.
- сла́га се несвр. 1. *сађиње се, сађиба се*. – Не мџг се сла́гам, боли ме крестџина; 2. *слаже се, има испџо мишљење*. – Изр.: Сла́гају се како рџзи у врећу.
- слагџ́ње с 1. *слођа*. – Са слагџ́ње се свџ постџза; 2. *исџомициљеностџ*. – Куд џџ царује слагџ́ње, а не лагџ́ње п разила́зење.
- слагџ́њање с *сађињање*. – Изгрбавџ се от слагџ́њање.
- слагџ́ња (се) несвр. *сађиње (се)*. – Болџн, едвџ слагџ́ња главу; – Стџр сам, не мџг више да се слагџ́њам.
- сла́гне (се) свр. *сађне (се)*. – Сла́гну главу, на си џтиде; – Чџм се слагну́, нџшто ме џкочи у крс.
- слазџ́ње с *слажење, силазак*. – Дџсади ми слазџ́ње у по́друм за вино́.
- сла́зи несвр. *силази*. – Сла́зи низ брдо.
- сла́мка ж дем. *од слама*. – Не остаџл ни сла́мку, свџзбрџл.
- сла́мљача ж *сламарџца*. – До јучџр смо спџли на сла́мљачу.
- сланопо́љка ж бот. *круџка која зри кад пџдне слана*. – Жџл ме да сечџм сланопо́љку, џвек рађа.
- сла́с м *сластџ*. – Пџбде свџ у сла́с.
- сла́ти несвр. *слџџа*. – На ора́ сла́те свџраке, па га кљџцају.
- слџ́гне свр. 1. *сиђе*. – Слџ́гни до́ле, џма нџшто да ти ка́жем; 2. *спџаложи*. – Пушти тру́ње да слџ́гне на дно́; 3. *окуџи, дође*. – Слџ́гло село да ви́ди и тџј чџдо; 4. *напџрави улеђнуђе*. – Кџт слџ́гне вода́, џе ви́диш кџкџ се земља́ улегну́ла; 5. *оџи́де*. – Слџ́гни зџчџс у зџдругу те кџпи гас; 6. изр.: Слџ́гне с ра́мо (*пџређуџи, ођуџи*).
- слџ́гне се свр. 1. *улеђне се*. – Од кџшу се земља́ јџш не слџ́гла; 2. *спџаложи се, пџдне на дно*. – Јџш ма́лко па џе талџг да се слџ́гне; 3. *окуџи се*. – Слџ́гал се на́род на ва́шар.
- слезџ́пка ж анат. *слезина, слезена*. – Не ва́ри слезџ́нку него ју пџче.
- слепџ́ц м 1. *човек који не ви́ди, слџџац*. – Слепџ́ц џч не ви́ди; 2. пеј. *слџџ код очију, пџриђлуџ*. – Слепџ́ц, не ви́ди да га сви џђжу и ва́рају; 3. пеј. *особа која не пџривређује, нерадник*. – Ра́ни слепџ́ца; 4. пеј. *пџроклейник*. – С оно́г слепџ́ца неђу те ви́ше ви́дим.
- слепџ́чки прил. *пџдмукло*. – Слепџ́ки ме џдари.
- слепџ́к м зоол. *слџџо куче* *Sorex caecus*. – Слепџ́к ми џпропасти свџ цвеће.
- слџ́пкиња ж пеј. *слџџа код очију, нерадна жена*. – Снашли́ се - џн слепџ́ц она́ слџ́пкиња, и глџд им чџдо.
- слџ́по џко с *слџџоочиџца*. – Нџшто му се дџгло на слџ́по џко. – Ако те глава́ боли, масџрај слџ́по џко, па џе те премџне.
- слџ́пча м *пџриђлуџ, будаластџ, наивџн човек, човек који не ви́ди закулџсне радње*. – Слџ́пча, не ви́ди да га женџ ва́ра.
- слџ́ти се свр. *нађе се на окуџу око некођ*. – Слетџла се рџднина да му помџгне.

- сли́ва ж *шљива* Prunus domestica L. – Моја ма́ти ни́же во́шке от сли́ве.
- слива́к м *шљивак*. – Ни́кој не́ до́м, сви́ у отишли́ у слива́к да беру́ сли́ве.
- сли́вка ж *дем. од слива*. – Поне́си не́ку сли́вку за де́цу.
- сли́вов, -а, -о *шљивов*. – Оце́кал сли́вово дрво́.
- сли́же се свр. пеј. *зближи се с неким*. – Слиза́ли се њи́ двоји́ца, па си́ од њи́ му́ку има́м.
- сли́ка ж 1. *фотографија*. – Узó сли́ке за легитима́цију; 2. *описа́к шела у сне́зу*. – Неси́ добро́ лега́л, па ти затóј сли́ка не испала́ добро́.
- сли́ка несвр. 1. *фотографише*. – Дошáл слика́р да ни́ сли́ка; 2. изр.: Сли́ка... (*каже се жени са раскреченим но́жма*).
- сли́ка се свр. и несвр. 1. *фотографише се*. – Идем да се сли́кам за легитима́цију; 2. *ле́же у сне́з по́леђуике или по́прбуике и ос́тави пра́ж*. – А́ј се сли́камо у сне́г.
- слика́р м *фотограф*. – Слика́р До́бри сли́ка по сва́дбе.
- слику́је несвр. *в. слика*.
- слику́је се несвр. *в. слика се*.
- сли́ма несвр. *снима*. – Сли́мају ви́лм.
- сли́ми свр. *сними*. – Слимíше му плу́ћа на лénгер.
- слинчу́га ж *сличу́га*. – Мо́ј бра́т До́бри ми напраи́л слинчу́ге.
- сли́та несвр. *сли́та*. – Сли́тају ти́чићи на цре́шњу да кљуца́ју цре́шне.
- слободíја ж *слобода*. – Бс[з] слободíју не́ма живóт.
- сло́вја с мн. *слова*. – Ка́д нау́чи сло́вја, ће нау́чи и да чита́.
- сло́г м *међа између винограда, обично између горње́ и доње́ винограда*. *Сло́г је обла́ка каскаде*. – Милути́н копа ло́же до сáм сло́г.
- сло́жи свр. *поређа, уреди*. – Ице́пи́л дрва́.
- па и[х] сложи́л.
- сло́жи се свр. *поређа, уреди, здене*. – Ка́т се сло́же сно́пови у крсти́не, ће си́ идемо до́м.
- слоја́ни се свр. *сти́гне се маси́ у јелу*. – Подгре́ј чо́рбу, слоја́ни́ла се.
- сло́мен, -а, -о *сломљен*. – Не мо́ж да мо́кне са сло́мену но́гу.
- слу́ба ж *лества*. – Да има́м слубу́ укачи́л би се на тавáн.
- слуби́ца ж *дем. од слуба, лествица*. – Напраи́ си слуби́цу за сва́ки случа́ј. Ће ми не́кад затре́ба.
- слуби́чка ж *в. слубица*.
- служáвка ж *направа за скидање чизми с но́зу*. – Да́ј ми служáвку да ски́нем чи́жме.
- слу́жи несвр. 1. *буде слу́га*. – Слу́жи куд не́г за парче́ ле́б; 2. *врши во́јну обавезу*. – Мо́ј унук слу́жи во́јску у Ни́ш; 3. *религ. врши црквени обред*. – Дэнáс црква слу́жи; 4. *послужује*. – Слу́жи вино́; 5. *оислужује, тираје*. – Ко́лко ће то́ј да те слу́жи?
- слу́жи се несвр. 1. *послужује се*. – Сáм се слу́жи. – Слу́жи се пече́ње; 2. *корисни се*. – Купи́л сам ала́т да се слу́жим с не́г, а не́ да га чу́вам.
- слу́кче с *дем. од слу́га, млади слу́га, слу́га а још де́те*. – Има́м рабóтно слу́кче.
- слу́ња се несвр. *ски́та се, луња*. – Слу́ња се ко глúво кúче.
- слуња́ње с *ски́тање, луњање*. – Слуња́ње му дошлó до главé.
- слу́њча м *замла́та, будала*. – Нашли́ слу́нчу, па га подбру́ју.
- слупо́ц м *побочни стуби́н о који се ослања́ју канаи́е на за́прежним колима*. – Турí но́ви слупо́ци на ко́ла.
- слу́тан, -тна, -тно *ружан, надрђен*. – Грдан па слу́тан.
- случа́ј м изр.: Сажале́ва случа́ј (*изражи-*

вање саучешћа).

слуша несвр. *двори, одазива се наредбама.* – Слушају ли те деца? Слушају, слушају. Или: *ић ме не слушају.*

слуша се несвр. 1. *придржава се чијих савета, одазива се наредбама.* – Токó е тóј кòт се старéји не слушају; 2. *послужује се.* – Нема кúј да га слуша, па се сам слуша; 3. *слуша један другоза.* – Узели се, па се слушају.

смòкне свр. *фиг. убије.* – Смòкнóу га с пушку.

смòкнут, -а, -о *смакнути, алкаво обучен.* – Подигни гаће, немóј да су ти смòкнуте. – Иде са смòкнуте чашире.

смòциња несвр. 1. *смиче.* – Смòциња сéно о[д] таван; 2. *фиг. убија.* – Узéл пúшку, па смòциња еднóг по еднóг, дòк и[х] свé не побн.

смòциња сс несвр. *смиче се, сáада с нечега.* – Смòцињају му се чашире, па чòс по чòс пáдну.

смáже свр. *фиг. брзо поједе, поједе до краја.* – Док трепнóу, он смáза пúну паницу с пасуль. – Свé смазáл, ништа не остаи́л.

смакльòше свр. *смакне.* – Смакльòше чашире, па иде голокúрас.

смакльòше сс свр. *пáдне с нечега, смандрља се.* – Нé гледáл пред нóге, па се смакльòсáл низ басамáци.

смалéје се свр. *смањи се, пòстпáне мали.* – Стáр човéк се смалéје.

смáлеп, -а, -о *смањен.* – Овúј гóднн смáлен рòд у свé.

смáли (се) свр. *смањи (се), скраћи (се).* – Смáлил ми држáље на матику; – Тóј се нé сáмо смáлило, нéки га е смáлил.

смаљује несвр. *смањује, скраћује.* – Ич немóј тóј да смаљујеш.

смаљује се несвр. *пòстпáје мањи, нижи.* – Старéје н смаљује се.

смапдрља (се) свр. *уради (се) нешто на*

брзину (пòвршио, алкаво). – Сэк ћу тóј зòчòс да смандрљам, па ћу дóјдем: – Тóј мòра ўбаво да се урабòтн, а нé да се смандрља.

смациња несвр. *в. смациња.*

смáчна прид. (само у жен. роду) *бременитиња (о мачки).* – Нáша мáчка пá смáчна.

смáши свр. *пòчисти́и на брзину метлом, на брзину пòмете.* – Смáшила сòбу како лисица с рéп.

смéј м *смех, смејање.* – Свé на смéј тéра. – У нýну кúћу се сáмо смéј чýе.

смејурíја ж *сáрдња.* – Служи у селó за смејурíју.

смéл, -а, -о *смео, храбар.* – Лázар као нáјсмел погинóл.

смéље (се) свр. *самеље (се).* – Отишóл у воденицу да смéље пченицу; – Едвá чéкам да се смéље, па да си íдем.

смерáк *прил. в. мерак.*

смéри свр. *унакази, учини тишким инвалидом (о Бо́гу).* – Огрешíл се, па га Бòг смерíл, видиш кэкó íде.

смстсѣ́ак м *двојолоп (о јагњетиу, жаретиу).* – Сметења́ци се рéтко појављују.

смéша се свр. *уједини се.* – Живéли одвòсно, па се смешáли.

смéши се свр. *брука се, излаже се подсмеху.* – Сáмо се смéши у лóуди.

смéшка ж *смеина прича, шала.* – Сáмо извóди нéке смéшке.

смíри свр. *умири, намири.* – Смíри дéцу, па сéдни уз остáл да на мíр едéш.

смíри сс свр. 1. *умири се.* – Смíрили се, не чýју се; 2. *добро живе, слажу се.* – Добрó живé, смíрили се; 3. *фиг. умро, завршио са живото́м.* – Смíрил се, Бòг да му дýшу прòстн.

смíслен, -а, -о *смисљен.* – Смíслено кэкó да га прéјду.

- Издала га снага (*изнемогао*). – И[з] сву снагу (*ишћо се највише може*). – Поврне снагу (*ошорави се*).
- снажалѐје свр. *сажали, дође му жао, пошћате му жао*. – Кад ми снажалѐје, ја си поплачем.
- снажалѐје се свр. *сажали се*. – Деда се снажалѐл на спротѝну, па им дал пун шнић брашно.
- снажали се свр. *осећи сажаљење, са-милошћ (према некоме)*. – Снажали се на Циганче, па му дадо саплак леб да еде.
- снажалѐва несвр. 1. *осећа сажаљење, самилошћ (према некоме), сажаљева*. – Остал спрочѐ, па га сви снажалѐвају; 2. изр.: Снажалѐва случај (*изражава саучешће*).
- снажалѝје несвр. *в. снажалѐва*.
- снажица ж дем. од снага. – Онѝлки малѐчак, а накарал снажицу.
- снајин, -а, -о *снахин, припада снахи*. – Чувам снајно дете.
- снаја ж *снаха*. – Била сам кот снау.
- снајде свр. *задеси*. – Снајде ме нека несрећа, па се едѝа искобелѝа.
- снајде се свр. *снађе се*. – Увек се снајде, па затѝј и има.
- снајин, -а, -о *в. снаин*.
- снајка ж *снаха*. – Їмам две снајке, обе су убаве.
- снајкип, -а, -о *в. снаип*.
- снајчица ж дем. и хип. од снајка. – Їмам си златну снајчицу, млого ју волим.
- снаодѐње с *сналажење*. – Не мѝж завѐк снаодѐње, мѝра се и рабѝти.
- снаѝди се несвр. *спалази се*. – Некако се снаѝдим, па живим.
- снаѝцица ж дем. и хип. од снаипка. – Узѝмо снаѝцицу из добру вамѝлију.
- снаѝпка ж *снаха*. – Јѝ и снаѝпка окопѝмо лѝјзе.
- снаѝшкип, -а, -о *в. снаип*.
- снаѝшкица ж *в. сначица*.
- снежѝк м дем. и хип. од снеѝ. – Снежѝк покрѝл поље, бѝш убаво за пченицу.
- спѐжеп, -а, -о *снежан*. – Ти си узни ѝнуј грудву снежену, па ју тури с лѐву страну до срце (*нар. ѝесма*).
- спесѐ свр. 1. *избаѝи из себе јаје (о ѝипицама)*. – Неће кокѝшка да снесѐ јајце бес полѝг; 2. *пренесе*. – Снѐл снопови, па и[х] зденул у крстѝне; 3. *донесе са вишеѝ месѝта на ниже, спусѝти*. – Ајде, снеси туј тѝрбу одозгѝр.
- спѝзи (се) свр. *ѝѝпусѝти (се), смањи (се) (о цени)*. – Ако снѝзиш цѝну, брзо ће испродаваш; – Чѝкам да се снѝзе цѝне, па да си накупѝјем кѝквѝ ми трѐба.
- сноѝвап, -а, -о *у вези је са сновѝњем ѝређе за ѝткање*. – Пешкири су ти гусго сновани, тѝкѝј и трѐба.
- сновѝње с *ѝрипрема основе (ниѝти) за ѝткање*. – Ако е добрѝ сновѝње, добрѝ ће бѝдне и ткање.
- сновѐ несвр. *спује ѝређу за ѝткање*. – Јутре ће сновѐмо ткање.
- сноп м изр.: Падал прѝви сноп (*почела жетѝва*).
- снопѝк м дем. и хип. од снѝп, снѝпчић. – Да завржем јѝш едѝн снопѝк, па ћу се одмѝрим.
- снопѝје с *снѝпље*. – Пренѝсимо снопѝје из едѝн крај ѝиву у други.
- снопљѝча ж *моѝка с обе сѝране зашиље-на, служи за ѝреношење снѝпова (житѝа) на ѝиви*. – Узни снопљѝче да сносѝмо снопови.
- спосѐње с 1. *пошење (о јајѝту)*. – Наше кокѝшке пропѝдоше от сносѐње јајца; 2. *доношење (нечеѝа) на једно месѝто*. – Ајде појѝки да се одмѝре за сносѐње снопови.

- соленицу, ништа си не зна.
- солепче с дем. од соленик. – Күј разби соленче, да ми е да знам?
- солне свр. *посоли мало*. – Солни ми малко, волим да е послано.
- солунац м учесник на Солунском фронту. – И мój дeда бил солунац.
- солчак м дем. од сол. – Помињује на лeб и солчак.
- сoм м фиг. *злуа особа*. – Онeј сoм си ништа не разуме, ама баш ништа.
- сoмур м слина, секрет из носа. – Ће се жени, а сомур му још вис из нoс.
- сомуран м слинавац. – Сомуран, а праи се важан.
- сомурана ж слинаво дете женског пола, слинавица. – Још сомурана, а ће се одава.
- сомурљив, -а, -о онај коме стпално цури слина из носа. – Сомурљиво детште, не мo[г] га гледам.
- сопасување с распасивање. – Дoсади ми тој нoно опасување и сопасување.
- сопасује (се) несвр. скида са себе оно што је био oпасао. – Сопасује запрег; – Мати се сопасује.
- сопаше (се) свр. скине са себе оно што је био oпасао. – Сoпаса мoкар запрег, па oпаса сув. – Видo кeкo се мати сoпаса.
- соплетe свр. *спoтакне, подмeтне нoзу (некоме) да падне*. – Сoплете га с нoгу, и овeј се разби.
- соплетe се свр. *спoтакне се*. – Иде као ујет, соплел се и падал у ендек.
- соплига несвр. *спoтине, саглихе, подмeтне нoзу (некоме) да падне*. – Воли да соплига друге, па да им се смеје кат пацну.
- соплига се несвр. фиг. *једва се креће, иде од изнемоглости или болести*. – Едва иде, сaл се соплига.
- сопче с в. бориче.
- сoрта ж фиг. *сој, ков*. – Знам от коју е сорту. – У сорту му се пцeта насрала (*каже се лошем човеку*).
- сoтоња ж *сопона, сапана*. – Осотоњила га сoтоња.
- спeшка се свр. *испружи, поквари се (о воћу, поврћу)*. – Нeшто ми се спeшкaше јабукe.
- спeшкан, -а, -о *ппруо, покварен*. – Одваја спeшкане поприке на страну.
- спадне свр. – Спaднул му oток. – Бeше на голeм пoложaј, а сeг спaл млoгo ниско. – Изр.: Спaдал с aтa на магaрца.
- спaкује свр. – Спaкувaше га у aпсу (*одведоше у затвор*). – Изр.: Спaкувaше га (*убише га*).
- спaњe с *спaвање, нoћивање*. – Идем на спaњe. – Остaл куд нeг на спaњe.
- спaри свр. *здружи у пар, сједини*. – Спaрили волoви.
- спатилoше се свр. *лежне, лежне од умора*. – Едвa чeкам да се стoвни па да се спатилoшем.
- спeкља се свр. *спeтла се, спeтe се, збуни се*. – Нeшто се спeкля, па пaдо. – Спeкля се па не рекo свe на судију.
- спeкне се свр. 1. *спeрдне се*. – Спeкла се земля па не мo[ж] се кoпа; 2. фиг. *омршави, смршави*. – Спeкал се, сaмо кoжа и кoске на нeг.
- спeре свр. 1. *скине прањем*. – Не мo[ж] се тој тeкoј лeкo да спeре, млoгo си се залужил; 2. фиг. *оситане чиста образа*. – Едвa спрa лaгу са сeбe.
- спeруши се свр. *спаруши се, свене, увене, осуши се*. – Тyри цвeће у вoду да ти се не спeруши.
- спeрушкан, -а, -о *спарушен, увенуо, осушен*. – Штo ти е цвeће спeрушкано?
- спeрушка се свр. в. *спeруши се*. – Посипи цвeће да се не спeрушка.

спечали свр. *стїекне, заради мукоїпрїтним радом.* – Све смо тој смўку спечалили.

спечє се свр. 1. *стїврдне се.* – Спєкла се земља, па се едвā кōпа; 2. фиг. *омришави.* – Спєкал се, па га нєма ништа.

спї несвр. *спїава.* – Спї као зāклан. – Спāл цєл дѣн и нє се наспāл.

спїра несвр. *односи земљу (о води).* – Водā почєла полѣгчєке да спїра брдо, ће остāне сāмо кāмен. – Тōј се лѣко не спїра.

спитијōше се свр. *наїправи се у пїхтїије.* – Чōрба се спитијосāла.

спїца ж *жбїца на тїочку.* – Мōра да промєним нєке спїце на тōчак.

спїца се несвр. *сасушује се, стїврдїава се.* – Измѣкни опāнци от кубє, почєли да ти се спїцају.

спїчка свр. фиг. *прōшерда, стїраши, уїрōпастїи.* – Све што имāл, свє спичкāл. Остāл гōл како пїштгōљ.

сплāсне свр. 1. *спїадне, смāни се (обично шїпо је надувено).* – Спласнўло ми дўвало, надувај га. – Спласнўл ми плїк; 2. фиг. *прєстїанє да се љушїи, омекїна.* – Сѣг мōжеш да га пїташ, спласнўл.

сплїта несвр. *уїлиће, спїлиће.* – Мāти ју свāки дѣн сплїта кōсу.

сплєска свр. *учини пљоснїиим ударом или жажєњем.* – Нāгази га вōл по прс, па му га сплєска.

сплѣштити свр. *улуби.* – Кўј ми сплѣштїл кāнту?

сповїја несвр. *пāзи, чува.* – Сповїјамо га вєћ двє гōдинє.

спōљан, -на, -но *спōљни.* – Спōљан зїд трєба се омалтерїше. – Несѣм јā спōљан мōмак.

спōљашан, -шна, -шно *в. спōљан.* – Излєгомо на спōљашња вратā.

спōмен м *спōменик.* – На гōдину турїмо дєдн спōмен на грōб.

спомїња (се) несвр. *спōмиње (се).* – Онōг лапōва ми не спомїњи, за њєг нєћу да чўем. – Нєкој ме спомїња (*каже се прїликом шїћуцања*); – Мōј дєда се спомїња у селo по добрō.

спомињўје (се) несвр. *в. спōмиња (се).*

спōна ж *шїпай који учврїћује лoпїре на доњем делу (наїпред и назад).* – Углāви дōбро спōне у лōјтре.

спопāдне свр. *заокушїи, задєси.* – Спопāла га мўка, па од њў не мōж да се курталїше.

спōше свр. 1. *прїмора, наїпера.* – Свї га спопāли да прїзна. – Спопєли да га жєне, а он нєће; 2. фиг. *ухваїшїи, обузме.* – Спопāл га бєс. пўшти га. – Спопнўло га нєшто да си напрāн бєлај.

спорєдује несвр. *слажє се, живи у слoзи.* – Дєцā ми спорєдују, живє ўбаво.

спорєчка се свр. *посвађа се.* – Нєшто су се спорєчкали, па не живўју добрō.

спотєра свр. 1. *саїтера, прїмора.* – Кад га спотєрам, свє їма да кāже; 2. – Мāјке му га спотєрам (*псoвка*).

спотўра се несвр. *вучє се, вуцара се, иде бесцїљно, жуби време.* – Ништа не работи, сāмо се спотўра.

спотўца се несвр. *в. спōтўра се.* – Спотўца се по селo као глўво кўче.

спрāви свр. *прїпрєми (о јелу).* – Кєд нєко дōјде, мојā бāба зачōс нєшто спрāви за ручōк.

спрāн свр. *в. спрāви.*

спрāља несвр. *спрєма, прāви (о разном јелу).* – Мојє девѣјчє умє сāмо да спрāља ручōк.

спрāсна (само у жен. роду) *брєменишїа (о свињи).* – Свињā ми є спрāсна, мōра да ју припазўјем.

спрєгне свр. 1. *испрєжне (о жoвечешїу).* – Спрєгни волōви пот крушкў; 2. *удвосїпручи.* – Спрєгни ўзїцу о[д] двā

- ка̀та, да бу̀де по̀јака.
- спре́ма предл. *п̀рема*. – Не сто́ј спре́ма сло̀нице.
- спре́мен, -а, -о *сп̀ремљен*. – Чѐзе су спре́мене, са́мо да по̀јдете.
- спрове́де се свр. фиг. *лоше п̀рође*. – Ка̀д га ува́тним ће се добро́ спрове́де.
- спро́вод м *п̀ровод*. – Отишо́л на спро́вод у Ни́шку Ба́њу. – Њѐму до спро́вод, а не́ до рабо́ту.
- спрово́ди се несвр. *п̀роводи се*. – Ме́стом да до́јде да помо́гне на башту́ и на ма́тер, он отишо́л на мо́ре да се спрово́ди.
- спро́м предл. 1. *п̀рема, насп̀рам, насуп̀рош*. – Се́дал спро́м ме́н; 2. *уочи*. – То́ј бе́ше спро́м Вели́гден.
- спу́зпе свр. фиг. *ослаби, омришави*. – Спу́зну́л од нееде́ње. – У сна́гу га и́ч не́ма. Мло́го е спу́зну́л.
- спу́ста несвр. *сп̀ушта*. – Спу́ста ко́ву у бунáр да зава́ти во́ду.
- спу́ста се несвр. *сп̀лази*. – Ене́ га чи́ча ка̀ко се спу́ста нис Поља́ницу.
- спу́шти свр. 1. *сп̀ушти*. – Спушти́ ко́ву у бунáр; 2. фиг. *п̀ревари, обмане*. – Да ви́ди ка̀ко изгле́да ка̀д муга не́ко спу́шти. – Изр.: Спушти́ му га (*враи́ти мило за дра́го*).
- спу́шти се свр. *сиђе*. – Ка̀ко ли се спушти́л низ бр̀до, то́ј се пи́там?
- срабо́ти (се) свр. *заврши (се) са радо́м*. – Срабо́ти́мо по́ље; – Ка̀т се срабо́ти, हु до́јдем куд ва́с на посе́дџ.
- сра́м м *сп̀ид*. – Жи́в сра́м ме изѐл.
- срамежљи́в, -а, -о *сп̀идљив*. – Ка̀д оти́деш у го́сти, бу́дни ма́лко срамежљи́в, а не́ одма́ а́ведан.
- сра́мовање с *сп̀идљивосп̀и*. – На еде́ње не́ма сра́мовање.
- срамо́тно у изр.: То́ е срамо́тно (*означава сваку изговорену безобразну реч*).
- сра́мување с в. *срамовање*.
- сраму́је се несвр. *сп̀иди се*. – У́зни, немо́ј се сраму́јеш.
- сра́ње с фиг. и пеј. *будалаши́тина*. – Напраи́л големо́ сра́ње, па од резил не сме́ да излѐгне у селó.
- сра́шка ж *п̀ролив*. – Ува́тила га сра́шка, па не мр̀да о́дом. – Изр.: До́садан као сра́шка.
- србне свр. *сркне*. – Као да е дете́, ча́с по ча́с србне млекце́.
- ср́га се свр. *падне, скоп̀рља се*. – Ср́гал се низ басамáци, па се покрши́л.
- ср́гоше се свр. в. *ср̀за се*. – У́зни венѐр, да се не́где не ср́гошеш.
- срдѐње с *ср̀ба*. – Ми́сли да ће са срдѐње не́што да учи́ни, ал' му то́ј не́ће упа́ли.
- ср́ди несвр. *љуи́ти, учини ко́жа љуи́ти*. – Немо́ј га ср́диш, да не извучѐш हु́тек.
- ср́ди се несвр. *љуи́ти се*. – Бр̀зо се ср́ди. – Ни пѐт па́ре не да́вам што се он ср́ди.
- Ср́дита Мари́ја ж в. п. *Огњена Марија, 30. јула по новом календару*.
- срдња м *онај који се честито дури*. – Срдња, са́л знае да се ср́ди.
- срдња ж *она која се честито љуи́ти*. – Несáм зна́л да е шурна́ја големо́ срдња, би́л би другáчни.
- срѐд м *средина*. – На срѐд ло́јзе посади́л ора́. – Стану́л на срѐд со́бу и не мр̀да.
- срѐдин м 1. *средина*. – Ка̀[д] до́јдемо до срѐдин ло́јзе, ће се одмо́римо; 2. изр.: Бу́ди на срѐдин, не и́ди ни по ко́г (*буди п̀равицан*).
- срѐдина ж *средњи (мекани) део (о хлебу)*. – Еде́ са́мо срѐдину, а коричке оста́ла.
- срѐдинка ж *дем. од срѐдина*. – Не́мам зу́би, па еде́м са́мо срѐдинку.
- срѐди се свр. изр.: Среди́л се за врби́цу (*непажњом доведе себе до ишеико́ж обољена*).

срѣѣан, -ѣна, -ѣно *средњи*. – Тој ми е срѣѣан брат. – Моје срѣѣно дете најради.

срѣта (се) несвр. *срѣће (се), сусрѣће (се)*. – Срѣтам га сваки дѣн у исто време; – Срѣтамо се у Превалац.

срине свр. *скуѣи (о вили)*. – Улеже у кошару. срину хубре с вилу и изврљи га на буњиште.

срине се свр. *опадне и прекрије земљу (о воћу)*. – Дунул ветар, па се сливе сринуле.

срине свр. *скочи (с нечеѣа, с висине)*. – Срине с кола!

срине свр. *в. срине*. – Срину о[д] дрво како мачка.

срмота́ безл. *срине се*. – Срмота́ га да врѣп. – Срмота́ ју да игра.

срндак м зоол. *срндак*. – Видѣл сам два срндака.

срѣв м *ѣомила, сурвана или набацана земља*. – Понѣла срѣв на прање. – Орал, па на пут направи срѣв земљу.

срп м изр.: Улегал срп у њиву (*почела жетва*).

српѣк м дем. *од срп*. – Узѣло српѣк да жње.

српка несвр. *пине (о деѣију)*. – Српкај, да се не попарни.

срткав, -а, -о *тежак за рад, сложен, пине*. – Срткава рабѣта.

срѣбѣц, -а, -о *одсечен*. – Срѣбѣни врѣвни на вилдани.

срѣби свр. *одсече*. – Изр.: Срѣби главу (*убије*).

срѣце с *срж или центар, средина код дрѣвѣта*. – Овој растово дрво има здраво срѣце. Од њѣг ѣе праимо дуге.

срѣча ж *стакло, комадићи стакла*. – Не иди бѣс, ѣе се набодѣш на срѣчу.

срѣченица ж *рей на воловским колима, односно ѣредница која спаја предње и задње ѣочковѣ*. – Деѣа воле да се воѣе на срѣченицу.

срѣчено прил. *брзо, ѣребрзо*. – Иде срѣчено. никој не моѣе да га стигне.

срѣчка ж *срѣчани удар*. – Ударѣла га срѣчка.

срѣчка се свр. *спорѣчка се (с неким)*. – Срѣкаше се, па се и побише.

срѣс, срѣс, срѣс *узвик за ѣуданье (о ѣсу)*.

срѣвѣица се несвр. *срѣва се, пада мрак*. – Почѣло да се срѣвѣица, мора да си иѣдемо дѣм.

срѣвѣицало с *време када пине да пада мрак*. – Увѣк се врѣтамо у срѣвѣицало.

срѣвѣицање с *срѣвање, падање мрака, срѣвање*. – У срѣвѣицање излазимо из ѣиву.

срѣвѣи свр. *срѣвѣи у мрак, задржи се до мрака, замрѣне*. – Појди порано, да не срѣвѣиш. – Срѣвѣимо јѣш на ѣиву.

срѣвѣи се свр. *срѣвѣи се, падне мрак*. – Срѣвѣило се, запали ламбу.

срѣвѣије сс несвр. *в. срѣвѣи се*.

срѣвѣи свр. *спине, начини пине*. – Срѣвѣи дрѣжале на матѣку, да моѣ да копам.

срѣвѣи се свр. *фиг. ослаби, омрѣви*. – Срѣвѣил се, соплѣта се кѣд иѣде. – Срѣвѣил се, остѣл како перушѣнка.

срѣпка свр. 1. *зѣзи, изѣзи*. – Сво цѣѣе су ми срѣпкали; 2. *изудара, иѣтуче, баѣи о земљу*. – Кѣд га стигне ѣе га срѣпка.

срѣпкан, -а, -о *изѣжен, уѣбан, уѣжен*. – Увати се за главу кѣд виѣдо срѣпкан расѣд.

срѣвѣицало с *в. срѣвѣицало*.

срѣвѣицање с *в. срѣвѣицање*.

срѣкло с мн. *стаклићи* 1. *боѣа*. – Пун крѣднаѣ са стакла. – Празни стаклићи стоје на полицу; 2. *валѣасѣи стаклени део лампе*. – Преко дѣн мати узне стакло од ламбу да га обрѣше, да се увѣчер бѣље виѣди.

срѣља несвр. *спине*. – Стѣља дрѣва у кубѣ.

срѣлане свр. 1. *прекѣне крѣпање*. – Стѣни, да

- ти кажем како е тој било; 2. *престане да пада (о киши)*. – Станула киша да пада, почело се ведри; 3. *прими у себе*. – Не мош све да стәне у кош; 4. *сипути*. – Станул на праг па неће улэгне; 5. *нађе место, смести се*. – Несмо могли да станемо у собу, неки су стојали; 6. изр.: Станул е едну ногу у гроб (*буде на крају живоћа*). – Станул на пола пут (*не уради нешто до краја*). – Стал на своје ноге (*осамосталио се*). – Стәне мозак (*не може да мисли*). – То е да ти памет стәне (*нехватаљиво*).
- станување с *стипавање*. – Млого кошта станување у град.
- стањује несвр. 1. *отпањује нешто*. – Стањује гретке, нешто су дебеле; 2. *повремено стипаје*. – Стањује по пут да се одмори; 3. *стипаје уз коџа, буде на чијој стипани*. – Стањује уз њег, посигурно му.
- стањује се несвр. фиг. *мршави, слаби*. – Не стањује се, него се дебелу.
- старџ м *стипар човек, стипарац*. – Работи како старџ.
- старац м в. *стипарац*. – Изр.: Гаџан старац расте (*каже се младом човеку са лошим понашањем*).
- старацџк, -чка, -чко *прилично стипар*. – Оженил се старачџк.
- старацџак, -чка, -чко в. *стипарацџк*.
- старџ, -а, -о *коми. од стипар, стипарији*. – Ја сам старџ, има сви да ме слушаџе.
- старџе (се) несвр. *стипари (се)*. – Кэко човек старџе, такџ и ветреџе; – Ча Милане, како си? Не ваља, старџе се.
- стар-заман прил. изр.: Заноси се по стар-заман (*замлаћује се у стипаре дане*).
- стари понм. прид. – Њигџви стари су били добри, а он се изопачил.
- стари несвр. *посипаје стипар, стипари*. – Откэко га знам увек је такџв, ич не стари.
- старински, -а, -о из *стипаријих дана, из стипаријеџ времена*. – Улэгал у старинску кућу. – Старинске ствари се не продавају.
- старински прил. – Живе по старински. – Терају по старински.
- старка ж *стипарија снаха*. – Старка ми е повредна од млатку.
- старовремски, -а, -о из *стипаријеџ времена*. – Старовремске паре више не важе.
- старовремски прил. *стипаромодно*. – Носи се старовремски.
- старџка м *стипари сват*. – Најстар џјка ће ми буде старџка.
- старџкин, -а, -о *оно што припада стипаром свату*. – То е старџкина кућа.
- старос м *стипароси*. – Ђе те пита старос куде ти е прошла младос.
- старчуљина м *ауџм. и пџе. од стипарац*. – Старчуљина, подетињил.
- старчурина м в. *стипарчуљина*.
- ствџр м *живо биће*. – И брџбињак је ствџр, пушти га нек живи. Немџј га убиеш.
- ствџрац м *само у обележеном конџпекту*: – Ствџраца му њигџвог (*блажа џсовки*).
- стџгне свр. 1. *чврстио веже коџа, што*. – Заврџи вола за дрво и дџбро стџгни чуѓал да се не одврџе; 2. *стиписне, ухаџити*. – Стџгло ме нешто у гушу, па не моѓу да вреим. – Стџгнул ме за руку, па ме не пушта; 3. *приџтегне, заџтегне*. – Неси дџбро стџгал мџнгеле, затџј ти и мрда жица; 4. *приџписне (о зими, мразу)*. – Рано стџгла зима. – Стџгла студеница, па се не излази ис кућу; 5. *поџправи (о кући...)*. – Едџа стџго кућу; 6. *посипане стџроџ, буде доследан у захџтевима*. – Стџгни га и не попуштај, да се после не кэеш; 7. *обуче*. – Стџгни дете па иди на светџц.
- стџгне се свр. 1. *стџреми се, обуче се*. – Чим се стџгнем, џдма ћу појдем. – Јџш се не стџгал, а већ излетел напоље; 2. фиг.

- стисне се, поспане шкрп̄и.* – Стегнул се као две паре у кесу.
- стежба** ж *нейпоушпање у стпрожосп̄и, спези.* – Бе[з] стѣжбу нема ништа.
- сте́за** несвр. 1. *везује чврсто.* – Добро сте́зај кад врзујеш; 2. *спрожо држи (кожа).* – Сте́за децу да се не упрокуде; 3. *спезе (о зими, мразу).* – Почело да сте́за, нѣасће буде ладно.
- сте́за се** несвр. 1. *уздржава се, шпеди.* – Не сте́зај се то́лко, потроши и ти неку пару; 2. *облачи се.* – Сте́за се у ново, иде на крштене.
- сте́зање** с 1. *облачење.* – Кат почне да се сте́за, од но́но сте́зање мука да те уваги; 2. *фиг. шкрп̄осп̄и.* – Видел сам да се човек сте́за, сте́за, да не дава. ал овэкво сте́зање као куд њег досѣг несѣм видел.
- сте́кис** свр. *добије, заради, обожап̄и се.* – Остарел а ништа не сте́кал. – С поштење и с рабѣту све сте́кал.
- сте́кнут**, -а, -о *спечен.* – С муку сте́кнута, а он продава.
- сте́лна** (само жен. род) *бременип̄а, спсона (о криви).* – Обе су ми краве сте́льне.
- стења́к** м 1. *велики комад, кришка (о хлебу).* – На па́сторче даде кри́чницу а на своје стења́к, да па́сторче тѣнко расге а но́но да пукне од едење; 2. *нешп̄о шп̄о је шешко.* – Те́жак као стења́к.
- сте́ра** свр. *доп̄ера одозго доле на жомилу.* – Стера́ли ђвце до́ле у појате.
- сте́сни** свр. *сужи.* – Стеснише ми чашире, сѣг сум тамѣн.
- сте́сни се** свр. *смап̄и се у шпину, сужи се.* – Млѣго смо се стеснили.
- сти́гне** свр. 1. *дође.* – Сти́гал, можемо да ручамо; 2. *буде довољно, досп̄игне, доспа је.* – Изгледа да ће леб да ни сти́гне за ручѣк; 3. *супп̄игне.* – Сти́гал ни, брзо ђди; 4. *дорасте.* – Јѣш не сти́гал за женидбу; 5. *дозри.* – Ско́ро ће сти́гну прве цре́шње; 6. *може да уради у право време.* – Несмо́ стигли да овршемо, па мора да чекамо; 7. *неочекивано задеси.* – Нема ни[х] јѣш да дојду, да ни[х] нешто не стигло; 8. *нарасп̄е (о шеспу).* – Ел стигло тѣсто за размещување?
- сти́за** несвр. 1. *супп̄иже.* – Увек ни стѣза на исто мѣсто; 2. *посп̄иже.* – Како ли стѣза да све урабѣти?; 3. *има довољно.* – Стѣза и за њи и за нас.
- сти́пса** м *шврдица, циција.* – Прѣ сѣјал паре, а сѣг постѣл стѣпса. Ни ѣспру од њег не мож да извучеш.
- сти́ска** несвр. 1. *шрип̄иска.* – Не стѣскај га то́лко. – Стиска́л га не стиска́л, исти ти е ѣвол; 2. *спезе (о уснама).* – Штѣ ли стѣска уснице, кад не то́лко кисело?
- сти́ска се** несвр. *шпеди, шврдици.* – Стѣска се, не трѣши паре.
- сти́скав**, -а, -о 1. *оно шп̄о спезе усне (о воћу).* – Стѣскаве јабуке, јѣш несѣ зреле. – Дал на децу стѣскаве кру́чнице, не имѣл кѣкво друго да им да; 2. *онај који је шврдица, који је шкрп̄и.* – Млѣго е стѣскав, чува паре.
- сти́скавац** м 1. *зорп̄, спрах; нема лабаво.* – Изр.: Стѣскавац ба́то. – Нема стѣскавац; 2. *фиг. смелосп̄, храбрсп̄и.* – Нема стѣскавац да тѣј урабѣти.
- сти́сис** свр. 1. *шрип̄исне.* – Стѣсни прѣсе да ти се не изѣтне; 2. *шприма.* – Стѣсни га да ти призна.
- сти́исне се** свр. 1. *посп̄ане шкрп̄и, шврдица.* – Изр.: Стѣисал се као две паре у кесу; 2. *збије се.* – Стѣисли се у чѣтри зѣда па живе, кѣко ли могу.
- сти́ца (се)** несвр. *спиче (се), шече (се).* – Све овѣј штѣ имам, стѣца́л сам сѣм. Ни́кој ми ништа не помѣгал. – Све стѣца полѣгѣчке, ништа не на брзину.
- стѣди́нарка** ж *повчаница од сп̄о динара.*
- стѣочкѣ** прил. *сп̄ојећи.* – Све стѣочкѣ рабѣти.
- стѣожѣк** м *дем. од сп̄оѣ.* – Овѣј стѣожѣк мо́ж да стѣне у ко́ла.

- стóжер м *сїуб око ко̀за се тїерају ко̀њи или волови п̀ри врїи́дби жи́їта, сїуб (дрво) око ко̀за се дене сїо̀з сена.*
- стой несвр. 1. *налази се (о сїїварима).* – Момўрза ни још стої у ко̀ш. Не знам ка̀да ће ју трóшно; 2. *п̀рисїаје.* – Вугарка ти ўбаво стої.
- стојечкі прил. в. *сїоечки.*
- стóјко м изр.: Болї ме стóјко (*бани ме брїга*). – Мóж ми се увати за стóјка (*нишїта ми не може*).
- стóка ж пеј. *човек без п̀верења, безобрази човек; г̀дуї човек.* – Онўј стóку едн дн мóра да истерам ис ку̀ћу, ўпрокуди ми децу. – Љўди су као стóка, ништа си не разуму.
- стокилаш м *тїежак, п̀реїтїежак човек, дебео, п̀редебео.* – Стокилаш. едвá се држї на нóге.
- столичка ж *тїроношка.* – Млóго во̀лим да седїм на дедїну столїчку.
- стопáрац м *меїа́лини новчїи́ од 50 п̀ара (у п̀редрїтїној Србији).* – Дáл ми ўјка двá стопáрца.
- стопáрка ж дем. и хїї. *од сїїопáрац.* – Чўвам стопáрке за лóкмана, да си кўпим не́ко чибўче.
- стопáрче с дем. и хїї. *од сїїопáрац.* – Їзвади дéда нóвчаник ис пáзуке и на свáког дáде по стопáрче.
- стóпи свр. 1. *расїїоїи.* – Óгреја слнце и стóпи сáв снég; 2. *исїїоїи.* – Едвá стопїмо мáз.
- стóпи се свр. 1. *расїїоїи се.* – Стóпи ми се бонбóна у ўста. – Турї ши́ћер у чáј, он се брзо стóпи; 2. *фиг. ослаби, амршави.* – Нéma га и́ч у снагу, стопїл се.
- стóпли (се) свр. *ўзреје (се), зэреје (се), п̀осїтáne п̀оїло.* – Увечер стóплим сóбу, па пóсле вechеру їдем на спањe; – Стоплило се, мóж да п̀злэгнемо нáпоље.
- стотпáк м в. *сїїокилаш.* – Стотнáк, не мóж да га подїгнеш.
- стрá м мн. стрáови *сїїрах.* – Улégал не́ки стрá у нeг, па не излáзи у љўди. – Стрá ме (*боїм се*). – Не га стрá (*не боїи се*). – Изр.: Стрá вáрди лóже.
- стражáрчи несвр. *сїїражари.* – Стражáрчи ко војнїк.
- стрáна ж – Лежїм свe на дeсну стрáну (*десни бок*). – Од коју ће стрáну да ко̀памо (*с које сїїране*). – Їде на свáку стрáну (*свуда*). – Мўшка стрáна (*мушкарци*). – Жeнска стрáна (*жене*). – Коју ћеш стрáну да ўзнеш (*бирање*).
- страодїја ж *сїїрахоїїа, ужас.* – Крос кáквe сам страодїје прошэл, кроз нїи ни мóј душмáнни да не проóди.
- страóта ж в. *сїїраодїја.*
- страўје несвр. *сїїрейи, бива забринуїт.* – Страўјем за нeг, још се н-умe чўва.
- стрвeње с *п̀росїїање, расїїање.* – Кўћа се не кўћи са стрвeње, него са шпарáње.
- стрвї (се) несвр. *п̀росїїа (се), расїїа (се); п̀рави (се) љубре, п̀рави (се) п̀руње.* – Не стрвї пченицу по обр. – Не стрвїте трóшїнке по сóбу; – Закрпї врeћу, да ти се пченица не стрвї.
- стрeви свр. *п̀ожди.* – Стрeви га кудe не трeба.
- стрeви се свр. *дожди се.* – Тóј се стрeви бóш на Велигден.
- стрeја ж *насїїреиница, сїїреха.* – Станўмо пот стрeју, да ни кїша не намóкри.
- стрeсе свр. *назлим п̀окреїїом (руке или ноге) учини нешїїо да сїадне с чежа.* – Стрeсал снeг от шўбару.
- стрeсe се свр. *п̀оїпресе се.* – Стрeсал се од онóј што е видeл, па му сeг не помáгају ни дóктури ни врачарице.
- стрижáч м *онај који сїїриже овце.* – Да нáјдемо eдно-двá стрижáча и мїи да острижемо бвце.
- стрижба ж 1. *сїїрижење оваца, време кад се овце сїїрижу.* – Почeла стрїжба; 2. *одсецање косе деїїeїу за време ручка*

- приликом криштења.* – Идемо на стрижбу.
- стрижé** (се) несвр. *ишша (се)*. – Зарасал ко поп, мора га стрижем; – Чича се стрижé.
- стриса** несвр. *сѣреса (нешиѣо) са себе*. – Стриса снег от шињер.
- стркeља** се свр. *скопѣља се*. – Стркeља се низ басамáци.
- стрѣља** свр. *усиѣни (нешиѣо), смрви*. – Згази га, па га стрѣља.
- стрѣйка** ж *осѣпаци исеченоѣ класја на њиви после жетѣве*. – Овце пасу по стрѣйку.
- стрмина** ж *косина, наѣиб, сѣрма сѣрана брда, планине*.
- стрóска** свр. *сасече, исиѣни секући (о косѣима)*. – Стрóскај ми овуж кóску, не мóж да стáне угрне.
- стрѣпи** се свр. *сачека, пѣричека*. – Ћу ти врнем пáре, стрѣпи се мáлко.
- стругáлка** ж *наѣрава за сѣпруѣање хлеба од ѣѣела, алаѣка за скидање, сѣпруѣање блаѣна од моѣишке, ѣлуѣи*. – Дáј ми стругáлку да остружéм погáчу от пѣсел. – Бе[з] стругáлку не побди на копáње.
- стругáра** ж *пѣлана*. – Отерáли дрва на стругáру.
- стругне** свр. *побеѣне*. – Кэд вѣди чврсто, он стругне.
- струдпа** (само у жен. роду) у *друѣом сѣшању, ѣравидна*.
- стружé** несвр. 1. *скида (о ѣѣелу на хлебу, блаѣу на моѣици, ѣлуѣу)*. – Стружé пѣсел од лѣб. – Стружé блáто од матѣку. – Стружé плуг; 2. *реже (о дрвѣѣу)*. – Отерáли дрва на стругáру да и[x] стружé.
- струк** м *цела биљка (о кукурузу, луку и сл.)*. – Пáзи кáкó копаш óко струк (о кукурузу). – Откини нѣки струк лук за салáту.
- струсé** свр. *сѣресе, оѣресе*. – Струсé сливе, па ће и[x] збѣрамо.
- стручóк** м *дем. од сѣпрук, сѣпручиѣ*. – Скубнóу нѣки стручóк лук за ручóк.
- стручје** с *зб. им. од сѣпрук, сѣпрукови*. – Наскубо стручје колкогóд ти дóша óће, сáмо сáг трѣба да и[x] сáдимо.
- стршељ** м *зоол. сѣпѣриљен Vespa crabro*. – Кэт стршељ уáпе волá, он рѣкне.
- стú** узв. *зайовед воловима да се крећу уназад*.
- студéн**, -а, -о *хладан*. – У сред лéто му студéне рúке.
- студенóц** м *велика хладноћа*. – Прекапáше ми н рúке и нóге на овóј студенóци.
- студеница** ж *в. сѣпуденэц*. – На овуж студеницу се не излáзи ис кóфу.
- студењкáв**, -а, -о *пѣрохладан*. – Мáлко е студењкáво, мóш се рабóти.
- стúкне** свр. 1. *пóѣѣра волове мáло уназад*. – Стúкни мáлко волóви, па и[x] испрэгни; 2. *ѣурне уназад*. – Дóјди да ми помóгнеш да стúкнемо кóла у ладовѣну.
- стúкне** се свр. *пóђе се уназад*. – Стукнуше се волóви, па изврнуше кóла.
- стунти** се свр. *наѣпѣиѣни се, небо се пóкрије црним облацима*. – Стунтило се ко да ће градúшка да пáдне.
- стúра** несвр. *скида*. – Стúра покровци од волóви, óће да и[x] тимáри.
- стúри** несвр. *скине, збаци*. – Тóпло е, стúри покровци од волóви.
- стúца** несвр. 1. *ударцима сѣања неки ѣредмеѣи*. – Узéл чýк и стуцáл дводинарку; 2. *пóвреди се*. – Стуцáл прс, па криѣви; 3. *ѣура кола уназад, пóмера кола уназад; ѣѣера волове уназад ради пóмерања кола уназад*. – Кудé је Мánча? Енé га кудé стúца кóла. – Стуца кóла и волóви; 4. *усиѣни, смрви, пѣрѣѣвори у пѣрах*. – Стуцáл поприку у чúтуру.

- стучање с *крепање уназад, померање уназад*. – Кэт су кола пуна, стучање не долази у обсер.
- стучка свр. *ударцима смрви*. – Уби змију, па ју с камен стучка главу.
- субота ж *прва субота од дана смрти као и остале до четрдесет дана*. – Давају суботу на деду. – Вртају се от суботу.
- сува несвр. *пружа, даје*. – Увек му сувају по нешто, а ја као да сам пасторак.
- сува се несвр. *маши се за нешто, краде*. – Сува се у туђо лојзе.
- сувачак, -чка, -чко *прилично сув, мршав*. – Деца су ју прилично сувачка.
- сувачак, -чка, -чко в. *сувачак*.
- сувомравица ж *хладноћа без снега*. – Ако сувомравица још потраје, може пченица да измрзне.
- суворукас м *човек тврдица*. – Кэко га пангимо, он увек суворукас иде на весеље.
- сугарé с *јађење које се касно ојађњило*. – Најбоље ти е да купиш сугарé, оно нема лој.
- сугарчé с *дем. од суђаре*. – Ка[д] други јагањци одрасту, сугарчé добро дојде да се испечé.
- сугреб м *врста кожне болести са великим сврабом. Народ верује да се ова болест добија кад се нагази на земљу коју су пси појама жребали. Ако неко види икакву земљу или куче кад је жребе, треба да пољубе то место да не би добио сугреб*. – Нагазија на сугреб, па се драпа.
- судење с *суђење*. – Одложили судење.
- суди несвр. *савештује*. – Суди децу да будну поштена и работна.
- сузава (се) несвр. *сужава (се)*. – Широке му гаће, па и[х] сузава; – Иза окуку се пут сузава, пази кэко возиш.
- сузи свр. *учини уским*. – Млого ми сузили гаће, ће ми попуцају.
- сукне свр. *насуше мало, насуче на брзину*. – Мати сукну пе-шес овге и напран гибаницу. – Мати ткаје, па ју сукну неколко цевке.
- сукрвица ж *лимфа поменана краљу*. – Из рану излази само сукрвица. Нема гној.
- сумаглица ж *измаглица, блаж слој магле*. – Дигну се магла, остану сумаглица.
- сумпур м *сумпор*. – Кад идеш у град, купи ми сумпур у шипке за бурићи.
- сумпурисање с *сумпорисање. Ойрано буре се сумпорише на така начин што се неколико сумпорних прака окачених о жицу упали и кроз жорњи отвор бурети унесе у буре и врањем заповоре да би изгореле. После извесног времена врањ (чеп) се подигне и изваде изгореле пантљике. Ово се ради да би се извршила дезинфекција бурети. После овога у буре се сија вино*.
- сумпурише несвр. *сумпорише*. – Опра буре, па ћу га сумпуришем.
- суне свр. *да, дода*. – Мати ју суне нешто, да никој не види. – Суну ми сикиру да оцечем овуј грању.
- суне се свр. *маши се*. – Чим се суне да нешто узне, мати га удари по руку. – Оће се суне у туђо.
- супétлица ж *кокошка која пева као петла*. – Онај супétлица вара петловн с њојно појање. – Кад она запоје, и они поју.
- супира несвр. *сипава, кочи*. – Нећу никог да супирам, свак си има свој пут.
- супре свр. *уочи, сипави камен или нешто друго иза точкова кола да се не покрену*. – Узни камен и супри кола.
- супротив предл. *насупроти, наспрам*. – Седи супротив њег.
- сур, -а, -о свр. – Воли у суро да се обуче.
- сурија ж *пеј. зомила људи, руља*. – Повела сурију на светэц.

сурка ж овца сивкастѣ боје, сивкастѣ
вуне.

суркас, -ста, -сто сивкастѣ. – Наша крáva је
мáлко суркаста.

сурнисује се несвр. руши се, сурвава се,
пада. – Сурнисује се земља у реку.

сурнише се свр. нагло се сруши, сурва се,
падне. – Сурнисал се камен на пут, не
мóш се прóјде.

суртук м манџуѣ, скипница, сокачар,
уличар, клипан. – Бóље да е суртук, а не
будáла.

суртуклук м скипња. – Суртуклук нiког
не извёл на пúт.

сурча м зоо. во сиве боје. – И сурча и мурца

су били јаки волóви.

сустиза несвр. сустиже. – Комáј ме су-
стизају мýке и невóље.

суцки, -а, -о који се односи на суд и су-
ђење. – Суцки трóшкови ће га урнишу.

суче несвр. 1. уйреда. – Суче ўзицу. – Суче
врце; 2. намопáва копац на калем. –
Суче цевке; 3. прави, развија коре за
пипу. – Суче óвге; 4. глади (о
брковима). – Суче бркови.

сучка ж сипроџостѣ, претиња бапшином. –
Потерáл му сучку ца га смирил.

сүшина ж сипроџостѣ. – Терај му сүшину
док е малечак, да бúдне човёк кэт
порасте.

Т

тэвнина ж пáма, мрак. – Тэвнина, ич се не
види.

тэвнибóm прил. врло рано, још за време
јуйарнеџ мрака; врло касно, по мраку.
– Тэвнибóm пóјду, тэвнибóm се вртају.
Тэкóј ўвек.

тэвно прил. мрачно, без светлостѣи. –
Тэвно ко у рог.

тэг прил. пада. – Тэг се и óн наљути. Едвá
га разљутимо.

тэј, тáј, тóј мн. тија, тéј, тáј пок. зам. пáј. –
Тэј шэшкóн ми пóквари рабóту. – Тáј
женá га ўпропасти. – Тóј ми детé дүшу
испи. – Кэт смо пошли, тија лүди су тўј
били. – Не мóш се мáне о[д] тéј жéне, у
грóб ће га отэрају. – Тáј су се деца и јучер
тўј игрáла.

тэкáв, -квá, -квó пáкав. – Као што е мóј
зэг Чéда, тэкáв се човёк јóш не родил.

тэкми несвр. скуйља и ређа. – Тэкми дрва,
па ће и[х] заврже и понесé дом.

тэкóј прил. пáко. – Тэкóј ти е, не мóж

дрүкче да бúде.

тэмóн прил. 1. по мери, одџовара. – Дреје
су ми тэмэн; 2. баи, уйраво, овоџ
пипушка. – Тэмóн да пóјдемо, почé
киша.

тэнэк, -нка, -нко, пáнак. – Изр.: Кудé је
тэнко, тўј се кáда.

тэнэчэк, -чка, -чко прилично пáнак. –
Удéни ми иглү, мlóго тэнэчэк конџ.

тэпэчак, -чка, -чко в. пэнэчэк.

тэпак, -ка, -ко в. пэнэк.

тэпачэк, -чка, -чко в. пэнэчэк.

тэпкэж м оно шипо је пáнко, пáнка
пáканина. – Тэпкэж, ће се ицэпи. –
Обукал се у тэпкэж, ће осéбне.

тэпкокóрка ж пáлод који има пáнку кору
(о лубеници, бундеви и др.). – Дéда умé
да изабере лубенице тэпкокóрке.

тэпњи несвр. пáњи, чини шипо пáнким. –
Казá му да не тэњи држáље на матику, ал
ме не послуша, па сэг мóра да праим нóво
држáље.

- тэрлѡк м мн. тэрлѡци *сїїоѡало чараїе одсечено од зорњеѡ дела чараїе или ꙗосебно исплеїено и служи као собна обућа*. – Навучи тэрлѡци, да ти не зимá на нѡге.
- тá узник у дечїем језику, деца ꙗако вичу *кад желе некоѡ да уїлаше*.
- тáбла ж *школска ꙗабла*. – Извѣл га учїтељ на тáблу да писује и рачуна и ѡн свѣ знáл.
- тáблица ж *ѡчка ꙗаблица на којој су некада ѡци учили да рачунају и ꙗишу*.
- тавѡан м *ꙗамјан*. – Бежї како ѡавол о[д] тавѡан.
- тавѡанїка ж бот. *врстѡа мирисноѡ зрѡжѡа*. – Берѣ грѡјзе, бїра тавѡанїку (*нр. ꙗесма*).
- тáзбина ж *сродстѡво на основу брака, родитѡельска кућа женских родитѡельа*. – Идем у тáзбину.
- тазѣ прил. *свеж*. – Вѡли да му е свѣ тазѣ, јучерáшњо не едѣ.
- таїн *војнички хлеб*. – Сáмо што примїмо таїн, кáд ѡнѡ, Бугари навалише на нáс.
- такѡв, -ква, -кво в. *ꙗѡкѡв*.
- такáм м *канаїте и душеме на заїрежним колима*. – Ѐмам дѡске да промѣним цѣл такáм на кѡла, овѡј ми пропáл.
- такї (*само у мушкол роду*) *ꙗакав*. – рн је такї и такї. – рнї су такї и такї.
- тáкне свр. *додирне, ꙗїне*. – Буди уз ѡег, нїкој не смѣ да тетáкне.
- такѡј прил. в. *ꙗѡкој*.
- тáкни, -а, -о *слабїји*. – Добїл тáкшу ѡїву, мѡра му дáм јѡш нѣшто уз ѡу.
- талáш м *сїпруѡїїина*. – С талáш потклађује ѡгань. – Греје се на талáш.
- тáлија ж фиг. *среѡа*. – Седѣеѡи уз казán, и причáуѡи, Ђѡна Попѡв ми е рекáл да е от стáри лудн чýл да се среѡа друкче зовѣ
- тáлија и да е свáки чѡвѣк на нѣки нáчин тáличан.
- талијáн м *слуѡа*. – Нѣћу више нїком да будем талијáн.
- тáличан, -чна, -чно фиг. *среѡан*. – Несѡм тáличан као ѡн, ўвек губим.
- тáлпа ж *дебела велика даска*. – Овўј тáлпу не мѡж двоїца да нѡсе.
- тáм прил. *ꙗамо*. – Тáм су га убїли. – рде тáм и не врну се.
- тамѡн прил. в. *ꙗѡмѡн*.
- тáм-овáм прил. *ꙗамо-амо*. – Лутáмо тáм-овáм, док не излѣгомо на пýт.
- тáм-онáм прил. *ꙗамо-онамо*. – Ишѣл тáм-онáм, тáм-онáм, и залутáл.
- тáм-пѡтам прил. *дале, ꙗїѡ дале*. – Тáм-пѡтам од мѣн.
- тáмте-овáмте прил. в. *ꙗам-овам*. – Идѡмо тáмте-овáмте, док не излѣгомо на прáви пýт.
- тáмте-онáмте прил. в. *ꙗамїте-онамїте*. – Ако идеш тáмте-овáмте и тáмте-онáмте, брзо ће залутáш.
- тáндара-мáндара *иди ми - дођи ми, млаїи ꙗразну сламу*.
- тáндарїја ж *нѣпѡвраїи, недођија*. – Нѣк иде у тáндарїју.
- тáнте за кукуруїгу изр.. – Врнýл му тáнте за кукуруїгу (*мїло за драѡо*).
- таѡїрче с дем. *од ꙗаѡир, ꙗаѡириѡ*. – Разбї си ўбаво таѡїрче у брзїну.
- тапїја ж *ꙗѡїврда о ꙗоседѡвању имѡвине*. – Ѐмам тапїју о[д] тўј ѡїву и лѡјзе.
- тапчýт м *софїи који се добија ꙗриком ꙗечења*. – Дáј на дѣцу тапчýт па нек тѡпе.
- тарáбе ж (јд. тарáба) *од леїава наїр-вљена оѡрада за дворнїїе*. – Турїмо тарáбе нáку[д] дѣда Рáку.
- таранá ж *резанци од ꙗѡстѡа*. – Вѡлим да едѣм таранý с млекѡ.

- бременџиџа*. – Остала тешка с Тóзу; 5. Изр.: Има тешку рúку (*има јак ударац*). – Испáл тешка будáла (*намаџарчен*). – Млóго е тѣжак (*својеџлаив, тпашн се*). – Припáдне тѣшко (*разболи се*). – Срѣћан колкó с тѣжак (*веома срећан*). – Тѣжак на давáње (*каже се тпврдици*). – Тѣшко на нóге под лúду глáву (*ко нема у џлави има у поџама*).
- тежáтник** м *радни дан, дан у који се ради*. – На прáзник се одмáра, а на тежáтник рабóти.
- тежачáк**, -чка, -чко в. *тпезэчáк*.
- тежачак**, -чка, -чко в. *тпезэчáк*.
- тежй** несвр. *добйје у тпезици, има изве-спу тпезицу*. – Мислйл сам да прáсе више тежй.
- тејáње** с *хйење, воља за рад*. – Едно с тејáње, а дрúго нетејáње.
- текмé** с 1. *дрвено кориџо за мешење хлеба*. – Замесй лéб у мáло текмé; 2. *дрвено кориџо за прáвљење и пошење малтѣра*. – Евé ти текмé, и направи мáлтер. – Узни текмé и донéси мáлтер.
- тэкнйка** ж *тпехтйка*. – Йч се не разúмем у тэкнйку.
- тэл** м *тпелефонска жйца*. – Купй тэл за телевóн.
- телáц** м пеј. *џлуџак, будалсйџа особа, неразумник, тпуйáвко*. – Изнарађáла телáцй, нé дéцу.
- телáли** несвр. *преноси џласине*. – Штó ли телáли, да га пйта човéк?
- телáлиш** м пеј. *човек који преноси џласине*. – Телáлиш, едвá чéка да чуе нештó па да растелáли.
- телáлнйца** ж пеј. *зайушйџена, прáвава собá*. – Свé собе су му телáлнйце.
- телé** с пеј. *џлуџак, будалсйџа особа*. – Изр.: Отпшóл вóл, дошáл телé.
- тслевóн** м *тпелефон*. – Увéдомо телевóн у кућу.
- телéћнйа** ж *тпелеће месо, тпелећнйа*. – Пóшто телéћнйа?
- телијá** ж *велики ексер којим се закнивáју мертпечи*.
- телчé** с мн. телчйћн. *дем. од тпеле*. – Едно телчé ћу продáм а едно ћу чúвам.
- тéмељ** м – Кућá йма јáк тéмељ.
- темељúша** ж *џрда која се сйпáвља на тпемељ куће, а на њу се сйпáвљају кирнйшн и долме*.
- тéнак** м *тпенк*. – Видéл сам тéнак у Грацко пóље.
- тéпáвци** м 1. *мошнйце, мошйе*. – Изедé си тéпáвци; 2. Изр.: Болé ме тéпáвци (*башн ме бриџа*). – Добйл тéпáвци (*нйшйџа нйје добио*). – Мóж ме увáти за тéпáвци (*нйшйџа ми не може*).
- тепé** с *врх, сáсвим мáло узвишење*. – На онóј тепé йма млóго мáјчнйна душйца.
- тéпйк** м *тпейнх*. – У свáку sóбу турйл тéпйк, а на дúвар ћелйми.
- тепцйја** ж *тпейсйја*. – У голéму тепцйју мáти прáви гйбáнйцу.
- тепцйкá** ж *ошйџн назив за јело које се сйпáвља у тпейсйји*. – Зачéс ћу спрáим на тепцйку, па ће рúчáмо. – Тепцйкá ми се úслади.
- тепцйче** с *дем. од тпейџйца, тпейсйџйца*. – Нéмам си ни едно тепцйче, мóра да кúпим едно.
- тéр** везн. *тпе, и*. – Тéр ти он њéга úвати за гúшу.
- тéра** несвр. 1. *џони, присйџáва*. – Тéра волóви у сéлско да пасú; 2. *упрáвља возећн се (о колимá, бйцкйлу)*. – Тéра кóла. – Тéра бйцкйлу; 3. *моли (да му пóмоџну)*. – Тéра и[x] да му помóгну а онй нéћеју; 4. *псује*. – Тéра свé у пйзду мáтерину; 5. *ради, пóспйџа док може*. – Овакóј ћу да тéрам док мóгу, пúштите ме; 6. *йушйџа йуџољке, изданке*. – Жйто úбáво тéра; 7. *дрáжн, пóдсйџиче на нешйџо*. – Не смéм да пйем вйнó, тéра ме

- напоље; 8. изр.: Тера гóсти (*žostīuje*). – Тера кѣра (*īpera по својме*). – Тера сýшнину (*има сīпроѡ однос ĩрема некоме*). – Тера уз нóс (*ĭркоси*).
- терáсж** зоол. *жеж* *Egipaseus eugoreus* L. – Тера́ли тера́ежа у свилу́, он бежи́ у трње́.
- тера́ч** м *оно ии́по човека ĩподсīиче на рад*. – Нема́ терача́, са́мо га тера́ју да рабóти.
- терзи́ја** ж *занипīлија који ии́је народну одећу*.
- терзилóк** *ĭперзијски зани́и*. – Отишо́л у гра́д да учи́ терзилóк.
- терлѣ** с *неи́и́по ии́по је врло си́и́но, ии́по нема вредносīи*. – Кѣт га увáгним, ни терлѣ не́ће остáне од не́г.
- тѣр** по тѣр прил. *мало ĩомало (од ĩперај, ĩперај)*. – Тѣр по тѣр, тѣр по тѣр и заврши́мо копа́ње.
- тѣсэцáк**, -цка, -цко *ĭрилично узан, ĩпесан*. – Кошу́ља ми тѣсэцáкa, едвá ју обукúјем.
- тѣсэцак**, -цка, -цко *в. ĩтесэцáк*.
- тѣса** несвр. *ĩтеше*. – Дѣда тѣса рóгови за кúћу.
- тѣсацáк**, -цка, -цко *в. ĩтесэцáк*.
- тѣсацак**, -цка, -цко *в. ĩтесэцáк*.
- тескобá** ж *скученосīи, мало ĩросīиора*. – Мóра да прáмно нóву кúћу, у стáру ни тескобá.
- теснáц** м *ĩтеснац, сужени ĩролаз*. – Не мóж се прóјде крос тáј теснáц.
- теснáк** м *в. ĩтеснáц*. – Изгину́ше у едán теснáк.
- тести́ја** ж *кричѣ, земљани суд са дрíком за воду који има сисак из ко́жа се вуче вода ĩрилком ĩијења*. – Дáј ми тести́ју да се напи́ем вóду.
- тѣстик** м мед. *ĩтестис*. – Брáвче коѣ нѣма едán тѣстик је еднoпáјасто.
- тетíи** м *ĩтеча, ĩтѣи́кин муж*. – Мóј тетíи
- Вáчко ме млóго волѣл.
- тѣтка** ж 1. *очева или мајчина сесīтра*; 2. *свака жена*. – Ёзни о|д| тѣтка Милѣву сíто.
- тѣткини** м поим. прид. *ĩтѣи́кина ĩородица*. – Билá сам у тѣткини. – Вртам се ис тѣткини.
- течѣ** несвр. 1. *цури*. – Крв мутечѣ из нóс; 2. *слива се (низ)*. – Слóзе му течу́ низ обрáз; 3. *кайље (о води, вину и сл.)*. – Из буре му течѣ винó; 4. *ĩпече, жубори*. – Рѣка течѣ; 5. *одвија се, иде како ĩтреба*. – Пóпис течѣ кáкó трѣба.
- тѣшко** прил. 1. *с муком, с пāиором*. – Тѣшко е да се рабóти, а лóко да се глѣда; 2. *неу́одно, неĭријáи́но*. – Тѣшко ми е да се за́ймам; 3. *болно*. – На свáку ма́јку је тѣшко кáд ју сíн íде у вóјску.
- тигáњ** м *суд од бакра или дру́гоѡ ме́ѣала са ду́гом дрíком за ĩржење*. – Заг.: Црно мѣче дúпе пѣче (*ĩи́гáњ*).
- тигáњíца** ж *ии́и́и́и́ак*. – Бáба прáви тигáњíце за светóц, па за светóц.
- тигáњíчка** ж *дем. од ĩи́гáњíца*. – Ка|д| дóђе светóц, наедѣмо се тигáњíчке.
- тигáњче** с *дем. од ĩи́гáњ*. – Мојá сестрá у тигáњче прѣжи јáјца.
- ти́ј**, -а, -о *ĩи́х*. – Ти́ја вóда брѣг рóни. – Ти́јо врѣме, мó[ж] се рабóти.
- ти́ка** несвр. 1. *ѣуби*. – Ти́ка, ти́ка па пóтика; 2. *ĩтамани, уни́и́и́ава*. – Твóр ни ти́ка кокóшке.
- ти́ка се** несвр. *ѣуби се, несīаје*. – Несмóј се ти́каш, бúди тýј.
- ти́ква** ж 1. бот. *бундева* *Cucurbita pepo* L. – Посадíл сам ти́кве тáнкокóрке; 2. *пеј. људска ѣлава, човек о́граничене ĩаме-ĩи*. – Има ли нештó у тýј ти́кву?
- ти́квáи** м *пеј. о́граничен, ѣлу́й човек, ѣлу́йак, ѣлу́пан*. – Тáј тиквáи нѣма кáквó да ме учи́. – Голѣм тиквáи растѣ.
- ти́квеник** м *ĩи́и́а од бундеве*. – Ёмамо

- тиквеник за ручџк.
- тиквенче с дем. од *тиква*. – Има обрашчићи као тиквенчићи (*каже се здравом и најпредном децењу*).
- тике возн. *онда, тек, одједном*. – Тике му нешто паде на памет. – Тике се збодоше. – Тике га нешто стегну у гушу.
- тил м *попиљак*. – Деца се бију по дуне а не по тил.
- тимари несвр. *брише се о сивоци, држи је чисто, чејка (о волу, коњу, маџарцу)*. – Свако јутро з-деду тимаримо волџви.
- типта ж пеј. *џава*. – Разбише му тинту. – Нема ништа у тинту.
- тиггара ж *пеј, и ауџм, од тишпа, џавурда*. – С онџлку тингару мџже сџмо чџвке да плаши, а не мџн.
- тиња ж *џалоџ усџпајале воде, панос низ речну обалу*.
- тињаќ м *џлиб, муљ, џиња*. – Загазимо у неќи тинџќ, па се сдџва извџкомо. – У овџј песџќ има мџџо тинџќ, мџн трџба чиќ песџќ.
- типа ж *крџа, закрџа*. – Типа на типу (*закрџа на закрџу*).
- типа се несвр. *лако се хџаџа, закачиње се (о тпруњу)*. – Штџ ти се типају овџј дрџе? Па од вуну сџ.
- типина ж *тпрун који се качаќи за одећу*. – На капут ми се навџтаље типине.
- типинќа ж. дем. од *типина*. – Чеќај да ти скинем овџј типинќу ис кџсу.
- типќа ж дем. и хџиџ. од *типина*. – Скини теј типќе от шубару.
- типољќ м мн. типџџи в. *типина*. – Скини типџџи от капут.
- тиче с мн. тичићи *типца*. – Тичићи искљџцџлни сџме.
- тиче се (кога, чега) несвр. *односи се на коџа, мџри за коџа, шџџо; инџтересује се за коџа, шџџо*. – Штџ се џџга тиче кџќџ ја живџи.
- тиченце с дем. и хџиџ. од *тиче*. – Увати тиченце па га тури у гњездџ.
- тичурџпа ж *ауџм, од тице*. – Колќа тичурџпа прџлете преко моју главу!
- тишљер м *сџолар*. – Као да е тишљер правиљ овџј остџл а не мој деда.
- тишљерџј м *сџоларски занџџ*. – Тишљерџј не лџсан занџт.
- тиштџ се несвр. *сџџџи (џџи неко време) у џџџи, цреџџџи (о јелу), сџџџи (џџи неко време) да се омекџа (о кори хлеба)*. – Сџрма се потпџќла, сџг ју пџштите да се тиштџ. – Кџд извџде лџб из вџрну, онџ га покрџју с меџљ да се тиштџ.
- тќџје несвр. *џќа*. – Мџти тќџје лџнено плџтно.
- ткаџице ж *џќани шарени џџас високоџ квалиџџџа*. – На дџр сам добиљ тканџце.
- ткаџиќќа ж дем. и хџиџ. од *џќанице*. – От снајќу сам добиљ тканџќќе. И дџнџс и[х] чџвам.
- тканџ с *одећа од ручноџ рада*. – Нџма бџље о[д] тканџ.
- ткањџ с 1. *џќање (радња џќања)*. – Ёмам гоџа за ткањџ; 2. *џќаница која се џќа*. – Мџзно ми ткањџ излџзи.
- тлџсто с *масноћа која настџје (хџаџа се) на џџвришџи јџла кад се охладџ, односно масноћџ која се налази на џџвришџи јџла*. – У чџрбу сџмо тлџсто.
- тлаџ несвр. *џиња, џињџ џџри*. – Труло дрво не горџ, сџмо тлаџ.
- тлаџџ несвр. в. *џлаџ*.
- тџбош м *дџбош*. – Свџ џде на тџбош.
- тобошџр м *дџбошџр*. – Бес тобошџра нема мџзџќа.
- товџр м 1. *џџерџ који се носи*. – Искџбли се носџћџ голџм товџр; 2. *фиг. и пеј. деџџе у мајќиној уџробџ*. – С товџр у мешџну се не раџџџи, а ја пџќ нешто и раџџџи.

- товарѣње с *уїтовар*. – Прекіни с това-
рење. Одмór се малко.
- товáри (се) несвр. *сїавља (се), слаже (се), пoдиже (се) на кола ради прeво-
жења*. – Баштá и чїча товáре дрва у
кóла; – У њгóва кóла мóже свé да се
товáри.
- тојáга ж *шїаїаї, баїїна*. – Ўзе тојáгу па
га їзрeбри.
- тојáче с *дем. од їпојажа*. – Дáј ми тóј тојáче
да му намóдрим дупéнце.
- тојáшка ж *дем. и хїї. од їпојажа*. – Бáба
ўзе тојáшку па óтиде у градїну да ју
навáди.
- тóка се несвр. *куца се чашом ради
наздрављања*. – Сїпни у чáшку кóлко
да се тóкамо.
- тóкне се свр. *куцне се ради наздрављања*.
– Тóкнимо се, па да пїемо.
- тóли се несвр. *множи се (о цвећу)*. – Пркос
се млóго тóли.
- толицáк, -ца, -цко *сасвим мали, мајушан*.
– Кáкó да дозвóлиш да те толицко детé
насамáри.
- толицáк, -ца, -цко *в. їолицáк*.
- толицко прил. *сасвим мало*. – Дáде ми
толицко кóлко да прекрїје днó.
- толицáк, -чка, -чко *в. їолицáк*.
- толицáк, -чка, -чко *в. їолицáк*.
- толицко прил. *в. їолицко*.
- тóлки, -а, -о *їолики*. – Тóлку кўћу јóш
несáм видéл. – Тóлка кобїла, а їгра се з-
дéцу.
- тóлко прил. *їолико*. – Кóлко óћеш, тóлко
ўзни.
- толмáч м *їумач, прeводилац*. – Разумем
га, мé[н] не трéба толмáч.
- толмáчи несвр. *їумачи*.
- тóпи несвр. 1. *исїаїа, їоїи неку
мáтeрију*. – Тóпи мáз; 2. *кваси, їоїаїа,*
сїавља у воду како би каштїе издвоїио
кучина од сїабла (о коноїљи). – Јўтре
їдемо да тóпимо коноплє; 3. *умаче хлеб*
у неко јело и їако једе. – Тóпи пржeно.
- тóпи се несвр. 1. *їрeлази у їечнo сїање*
їуїтем їоїлоїїе, оїаїа се. – Ојужїло,
снéк се тóпи; 2. *осећа сласїї у усїїма*. –
Крўшка блáга као мéд, па се тóпи у ўста.
- топїло с *месїо на реци где се кваси, їо-
їаїа коноїљи*.
- топлина ж -Бїје нéка топлїна из њéг.
- тóпло с понм. прид. – Обўкал се у тóпло
(*їоїла одећа*). – Спимó у тóпло (*їоїла
їрeсїорија*).
- тóпне свр. *умочи, пїїне хлебом у јело*. –
Несóм глáдан, áл ћу тóпнем два-трї
пўт.
- топрв прил. *їек, још*. – Топрв їма да
мéсим. – Топрв їма да рабóтимо.
- тór м *ћубре од живише*. – Јўтре ћу да
понесém тór у градїну.
- тórба ж *їаїна, їорба, ћачка їорба*
наїрављена од їтканица или дружoї
їканиа. – Госпóцка тórба се зовé тáшна.
– Кознїава тórба. – Пáзи кáкó тўраш
тáблицу у тórбу, да ти се не избрїше.
- торбáр м пеј. *човек лениїина, нерадник,
їрeсјак*. – Торбáр, за рабóту не áје, а
дошóл да напўни тórбе. – Не дáј на тор-
барї нїшта, нéка рабóте па ће їмају.
- торбáрка ж пеј. *жена ленивица, нера-
дница, їрeсјакнїа*. – Онаквá женá, на-
праїла се на торбáрку. – Пројдóше
Цїганке торбáрке.
- тóри несвр. *ћубри живишским ћубреїїом*.
– Мбра да тóримо расадник.
- тóрник м *уїторак, друїи дан у седмици*. –
Нáш светóц се пáда у тóрник.
- тórња се свр. *оде, осїави на миру*. – Нéка
се тórња од мéн, нéћу га вїше вїдим у
мóју кўћу.
- тóска ж *дужа бела кошуља која се носи*

- преко пашпалона.* – И лѣти и зими иде у тóску.
- тóчак** м 1. *обично значење.* – Пóкрши ми се прѣдњи тóчак; 2. *бицикл.* – Као мáли научил сам да тѣрам тóчак. – Мóј баштá ме возил на тóчак.
- тóчни** несвр. 1. *сиња.* – Тóчи вино у шишѣ. 2. *ошипри (о шиоцилу).* – Тóчни ножеви на точило.
- точило** с *шиоцило.* – Óће да обр́та точило, а јá да óстрим.
- точкár** м *мајстѣор који по̀правља бицикле.*
- точкáрска рáдња** ж *радионица у којој се по̀прављају бицикли.*
- травка** ж *дем. од т́рава, т́равица.* – Бáба берѣ нѣке травке за лѣк.
- трављив,** -а, -о *обрасѣао т́равом, закоровљен.* – Овúј гóдин пченица нѣ мlóго трављива.
- травуљáк** м *зб. им. од т́рава.* – Свѣ урасло у травуљáк.
- травуљина** ж *ауэм. од т́рава, коров.* – Кóпај момóрзу, да ју травуљина не овбљи.
- тражи** несвр. 1. *захѣева, иска.* – Не тражим јá о[д] теб што имам, него што нѣмам; 2. *изискује.* – Голѣма трава тражи да се покóси; 3. *т́рага за оним ишѣо је иззубљено.* – Тражи онóј што е затр́л; 4. *жели, хоће.* – Штó е тражил, то е доби́л; 5. *да се сѣари са биком ради о̀плођења (о крaви).* – Крáва тражи, мóра да ју водим куд би́ка.
- тражи се** несвр. *по̀пращује се.* – Траже се рáдници за пóсал у Ристићеву вáбрику. – На пи́јац се óвчо сирѣње мlóго тражи.
- трај** несвр. *т́раје.* – Нѣк трај, док трај.
- траји** несвр. *в. т́раи.*
- тра́мпа** ж *замена производа, разних пре́дмета.*
- тра́мпи (се)** свр. *замени (се).* – Тра́мпил пченицу за мѣсо. – Ај се тра́мпимо.
- тра́п** м *омање узвишење, омање брдо.* – Нáше лóже га енѣ на онóј тра́п.
- трапáк** м *дем. од т́рап.* – Їдемо на онóј трапáк да берѣмо мáјкину душицу.
- трапчáк** м *в. т́рапáк.*
- трвú** се *безл. свађају се.* – Заштó ли се тóлко трвú, да и[х] пáта човѣк?!
- тр́гне** свр. 1. *склони.* – Тр́гни грне от плóтну, да не загорí; 2. *фиг. цуѣне, по̀пије.* – Дѣ, тр́гни еднó чокáнче, нѣц се отру́еш.
- тр́гне се** свр. *фиг. о̀памети се.* – Тр́гну́л се мáлко, нѣ више онóј човѣк.
- трго́пка** ж *бот. врѣта шљиве, шљива ранка.*
- трду́ав,** -а, -о *боленилив, болесѣан.* – Узѣл трду́аву дево́јку.
- трѣ** несвр. *саѣише.* – Твóр трѣ кокóшке.
- трѣба** *безл.* – Несѣм као што трѣба (*слаб је са здрављем*).
- трѣби** несвр. 1. *чисѣи.* – Трѣби му гла́ву од в́шке; 2. *одвија чисѣо од нечисѣо́.* – Трѣби пасу́л. – Трѣби ори́з.
- трѣви се** свр. *десн се, дозгоди се, падне се.* – Трѣвило се да бóш дэнэс дóјде. – Тўј гóдин се трѣвило да Божíћ бóдне у петáк.
- Трѣна** ж *име.*
- трѣне** свр. *сасвим мало одсѣава.* – Цѣлу нóћ несѣм трену́л.
- трѣпелија** ж – Óј, Јѣлѣјо, трѣпелијо, дáвај стѣжбу на нѣвесту да не скýта по сокáци (*нар. пѣсма*).
- трѣпетљика** ж *бот. јасика, и́ррейѣљики Populus tremula L.* – Трѣпетљика трѣпетáла (*нар. пѣсма*).
- трѣпка** ж *и́ррейавица.* – Голѣма гóспа, нскýбла трѣпка.
- трѣпка** несвр. *сиш́но и́ррейѣ.* – Улѣгло му нѣшто у óко па трѣпка.

- трепти несвр. 1. *плати се, има страх од коџа*. – Пред башту трепти, а с мѣн се игра; 2. *стрепни*. – Трепти над њѣга као над детѣ.
- трѣсак м – Здрав као трѣсак (*вѣома здрав*). – Убиѣл га трѣсак, да га убије (*клепѣа*).
- трѣсѣ несвр. 1. *оштрѣса*. – Трѣсѣ дрѣје. – Трѣсѣ чѣргу от прашину; 2. Изр.: Трѣсѣ клинци (*хладно му*).
- трѣсѣ се несвр. *бива захваћен дрѣтѣвницом (од зиме, стѣраха, јакоѣ узбуђења и сл.)*. – Трѣсѣ се као прѣт (*хладно му*). – Трѣсе се од грозниѣу.
- трѣска ж *ивер, оштрадак од дрѣвѣа кад се секиром деља ѣреда*. – Збѣри трѣске, ѣе ни затрѣбају.
- трѣска несвр. *јако удара*. – Трѣска у врата, ѣе и[х] развѣли.
- трѣска се несвр. *удара се о шѣо*. – Ако не овѣлн, ѣдма се трѣска ѣсам.
- трѣсне свр. 1. *наѣло удари (коџа, шѣо, чѣме, нечим)*. – Трѣснѣ га с тојагу по главу. – У ѣутинѣ трѣсну врата и мѣлтер попада ѣкол ѣи; 2. *падѣе*. – Трѣснѣл на лѣд.
- трѣсне се свр. *удари се наѣло*. – Трѣснѣ се по прѣ, па ми свѣтке полетѣсе.
- трѣстомѣтор м *шрансформѣтор*. – У срѣт сѣло стоѣ трѣстомѣтор.
- трѣшѣнка ж *дем. од шрѣшина*. – Пѣде ми трѣшѣнка лѣже у Виник.
- трѣвѣѣ м *мала ручна шесѣтера*. – Додѣј ми трѣвѣѣ да псѣчѣм овѣј сѣве грѣнке.
- трѣнес бр. *шридесѣш*. – Ѣко трѣнес ѣуди билѣ на наш свѣтѣц.
- трѣнѣстак бр. *дем. од шриес, шридесѣшак*. – Ѣко трѣнѣстак гѣста дошлѣ на Дѣцково кршѣње.
- трѣнѣр м *машѣна за чишѣње и сорѣширање семѣна шѣениѣе (о шриѣјеру)*. – Баштѣ и чѣча трѣнѣре пчениѣу, јѣтре ѣе сѣју у Кѣмрен.
- трѣнце с *мекѣње*. – Замѣшкај мѣлко трѣнце, па дѣј на прѣци. – Ђути као миш у трѣнце.
- трѣчѣњѣк м 1. *мекѣње, шриѣнце*. – Замѣшкај трѣчѣњѣк па дѣј на свѣње; 2. *хлѣб ѣмѣнен од мекѣња, шриѣнца*. – Не имѣмо брѣшно, па ѣмесѣ трѣчѣњѣк.
- трѣрка се несвр. *штакмичи се у шриѣчаѣу*. – Трѣкаше се и Пѣрко пѣбѣди.
- трѣкање с *штакмичѣње у шриѣчаѣу, штриѣка*. – Вѣдѣмо коѣа на трѣкање.
- трѣклет, -а, -о *немиран, живѣхан*. – Свѣ су ју деѣа трѣклѣта.
- трѣлица ж *дрѣвена нашрава за млаћѣње коноѣљаниѣ сѣбала*. – Ми смо имѣли двѣ трѣлице – еднѣ мѣтерннѣ а еднѣ мѣмннѣ.
- трѣља несвр. 1. *масѣра*. – Трѣља рѣмо, мѣлѣго га болѣ; 2. *чишѣи, брѣше, скида нечишѣѣѣу*. – Трѣља оглѣдалѣ од муво-сѣрнѣе. – Дѣбро трѣлај шѣју, да ти бѣдне чѣста; 3. – Трѣља рѣке, ѣе добѣје пѣре. – Трѣља рѣке да и[х] стѣпли.
- трѣља се несвр. – Трѣлају се с носѣви, ѣе се помѣре (*шослѣ дѣжеѣ времѣна шроѣворѣ*).
- трѣљѣк м *шор за ѣвѣ нешлѣѣен од шруѣна или ѣграћен шриѣем*. – Нѣћум су ѣвѣце у трѣљѣк, а прѣкодѣн на лѣвѣду.
- трѣмка ж *зоол. шчѣла*. – Упѣла га трѣмка па му се надѣл ѣбрѣз.
- трѣмчило с *леѣло шчѣла*. – У едѣн шупѣљѣр смо нашлѣ трѣмчило.
- трѣш м *бѣдѣа, шриѣ*. – Ишѣл бѣс, па се убѣл на трѣш.
- трѣне несвр. – Трѣни ми рѣка. – Трѣнѣ ми прѣ-ти.
- трѣнокѣн м *бѣдак*. – Истрѣл трѣње с трѣнокѣп.
- трѣнѣрез м *нашрава за сѣчење шриѣња и друѣѣ расѣшиња, косѣр*.
- трѣнци м *мн. ѣсеѣај ѣзе, дрѣтѣвѣца, бѣ-*

- цкање *по телу*. – Свѣ ми нѣки трнци їду по рўку.
- трнчѣк м *дем. од їрни*. – Убѣдо се на трнчѣк.
- трњаќ м *жбуње од їрња*. – Волѣви улѣгли у трњаќ, па не мѣгу да излѣгну.
- трње с 1. *їрновїио жбуње*. – Терѣж бежі у трње; 2. *зб. им. од їрни*. – Изр.: Спровѣл се као бѣс по трње (*вемоа лоше їрновао*).
- трњаќа ж бот. *црни їрни (жбун)* Prunus spinosa L.
- трњаќка ж бот. *црни їрни (їлод)* Prunus spinosa L. – Кугѣ мўчи мешїна, ѳн едѣ трњаќке.
- трогѣдац м мн. *трогѣци мужјак домаће или дивље живоїиње од їри їодїне*. – Їмам двѣ овнѣ трогѣца, еднѣг ћу продѣм.
- трогѣтка ж *женка домаће или дивље живоїиње од їри їодїне*.
- троїца бр. *їроїица, їри лица*. – За вас троїцу дѣста едѣн лѣб.
- троїчка бр. *дем. од їроїица*. – Дѣнѣ[с] су ми троїчка рѣдника помагѣла.
- трѣја ж *мрва*. – Пѣсле ручѣк мѣти сметѣ трѣје од остѣл и врљїи [х] на кокѣшке.
- тројѣнац м *народно коло*.
- тројѣни несвр. *добїје їроїје, роди їроїје*. – Нѣша је козѣ до сѣг три пўт тројѣнила.
- троканѣлка ж *врсиїа шуїље циїле (їма їри шуїљїне)*. – Купїи троканѣлку за прѣградни ѕїдовн.
- трѣпа несвр. 1. *лўпа, куца*. – Нѣки чѣвѣк трѣпа на пѣнцир; 2. *пеј. їовори бесмислице, їрабуња*. – Нѣ га срмотѣ, свѣшта трѣпа пре[д] дѣцу.
- тропѣње с *лўпѣње*. – Цѣлу нѣћ нѣко трѣпѣње по тавѣн.
- трѣпка несвр. *лўпка*. – Дѣтѣ трѣпка с ложїчку у прѣзан тасѣк, сїпни му јѣш мѣлко.
- тропкање с *лўпкање*. – Живцира ме ѣино трѣпкање.
- трѣпне свр. 1. *лўпне*. – Трѣпну нѣшто на врѣта; 2. *їзїовори їлўпѣсїї, бесмислицу*. – Изр.: Тропнўл, па едѣвѣ остѣл жїв.
- трѣска несвр. *лўпїиїио баца, разбија*. – Трѣска тањїри и чѣше ѣсам.
- трѣскот м бот. *трѣскот Polygonum aviculare L.* – Нѣш ѣ бѣр пўн с трѣскот.
- трѣтовѣр м *део улїце за їѣшаке, їроїїоар*. – Їди по трѣтовѣр, да те не згѣзи нѣшто.
- трѣѣшќас, -та, -то *незїодѣн, зѣо*. – Свї су онї трѣѣшќаси, с ѣї се тѣшко излѣзи на крѣј.
- трѣшѣлѣк м *расїїѣње, їроїѣње новца без циїла*. – Дѣл се на трѣшѣлѣк.
- трѣшќ м *издѣпѣк*. – Нѣвѣл ме на голѣм трѣшќ.
- трѣшѣљќа ж *наїрава за круњење кукуруза, скидѣње зрна са клиїа кукуруза*. – Узи из Мўсини трѣшѣљќу да трѣшїмо момўрзу.
- трѣшќан, -на, -но *који је у расїїѣдѣњу*. – Врнўл ми трѣшќну столїицу.
- трѣшќарїна ж 1. *їїјѣчна їѣкса*. – Сѣмо платї трѣшќарїну, а нїшта не продѣдо; 2. *зїради на улазу у їрад у коїој се налазило службѣно лице које је наїлаћївало їїјѣчну їѣксу*. – И пѣсле рѣт је у Јагодїн-мѣлу билѣ трѣшќарїна (*їосле Друїої свеїїскої раїїа; на ѣном мѣсїїу се данас налази Обдѣниїїе “Раїїко Павловић”*).
- трѣшќарїнац м *ѣнај који наїлаћїује їїјѣчну їѣксу*. – Трѣшќарїнац ми нѣплати трѣшќарїну и їздаде квїту.
- трѣшќација м *ѣнај који мноїо їроїи, расїїїник*. – Родїл се трѣшќација, ће по трѣшќи свѣ штѣ е с мўку стѣчено.
- трѣшќациќа ж *ѣна коїа мноїо їроїи, расїїїница*. – Трѣшќациќа, нѣ зна у кѣкѣво дѣва пѣре.

трошење с 1. *крушење кукуруза (ручно или помоћу најправе)*. – Цел дан пројде у трошење момурзу; 2. *расијање новца*. – Мора се водни рачун о[д] трошење паре.

трóши (се) несвр. 1. *круши (се), скида (се) зрнење са клија кукуруза (ручно или пућем најправе)*. – Јутре ће трóшимо момурзу; – Момурза се трéба трóши; 2. *мрви (се)*. – Трóши лéб па га дава на тичићи; – Тврđ лéб, па се млого трóши; 3. *харчи (се), расија (се)*. – Само трóши паре; – У каквó ли се трóше паре, кад се ништа не види у кућу?; 4. Изр.: Трóши воду. – Трóши рану. – Трóши снагу. – Трóши...: – Трóши се кирéч. – Трóши се струја. – Трóши се матријал. – Трóши се...

трóшина ж *мрва хлеба*. – Смéти трóшинé од остáл. па и[х] дáј на пилићи.

трóшинка ж *дем. од трóшина, мрвица*. – Трéба да се водни рачун от сваку трóшинку.

трóшка ж *дем. од трóшина, мрвица*. – Пáзи да ти не пáдају трóшке на пáтос.

трóшкарн се несвр. *трóши, расија новац без циља*. – Трóшкарн се, ништа не купује.

трóпа несвр. *сћавања, зóмила без реда једно на друžo*. – Само трóпа у ковчег, па после не мóж да најде.

трóпéж м *трóпéње*. – Крпéж и трпéж дóм држé.

трóпéње с 1. *трóпéње*. – На свé има крај, па и на трпéње; 2. *зладовање*. – У њињу те кућу, ћерко чéка трпéње и рáбота.

трóпé несвр. 1. *споси, пóдноси*. – Још мáлко ћу га трпéм, па ћу га нстéрам. Млого е дóсадан; 2. *зладује*. – Трпéи као куче. – Пóсле рáт смо млого трпéли, чéс лéб смојели сáмо на светáц.

трóпé се несвр. *пóдноси један друžo*. – Брáћа су, ал' се не трпé.

трóпé свр. *сћави, пáштовари*. – Трпнуше

му паре у рúке д-íде у зáдругу да кúпи зејтин. – Трпнуше му цáк на грбину да га однесе у áмбар и циéне у пресéк.

трóпé се свр. *пáдне некоме на птерéи*. – Трпнул ми се на шију и куј трéба и куј не трéба.

трóсéње с *чишћење, крчење земљишћа од шибља и др.* – Јутре íдемо у трóсéње лóјзе.

трóси (се) несвр. *чисти (се), крчи (се) земљишће од шибља и др.* – Трси стáре гíже да засáди нóве. – Трси грман; – Лóјзе мóра да трси, млого е стáро.

трóт узв. 1. *за означавање прдéња*. – Чý се трóт, и зáсмрде; 2. *изражавања пежо-довања, моћи, исмејавња*. – Евé му трóт. – Трóт ће добíе. – Трóт Милóјко!

трóте-мрóте прил. *изврдавање*. – Нéма тýј трóте-мрóте, íма се рáботи.

трóти се несвр. *узалуд се пируди*. – Млого се трóти, ал' ништа нé постíгал.

трóтица ж 1. *свражњица*. – Изр.: Заметнул трóтицу као сиромá тóрбу; 2. *део пела пшнице на коме расије реј*. – Казују бáбе да децá којá сду трóтицу от кокошку ће бýду послéђна.

трóтичка ж *фиг. и пеј. сћушина женска особа*. – За њéг не имáла женá, нéго трóтичку узéл. Кэт пóјду свí се усíрају у њí.

трóтичњак м *в. пшница*.

трóтка ж *кићанка од вунице на децјој каји*. – Тéтка донéла детéту черáпке и кáницу с трóтку.

трóткање с *задржавање ради улепшавања, спремања*. – Одужи се тóј нóно трóткање, ће óдоцнимо за гóсти.

трóтља несвр. *свашића прича, баљеза*. – Ајд, ајд, не трóтљај тýј.

трóтљање с *баљезање*. – Ел чýеш, нéћу да слúшам твоé трóтљање!

трóтна ж *пеј. жена са развијеном свра-*

- жњицом*. – Снашли се - он тртоња, она тртна.
- тртомуди несвр. пеј. *џовори којешта, ишта не приличи*. – Само зна да тртомуди, а за ништа не.
- тртоња м пеј. *дебелко, човек који има развијену сиражницу*. – Какво зна онџ тртоња.
- труба ж 1. *ошшти назив за музичке лимене инструменте*. – Тике засвири труба за јуриш. – На њигову свадбу свирили Цигани с трубе; 2. *намотано плавично у коџур*; 3. пеј. *џлуџ човек, џлуџак*. – Они су за мѣн трубе, ништа више. – Испал труба.
- труби несвр. пеј. *балезџа, свашта прича*. – Не труби више, не мѣк те више слушајам.
- труд м *врста печурке од које се сирава лако зајављива маса која се украсе искром из кремена*.
- труледина ж 1. *прулеж, пруро дрво*. – С труледину се ѡгањ не потклађује; 2. *неукусно месо*. – За печѣње имал неку труледину, обрукал се предгѣсти.
- трулѣје несвр. *прули, постојаје пруро*. – Почѣла црѣшња да трулѣје.
- трулѣѣ с *прулење*.
- труло мѡгаре с *деџа иџра*.
- трун м *врло сипан делић чеџа*. – Извади овџ трун из оцѣт.
- трунка ж 1. *дем. од прун*. – Извади трунке из воду, па ниј; 2. *мрвица*. – Све поѣл, ни трунку лѣб не остајл за мѣн.
- трупѣц м *дебло дрвѣта*. Овѡлка са[м] му трупѣц дѡл.
- трупа несвр. *удара поџама о пѣло*. – Кѡд игра, ѡн с нѡге сѡмо трупа.
- трупара ж *пѣла*. – Трупѣц сѡмо с трупѡру можеш да претрупиш.
- трупац м *в. пруйѡц*.
- трупачкѣ прил. *уструѡцац*. – Трупачкѣ ѣу овѡј да прерѣпим.
- трупѣ несвр. 1. *сече дрва*. – Вѣ ће да трупѣте овѡј трупѣц; 2. *сече на пѡла (дели) пѡпреко*. – Не цѣпе њѣву, неѡ ју трупѣ; 3. *халаљиво једе*. – Сѣдал уз остѡл, па сѡмо трупѣ.
- трупѣка несвр. *в. пруйѡ*. – Трупѣка снѡгу.
- трупѣѡк м *дем. од пруйѡ, пруйѡши*. – Сѣдни на трупѣѡк па се одмѡри.
- трусѣ несвр. *пресе (о воћкама)*. – Дѣда трусѣ сливе, а мѣ и[х] зѣбрамо.
- трусѣње с *пресење воћака*.
- трусѣне свр. *запресе*. – Сѡмо ју трусѣну едѡпѣт и свѣ се сливе сринѣше.
- трѡѡјѣ прил. *прѡком, прѡчеѣи*. – Уморѣ се трѡѡјѣи.
- трѡчѡкѣ прил. *прѡчеѣи*. – Трѡчѡкѣ рабѡти.
- трѡчѣ несвр. Изр.: Трѡчѣ како ждрѣбѣ пред руду (*буде непрѡмишљен, брѡјлесѣи*).
- трѡчѡмѡча м *неѡзѡбилна ѡсоба, јебивѣтар*. – Мѡј сѣн се дрѡжи с неке трѡчѡмѡче.
- трѡшевина ж *искрѡчено земљѡшиѣ, крѡвина*. – У овѡј трѡшевину ће засѡди-мо лѡјзе.
- тѡ узв. *их (узвѣк ѡѡорѡења)*. – Тѡ, брѣ, не дѡте да се чѡвѡк мѡлко одмѡри.
- тубѡрѡн м *чѡвѡк болесѣан од тубѡркулозе*. – Тубѡрѡн, пѡјѡје крѡв.
- тубѡрѡпка ж *жена болесна од тубѡркулозе*.
- тѡва несвр. *пѡражи, прѡтура*. – Кѡј ли мѡј тѡва по кѡѣу. – Неѡ ми тѡвал по кѡвѡег.
- тѡгла ж *велика цѣгла која се прѡви од ѡмениѡне ѣлине са сламом; на сунѡу се ѡна пѡче и суши*. – С тѡгле смо напѡрили кѡјну.
- туглѡра ж *куѡа од прѡгли*. – У наше сѡло несѡ билѣ кѡѣ туглѡре, неѡ от кѡванѡцу или цѣглу.
- тудѡр прил. *пѡу, неѣде*. – Мѡва се, тудѡр, по ѡбѡр.

тудёрке прил. в. *тудер*. – Кэко га нэма, па тудёрке бэше.

тудорица м и ж фнг. *мришава особа, особа слабог аистипића*. – Тудорица, ништа не едэ.

Тудорица ж в. п. *прва недеља постја* – Чиста неселја. – Дóђи ми прэко Сирницу, а нэ на Тудорицу.

тудоричи несвр. *не једе нишића цели дан на Чистии понеделяк*. – Дэнó[с] сам тудоричила и цел дэн прála.

тúђ, -а, -о изр.: -Кити се с тúђо пэрје (*незаслужено присваја печије заслуге*). – Свóј лэб едэ, а тúђу бригу вóди (*меша се у живоий другожа*). – Тúђа кóска (*каже се за снаху*). – Тúђо пóголемо.

тúђа срéћа м *човек који друже усрећује*. – Тúђа срéћа, никад ме не послуша.

тúђи се несвр. *постјаје тпућ, избежава кожа или шипо*. – Нэшто почел да се тúђи од нás, нэ знам зэштó.

тúђинац м *сипран човек*. – За мэн и за мо-ју кúћу тí никад нéнеш да бúднеш тúђинац. – Као да смо тúђинци, а нэ рóд.

тúђап, -жна, -жно *масипан*. – Не мóгу да едэм, млóго е тúжно.

тужéва (се) несвр. *тужи (се) (с неким), честío подноси тужбе*. – Млóго е добóр, али вóли да тужéва. – У крв му улéгло да тужéва лúди; – Сáмо се тужéва по сúдови. Затóј га и мрзé.

тúжно с *мука, пейријаино осећање*. – Принáло му тúжно око срце.

тúј прил. 1. *тју*. – Тúј смо билí, тúј смо се игрáli; 2. *тје*. – Тúј гóдин едвá преживéмо.

тулáц м *мешално део шóчка који се влачи на осовину*.

тúлча м пеј. *човек који оборено држи жлаву, који жледа у зэмљу*. – Тúлча, сáл глэда у зэмљу.

тúмба несвр. *копрља предметий који није обоо*. – Сандáк не мóжемо да нóсимо,

мóра га тúмбамо.

Тунгúзија ж шал. *измишљена земља, веома далека, удаљена земља*. – Јóш га нэма, као да е отишóл у Тунгúзију.

тúнти се несвр. *облачи се*. – Почéло да се тúнти. – Тúнти се врéме.

тúпа несвр. 1. *куца (о срцу)*. – Почé срце да ми тúпа, сáмо што не излэгне; 2. *нервозно удара ножом о шло*. – Нэ зна кэво ће, па сáл тупá с нóгу; 3. *радећи хода шáмо-амо*. – Цéл дэн тупá по сóбу и ништа се не вíди кэквó сам уработи́ла.

тúпав, -а, -о *жлуи, простй*. – Не мóже да запáнти, млóго е тúпав.

тúпавница ж *направа на води за прављење жрубог сукна*. – У Јелáшницу су билé тúпавице. Тáм су се правíле клáшње.

тупáн м *жлуи, ограничен човек*. – Родíл се тупáн, тупáн ће и остáне.

тупација м в. *тупан*. – Тупација, пóквари ми онóј што сам направíл.

тúпча м в. *тупан*. – Тúпчо тупави, ёл вíднш да те и децá засбáвају.

тúра несвр. 1. *сипавља*. – Тúра дрва у кубé; 2. пеј. *жyра*. – Тúра нóс кудé му нэ мéсто.

тúри свр. *сипави*. – Бáба е волéла да ме тúри у ску́т и да ми прича.

турлó с *прашина (дижнутиа)*. – Дигло се турлó као на вршу.

тúрски, -а, -о *онај који је описан*. – Као да е о[д] тúрску сóрту, нэма дúшу.

тúрско гробље с изр.: Проóди као пóре[д] тúрско гробље (*неког игнирише, не примећује, не придаје му какву важност*).

тúрчин м пеј. *зао, описан човек*. – Тóј нэ човек, тó е тúрчин. – Нэ грé да убíем тúрчина.

туршија ж *укиселене намирнице за зиму*. – Турíмо попри́ке у туршију.

туршијáрка ж бот. *врети паирике*.

- тўсак** м *зрнєвље пшенице које је ошћало приликом вршидбе.* – И тўсак се мџже мѣле.
- тўт** *узвик којим се шћерају свиње од себе.*
- тўтав**, -а, -о *несналажљив.* – И башта му бѣше тўтав.
- тўтањ** м 1. *шћушћавана.* – Чўе се нѣки тўтањ; 2. *бежанье, бексшво.* – Ватај тўтањ, док си чїтав.
- тўтка** ж *само у изразу: Ебал си тўтку (лоше прошао).*
- тўтка** несвр. *наговара, шоджовара.* – Тўткају га да не работї.
- туткалење** с *шћушћалење.* – Ово е спрѣмно за туткалење.
- туткање** с *шодсшћцање, наговарање.* – Престанї с туткање, да се деца више не глџже.
- тўтне** свр. *да нешшћо некоме, журне.* – Тўтну му трїста банкe у цѣп.
- тўтне** се свр. *муне се нежде.* – Тўтну се у чѣрге и заспа.
- тутубан** м *ожраничен, шћриглшћ човек, будала.* – Тутубан ли ће те ўчи? -Нашэл тутубана да пїта за савет.
- тўца** несвр. 1. *разбїја камен у сшћнїје комаде.* – Тўцамо камен за дрўм, ће дџже валак да га вала; 2. *мрви ударањем (о шћшрици).* – Тўца попрїку у чўтуру; 3. *удара.* – Немџ га тўцаш у главу, бї[ј] га подўпе.
- тўца** се несвр. *ради без видљивих резулшћашћ.* – Цѣл дџн се тўца по кўћу, а нїшта не уработї.
- тўцапа** попрїка ж *алева шћшрика.* – Даж ми тўцану попрїку да запржм пасўљ. – Вџли да еде тўцану попрїку на врўћ лѣб.
- туцаник** м 1. *вршшћа ломљенож камена коју се сшћавла на шћшћ.* – Посипаше дрўм с туцаник, па ће га валају; 2. *шћшћ шћривен уваланїм шћшћаником (вршшћа ломљенож камена).* – Не дрўска више, излѣгли смо на туцаник.
- тўцањ** м *шћшћак.* – Даж ми тўцањ да истўцам попрїку. – Понѣси и тўцањ, ће ни трѣба за бѣли лўк.
- тўцка** несвр. *убїја нокшћшћма шћшћалаца (о бшћви, вашшћма).* – Тўцка бўје. – Тўцка вшћке.
- туцмак** м *жлшћак, несшћрешћан у раду.* – Туцмак ти не мџж помџгне, само мџж ти одмџгне.
- тўцмула** м в. *шћшћмак.* – Тўцмула, нїшта си, сиромá, н-умѣ.
- тўцну** се свр. *ударе се жлавама (о деци).* – Кэт се тўцнў с Марка, свїтке ми полетѣше. – Тўцнўше се з-главе и џбонца пáдоше.
- тўч** прил. *нешшћо веома шћшћко.* – Тѣшко као тўч.
- тўчка** несвр. 1. *шћшћ (о лшћшћшћ).* – Знám с лѣву нџгу да тўчкам до двáес; 2. *шћшћ. масшћшћурбшћра.*
- тц** (стопљено у нов глас), *узвик: не, нїје.* – Ел Дџцко дџм? Тц.
- тц, тц, тц...** *узвик којим се исказује неко чшћђење, брука.*

Ћ

- ћавне** свр. *ухваћени, улови (о мачки, псу).* – Видо кэко мачка ћавну миша у траву.
- ћаге** мн. *све своје ствари, све ишито има.* – Скүпи ћаге и иди куде те очи воде.
- ћал**, -а, -о р. *пр. од хоће, хїтео.* – Ђал сам да паднем.
- ћаше** свр. *в. ћавне.*
- ћар** м *користї, добитї, зарада, вајда.* – Сваки глэда да има неки ћар кэт купүје и кэт продава.
- ћебабција** м 1. *ћевабција*; 2. *фиг. и пеј. човек са дебелим уснама.* – Одала се за ћебабцију, не могла да најде пубавог.
- ћебабциница** ж *ћевабциница.*
- ћебап** м *ћевап.* – Идемо на ћебапн.
- ћебапче** с *дем. од ћевап, ћевапчић.* – Изнел ми ћебапчићн каода сам ја дегте.
- ћев** м *воља.* – Ђев ти овój, ћев ти онój.
- ћевлејсан**, -а, -о *који је поднашићн, пришићн.* – Видим га да е ћевлејсан и не теја се распраљам.
- ћевлија** м *онај који је поднашићн, који је весео од пића.* – Чим се смеје и оће са свакога да се љуби, знај да е ћевлија.
- ћевлика** ж *жена која пије само толико колико је пошребно за добро расположење.* – Ђевлика, сг може да поје.
- ћелавэје** несвр. *в. келавэје.*
- ћелепїр** м *болестї.* – Обүчи се, да не навучеш неки ћелепїр.
- ћелим** м *ћилим.* – Ка[д] дојде недеља, моја мати пзнесе ћелимн на сланце.
- ћелимче** с *дем. од ћелим, ћилимче.* – Најди неко ћелимче па прекрї одар, ће дојду гостн.
- ћемане** с *виолина.* – Цїгани свїре у ћемане.
- ћенев** м *заход, нужник.* – Напраїли ћенев до кошару.
- ћера** ж *хїп. од ћерка.* – Ој, бóга ти, млада Варадинке, ако бúde тój дэсета ћера, тї је баћи у тїјо Дунава (*само у нар. пјесми*).
- ћеремїда** ж *ћерамида, цреп.* – Күјну смо покрїли с ћеремїду.
- ћеремїтка** ж *дем. од ћерамида.*
- ћермиција** м *онај који прави ћерамиде.* – Одомо кот ћермицију да се погодимо за ћерамиде.
- ћерсп** м *усїава, презрада за заусїављање воде пред воденичном буком.*
- ћерка** ж *кшер, кши.* – Ѐма две ћерке.
- ћеркетїна** ж *аузм. и пеј. од ћерка.* – Ѐмам ћеркетїну, душу ми извади.
- ћеркин**, -а, -о *који припада кшерн, кшерин.* – Овој ће бúde ћеркино лójзе, а овој нójна нїва.
- ћэфне** (се) свр. *прохїте (се), има жељу.* – Ђэфнуло му да дојде; – Тїке му се ћэфне да прибка на децу. – Кэд му се ћэфне, он работн.
- ћибрїт** м *шибница, кућња шибнице.* – Немам ни дрвце ћибрїт. – Купї две кућїје ћибрїт.
- ћївта** м *пеј. прилугї, блесав, ограничен човек, зашунїен човек - онај који не води рачуна о свом облачењу и изгледу.* – Иде како ћївта.
- ћїриш** м *поїречна зреда која лежи на две наспрамне зреде (венчанице).* – Намучї се док променї едн ћїриш.
- ћїфта** м *в. ћивїта.*
- ћопав**, -а, -о 1. *онај који храмље.* – Прапн се да е ћопав; 2. *пеј. будаластї.* – Прапн се ћопав у памет.
- ћопави** несвр. *храмље.* – Падал от кола, па

- едва́ иде, *ћопави*.
- ћопна** ж жена која храмље.
- ћопча** м онај који храмље. – Снашли се - он
ћопча, она́ *ћопна*.
- ћорав**, -а, -о 1. онај који не види на једно
око или оба ока. – Ћорав на едно око. –
Ћорав, ич не види; 2. изр.: За едно око
коњ *ћорав*. – Ћорава рабџа (*кад неки
посоноије добар*).
- ћорак** м мн. *ћорци мѣтак с дрвеним
курумом*. – И *ћорак* може да убије,
немашала с њег.
- ћорише** несвр. фиг. *краде*. – Ћорише па
прли.
- ћорка** ж фиг. *зайвор*. – Ћорка е за њег,
ћорка, а не да тѣра кѣра кѣко ђе.
- ћорна** ж пеј. *слеица; жена која не отива-
ра очи при неком раду; несмопреница*.
– Ћорно *ћорава*, глѣдај куде идеш, ви-
диш кѣкву си штѣту напраила.
- ћорне** свр. фиг. *украде*. – Пѣзи се, ђе да
ћорне.
- ћорча** м пеј. *слеиц; онај који добро не ви-
ди, који не зледа куда иде*. – Куде си
гледѣл кат си ју узимѣл, *ћорчо* *ћорави*. –
Онџ *ћорча* не ишѣл по врвину, него
посредин лѣјзе.
- ћосавац**, -вца м *џолобради човек*. – Куде
си видѣл *ћосавца* да се брѣтви.
- ћошка** ж уџао, *хоше*. – Несѣм знѣл, па сам
стојѣл у *ћошку*. Сви *ћѣци* су ми се
смејали.
- ћошкас**, -та, -го пеј. *наспран, заврнуи*. –
Пушти га, мѣлко е *ћошкас*.
- ћука** несвр. *пева љук, пева као љук*. – Чѣш
ли кѣко *ћука* *ћукавац*. – Научил сам да
ћукам како *ћукавац*.
- ћукавац** м 1. зоол. *љук Athene noctua L*; 2.
пеј. *човек малоџа расѣта*. – Изр.: Голѣм
као *ћукавац*.
- ћукавче** с 1. *дем. и хлѣп. од љукавац*; 2. пеј.
сићушто дете. – Сва су му деѣѣ мѣла,
ћукавчиѣ.
- ћулумѣвка** ж *неузледна, лоица каѣа*. –
Куде ли најде онџ *ћулумѣвку* да тѣри на
главу, сѣл плѣши децу с њу.
- ћулумка** ж 1. *ћуба*. – Највише сам волѣл
петлѣ с *ћулумку* на главу; 2. *лоѣици,
кврџа, челенка*. – На вр кѣпу има *ћу-
лумку*.
- ћулумкас**, -та, -то *ћубаси*. – *Ћулумкас*
петѣл.
- ћумѣз** м *нечиѣица, зайушѣена, прљѣва
прѣѣпориѣа*. – Живѣ у *ћумѣз*, не у кѣ-
ћу.
- ћунак** м мн. *ћунци ѣев од пѣлѣха која сѣја
ѣећ са димњѣком*. – Очиѣти *ћунци*, да ти
кубѣ бѣље горѣ.
- ћуне** безл. *прѣхѣ се, падне наѣамѣт*. –
Кѣд му *ћуне*, тѣг дѣјде. – *Ћунуло* му да
рабѣти.
- ћунка** ж в. *ћунак*.
- ћунче** с мн. *ћунчиѣи* 1. *дем. од љунак; 2.
ѣѣчка на меѣи која је означена иѣу-
ѣљом ѣеви, напѣрављѣном од злине,
закѣпаном у земљи (ѣев је дуџа око 30 а
иѣрока око 10 ст)*. – Гѣометар иѣмери
и с пѣјук откопѣмо *ћунче*.
- ћуприѣца** ж *дем. од љуѣриѣа, мосѣиѣиѣ*. –
Несу моглѣ да напѣраѣ *ћуприѣју*, него
ћуприѣцу. Не могу кѣла да се разми-
ну.
- ћуприѣја** ж *носећа зѣреда иѣѣод које је
дирѣк (дирѣк се налази на средини)*. –
За *ћуприѣју* оѣѣчи најдебѣло дрво.
- ћуприѣка** ж *дем. од љуѣриѣа, мосѣиѣиѣ*.
- ћуприѣчиѣа** ж *дем. од љуѣриѣа, мосѣиѣиѣ*.
- ћурѣиѣја** ж *женска хаљина од белоџ сукна,
без рукава, дуџачка до чланака. Изве-
зѣна је по ѣелој поврѣшини сѣиѣлизо-
ваним биљним моѣиѣивима*.
- ћурѣиѣка** ж *дем. од љурѣиѣја*. – Обѣчи
ћурѣиѣку, *убава* ти е.
- ћурѣиѣче** с в. *ћурѣиѣка*.
- ћускиѣца** ж *дем. од љускиѣја*. – Додѣј ми
ћускиѣцу да извѣдим овѣј кѣмен.

ћускија ж у изразу: Глуп као ћускија
(*каже се глупаку*).

ћут узвик при обраћању некоме са љу-
тњом, као заповест: *ћути, ућути,*
умукни, мируј. – Ћут, да ти глас несџм
чул.

ћутање с мук, *птајац.* – Ћутање, ћутање.
Никој ништа не прича. Ће заборанмо да
врѣнмо.

ћутѣк м *баѣина, шамар, пѣуча.* – Ништа
нема бес ћутѣк. – Изѣл дебѣл ћутѣк.

ћутѣчки прил. *ћутѣћи, ћутѣке.* – Ћутѣчки
си излеже напоље. Не тѣде да се
распраља.

ћути несвр. *сѣоји, оклева, нишѣна не*
ради. – Ене га, још ћути куд врата. – Штѣ
ћутиш, штѣ не идеш на рабѣту.

ћутљив, -а, -о *онај који ћути, не џовори.* –

Ћутљив је, сѣмо прича кад га питају.

ћутљивко м *ћутљивац.* – Бѣше ћутљивко,
а сѣг врѣн ли врѣн.

ћутѣк м 1. *део дрвѣћа са кореном који*
остѣне кад се сѣабло пресече. – Ис
ћутѣци изникал младѣр; 2. *фиг. ћу-*
тљива, оџрашчѣна особа. – Он ћутѣк,
она ћутѣк. Обойца ћутѣци.

ћуш у изр.: Добѣе ћуш у дѣпе. (*буде*
избачѣн, не добије нишѣна).

ћушка несвр. *џура, одбације.* – Слабог
сваки ћушка и остѣла остѣг.

ћушкање с *џурање, одбацивање.*

ћушкапа ж *дѣча иџра каѣом.* – Игрѣмо
се ћушкапу, па моју капу нѣпѣмо.

ћушпе свр. *одџурне, одбаци.* – Кѣј ће га
чува кѣт су га сѣнови ћушпѣли от
сѣб?

У

у узвик запрепаштѣња: ух. – У, зар је дотлѣ
дошлѣ да се биѣте и идѣте по сѣдови?

уѣка се свр. *исѣрѣла се, ублаѣињивѣ се.* –
Уѣкал се као свиња.

уѣли (се) свр. *размази (се).* – Уѣлили дѣтѣ,
па никог не слѣша; – Дѣтѣ се уѣлило, па
овољило свѣ у кѣћу.

уѣљак м мн. уѣљци *размажено дѣтѣ, ра-*
змаженко. – Голѣм уѣљак, тѣл би свѣ да
има.

уѣљсп, -а, -о *размажен.* – Овакво уѣљсно
дѣтѣ још несѣм видѣл.

уѣпе (се) свр. 1. *уѣде (се), уѣризе (се).* –
Кѣче га уѣпало за дебѣло мѣсо; – Јѣл
брѣзо, па се уѣпѣл; 2. изр.: Уѣпе (се) за
сѣјк (*каже (се) нишѣно нишѣо не прѣба,*
пѣокаје се збоџ изџворѣних рѣчи).

уѣпси свр. *ухѣпси, заѣвори.* – Нѣшто скри-

вил, па га уѣпсили.

уѣчка се свр. *уѣрѣла се, замаѣже се.* – Кудѣ
се, црнѣ сѣне, тѣлко уѣчка?

уѣџџѣк, -чка, -чко *леѣушѣкаси.* – Узѣл
уѣџџѣкѣ дѣвојѣче.

уѣџџѣк, -чка, -чко *в. уѣџџѣкѣ.*

уѣџџѣј (се) свр. *усмрѣди (се).* – Уѣџџѣл
цѣлу сѣбу. – Уѣџџѣл се на ракишѣтѣну.

уѣџѣв, -а, -о *леѣ.* – Он уѣџѣв, из ѣста му мѣд
течѣ.

уѣџѣџѣк, -чка, -чко *в. уѣџѣџѣкѣ.*

уѣџѣџѣк, -чка, -чко *в. уѣџѣџѣкѣ.*

уѣџѣџѣк, -чка, -чко *в. уѣџѣџѣкѣ.*

уѣџѣџѣк, -чка, -чко *в. уѣџѣџѣкѣ.* – Снѣја
ју уѣџѣџѣкѣ.

уѣџѣје несвр. *прѣлеѣшава се.* – Кѣкѣ рас-
тѣ тѣкѣј уѣџѣје.

убавило с *лейопа*. – Убавило кћу не завило.

убајати се свр. *иззуби свежину, поспане бајати, сипврдне се (о хлебу)*. – Лѣб се убајати, па се едвѣ едѣ.

убеђување с *убеђивање*. – Не помага убеђување, мѡра се бие.

убездѣри се несвр. *уѡлаши се*. – Убездѣрил се, па се уѡочи.

убѣли се свр. – Навали се на дѡвар, па се убѣли. – Пѡзи, нѣмој се убѣлиш.

убѣрс свр. *почне да пѣра, да пѣринуђује, да убеђује (коѡа у шѡо)*. – Убраше ме да се жѣним и ја се ожени.

убива несвр. 1. *убија*. – Огишли у градину да убивају слѣпи кѡчићи; 2. *жуља*. – Не мѡг да нѡсим нѡве шѡпиле, убивају ме.

убивање с *убијање*. – У рѡт ништа добро не мѡж да видиш, нѡл крѡв и убивање.

убивѡтина ж *ударено месѡо на пѣлу, повређено месѡо на пѣлу, убој*. – Убивѡтина тѣшко проѡди. – Ћѡти, кѡд је остѡл жив, убивѡтине ће пројду.

убие свр. 1. *жестѡоко испѡче, изудара*. – Кад га увѡтим, има га убием, ће види он. – Има га убием што ме тужил код учитеља; 2. изр.: *Убие кѡче (пѣремлаши коѡа)*. – Убие на мртво мѣсто (*убије на лицу месѡа, убије пошѡуно*).

убие се свр. изр.: *Убие се (повреди се)*. – Убие се од рабѡту (*изнемоѡне радећи*). – Убие се от плакање (*одере се плачући*).

убије свр. *в. убие*.

убије се свр. *в. убие се*.

убисто с *убисѡво*. – Упропастил дѣцу, за убисто е.

убрашњиви (се) свр. *исѡрѡа (се) брашном, поспе (се) брашном*. – Дѣда убрашњивил дрѣје, па и(х) едвѣ очеткѡл; – Убрашњивил се, као да е бил у воде ницу.

убрзга свр. 1. *почне брзо да ѡвори*. –

Тѡке, убрзга причање, поцрвене и стѡну; 2. *пожури*. – Убрзгаше с копање и врнуше се дѡм за видеѡо; 3. *убрза*. – Убрзгај тѡчак да узлѣгнеш уз брѡдо.

убрзгѡва несвр. 1. *почине брзо да ѡвори*. – Мѡј дѣда се занесе и почѣ да убрзгѡва причање от Солѡнски врѡнт; 2. *пожурује*. – Убрзгѡвају с рабѡту да би се рѡно врнуѡи дѡм; 3. *убрзава*. – Ако нѡмѣш да убрзгѡваш мѡтор на фрѣзу, онѡ мѡже да ти јѡрне.

убрзгѡвање с *убрзвање*. – У рабѡту не вѡља ни отеѡање ни убрзгѡвање, нѣмо кѡкѡ трѣба.

убрзган, -а, -о *убрзан*. – У убрзгѡно копање проминуше двѡ рѣда.

убрзгѡње с *убрзање*. – Кѡд мѡтор достѡгне одрѣѣно убрзгѡње, пушти га да рѡди.

убрѡи (се) свр. *спѡви (се) у ред, уврѡи (се)*. – Без Вѣљу нѣмѡј да појдете. И њѣг убрѡјте; – Убрѡил се у ѡуди, оженил се.

убрѡји (се) свр. *в. уброи (се)*.

увѡти свр. 1. *ухвати*. – Кад га увѡтим, ће ми плѡти за свѣ; 2. *почне да дејсѡвује (о алкохолу)*. – Попѡ еднѡ чѡшку, па ме увѡти; 3. изр.: *Уватиѡ бѡлес (оболео)*. – Уватиѡла га рѡѡ (*кородира*). – Увати за мѡда (*нишиѡа му не може*). – Уватиѡл мѡглу (*пѡбеѡне*). – Уватиѡл му нѡрав (*иде по вољи*). – Уватиѡло га (*добѡо найѡд*). – Уватиѡше га (*долиѡао*).

увѡти се свр. 1. *ухвати се*. – Којѡ се кобиѡла увѡти, онѡ врше; 2. – Уватиѡле се питѡје (*спѡѡне се*). – Уватиѡло се млекѡ (*заѡори*). – Уватиѡл се за глаѡу (*наѡе се у чѡду*). – Уватиѡше се (*дође до пѡуче*). – Уватиѡше се у клѡпку (*долиѡае*).

увѡти свѣт свр. *оѡиде у свѣи*.

увѡти шишѡѡву свр. *пѡбеѡне, несѡпане*. – Док се мѡј гледѡмо, онѡи уватиѡше шишѡѡву.

увѡдѣ свр. 1. *водећи учини да неко, нешиѡо*

- уђе у одређени простор, на одређено место.* – Испрегниће волóвн, па и[х] увéдите у кошáру; 2. *припреми ткање.* – Бáба Вáда и моjá мáти до плáдне увéдоше óснову; 3. *намесити, спроведе неке уређаје.* – Увéли смо стру́ју у свé сóбе; 4. *доведе, допéри (о реду).* – Не мóже више овакóј, мóра га уведém у рэд.
- увéрeц**, -а, -о *оверен (о неком актиу, спису и сл.).* – Сáмо увéрени докумéнти вáже, остáли нé.
- увéри (се)** свр. *овери (се) (о неком актиу, спису и сл.).* – Отишáл у сýд да увéри тeстaмéн; – Овој се трéба увéри, нé увéрено.
- увéцба** свр. *увeжба.* – Мóра да вéцба, док не увéцба.
- увeцбáвa** несвр. *увeжбава.* – Вóјска увeцбáвa кáкó се гáђа нe тóп.
- úвиђаван**, -вна, -вно *који има добар однос према људима; пажљив.*
- увíја** несвр. 1. *умошáва.* – Увíја мн нéшто у артишку и тóра ми у тóрбу да нíкој не вíди; 2. *фиг. изврдава, лажe.* – Немóј да увíјаш, кáжи кáкó e билó.
- увíјак** м мн. *увíјци одсечени део дрвeи́а сипралног облика.* – Увíјак се мó[ж] сечé, ал' се не мóж цéпи. – Дотерáл свé увíјци и чворновáта дрвa, кáкó ли ћу и[х] ицéпим.
- úвисин** прил. *увис.* – Кэт се óди, úвисин се не глéда. – Рипају úвисин.
- úво** с *фиг. необран жрозд на чокоитиу (приликом бербе винограда).* – После бéрбу децá íду по лоjзá да берú úши.
- уводéње** с *увођење ткачке основе кроз ниши и брдо.* – За уводéње трéба знáње и стрпéње.
- уводí** несвр. 1. – Не увóди тóј детé у кóћу, ћу га истéрам; 2. *припрема ткање.* – Моjá мáти и нóна мáти увóде óснову за ткање; 3. *намешта, спроводи неке уређаје.* – Увóдимó стру́ју у кóћу; 4.
- доводи, допéрује (о реду).* – Увóдимó га у рэд, ал' óн што си знáе знáе.
- увр** прил. *најви́ша ткачка, наврх.* – Увр глáве и тóј мóгу да ти учиним. – Укачил се увр брeс.
- увр́же (се)** свр. *увeже (се).* – Кэ[д] дéда пóјде у водeницу, óн добрó увр́же цáкови и врéће; – Уврзáло се, па не мó[ж] се развр́же.
- увр́љи** свр. *убаци.* – Кад увр́лимó момóрзу у кóш, ће сéднемо да се мáлко одмóримó.
- уврљóје** несвр. *убацује.* – Дéда уврљóје сéно у плéвњу.
- увр́не** свр. *смањи пламен у лампи.* – Увр́ни мáлко витíљ.
- увр́нут**, -а, -о *фиг. смушен, сулуд.* – Бéж од нéг, вíдиш да e мáлко увр́нут.
- увр́ти** свр. *фиг. ушóви (нешто у главу).* – Увр́тeл нéшто у глáву, па сáл мíсли.
- увр́тка** се свр. *усуче се (о кукурузу).* – Млóго жéга, увр́ткáла се момóрза.
- увучé** свр. 1. – Увúкомó кóбла у обóр; 2. *ушóје.* – Бýре увúкло мíрис од винó.
- увучé** се свр. 1. *неопажено, тихо уђе, упуља се.* – Увúкал се у сóбу па сáмо слúша. Нíкој га не видeл кат се увúкал; 2. *фиг. уђе под кожу.* – Ако óћеш да га прéјдеш, увúчи му се пот кóжу.
- угагр́чи** се свр. *добíје жижак (о пасуљу, жрашцу).* – Чíм прóјде гóдина, пасуљ се угагр́чи.
- угáзeп**, -а, -о *угажен.* – Пченица ми угáзeна. – Угáзeно ми лóјзе.
- угасл́иви** свр. *исп́рла жасом (петролејом).* – Угасл́ивíл свí шишићи, нéмам ни еднó чíсто.
- углав́њичи** се свр. *добíје жлавњицу (о врсти жливе на пшеници).* – Пченица се углав́њичíла, нéма ју спáс.
- úглeљ** м мн. *углење уљен.* – Гасíли му

- углење па му пребајали.
- углобн се свр. *уїадне у ѓлиб, уѓлиби се.* – Углобн се до колѣна.
- углумї се свр. *урастїе у ѓрмље, жбуње, пїравуљину.* – Сливак му се углумїл, не мб[ж] се улѣгне у њѣг.
- угмаца се свр. *уїадне у блаїто, ѓлиб, уїрља се блаїтом.* – Кудѣ најдѣ тблко блато па се угмаца.
- угњѣзди се свр. *фиг. неѓде се настїани, некоме се намеїтне.* – Угњѣздїл се, па му нїкој нїшта не мбже.
- угњїта се несвр. *уваачи се, завлаачи се, уваљује се, хоће да буде свуда.* – Изр.: Угњїта се као рбб у дупе.
- угбди свр. 1. *удовољн, услужн пб вољн.* – Њѣму нїкој не мбж да угбди; 2. *зачннн пб укусу (о јелу).* – Угодн га (јело) на укусу; 3. *пбже на време.* – Угоднл ка[д] да пбјде.
- угбѣн, -а, -о *уѓојен, ухрањен, дебео.*
- угорчї се свр. *посїтне ѓорак.* – Брашно се угорчало.
- угбтви свр. *ѓѓпїовн јело, скува ручак.* – Кад баба угбтви пасуљ, деца се убнїју едѣјн.
- угурсуз м *лош човек, неваљалиц.* – Изнараћали се свѣ угурсузи. – Мбж ју угурсуз над угурбзи.
- угурсузлбк м *неваљалицїво.* – Од угурсузлбк не мбж да живн.
- удбпе свр. *удахне.* – Отвбрн пнцѣр, да удбнем чнс вбздук.
- удбће се свр. *уморн се, заднха се.* – Трчб, па се удбћб.
- удбвѣн, -а, -о *удављен.* – Нашлн га удавѣног у Нншбву.
- удбара несвр. 1. *луїа, куца.* – Нѣкн лбуди удбарају на врата; 2. *заудара, мнрнше на пешнїо.* – Удбара мн на ббђу; 3. *фиг. сїпавља, пбсїпавља (о пїемелу, пїавану*
- и сл.).* – Удбарају тѣмел на кбђу. – Југре ће удбарају плбчу на пбткрбвље.
- удбарац, -на, -но *пїредузнмљнв, вредан.* – Сбмо удбаран чбвѣк мбже свѣ да напрбн.
- удбарање с *фиг. сїпављање, пбсїпављање (о пїемелу, пїавану и сл.).* – Код Мнчка млбго рбдннцн билб на удбарање плбчу.
- удбрен, -а, -о *фиг. луцкасї, ћакнуї.* – Мблко е удбрен, пбзн се од њѣг.
- удбри свр. 1. *опшамарн.* – Удбри му еднб шљбкавнцу, штб чѣкаш; 2. *луїн о пешнїо.* – Удбрнл з-глбву у снд; 3. *пбдне.* – Да бће да удбри еднб кнша, да момбрза крѣне; 4. *наместїн, мѣтне.* – Удбрн пѣнчнїнн на цнпнле; 5. *сїпавн.* – Удбрн пѣчбт; 6. *рѣнн да нде пѣннцѣ.* – Удбрнл преко лојзб, па брзо стнгли дбм; 7. *засузн.* – Удбрнше му слѣзе на бчн. Брнше н[х], бл' не мбже да н[х] заустбн; 8. *ода се алкохолу.* – Удбрнл на пнѣње, ће упропбстн свѣ; 9. *укочн.* – Удбрнло га нѣшто па нн мбкац, сбмо лежн; 10. *пбдне у несвесї.* – Удбрнло га нѣшто у глбву; 11. *фиг. сїпавн, пбсїпавн (о пїемелу, пїавану и сл.).* – Удбрнше плбчу, па се одмбрају.
- удбри се свр. *зада себн удбарац.* – Кудѣ се удари? – С кѣквб се удари?
- удбћа се свр. *в. удбће се.* – Удаћал се па едббврѣн.
- удеврѣчн се свр. *укруїнн се, нспїравн се.* – Удеврѣчнл се као прбзн лбк на Велигден.
- уднїја се свр. *в. удбће се.* – Уднїја се од брзо одѣње.
- удовбц м *чбвѣк коме је жѣна умрла.* – Остбл удовбц.
- удврѣнн се свр. 1. *сїпврднѣ се.* – Снрѣње се удврѣннло, не мб[ж] се едѣ; 2. *смрзѣнѣ се.* – Удрвѣнн се на овбј студѣннцу. – Удрвѣннше мн се нбге у опбнцн.
- удрвн се свр. 1. *укруїнн се.* – Кѣт слбша

- срамóтне при́че, удр̀ви му се па́тка. – На дете́ се удр̀вило на́че, па не мо́ж да мо́ча: 2. фиг. *п̀рави се ва́жан*. – Удр̀вил се као пра́зи лу́к.
- удуба́ри се свр. *уко́чи се (од чу́да, сѝпраха), за̀преѝасѝи се*. – Удубари́л се, но́ге не ми́ца. – Удубари́л се, ни "а" да ка́же.
- у́дужин прил. у *дужину*. – Има га ви́ше у́ширин него у́дужин.
- уедé се свр. *о́дузме се*. – Да му се ру́ке уеду́, дабо́гда (*клеѝѝва*).
- уедѝни (се) свр. *уједи́ни (се), сло́жи (се)*. – Уеди́ни све то́ј у е́дну гомѝлу, па това́ри у ко́ла: – Уеди́нили се па ме жљу́ву.
- ужа́ри се свр. *за̀црвени се*. – Ужари́л се у лице́ кэ́ко јабука.
- ужва́ка (се) свр. *пзѝужва (се) (о оде́ни)*. – Кудé ужвака панталóне? – Ва́ља се по тра́ву, па се све́ ужвака́. – Кудé се то́лко ужвака?
- ужва́кан, -а, -о *пзѝужван (о оде́ни)*. – Не́ћу да но́сим ужва́кану кошу́љу, не́ћу!
- ужива́нција ж *уживање, безб́рижностѝ, живо́т на висо́кој но́зи*. – Куд њѝ са́мо жива́нција, а куд на́с рабóта.
- уживка несвр. *ужива*. – Уживка, не́ма кэ́кво да рабóти.
- уживка́ње с *уживање*. – Сва́ки дэн живка́ње, ово́ј га ни́где не́ма.
- ужѝли свр. *сѝѝави у земљу одло́мљену з̀ранциу и п̀ако је п̀ресади*. – Ужи́ли двé чéпке од лимóн.
- у́за предл. *уз*. – Седну́л у́за сид́и не ди́за се.
- узајпа́ти се свр. *ушѝѝи се*. – Узајпати́л се па не попу́шта.
- у́зам прил. *у земљу, у земљѝ, пòд земљом*. – Као да с у́зам пропáло. – Бо́ље врза́зам не́го у́зам.
- у́збрд прил. *узбрдо*. – Има д-идемо јо́ш у́збрд, па да излэ́гнемо на тепé.
- у́збрдичка ж дем. и хѝѝ. *од узбрди́ца, мања узбрди́ца*. – Уморѝмо се идéји по е́дну у́збрдичку.
- у́збрд-ни́збрд прил. *узбрдо-ни́збрдо*. – Идо́мо у́збрд-ни́збрд, у́збрд-ни́збрд, и е́два стѝгомо у на́ше бра́ниште.
- узбу́ја свр. *бу́де задово́љан свачим и по-сѝѝане обесѝѝан*. – Мо́же му се, узбуја́л.
- уздо́пе свр. *уздохне*. – Удари́ ме у мешѝну, е́два уздо́ну.
- узди́са несвр. *уздише*. – Разрва́л се, па са́л узди́са.
- уздр̀кти свр. *уздрхѝѝи*. – Насéбал, чéс по чéс па уздр̀кти.
- узејти́ња́ви (се) свр. *за̀прља (се) зејѝином*. – Си́пн у зејтинѝцу, немóј да узејти́ња́виш дру́го ши́сé; – У зејти́ња́ви се сипува́јши зејтѝн.
- узејти́њи́ви (се) свр. *в. узејѝи́њави (се)*.
- у́зица ж *канаѝ*. – Исéчи у́зицу на у́зичке, па извр̀жи ца́кови.
- у́зичка ж дем. и хѝѝ. *од у́зица, канаѝчиѝ*. – Не вр̀љајтéј у́зичке, ће ни затрéбају.
- узлазéње с *улажење, п̀ењање*. – Стáр сам ја за узлазéње уз Чукéр.
- узла́зи (се) несвр. *п̀ење (се)*. – Заболéше ме но́ге узлазéсѝи уз Поља́нницу; – Тéшко се узла́зи, а лéко слáзи.
- узлэ́гте (се) свр. *поѝне (се)*. – Узлэ́го уз Девóјкин ка́мен, па се одморѝ; – Уз Вукáнку ће се е́два узлэ́гне, иди óколо.
- узмáлко прил. *недово́љно, мало*. – Ђе ни е узмáлко лéб за вече́ру, мо́ра да пра́немо мáлко и качама́к.
- у́зне свр. 1. *узме*. – У́зни матѝку па ко́нај, не агу́ј; 2. *куѝи*. – По́што у́зе волóви?; 3. *ангажује за извр̀шење неко́ѝ по́сла*. – Узéл доб́рог адво́ката да га бра́ни на суд; 4. *пзр.*: Бо́г да́л, Бо́г узéл (*каже се кад неко умре*). – У́зне за жену́ (*склоѝи брак*). – У́зне за ру́ку (*ухваѝи*). – У́зне му д́шу (*убије*). – У́зне на зу́б (*замрзне*

- коџа). – Узни ме (*дејте каже мајци*).
- узне се свр. 1. узме се. – Кэт се нешто узне, треба се и врне; 2. изр.: Узели се (*склопили брак*). – Узне се на пијац... у задругу (*кући се*). – Узне се у памет (*ојамејти се*).
- узокол прил. *около, наоколо*. – Иде узокол, да се не угмаца.
- узрђе свр. *сазри*. – Овј гóдин прáскве брзо узрше.
- узринше свр. *скочи уз нешто*. – Узринпу уз сід и прерипи га.
- узвнїи свр. *почне да звони, да бучи*. – Узвнїело ми у главу, па сáмо звнїи.
- узвѣреп, -а, -о *уплашен, унезверен*. – Однекúд дојде узвѣрен, не мóж ни да врѣви.
- узвѣри се свр. *уплаши се, забезекне се*. – Узвѣрише се волóви, јурнуше и изврнуше кóла.
- узйда свр. *узида, зазида*. – Не видó кáкво узидáше у сід.
- узйра се несвр. *заглеђује се*. – Узйра се у тўе жéне.
- узре се свр. *загледа се, уињи поглед у некоџа, нешто*. – Узрл се у њу па не трѣпка.
- узрѣта се несвр. в. *узира се*. – Узрѣта се ко шáшкóн.
- уйда несвр. *уједа (о псу)*. – Коé куче млóго лáје, онó не уйда.
- уиђе свр. *уђе*. – Уиђóше у кўћу и запалише ју. – Уиђи у кўћу, не áнем.
- ујóм м *ујам*. – Нé млóго ўзето за ујóм.
- ујáше свр. *узјаше*. – Ујáши коњá, не бóј се. – Ујáшáл коњá и пошáл у грáд.
- уједé се свр. в. *уеде се*.
- ўјет, -а, -о пеј. *неспретан, сїлѣтєн, неспособан*. – Нїшта не мóж да урабóти, ўјет у рўке. – Ћјет и у рўке и у нóге.
- ўјка м 1. *ујак, мајтерин брајт*. – Ћјка Рáка и ўјка Влáјко су били млóго добрї, ўвек су ми давáли по парў кэт су доодили куд нáс; 2. фиг. *човек од уишцáја*. – Дá имам ўјку, одáвно би се запослїл.
- ўјкин, -а, -о *ујакóв*. – Идем у ўјкино лóјзе, нéће ми брáни.
- ўјкини поим. прид. *ујакóва фамилїа*. – Вртам се из ўјкини.
- ўјче м дем. и хїї. *од ўјка*. – Ћјче, чéкај ме, идем.
- ўјка несвр. *дува у руке (да се загреју), у сїпáкло (да се замађли ради лакшеђ брисања)*.
- укаља (се) свр. *исїрља (се), заїрља (се)*. – Кудé укаља тóлко чашїре? – Нїгде блáто, а он се пá укалáл.
- укандїше се свр. пеј. *усмрди се*. – Кўј ли се ўкандиса, не мб[ж] се издржї.
- укапе свр. *покаїље пїри јелу (коџа, шїїо)*. – Ћкапа ме с ложїчку. – Ћкапа си кошўлку едеђи.
- укапе се свр. *покаїље се пїри јелу*. – Н-умé да едé, па се свé ўкапа.
- укапўје се несвр. *пїрља се каїима пїри јелу*. – Укапўје се кад едé, као да с мáло детé.
- укачи (се) свр. *поїне (се)*. – Укачїмо орасн на тавáн; – Укачїл се на вр црешњу.
- укеба свр. фиг. *ухваїти, улови*. – Укебáше га у крађу.
- укипїи се свр. *укува се (о јелу)*. – Нék се мáлко укипїи, па ће га скїнемо.
- ўкпе свр. 1. *дуне, хукне у руке (да се загреју)*. – Дá ўкнем мáлко у рўке, да и[х] стóплим; 2. *пїровери (да ли је неко пїушио)*. – Не смé да ўкне, пушїл. – Áјде, ўкни, да видим дал' си пушїл.
- уколче с *накоњче, мушко дејте које се да невесїти да џа пїридржи у наручїу и пїри пїуїа подиђне у вис, кад сїпїђну у младожењину кућу*.

- укомџи се свр. *сїтежне се*. – Укомџил се ко дубар, па сál ћутї.
- укџр м *служи као пример за корење*. – Немџ да бџдеш укџр за свї.
- укџрави се свр. *посїтне корав, сїтврдне се*. – Укоравили ми се онџнци.
- укџтка свр. *уїтера (о свињи)*. – Нáмами свїње и укџтка п[х] у кџчар.
- укџтка сс свр. *увуче се, смесїти се*. – Укџтка се у чџрге и зáспа.
- укџчани сс свр. *фиг. смрзне се*. – На онџ студеницу се укџчани.
- укџчен, -а, -о *укрућен*. – Ѐде с укџчену нџгу.
- укџчи (се) свр. 1. *заусїтїви (се)*. – Укџчи кџла; – Кџла се сáма укџчише; 2. *укруїти (се)*. – Кџј кáже да не мџгу да укџчим нџгу; – Укџчи ми се прс, сдвá га размрдá; 3. *посїтне неїпокреїтан*. – Ене га у крџвет, лежї укџчен; – Укџчиле му се и нџге и рџке. За нїгде не.
- укџшка свр. *уїтера вола у јарам*. – Помџгни ми, не мџг да укџшкам волá у јџрэм.
- укошџљке прил. *само у кошуљци, лажано обучен*. – Цџло лџто укошџљке їде. – Не їди укошџљке, да не осџбнеш.
- укрáдне свр. *украде*. – Укрáли му овцу. – Пáзи да ти не укрáдну пáре.
- укрáђен, -а, -о *украден*. – Где двá стáну, свџ од мџн говџре: "Овџ ли је крáђена девојка?" А јá јáдна нџсам укрáђена (*нар. пџсма*).
- укрмáчи свр. *уїрља мастїилом*. – Н-умџ да нїше с мáстїло, свџ укрмáчил пшáнку.
- укрпá се свр. *умори се*. – Детџ ми се укрпáло, па спáвка.
- укрпї свр. *на множџ месїта ушїје (о закрпї)*. – Ѐде сáв укрпїен, зáкрпа на зáкрпу закрпена.
- укрпї се свр. *замрси се*. – Црџва се укрпїла, не мџг и[х] раскрпим.
- укрџсти се свр. *сїуїти у свађу*. – Укрџтил се з-дџцу, као да е пеленџц.
- укрупно прил. – Ѐмам укрупно иљадáрку, трџба да ју размџним у стџдинáрке и петџбáнке.
- укџп прил. *скуїа, зајџдно*. – Живџ укџп.
- укџрчи се свр. *пеј. уџобрази се, уздїжне се, наїправи се важан*. – Укрџчил се, као да е Бџга уватїл за мџда.
- улџска се свр. *учини да се пџрестїјава*. – Улџсáл се као мачџр.
- улазџње с *улажење*. – Улазџње - пзлазџње, тџкџј цџл дџн.
- улџгне свр. *уђе*. – Срмотá га да улџгне у кџђу.
- улџгне се свр. *уђе се*. – У тџђо не смџ да се улџгне.
- улџдїни се свр. *наїправи се на лџдину (о њиви)*. – Допуштїл да му се њїве улџдїне.
- улџдїнчи сс свр. *в. улџдїти се*.
- улежї се свр. *фиг. и пеј. удебља се*. – Улежáл се, па се лџска као мачџр.
- улџпи (се) свр. *замáже (се), уїрља (се)*. – Улепї сїд з-блáто, па ми крїво што га улџпї; – Улепї се гмацáђни по блáто.
- улџжи се свр. *уїрља се у жиїтџком блаїту или балези*. – Улџжил се као вџл.
- уљџпа свр. *умáже, исїрља, набаца неку жиїтџку масу (о блаїту и сл.)*. – Уљџпáше сїд з-блáто.
- уљџпа се свр. *умáже се, исїрља се*. – Свџ се уљџпá крџчџђни, свџ!
- уљџпа се свр. *исїрља се, исїрска се блаїтџм идуђи мокрим пџїтем*. – Кол-когџд пáзим да се не уљџпам, јá се уљџпам.
- уљџдан, -дна, -дно *пџрїстїџан, скроман*. – Бџди уљџдан.

- уљуден, -а, -о *допѣран, удешен, уљуђен*. – Кэт појлеш нѣгде, буди уљуден, да људи не показују спрс у теб.
- уљуђи свр. *закоље и уреди неку живо-тшњу или живишу*. – Мој дѣда зачѣс уљуђи прѣсе.
- уљуђи се свр. *допѣра се, уреди се, обуче ново одело*. – Кэт појдем нѣгде, ја се љвек уљудим.
- уљуђује се несвр. *допѣрује се, облачи се у ново одело*. – Уљуђује се, ће иде на светѣц.
- умѣсти свр. *обоји, офарба (о прѣђи, вуни)*. – Умѣсти вуну у моравилку.
- ума ж *ѣлина беле или зеленожућкасте боје. Бела ума се користила за прање рубља, а зелена за прање косе да би била мека и ѓустѣа*.
- умаже (сс) свр. *улеѣи (се), уѣрља (се)*. – Умазал у блѣто и рѣке и нѣге; – Кад еде, љвек се умаже.
- умаин м *врѣта пѣмучноѣ пѣлаина*. – Од умаин сам напраила кошуљу за мѣжа.
- умејал, -а, -о р. *пѣр. од уме, умео*. – Моја сестра умејала љбаво да чѣта.
- умѣјање с *умеће, вештина*. – Видѣл сам твоѣ умејање, видѣл. Све што сам ти дал, све си ми покварил.
- умерѣше се свр. *умирѣше се*. – Умерисало се на дѣње у сѣбу.
- уметан, -тна, -тно 1. *уметан*. – Млѣго ми е љметан, знѣе да праи и да попрѣља; 2. *леѣ*. – Од овој мѣже нѣшто љметно да се напраи.
- љметник м пеј. *неурѣдан човек*. – Напраил се на љметника. – Иде ко љметник.
- умилькување с *умилькивање, умильаванье*. – Куд нѣг не помѣга ни слѣзѣ ни умилькување.
- умилькује се несвр. *умильава се*. – Умилькује се како мѣчка за цигѣрку.
- умѣра несвр. *умире*. – Умѣра от стрѣ.
- умѣслен, -а, -о *умишљен, замишљен*. – Све ѣма, а нѣшто е млѣго умѣслен.
- љмит м *метѣла од ѣрабовѣѣ пѣрућа*. – Сѣс љмит метѣмо обѣр.
- умѣри свр. – Моја децѣ глѣдају да ме умѣре.
- умѣча (се) свр. *умокри (се), уѣшина (се)*. – Нѣно, Дѣцко ме љмоча. – љмоча си чашире; – Кэт почѣше да га бѣју, ѣн се љмоча.
- умочување с *уѣшинвање*.
- умочује се несвр. *уѣшинује се*. – Онѣлки бѣцман, а јѣ[ш] се умочује.
- умрѣл, -а, -о р. *пѣр. од умре, умро*. – Умрѣл без дѣн (*наѣрасно*). – Умрѣла ми мѣти (*ѣако се децѣ куну кад ѣворе исѣшину*). – Умрѣла му бѣба (*каже се лажљивцу*). – Умрѣл од бѣлес.
- љмрлица ж *извод из кнѣѣ умрлиц*. – Едѣва изѣвѣдѣ љмрлицу за бѣбу.
- умрѣља (се) свр. *уѣрља (се)*. – Умрѣлѣл огрѣлѣк на кошуљу; – Умрѣла се кошуља на огрѣлѣк, немѣ[ј] ју нѣсиш.
- умрѣсен, -а, -о *умрѣшен, замрѣшен*. – Сѣва ми е прѣђа умрѣсена. – Кѣ[ј] ју љмрси?
- умрѣтвен, -а, -о *умрѣвљен, ѣрани се мрѣтав*.
- умрѣтви свр. *убије*. – Бѣл га, бѣл, па га умрѣвил.
- умрѣчка свр. *умрѣља, замаже (о харѣцији пѣрилкои пѣсања)*. – Писѣл с мѣстило, па све умрѣкал писѣнку.
- умрѣшка се свр. *исѣрља се око усѣи и пѣо лицу (неким вођем)*. – Умрѣкал се као прѣсе. – Умрѣкал се едејѣн дѣдице.
- умѣдри се свр. *љѣѣи се*. – Штѣ си се умѣдрил; кѣжи нѣшто, да ти вѣдимо зуби.
- умѣљи свр. *увуче*. – Жѣлка чѣс измѣљи глаѣу, а чѣс ју умѣљи.
- умѣси се свр. *умисли се, онѣрасѣложи се, замисли се*. – Штѣ си се умѣсил?

- унакрс – Н-умé двé унакрс да напра́н (*каже се при глупој особи*).
- унатраг прил. *уназад*. – Ај да брoнимо унатраг.
- унатрашки прил. *уназад, леђима окренутио у правцу крeћиања*. – Н-умém д-идем унатрашки.
- унесé се свр. *занесе се, падне у занос*. – Кэт се унесé у пoсал, не сéти се за лéб.
- у нiедно врéме прил. *у невреме, неочекивано*. – Стiгоше у нiедно врéме.
- уну́ченце с дем. и хii. *од унук - унука*. – Бабнио златно уну́ченце, па́дло па се уби́ло.
- уо́коло прил. *свуда о́коло*. – Поглéдај уо́коло, да видиш има ли кугá.
- упо́шка се свр. *испусти́и часове, усмрди се*. – Кúј се тóј упо́шка?
- упáлен, -а, -о *упáлен*. – У њи́ну кúђу цéлу нóћ упáлена лáмба.
- упáли свр. 1. *запáли*. – Упáли свећу́. – Упáли шушлáк да изгорí; 2. – Упáли прнало (*ипусти́и у рад*). – Упáлило му, доби́л на лóз (*пође за руком, има среће*).
- упáли се свр. *запáли се*. – Не мóже тóј сáмо да се упáли.
- упáнти свр. *запáмти́и, упáмти́и*. – Ће ме упáнти óн, нéће прóјде тэкóј лáко.
- упепелъиви (се) свр. *уи́рља (се) пeпелом*. – Мојá бáба е стáлно уз огњиште, а нiкад не успеелъиви дрéје; – Кудé се тóлко упепелъиви?
- упiва несвр. *уи́ја*. – Сýва землá упiва кiшу.
- упитóвни се свр. *уи́ишоми се, пoсти́ане миран*. – Упитовни́л се, сáг је миран.
- упицáни се свр. *дои́тера се, улеи́ши се*. – Упицáни́л се, као да ће iде на изложбу.
- упи́рчи се свр. *унесе се некоме у лице и жес́иоко без основа поште да ѓа жрди*. – Сви смо криви, а óн се упирчи́л сáмо у
- До́цка и óће га би́је.
- упозна́ва (се) несвр. *уи́ознаје (се)*. – Упозна́ва околíну; – Дошáл у селó, па се са сви́ упозна́ва.
- упрáља несвр. *уи́рваља*. – Ти́ сéди, јá ћу упрáлам.
- уи́ре свр. 1. *снажно прии́исне*. – Упрáл врата, да му бóде сигурно; 2. *уи́ери, уи́рави*. – Сви́ упрли́ прс у мéн, а јá несéм крив; 3. *скоро има, скоро наи́ути (о жoдинама)*. – Упрáл у стóтку и јó[ш] се слýша.
- упрэгне се свр. фиг. *ради се пeжак пoсао*. – Кэт се човéк упрэгне, мóра д-iде до кра́ј.
- упрéза несвр. *уи́реже*. – Пушти га, нéк се учи да упрéза волóви.
- упрокóуди се свр. *не пoнаша се како пeреба, лоше се пoнаша, пoсти́ане лош*. – Упрокуди́л се, на iч не вáља.
- у́пролет прил. *у пpолеће, на пpолеће*. – Упролет ће ни сiн дóјде из вóјску.
- упр́рти свр. *сiйави (некоме) неи́ишo пeнiко на раме или леђа*. – Упр́рти ме, не мóк се сáм упр́тим.
- уцр́рти се свр. *сiйави себи неи́ишo пeнiко на раме или леђа*. – Едвá се упртí.
- упр́чи свр. *пoди́гне, устpави*. – Упрчи́л мустаћи́, па се јéжи.
- урабóти (се) свр. *уради (се), заврши (се) неки пoсао*. – Данéс млóго урабóтимо, ће видимо јутре кэкó ће бóде; – Нéма мањува́ње, док се не урабóти.
- урадéл, -а, -о *р. ир. од уради*. – Мáлко смо урадéли, а уби́ли смо се радéћи.
- ура́мен, -а, -о *урамъен*. – Све слике ура́мене.
- урамува́ње с *урамъивање*.
- ура́пи свр. *уи́ови*. – Урани́ двé свиње за прóдаву, а едну́ за сéб.
- ура́сал, -сла, -сло *р. ир. од урасiте, ура-*

- стиао*. – Ура́сал у ко́су ко по́п.
- урасте́** свр. 1. *зустіо обрасіе (о шрави)*. – Момурза ура́сла у тра́ву, не мо́[ж] се око́па; 2. *почне да расіе према унутрашњо́сти нече́жа*. – Ура́сал му но́кат у ме́со; 3. *фиг. за́устіи се, по́стиане неуредан*. – Ура́сал у бра́ду као по́п.
- урвина** ж 1. *стїрма стїрана обрасла пїрїем шиїражїем*. – Не іди низ ону́ј урвину, ви́ш кэ́квэ е; 2. *неравнина на пїуїу, веће удубљење, рупча́жа*. – Идо́мо по онéј урвине, ко́ла се свé расклима́ше.
- урвинка** ж *дем. од урвина*.
- урéди** свр. *допїера у ред, среди*. – Едóн дóн ћу остáнем до́м, да га урédим.
- урéкле** се свр. *решш*. – Урекнóу се да до́јдем куд вáс, ал' ме омéтоше.
- ури́ши** свр. *ускочи (у нешиїо)*. – Ури́ши у ко́ла да се вóзи.
- ури́пше** свр. *в. уриши*. – Во́ли да ури́пше у ту́ђа ко́ла и да се ма́лко повóзи.
- ури́ца** се несвр. *пїрстїаје, обећава*. – Сáмо се ури́ца, а ни́шта не мо́ж да напра́и.
- урка** свр. *уїљује*. – Урка ме с рко́љак.
- урла** несвр. *фиг. и пеј. виче, дере се, завија jakim жласом*. – На кугá ли сéг урла? – Цéл дóн урла по кóћу. – Урла како мéдвед.
- урла** ж *вика, дрека*. – Ди́гоше урла на нéг и óн побéже от кóћу.
- урла, урла** узв. – Сви на нéг ”урла, урла”, а іч нé кабáт.
- урни́ше (се)** свр. *уїроїасіи (се), уишиїи (се), сатїре (се)*. – Іма га урни́шем, ће запáнти óн мéн; – Ні́кој га нé урнисáл, сáм се урнисáл.
- урóви** свр. *покрије земљом*. – Урові́мо прáзи лóк.
- урову́је** несвр. *покрива земљом*. – Јóш урову́ју прáзи лóк.
- урóдица** ж бот. *врстїа жиїїно́ж корова*. – Нáша пчени́ца нéма урóдицу.
- урóдичав, -а, -о** *онај који има уродицу*.
- урóк** м *по́злед или чин који, по веровању, може да навуче зло, несрећу, проклеїстїво, мађију*. – То́ј му е од урóк, нé о[д] дрóго.
- урóкљив, -а, -о** -Чувај детé од нóу, іма урóкљиве óчи.
- урóси (се)** свр. *накваси (се) ходајући по росној шрави*. – Кудé уроси ногáвице? – Уросі́ се идéћи по дéтелину.
- урóчи** свр. *напїрави урок, чини*. – Урочі́ла ми детé, па сéк стáлно ровé и нé му добрó.
- урубíја** ж *врстїа злиїїно́ж іїурско́ж новца који служи као накїїї*.
- урубíка** ж *дем. и хиї. од урубїја*. – Бáба ми далá еднó урубíку. И дэ́нэ ју чу́вам.
- урубíче** с мн. *урубíчићи дем. и хиї. од урубїја*. – Од зéлву добі́ урубíче.
- усóне** свр. *усахне, увене, осуши*. – Цвéће ће усóне ако га не посипу́јеш.
- усампáс** прил. *расіуишїено, неконіпролисано*. – Пуштіл стóку усампáс.
- у́свет** прил. *бестїража, у недођију*. – Іди у́свет и немóј се врташ.
- у́світка** свр. *засјаји, засветїли*. – Усвіткáл сас óчи, ће се разболі́.
- усéкне (се)** свр. *издува (се) секретї из носа*. – Усéкни нóс, да ти не висі́ сóмур; – Н-умé ни да се усéкне, а ће ме ўчи.
- усéре** свр. *фиг. обрука се*. – Изр.: Усрáл ствáрко ћурáн мóтку.
- усі́ли** свр. *убрза*. – Усилі́л колцé, па га пуштіл нис пóт.
- усі́ли се** свр. 1. *запїрчи се*. – Усилі́л се, па не мо́[ж] се заустáн; 2. *осили се, по́стиане дрзак*. – Усилі́л се, ні́куга не слóша.
- усі́пе** свр. *полије неко́жа по оде́лу*. – У служéње усі́пáше старóјку.

- успише се свр. *покайље се при јелу*. – Успи́а се с ложичку.
- успи́ује се несвр. *прља се кајима при јелу*. – Пази како едеш, немóј се успи́ујеш.
- ускáчи се свр. *поине се*. – Ускáчи се уз дрво као мáчка.
- усковитли свр. *в. сковитли*. – Усковитли га нешто у мешину и прóтера нáпоље.
- ускратак, -тка, -тко *прилично краћак, нешто краћи*. – Чашире су ми нешто ускратке.
- услáди се свр. – Услáдило му се биёње (*лоше прошао*).
- услáс прил. *са слаићу (нешто појести)*. – Штó му дáдо пóдеде услáс.
- усмрдí се свр. – Усмрдéл се као твóр.
- у́сница ж *усна*. – Гóспа, мáже у́снице.
- у́сничка ж *дем. и хит. од усна*. – Детé се упáло за у́сничку, па га боли.
- успáл, -а, -о *р. пр. од усн*. – Мáти успáла детé, па почéла да плетé.
- успарипа ж *запара, оморина*. – Успарипа сáл се знóим и едвá дијам.
- успарчина ж *аузм. и пej. од успарина*.
- успí (се) свр. *успави (се)*. – Не мóгу да успíм детé; – Причáј на детé док се не успí.
- успрáвен, -а, -о *р. пр. од усн*. – Нéка чо-брнáк стои успрáвен ўза сíд.
- успрáси, -а, -о *в. усправен*.
- успрáјси, -а, -о *в. усправен*.
- успрáи (се) свр. *усправи (се)*. – Успрáи колци ўза сíд; – Н-умé да се успрáи кэд иде, свé иде погрбáвен.
- успрáји (се) свр. *в. усправи (се)*.
- успрáља несвр. *усправља*. – Дéда Лíла успрáља колци на гíже.
- успрáља се несвр. – Успрáља се (*излази из беде, оћорáвља се после болестí*). –
- Успрáља се на нóге (*каже се за деће које покушава да прохода*).
- успрáљање с *усправљање*.
- у́стэрчэк, -чка, -чко *старији нежò што је обично*. – Мáрко ми е нешто у́стэрчэк за вáшу Рóску, ал' је по дўшу млóго добáр.
- ўста ж изр.: Добíје прéко ўста (*буде испучен*). – Затвóри ўста (*ућути, занем*). – Криви ўста (*воли да слаже*). – Нéма ўста (*ћути, штићане зовори*). – Отвóри ўста (*распрочи се*). – С пўна ўста (*поносићо, с поносом*).
- у́стави свр. *задржи крећáње, заустáви*. – У́стави кóла. – У́стави воденицу.
- у́старчэк, -чка, -чко *в. устэрчэк*.
- ўстарчак, -чка, -чко *в. устэрчэк*.
- у ствáрима прил. *у ствари*. – У ствáрима, тó е билó овакóј, а нé онакóј.
- у́стой се свр. *одстоји до зњилења*. – Кэт се мўшмула у́стой, тэк ће бўде добрá за едéне.
- у́стојí се свр. *в. устои се*.
- у́стрéпка свр. *устрепће*. – Кат чў, он сáмо у́стрéпка.
- у́стресé се свр. *уздрхти, сипресе се*. – У́стресó се кэд видó тóј чўдо.
- у́стриса се несвр. *секира се, мисли на здравље деце, помаже деци*. – Несóм се тóлко у́стрисáла за дéцу колкó се у́трисам за нёг.
- у́стрисáње с *секирација, брижа, мишљење о деци*. – Од у́стрисáње ће се побóли.
- у́стўкне свр. *фиг. поћусти (о међусобним односима)*. – Нёћу да у́стўкнем! Да знá да сам од рéч!
- у́сука свр. *ућреде*. – У́сукал мустаћи.
- у́сука се свр. 1. *увене од суше (о кукурузу)*. – У́сукала се момўрза; 2. *фиг. ослаби, омршави*. – У́сукал се као да нíшта не едé.
- у́сучé свр. *развије (о кори за штићу, злиба-*

- мицу*). – Да усучем неку овгу да направим гибаничку.
- утэвнин прил. *по мраку*. – Утэвнин дојдоше, утэвнин си отидоше.
- утэњи свр. *учини нешто танким, утањи*. – Утэњи ми држаље на лопату, млого е дебело.
- утэпка свр. *уитаба, угази*. – Док су прскали лбже, све су га утэпкали.
- ута-тааа узв. *за засипрашивање, исмејавање и зачикивање*.
- утэчне свр. *побеѓне*. – Ѐди порано, да ти не утэчне воз.
- утија се свр. *утиина се, умири се, смири се*. – Утијало се време.
- утипка се свр. *в. утишљави се*. – Куде најде толке типине, па се утипка?
- утиплави се свр. *закачи се пруње за одећу*. – Чашире ми се млого утиплавиле, како ли ћу и[х] очёткам.
- утоварување *с уиоваривање*. – Сваки дэн утоварување и истоварување песак из Нишаву. Не могу више да издржим.
- утопи (се) свр. *накваси (се), намокри (се)*. – Утопи ноге у вирчок; – Куде најде воду да се толко утопиш?
- утрапи свр. *да нешто дружме који по не жели*. – Утрапи ми оној што ми не треба.
- утресэ се свр. 1. *дође неозван*. – Тике се утресе у кућу, а никој га не звал; 2. *буде безобразан*. – Кат се утресэ у кућу, неће да излэгне.
- утриша ж *необраћено, заштитено земљиниће оштитић власништва обрасло ситном травом, пашњак*. – Отерамо волбви утрину и пуштимо и[х] да пасу.
- утрињак м *место са пуно утрина*.
- утриса се несвр. *долази неозван*. – Ако несэм позват, нећу се утрисам.
- утрупэц прил. *из места (прескочити)*. – Надвољују се кој ће више утрупэц да рипне.
- утрупэчки прил. *в. утрупэц*. – Тој ћу утрупэчки да прерипим.
- ућути свр. – Никој не може да га ућути (*смири*).
- уф узвик *бола*. – Уф, нешто ме заболе у примку.
- уфитиљи свр. *фиг. физички ослаби*. – Нешто ми е млого уфитиљил.
- уфуга се свр. *фиг. улаши се*. – Уфугал се што не бил кот судију.
- ух узвик *расиперећења, олакшања*. – Ух, да се малко одморим, па ћу после да работим.
- уха узв. *јоникако (изговара се: у-ха)*. – Још колко има до село? Уха, има још д-идеш.
- уцэкли се свр. *почне да зледа неипремице*. – Уцэклил се у мене, ће ме урочи.
- уцвака се свр. *умаже се, испрља се*. – Куде се толко уцвака?
- уцврчи се свр. 1. *испече се, допржи се*. – Нек се тепцика уцврчи, па ће ју вадимо из релну; 2. *чује се цркути пшница*. – Уцврчала се шмба о[д] тићићи.
- уцело прил. *у целини*. – Купи уцело, не из делови.
- уцицэљи се свр. *постане много кисело*. – Поприке се уцицэјиле.
- уцрвља се свр. *фиг. буде досадно (о самоћи)*. – Уцрвља се сама дом.
- учевњаќ м *учењак, образована особа*.
- учијоница ж *учионица*. – Наша учијоница е увек била чиста и олаисана.
- учини свр. 1. *уради*. – Какво сам ти учинил, па ме биеш?; 2. *обоји, офарба*. – Учинили смо перашке; 3. *нанесе зло, штепу*. – Какво си тој учинил брату? Тужил сам га.
- учини се свр. *ипрчини се*. – Учини ми се да оној пројде мј башта.
- учињен, -а, -о *обојен, офарбан*. – Овеј

- учињсне перашке су ти млого убаве, а онéј несú.
- учи́чка (св) свр. *напуни (се) чичком.* – Учичкаше ме с чичóк; – Све се учичка идејћи крос чичóк.
- учма́ва се свр. пеј. *успáва се, поспáне нерадан.* – Учмава́л се, ништа не рабóти.
- уцибрóше се свр. *заудара на цибру.* – Од рабóту óкол казán му се дрéје уцибро-сале.
- уцүвáпи (се) свр. *смири (се), умири (се), ошамеи́ти (се).* – Ако ти нéнеш да си детé уцүвáпиш, ја ћу га уцүвáпим; Те се уцүвáпи, кэд пóчнем да га бíем.
- уцүци́ се свр. *узди́гни се, направи се важан, укрути́ се.* – Уцүци́л се, сéдал кут кúма. – Кó е као óн, уцүци́л се као прáзи лóк.
- ушáт, -а, -о са великим ушима. – Ѐма двé кóзе ушáте п еднú чýљу.
- уши́ с мн. *уши.* – Изр.: Кóј те бíе по уши да при́чаш свáшта. – Уши ми се не ви́де од рабóту (*веома сам заузет радом*). – Извúкал уши (*ослабио*). – Горé ми уши (*неко ме озовара*).
- уши́ва несвр. *ушије оно ши́о је рашивлено.* – Уши́ва гаће на дупе.
- уши́рин прил. у *ширину.* – Ѐма га ви́ше уши́рин нéго удужин.
- уши́ћари свр. *добије, заради неши́о на лак начин.* – Увек глéда да нéшто уши́ћари.
- уши́це ж мн. 1. *метални део алатке зде је узлавлéно држалé (о секри, мошници и сл.);* 2. *рупица на игли кроз коју се удева конац.* – Овај иглá као да нема уши́це.
- ушкóпеп, -а, -о в. *уши́роен.*
- ушкóпи свр. в. *уши́рои.* – Глeдáл сам кэко е марвења́к зачáс ушкóпил нáше прáсе.
- ушљы́па (се) свр. *ушрска (се) жазећи по блаи́у.* – Ушљы́па ме áвтобуз; – Ни́где блáто, а бн се ушљы́пáл до гýшу.
- ушљы́пан, -а, -о *који је ушрскал нечим жи́тким.* – Едвá очеткá ушљы́пане брич панталóне.
- ушљы́ска свр. *ушрска нечим жи́тким.* – Пројдé áвуго прéко едán вирчóк и свé ме ушљы́ска.
- ушљы́скап, -а, -о в. *ушљы́пан.*
- ушмр́ца несвр. 1. *ушмрче.* – Преладíл се па ушмр́ца; 2. *фиг. плаче, цмиздри шмрчу́ћи да би изазвао већи ефекаи́.* – Áјде, не ушмр́цúј ка[д] ти нé ништа.
- ушпáра свр. *уши́еди.* – Несмó млого уш-парáли.
- ушпáран, -а, -о *који је уши́еђен.* – Ушпáране пáре нéће трóшимо.
- ушпáвен, -а, -о *који је иззужван.* – Испéглај ми овúј ушпáвну кошúљу.
- ушпáви (се) свр. *фиг. иззужва (се).* – Кúј ми ушпáви кошúљу? – Ушпáвише ми се гаће от седéње.
- ушпгивáн, -вна, -вно *уши́ив.* – Кэд отíдеш нéгде, бúди ушпгивáн.
- ушпгипáн, -а, -о *који је уши́инуи́.* – Отéкал ми ушпгипáн прс на нóгу, па не мóg да излэгнем ис кúђу.
- ушптипé свр. *уши́ине, уши́ише.* – Ушптипáл ме па ми направíл модри́цу.
- ушптрáпа свр. *узáзи у неши́о.* – Ушптрáпа у нéку вóду и едвá се извúко из нý.
- ушптркљá се свр. *разобáда се (о жовечеи́у).* – Волóви се ушптркљáли, не мóж и[х] повáтáмо.
- ушпрóен, -а, -о *који је уши́роен.*
- ушптрóн свр. *уши́роји.* – За чува́ње ушптрóи еднó вепрé.
- ушу́ћи се свр. 1. *обуче одеђу од лако носиво́ж, пáнко́ж, узодно́ж и сл. ма́теријала, обуче се лáгодно.* – Ушу́ћил се у лагари́ју, ће осебне. – Сабáјле се ушу́ћил у кошúљке, па дошáл куд мéне; 2. *дође.* – Ушу́ћил се на свáдбу бес пóклон.

Ф

фазáн м зоол. *фазан обични Phasianus colchicus L.* – На Ви́ник сам видѣл фазáна и фазáнку.

фазанѣрија ж *вештачко одџајалиштиѣ фазана*. – Има лóже кут фазанѣрију (*фазанерија се налази на Винуку*).

фазáнка ж зоол. *женка фазана*.

фазáнче с зоол. *младунче фазана*. – Кат сам прскáл лóже у Ви́ник, видѣл сам фазáнку и фазáнчићи.

фáла в. *вала*.

фáли несвр. в. *вали*.

фáли се несвр. в. *вали се*.

фали́нка ж в. *валинка*.

фáличан, -чна, -чно в. *валичан*.

фами́лија ж в. *вамиллија*.

фами́лијаз м в. *вамиллијаз*.

фами́лијарап, -рна, -рно в. *вамиллијарап*.

фангазѣра несвр. в. *ванџазира*.

фáрба несвр. *фиг. обмањује, вара*. – Кáжи истину, немóј ме фáрбаш.

фáрбица ж в. *варбица*.

фáрбичка ж в. *варбичка*.

фѣбрувар м в. *вебрувар*.

фѣдер м в. *ведер*.

фѣдерчак м в. *ведерчак*.

фѣдерче с в. *ведерче*.

фѣрма несвр. в. *верма*.

фѣрмене с в. *вермене*.

фѣс прил. 1. *појуњено до врха*. – Напунí га фѣс. – Ел фѣс? Ёсте, фѣс; 2. *довољно, достáа, мноџо, баш добро*. – Избíи га фѣс. – Заслужíл да га избíем фѣс.

фигу́ра ж в. *виџура*.

фијáкер м в. *вијакер*.

фијакерџија м в. *вијакерџија*.

фијóка ж в. *вијока*.

фíке, фíке узв. – Фíке, фíке - исѣко грање на ора́. – Фíке, фíке - с лопáту изврлíи вóду из вирчáк.

фíкне свр. 1. *одсече*. – Фíкни овúј грању, смíта ми; 2. *удари*. – Кад га фíкнем, ће ме запáнти; 3. *баци*. – Зóчс га фíкну на зѣмљу; 4. *оџује*. – Фíкнем муга мáјке.

фíкса ж в. *викса*.

фíкса несвр. в. *викса*.

фíлер м *најспíтнји аустроугарски новцац*. – Нѣмам ни фíлер (*од новца нема ништиа*).

филџáн м в. *вилџан*.

филџáнче с в. *вилџанче*.

фíн, -а, -о 1. *уџлађен, оџмен*. – Фíни нѣки лúди; 2. *фиг. прѣреден, лукав*. – Штó е он нѣки фíн човѣк, óће да ми узне свѣ. – Изр.: Штó си фíн.

финáнсија ж в. *винансија*.

финансѣра несвр. в. *винансира*.

финáнсиски, -а, -о в. *винансиски*.

фíно прил. 1. *лепо, добро*. – Куд вáс је свѣ фíно. – Їде свѣ фíно, нíгде не запíра; 2. *фиг. лукаво, подмукло*. – Прѣјди га фíно, да не осѣги.

фишѣк м в. *вишек*.

фишѣче с в. *вишече*.

флáша ж в. *влаша*.

флѣка ж *само у изразу*: Вáди флѣке (*списава коџа из неуџодне ситуације*)

флизу́ра ж *фризура*. – Умѣ да си дотѣра флизу́ру.

фли́нта ж в. *влинта*.

- флѝт м *фиг. смртѝ*. – Јá сам флѝт за њѝг.
- флѝт пумпа ж *пумпа за запрашивање од бува, ваши и сл.* – Кат смо били малѝчки, војници ни од бѝје с флѝт пумпу запрашише (*период од 1946-1948. год.*).
- флѝс узв. *пљус*. – Флѝс, удари га по образ.
- фóсна ж *дебела даска која се сѝпавља на скелу*. – Едвá подѝгомо фóсне на скелу.
- фрáј прил. *в. врај*.
- фрáјла ж *в. врајла*.
- фрáнковка ж *бот. врѝћа винове лозе*. – Јутре ће прскамо фрáнковку. – Винó од фрáнковку има нѝки посебит шмѝк.
- фрѝза ж *пољопривредна машина која служи за повришнску обраду земљинѝћа*. – Ђу кѝпим фрѝзу, нѝћу се више мѝчим.
- фрѝза несвр. *обрађује земљинѝће фрѝзом*. – Баштá фрѝза лóјзе, а мáти кóпа.
- фртáљ м *в. врѝћáљ*.
- фѝзбал м *в. вузбал*.
- фузбалѝр м *в. вузбалер*.
- фѝкса ж *в. вукса*.
- фуњáра м *пеј. безобразник, неваљалац*. – Испáл фуњáра, нѝ човек.
- фургóн м *в. коњски вагон*.
- фурупа ж *в. вуруна*.
- фурунче с *в. вурунче*.
- фѝтери м *мн. (јд. фѝтер) оквир врѝћа (прозора)*. – Мóра да промѝним фѝтери на врáга.
- фѝтерче с *дем. од фѝтер, оквирић*.
- фѝфа ж *пеј. неморална женска особа*. – Не мóж да нáјде девојку, него се вучѝ с нѝке фѝфе.
- фѝфица ж *дем. и хѝћ. од фуфа*.
- фѝ-фѝ, фѝ-фѝ, фѝ-фѝ узвик за подражавáње звука локомоѝиве која се креће.
- фушáри несвр. *ради офрље, неквалиѝтетно, фушери*.
- фушáрски, -а, -о *офрље урађен, неквалиѝтетан*. – Изр.: Фушарска рабóта.
- фушерáј м *нешѝто шѝћо је неквалиѝтетно, шѝћо је офрље урађено*. – Намештај, свѝ фушерáј. Нѝшта не јáко, свѝ слáбо.

Ц

- цá узвик за нежáѝиван одгóвор. – Имаш ли пáре да ми зáјмиш? Цá.
- цáвтѝње с *цветáње*.
- цáвтѝ несвр. *цветá*. – Ка[д] дóјде прóлет, свѝ пóчне да цáвтѝ.
- цáк оном. *оѝкуцај (о саѝу)*. – Сáт чѝка: цáк, цáк, цáк...
- цáк узв. *којим се означава ѝрскање сѝпа-*
кла или изражава звук удара тѝврдог ѝредмеѝа у сѝпáкло или метáлни ѝредмеѝ. – Сѝпá чáј у чáшу. Сáмо се чѝ цáк и онá се рáздвојн. – Сáмо што се стáвни, нѝшто учини цáк у пѝнѝер.
- цáкли несвр. *зледа неѝпремице, буљн (у козá), зледа оѝворених очију*. – Цáкли у мѝн као да са[м] му убѝл баштѝ у мáтер.

- цáкли се несвр. *блиста се*. – Кад мáти обрiше стáкло на лáмбу, онó се сáмо цáкли.
- цáкне свр. *пукне, прсне (о сiпаклу)*. – Пáзи да не цáкне пéнцер, до[к] га затвáраш.
- цáкће несвр. 1. *секира се, не осећа се добро*. – Цéлу недéљу цáкће, нéма писмо от сiна. – Нé зна кудé ју је детé, па сáл цáкће; 2. *сикће од беса*. – Кад га наљутиш, он сáмо цáкће. – Цáкће па ће пукне.
- цá-цá-цá-цá-цá-цá узвик *запрепаштења*. – Цá-цá-цá-цá-цá-цá! Црни сiне кáквó тóј нáпраи, кáквó?
- цáцка несвр. *ради нешто сiшно, пишаво*. – Узéла вéзиво, па цéл дáн цáцка у њéг.
- цáк узв. *в. цáк*.
- цáкум-пáкум прил. у *пiпiпiносiци, сáвним у реду*. – Тóј мóра да бóде цáкум-пáкум.
- цáпне свр. *уједе*. – Цáпну га кúче за нóгу, едвá га одбрани.
- цáр м изр.: *Идем кудé цáр иде пéшке*.
- цáрсто с *царствó*.
- цáрчé с 1. *царево деiте, царевић*; 2. *фиг. презашишћено деiте*. – У њiну кúћу се родило цáрчé, пáзе га као кáнку вóду на длáн. – Иде цáрчé.
- цвaли́ка ж *цваница*. – Удари́л га по цвaли́ке.
- цвеклó с бот. *цвекла*. – У селó се цвеклó рéтко садíло.
- цвёт м *пóред обичног значења оне беле жливице на вину*. – Увати́л се цвёт у вино, трéба га претáкамо.
- цветáк м *дем. и хиi. од цвeтi, цвeтiш*. – Тóри нéки цветáк у кóсу, да бóднеш пóубава.
- цвeтá ж *крава или овца са пeжом на челу и жлави*.
- цвeће с *пóред обичног*: – Увати́ло се цвeће на вино.
- цвeћице с *дем. и хиi. од цвeће*. – Јóтре Цвeтна недéља, ће идемо у цвeће да бóремо цвeћице (*нар. пeсма*).
- цвeћка ж *пеј. лош човек*. – И ти си ми нéка цвeћка.
- цвiка несвр. *боји се*. – Цвiка, не смé да улéгне у тóђо лóјзе.
- цвика́ње с *сiтрах, сiтраховање*.
- цврли несвр. *пече на јакој вапiри, више жори нешто шiто се пече*. – Тóри мéсо на жáр да се печé, овакóј га сáмо цврлиш.
- цврли́ка ж бот. *кукуиá Conium maculatum L.* – От цврли́ку смо прайли цéвке и штрцáлке.
- цврлeн, -а, -о *печен на јакој вапiри, више изгорео нешто шiто је пeчен*. – Овóј мéсо нé пeчено, нéго цврлeно.
- цврc, -та, -то *деч. чврстi*. – Др[ж] се цврcто, да не пáднеш.
- цврца несвр. *пије (о алкохолу)*. – Не иде на добрó, почéл да цврца.
- цврцка несвр. *пије (пóмало), пијуцка (о алкохолу)*. – Има обичај да цврцка.
- цврцкáње с *пијуцкање (о алкохолу)*. – Свáки дáн цврцкáње, и óтру се.
- цврцце свр. *пiвне (о алкохолу)*. – Бéше јáко вино. Цврцну едeнпóт, цврцну дрóги пóт, и опi се.
- цврчáње с *фиг. пáкање*. – Умири детé, њи́гóво ми цврчáње пробi уши.
- цврчi несвр. *фиг. пáче*. – Не дiрај га, да не цврчi.
- цéв м *мн. цéови цев*. – Купи́л цéови, ће увóди вóду у кúћу.
- цéвка ж *краiико шуи́ље дрвце од зове на које се намоiшава пeжа*. – Мóга цéвке на чекрк.
- цeвчeње с *фиг. и пеј. пијење алкохолних пића у великим количинама*.

- цѣвчи несвр. пеј. *пије алкохолна пића у великим количинама.* – Цѣвчи и вино и ракију.
- цѣгер м *зембиљ.* – На ваџар смо купили два цѣгера.
- цѣдило с *мајтерија или справа кроз коју се нешто цеди.* – Извади сирење ис цѣдило и исече га у велије. – Узе цѣдило да процеди маз.
- цѣдуља ж *листинић пайира на коме се нешто бележи.* – Дал му цѣдуљу да нешто напише.
- цѣдуљка ж *дем. од цѣдуља.* – Види каквó пише на овуј цѣдуљку.
- цѣл, -а, -о *цео.* – Изѣл цѣл лѣб. – Преспал цѣл дѣн.
- целолѣбоња м *особа која мноџо једе, ждѣроња.* – Целолѣбоња, не дѣза се од ручак док не поедѣ цѣл лѣб.
- цѣлцат, -а, -о *најчешће као допуна за појачавање значења придева цел:* Цѣлу цѣлцату годину сам болуваљ.
- цѣни несвр. – Пошто цѣниш тóј прасе?
- цѣњет, -а, -о *поштован, цењен.* – Мóј син цѣњет и у селó и у град.
- цѣпѣње с *цепање.*
- цѣпи несвр. 1. *цепа, дѣре (о обући, одећи).* – Цѣпи дрѣје као да су од артију; 2. *сече.* – Цѣпим дрва за кубѣ; 3. *фиг. халаљиво једе.* – Цѣпи мѣсо како вук.
- цѣпљанка ж 1. *цепаница.* – На дрвник остала сáмо една цѣпљанка, жѣнска дрва има колкó оћеш; 2. *пеј. бандоџава особа.* – С онуј цѣпљанку не мóш тэкóј лáко да излѣгнеш на крај.
- цѣпне свр. 1. *мало пацепа.* – Да цѣпнем нѣко дрвце за кубѣ; 2. *фиг. прецени, да превисоку цену.* – Цѣпнул голѣму цѣну, нѣкој тóј нѣће да му кúпи.
- цѣр м *бот. врста хрестиа Quercus cerris L.* – У наше брáниште свѣ сáм цѣр, нѣгде бýка.
- цѣрэк м *дем. и хлѣ.* од *цер.* – Изнѣкал цѣрэк у њѣву, ћу га пúштим да растѣ.
- цѣрэк м *место где има мноџо цѣрова, цѣрова шума.*
- цѣрѣка се несвр. *пеј. учестпало се смеје.* – Сáмо се цѣрѣка.
- цѣри се несвр. *пеј. бесциљно, без разлоџа, будаласто се смеје.* – Цѣри се ко вáрена главá.
- цѣрòвача ж *бот. врста дѣње чији пòловни пучају при сазревању.* – Мóј дѣда е куповáл сáмо дѣње цѣрòваче.
- цѣвли несвр. *пáче.* – Тѣке пóче да цѣвли. – Зештó ли цѣвли кáд га нѣкој не пѣпа?
- цѣвли-дѣвли несвр. *пáче.* – Јó[ш] се не чýје цѣвли-дѣвли. – Не пѣпај га, ће пóчне да цѣвли-дѣвли.
- цѣвне свр. 1. *писне, прòзовори.* – Кад му баштá подóкне, не смѣ ни да цѣвне; 2. *не прòпушта (о бурѣту).* – Затѣгал бýре, водá ни да цѣвне.
- цѣвун м *излазни део буке кроз који пѣче вода и својом снаџом удара на воденични виѣло покрећући ња.* – Изр.: Течѣ као на цѣвун.
- цѣгáнски јексѣр м *велики ексер четвртпастпòж облика (служи за везивање жрѣда).* – За венчанѣце ће ни трѣбају цѣгáнски јексѣри.
- цѣгáнско брѣме с *мали нарамак (количина сена, сламе, дрва и сл.) који се на леђима може понѣсти.* – Несѣм знáл да и цѣгáнско брѣме мóж да бýде тѣшко.
- цѣгáнско лѣто с *временски период од 12 дана пòсле Миѣрòвдана.* – Дошлó цѣгáнско лѣто. Цѣганчићи иду бóси. Рáдују се, ће дóјде Ђурђевдѣн.
- цѣганче с – Дошлó му цѣганче на бчи (*каже се деѣтеу коме се припавало*).
- Цѣганчићи м *зб. ом. од Цѣганче.* – Сѣје бýла брáшно, Цѣганчићи плáчу за бѣлу погáчу.

- цигáра ж *цигáреџа*. – Гледáл сам кáкó дéда умотóује дувáн у артију и прáви цигáру.
- цигáв, -а, -о *мршав, кржáв*. – Децá му нештó цигáва.
- цýле-мýле *пáрлоџ* којим се означава умлáвање. – Куд мéн нéма цýле-мýле, нéго рáбóта.
- цимéнт м *цемент*. – Купи́ цемент за тéмeљ.
- цимéнта ж *лонче од алуминијума или лима, пáлехати суд за воду*. – Узни цимéнту и напýни пýмпу с чóрбу (*бордовску*).
- циментíра несвр. *пáрвлади цементом неши́о*. – Решил да у недéљу циментíра пóдрум.
- цýнка несвр. *цмиздри, пáче без суза (о децèтý)*. – Иди види зéштó Мáрко цýнка.
- цýнца ж *слина*. – Виси́ му цýнца из нóс.
- цýпила ж *цýпела*. – Обýл нóве цýпиле.
- цýпилка ж *дем. и хип. од цýпила*. – Кудé úкаља цýпилку?
- цýркуз м -У нýнку кýћу свáки дóн цýркуз.
- цýцак м -Цýкну Стáна као лýта змија, цýцак цýче по гóру се вије (*нар. пeс-ма*).
- цицéљ м *не зна се значење речи. Уйó-пáрeбáва се у пóрeђeњу*: – Кисело као цицéљ.
- цýцце свр. *ударн*. – Кад га цýцнем, свítке ће му полетé.
- цмиздри несвр. *пáче*. – Пýшти га, нéка цмиздри, сáм ће се умíри.
- црвéпа землjá ж *землjá црвене боје*.
- црвенéје несвр. *добија црвену боју, црвени*. – Почéл да црвенéје у образи́.
- црвéпи несвр. *сúнди се*. – Нéћу да црвéним ни́ за кугá.
- црвéнци м мн. *посласи́ница од ошпáроџ*
- браина и шећера налик на пихтије*. – Мојá сестрá за Свéтог Ђорђу úвек прáви црвéнци.
- црвенчýца ж *руменило, црвенило*. – Доби́л црвенчýцу (*пóрумeно у лицу*).
- црвeњýкав, -а, -о *црвенкаст*. – Нéшто ми детé црвeњýкаво, мóжда има вáтру.
- црви јáјца несвр. *фиг. болује*. – Не слушáл дóктура па сéг црви јáјца.
- црвáр м *пеј. назив за човека из зрада*. – Дошли црвáри, не мóк се наедý.
- црвáрка ж *пеј. назив за жену из зрада*.
- црвó с *напéжа*. – Узни црвó и натóчи винó у букáру.
- црéп м 1. *суд*. – Сипи на кокóшке у црéп да пију вóду; 2. *саксија*. – Посадíла цвeће у црéпови. – За овóј цвeће овóј црéп ти е мáли.
- црeпáна ж *цилáна*.
- црепулáн м *велики хлеб пeчен у црепýли*. – Њи́ двојца смазáше црепулáн на ручáк.
- црепулáр м *занилýца који прáви црепýле*.
- црeшњá ж бот. *пáрeшњá Prunus avium L.*
- црeшњáк м *мeстó засађeно пáрeшњама, пáрeшњар*.
- црeшњáр м 1. бот. *врстá пáсуља*. – Запатíмо пасуљ црeшњáр. – Млóго се рáђа пасуљ црeшњáр; 2. *онај који воли да једе пáрeшње*. – Милáн, голéм црeшњáр, млóго вóли да едé црeшње; 3. *в. црeшњак*.
- црeшњáрка ж *она која воли да једе пáрeшње*. – Црeшњáрка, на црeшње би живéла.
- црeшњóв, -а, -о *који је од пáрeшње*. – Црeшњóв тóп.
- црeшњóвина ж *пáрeшњево дрво*. – Црeшњóвина, дрво за чýтуре.
- црквeн барјáк м *барјак који се носи на*

- дан *липија* заједно са дружим верским обележјима. – Црквен барјак носи најбољ момџк.
- црквѣно с одећа која се облачи кад се иде у цркву (*празнична*).
- црквѣно и мртвѣно с једино одело. – Тој ми е и црквѣно и мртвѣно.
- црквипште с 1. *месѣо око цркве*; 2. *месѣо где је била црква*.
- цркне свр. 1. пеј. *умре*. – Да знаш, кат цркнеш, на грѣб ти нећу излѣгнем; 2. *фиг. пукне, разбије (о сѣнаклу)*. – Цркну шишѣ на ламбу; 3. *изненада пошроши (о новцу)*. – Цркну стодинарка у оправку кола; 4. Да оћу да цркнем, да ви лакне. – Црко за воду. – Црко за лѣб. – Црко од рабѣту. – Цркне од бес.
- цркни-пукни *дечја иѣра*. На жорњи део савијених прстѣну руке (који је у облику слова О) сѣава се млад листѣ. Пре неѣо шѣо ће се дружом руком ударитѣи у листѣ, изжовара се: "Цркни-пукни" и изражава се жеља. Ако листѣ пукне, жеља се осѣварује, а ако не, жеља се не осѣварује. На пример: – Цркни-пукни, Јѣво, за Тодѣру!
- црн, -а, -о изр.: Нѣка узне и црну Циганку. – Црн па калайсан (*мноѣо црн*). – Црн обрѣз. – Црно и пѣклено.
- црна цѣгерка ж *црна цѣгерица*. – От свѣо мезѣ највише вѣлним да едѣм црну цѣгерку.
- црни глѣг м бот. *врстѣа жлоѣа*. – У Засадиште има црни глѣг.
- црни дрѣн м в. *дрен*.
- црније се несвр. *црни се*. – Нѣшто се црније у Чукѣр.
- црнина ж 1. бот. *врстѣа жрожѣа (пирокуйѣц)*. – У Равниште имамо сѣмо црнину, а у Виник плѣвдину; 2. *црна одећа (као знак жалѣстѣи)*. – Жалѣје, носи црнину.
- црни петѣк м *пребносно: несрећни дан*. –
- И на нег дошѣл црни петѣк.
- црница ж 1. бот. *врстѣа шрешње*. – Ђдомо црница па се умршкѣмо као праци; 2. бот. *врстѣа шљиве*. – Дѣда у сливѣк насадил: и бѣлице, и црнице, и тргѣнѣк, и пѣжегаче и другѣ сливе.
- цринка ж изр.: Не дѣ да ју се кѣже: "Цринке, црно ти дѣпе".
- цринкас, -ста, -сто *који је помало црн*.
- црно с непром. *црнина*. – Изр.: Нѣси црно. – Обѣкал црно. – Завил се у црно. – Скинул црно.
- црномањѣс, -та, -то *црномањѣстѣ*. – Црномањѣс, па млоѣо ѣбав.
- црниѣк м *црно вино*. – У[з] свињско печѣње иде црниѣк.
- цртѣнка ж *свеска за цртѣње са дебелим празним листѣовима*. – Кат сам јѣ ишѣл у шкѣлу, ми смо цртѣли у цртѣнку, а сѣг ѣѣци цртају у блѣк.
- цртѣње с *настѣавни предметѣи у сѣпарѣој шкѣли*. – У онѣј време, ми смо имѣли и пѣвање, и цртѣње и рѣчун и другѣ предметѣи.
- црѣца несвр. *црѣва, јѣко се сеѣира*. – Нѣка га, нек црѣца од мѣку, кад ником не мѣсли добрѣ. – Црѣца, па ће пукне.
- црѣцѣлак м 1. *сићуина сѣвар*. – Не купил кѣла, неѣо црѣцѣлак; 2. *фиг. сићушѣн човек*. – Глѣ колицик е, ко црѣцѣлак.
- црѣцѣлѣ с *дем. и хиѣ. од црѣцѣлак, обично се кѣже малѣм деѣшеѣу*.
- цѣг м *ѣуѣљѣај*. – Има голѣм цѣг.
- цѣга несвр. *пије, пиѣуѣка (о алѣкохолу)*. – Цѣга ли цѣга. – Навѣтил се па сѣмо цѣга.
- цѣгаѣе *фиг. с пијење, пиѣуѣкање (о алѣкохолу)*.
- цѣгни свр. *попије мало, пиѣуѣне*. – Цѣгни, ништа ти неће бѣде, сѣмо ће ѣши да ти поцрвенѣју.
- цѣкне (се) свр. *пољуби (се)*. – Ђѣде, цѣкни

- тётку у обр́аз; – Цу́кните се, цу́кните, што́ чéкате.
- цу́пе (сс) свр. *пољуби (се)*. – Цуну́ло пра́се мого́ре (*шала са малом децом*); – Цуну́ше се у обр́аз.
- цури́к узв. *нап̀ираџ, израз када се жели да се коња́ повуку нап̀ираџ, уназад*.
- цури́кне свр. *враи́ти коња́ уназад*. – Цури́кни ма́лко коња́.
- цури́цип, -а, -о *које п̀рипада цури, цури́цип*. – То е цу́рицин елѐк.
- цу́рка несвр. *по̀мало п̀ече, каи́ по каи́*. – Во́да из чешму́ са́мо цу́рка. – Цу́рка вино́ на бурму́.
- цу́рне свр. *п̀устити каи́, каи́не*. – Из ово́ј бу́ре вино́ цу́рка по̀ма́лко, а из ово́ј ни да цу́рне.
- цу́ца несвр. *малй̀реи́тира, зави́тлава*. – Докле́ ће да ме цу́ца, мисли да сам буда́ла? Обр́там но́в ли́с. – Са́мо ме цу́ца.
- цу́цка ж *цу́цла*. – Кэт сам би́л ма́ли, несѐм зна́л за цу́цку.

Ч

- чѐк прил. *чак*. – Отишѐл на рабѐту чѐк у Ру́јничко.
- чѐкѐлица ж *в. чѐкалица*.
- чѐс прил. *час, брзо*. – Чѐс поцрвени́, чѐс пожутѝ.
- чѐс-по-чѐс прил. *у више навраи́та, више п̀уи́та, једно за дру́жим*. – Чѐс-по-чѐс, па изви́ри на пѐнцер.
- чѐском прил. *зачас, часком*. – Чѐском ми донѐси во́ду, па се играј.
- чѐчка несвр. 1. *зади́ркује*. – Не чѐчкај де́цу кат су се заигра́ла; 2. *че́рка, ради нешѝто*. – Це́л дѐн нешто чѐчка у гради́ну. – Чѐчка нешто око мо́тор; 3. *чачка, зади́ркује*. – Не чѐчкај ме́чку.
- чѐчка се несвр. *зади́ркује се*. – Чѐчка се зде́цу, па му кри́в ђавол кѐд га избѝију.
- чѐчкалица ж *чачкалица*. – Шће ми чѐчкалица, мо́гу ја и без њу́ да исчѐчкам зу́б.
- чѐчкање с *зади́ркивање*. – Досади́ше ми с то́ј њи́но чѐчкање, мо́ра да и[х] би́ем.
- чѐчне свр. *ди́рте, п̀ецие, бо́цие*. – Ако ме чѐчне не́ћу му оста́нем дужан.
- чѐчпс сс свр. *ди́рте се, чачне се*. – Први се
- чѐчне, па изеде́ ћутѐк.
- ча́ м *чича*. – Ча́ Пѐтре, ђока те мо́ј де́да.
- ча́вка ж *фиг. женски по̀лни орџан*.
- чавкѐтина ж *ауџм. и п̀еј. од чавка*. – Ра-зграка́ла се една́ чавкѐтина, иди отѐра[ј] ју.
- чавра́ти се несвр. *измои́тава се, крвѐљи се*. – Не чавра́ти се, бу́ди ђзби́љан.
- чаву́ра ж *чаура*. – Као ма́ли наоди́ли смо чаву́ре у лојза́.
- чаву́рка ж *дем. од чавура, чаурица*. – По́сле ра́т смо по пу́тиње и по лојза́ наоди́ли бе́лисвет чаву́ре и чаву́рке.
- чавчи́ несвр. *по̀смаи́тра, ѓледа у небо*. – Сва́ко јутро гле́дамо кѐко де́да Ра́ка чавчи́ у не́бо и по́сле казу́је кѐкво́ ће вре́ме да бу́дне.
- ча́вчи, -а, -о *чавкин*. – Ча́вчо гњездо́.
- чајѐк м *дем. и хи́п. од чај*. – Ка[д] смо били ма́ли, ба́ба ни прави́ла чајѐк од бе́лу ра́ду.
- чај́че с *дем. и хи́п. од чај*. – Пи́ чај́че, да ти про́јде ка́шљнца.
- чакáрас, -та, -то *разрок, зрикав*. – Сва́ су

- јудеца чакáраста.
- чакíја** ж *бриџива, цejни ножић који се склапа у корице*. – Посеко се с чакí-ју.
- чакмáра** ж *чаџмара*. – Чакмáре су биле ретке у селó.
- чалија** ж бот. *врста пирња*. – Убóдо се на чалију.
- чамарлúга** ж *баџина са жлавичастим задебљањем на једном крају*. – Да несóм имáл чамарлúгу, едвá би се одбранíл од овчáрски кúчићи.
- чамóвина** ж изр.: Мерíше на чамóвину (*очекује се да премине*).
- чамóтиња** ж -Уватила га нека чамóтиња, па сáл спí.
- чамрéје** несвр. *којни, несџаје, жуби се физички и психички*. – Човéк слабéје и чамрéје док се не потíка.
- чáнтра** ж *ђачка пòрба*. – Ђáци у гáрд су носíли чáнтре, а мí у селó тóрбе направене о[д] тканице или пртене.
- чáнтра** несвр. *пíражи, испíражује, до-сађује пíражењем*. – Он је такáв човéк да мóже да чáнтра. Já тóј не мóгу, не дозвáља ми карáктер.
- чантраш** м 1. *онај који пíрави и пíродаје чанпíре*; 2. *онај који носи чанпíру*. – Чíм вíдим чантраша, óдма помíслим да е пóрезник.
- чапкáње** с *жажење по плићкој води или блапíу*.
- чáпка** се несвр. *жази по плићкој води или блипíу*. – Кат престáне кíша, децá излáзе ис кúћу и чáпкају се по вóду и блáто.
- чáпоњак** м 1. *пáпак у пíреживара, жоведа и ситíне сџоке*. – Свí узéше по мéсо, за мэн óстану чáпоњак; 2. *рожнаџи део на пáпку свиње*. – Едвá скпнú чáпоњци от свињú.
- чáпоњче** с *дем. и хпí. од чáпоњак*.
- чарапáн** м *бројалица*: Чáн, чáн, чарапáн, чарау́пе грíзе дúпе.
- чарау́пе** *бројалица*: Чáн, чáн, чарапáн, чарау́пе грíзе дúпе.
- чарлáма** ж *пòдвала, смнцалица, пакостí*. – Ударíше му чарлáму, па га поебáше.
- чаршáв** м *сџољак*. – На светóц су аста́ли прекрíени с чаршáви.
- чáс** ж *чистí, пòшпòвање, уважавање*. – Изр.: Свáка му чáс. – Чáс и чéс.
- чáсан**, -на, -но *чистíан, пòшпòен, честíшпí*. – Чáсно е погину́л. – Бíл је чáсан човéк.
- частéње** с *чаићење*. – Добíл сíна, па ни óка на частéње.
- чатéње** с 1. *пòйово чипшáње за време бo-жослужења*; 2. *давање савеџа, савеџòвање*. – Тóлко чатéње, а бн што си знáе знáе.
- чатí** несвр. 1. *чипá (о свештèнику)*. – И пòп чатí у кнйгу па погрéши, а кáмоли óн, детé, штó тék учи; 2. *жунђа*. – Сáмо си нéшто чатí по обóр; 3. *савеџује, жòвори*. – Чатéл му, не чатéл, тэкóв си е, кэкóв си е.
- чауш** м изр.: Ѐде као чауш. – Обúкал се као чауш.
- чáче** с мн. *чáчићи дем. и хпí. од чаши, врста пиквице која служи за украс*.
- чáша** ж бот. *врста пикве* *Legenaria vul-garis L. служи за захваџање воде*. – Узни чáшу па ме посíпи по рúке.
- чаширáн** м *онај који носи чакшире*. – О[д] дэ́нс ће и óн да бúде чаширáн.
- чаши́ре** ж *чакшире*. – Мúжи нóсе чаши́ре, а децá за́прешчићи.
- чáшка** ж 1. *чашица на колену*. – Ударíл се по чáшку, па затóј гíга; 2. *дем. и хпí. од чаши, чашица*. – Од еднú чáшку се óпи.
- чварúга** ж *чворуђа*. – Ѐма голéму чварúгу на гла́ву.

- чвѳр** м 1. *окружласић и врло тврдо део у дрвету*. – Кат купујеш доске, гледај да нeмају чвѳрови; 2. *израслина на злави*. – Има нeки чвѳрови по главу, не сме и[x] аперише; 3. *пеј. човек зазлавка*. – Чвѳр, свe по његово мѳра да се иде; 4. *пеј. досадна особа*. – Ене га онѳј чвѳр, од њeг се не мѳж посерeш.
- чворк** м *дем. и хит.* од *чвор, чворић*. – Овај доска нeма ни чворк.
- чворчe** с мн. чворчићи *дем. и хит.* од *чвор, чворић*. – Купић доске бес чвѳрови и чворчићи.
- чврc**, -та, -то *чврcић*. – Чврc у руке (*има јакe руке*).
- чe имћ**. од *чека, чекај*. – Чe да видим, па ћу ти кажем.
- чeбѳр** ж *чабар*. – Туримо поприку у чeбѳр.
- чeбрe** с *дем. од чeбѳр, мали чабар, чабрић*. – Остале јѳш еднѳ чeбрe споприку.
- чeврљуга** ж зоол. *пољска шeва Alsuda arvensis*.
- чeвљи** несвр. *сићинчари, зановeћи*. – Увек се најде нeко да га чeвљи.
- чeгрљив**, -а, -о *тврдо, каменит* (*о земљинићу*). – На крај ће орeмо онуј њиву у коју је земља чeгрљива.
- чeгрљива земља** ж *тврдо, каменит* *земљинићe*.
- чeгртљка** ж *дeчја иѳрачка*. – Мѳј брeт умe да нрeн чeгртљкe.
- чeзнeјe** несвр. *коћни, несћaje, тѳићe*. – И човeк сaмо жутeјe, ветрeјe, чeзнeјe.
- чeк имћ**. од *чека, чекај*. – Чeк да видим, па ћу ти дaм.
- чeкeтaло** с 1. *нарочитѳ обраћени комад дрвeћи везан за сандук са житѳом у воденици, ућире у ѳорњи воденични камен, тћe при њeговом окрeћању поћпреса житѳо и исћпреса за из сандука у доњи камен, ѳде се мeљe*. – Не чўe се чeкeтaло, дeдa укочил воденицу; 2. *пеј. човек који нешћтѳо нећпрeћтaно ѳовори, као да мeљe*. – Кат кўћу чeкeтaло, а у школу дубaр.
- чeкнe** свр. *сачека, ћричeка мaло*. – Ћу те чeкнeм мaлко, ал' нe млѳго.
- чeкрк** м *наћрaви за намѳћивањe калeмoвa*. – Док мaти тkaјe, дeтe ју мѳта цeвкe на чeкрк.
- чeкрлија** м *пеј. зрикавa, разрока особa*. – Чeкрлија, с еднѳ ѳко глeдa тaм, а з-дрўго овaм.
- чeкрлијас**, -та, -то *онај који је зрикав, разрок*.
- чeлaн** м *човек са великим челом*. – Дeцa су ју чeлaни и грубоглeднa.
- чeлaпa** ж *жeнска особa са великим челом*. – Онaј ли те чeлaнa изби? A-a!
- чeлeнкa** ж *пеј. злaвa*. – Разбћишe му чeлeнкy.
- чeлo** с – Сeдaл у чeлo, као да e кмeт.
- чeлoпeк** м *мeстѳо излoжeно сунцу*. – Идeмо на онaј чeлoпeк. Ёл га видиш?
- чeљaв**, -а, -о *наћрасић, икрћи, лoшe нарaви*. – Чeљaв, чeљaв, па нeмa кудe.
- чeљкo** м *пеј. наћрасићa, икрћиa особa, особa лoшe нарaви*. – Чeљкo, чeљaви, од мeн вишe ништa нeћe да добћш.
- чeљѳтинa** м в. *чeљкo*. – Чeљѳтинa се родил, чeљѳтинa ће и да ўмрe.
- чeљyc** м *влицa, чeљycић*. – Из чeљycти му испaдошe двa зўбa.
- чeнгeлe** ж мн. *звoздeнa кука*. – Кaд ошурћишe свинў, закaчишe ју на чeнгeлe.
- чeпaр** м 1. *пaњ, сломљeни део пaњa који се држи на њeму*. – Соплeго се на чeпaр; 2. *одломaк ћрућиa или зрaнe (мaхом ошћрић крајeвa) или велики ћрн*. – Убѳл се на чeпaр, па му зaгноћлa ногa.
- чeпeркo** м *пеј. човек мaлoѳa рaстћa*. – Њeгѳв врс пѳрaстe, ѳн ѳстaну чeпeркo.

- чѣпи** несвр. 1. *шпїрїка (о хлебу)*. – Дѣцо, не ваља да чѣпите лѣб, тражите да ви се да; 2. *ломцї, оїткїда*. – Чѣпи грањчице, оће да и[x] ужили; 3. изр.: Нѣћу да чѣпим уста (*нећу криво да ѓоворим*).
- чѣпи се** несвр. *кривѣли се, пїази*. – Мора да га бїем, чѣпи ми се.
- чѣпи краци** несвр. *оїпежано хода, једва хода*. – Пошл, а едвѣ чѣпи краци.
- чѣпка ж одломљена транчїца неке бїљке која служи за пресађивање**.
- черѣпа ж чараїа**. – Развртѣл черѣпе на пѣте.
- черѣпка ж дем. и хїп. од чараїа, чараїица**. – Исплѣто черѣпке за Слѣвка.
- чѣрга ж просїтирач од кучина**. – Ўвуче се у чѣрге и зѣспа.
- чѣргица ж дем. и хїп. од черѣа**. – С чѣргице се покрївамо, нѣмамо хѣбићи.
- Черкѣз м прїиадник черкѣнкоѓ народа**. – Черкѣзи су рушили цркву на Метѓ.
- черкѣз м оїасан, љуїп, зао човек**. – Немѓј да си черкѣз.
- черкѣски, -а, -о пеј. шїпїо прїиада оїаком, лошем човеку**. – Као да е ис черкѣску вамїлију, тѣкѓј изглѣда.
- чѣс ж часїї, уважаванье, пошїїовање**. – Вѓди му чѣс (*уважава ѓа*).
- честїт, -а, -о срећан**. – Честїто ви весѣље. – Честїта слѣва. – Свѣ му жїво и честїто бїло (*нар. пѣсма*).
- Честїти понедѣлник м Чистїи понедѣлак, први дан ускрїиѣѓ пїсїа**. – На Честїти понедѣлник свѣ се вѣрн на вѓду. Тѓг старн људи тудорїче.
- четалѣс, -та, -то раклѣсї**. – Нѣјдн четѣлас прѣт за мотавїлку.
- четѣлка ж раклѣа**. – Овѓј дрвѣѣ їма дѓбру четѣлку. Ћу га оцѣм да напрѣнм мѓтку за жїцу.
- четвѣри** несвр. *прѣже два пѣра волова у кола или пїлуѓ*. – Мора да четвѣримо, овѓј еднї волѓви не мѓж да извучѣ.
- четвѣрка ж сїрѣѓ од два пѣра волова**. – Напраїмо четвѣрку и извѣкомо кѓла из блѣто.
- четворїца-петїна зб. бр. четїворо-пїѣпоро**. – У прскѣње ће пѓјду четворїца-петїна људи да ни помѓгну. Трѣба мѣлко вїше лѣб да понесѣмо.
- чѣтврт м четїврїи део нечѣѓа, четївр-їїина**. – Кѓлко їзлеже? Кїло и чѣтврт. Дѓбро е, не одмѣљѣј. – Кѓлко е сѣти? Чѣтврт до ѓсам.
- четвртѣк м четїврїїак, четїврїїи дан у недељи**. – У четвртѣк се пѣда Свѣти Илїја.
- четвртїн м четїврїїина**. – Њѣму с мѣлко и половїн лѣб, а кѣмоли четвртїн.
- четерѣс бр. четїрдесїї**.
- чѣтри бр. четїтри**. – У чѣтри сѣта да ме разбѣдиш.
- чѣша се несвр. чѣше се**. – Ће се чѣша кудѣ га не сврбї.
- чешљугѣр м зоол. врстїа пїїице пѣвачице шарених боја**.
- чешмѣ ж чѣсма**. – Ѐдем на чешмѣ да завѣтим вѓду.
- чїбе узв. реч којом се одѓони пїас**. – Чїбе, чїбе, ѣј сѣс мѣн.
- чїбѣк м 1. шећерлема**. – Купїл чїбѣк од лѓкмана; 2. *леденица, висуљак на сїрѣхи*. – Покршїл свї чїбѣци на стрѣју.
- чїбукѣр м бот. врстїа шїбљѣа са ѓроздасїїм пїлодом. Средина сїѣабљике је шїїа као и код зове**. – Кѓзе млѓго вѓле да едѣ лїсје от чїбукѣр.
- чїбѣче с дем. и хїп. од чїбук (1)**. – Кѣд лѓкман дѓјде у сѣлѓ, мї за еднѓ јѣјцѣ купїмо еднѓ чїбѣче.
- чївијѣр м пеј. шїврдїца, шкрїїац**. – От

- чивијара не мџ да искáмчиш ни парку,
а кáмоли ди́нар.
- чивилѓк м *чивилук*. – Де́да у́век зака́чи
ба́рлу на чивилѓк.
- Чивличáп м *Турчин*. – А казáл Турчин, á
казáл Чивличáн – тѓј ти е исто.
- чивличáп м пеј. *о́птимач, зао, о́пак човек*.
– Нарађáл де́цу – чиву́ти и чивличáни.
Са́мо га резíле.
- чивличáпка ж пеј. *жена о́птимач, зла,
о́пака жена*. – Чивличáнка, ни́ког не
бре́нује, са́мо отíма и бие.
- чивличáпски, -ска, -ско *који при́пада чи-
вличáну*. – Изр.: Чивличáнска со́рта.
- чíвт м *пар*. – Исплéто двá чíвта черáпе.
- чíвта се несвр. *удара задњим но́гама (о
коњу, мађарцу)*. – Пáзи, Цвѓтко ѓће да
се чíвта.
- чивтѓ ж мн. *пар задњих ко́шића (у коња,
мађарца)*. – Ба́ца чивтѓ.
- чиву́т м *о́пак, лош човек*. – Бѓжи, íде
чиву́т.
- чиву́тин м в. *чиву́тí*.
- чиву́тка ж *о́паки, бездушина жена*. – Онáј
чиву́тка, пѓбн сву́ де́цу.
- чиву́че с мн. чиву́чићи *о́пако де́ше*. –
Изнарађáла сам чиву́чићи, нѓ де́цу.
- чíжма ж *чизма*.
- чикѓрче с в. *чикер-чивија*. – Деца́ се
игра́ла с ко́ла, па потика́ла чикѓрче.
- чикѓр-чивíја м *врста клина којим се
јарам при́чврши́ује за руду ко́ла*.
- чилáгер м пеј. *спíриц, очев бра́и; сваки
спíрици човек*. – Ё, мо́ј чилáгеру, не
мо́же тѓј такѓј.
- чíни несвр. 1. *боји, фарба*. – Чíни перá-
шке за Вели́гден; 2. *ради, прави*. – Чíни
добро́, немѓј лошо́; 3. *служи*. – Чíни му
измѓт; 4. *вреди, значи, треба*. – Áко ти
овáј књíга нешто чíни, узни ју.
- чíни се несвр. *причињава се, изгледа*. –
Свѓ ми се чíни да сам га нѓгде видѓл.
- чíнимиске прил. *по свој прилици,
изгледа, чини ми се*. – Чíнимиске да ће
па́да кíша.
- чíпка несвр. *ку́па (о де́тећу)*. – Áјде да
чíпкамо де́те.
- чíпка се несвр. *брчка се ножицама, ку́па
се (о де́тећу)*. – Áјде да се де́те чíпка.
- чира́к м *ученик који учи занáи, ше́рпи*. –
Мо́ра да б́удеш пр́во чира́к, па пѓсле
ка́лфа.
- чíс, -га, -то 1. *уредан, није пр́лав*. – У́век
чíс, нѓси чíсте дрѓје; 2. *у зѓвору не
зрѓши*. – Чíсто врѓви; 3. изр.: Чíс као
слáза (*није крив, невин*). – Чíс обра́з
(*пошћен*). – Чíс рачу́н (*пошћен*).
- чíс ле́б м *хлеб од пшенично́г брашна*. –
Ба́ба е месíла чíс ле́б за светѓц, Божíћ
и Вели́гден.
- чистѓње с *чишење*.
- чíсти несвр. 1. *чу́па коров*. – Чíсти њíву
от паламíду. – Чíсти лѓ́же от пирѓвину;
2. *треби*. – Чíсти пасу́љ; 3. *одржава
чистѓћу*. – Чíсти обѓр. – Чíсти
кошáру. – Чíсти по ку́ћу.
- чíсти се несвр. *фиг. склања се*. – Чíсти се
од мѓн.
- чистíна ж *проспѓр без распíња*. –
Идо́мо по шиблѓ́к, па излѓгомо на
чистíну.
- чистíнка ж *дем. од чистíна*.
- чíсто с 1. *чистѓћа*. – Живѓ у чíсто. –
Држе́ чíсто; 2. *непо-шежина*. – Ће се
увáти чíсто де́сет кíла.
- чíтав, -а, -о *фиг. паметан, нормалан*. –
Изр.: Нíе чíтав (*није нормалан*). – У
њíну вамíлију свí несу́ чíтави.
- чичáк м 1. *чичак* *Arctium lappa* L. – Пројдо
крос чичáк, па се свѓ учнчáк; 2. *фиг.
досадан човек*. – Залепíл се за мѓн онáј
чичáк. Не мо́к се одлѓпим од њѓг.

- чйча** м *сйриц, очев брайй; сваки сйтарији човек*. – С чйчу сам добро споредува́л, зато́ј ме и волёл. Од нёг мо́гу свё на́јубаво да ви при́чам.
- чичёвина** ж *сйричевина*. – Наследй́л чичёвину.
- чйчица** м пеј. *човечу́лак, омален, сићушан човек*. – Онако́ј убава и крупна ода́ла се за чйчицу.
- чйчка** несвр. – С чичёк чйчка са́мо де́цу.
- чкóља** ж *школа*. – Моја́ ба́ба не умеја́ла да ка́же шко́ла нёго чкóља.
- чма́вало** с *дремљивко, онај који мно́го сйава*. – Чма́вало, не мйсли да се дйгне.
- чмање** с пеј. *сйавање*. – Дóста чмање, диза́јте се, трéба се рабóти.
- чмй** несвр. пеј. *сйава*. – Са́мо чмй, ништа не рабóти.
- чмóше** несвр. пеј. *сйава*. – Свй се издиза́ли, а он јóш чмóше.
- чобанка** ж *искокано зрно кукуруза*. – Де́цо, ёл о́дете да испу́цам чобанке на кубё?
- чобрња́к** м *мой́ка којом се носе чаброви и дру́ги пйежи пйерейи*. – Одне́соше га двои́ца на чобрња́к (*пйошалица*).
- човёсто** с *човешй́тво*. – Ни́какво човёсто нёма.
- човечй́ште** с пеј. *нечовек, лош човек*. – Га́дно човечй́ште растё.
- чо́јен**, -а, -о *од чо́хе най́прављен, чо́хан*. – Чо́јене дрéје.
- чо́к** м *малйтер са више креча који се обично сйавља на пйафон*. – Ударимо чо́к.
- чоканье** с *куцање чашиама на слављу*. – Бес чоканье нёма пиёње.
- чоканье** с *флашица у којој се раније служила ракија*. – Сва́ко јутро попиё по еднó чоканье, више нё. – Слётка му
- ракии́ца кад ју пиё ис чоканье.
- чо́ка** се несвр. *куца се чашиама на слављу или ёсййиама и наздравља*. – А́ј се чо́камо. – Глédам кэко се чо́кају.
- чо́кпе** се свр. *куце се чашиом и наздрави*. – Чокну́ше се с чаше.
- чо́љав**, -а, -о *крив, искривљен*. – На но́ге му свй прсти чо́љави, ујаша́ли едён дру́ги.
- чопр́лька** несвр. *чейрка (о пйилейу)*. – Кат се пи́ле изведё, о́дма пóчне да чопр́лка.
- чопр́шка** несвр. *чейрка (о кокоши)*. – Цёл дён коко́шке чопр́шкају по бу́нйште.
- чо́рба** ж изр.: *Запржйше му чо́рбу (най́ако сйише)*. – Потечё чо́рба из нóс (*пйопече крв из носа*). – У сва́ку чо́рбу мироди́ја (*свуда се уйлиће*).
- чо́рбасто** с *опйи́ти назив за јело са више воде*. – Напра́ј нёшто чо́рбасто, да йма кэквó сложи́цу да кýсамо.
- чорбу́лак** м *ауэм. и пйеј. од чорба*. – Ни́кој нёће да едё чорбу́лак (*лоша чорба, лоше јело*).
- чу́ва** несвр. 1. *пйази да нешй́то не буде ошйпёшено, унишйпёно*. – Чу́вај здравље док мóжеш; 2. *надёледа*. – Чу́ва си башту́ и ма́тер; 3. *изводи на пйашу*. – На куга́ е дэнэс рёд да чу́ва кóзе и јари́ни?; 4. *шйпеди*. – Чу́ва па́ре за црни́ дани; 5. изр.: Чу́ва га како о́чи у гла́ву (*најбрижљивије пйази*). – Чу́ва га како кáпку во́ду на длáн (*брине за ко́жа*).
- чу́ва се** несвр. 1. *пйази се*. – Чу́вај се от про́мају. – Чу́вај се от кúче, да те не уáпе; 2. *склања се*. – Чу́вај се да те нёшто не удáри.
- чу́гаљ** м *чвор*. – Удёни иглу́ и завржи конэц у чу́гаљ.
- чудáк** м *чудан човек, особења́к*. – Изметнул се, чудáк. Свй пйирју́ју прс у нёга.
- чудёње** с *чуђење*. – Чудёње на свё стране.
- чудй́ло** с *чудо*. – Сва́каква ми чудй́ла

- дојдоше на сџн.
- чџе несвр. *чује*. – Изр.: На едно џво чџе, а на друго испџшта. – Чџе, ал’ не џје.
- чџе се несвр. *навраћа, јавља се*. – Нџшто се слабо чџе. – Не чџемо се.
- чџк ж *чекџ*. – Овај камен мџжеш да разбџеш само з-голџм чџк.
- чџка несвр. 1. *укуцава*. – Дџда узџл јексџр па га чџка у дирџк, трџба нџшто да закџчи на нџг; 2. *млаџи, ломи (о коноџли)*. – Јџтре ће чџкамо конџпље; 3. *удара, куца*. – Чџка у камен. – Чџка на пџнџер.
- чџка ж *џоло брдо*. – Били смо на Ёмску чџку.
- чџкање с *луџање, куцање, ударање*. – Ис паџмет ме џстера тџј џино чџкање.
- чџкараџ м фиг. *саџ*. – Не навџ чџкараџ да ми свџни, па задоџни на пџсал.
- чџкне свр. *куџне, луџне, удари*. – Изр.: Да чџкнем у дрво (*каже се ономе који је пџсле дуџоџ времена доџао коме у кућу*). На пџример: Да чџкнем у дрво, еве га џде џјка).
- чџкне се свр. 1. *пџвреди се*. – Чџкнџ се по пџрс; 2. фиг. *оџамџџи се, доџе себи, освесџџи се*. – Чџкни се у главу, видиш да те свџ заџбавају.
- чџкнут, -а, -о пеј. *луџкасџ, џакнуџ*. – Мџлко е чџкнут, пџшти га.
- чџкче с *дем. и хџп. од чџк, мали чекџ*. – Ёзни чџкче па разбџвај ораси.
- чџк, чџк *узвик који се изражава куцање*.
- чџљ, -а, -о који *неми ухџ*. – Чџљ на едно џво.
- чџља ж 1. *обраџена џрана или младо дрво са најмање пџри рачве, џако да може да сџџоји на пџри роџа односно пџри ножице*; 2. *чџбанска пџра (она се иџра на пџај начин иџџо се пџџоџама са одреџеноџ месџа џаџа чуља)*. – Ёј се џграмо чџљу.
- чџљи џши несвр. *наџреже уши, да чује нешџџо*. – Чџљи џши као кџче.
- чџљко м *особа без уха*.
- чџма ж *женска особа раичџџане косе*. – Ёде као чџма, нџма за џу чџшаљ.
- чџмав, -а, -о *неочџџан, разбарушен*. – Очџшљај се, да не џдеш чџмав.
- чџр м *дџм*. – Дџгал се чџр по сџбу, ништа се не види.
- чџри несвр. *дџми*. – Угџси кубџда не чџри.
- чџри се несвр. *дџми се, пџши се*. – Нџшто се у пџље чџри.
- чџрка несвр. пеј. *пџреџџура (пџо нечџму), пџреџџура, меша*. – Чџрка као свиџа.
- чџркање с *пџреџџурање, пџрџврџање, мешање*. – Чџркање по тџђе стџари га довџло дотлџ да га свџ у кућу мрџе.
- чџтура ж 1. *пџредметџ за пџуцање усџџџавање суве пџаџрике, пџрави се од пџрешњевоџ пџруџца који се одозџо издуби скоро до дна*. – Стуџа попџрку у чџтуру; 2. пеј. *џлава*. – Онџлку чџтуру заметнџл, а ништа си у џу нџма; 3. *џлуџа особа*. – Не мџж му докаџеш у чџтуру. – Едџа га погодџ у чџтуру.
- чџтурас, -та, -то *здейасџ, незџраџан*. – Нџкако ми изглџда чџтурас.
- чџтурка с *дем. и хџп. од чџџџура*. – Дџда џзе црешњџв трупџц и од нџг нџпран чџтурку. И више ју не заџмамо.
- чџчек м *чџчек, народна иџра*. – Ёграју чџчек па н-умеју да се заустџје.
- чџчка ж *мала сџџолица на пџри ноџе, пџроноџска*. – Млџго сам волџл да седџм на дџдину чџчку.
- чџчкиџа ж *дем. и хџп. од чџчка*. – Сви џмају чџчке за седџње, а јџ чџчкиџу.

Ц

- цэбэлэк м *јевѣиноѡи, баѡаѡела*. – Дэнэс цэбэлэк на пијац.
- ца́ узв. – Ц́а или б́у.
- цабэлэк м в. *цэбэлэк*.
- цабалэк м в. *цэбэлэк*.
- цабалук м в. *цэбэлэк*.
- цабалучина ж в. *цэбэлэк*.
- ца́бе прил. 1. *бесѡлаѡно*. – Да ми га ца́бе даваш, не́ћу га ўзем; 2. *врло јевѣино, ѡ веома ниској цени*. – Ц́абе га ўзе; 3. *узлуд*. – Ц́абе га чекаш. Неће дојде. Ће видиш.
- цаболэбоња м пеј. *нерадник, ѡѡован*. – Изнарајала сам цаболэбоње, нѡкој ништа ни да пѡпне, сви чекају да дрўги рабѡти.
- цавэља се несвр. в. *ѡрвэља се*. – Гледам кэко се цавэљају.
- цавэљање с в. *ѡрвэљање*. – У цавэљање разврца гаће на дўпе.
- цавэљ-давэљ м *одојче*. – Заг.: Кэквѡ е тѡј: цавэљ-давэљ?
- ца́вка несвр. *кевће*. – Ц́авка за комат лэб.
- ца́да ж *бежање, беѡ*. – Изр.: Ува́ти ца́ду (*бежи*).
- ца́ка несвр. 1. *ѡлами, ѡласно ѡвори*. – Не ца́кајте, нестѡ Цѡгани!; 2. *захѡева, шѡѡе, ѡражи*. – Не мѡже а да не ца́ка о[д] дрўгога.
- цакури́на ж *сѡтари ѡцеѡани цак*. – Узни онўј цакури́ну, па набѡри штѡр за свиње.
- цакури́нка ж *мали цак*. – Овај цакури́нка пуна с тўсак.
- цамбáз м *осион, безобразан човек*. – Ако е цамбáз, не́ Бог. И за нег има лэк. – Прэеба ме онј цамбáз.
- цанáрка ж бот. *врѡѡа шљиве, цанарика*. – У слива́к смо има́ли жу́те, црне и црвене сли́ве цанáрке.
- цандáр м *жандарм*. – Дојдѡше цандáри и отерáше га у áпсу.
- цандáрин м в. *цандар*.
- цандáрка прид. непр. *који има ѡлаву боју, ѡлав*. – У цандáрку ћу мѡстим прећу.
- цандáркас, -та, -то *који ѡрелазу у ѡлаво, ѡлавкаѡѡ*.
- цандарлѡв, -а, -о *ѡлав (о боју)*. – Умэсти вўну у цандарлѡво.
- цандрлѡв, -а, -о *ѡрѡав, наѡрасѡѡ, човек који се лако ѡуѡи, свадљив*. – Млѡго е цандрлѡв, не да́ ни да се пѡпне.
- ца́њка несвр. *ѡражи, ѡроси*. – Ц́ањка као Цѡганин.
- ца́па се несвр. *риѡа се, оѡи́ре се, ѡроѡѡни се, сваѡа се*. – Чѡ[м] му не́ пра́во, ѡдма пѡчне да се ца́па. – Ц́апа се, ѡће да побэгне.
- цапа́ње с *оѡирање, ѡроѡѡвљење, оѡи́манье, сваѡа*. – У онј цапа́ње ўдари ме у цвали́ке па ме ѡсакати.
- ца́са се несвр. *љуѡи се*. – Чѡ[м] му не́што не́ пра́во, ѡдма пѡчне да се ца́са.
- ца́сне свр. *ѡресне, снажно ўдари*. – Ц́асни га, да те ви́ше не пѡпа.
- ца́сне се свр. *ѡресне се*. – Не́ беше му пра́во, па се ца́сну ѡсам.
- цбу́њ м *жбун*. – Уплаши́ се кад не́што шу́шну у цбу́њ.
- цбу́ње с зб. им. *жбуње*. – Улэгомо у не́ко цбу́ње н залута́мо.
- цво́кне свр. *удари (о ѡлави)*. – Цво́кну га с ка́мен у гла́ву и пу́шти му крв.
- цво́рне свр. в. *цвокне*.
- цга́н м *многѡ, мношѡво сиѡне деце*. – Кўј да изра́ни онѡлки цга́н?

цѣва ж *џалама*. – Дігоше цѣву.

цѣвгало с 1. *сѣјница на ралици*. – Расклатило ми се цѣвгало, мора га стѣгнем; 2. фиг. *џаламција*. – Цѣвгало, на галаму вага.

цѣвиз ж *велики ексер*. – Узе цѣвиз и забн га у дирѣк.

цѣзва ж *бакарна посуда за кување кафе*.

целѣскује несвр. *савећује, указује на лоше понашање*. – Деца су почѣла да ти крадну, трѣба малко да и[х] целѣскујеш.

цѣм м *врѣћа пѣкмеза*. – Ми прајмо пѣкмез а оні цѣм. Їзмеђу пѣкмез и цѣм нѣма нѣка голѣма рѣзлика.

цѣмбѣне свр. *зайјурн*. – Кудѣ цѣмбѣсте ѱмит? Нѣма с каквѣ да пометѣм обѣр.

цѣмбѣше сс свр. *несѣпане, изѣуби се*. – Кудѣ ли се цѣмбѣса бѣш сѣг кад ми највише трѣба?

цѣмпир м *цѣмпер*. – Развртѣл лѣктови на цѣмпир.

цѣмпирче с дем. и хпѣ. од *цѣмпир*. – Мати ми за Божић исплѣла цѣмпирче.

цѣнабѣт (само у мушком роду) *љућ, најрасипѣ, зао човек*. – Цѣнабѣт башта, цѣнабѣт мати, цѣнабѣт детѣ. Сви цѣнабѣт. сви. Затѣј и нѣмају друсто и нѣко им и не доѣди у кѣћу.

цѣпабѣтлук м *најрасипѣстѣ, ѣрѣавостѣ*. – Видѣл да ће з-цѣпабѣтлук да пропадне, па се попрајл.

цѣпѣрка ж *в. цѣпѣрка*.

цѣпѣк м дем. и хпѣ. од *цѣп*. – Даде ми ујка паркѣ, а ја ју тури у цѣпѣк.

цѣрѣма узв. *расѣперѣња, олакшања*. – Цѣрѣма га.

цѣбан м *дрвени суд у који пѣче ракија приликом пѣчења, жбан*.

цѣбра ж фиг. *слаба ракија*. – Изнѣл нѣку цѣбру да пиѣмо. И ѣн ми е нѣки гѣзда.

цѣбрѣсан, -а, -ѣ који *мирише на цѣбру, замазан у цѣбру*. – Скинн тѣј цѣбрѣсане

чашире, да и[х] оперѣм.

цѣвци мѣз м изр.: Вади му цѣвци мѣз (*мучи, кѣчи*).

цѣгѣрка ж *цѣгѣрица*. – Изр.: Поѣдоше ми цѣгѣрку (*саѣрѣше, уѣроѣасѣише*). – Мала деца едѣ лѣб, а голѣма цѣгѣрку.

цѣгѣрчица ж дем. и хпѣ. од *цѣгѣрка*. – За мѣзѣ изнѣли и цѣгѣрчицу.

цѣгѣла несвр. *расѣе у висину*. – Почѣл да цѣгѣла, мора му купѣјем нѣви опѣнци и нѣве дрѣје.

цѣгѣлас, -та, -то *висок, израсѣао у висину*. – У нѣну вамѣлију сви мѣшки су цѣгѣласти.

цѣнка ж *љућна, сѣћна ѣѣрика*. – дљути га цѣнка, па сѣмо сѣће.

цѣпче с дем. и хпѣ. од *цѣпка, ѣућна ѣѣричица*. – Узни цѣпче, да се ѣљугнш.

цѣван м пеј. *ѣросѣак*. – Дружи се с нѣки цѣвани. Нѣће излѣгне на добрѣ.

цѣгѣан м *чукаљ*. – Їмам цѣгѣани на нѣге, за мѣн трѣба ширѣки опѣнци а нѣ цѣпиле.

цѣка ж *женски блуза са дѣжим рукавима*. – Мати ми сѣшѣла цѣку од ѣбавѣ бѣсмо.

цѣмба ж *избѣчина, неравнина (обично на ѣућу од сасушеноѣ или смрзнућоѣ блаѣпа)*.

цѣмбас, -та, -то *нераван, ѣун избѣчина (ѣ ѣућу)*. – Едѣа се доѣукомо дѣм по онѣј цѣмбас пѣт.

цѣпцула ж *ледѣница на обући*. – Наватѣлс ми сс цѣпцуле на врѣе и опѣнци, па не мѣгу да и[х] одврѣжем.

цѣпалица ж 1. пеј. *ноѣа*. – Нѣкад нѣ опрѣл цѣпалице, па смрди као јаѣац; 2. пеј. *обућа*. – Скидај цѣпалице па улѣгни у кѣћу. – З-блатнѣве цѣпалице ѣлеже у кѣћу.

цѣпаличка ж дем. и хпѣ. од *цѣпалица* (1. и 2.).

цѣпка ж *сѣвар, одећа*. – Узе си цѣпке и

бде не кућу.

цубе с 1. *женска хаљина слична хурдији*. –

Прэко цоку обукла цубе; 2. *пеј. тиска, мала особа*. – Он голэм, не личи му да узне цубе за жену.

цубенце с *дем. и хит. од цубе* (1. и 2.). –

Обуче цубенце, па излэже на оро. – Мужок, за њэг је цубенце, а не нека дрўсна.

цувати м *памети*. – Порасал а цувати још не добил.

цукац м *пас луталица*. – Едон ме цукац уапа за дебело месо.

цукела м и ж *неприсијојна, зла особа*. –

Онуж цукелу нећу више да видиму наш обор. – Цукело една, што си бил Доцка?

цулов м *простиак*. – Не дружи се с паметни,

него све с неки цулови. – Он је обичан цулов.

цумбус м *лом*. – Опили се па направили

цумбус.

цумлэ прил. *скупи, заједно, у зомили*. –

Отидоше цумлэ, никој не остаде.

цупче с в. *цубенце*. – Још цупче да обучем,

па ћу излэгнем. – Вуче се с едно цупче.

Ш

шакља м *особа која није на свом месџу, с којом нешто није у реду*.

шэлэбб (само у мушком роду) *онај који је скренуо, шенуо, сванића прича, баље-зла, који је ћакнућ*. – Не слўшај га, малко е шэлэбб.

шопка несвр. *шапуће*. – Погркавел па сáмо шопка.

шопкање с *шаптање, шапућанье*. – Едва се чуло њино шопкање.

шопне свр. *шапне, изговори шапнотом*. – Видо кэко му нешто шопну на ўво.

шопкони м *шапавко, будала*. – Шэшкони, ништа си живо не зна.

шавэља несвр. *кривудава иде, шептура се*. – Шавэљају му тóчкови на кола. – Шавэља кад иде.

шаволэ м *отизак елијасити дрвени суд оћасан обручима, при дну ужи, а с зорње сћране оћворен*. – Оперн шаволэ, јутре ће претáкамо вино.

шајак м *вретиа зрубе чохе*. – Зими носим от шајак панталоне.

шајачан, -чна, -чно *који је од шајка*. – Обукал се у шајачне дрэје.

шајка ж *шајкача*. – Шајка му преклопила ўши.

шакопис м *шалэ. рукопис*. – Дáј писанку да видим кэкэв ти е шакопис.

шали се несвр. – Несэм тел, шалил сам се (*извињенье за јак ударац*). – Несмо се били, сáмо смо се шалили (*оћправдање за шучу*).

шалција м *шалцивија*. – Дэда Ли́ла би́л и шалција и озбиљан човек.

шалцика ж *жена шалцивија*. – Старе жене су билэ шалцике, волеле су з-дэцу да се нашале.

шапац м *ров*. – Не могамо да прерипимо шапац, па падомо у њэг.

шангарэпа ж бот. *мрква* *Daucus carota* L.

шантав, -а, -о *који је дефективан*. – Шантав у ноге. – Шантав у главу.

шантртав, -а, -о *хром, шепав*. – За резил, у кућу сви прави, а дете шантртаво.

шапа ж *пеј. рука, шака*. – Крал па му пребили обе шапе.

шапетипа ж *аузм. и пэј. од шапа, велика рука, шака*. – Занесе ме кад ме удари с

- онуј шапетину.
- шарѓк** м *п̄рва зрела зрна ж̄рожђа у ви-
ножраду*. – Већ се јавил шарѓк.
- шара** несвр. 1. *шврља*. – Узело дете плавец
па шара по листови от писанку; 2.
изводи шаре. – Убаво шара ћелим; 3.
црѓи шаре. – Шара јажца за Велигден.
- шареније** се несвр. *шарени се*. – Нешто се
горе шареније.
- шареникакав**, -ква, -кво шаљ. *никакав,
непосѓиојећи*. – Обукал се у шареника-
кво.
- шарѓнкас**, -та, -то *шаренкасӣ, у више
боја*. – Воли да се обуче у шарѓнкасто,
да сви глѓдају у њѓг.
- шарка** ж *ж̄воздени оков п̄омоћу кожа су
п̄ричвршћени оквир враѓиа, п̄зорска
крила и др.* – Подмажи шарке да не
скрѓе.
- шарѓв** м неј. изр.: Истѓза се као шарѓв на
паздѓр (*каже се ленишѓини*).
- шару́нка** ж бот. *врѓиа јабуке*. – Шару́нка
се берѓ око Крстѓвдан.
- шатра** ж изр.: П̄рави се шатра (*п̄рави се
луд, п̄рави се да не разуме*).
- шатра** Мико изр.: Шатра Мико да не види
нико (*каже се варалици, ономе који
воли да краде*).
- шатра-патра** с *п̄енико ходање (ж̄ѓање),
вучѓне ноже у ошѓжаном ходању,
ходање као п̄аѓка*. – И ја, шатра-патра,
шатра-патра, и дојдо ку[д] тѓб. А ти
здрав не мѓж да дојдеш куд мѓн.
- шафѓль** м в. *шавѓль*.
- шачка** ж *дем. и хѓӣ. од шака, дечја шака*.
– Даж ми шачку ориз.
- шашав**, -а, -о *будаласѓӣ, луцкасѓӣ, ћакнуѓӣ*.
– П̄рави се шашав. – Нѓкако су му свѓ
деца шашава.
- шашавѓје** несвр. *бесни, лудује*. – А дој-
дем, ѓн пѓчне да шашавѓје.
- шашавѓло** с *лудовање, бесовање, луди-
ло*. – Уватило га нѓко шашавѓло, па
бесни по обѓр.
- шашавлѓк** м *будаласѓӣтина, шашав п̄о-
сѓуѓак*. – П̄рави нѓки шашавлѓци.
- шашѓр** м *шешир*. – Пѓлцер мѓмак, нѓси
шашѓр.
- шашкѓн** м в. *шѓникѓн*.
- шашко** м в. *шѓникѓн*.
- шашна** ж *жена будала, шашава жена*. –
Шашна, не види да сви упѓрају п̄рс у
њу.
- швар** м деч. *заврѓиањ, наврѓиањ*. – Избѓше
ме што сам затрл едѓн швар.
- шви́ка** несвр. *избаца измеѓӣ (о живини)*.
- шви́кља** м *онај који не може да задржи
сѓѓолицу п̄а честѓо одлази у нужник*.
- шви́кна** ж *женска особа која не може да
задржи сѓѓолицу п̄а честѓо одлази у
нужник*.
- шви́кне** свр. *избаци измеѓӣ (о живини)*.
- шви́рка** несвр. 1. *звѓжди, звѓждуѓе*. –
Онѓлко малѓчко па зна већ да шви́рка, а
ти бицман н-умѓш; 2. *фиг. п̄ије (о
алкохолу)*. – Добро шви́рка, нѓк му нѓ
на урок; 3. *фиг. болује*. – Нѓ се пазѓл, па
сѓг шви́рка.
- швиркање** с *звѓждање, звѓждукање*. –
Уживам у дѓчјо швиркање.
- шви́рне** свр. 1. *завѓжди*. – Швирну му, ал'
ѓн глѓв, нѓ ме чуљ; 2. *фиг. п̄ѓије (о
алкохолу)*. – Швирнумо по нѓку па се
опѓмо. – Шви́рни, па да ти сѓпнем.
- швѓрц** прил. *нема нишѓӣа, осѓпане без
ичѓѓа*. – Изр.: Сѓк сам швѓрц.
- швра́ка** ж зоол. *сврака*. – Долете еднѓ
швра́ка, увати пѓле и ѓднесе га.
- швра́копис** м шаљ. *ружан рукоѓис*. –
Нѓћу овѓј швра́копис да глѓдам.
Обрѓиши таблицу па пѓново писуј.
- швра́че** с *дем. и хѓӣ. од шврака, сврачић*. –

- Дóлете еднó шв́раче на јабуку. Отѣрај га да не увáти нѣко пиле.
- шв́раче нóге ж шaљ. *шкрабоџина*. – У његову писáнку мóж да видѣш сáмо шв́раче нóге. ништа дрúго.
- шв́рачи, -а, -о *св́рачији, шѣо припада св́раки*. – У св́рачо гњездó видóмо малѣчки шв́рачићи.
- шв́рц, шв́рц *узвик којим се означава избацивање воде из шѣирицаљке*. – И шв́рц, шв́рц! Свѣга упрскá!
- шѣв м *шеф, сѣпарешина*. – Мóј шѣв добáр као лѣбац.
- шевaри́ше несвр. *запѣива буре, кацу и сл. шеваром (о пѣнићеру)*. – Мóра да óкнем пѣнтера да ми шевaри́ше бáчву.
- шевѣљ-девѣљ прил. *овако-онако, леводесно, некако несѣабилно (о малом деѣпѣу кад проходава)*. – Дѣгну се на нóге и шевѣљ-девѣљ пóче да óди.
- шевтели́ја ж *врсѣа воћа, налик на кајсију али је сѣпѣија*. – Дѣнóс лúди скóро и нѣ знају кáко изглѣда шевтели́ја.
- шевтели́ка ж *дем. и хѣп. од шевѣтелија*. – Їмамо двѣ шевтели́ке у лóжзе. – Откинú нѣку шевтели́ку за дѣцу.
- шевтели́че с *дем. и хѣп. од шевѣтелија*. – Онóј шевтели́че у Равниште преродѣло. – Понѣси нѣко шевтели́че за дѣцу.
- шѣга ж *шала, пòдсмех, сѣрдња*. – Тѣрају си шѣгу с њѣга. – Изр.: Би́је шѣгу (*пòдсмѣва се коме*).
- шѣмшир м бот. *шѣмшир Vixus sempervirens L.*
- шѣндaло-пѣндaло с *сѣпѣо*. – Заг.: Пратѣла ме мáти да ми дáш шѣндaло-пѣндaло, да пошѣндам, да попѣндам, па ћу ти гaврѣм.
- шѣне свр. *пòмери пaмећу, пòлуди*. – Спромá, шенúл, па га одвѣзли у Топóлницу.
- шѣни несвр. *фиг. и пеј. пòнизно сѣпѣји, пòнизно моли, пѣзи (о човеку)*. – Ће шѣни као кúче за комáт.
- шѣнут, -а, -о *будаласѣи, луцкасѣи*. – Мáлко е шѣнут, бѣж од њѣг.
- шѣрбѣт м *пѣоли најшѣтак који се п̀рави на п̀ајначин шѣо се у п̀режорели шећер сѣа вода и п̀рокува; п̀омаже код п̀рехладе*. – Нап̀рај ми шѣрбѣт, нѣшто сам се преладѣл.
- шѣс-пѣг узв. – Куд мѣн нѣма шѣс-пѣг, ѣма се рабóти.
- шѣстѣна ж *шѣстѣорѣца*. – Нáс шѣстѣна овóј ће зóчóс да урабóтимо.
- шѣсто нѣбо с *дѣчја иѣра, школица*. – И мѣ, мушкарчићи, смо се у школу игрáли шѣсто нѣбо.
- шѣтaлица ж *в. шѣтaљка*.
- шѣтaљка ж *п̀ијење ракије када се са сѣола склaња мезе да би се сервирало јело*. – Дѣза се мезѣ, гóсти п̀ију шѣтaљку.
- шѣтáч м *онај који се шѣа*. – Госпóдин, голѣм шѣтáч.
- шѣфтели́ја ж *в. шевѣтелија*. – Кóј не видѣ дугу, дугачка му шѣја, као шѣфтели́ја (*дѣч. п̀ошaлица*).
- шѣфтели́ка ж *в. шевѣтелика*.
- шѣфтели́че с *в. шевѣтеличе*.
- шѣба ж *шума*. – Отишóл у шѣбу за дрва.
- шѣбaци́ја м *бѣп̀ослaчар, нерадник, јѣбнѣтaр*. – Шѣбaци́ја, ће учѣ нѣког кáко трѣба да се рабóти.
- шѣбљѣнка ж *п̀рушѣн*. – Ўзе шѣбљѣнку па му нáмодри дупѣнце.
- шѣбѣ свр. *удари (о п̀рушѣу и сл.)*. – Шѣбну ме грáнка по обрáз.
- шѣвѣње с – Шѣвѣње му нѣ добрó, ѣдем ку[д] дрúгог мáјсторa.
- шѣја ж *врaтѣ*. – Изр.: Истегљѣл шѣју (*омриавио*). – Заврѣне шѣју (*уп̀роп̀асѣти некога, унишѣти*). – Нѣне шѣја него врáт (*п̀о је једно шѣо*). – Прекрѣвѣл шѣју (*умро*). – Савѣје шѣју (*п̀омири се са судбином, п̀окори се*).

шијичка ж дем. и хип. од шија. – Истеглајл шијичку (*мноџо ослабио*).

шика несвр. *избија у снажном млазу, тече*. – Шика му крв из нос.

шикпе свр. *попече*. – Шикну му крв из нос.

шилце с дем. и хип. од шило. – Дај ми шилце да пробušим рупицу на опуту.

шилџк м *шилџак*. – Дери кожу на шилџк (*каже се ономе ко је нешто тешко скривно*).

шиљежé с мн. *шиљежићи бравче на прелазу из прве у другу жодшту*. – Имам неколко шилежићи на продаву.

шиљер м *вино које је направљено додавањем воде у комину*. – Газде пију шилер, а слуге бело вино.

шиљи несвр. 1. *подрезује (о оловци)*. – И тој ми е неки ђак, чэс по чэс па шилји плавез; 2. *прави врх (о коцу)*. – Људи зими шилје колци за лџзе. 3. Шилји паче (*живи безбрижно, не секира се*).

шиљка се несвр. *проводи се, лениваује*. – Док сви рабџте, он се шилка.

шиљко м пеј. *човек са шилџастом жлавом*. – Изби ме шилко. – Има шилџасту главу, па га ђкају шилко.

шиша ж *метални круж око шочкова на колима*. – Мѳра да променим шине на предњи тѳчковни, мѳлѳго се изэле.

шишик м *дрвени, округли суд; хватао око 10 kg*. – Дал са[м] му двá шниика жито.

шињер м *шињел, дуџачак капуй*. – Обукал шињер па му тѳпло.

шипѳк м бот. *дивља ружа Rosa canina L.*

шипарé с *млада живошине*. – Отишѳл на пијаца да кѳпи едно шипарé да га чувамо.

шипка ж пеј. *ноѳа*. – Савил шипке па ћутѳ.

ширина ж *просѳрано земљинише*. – Излѳгомо на едну голему ширину. –

Ширинá, има кудé волѳви да пасу.

ширинкá ж дем. и хип. од *ширина*. – На ширинку прán кућу.

широко прил. *безбрижно, без тешкоћа*. – Изр.: Широко му око шију (*безбрижно живи, није му тешко*).

широкопрс, -та, -то *онај који је широке руке, расшпник*. – Бѳди шпáрација, немѳј да си широкопрс.

широчѳк, -чкá, -чкѳ *прилично широк*. – Широчѳк ми дѳјде капут.

шињер м *шењер*. – Бáба Тодѳра, кѳ[д] дѳјде куд нас, на свáко дете дá по грѳтку шињер, да се не кáрају.

шињерѳк м дем. и хип. од *шињер*. – Дáј на дете шињерѳк и лѳб па нѳк тѳпи.

шињерлика прид. непр. *који има боју беле кафе*. – Прошáрај пешкир з-цандáрку и са шињерлику, да ти бѳде пѳубав.

шињерликас, -та, -то *који прелази у боју беле кафе, налик на боју беле кафе*.

шињерчѳк м в. *шињерѳк*.

шиша несвр. – Кѳј те шisha (*склони се, не смеиш*). – Никој те не шisha (*не пошштује*). – Шisha по пѳт (*брзо хода*).

шишáва ж изр.: Уватил шишáву (*отшисао не зна се куд, напѳштио кућу, отшисао у свети*).

шишано јáре с шалѳ. *деѳе шишано макама*. – Ёј, шишано јáре, кѳј те такѳј ѳбаво ѳстриже?

шишано прáсе с шалѳ. в. *шишано јаре*. – Шйшано прáсе, по ливáди пáсе; бáба га мáми, з-гѳвна га рáни (*дечја пошалица*).

шишé с 1. *боца*. – Дáдо му пѳно шишé, он ми га врну прáзно; 2. *цилиндрично стáкло на пѳетролејској лампи*. – Трѳба да оперém шишé на ламбу.

шишéнце с дем. и хип. од *шине*. – За шшéнце извѳко ћутѳк.

шишкав, -а, -о *дебелушкаст*. – Мáлко е шшкав.

- ши́шко** м *дебелуникасти́а особа*. – Несу́ пар - он ши́шко и у́бав, а она́ сободи́ка и грубогледна.
- шкѣмбáр** м пеј. *човек са великим сѣпомаком*. – Шкѣмбáр, свѣ му отеснѣло, нѣма у кáкво да се обучѣ.
- шкѣмбáт**, -а, -о *пѣрбушастѣ, великоѣ сѣпомака*. – Шкѣмбáт, као да има гли́сте у меши́ну. – Купи́л шкѣмбáто прáсе.
- шкѣмбѣ** с пеј. *сѣпомак, пѣрбух*. – Едвá нóси онóј њего́во шкѣмбѣ. – Не дѣза се од остáл док не напу́ни шкѣмбѣ.
- шкóлување** с *школовање*. – Млóго ме кóшта њи́гово шкóлување.
- шкóпи** несвр. *в. шѣпрои*.
- шкúрту** ж *жереб, коцка*. – Врлѣмо шкúрту и јá добѣ горњѣ крај.
- шловлáнка** ж *пuloвер*. – Мáти ми исплѣла нóву шловлáнку.
- шлáкавица** ж *шакa, шамар*. – Ел видиш овú шлáкавицу, ка[д] те удáрим ће се обрнѣш. – Залепѣ му еднú шлáкавицу па се у́ћута.
- шлáм** м 1. *шлaјм*. – Плúје шлáм; 2. пеј. *олош*. – Свѣ шлáм у нáшу малú, нѣма с кугá да се дрúжиш.
- шлáма** несвр. *брзо бере са лишѣм, без пѣробирања (нарочити́о пѣреиње)*. – Сáмо шлáма црѣшње и тúра и[x] у крóшњу.
- шлáпа** несвр. *ѣази незѣраино́ по блаи́у*. – Не појдóмо за видело, па по тэвнинú шлáпамо по блáто док не стѣгомо дóм.
- шлáпна** ж *она која шлáпа по блаи́у, која се по блаи́у све уйѣра*. – Снашли́ се, он шлáпча, она́ шлáпна.
- шлáпча** м *онај који шлáпа по блаи́у, који се ѣази по блаи́у све уйѣрао, пѣраив човек*.
- шлѣм** м *шлeм*. – Бúгарски војни́ци су у шлѣмови носили вино́ да пи́ју. Дѣда им за двá сапуна пунѣл шлѣм. (*за време Дру́гоѣ светскоѣ рaјтa*).
- шлѣвóше** несвр. *смаи́ра, цени, уважава*. – Напраи́л си белáј да га нѣкој више не шлѣвóше.
- шлѣ́па** се несвр. *пѣрска се ѣази по води или блаи́у*. – Н-умѣ д-йде нѣго се шлѣ́па, и затóј ушлѣ́пан и добди дóм.
- шлѣ́пне** свр. *пѣрсне водом или житѣким блаи́ом (кад се у њѣѣ сѣпане)*. – Шлѣ́пну блáто и у́шлѣпа ми нóве дрѣје.
- шлѣ́ока** несвр. пеј. *пѣрекомерно пи́је, ои́ѣа се*. – Шлѣ́ока раки́ју као воду.
- шлѣ́окање** с *пи́јење, ои́ѣање*. – Гóтово, у́пропасти се од шлѣ́окање.
- шлѣ́окаѣја** м пеј. *пи́ѣаниѣа, пи́ѣандура*. – Шлѣ́окаѣја, пóшлѣока свѣ. Нѣма с кáкво светáц да припра́имо.
- шлѣ́окаѣика** ж пеј. *жена пи́ѣаниѣа, пи́ѣандура*. – Шлѣ́окаѣика, кра́дом улáзи у пóдрум па цѣвчи из буре.
- шлѣ́окна** ж *в. шлѣокаѣика*. – Шлѣ́окна, не мѣсли нѣ на дѣцу нѣ на рабóту, нѣго сáмо на раки́ју и вино́.
- шлѣ́окча** м *в. шлѣокаѣиѣа*. – Шлѣ́окча, напи́је се, па сáмо óка.
- шмѣк** м *пѣриѣѣпан укус (о пи́у)*. – Овóј вино́ има добóр шмѣк, навукúје те да га пи́еш.
- шмóклѣа** м пеј. *онај који се а́ккаво одева*. – Н-умѣ се обучѣ, йде као шмóклѣа.
- шмоклáн** м *в. шмоклѣа*.
- шмоклáна** ж пеј. *она која се а́ккаво одева*. – Шмоклáна, н-умѣ си зáпрег опáше, па мóра мáти да ју опасúје.
- шмр́клѣа** м *онај који сѣтáлно шмрче*. – Шмр́клѣа, сáмо ушмрца на нóс.
- шмр́кна** ж *она која сѣтáлно шмрче*. – Усѣкни се, шмр́кно, да ти сóмур не висѣ.
- шмр́кне** свр. *увуче кроз нос (о секретѣу)*. – Јá шмр́кнем, онó ми пá потечѣ на нóс.

- шмрџа несвр. 1. *шмрче*. – Насѣбал па сáмо шмрџа на нóс; 2. *пáлаче без пòтпребѣ*. – Штó шмрџаш ка[д] те нíкој не бíл?
- шмугне свр. *пòбегне*. – Кэд вíди тврдо, óн шмугне. – Кудé ли шмугну, сáг бѣше тýј?
- шнајдер м *кројач*. – Учи да бóде снајдер.
- шнајдерка ж *кројачица*. – Мáри купíли шивáћу машину, óће да бóде снајдерка.
- шнајдерлòк м *кројачки занáт, бављење кројачким пòслом*. – Учи снајдерлòк. – От снајдерлòк живí.
- шњѣва несвр. *сања*. – Не пáнтим кáквó шњѣвам.
- шњѣвање с *сањање, сновиáње*. – Не прóјде нòћ бе[з] шњѣвање.
- шобóри несвр. *жубори*. – Шобóри водá, а мѣн се дрѣмка.
- шóдер м *шљунак*. – Кат смо правíли пýт, свí смо возíли шóдер и растурáли га.
- шодерљáк м 1. *пòдео пòкривен шљунком*. – Улégомо у шодерљáк и напунíмо кóла са[с] шóдер. – Едвá излégомо и[з] шодерљáк; 2. *зòмила шодера*. – Дáвам ти цáбе овáј шодерљáк, сáмо га одвѣзи да ми вíше не смíта.
- шодерљíв, -а, -о *шљунковíтí, пун шљунком*. – Мѣсто бѣше шодерљíво. Ми га очистíмо и напрайíмо бáчу.
- шокáтор м *пáфон*. – Кэд баштá кирéчи сóбу, óн првó кирéчи шокáтор па пòсле дóварн.
- шóндрав, -а, -о *пѣзав, красíлав, није чистí (о пòлуду воћа)*. – Шóндрава шевтелíја.
- шопóрка ж *жлѣб на извору (може битíи од дрвѣта, камена, савијеног пáлеха)*. – Чешмá на шопóрку.
- шóпш *узвик за пòрање свиња од себе*.
- шпáра (се) несвр. *шпѣди (се)*. – Шпáрајте гáс, јóш мáлко га íма; – У свѣ се шпáра, нѣ сáмо у пáре.
- шпáр-кáса ж *дечја касица за шпѣдњу*. – Íмам шпáр-кáсу на кљóч.
- шпарáње с *шпѣдња*. – Мóра да наúčиш дѣцу на шпарáње и трпѣње.
- шпáрација м *шпѣдиница*. – Дѣда е бíл голѣм шпáрација. И нáс је научíл да шпáрамо.
- шпáрацика ж *женско а шпѣдиница*. – Дѣда шпáрација, бáба шпáрацика.
- шпáрта несвр. *пòпòрема ред кукуруза за окопáвање или задрíвање пòмоћу копáчице коју вуку волови; данас се пò ради фрезом*. – Јутре ће шпáртамо момóрзу у Кóмрен.
- шпартáње с *пòпòремање редова кукуруза за задрíвање или окопáвање пòмоћу копáчице коју вуку волови или коњи*. – У шпартáње момóрзу јá úвек вóдим волóви.
- шпацíр м *шепíња*. – Íдем у шпацíр.
- шпацíра се несвр. *шепíа се*. – Док јá рабóтим, мóј брáт се шпацíра по грáд.
- шпиртóсан, -а, -о сув, *мршав (о мршавом човеку)*. – Онакóј шпиртóсан, а свí нáдработи.
- шпиртóше се свр. *осуши се, физички пòпадне*. – Нѣка га бóлька úвати, шпиртóса се и брзо úмре.
- шпицáјзла м и ж *пòрепòдењак, лѣгáва особа*.
- шпицлóв м в. *шпíнцијзла*.
- шпрíц м *шпíрцáлка*. – От цврлíку смо прайли шпрíцеви, па смо се шпрíцáли с вóду.
- шпрíца (се) несвр. 1. *пòрска (се) шпíрцáлком*. – Нáно, Бóшко ме шпрíца с вóду; – Кат смо билí мáли, прайли смо шпрíцеви н с њí се шпрíцáли; 2. *вакцинише (се)*. – Дошáл марвењáк да

- шприца стóку; – Мóра се стóка шприца, да бóдне здрава; 3. *прскањем (нарочито на право) наноси (се) боја на спољну сипрану зида*. – Постајимо скéле да шприцамо кóћу; – Голéма кóћа, јóш се шприца.
- шприцање** с 1. *прскање шприцаљком*; 2. *вакцинисање (о сипоци)*. – Вóдим стóку на шприцање; 3. *прскање (нарочито на право) ради нашошења боје на спољну сипрану зида*. – Купи úвозну óксидну вáрбу за шприцање кóћу.
- шрáв** м мн. шрáови *заврпáњ, наврпáњ*.
- шрáвче** с *дем. и хий. од шрав*.
- шрáвштук** м *мензеле, сипезач*. – У дéда Рáкину ковáчницу видéл сам кáкó изглéда шрáвштук.
- штáвeн опáнэк** м мн. штáвени опáнци в. *ошэнок*. – Кат су ишли на светэц, мóј баштá и чíча су носíли штáвени опáнци.
- штáвeње** с *шпáвљење*. – Дáл кóже на штáвeње.
- штáви** се несвр. *эужва се*. – Овáј штóв се штáви, немóј га купýјеш.
- штагáр** прил. *мноэо*. – Штагáри[х] је, пúна кóћа и обóр. Свé тóј трéба да се смéсти и угóсти.
- штá** е *узвик за одазивање*. – Дéда óка унúка: "Влáсто, Влáсто!" Унúк се осíва: "Шта е? Зэ кáквó ме óкаш, дéдо?"
- штáкла** ж *инвалидски шпáи са прецином на жорњем делу, шпáка*. – Иде на штáкле, нéма еднú нóгу.
- штeтнíк** м *онај који прави шпéиу, разбíја сипвари по кући и сл.* – Онáј мóј штeтнíк ће у грóб да ме отéра.
- штиглица** ж *фиг. физички нејака, мршава особа*. – Напрайл се на штиглицу, ништа не сдé.
- штипé** несвр. 1. *сипска нешпéо прсипма, шпипа*. – Штипé ме за обрáз, ће ми напран модрицу; 2. *сипска нешпéо прсипма и кидá*. – Видéл сам ју кáкó штипé пéрца от црни лúк. – Мáти отишла у лóјзе да штинé ли с за сáрму.
- штипка** ж 1. *шпипаљка*. – Тóри штíпку на пешкíр, па нек се шúши; 2. зоол. *врспá инсектá*. – Пáзи да ти штíпка не улéгне у úво; 3. *део запрежних кола између којих се налази руда*. – Разглавила се рúда, мóра штíпке да притéгнем.
- штипне** свр. 1. *ушпине, ушпипа*. – Штíпну ме за обрáз па ми напран модрицу; 2. *сипсне нешпéо прсипма и ошкине*. – Штипнú нéко перцé лúк за салáту.
- штíрка** ж *јалова овца, коза*. – Не се уватíла, остáла штíрка.
- штóв** м *шпéоф*. – Купил штóв за капýт.
- штогодéр** зам. *нешпéо*. – Напрáј и тí штогодéр, да вíде лúди, а нé сáмо да прíчаш кáкó млóго работиш.
- штó ли везн. зашпéо**. – Штó ли не доóди? – Штó ли дојдé у срéд нóћ?
- штó мóж прил. шпéо жод може; из све снаже**. – Штó мóж пóнесе, а штó не мóж óстаи. – Бирóв úдари два-трí пýт у тóбош и штó мóж вíкну, да га свí чýју.
- штрапáга** ж *уже, пóводац за волове*.
- штрап** *узвик којим се изражава шум при сипављању сипóвала на земљу*. – Чýе се кáкó вóјска íде: штрап, штрап, штрап...
- штрапа** несвр. *корача, эази, не пáзи куда иде*. – Мóра да се улúжи кэт сáмо штрапа.
- штрапање** с *эажење, пправљење шпипаики*.
- штрапка** ж *пáраэ сипóвала*. – Познáва[м] му штрапке.
- штрапка** несвр. *эази, пправи шпипаике*.
- штрапне** свр. *наэази, направи шпипаику*. – Штрапнú с лéву нóгу у блáто па се заглобí.
- штрéб**, -а, -о *безуб, крезуб*.
- штрéба**-бáба ж *израз за крезубу особу*. –

- Евѣ ју иде штрѣба-баба.
- штрѣбља м пеј. *човек крњих зуба, крезуб.*
– Штрѣбља, не разбѣрам га каквѣ врѣи.
- штрѣбна ж пеј. *крезуба женска особа.*
- штрѣбне свр. 1. *одломи прѣстѣма (о хлебу).*
– Ни едѣн лѣб нѣ цѣл, сви су штрѣбнути; 2. *фиг. мало јѣде.* – Нѣма апетит, штрѣбне као маче.
- штрѣк м *рода.* – Изр.: Избодѣ као штрѣк жабу (*лоше прѣђе*).
- штрѣкљање с *обаданѣ зѣведа.*
- штрѣкља се несвр. *обада се.* – Волѣви се штрѣкљају.
- штрѣои несвр. *шипрѣји.* – Онѣј вѣпрѣ трѣба да штрѣоимо.
- штрѣојач м *човек који шипрѣји свиње.* – Мѣј дѣда Лѣла бил добѣр штрѣојач, имѣл лѣку рѣку.
- штрѣѣка ж *прѣлавиштина, нечистѣћа.* – Окупи се, скини тѣј штрѣѣку от сѣб.
- штрѣѣкав, -а, -о *прѣлав, нечистѣ.* – Бѣди чѣс, а нѣ штрѣѣкав.
- штрѣѣкља м пеј. *прѣлав, нечистѣ човек.* – Штрѣѣкльо, штрѣѣкави, кѣдѣ ће замиришеш на чѣсто.
- штрѣѣкна ж пеј. *прѣлави женска особа.*
- штрѣѣкча м в. *шипрѣкља.*
- штрѣпка несвр. 1. *ломи прѣстѣма (о хлебу).*
– Штрѣпка лѣб; 2. *пасе помало, одѣриза прѣраву.* – Док ѓвце штрѣпкају трѣву на пољѣну, овчѣр седѣ у ладовѣну и свири у дудѣче.
- штрѣкне свр. 1. *изненада несѣтѣне, изѣуби се.* – Штрѣкле му ѓвце као да су у зѣмљу пропѣле; 2. *прѣпадне у зѣмљу (о води).* – Још мѣлко па ће свѣ водѣ да штрѣкне у зѣмљу.
- штрѣрне свр. *имуѣне, сѣпруѣне, побѣжне, несѣтѣне.* – Кат чѣ тѣј, ѓдма штрѣрну. – Кудѣ лн штрѣрну?
- штрѣѣца несвр. 1. *несѣтаје, зѣуби се.* – Кудѣ лн штрѣѣца?; 2. *прѣпада у зѣмљу (о води).* – Затрѣпај пуклѣтину да водѣ не штрѣѣца.
- шћѣ узв. *шћѣ ће.* – Шћѣ ми ѓн у кѣћу, нѣћу га видим више!
- шѣбарка ж *дем. и хѣп. од шѣбара.* – Турѣ дѣдину шѣбарку на главу, да видим какѣ ми стоѣ.
- шѣгав, -а, -о пеј. *сирѣман, бедан.* – Шѣгља, шѣгави, нѣма зѣ каквѣ кѣче да га увѣти, а овѣм знѣе да се кочѣпѣри и лѣе на свѣког.
- шѣгља м 1. *шѣжав човек;* 2. пеј. *сирѣмах, зѣла.* – Шѣгља, нѣма зѣ каквѣ кѣче да га уѣпе.
- шѣгна ж 1. *шѣжава жена;* 2. пеј. *бѣдница.* – Шѣгна, ништа си нѣма - ни у кѣћу ни на сѣб.
- шѣле с *лонче.* – Кѣј ѓљуска шѣле?
- шѣма ж 1. *шѣша (кукурузовѣина).* – Кад оберѣм момурзу и исѣчѣм шѣму, ѓдма ћу пѣчнем да орѣм за пчѣницу; 2. *насѣчене зѣране и зѣранѣце са лѣићѣм кѣје се суше и дену у сѣѣѣ и слѣже за исхрану овѣца и коза у шѣоку зимѣ.* – Зденѣмо шѣму у лѣсник.
- шѣмак м *шѣмарак, шумски зѣсѣтѣни.* – Залутѣмо идѣћѣи кроз нѣки шумѣк.
- шѣман м бот. *врѣтѣа цѣвѣћа.* – У градинчѣ имѣмо свѣкакво цѣвѣће: и шумѣн, и кандѣлку, и лѣзаричку, и сумбѣл, и...
- шѣманчѣ с *дем. и хѣп. од шумѣн.*
- шѣмѣ несвр. – Нѣшто ми шумѣ у главу (*осѣћање нѣлаѣодносѣти*).
- шѣмка ж изр.: *Комѣ шѣмка шумѣ (ко је сумњѣв ѓбзѣре се).*
- шѣмогљѣвас, -та, -то *брљѣв.* – Ѐде као да е шумогљѣвас.
- шѣнтав, -а, -о *који је прѣремећѣноѣ ума, будѣлѣстѣ.* – Мѣлко е шѣнтав, бѣж од нѣг.
- шѣпљѣр м *шѣпљѣрина у дрѣвѣју.* – Видѣл сам какѣ вѣверица излѣзи и[з] шѣпљѣр.
- шѣрѣње с *поливанѣ врѣлом водом шѣла закланѣ живошѣнѣ ради скиданѣа дѣлаке (о свињѣ, прѣсѣтѣју).* – Дѣда Лѣли шѣрѣње ишлѣ од рѣку.
- шѣри несвр. *полива врѣлом водом шѣло*

